

Bundel van de Raadsvergadering van 29 mei 2017

- 1 Opening van de vergadering.
- 2 Vaststellen van de agenda.
- 3 Besluitenlijst raad en toezeggingenlijst raad.
- 3.a Vaststellen besluitenlijst van de raadsvergadering van 20 maart 2017.
[3a Besluitenlijst raad 2017-03-20.pdf](#)
- 3.b Actualiseren toezeggingenlijst raad.
[3b Toezeggingen raadsvergaderingen met stavaza d.d. 16 mei 2017.pdf](#)
- 4 Inspraakrecht burgers naar aanleiding van geagendeerde onderwerpen.
- 5 Mededelingen.
- 6 Ingekomen stukken.
 - [6 00 Overzicht ingekomen stukken.pdf](#)
 - [6 A1 Begrotingscirculaire 2018-2021 Gedeputeerde Staten van Groningen.pdf](#)
 - [6 A2 Noodkreet medewerkers Omgevingsdienst Groningen.pdf](#)
 - [6 A3 Brief Gedeputeerde Staten - Stand van zaken herindeling.pdf](#)
 - [6 A4 Brief college- Huisvesting statushouders.pdf](#)
 - [6 A5 Brief interim-directeur rekenkamercommissie - Plan van aanpak en onderzoeksprotocol.pdf](#)
 - [6 A5.1 Plan van Aanpak rekenkameronderzoek Poststraat.pdf](#)
 - [6 A5.2 Vastgestelde onderzoeksprotocol Rekenkamercommissie Oldambt.pdf](#)
 - [6 A6 Brief raad Marum - Motie aardgaswinning.pdf](#)
 - [6 A7 Brief inkoop- en aanbestedingsbeleid.pdf](#)
 - [6 A7.1 Inkoop- en aanbestedingsbeleid Oldambt 2017.pdf](#)
 - [6 A8 Brief Gedeputeerde Staten - Vernieuwd interbestuurlijk toezicht.pdf](#)
 - [6 A9 Toezending namens de raad Veendam - Motie Tiltmeters.pdf](#)
 - [6 A9.1 Motie bevorderen netwerk tiltmeters.pdf](#)
 - [6 A10 Brief NOC NSF - Kansen voor participatie kinderen in armoede met sport en cultuur.pdf](#)
 - [6 B1 Brief Vereniging Dorpsbelangen Nieuw Scheemda - Bezwaarschrift omgevingsvergunning kappen vier essen Hoofdweg 22 Nieuw Scheemda.pdf](#)
 - [6 B2 Mail inwoner Midwolda - Parkeerplaats Botjeslaan Midwolda.pdf](#)
 - [6 B2.01 Foto behorende bij mail.pdf](#)
 - [6 B3 Brief Oogvereniging Regio Groningen - Verantwoording beleid 2016 en subsidieaanvraag 2018.pdf](#)
- 7 Vragenuurtje raad.
- 8 Onderwerpen ter besluitvorming zonder debat.
- 8.a Raadsvoorstel inzake verlenging ontheffing vereiste ingezetenschap wethouder Swagerman.
[8a Raadsvoorstel verlenging ontheffing ingezetenschap wethouder Swagerman.pdf](#)
- 8.b Raadsvoorstel inzake benoeming plaatsvervangend griffier.
[8b Raadsvoorstel benoeming plaatsvervangend griffier.pdf](#)
- 8.c Raadsvoorstel inzake wijziging Verordening op de Raadscommissies (wijziging artikel 7 lid 1).
[8c Raadsvoorstel wijziging Verordening op de Raadscommissies.pdf](#)
- 8.d Raadsvoorstel inzake herziening exploitaties 2016.
[8d Raadsvoorstel herziening exploitaties 2016.pdf](#)
[8d.1 Toelichting herziening exploitaties en boekwaarden.pdf](#)
- 8.e Raadsvoorstel inzake jaarstukken 2016 Volkskredietbank Noord-Oost Groningen.
[8e Raadsvoorstel jaarstukken 2016 VKB Noord-Oost Groningen.pdf](#)
[8e.1 Aanbiedingsbrief VKB.pdf](#)
[8e.2 Jaarstukken 2016 VKB.pdf](#)

- 8.f Raadsvoorstel inzake ontwerpbegroting Volkskredietbank 2018.
[8f Raadsvoorstel ontwerpbegroting Volkskredietbank 2018.pdf](#)
[8f.1 Ontwerpbegroting Volkskredietbank 2018.pdf](#)
[8f.2 Aanbiedingsbrief VKB jaarstukken 2016 en begroting 2018.pdf](#)
- 8.g Raadsvoorstel inzake bijdrage sportkantine WHSC.
[8g Raadsvoorstel bijdrage sportkantine WHSC.pdf](#)
[8g.1 Begeleidend schrijven PvA WHSC.pdf](#)
[8g.2 Plan van Aanpak WHSC.pdf](#)
- 8.h Raadsvoorstel inzake nota positieve gezondheid 2017-2020.
[8h Raadsvoorstel nota positieve gezondheid 2017-2020.pdf](#)
[8h.1 Nota positieve gezondheid 2017-2020.pdf](#)
- 8.i Raadsvoorstel inzake LHBT-nota 2017-2020
[8i Raadsvoorstel LHBT-nota 2017-2020.pdf](#)
[8i.1 LHBT-nota 2017-2020.pdf](#)
[8i.2 Advies Wmo-raad.pdf](#)
- 8.j Ter vergadering verschoven of toegevoegde agendapunten.
- 9 Onderwerpen ter besluitvorming met debat.
- 9.a Raadsvoorstel inzake gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Winschoten-Centrum.
[9a Raadsvoorstel gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Winschoten-Centrum.pdf](#)
- 9.b Raadsvoorstel inzake zienswijzen ontwerpbegroting Omgevingsdienst Groningen 2018.
[9b Raadsvoorstel zienswijzen ontwerpbegroting ODG 2018.pdf](#)
[9b.1 Aanbiedingsbrief ontwerpbegroting ODG 2018.pdf](#)
[9b.2 Ontwerpbegroting ODG 2018.pdf](#)
- 9.c Raadsvoorstel inzake optimalisatie afvalinzameling.
[9c Raadsvoorstel optimalisatie afvalinzameling.pdf](#)
[9c.1 Notitie Optimalisatie Afvalinzameling Oldambt.pdf](#)
- 9.d Raadsvoorstel inzake duurzaamheidsfonds.
[9d Raadsvoorstel duurzaamheidsfonds.pdf](#)
[9d.1 Verordening Duurzaamheidslening gemeente Oldambt.pdf](#)
[9d.2 Raadsvoorstel actualisatie klimaatbeleid en duurzaamheidsfonds.pdf](#)
[9d.3 Besluit GS Regeling Transitiefonds Particuliere Woningverbetering.pdf](#)
- 9.e Ter vergadering verschoven of toegevoegde agendapunten.
- 10 Sluiting van de vergadering.

U kunt inspreken op punten die op de agenda staan, die niet eerder zijn besproken tijdens een commissievergadering. Elke spreker krijgt maximaal vijf minuten het woord. De voorzitter verdeelt de spreektijd evenredig over de sprekers als er meer dan zes sprekers zijn. Spreekrecht kunt u, tot één dag voor de vergadering, aanvragen bij de griffier Pieter Norder, telefoon 06 - 46 01 73 76. U kunt ook mailen: pieter.norder@gemeente-oldambt.nl onder vermelding van het onderwerp/agendapunt.

De vergadering is live en na afloop te bekijken via www.gemeente-oldambt.nl

Corsanr. 17.0007948

**BESLUITENLIJST VAN DE VERGADERING VAN DE RAAD DER GEMEENTE OLDAMBT
OP MAANDAG 20 MAART 2017 OM 20.00 UUR IN HALTE DEMOCRATIE TE
WINSCHOTEN**

1.	Opening van de vergadering. De voorzitter opent de vergadering en meldt, dat de raadsleden de dames De Groot en Siks en de heren Kalse en Nomden verhinderd zijn. Tevens zijn de wethouders mevrouw Van den Aker en de heer Boon verhinderd. Voorts meldt de voorzitter, dat er een verslaggever van de Rheiderland Zeitung aanwezig is die ook enige beeldopnamen zal maken. <i>Het raadslid mevrouw Van Corbach schuift om 20.03 uur aan.</i>
2.	Vaststellen van de agenda. De raad stelt de agenda ongewijzigd vast.
3.	Besluitenlijst raad en toezeggingenlijst raad.
3a.	Vaststellen besluitenlijsten van de raadsvergaderingen van 13 en 27 februari 2017. De raad stelt de besluitenlijsten ongewijzigd vast.
3b.	Actualiseren toezeggingenlijst raad. De voorzitter meldt, dat de bij toezegging 16.021 aangekondigde informele raadsbijeenkomst over de ontwikkelingen binnenstad inmiddels gepland staat op 3 april a.s. Hij stelt daarom voor deze toezegging te verwijderen. De raad stemt hiermee in.
4.	Inspreekrecht burgers naar aanleiding van geagendeerde onderwerpen. Er zijn geen sprekers.
5.	Mededelingen. Wethouder Swagerman meldt, dat enkele vertegenwoordigers van FNV-taxi hem voorafgaande aan de raadsvergadering het Witboek Taxi hebben overhandigd. Vanwege de werktijden was het voor hun niet mogelijk om dat in de raadsvergadering te doen. Zij hebben aangegeven, dat de raadsleden het witboek nog digitaal zullen krijgen.
6.	Ingekomen stukken. De raad besluit de ingekomen stukken A1 en A2 voor kennisgeving aan te nemen. Tevens besluit de raad op verzoek van de heer Postmus om ingekomen stuk A1 en op verzoek van de heer Modderman om ingekomen stuk A2 via het presidium te agenderen voor een commissievergadering.
7.	Vragenuurtje raad. De voorzitter geeft aan, dat er voor het vragenuurtje alleen schriftelijk vragen zijn

	ingediend door de VVD over de noodopvang te Beerta. Aangezien hij daar portefeuillehouder voor is, zit mevrouw Van Corbach tijdens dit agendapunt de raadsvergadering voor. De heer Wünker stelt de vragen over de noodopvang te Beerta, die door de burgemeester worden beantwoord. De heren Wünker en Modderman reageren.
8.	Onderwerpen ter besluitvorming zonder debat. De voorzitter stelt voor de benoemingen onder de agendapunten 8a en 8b bij acclamatie te doen. De raad stemt daarmee in.
8a.	Raadsvoorstel inzake benoeming leden welstandscommissie. De raad besluit unaniem: Per 1 januari 2017 voor een duur van drie jaar de volgende leden van de welstandscommissie voor de gemeente Oldambt te (her-)benoemen: De heer F.H. Wiersma, voorzitter, Burgemeester gemeente De Marne; De heer A. van der Tuuk, voorzitter, Burgemeester gemeente Grootegast; De heer D. van Wieren, architect, TWA architecten BV bna; De heer A. Vogelzang, architect, Onix; De heer T. Mars, architect, DAAD Architecten; Mevrouw S. Schram, stedenbouwkundige, HKB stedenbouwkundigen; De heer M. Hendriks, secretaris/architect, Libau; De heer J. Kloosterhuis uit Winschoten, burgerlid; De heer M. Nieuwenhuis uit Beerta, plaatsvervangend burgerlid.
8b.	Raadsvoorstel inzake benoeming commissievoorzitters en hun plaatsvervangers. De raad besluit unaniem: ingaande 16 april 2017 voor de periode van een jaar te benoemen tot: 1. voorzitter van de raadscommissie Bestuur, Middelen en Ruimte: - de heer Peter Hagedoorn; 2. eerste plaatsvervangend voorzitter van de raadscommissie Bestuur, Middelen en Ruimte: - mevrouw Pascal van Corbach; 3. tweede plaatsvervangend voorzitter van de raadscommissie Bestuur, Middelen en Ruimte: - de heer Hilbert Flokstra; 4. voorzitter van de raadscommissie Samenleving, Werk en Inkomen: - de heer Erich Wünker; 5. eerste plaatsvervangend voorzitter van de raadscommissie Samenleving, Werk en Inkomen: - de heer Peter Hagedoorn; 6. tweede plaatsvervangend voorzitter van de raadscommissie Samenleving, Werk en Inkomen: - mevrouw Linda Bolderman-Lesterhuis.

8c.	Ter vergadering verschoven of toegevoegde agendapunten. Er zijn geen ter vergadering verschoven of toegevoegde agendapunten.
9.	Onderwerpen ter besluitvorming met debat
9a.	Raadsvoorstel inzake vaststelling Verordening rekenkamercommissie gemeente Oldambt 2017. In eerste termijn stelt de heer Viel een vraag die de burgemeester beantwoordt. Vervolgens reageren de heer Viel en mevrouw Van Corbach in tweede termijn. De raad besluit vervolgens unaniem: De “Verordening rekenkamercommissie gemeente Oldambt 2017” vast te stellen. Hierna legt de interim-directeur van de rekenkamercommissie, heer Wilte Everts, in handen van de voorzitter de eed af. De voorzitter feliciteert de heer Everts met zijn benoeming en overhandigt hem een boeket. De heer Everts stelt zich hierna kort voor en licht de gang van zaken met betrekking tot het rekenkameronderzoek rond het Centrum Plan Scheemda Poststraat toe.
9b.	Ter vergadering verschoven of toegevoegde agendapunten. Er zijn geen ter vergadering verschoven of toegevoegde agendapunten.
10.	Sluiting van de vergadering. De voorzitter sluit de vergadering.

Aldus vastgesteld.

Winschoten, 29 mei 2017.

De raad van de gemeente Oldambt,

griffier,

voorzitter,

Pieter Norder

Pieter Smit

Toezeggingenlijst per raad d.d. 20 maart 2017 met stand van zaken d.d. 16 mei 2017:

Nr.	Datum	Agenda-punt	Omschrijving	Portefeuille-houder	Stand van zaken
16.011	23-5-2016	9b	De SP-fractie (raadsleden Bolderman en Nomden) komt in de loop van 2016 met een initiatiefvoorstel/nota dierenwelzijn.		
16.013	26-9-2016	4b	De raad ontvangt voor het eind van de eerste helft van 2017 een geïntegreerde (beleids)nota, waarin sport, accommodaties en gezondheid aan bod komen. --- NB1 Het aanbieden van een integrale nota voor de zomervakantie 2017 is niet haalbaar. Er komt een nota lokaal gezondheidsbeleid, waarin sport wordt meegenomen. Er wordt in 2017 een inventarisatie gemaakt van alle sportaccommodaties (raad 28-11-2016). ---NB2 Opdracht is verstrekt. Een resultaat hiervan kan in het eerste half jaar 2017 aan de raad worden voorgelegd (raad d.d. 27-02-2017).	Wethouder Boon / Wethouder Swagerman	De nota lokaal gezondheidsbeleid wordt in de mei-cyclus behandeld. De inventarisatie van het onderhoud is in concept gereed. Alle sportverenigingen worden benaderd of ze commentaar hebben bij de inventarisatie. Verwacht wordt dat in juni een tussenrapportage naar de raad kan worden toegestuurd. De sportaccommodatienota kan na de zomer aan de raad worden voorgelegd. Is op 16 mei ter sprake gekomen in de commissie SWI en bevestigd zoals omschreven.
16.015	27-6-2016	3b	Het bomenbeleid (waaronder een bomenlijst en een structuurkaart) komt (terug) in de raad. --- NB Verwacht wordt dat dit beleid in de 1e helft van 2017 terugkomt in de raad (raad 26-9-2016).	Wethouder Van den Aker	Is in voorbereiding en kan na de zomerperiode met de raad in de vorm van een informele avond worden besproken.
16.019	27-6-2016	9d	Onderzocht wordt hoe groot het probleem "jongeren en schulden" in de gemeente Oldambt is, waarbij het onderzoek breder wordt getrokken. De resultaten hiervan komen terug in de raad. --- NB1 De exacte onderzoeksvraag moet nog geformuleerd worden. Eind van het jaar worden de resultaten gepresenteerd (raad 26-9-2016). ---- NB2 De verwachting is dat de resultaten in maart 2017 in een brief aan de raad gemeld kunnen worden (raad 28-11-2016). ---NB3 Het onderzoek, dat door KWIZ wordt uitgevoerd, is gestart (raad 27-02-2017).	Wethouder Boon	Het KWIZ-rapport is op 16 mei gepresenteerd en besproken in de commissie SWI.
16.023	19-12-2016	9c1	Er komt - naar aanleiding van een ingetrokken motie van de fractie van de VCP - een inventarisatie en prioritering van de knelpunten met betrekking tot de toegankelijkheid van alle begraafplaatsen in de gemeente Oldambt, waarbij aandacht	Wethouder Van den Aker	Inventarisatie is gereed en wordt aan de raad voorgelegd.

			wordt besteed aan de specifieke cultuur-historische context. ---NB Inventarisatie moet nog plaatsvinden. Verwacht wordt dat dit in het 1e kwartaal 2017 zal worden afgerond (raad d.d. 27-02-2017).		
17.002	13-2-2017	4a	De raad wordt op gepaste momenten geïnformeerd over de voortgang in het aanbestedingstraject met betrekking tot het inkopen van huishoudelijke hulp.	Wethouder Boon	De raad is op alle bijzondere momenten via de mail geïnformeerd.

Raadsvoorstel

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

in te stemmen met de voorgestelde wijze van afhandeling van de ingekomen stukken.

Inleiding

De afgelopen periode zijn de volgende stukken ontvangen door de gemeenteraad van Oldambt.

A. Voor kennisgeving aan te nemen:

1. Begrotingscirculaire 2018-2021 van Gedeputeerde Staten van Groningen d.d. 30 maart 2017 (corsanr. 17.0009826).
2. Noodkreet medewerkers Omgevingsdienst Groningen d.d. 31 maart 2017 (corsanr. 17.0009964).
3. Brief van Gedeputeerde Staten van Groningen d.d. 4 april 2017 inzake stand van zaken bestuurlijke organisatie/gemeentelijke herindeling en taak- en roldiscussie (corsanr. 17.0010377).
4. Brief van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt d.d. 27 maart 2017 gericht aan het college van Gedeputeerde Staten van Groningen en in afschrift aan de gemeenteraad van Oldambt inzake huisvesting statushouders (corsanr. 17.0009065).
5. Brief van de interim-directeur Rekenkamercommissie gemeente Oldambt d.d. 19 april 2017 inzake Plan van Aanpak rekenkameronderzoek Poststraat te Scheemda en vastgesteld onderzoeksprotocol (corsanr. 17.0012299).
6. Brief van de raad van de gemeente Marum, verzonden 21 april 2017, inzake motie aardgaswinning (corsanr. 17.0012338).
7. Brief van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt d.d. 4 mei 2017 inzake het inkoop- en aanbestedingsbeleid (corsanr. 17.0013145).
8. Brief Gedeputeerde Staten van Groningen d.d. 2 mei 2017 inzake vernieuwd interbestuurlijk toezicht (corsanr. 17.0012893).
9. Motie van de raad van de gemeente Veendam d.d. 1 mei 2017 inzake bevordering netwerk tiltmeters (corsanr. 17.0013107).
10. Brief van NOC*NSF d.d. 16 mei 2017 inzake aandacht bij de voorjaarsnota voor participatie van kinderen in armoede (corsanr. 17.0014342).

B. Ter afdoening in handen van het college van burgemeester en wethouders te stellen:

1. Brief Vereniging Dorpsbelangen Nieuw Scheemda en 't Waar d.d. 10 maart 2017 inzake bezwaarschrift tegen omgevingsvergunning kappen vier essen Hoofdweg 22 Nieuw Scheemda (corsanr. 17.0007712).
2. Mail inwoner Midwolda d.d. 14 maart 2017 inzake grote parkeerplaats Botjeslaan 93 Midwolda (corsanr. 17.0007993).
3. Brief Oogvereniging Regio Groningen d.d. maart 2017 inzake verantwoording beleid 2016 en subsidieaanvraag 2018 (zaaknr. 7474).

Datum commissievergadering
N.v.t.

Datum raadsvergadering
29 mei 2017

Onderwerp
Overzicht ingekomen stukken

Portefeuillehouder
Pieter Smit

Contactpersoon
Ine Kramer,
tel.nr. 0597 482012

Agendapunt
6

Documentnummer
17.0009861

C. Op een andere manier:

Geen stukken.

Winschoten, 17 mei 2017

Voorzitter raad en griffier van de gemeente Oldambt,

Pieter Norder

Pieter Smit

Aan de raden van de Groninger gemeenten

Datum : 30 maart 2017
Briefnummer : 2017-15624
Zaaknummer : 681709
Behandeld door : S. Sirks
Telefoonnummer : (050) 3164247
Antwoord op :
Bijlage :
Onderwerp : begrotingscirculaire 2018-2021

Geachte raad,

Jaarlijks informeren wij u vanuit onze wettelijke taak als financieel toezichthouder over een aantal aandachtspunten die van belang zijn voor zowel het opstellen van uw (meerjaren)begroting als voor het vaststellen van de begroting.

In deze begrotingscirculaire geven wij een nadere uitwerking van de

- vormen van toezicht en de wettelijke vereisten,
- wat we onder structureel en reëel evenwicht verstaan
- waar we naar kijken voor het bepalen van structureel en reëel evenwicht
- het financieel toezicht bij gemeentelijke herindeling
- ontwikkelingen van het Besluit Begroting en verantwoording gemeenten (BBV)
- specifieke onderwerpen zoals de precariobelasting en omgevingswet

1. Vorm van toezicht

Uitgangspunten bij het bepalen van de vorm van toezicht zijn de Gemeentewet, de Algemene wet bestuursrecht, de Wet algemene regels herindeling, het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), ons Gemeenschappelijk financieel toezichtkader (2014) en deze begrotingscirculaire.

Repressief toezicht

Repressief toezicht is regel. Dit houdt in dat u uw begroting direct kunt uitvoeren, zonder dat hier vooraf onze goedkeuring vereist is. Een gemeente komt in aanmerking voor repressief toezicht wanneer de begroting, inclusief nieuw beleid, naar ons oordeel structureel en reëel in evenwicht is. Mocht dit niet het geval zijn, dan dient de meerjarenraming voldoende aannemelijk te maken dat dit evenwicht uiterlijk in de laatste jaarschijf (2021) wordt hersteld. Daarnaast dienen de jaarrekening en de begroting tijdig, respectievelijk vóór 15 juli en 15 november, aan ons te zijn ingezonden.

Opschuivend sluitend meerjarenperspectief

Als er alleen evenwicht is in de laatste jaarschijf van de meerjarenraming 2019-2021, beoordelen wij of er sprake is van opschuivend sluitend meerjarenperspectief. Hiervan is sprake als ook bij de begroting 2017 alleen de laatste jaarschijf in evenwicht was. Om voor repressief toezicht in aanmerking te komen, mag er geen sprake zijn van opschuivend perspectief. Als bij de begroting 2017 alleen de laatste jaarschijf in evenwicht was, dienen bij de begroting 2018 minimaal de laatste twee jaarschijven in evenwicht te zijn.

Preventief toezicht

Preventief toezicht is de uitzondering. Dit betekent dat wij de begroting en de daarop volgende begrotingswijzigingen eerst moeten goedkeuren voordat u tot uitvoering kunt overgaan. Dit is aan de orde indien de begroting naar ons oordeel niet structureel en reëel in evenwicht is en het niet aannemelijk is dat dit evenwicht uiterlijk in de laatste jaarschijf van de meerjarenraming wordt hersteld.

2. Structureel en reëel evenwicht

De toezichtscriteria zijn vastgelegd in artikel 203 van de Gemeentewet en zijn nader uitgewerkt in ons Gemeenschappelijk financieel toezichtkader.

Structureel evenwicht

Als structurele lasten gedekt zijn door structurele baten is er sprake van structureel evenwicht. Dit geldt per jaarschijf. Hiervoor is het van belang dat uit de begroting duidelijk blijkt welke geraamde baten en lasten structureel van aard zijn en welke incidenteel. Het overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten en van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves zijn hierbij belangrijke documenten. Het structureel begrotingssaldo kan alleen bepaald worden door het begrotingssaldo te zuiveren van incidentele baten en lasten. Het is van belang dat u de vereiste overzichten ook daadwerkelijk gebruikt voor het bepalen en presenteren van het structureel begrotingssaldo. Voor het onderscheid tussen incidentele en structurele baten en lasten, verwijzen wij naar de notitie Incidentele en structurele baten en lasten van de commissie BBV.

Reëel evenwicht

Het reëel evenwicht houdt in dat de ramingen volledig, realistisch en haalbaar zijn. Wanneer wij van oordeel zijn dat ramingen onvoldoende reëel zijn, kunnen wij een negatieve bijstelling doorvoeren op het structureel begrotingssaldo. Dit kan mogelijk betekenen dat wij hierdoor van oordeel zijn dat uw begroting niet structureel en reëel in evenwicht is en dat uw gemeente niet in aanmerking komt voor repressief toezicht.

3. Bepalen van het structureel en reëel evenwicht

Bij onze toets of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is, spelen diverse onderwerpen een rol.

Vaststellingsbesluit begroting

Het vaststellingsbesluit van de begroting moet een volledig beeld geven van de besluitvorming door de raad. Indien van toepassing dient dit besluit ook de volgende zaken te bevatten:

- welke wijzigingen aangebracht zijn op de conceptbegroting (dit kan uiteraard ook via een afzonderlijke begrotingswijziging);
- investeringskredieten die bij vaststelling van de begroting beschikbaar gesteld worden;
- als het begrotingsjaar een tekort heeft, maar de meerjarenraming in evenwicht is, de wijze waarop het begrotingsjaar sluitend is gemaakt (bijvoorbeeld door een onttrekking aan de algemene reserve).

Algemene uitkering uit het gemeentefonds

De algemene uitkering uit het gemeentefonds wordt geraamd op basis van reële uitgangspunten en tenminste de mei (juni)circulaire 2017 met de daarin opgenomen uitkeringsfactoren en de effecten van de herijking van het gemeentefonds. Wij vragen u een (meerjarige) specificatie van de algemene uitkering, zoals u die hanteert in uw (meerjaren)begroting, eventueel na begrotingswijziging, mee te zenden met de vastgestelde begroting (inclusief de gehanteerde eenheden en bedragen per eenheid).

Looncompensatie

In het kader van reëel ramen verwachten wij dat u rekening houdt met de budgettaire effecten van de loonstijgingen zoals opgenomen in de circulaire die u heeft gehanteerd voor het ramen van de algemene uitkering. Dit kan door verwerking in de ramingen van de personele lasten/organisatiekosten of door het ramen van een stelpost voor zover de eigen eerder vastgestelde uitgangspunten afwijken van die in de gehanteerde circulaire.

Prijscompensatie

In het kader van reëel ramen verwachten wij dat u (als u de algemene uitkering op basis van lopende prijzen raamt) aan de lastenkant van de meerjarenraming rekening houdt met een mutatie van de prijsontwikkeling van ten minste het in de gehanteerde circulaire genoemde Bruto Binnenlands Product. Voor zover een afwijkend percentage wordt toegepast voor prijsstijgingen/indexering van prijsgevoelige subsidies verwachten wij dat dit in de programmabegroting wordt beargumenteerd.

Bezuinigingsmaatregelen/taakstellingen

Bezuinigingsmaatregelen die in de begroting en/of meerjarenraming zijn opgenomen beoordelen wij op hardheid en haalbaarheid. Het is noodzakelijk dat u de raming van bezuinigingsmaatregelen/taakstellingen reëel onderbouwt. Deze moeten concreet op programmaniveau zijn ingevuld en ook het proces dat bij het concretiseren gevolgd gaat worden moet vastliggen. Als wij de ramingen onvoldoende reëel onderbouwd vinden, zullen wij de gepresenteerde begrotingssaldi negatief bijstellen. Deze negatieve bijstelling kan tot gevolg hebben dat de (meerjaren)begroting naar ons oordeel niet structureel en reëel in evenwicht is, waardoor u niet in aanmerking komt voor repressief toezicht.

Wij adviseren u een integraal beeld van de opgenomen bezuinigingsmaatregelen, taakstellingen en stelposten te presenteren in een paragraaf Taakstellingen en stelposten. In deze paragraaf kunt u in één oogopslag de opgenomen bezuinigingen c.q. taakstellingen zien die verspreid in de begroting op programmaniveau zijn opgenomen en/of de nog openstaande taakstellingen in de meerjarenraming. Daarnaast kunt u hier aandacht besteden aan de voortgang van eerder door u vastgestelde bezuinigingsmaatregelen. Hetzelfde geldt voor eventuele stelposten (inschattingen of al vrij gemaakte begrotingsruimte) voor toekomstige financiële onzekerheden. Dit versterkt het inzicht in de financiële positie.

Bezuiniging verbonden partijen

Taakstellingen die u oplegt aan verbonden partijen, zoals gemeenschappelijke regelingen, beoordelen wij alleen als reëel, wanneer de verbonden partij op algemeen bestuurlijk niveau heeft besloten of en hoe deze opgelegde taakstelling daadwerkelijk wordt ingevuld. Aannemelijk moet worden gemaakt dat de taakstelling concreet zal worden ingevuld.

Bezuiniging onderhoud kapitaalgoederen

Wij kunnen alleen de bezuinigingen op het jaarlijks - en groot onderhoud van kapitaalgoederen als reëel beschouwen, als voldoende aannemelijk is gemaakt dat de verlaging van het kwaliteitsniveau van het onderhoud van de kapitaalgoederen niet zal leiden tot achterstallig onderhoud en/of onveilige situaties. Daarnaast zal actualisatie van het beheerplan op basis van de door de raad vastgestelde verlaging van het kwaliteitsniveau noodzakelijk zijn.

Onderhoud kapitaalgoederen

Vanuit de zorg voor een structureel goed, veilig en efficiënt leef-, werk- en woonmilieu voor de burger geven de gemeenten jaarlijks aanzienlijke bedragen uit aan het verkrijgen/vervaardigen en onderhouden van kapitaalgoederen. Het is belangrijk dat uit de paragraaf blijkt in hoeverre de budgetten voldoende van omvang zijn om het door de raad vastgestelde beleid te kunnen uitvoeren.

De paragraaf "onderhoud kapitaalgoederen" bevat de belangrijkste informatie over de kapitaalgoederen, ten minste van wegen, riolering, water, groen en gebouwen. Deze paragraaf geeft inzicht in:

- a. het actueel beheerplan;
- b. het van toepassing zijnde kwaliteitsniveau;
- c. de financiële vertaling van de consequenties van het door de raad vastgesteld kwaliteitsniveau onderhoud in de begroting;
- d. achterstallig onderhoud.

a. Actueel beheerplan

Een beheerplan is actueel wanneer deze niet ouder is dan vier jaar. Dit in navolging op de aanbeveling van de commissie BBV. In de paragraaf dient een globaal beeld te worden gegeven van het beleidskader voor het onderhoud van kapitaalgoederen.

b. Kwaliteitsniveau

De raad bepaalt het kwaliteitsniveau en stelt het budget beschikbaar om dit kwaliteitsniveau te handhaven. De raad is autonoom om het kwaliteitsniveau vast te stellen. Dit kwaliteitsniveau mag echter niet onvoldoende zijn. Kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties moeten worden voorkomen. Het minimale niveau waarop er nog geen sprake is van kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties is voor wegenonderhoud bijvoorbeeld niveau C (in het geval de CROW normen worden toegepast).

c. Financiële vertaling

Het is van groot belang dat de opgenomen raming in de begroting in overeenstemming is met het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau. Wanneer deze overeenstemming ontbreekt, kunnen wij het geraamde budget aanmerken als een niet reële raming.

De lasten van regulier, klein onderhoud dienen in het jaar van uitvoering ten laste van de exploitatie te worden gebracht. Hierbij moet worden gedacht aan maatregelen die noodzakelijk zijn om het object blijvend naar behoren te laten functioneren of haar representativiteit te laten behouden.

De lasten van groot onderhoud kapitaalgoederen kunnen op twee manieren verwerkt worden in de begroting/jaarrekening:

- De lasten worden in het jaar van uitvoering direct ten laste van de exploitatie gebracht.
- De lasten komen ten laste van een vooraf gevormde voorziening (artikel 44 lid 1c BBV) in het geval de lasten gelijkmatig verdeeld worden over verschillende begrotingsjaren.

Het BBV kent dus niet de mogelijkheid om onderhoudslasten via een bestemmingsreserve te egaliseren.

d. Achterstallig onderhoud

Uit de paragraaf dient te blijken of er sprake is van achterstallig onderhoud en wat de omvang daarvan is. Wij verwachten dat u ook zichtbaar maakt welke maatregelen u treft om deze achterstanden in te halen. De lasten van het wegwerken van achterstallig onderhoud worden ineens ten laste van de exploitatie gebracht. Het betreffen incidentele lasten.

4. Financieel toezicht en gemeentelijke herindeling

In aanvulling op de eerdergenoemde, op de Gemeentewet gebaseerde, toetsingscriteria met betrekking tot het toezichtsregime is er bijzonder financieel toezicht op grond van de Wet algemene regels herindeling (Wet arhi). In artikel 21 van deze wet is geregeld dat Gedeputeerde Staten met ingang van de dag waarop een gemeente blijkens een herindelingsontwerp, een herindelingsadvies of een voorstel van wet in aanmerking

komt om te worden opgeheven, besluiten aanwijzen die de goedkeuring behoeven. Het gaat om besluiten die kunnen leiden tot nieuwe uitgaven, verhoging van bestaande uitgaven of verlaging van bestaande inkomsten of vermindering van vermogen.

Dit bijzondere toezichtsinstrumentarium is in het leven geroepen omdat het financieel toezicht in de Gemeentewet in principe repressief is en de wetgever het risico van potverteren niet uitsluitend aan een systeem van repressief toezicht wil overlaten. Het repressieve toezicht zou daarin ook tekort schieten. Daarom is in de Wet arhi aanvullend op het reguliere toezichtsregime een aangepaste vorm van preventief begrotingstoezicht geïntroduceerd.

In voorkomende gevallen zullen wij de gemeenten informeren over de concrete invulling van dit toezicht.

5. Ontwikkelingen Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

Financiële verordening

Door de wijziging van het BBV is het noodzakelijk de financiële verordening aan te passen.

De voorgeschreven taakvelden en beleidsindicatoren hebben gevolgen voor de bepalingen in de verordening over de inrichting van de begroting en jaarstukken en voor de bepalingen over de autorisatie van de baten en lasten door de raad.

Daarnaast moet de verordening nu ook regels bevatten voor de toerekening van de overheadkosten en de rente aan de kostprijzen van rechten en heffingen en aan de kostprijzen van goederen, werken en diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden.

Ook is het noodzakelijk de regels over de afschrijving aan te passen als gevolg van de nieuwe plicht om investeringen met maatschappelijk nut altijd te activeren en af te schrijven naar gelang de gebruiksduur. In de verordening moet ook duidelijkheid worden gegeven hoe de gemeente omgaat met de rente aan de eigen financieringsmiddelen.

Tenslotte kunnen de financiële kengetallen, waarmee de raad over de financiële conditie van de gemeente wordt geïnformeerd, leiden tot wijziging van de verordening.

Wanneer u de financiële verordening actualiseert, dient u deze, conform artikel 214 van de Gemeentewet, binnen twee weken na vaststelling door de raad ter kennisname aan ons in te zenden.

Aandachtspunten en aanvullende notities commissie BBV

De volgende elementen betrekken wij bij de beoordeling van uw begroting.

a. Activeren van investeringen met maatschappelijk nut

Het activeren van investeringen met maatschappelijk nut heeft financiële effecten. Enerzijds leidt het activeren tot structurele kapitaallasten, die structureel gedekt dienen te worden. Daarnaast kent het activeren op de langere termijn ook een kostenverhogend effect, namelijk de rentecomponent. Dit is een extra kostenpost. Wij vragen u hiermee rekening te houden bij het opstellen van de (meerjaren)begroting en de beheerplannen.

Anderzijds kan het zijn, dat in de startjaren incidentele ruimte binnen de begroting ontstaat door een gefaseerde invoering (alleen nieuwe investeringen worden geactiveerd). Veelal werden investeringen in maatschappelijk nut gedekt uit incidentele middelen (reserves). Door te activeren zijn structurele middelen nodig in plaats van de eventueel beschikbare incidentele middelen.

b. Financiële kengetallen

Met ingang van de begroting 2016 en de jaarrekeningstukken 2015 bent u verplicht een basisset van vijf financiële kengetallen op te nemen. Deze kengetallen zijn bedoeld om de gemeentelijke financiële positie inzichtelijker te maken en de vergelijkbaarheid tussen gemeenten te vergroten.

Een afzonderlijk kengetal zegt weinig over hoe uw financiële positie moet worden beoordeeld. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een beeld geven van de financiële positie van uw gemeente. Het is dan ook van belang dat de kengetallen door het college worden voorzien van een adequate toelichting. Vanuit de controlerende en kaderstellende rol is het aan de raad om eventueel bijstellingen te verlangen. Wij hebben

geconstateerd dat nog niet alle gemeenten intern beleid heeft gevormd over de kengetallen en van samenhang en duiding voorziet. Wij vragen uitdrukkelijk uw aandacht hiervoor.

Bij de invoering van de kengetallen is een bewuste keuze gedaan om geen norm op te leggen. Een kengetal of de ontwikkeling van een kengetal is een weerspiegeling van het gevoerde beleid. Voor de toezichthouder hebben de kengetallen een signaleringswaarde en worden ze betrokken bij het krijgen van een completer inzicht in de financiële situatie van uw gemeente.

c. Notitie Grondexploitatie

Rente

Bij de wijziging van het BBV en de invoering van de Vennootschapsbelasting (VPB) voor de lagere overheden is de toerekening van rente een belangrijk aandachtspunt.

De toegestane toe te rekenen rente aan Bouwgronden in exploitatie (BIE) moet worden gebaseerd op de daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen. Dit percentage moet als volgt worden bepaald:

- het rentepercentage van de direct aan de grondexploitatie gerelateerde financiering in het geval van projectfinanciering;
- het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen, indien geen sprake is van projectfinanciering;

Het is niet toegestaan om rente toe te rekenen aan BIE over het eigen vermogen en als de gemeente geen externe financiering heeft.

Disconteringsvoet

De disconteringsvoet die moet worden gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is voor alle gemeenten gelijk gesteld en gekoppeld aan het streefpercentage van de ECB voor de inflatie, zijnde 2%.

Looptijd grondexploitatiecomplex

Om de risico's die samenhangen met zeer lang lopende projecten te beperken is de richttermijn van een grondexploitatiecomplex maximaal 10 jaar. Deze 10 jaar moet voortschrijdend worden gezien en er kan alleen gemotiveerd van worden afgeweken. Een gemotiveerde afwijking houdt in dat deze motivatie is geautoriseerd door de raad en verantwoord is in de begroting en de jaarstukken. De motivatie moet zijn voorzien van passende risico-beperkende beheersmaatregelen van op basis van de specifieke omstandigheden. Hierbij kan gedacht worden aan:

- het hebben van daadwerkelijke afzetcontracten voor de periode verder dan 10 jaar;
- het hebben van herleidbare afspraken (intenties van projectontwikkelaars/corporaties) voor de periode verder dan 10 jaar;
- het hebben van harde opbrengsten in eerdere jaren die alle kosten van de exploitatie over de gehele looptijd op voorhand dekken;
- voor de berekening van het eindsaldo (en het bepalen van de mogelijke verliesvoorziening) niet rekenen met een indexering op de opbrengsten die verder liggen dan 10 jaar;
- andere maatregelen die de omvang van het geïnvesteerd vermogen beperken en daarmee de risico's verkleinen op onvoldoende dekking vanuit (nog te realiseren) grondexploitatiebaten.

d. Notitie Rente

In de notitie Rente 2017 wordt ingegaan op de verwerking van de rentelasten en –baten in de begroting en jaarstukken. De bepalingen en richtlijnen van deze notitie treden in werking met ingang van het begrotingsjaar 2018. Eerdere toepassing bij de begroting 2017 was niet verplicht maar werd wel aanbevolen. Deze notitie heeft als doelstelling:

- het bevorderen van een eenduidige handelwijze met betrekking tot rente door gemeenten (harmonisering);
- stimuleren dat gemeenten de (verwachte) werkelijke rentelasten opnemen in de begroting en de jaarstukken;

- het eenduidig inzichtelijk maken van de wijze waarop de gemeenten met rente zijn omgegaan (transparantie).

Voor het inzicht in de rentelasten van externe financiering, de berekening van het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening adviseren wij het renteschema uit de notitie Rente op te nemen in de paragraaf financiering.

e. *Notitie Kapitaalgoederen*

Wij attenderen u erop dat de commissie BBV in de loop van 2017 verwacht een notitie te publiceren over het onderhoud kapitaalgoederen.

6. Specifieke onderwerpen

Sociaal Domein

De taken binnen het sociaal domein worden al twee jaar onder uw verantwoordelijkheid uitgevoerd. Het financiële beeld ten aanzien van het gevoerde beleid wordt steeds meer duidelijk. Gemeenten hebben doorgaans besloten om de taken binnen het sociaal domein budgettair neutraal uit te voeren. Bij verwachte rijkskortingen op de overgehevelde budgetten heeft dit tot gevolg dat gestuurd dient te worden op het beperken van de lasten. Een deel zal worden opgelost door efficiency- effecten, het andere deel zal aanpassingen (versobering, transformatie) van het beleid tot gevolg hebben. Wij zien graag concreet in de begroting terug op welke wijze u het beperken van de lasten verwacht te realiseren.

De decentralisatietaken worden veelal gezamenlijk opgepakt. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het beleid blijft bij de deelnemende gemeenten liggen. Budgetoverschrijdingen worden doorberekend aan de deelnemende gemeenten. Door de omvang van de budgetten die horen bij deze taken, kan dit leiden tot omvangrijke risico's. Vooral nu, met name bij de jeugdzorg, het solidariteitsbeginsel verder onder druk komt te staan. Dit kan leiden tot onverwachte lasten omdat de zorgvraag niet altijd (tijdig) bekend is. Daarnaast spelen bij dit domein nog onzekerheden door onder andere de "uitgestelde zorg" en "vroegsignalering". Ook bij de andere domeinen zijn de financiële consequenties van de uitvoering niet helemaal uitgekristalliseerd. Wij adviseren u om concrete afspraken te maken over de werkwijze, periodieke informatievoorziening, verantwoordingswijze en de manier waarop kan worden bijgestuurd door uw gemeente.

Deze afspraken kunnen van invloed zijn op de kwaliteit en tijdigheid van de verantwoording voor het jaar 2016. Niet alle gemeenten zijn erin geslaagd om de jaarrekening 2015 tijdig in te zenden (voorzien van een accountantsverslag en –verklaring). Wij gaan er voorsnog vanuit dat het proces in aanloop naar de vaststelling van de jaarrekening 2016 beter zal verlopen en u in staat bent tijdig, vóór 15 juli 2017, een vastgestelde jaarrekening 2016 met bijbehorende stukken aan ons in te zenden.

Deze jaarrekening zal meer inzicht geven of het vastgestelde beleid kan worden uitgevoerd met de beschikbaar gestelde budgetten. De uitkomsten uit de jaarrekening en het verslag van bevindingen van de accountant worden meegenomen bij de beoordeling van de realiteit van de ramingen.

Precariobelasting

De minister van BZK heeft op 24 juni 2016 het wetsvoorstel Afschaffing precariobelasting op kabels en leidingen ingediend.

Dit wetsvoorstel strekt ertoe de heffingsbevoegdheid voor de precariobelasting zodanig te beperken dat geen precariobelasting meer kan worden geheven ter zake van netwerken die zich bevinden onder, op of boven de voor de openbare dienst bestemde grond van de gemeente, de provincie of het waterschap.

Om te voorkomen dat de financiële gevolgen van het wetsvoorstel in één keer op de begroting drukken krijgen gemeenten tot 1 januari 2022 de tijd om de precariobelasting die werd geheven op werken van algemeen nut af te bouwen. Deze overgangsmaatregel geldt alleen voor gemeenten waarin op 10 februari 2016 een belastingverordening gold en tot ten hoogste het in die verordening vastgestelde tarief.

Wij adviseren een plan van aanpak op te stellen en de komende 5 jaar deze inkomsten zodanig in de begroting te verwerken dat er een geleidelijk overgang is naar een structureel sluitende begroting na 5 jaar.

Omgevingswet

In het voorjaar van 2019 zal naar verwachting de Omgevingswet in werking treden. Deze wet bundelt de wetgeving en de regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Er komt hiermee één integrale wet, die ontwikkeling in de fysieke leefomgeving stimuleert en kwaliteit borgt. De gebruikers staan hierbij centraal. Dit is vertaald naar de volgende verbeterdoelen:

- de fysieke leefomgeving samenhangend benaderen;
- de bestuurlijke afwegingsruimte voor de fysieke leefomgeving vergroten;
- de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht vergroten;
- de besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving versnellen en verbeteren.

Met de nieuwe wet zijn het Rijk, de provincies en gemeenten voortaan verplicht een omgevingsvisie te maken. Dit is een strategische visie voor de lange termijn voor de hele fysieke leefomgeving. Gemeenten kunnen in een bepaalde regio één omgevingsvisie opstellen. De omgevingsvisie wordt door gemeenten uitgewerkt in een omgevingsplan en programma's. Het omgevingsplan bevat gemeentelijke regels over de fysieke leefomgeving. Per gemeente geldt één omgevingsplan. In een programma staan maatregelen waarmee een bevoegd gezag een omgevingswaarde of een andere doelstelling voor de fysieke leefomgeving wil bereiken.

De gevolgen van deze wet zullen groot zijn voor alle gemeenten. Denk naast bovenstaande visie- en planvorming bijvoorbeeld aan het behandelen van vergunningaanvragen volgens het beginsel: één loket, één procedure en één vergunning. Dit heeft gevolgen voor interne procedures en mogelijk ook voor de organisatie. Goede samenwerking tussen de betrokken ketenpartners wordt nog belangrijker. Het is dan ook van groot belang om een goede inschatting te maken van wat er op uw gemeente afkomt, zodat u zich adequaat op deze wet kunt voorbereiden. Daarbij past ook de vraag wat de financiële gevolgen voor uw gemeente zullen zijn. Denk bijvoorbeeld aan personele inzet en begeleiding van het implementatieproces, opleiding van de medewerkers, ICT, ontwikkelen van de omgevingsdocumenten, etc. Wij gaan ervan uit dat u tijdig met de voorbereidingen begint en rekening houdt met de hieruit voortvloeiende financiële consequenties met ingang van 2018.

Voor meer informatie over de invoering van de Omgevingswet verwijzen wij naar het Programma Aan de slag met de Omgevingswet: <http://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/>. Dit programma ondersteunt onder andere overheden om te kunnen werken met de wet. Het programma is een samenwerkingsverband van gemeenten, provincies, waterschappen en het Rijk.

Verbonden partijen

Verbonden partijen, zoals gemeenschappelijke regelingen, kunnen van majeure betekenis zijn zowel voor de realisatie van het beleid van de deelnemende partijen als voor de financiële gevolgen daarvan. In de notitie Verbonden partijen (oktober 2016) van de commissie BBV wordt daarom ingegaan op een bewustwording van gemeenten van de governance aspecten en het optimaal benutten van de instrumenten voor bestuur en toezicht.

Voor gemeenschappelijke regelingen is een goed meerjarenbeleidsplan en een daarop gebaseerde (meerjaren)begroting essentieel voor zowel de gemeenschappelijke regeling als voor de deelnemende gemeenten. U kunt dan in uw (meerjaren)begroting rekening houden met de ontwikkelingen bij de gemeenschappelijke regelingen en, zo nodig, daarop sturen.

Goed inzicht in de risico's van uw verbonden partijen is van belang voor het totale inzicht in de risico's die uw gemeente loopt. Wij verzoeken u in uw paragrafen Verbonden partijen en Weerstandsvermogen en risicobeheersing beleid op te nemen met betrekking tot de sturing op financiële risico's op gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen.

Ook verzoeken wij u in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing de risico's van die verbonden partijen op te nemen die onvoldoende weerstandscapaciteit hebben en de risico's geheel of gedeeltelijk afwenden op de deelnemers.

Tot slot

In deze circulaire zijn actuele en relevante aandachtspunten opgenomen. Wanneer u bij de opstelling van de begroting vragen heeft met betrekking tot de begrotingsrichtlijnen van de provincie adviseren wij u contact op te nemen met dhr. G. de Beer (050-3164224) of dhr. S. Sirks (050-3164247).

Een afschrift van deze circulaire hebben wij gezonden aan het college van burgemeester en wethouders van uw gemeente.

Wij vertrouwen u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

Namens dezen:

G.E. Boerma

Hoofd van de afdeling Bestuur,
Juridische zaken en
Communicatie

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.

03 April 2017

Aan: -alle gemeenteraden en colleges van B&W in de provincie Groningen en
-provinciale staten en gedeputeerde staten van Groningen

Ingezonden brief Omgevingsdienst Groningen, 31 maart 2017

Sinds november 2013 hebben de gemeenten en provincie (deels) haar VTH taken ondergebracht bij de omgevingsdienst Groningen (ODG). Vol goede moed zetten destijds rond de 150 medewerkers de schouders onder het opbouwen van deze organisatie. Het zal u ongetwijfeld niet zijn ontgaan dat dat met vallen en opstaan gebeurde. Niets mis mee, alle begin is moeilijk.

Na een hectische tijd is begin 2016 directeur Gerard Nieuwe Weme aan de kant gezet. Voor hem in de plaats is de huidige directeur Saskia Borgers aangesteld. Bij vele medewerkers verscheen een frons op het voorhoofd. Na een eenvoudige Googletoer werd al snel duidelijk wat voor persoon er was aangetrokken. Is dit nu de persoon die ons uit het slop moest gaan trekken? Maar ieder verdient een kans... samen bouwen aan een herstart. Het verbeterplan werd door ieder omarmd. Want na ruim 3 jaar was ieder toe aan verbeteringen. We zijn er als medewerkers alleen bij de spectaculaire start betrokken geweest. Daarna bleef het lang stil. De bezuinigingen gingen gewoon door en eea mocht geen reorganisatie genoemd worden. Het MT functioneerde (nog steeds) niet naar behoren. De eerste vraagtekens popten al op.

Richting de zomer van 2016 kwam een ommekeer van de enigszins hoopvolle doorstart. Er werd hardop door een aantal MT leden verkondigd dat de afdeling advies zou worden opgeheven. Opnieuw vraagtekens: komt er toch een reorganisatie? Vervolgens verdween het afdelingshoofd van deze afdeling (tevens plaatsvervangend directeur) Jan Smittenberg van het toneel. Met een kort mailtje nam hij afscheid. En intussen was het afdelingshoofd van de afdeling ondersteuning Ewoud van Someren al een tijd met een burn out thuis.

Vervolgens werd ineens afdelingshoofd Vergunningverlening Debbie Bruijn ontslagen. Velen waren geschokt. Wat was hier nu weer gebeurd? Veel onbegrip maar vooral het wegvallen van een vertrouwde en veilige werkomgeving had nu definitief haar intrede gedaan. Al snel volgden er meer van dit soort "spontane acties". Administratieve medewerkers werden gehutseld, naar assessment gestuurd, ontslagen, contracten niet verlengd. Ook de twee accountmanagers vlogen de laan uit en vervolgens de communicatiemedewerkster. Ook moesten de overgebleven teamleiders ineens opnieuw een assessment ondergaan. Dit werd door de werkvloeren gezien als het zoeken naar een stok om mee te slaan. Blijkbaar helaas voor de directeur en P&O zijn ze hier met vlag en wimpel voor geslaagd. Een foto met bloemen voor de teamleiders ging door de organisatie.

En ineens was het overgebleven afdelingshoofd van de afdeling Toezicht en Handhaving ook afdelingshoofd voor de andere afdelingen en plaatsvervangend directeur geworden. Zonder afstemming met de Ondernemingsraad kreeg hij er zomaar een schaal bij. Blijkbaar wordt met goedvinden van P&O op deze manier met mensen omgegaan; een nieuwe HRM standaard. Voordat er met de ogen kon worden geknipperd was ook ineens de concernjurist verdwenen. Immers de handhavingsjuristen en vergunning-juristen kunnen het concernwerk er wel even bijdoen.

In afwachting van wie nu weer slachtoffer zou worden van dit verbeterplan ging het werk gewoon door, zoals dat bij de oude werkgevers gewend was. Want op nieuwe vereiste inhoudelijke kwaliteit wordt immers nog steeds niet gestuurd. Beter bagger leveren binnen een termijn is blijkbaar wat iedereen wil. En blijkbaar is er wel een nieuwe bureaucratische norm: maak een vergunning binnen de termijn, maar je moet er vervolgens koste wat kost een drievoud van die tijd over doen om het spul van A naar B te krijgen. Dat is het nieuwe zaakgericht werken. En tijdige bijscholing voor implementatie nieuwe wetgeving is te duur, dus passen we liever verouderde kennis toe.

We staan ver op achterstand en zien dit met pijn in het hart aan.

En ook zonder voldoende 'handen aan het bed', waardoor de van rechtswege verleende vergunningen toenemen. Wel werden én worden er steeds meer dure externen ingevlogen uit netwerken van de directeur en P&O. Dat is handig want waarom zou je aanbesteden?

Programmamanagers die ook al in de RUD Utrecht aan de zelfde soort programma's werkten, interim-ers die zorgvuldig worden uitgekozen en ingezet om de applausmachine van de directeur te bedienen. Bij kritiek vlieg je eruit. Op zich is dit wel lekker ouderwets duidelijk.

Helaas voor de bazen van de ODG wrijven de advocaten zich regelmatig in de handen; want zo'n belabberd HRM niveau en zoveel juridische onkunde maken ze niet zo vaak mee.

De liefde is voorbij, het vertrouwen is er niet meer. Geen veilige, vertrouwde en zekere werkomgeving. Ook niet meer voor de teamleiders, zij moeten bij alle acties die zij doen, constant achterom kijken of er geen directielid in de buurt aanwezig is. En dan hebben de medewerkers het nog niet eens over de hetze die gaande is met betrekking tot relaties binnen de ODG; wij hebben daar nooit hinder van ondervonden, behalve op dit moment dan. Op onmenselijke manier worden de collega's voor het blok gezet. Deze actie draag wederom niet bij aan de veilige en vertrouwde werkomgeving, mensen en carrières worden beschadigd.

Woorden van de voorzitter: "Als jullie er samen niet uitkomen, dan vliegen we McKinsey in en laat ik de hele tent schoonvegen!" Is dit wat het Groninger bestuur wil? Het ziekteverzuim is gestegen tot boven de 10 %! Dat kost aardig wat!

Er is inmiddels al voor heel veel geld besteed aan onderzoeken, windowdressing, damagecontrol en buitensporige inhuur van vele onbekenden die het allemaal wel even zullen gaan regelen. Ook hier kregen de medewerkers een grote frons op het voorhoofd. Waar komt al dat geld vandaan? Eerst was er geen geld voor een broodje, nu groeien de bomen tot ver in de hemel. Mooie verhalen uit alle praat sessies leverden een mooie vitrine voor u, eigenaar van de ODG, maar de inhoud is een slechte compilatie van het product waar u voor grof geld voor betaalt. Het zal echter niets gaan opleveren, het vertrouwen is er niet, nu niet en straks ook niet. Oorzaak van het geheel is met name de performance van onze directeur, plaatsvervangend directeur en P&O.

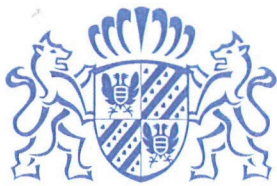
Wij begrijpen allen dat er wat gedaan moet worden aan het opschudden van de ODG (professionaliseren, hoge productiviteit, etc.) maar dat het op een onmenselijke manier gebeurt en waarom dat nodig is, begrijpen wij niet. Het is verre van modern en professioneel; het lijkt meer op hoe de Groninger hereboeren vroeger met hun arbeiders omgingen.

Het al merkbaar dat medewerkers om zich heen gaan kijken en weggaan. Invullen van de vacante plekken wordt niet meer zo opgevuld. Wie wil bij zo'n club werken? Wij weten het niet meer, maar 1 ding is absoluut zeker, de postbak loopt vol, het werk kan niet meer naar behoren worden gedaan met als gevolg dat medewerkers afbreken. Er zal dan voor heel veel geld moeten worden ingehuurd. Voor deze soap zult u als eigenaar wederom heel diep in de buidel moeten tasten.

De invoering van het Leefomgevingssysteem (LOS) heeft hier aan alles ook geen goed aan gedaan. De medewerkers dachten echt dat door de komst van het LOS er efficiënter en effectiever gewerkt kon worden. Helaas is dit een utopie gebleken. Ook dit onderwerp is uitvoerig door de medewerkers aangekaart bij de vele dure praat sessies. Het heeft niets opgeleverd. De productiviteit is met name door het LOS met 30% teruggelopen. 30% minder waar voor uw geld. Wij zien met lede ogen aan dat de liefde voor het vak wegvloeit, medewerkers die spontaan beginnen te huilen als er een vraag wordt gesteld over de situatie bij de ODG. Externe collega's in Nederland hebben te doen met de medewerkers van de ODG. Je zult er maar werken. Collega's van de RUD Utrecht zeggen ons dat het minstens zo erg is als toen bij hun, zo niet erger.

Er is wel hoop... er is nu een groep teamleiders die er wel voor willen gaan, behoudens de interim-personen (want die gaan hopelijk toch weer weg). Laat die mensen hun werk doen in combinatie en hulp van de werkvloer zonder dat zij constant achterom moeten kijken. Zet de directie en P&O aan de kant en laat de ODG zelf op zoek gaan naar een kapitein waar de medewerkers achter gaan staan en er weer voor willen gaan. Alle dure facilitaire inhuur vervangen door enthousiaste mensen die betrokken zijn bij het Groningse model, de ODG. Zo kan er weer gewerkt worden aan een dienst waar efficiënter maar zeker ook goedkoper uw product geleverd wordt. Maar eerst zult u de rekening nog gepresenteerd krijgen van deze soap, maar dat is helaas niet aan ons toe te wijzen, immers het Dagelijks en Algemeen bestuur heeft hier in meegestemd... en kijkt weg....

Het is een noodkreet van medewerkers van de ODG. Helaas kan deze ingezonden brief niet worden ondertekend en is ook per post aan u bezorgd. Immers wie (digitaal) zijn nek uitsteekt bij de ODG is de pisang en kan rekenen op time-out, schorsing en ontslag.

provincie
groningen

Gedeputeerde Staten

5 APR. 2017

Aan de raden en colleges van Burgemeester en
Wethouders van de Groninger gemeenten

Datum : - 4 APR. 2017
Briefnummer : 2017-16.654/14/A.13
Zaaknummer : 682902
Behandeld door : D. Meijering-Klaren
Telefoonnummer : (050) 316 4273
Antwoord op :
Bijlage : 1
Onderwerp : Stand van zaken bestuurlijke organisatie/gemeentelijke
herindeling en taak- en roldiscussie

Geachte raad, geacht college,

Hierbij doen wij u een afschrift toekomen van onze brief die heden aan Provinciale Staten is verstuurd en waarin wij ingaan op de ontwikkelingen en stand van zaken met betrekking tot de gemeentelijke herindeling en het traject 'Opgaven, rollen en taken' in onze provincie.

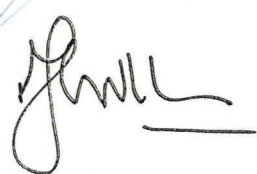
Voor de inhoud verwijzen wij u korthedshalve naar de bijgevoegde brief.

Wij vertrouwen erop u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

 , voorzitter.

 , secretaris.

provincie
groningen

Gedeputeerde Staten

Aan Provinciale Staten

Datum : - 4 APR. 2017
Briefnummer : 2017-16.567/14/A.13
Zaaknummer : 682902
Behandeld door : D. Meijering-Klaren
Telefoonnummer : (050) 316 4273
E-mail : d.meijering.klaren@provinciegroningen.nl
Antwoord op :
Bijlage :
Onderwerp : Bestuurlijke organisatie, stand van zaken gemeentelijke herindeling en taak- en roldiscussie

Geachte dames en heren,

1. Aanleiding en opzet

Bij brief van 6 september 2016 (2016-52.449/36/A.9, BJC) hebben wij u geïnformeerd over de stand van zaken en het verdere proces met betrekking tot de bestuurlijke organisatie, de taak- en roldiscussie en gemeentelijke herindeling in onze provincie. In ons antwoord d.d. 14 maart jl. (2017-10.985/11/A.7) op de schriftelijke vragen d.d. 15 februari 2017 van de fractie van Groninger Belang, hebben wij toegezegd een dergelijk voortgangsbericht wederom aan u toe te doen komen.

2. Stand van zaken gemeentelijke herindeling

Hieronder schetsen wij de ontwikkelingen en de stand van zaken met betrekking tot gemeentelijke herindeling in de verschillende clusters.

Midden-Groningen en Westerwolde

Op 7 maart jl. heeft de Eerste Kamer ingestemd met het wetsvoorstel tot samenvoeging van de gemeenten Bellingwedde en Vlagtwedde (Westerwolde), alsmede met het wetsvoorstel tot samenvoeging van de gemeenten Hogeveen-Sappemeer, Menterwolde en Slochteren (Midden-Groningen). Beide wetten zijn inmiddels bekrachtigd en gepubliceerd (Wetten van 8 maart 2017, Stb. 2017, 105 en 106). De voorbereidingen op beide nieuw te vormen gemeenten per 1 januari 2018 liggen op schema. De verkiezingen voor de raden van de gemeenten Westerwolde en Midden-Groningen vinden op 22 november 2017 plaats.

Westerkwartier

De raden van de gemeenten Grootegast, Leek, Marum en Zuidhorn hebben in januari 2017 het herindelingsontwerp voor een nieuw te vormen gemeente Westerkwartier vastgesteld. Het herindelingsontwerp heeft van 23 januari t/m 20 maart 2017 ter inzage gelegen, zodat inwoners en organisaties een zienswijze konden indienen. In het ontwerp wordt uitgegaan van de overgang van het gebied van de voormalige gemeente Ezinge (Middag-Humsterland), thans behorende tot de gemeente Winsum, naar de nieuw te vormen gemeente Westerkwartier. Naar verwachting stellen de betrokken raden het herindelingsadvies in mei a.s. vast. Na ontvangst, geven wij onze zienswijze op het herindelingsadvies. Het herindelingsadvies en de zienswijze van ons college worden vervolgens verzonden aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK).

Bedum, Winsum, De Marne en Eemsum

Bij brief van 25 oktober 2016 (2016-62.206/43/A.15, BJC) hebben wij u geïnformeerd over ons besluit tot beëindiging van de provinciale Arhi-procedure voor de zeven gemeenten in Noord-Groningen (Appingedam, Bedum, De Marne, Delfzijl, Eemsum, Loppersum en Winsum). De gemeenten Bedum, De Marne, Winsum en Eemsum zijn vervolgens een gemeentelijke Arhi-procedure gestart, gericht op de vorming van een nieuwe gemeente per 1 januari 2019. De vier betrokken raden hebben in januari 2017 het herindelingsontwerp vastgesteld. Het herindelingsontwerp heeft van 23 januari t/m 20 maart 2017 ter inzage gelegen. De vier gemeenten zijn voortvarend aan de slag om de benodigde voorbereidingen te treffen, waaronder een traject waarbij de inwoners zich kunnen uitspreken over de naam van de nieuwe gemeente. Zoals aangegeven, wordt in het ontwerp uitgegaan van de overgang van het gebied van de voormalige gemeente Ezinge (Middag-Humsterland), thans behorende tot de gemeente Winsum, naar de nieuw te vormen gemeente Westerkwartier. Naar verwachting stellen de betrokken raden in mei a.s. het herindelingsadvies vast. Zoals aangegeven, geven wij onze zienswijze op het herindelingsadvies en zenden wij beide documenten aan de Minister van BZK.

Groningen, Haren en Ten Boer

Het herindelingsadvies dat door uw Staten op 1 februari jl. is vastgesteld, is aan de Minister van BZK gezonden. Inmiddels hebben de raden van Groningen en Ten Boer unaniem de bestuursovereenkomst GHTB vastgesteld. Het wachten is nu op de beslissing van de Minister van BZK om een wetsvoorstel aan de Ministerraad voor te leggen. De Minister heeft in een brief aan het Burgercomité Haren (d.d. 1 februari 2017) aangegeven dat "een wetsvoorstel dat gericht is op herindeling per 1 januari 2019 ruim na de Tweede Kamerverkiezingen van 15 maart 2017 aan de Tweede Kamer [zal] worden aangeboden". Van deze brief hebben wij een afschrift ontvangen.

Pekela, Stads kanaal en Veendam

In januari 2016 hebben de drie colleges van B&W van Pekela, Stads kanaal en Veendam geconcludeerd dat de 'Strategische Agenda Pekela, Stads kanaal, Veendam' (SA3, d.d. 14 december 2015, opgesteld door de drie gemeenten) voldoende aanleiding gaf om een aanvullend onderzoek uit te voeren naar een mogelijke herindeling van de drie gemeenten. De SA3 liet zien dat er veel gedeelde opgaven en ambities zijn, die voor het gebied gerealiseerd moeten worden. De drie raden hebben dit begin 2016 bekrachtigd en het volgende besluit genomen:

1. *De Strategische Agenda Pekela, Stads kanaal, Veendam (SA3) aannemen als leidraad voor vervolgstappen in het onderzoek naar een (mogelijke) herindeling van de drie gemeenten.*
2. *Instemmen met vervolgonderzoeken en -acties gericht op de wijze waarop inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties betrokken kunnen worden bij een (mogelijke) herindeling van de drie gemeenten en voorts op het gebied van het economisch perspectief, de samenwerkingsverbanden en de financiële effecten ervan.*

Voor de vervolgonderzoeken hebben de drie raden budget beschikbaar gesteld, het vervolgonderzoek is uitgevoerd door bureau Berenschot. Een verzoek van de drie gemeenten om dit proces financieel te ondersteunen, hebben wij begin 2017 gehonoreerd. In januari 2017 heeft Berenschot het eindrapport 'Vruchtbare Bodem? Eindrapportage vervolgonderzoeken herindeling Pekela, Stads kanaal & Veendam' opgeleverd. In het rapport wordt, met het oog op de forse maatschappelijke en economische opgaven in het gebied, geadviseerd om te komen tot een herindeling van de drie gemeenten. Berenschot geeft ook aan dat de individuele gemeenten hun gemeentelijke taken kunnen vervullen, waarbij voor Pekela wel geldt dat de ambtelijke samenwerking met Veendam een vereiste is.

Op 28 februari jl. hebben de drie raden over het rapport gesproken en een standpunt ingenomen over de voorliggende herindelingsvariant. De raden van de gemeenten Pekela en Stads kanaal hebben een besluit genomen voor een herindeling van de drie gemeenten. In Stads kanaal was de raad unaniem, in Pekela stemde alleen de SP tegen. De raad van Veendam heeft het besluit genomen om niet over te gaan tot een herindeling met de gemeenten Pekela en Stads kanaal en af te zien van alle verdere vervolgstappen en/of overleg inzake de voorgestelde herindeling.

De gemeenten beraden zich nu, ieder voor zich, op de gevolgen van deze besluitvorming voor de (nabije) toekomst. Ons college zal de gesprekken met de drie gemeenten de komende maanden voortzetten en een nader standpunt in gaan nemen. Vanuit onze verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het openbaar

bestuur kijken wij daarbij uiteraard naar de verantwoordelijkheid van de betrokken gemeenten ten aanzien van de regionale maatschappelijke opgaven en de inwoners van het gebied. Wij hebben goed kennis genomen van het feit dat de drie gemeenten ook zelf onderkennen dat zij een veelheid van gedeelde opgaven en ambities hebben, waarbij geldt dat de gemeenten uiteraard ook opgaven en ambities delen met andere gemeenten in de regio.

Delfzijl, Appingedam en Loppersum

Met het perspectief van de herindeling van de BMW-gemeenten, ontstond voor de gemeenten Delfzijl, Appingedam en Loppersum (DAL) een nieuwe situatie. De DAL-gemeenten zullen de komende periode hun positie bepalen ten aanzien van hun bestuurlijke toekomst en een mogelijke herindeling. De betrokken colleges en raden voeren daarover afzonderlijk en met elkaar het gesprek. Zorgvuldigheid en het bouwen aan draagvlak zijn daarbij leidraad voor de drie gemeenten. Een eventuele herindeling per 1 januari 2019 is niet meer aan de orde, gelet op de formele stappen die daartoe gezet zouden moeten worden en de termijnen die daarvoor in de Wet algemene regels herindeling gelden. Wij blijven in gesprek met de gemeenten over het vervolgproces.

3. Opgaven, taken en rollen

Voor wat de stand van zaken van het proces opgaven, taken en rollen betreft, verwijzen wij u naar onze brief van 7 maart jl. aan uw Staten (2017-004055/10/A.22).

Wij zullen uw Staten over de relevante ontwikkelingen blijven informeren en gaan ervan uit u hiermee voor het moment voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

 , voorzitter.

 , secretaris.

Een afschrift van deze brief is verstuurd naar de raden en de colleges van alle Groninger gemeenten en aan het dagelijks bestuur van de VGG.

Johan Modastraat 6
postbus 175 . 9670 AD Winschoten
T(0597)48 20 00 . info@gemeente-oldambt.nl
www.gemeente-oldambt.nl

g e m e e n t e
o l d a m b t

Aan het college van Gedeputeerde Staten
van de provincie Groningen
Postbus 610
9700 AP GRONINGEN

Onderwerp Huisvesting statushouders
Ons kenmerk 17.0009065
Inlichtingen bij Marcus Hazenberg

Datum 27 maart 2017
Uw brief 7 maart 2017
Bijlage(n) -

Geachte college,

Op 7 maart 2017 heeft u ons een brief gestuurd over de huisvesting van vergunninghouders en uw voornemen tot indeplaatsstelling (briefnummer: 2017-12.018/10/A.11). Aanleiding voor de brief is de constatering dat de gemeente Oldambt niet heeft voldaan aan zijn wettelijke taak voor wat betreft de taakstellingsrealisatiecijfers. Wij zijn teleurgesteld in de toon van de brief en willen u hiervan op de hoogte brengen.

Achterstand is mede ontstaan door grote toeloop

Uit de voortgangscijfers van het COA betreffende de huisvesting van vergunninghouders van 1 maart 2017 blijkt, dat onze gemeente voor het jaar 2016 in totaal 98 vergunninghouders diende te huisvesten. Hiervan zijn 87 personen daadwerkelijk gehuisvest. De gemeente had echter op 1 januari 2016 nog een achterstand van 22 vergunninghouders. Deze achterstand is ontstaan vóór 1 januari 2016 toen op dat moment Nederland werd geconfronteerd met een grote groep vluchtelingen.

Realisatie in 2017 verloopt boven verwachting

Op 1 januari 2017 bedroeg de cumulatieve achterstand 33 (22 + 11 uit het jaar 2016) te huisvesten personen. De taakstelling voor de 1ste helft van 2017 bedraagt 29. Per saldo betekent dit dat onze gemeente in het eerste halfjaar van dit jaar 62 vergunninghouders moet huisvesten. Uit cijfers van Bureau Vluchtelingen en Nieuwkomers Oldambt (BVNO), het bureau dat de feitelijke huisvesting voor onze gemeente uitvoert, blijkt dat in de maanden januari en februari BVNO al 26 vergunninghouders in de gemeente Oldambt heeft gehuisvest. Op het moment van schrijven 'beschikt' BVNO verder over een drietal woningen voor gezinshereniging. Hier gaan in totaal 12 personen meetellen voor de taakstelling. Daarnaast 'beschikt' BVNO over een viertal woningen voor alleenstaanden vergunninghouders.

Het college houdt de vinger aan de pols

In december 2015 heeft verantwoordelijk wethouder de heer Bard Boon op bestuurlijk niveau overleg gevoerd met de in onze gemeente actief zijnde woningcorporaties. Hen is gevraagd nog intensiever mee te werken aan het tot stand brengen van de gemeentelijke taakstelling. De woningcorporaties hebben hier toen positief op gereageerd. Naast periodiek ambtelijk overleg over de huisvesting heeft de heer Boon tevens met regelmaat overleg met BVNO over de stand en gang van zaken.

Daarenboven heeft de gemeente begin 2016 een bedrag van € 50.000,- beschikbaar gesteld voor het extra aanstellen van een beroepskracht bij BVNO waarmee het aantal beroepskrachten uitkomt op drie. Ook hieruit mag blijken dat onze gemeente de huisvesting van statushouders zeer serieus neemt.

Voor de uitvoering van de taken wordt aldus nauw samengewerkt tussen de gemeente, BVNO en de

woningbouwcoöperaties die actief zijn in het gebied. Gesteld kan worden dat de samenwerking op elkaar is afgestemd en goed verloopt. Er is ruimte voor aanpassing van procedures indien dat nodig en wenselijk wordt geacht. Door deze manier van werken is het maximaal haalbare resultaat bereikt voor wat betreft de huisvesting van vergunninghouders.

Niet onvermeld mag blijven een aantal particuliere initiatieven van inwoners van onze gemeente voor het beschikbaar stellen van geschikte woonruimte.

Een plan van aanpak lijkt overbodig

U schrijft dat wij een plan van aanpak dienen op te stellen om de opgelopen achterstand binnen een redelijke termijn weg te werken. Bovenstaande zal duidelijk maken, dat wij al sinds geruime tijd intensief bezig zijn om aan onze wettelijke taak te voldoen voor wat betreft de taakstelling. Dit wordt bevestigd in het grote aantal vergunninghouders die zijn gehuisvest. In de eerste twee maanden van dit jaar voldoet de gemeente nagenoeg aan de taakstelling 1ste helft 2017.

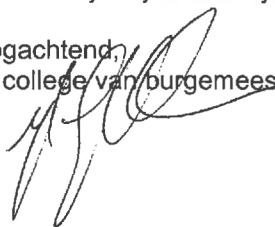
Verkeerd beeld

Met deze brief willen wij tot uitdrukking brengen, dat wij uw schrijven aan de gemeenteraad en de regionale pers betreuren, omdat het ons inziens een ander beeld oproept dan hetgeen de afgelopen jaren door alle betrokken partijen tot stand is gebracht. Verder weerspiegelt hierin geen weergave van de goede bestuurlijke verstandhouding tussen de provincie Groningen en onze Oldambt. Gezien het tempo van huisvesten in 2016 en het vervolg hierop in 2017, is het zeer aannemelijk dat Oldambt op 1 juli van dit jaar aan de realisatie van de taakstelling huisvesting vergunninghouders heeft voldaan.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zien uw reactie met belangstelling tegemoet. Uiteraard zijn wij te allen tijde bereid om met u hierover in gesprek te gaan.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Herman Groothuis
secretaris

Pieter Smit
burgemeester

- brief in afschrift aan gemeenteraad Oldambt

Aan de gemeenteraad en het college van burgemeester
en wethouders van de gemeente Oldambt.

Bedum, 19 april 2017.

Onderwerp: Plan van Aanpak rekenkameronderzoek Poststraat te Scheemda
en vastgesteld Onderzoeksprotocol.

Hierbij bied ik u ter kennisneming aan:

1. het Plan van Aanpak van het Rekenkameronderzoek naar de ontwikkelingen van het centrumplan Scheemda, Poststraat op grond van de bepalingen in hoofdstuk 3 van het vastgestelde Onderzoeksprotocol. Dit onderzoek zal worden uitgevoerd door Metafoor, Ruimtelijke Ontwikkeling te Almere;
2. het vastgestelde Onderzoeksprotocol op grond van artikel 8 van de Verordening Rekenkamercommissie gemeente Oldambt.

Hoogachtend,

mr. drs. W.H. Everts,

interim-directeur Rekenkamercommissie gemeente Oldambt.

Plan van aanpak

Onderzoek naar Plan Poststraat Scheemda

Rekenkamercommissie Oldambt

Project: Rekenkamercommissie Oldambt: Onderzoek naar Poststraat
Versie: 1.0
d.d. 6 maart 2017
Status: definitief
Opstellers: drs. E. Berkelmans

INHOUD

1.	Inleiding en kader	4
2.	Doelstelling en onderzoeksvragen	5
2.1	Doelstelling	5
2.2	Vraagstelling en Onderzoeksvragen	5
2.3	Normenkader	6
2.4	Onderzoeksaanpak	6
3.	Planning	10
3.1	Planning	10
3.2	Kosten en facturatie	11
4.	Werkverdeling Metafoor en de RKC	12
4.1	Samenwerking en regie	12
4.2	Kwaliteit	12
4.3	Verslaglegging	12
4.4	Opvragen documenten	12
4.5	Geheimhouding	12
4.6	Interviews	13
4.7	Rapport van bevindingen	13
4.8	Presentatie	13
5.	Organisatie	14
5.1	Opdrachtgever	14
5.2	Projectteam Metafoor	14
5.3	Supervisie	14
5.4	Uitvoering van het onderzoek	14
5.5	Belangenverstrengeling – onafhankelijkheid	14
5.6	Uitgevoerde rekenkameronderzoeken	15
	Bijlage 1: Normenkader	16

1. Inleiding en kader

Aan de Poststraat te Scheemda is in 2010 het Kerkgebouw van de PKN gesloopt. Voor het daarmee ontstane terrein is een plan bedacht waarmee het bestaande winkelcentrum een impuls zou moeten krijgen. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken is in december 2010 een samenwerkingsovereenkomst gesloten met een ontwikkelaar. Na het vaststellen van het bestemmingsplan in 2013 blijkt dat er een tweetal partijen zijn die ook beroep instellen. Uiteindelijk wordt na een 3 tal uitspraken van de Raad van State en het meermaals aanpassen van het bestemmingsplan het plan in 2016 onherroepelijk waarna de bouw kan beginnen.

De ontwikkeling van het plan Centrum Plan Scheemda aan de Poststraat kent ook in de samenwerking met de ontwikkelaar de nodige aandachtspunten. Zo wordt er een samenwerkingsovereenkomst gesloten en later een uitvoeringsovereenkomst waartussen aanzienlijke financiële verschillen bestaan. Mogelijk is de oorspronkelijke opzet door economische omstandigheden onder druk komen te staan waardoor een minder ambitieus plan haalbaar werd geacht.

Dit onderzoek moet leiden tot een rapportage aan de gemeenteraad waarin de ontwikkeling van de Poststraat wordt geanalyseerd vanuit het perspectief van ruimtelijk bestuursrecht, privaatrecht, financieel- en procesmanagement. Daarmee moet duidelijk worden op welke wijze de raad in de toekomst bij publiek-private samenwerking adequaat in stelling kan worden gebracht om zijn kaderstellende en controlerende rol in te vullen en de risico's daarbij inzichtelijk te hebben met het oog op de beheersing daarvan.

2. Doelstelling en onderzoeksvragen

Dit hoofdstuk beschrijft de doelstelling van het onderzoek en geeft weer op welke wijze Metafoor invulling geeft aan de uitvoering daarvan.

2.1 Doelstelling

De rekenkamercommissie Oldambt (vanaf nu RKC) wil inzicht in de juridische, financiële en procesmatige totstandkoming van het plan Poststraat.

De doelstelling van dit onderzoek is om dit onderzoek is om op basis van één casestudy (gevalsbeschrijving) een handreiking te geven hoe de raad (in de toekomst) zijn bevoegdheden (kredietstelling, bestemmingsplan, informatierecht) kan gebruiken om een doelmatige uitvoering van publiek-private gebiedsplannen te bevorderen en de daarbij optredende risico's te beheersen.

Daartoe is onderstaande centrale vraagstelling geformuleerd. Het resultaat van het onderzoek is een set van conclusies en aanbevelingen met een accent op de doeltreffendheid en de doelmatigheid alsmede de risicobeheersing waarmee de raad invulling kan geven aan haar kaderstellende en controlerende rol.

2.2 Vraagstelling en Onderzoeksvragen

Op basis van de door de RKC geformuleerde vraagstelling hebben wij een iets bredere tweeledige centrale vraag geformuleerd. Daarbij hebben wij een aantal onderzoeksvragen geformuleerd die ingaan op de verschillende aspecten van de ontwikkeling poststraat. Door het beantwoorden van de onderzoeksvragen zal er op de centrale vragen antwoord worden gegeven.

In dit plan van aanpak hanteren wij de volgende centrale vraagstelling:

Welke ambitie werd met het project Poststraat 3-17 te Scheemda beoogd? Welke besluiten hebben ertoe geleid dat de projectontwikkeling/uitvoering Poststraat meer heeft gekost en langer heeft geduurd dan voorzien?

Op welke wijze is er over project Poststaat gerapporteerd? Heeft de raad daarmee haar kaderstellende en controlerende rol inzake project Poststaat kunnen vervullen en gelegenheid gehad bij te sturen?

Onderstaand treft u de geformuleerde onderzoeksvragen aan voor het uitvoeren van het onderzoek.

Onderzoeksvragen:

Algemeen:

1. Wat waren de oorspronkelijk beleidsdoelen en wat was de oorspronkelijke organisatieopzet van project Poststraat?

Ruimtelijk-bestuursrechtelijk :

2. Op welke wijze is het bestemmingsplan proces m.b.t. het bestemmingsplan “Scheemda-Centrum-Poststraat” verlopen, inclusief de beroepsgang bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.
3. Hoe is het onderzoek naar de nut en noodzaak van het plan (onder andere DPO en de toets aan de Ladder voor duurzame verstedelijking) precies verlopen? (Dit ook in relatie tot de uitspraken van de Raad van State)

Privaatrechtelijk:

4. Welke bepalingen zijn in de samenwerkingsovereenkomst en de uitvoeringsovereenkomst opgenomen om, ingeval van wijzigingen als gevolg van marktomstandigheden en/of planologische belemmeringen adequaat te kunnen handelen.
5. Welke bepalingen zijn opgenomen om geschillen te kunnen beslechten?

Financieel en procesmatig:

6. Op welke wijze is het project vormgegeven en voldoet dat aan de eisen die men aan een dergelijk project kan stellen
7. Hoe is het financieel beheer en beleid rondom grondexploitaties¹ in het algemeen en het project Poststraat in het bijzonder georganiseerd en uitgevoerd, en voldoet dit aan kwalitatieve c.q. professionele standaarden?
8. Is er sprake geweest van een adequaat risicomanagement? Hoe zijn de risico's beheersbaar gemaakt en afgedekt?

Bestuurlijk:

9. Is de informatievoorziening met betrekking tot het project Poststraat adequaat georganiseerd, uitgewerkt naar enerzijds de besturende en toezichhoudende rol van het college van B&W en anderzijds de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad?
10. Hoe is de kaderstellende rol door de gemeenteraad ingevuld en is de raad daarbij proactief geweest met betrekking tot onder meer financiering, proces en risicobeheersing.

2.3 Normenkader

Onze werkwijze bij rekenkameronderzoeken is om op basis van de deelvragen een normenkader te formuleren. Het voor dit onderzoek geformuleerde normenkader treft u aan in bijlage 1. Het normenkader is in overleg met de RKC verder aangepast, verscherpt en definitief vastgesteld. Daarna zal de feitelijke uitvoering van het onderzoek starten met het opstellen van het rapport van bevindingen.

2.4 Onderzoeksaanpak

In dit onderzoek worden de in 2.2 genoemde onderzoeksvragen beantwoord. Aan de hand van het normenkader zal hier uitwerking aan worden gegeven. Onderstaand treft u onze onderzoeksaanpak aan. Er is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij uw offerte aanvraag en het Onderzoeksprotocol Rekenkamercommissie Oldambt.

¹ Hierbij wordt onder andere ingegaan op kostenverhaal, plankosten en staatssteun.

Reikwijdte van het onderzoek

De onderzoeksperiode zal zich beperken tot de periode 2008 – 1 december 2016, zijnde de periode vanaf het eerste gesprek met projectontwikkelaar Bouwma tot aan de opening van de nieuwe Aldi aan de Poststraat te Scheemda.

Het onderzoek richt zich op de gemeente Oldambt en haar rechtsvoorgangers.

Uitvoering

In samenspraak met de RKC wordt na gunning dit plan van aanpak afgerond en definitief vastgesteld. Ook worden in overleg met de RKC de benodigde dossiers, nota's, financiële verslagen, college- en raadstukken opgevraagd.

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden worden de volgende stappen uitgevoerd:

1. Projectvoorbereiding

In deze fase worden het plan van aanpak (incl. planning), vraagstelling en onderzoeksplan verder uitgewerkt en definitief gemaakt. Tevens wordt het normenkader definitief vastgesteld.

Na het vaststellen van het normenkader wordt de benodigde informatie opgevraagd. Hieronder treft u een (niet limitatief) overzicht aan van een aantal gemeentelijke, provinciale en regionale beleidsdocumenten en besluiten die worden geanalyseerd.

De volgende bronnen zullen in ieder geval tijdens het verkennend onderzoek worden geanalyseerd.

Wet- en regelgeving:

- Gemeentewet
- Besluit Begroting Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV)
- Wet ruimtelijke ordening (incl. Grexwet),
- Regelgeving met betrekking tot aanbestedingen
- Wet BIBOB

Provinciaal / regionaal beleid:

- Omgevingsvisie
- Omgevingsverordening
- Bijdrage aan ontwikkelingen door de provincie

Gemeentelijk beleid:

- Beleidsnota's horeca, economische zaken, detailhandel.
- De vastgestelde nota Grondbeleid
- De vastgestelde nota Grondprijbeleid, indien deze geen deel uitmaakt van de nota Grondbeleid
- De vastgestelde nota Risicomanagement, indien beschikbaar
- Overige relevante vastgestelde gemeentelijke beleidsdocumenten

Gemeentelijke rapportages

- Jaarstukken, begrotingsstukken en grondexploitaties uit de onderzoeksperiode
- De relevante interne voortgangsrapportages uit de onderzoeksperiode (waaronder gegevens t.a.v. het risicomanagement, grondexploitatie en juridische aandachtspunten)

- De relevante gegevens van de afdelingen Financiën, Ruimtelijke Ordening en Projecten en beleidsafdelingen die betrekking hebben op het project Poststraat.

Overige regionale / gemeentelijke stukken

- Relevante collegevoorstellen en –besluiten, raadsvoorstellen en –besluiten uit de onderzoeksperiode;
- Specifieke informatie met betrekking het project Poststraat
- Businessplan / haalbaarheidsplan Poststaat
- Marktonderzoek(en) naar wonen, kantoor, detailhandelslocaties in de regio .

De opgevraagde stukken kunnen ook vertrouwelijk van aard zijn. In paragraaf 4.5 staat beschreven hoe wij deze informatie behandelen. In eerste instantie zal bovenstaande lijst met benodigde informatie worden overlegd. Na bestudering van de ontvangen stukken kunnen er één of meerdere aanvullende informatieverzoeken volgen.

- Wij ontvangen de documenten graag zoveel mogelijk in digitale vorm.
- Het onderzoek vangt aan op het moment dat er naar mening van de onderzoekers voldoende documenten zijn ontvangen. Dit betekent dat er minimaal over de relevante beleids-, financiële- en raads- en contractstukken moet kunnen worden beschikt.
- Het opvragen van deze informatie zal de nodige inspanning vragen van de verschillende afdelingen van de gemeente. Met name worden genoemd: grondzaken, ruimtelijke ordening, projectmanagement en financiën. Onderzoekers zullen, indien nodig, in overleg gaan met deze afdelingen om informatieverzoeken te verduidelijken en te komen tot werkbare afspraken.

2. Kick-off gesprek met de organisatie

In overleg met de RKC wordt een kick-off gesprek gepland met meerdere personen die naar mening van de RKC de beschikbare gegevens in perspectief kunnen plaatsen. Het doel van dit gesprek is onder meer kennismaking met de onderzoekers, de mogelijkheid tot het stellen van vragen over het plan van aanpak en het verkrijgen van nadere informatie over de ontvangen documentatie, teneinde de documentenstudie efficiënt te kunnen verrichten.

3. Documentenstudie

Op basis van de geformuleerde onderzoeksvragen en het vastgestelde normenkader wordt de ontvangen informatie verwerkt in een concept-rapport van bevindingen.

Hierin zal tevens worden aangegeven welke onderzoeksvragen onvoldoende ingevuld of beantwoord kunnen worden op basis van de verstrekte informatie en/of welke belangrijke documenten ontbreken.

4. Interviews

Doelstelling van de interviews is te verifiëren of de bevindingen zoals vastgelegd in het concept-rapport van bevindingen correct zijn.

Onze ervaring leert dat de interviews nuttige, aanvullende informatie en extra inzicht in het beantwoorden van de onderzoeksvragen voor de onderzoekers opleveren.

De onderzoekers van Metafoor houden de interviews, waarbij in een aantal gevallen ook leden van de RKC bij aanwezig zijn.

Onze werkwijze bij interviews is als volgt:

Wij gaan uit van zes interviews en stellen voor na de kick-off de definitieve lijst met te interviewen personen vast te stellen. In ieder geval worden geïnterviewd:

- Drie tot vier medewerkers van de gemeente met dossierkennis en/of bevoegdheden;
 - de portefeuillehouder;
 - een afvaardiging van de raad (groepsinterview);
- mogelijk wordt een van de private zijde betrokkene geïnterviewd.

- Interviews worden afgenomen aan de hand van een interviewleidraad, deze leidraad wordt vooraf aan u voorgelegd;
- Van de interviews worden opnames gemaakt. Een zeer beknopte samenvatting van elk interview waarin de belangrijkste punten worden benoemd wordt ter goedkeuring aan de geïnterviewde voorgelegd. Deze verslagen worden niet bij de rapportage gevoegd, maar wel in het onderzoeksdossier gevoegd;
- Het resultaat van de interviews is bedoeld voor het verkrijgen van verdere informatie en inzicht. Naar aanleiding van de interviews kunnen eventueel extra documenten worden opgevraagd;
- Interviews met meerdere mensen tegelijkertijd zijn mogelijk
- Uitgangspunt is zes interviews, die op een en dezelfde dag kunnen plaatsvinden.

5. Rapport van bevindingen

Met behulp van de informatie uit de documentstudie en de interviews worden de feitelijke bevindingen binnen de vraagstelling verwerkt tot een concept-rapport van bevindingen. .

- Metafoor doet hierin verslag van haar bevindingen met daarin voorstellen voor conclusies en aanbevelingen.
- Het concept van dit rapport wordt met de RKC besproken, en op basis hiervan eenmalig worden aangepast tot een volgende concept versie
- Dit volgende concept wordt gebruikt in het proces van ambtelijk hoor en wederhoor.

6. Ambtelijk hoor en wederhoor

Ambtelijk wederhoor vindt plaats op basis van de concept-rapport van bevindingen, exclusief eventuele conclusies en aanbevelingen. Wij verwerken de uit het ambtelijke wederhoor voortvloeiende opmerkingen en geven hierbij tevens een onderbouwing of de opmerkingen leiden tot aanpassing van het rapport van bevindingen.

7. Opstellen definitief rapport van bevindingen met conclusies en met voor de raad bruikbare aanbevelingen

Na het ambtelijk hoor en wederhoor zal een definitieve versie worden gemaakt van het rapport van bevindingen. Deze zal eenmalig met u worden besproken en op basis hiervan eenmalig worden aangepast. Metafoor streeft naar duidelijke en herkenbare conclusies in een beknopte en helder rapport van bevindingen. Indien gewenst zal in bijlagen nadere achtergrondinformatie worden verstrekt.

3. Planning

In dit hoofdstuk worden de urenraming en de bijbehorende kosten beschreven. Uitgangspunt is een taakstellend budget voor het onderzoek.

3.1 Planning

In de onderstaande tabel geven wij aan hoe de planning van het onderzoek er globaal uitziet. Wij houden hierbij rekening met de wens van de RKC om het onderzoek in september aan de raad te rapporteren, daarbij zal sprake zijn van een krappe planning met weinig speelruimte.

Op het moment dat er weinig tot geen inhoudelijke informatie beschikbaar is, zal deze door het onderzoeksbureau of gemeente moeten worden vergaard, dat leidt mogelijk tot vertraging bij de documentenstudie of aanvullende werkzaamheden voor de gemeente. In deze raming gaan wij uit van een optimale situatie waarin voldoende informatie voorhanden is. Gezien de korte doorlooptijd van het onderzoek is het van groot belang dat alle benodigde informatie snel beschikbaar is. Daarbij is het voor de planning van belang dat er voldoende zicht is op de beschikbaarheid van de medewerkers en bestuurders van de gemeente Oldambt.

Onderstaand een eerste opzet van een planning, deze kan nader worden fijngeslepen.

Onderdeel/Fase	gepland	Week Nr.
1. Definitief maken PvA en normenkader, vraagstelling en onderzoeksaanpak.	Laatste week maart	13
2. Uitzetten en coördinatie informatievragen binnen de organisatie.	1 ^{ste} week april	14
3. Kick-off	1 ^{ste} week april	14
4. Ontvangst alle informatie	1 ^{ste} week mei	18
5. Interviews	Mei/juni	22
6. Integratie rapportage, conceptrapport gereed	3 ^{de} week juni	25
7. Ambtelijk hoor en wederhoor	Juli	-
8. Opstellen conclusies en aanbevelingen	Juli/augustus	-
9. Oplevering definitieve rapport en Bestuurlijk wederhoor	Augustus	-

3.2 Kosten en facturatie

Uitgaande van de onder 3.1 genoemde planning, de in dit plan van aanpak genoemde werkzaamheden en op basis van de informatie die op dit moment voorhanden is gaan wij uit van een benodigde inzet van 124 uur door de verschillende medewerkers. Afhankelijk van de wensen en het beschikbare budget kunnen de RKC en Metafoor in overleg de omvang en inhoud van de werkzaamheden naar wens aanpassen.

Het gemiddelde tarief voor de werkzaamheden is € 100,- per uur. Het totale verwachte benodigde budget komt daarmee uit op €12.400,- Wij zijn bereid dit onderzoek, binnen de in dit Plan van Aanpak beschreven werkwijze, taakstellend voor deze prijs uit te voeren.

Genoemde prijs is exclusief BTW maar inclusief reis- en verblijfskosten.

Facturatie geschiedt als volgt: 50% van de aanneemsom wordt gefactureerd binnen 4 weken na de opdrachtverlening. 50% van de aanneemsom wordt gefactureerd na oplevering van de definitieve rapportage.

Aanpassingen:

Indien de geraamde tijd of de planning zal worden overschreden door het niet volledig aanleveren van gegevens en/of aanvullende onderzoeken, treden wij hierover tijdig met u in overleg.

4. Werkverdeling Metafoor en de RKC

In dit wordt voor het onderzoeksproces en de werkverdeling beschreven..

4.1 Samenwerking en regie

Onze ervaring met eerder uitgevoerde onderzoeken is dat het ook wenselijk is om op regelmatige basis overleg te hebben met (een deel van) de RKC. Om de voortgang te bespreken en eventueel nadere accenten aan te brengen in het onderzoek op basis van de tot dan toe aangetroffen informatie. Alleen op deze wijze is de regie van de RKC geborgd. We verwachten dat de samenwerking tussen de RKC en Metafoor intensief zal zijn.

Het heeft onze voorkeur om minimaal eenmaal per 2 weken contact te hebben over de stand van zaken van het onderzoek. Dit contact kan per telefoon of e-mail plaatsvinden, ook in de avonduren. De heer Berkelmans is bereikbaar voor de leden van het projectteam.

4.2 Kwaliteit

Uitgangspunt is dat het eindresultaat de beantwoording oplevert van de centrale vraagstelling en de daarbij geformuleerde onderzoeksvragen. Voor de kwaliteitsbewaking is binnen het onderzoeksteam de heer Berkelmans verantwoordelijk. Hij is binnen Metafoor bij diverse onderzoeken betrokken geweest. Daarnaast geldt het 4-ogen principe. Dit houdt in dat elk geleverd product door een vakspecialist binnen Metafoor op volledigheid en correctheid wordt gecontroleerd.

4.3 Verslaglegging

Van de overleggen met de RKC worden de gemaakte afspraken vastgelegd. Ook worden de relevante ontwikkelingen in het onderzoek in een logboek bijgehouden.

On rapport van bevindingen zal zoveel mogelijk conform de door u gewenste indeling worden aangeleverd. Het op te leveren rapport wordt een korte en bondige rapportage, zodat het een goed leesbaar en helder product wordt.

4.4 Opvragen documenten

Via de RKC zullen de benodigde documenten voor documentenonderzoek worden opgevraagd binnen de gemeente Venlo. In overleg wordt de lijst met op te vragen documenten opgesteld. Mocht het reproduceren van de gevraagde documenten een te groot beslag leggen op de gemeentelijke organisatie, dan kunnen wij de reproductie verzorgen. De documenten worden dan op het gemeentehuis gescand. Wij informeren u graag over de mogelijkheden.

4.5 Geheimhouding

Metafoor hanteert het uitgangspunt van vertrouwelijkheid. De informatie die afkomstig is uit niet openbare documenten zal in de conceptdocumenten met **rode letters** worden opgenomen.

In de openbare eindrapportage zal de informatie uit deze documenten dusdanig abstract of samengevat worden weergegeven dat het niet meer herleidbaar is tot niet-openbare informatie.

Vanzelfsprekend worden er door de onderzoekers gedurende en na het onderzoek geen inhoudelijke mededelingen gedaan zonder uw uitdrukkelijke toestemming.

4.6 Interviews

Via (de secretaris van) de RKC zullen de verschillende personen voor de interviews worden uitgenodigd. De interviews vinden plaats op basis van een interviewleidraad die vooraf met de RKC zal worden afgestemd. Van de interviews wordt een beknopt verslag gemaakt, dat ter goedkeuring aan de geïnterviewde wordt voorgelegd. Voor interviews gaan wij uit van 1 uur interviewtijd en 2 uur verslaglegging. Er zal een lijst met geïnterviewde personen aan het rapport worden gehecht.

4.7 Rapport van bevindingen

U ontvangt een beknopte rapportage met daarin een concreet antwoord op de gestelde vragen. Indien gewenst zal in bijlagen achtergrondinformatie worden gegeven met de nodige detailinformatie over de zaken die zijn aangetroffen, gebruikte documenten, een lijst met geïnterviewde personen en een interviewleidraad.

De RKC is eindverantwoordelijk voor de inhoud van de rapport van bevindingen. Wijzigingen zullen door Metafoor op verzoek van de RKC worden aangebracht.

4.8 Presentatie

De inhoud van het rapport zal gepresenteerd worden door de RKC zelf. Metafoor zal bij deze presentatie aanwezig zijn en kan desgewenst hier een rol in vervullen.

5. Organisatie

In dit hoofdstuk beschrijven wij hoe de verantwoordelijkheden binnen het projectteam van Metafoor tijdens het onderzoek zullen zijn.

5.1 Opdrachtgever

Opdrachtgever voor deze onderzoeksopdracht is de RKC van de gemeente Oldambt. Namens Metafoor verzorgt de heer Berkelmans het (dagelijks) contact met (de secretaris van) de RKC.

5.2 Projectteam Metafoor

Het onderzoek zal worden uitgevoerd door een projectteam bestaande uit:

- De heer drs. Erik Berkelmans (directeur van Metafoor): projectleider en aanspreekpunt voor de RKC;
- De heer Remco den Boeft Msc (planeconoom)
- De heer mr. drs. Hans van der Noord (publiek juridisch adviseur)
- De heer E.J. van Baardewijk (privaat juridisch adviseur)
- Mevrouw mr. P. Urper (privaat juridisch adviseur)

Indien nodig zullen zij binnen Metafoor ondersteund worden door medewerkers uit de andere vakdisciplines. Alle genoemde personen zijn beschikbaar gedurende de onderzoeksperiode. Als separate bijlage treft u de CV's van het onderzoeksteam aan, daaruit blijkt dat wij inmiddels ruime ervaring hebben met het doen van rekenkamer onderzoeken. Op verzoek vertrekken wij u graag referenties.

5.3 Supervisie

Als supervisor van het onderzoeksteam treedt de heer Berkelmans op. Hij is verantwoordelijk voor de kwaliteitsbewaking van de geleverde producten van het projectteam en zal nadrukkelijk bij de voorbereidingsfase en de rapportagefase betrokken zijn.

5.4 Uitvoering van het onderzoek

De interviews zullen worden afgenomen door twee leden van het onderzoeksteam, op basis van beschikbaarheid. Het bureauonderzoek zal gebeuren door de genoemde onderzoekers. Zij zullen ook alle versies van de rapportage schrijven. Het ambtelijke en eventuele bestuurlijke hoor en wederhoor zal door één van de leden van het onderzoeksteam gebeuren, op basis van beschikbaarheid.

5.5 Belangenverstrengeling – onafhankelijkheid

Metafoor kan dit onderzoek onafhankelijk uitvoeren omdat wij op dit moment geen werkzaamheden voor of in de gemeente Oldambt.

5.6 Uitgevoerde rekenkameronderzoeken

In deze paragraaf voorbeelden van een 4-tal door ons uitgevoerde rekenkameronderzoeken:

- Onderzoek naar de samenwerkingsovereenkomst De Waalsprong en diverse andere onderzoeken voor de Rekenkamer Nijmegen, Referentie; Secretaris Rekenkamer van de gemeente Nijmegen, mevrouw Jelly Smink, tel. 024-3292338 of email: j.smink@nijmegen.nl
- Een analyse van het grondbeleid van de projecten Leeksterveld en Oostindië op de gebieden van het gevoerde risicomanagement en de invloed van de regio voor de Rekenkamer Leek – Marum – Zuidhorn. Referentie: De heer Pim Praat, rekenkamercommissielid en accounthouder Leek, tel. 050-3188518, email: p.j.a.praat@online.nl
- Uitbesteding van gemeentelijke taken naar de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) voor de Rekenkamercommissie Buren. Referentie; de heer Wim van Beem, secretaris Rekenkamercommissie Buren, tel; 06-21473445 of email: wbeem@buren.nl

Bijlage 1: Normenkader

Op basis van de geformuleerde onderzoeksvragen heeft Metafoor een opzet gemaakt voor een normenkader. Dit normenkader kan in overleg met de RKC worden aangepast. Dit normenkader moet tot een objectieve beantwoording van de onderzoeksvragen leiden.

Algemeen:

1. Wat waren de oorspronkelijk beleidsdoelen en wat was de oorspronkelijke organisatieopzet van project Poststraat?

Normenkader:

- A. Er is in een beleidsnota² duidelijk omschreven hoe de opzet van project Poststraat is vorm-gegeven, welke taken, functies en verantwoordelijkheden er zijn en hoe deze dienen te worden uitgevoerd.
- B. Er zijn duidelijke beleidsdoelstellingen en er zijn heldere meetpunten (SMART) waarop wordt beoordeeld in welke mate deze doelstellingen zijn gerealiseerd.
- C. Men heeft zowel bij de ruimtelijke bestuursrechtelijke, privaatrechtelijke en financiële/procesmatige aspecten rekening gehouden met het gemeentelijk beleid en de wettelijke voorschriften.

Ruimtelijk-bestuursrechtelijk :

2. Op welke wijze is het bestemmingsplan proces m.b.t. het bestemmingsplan "Scheemda-Centrum-Poststraat" verlopen, inclusief de beroepsgang bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.
3. Hoe is het onderzoek naar de nut en noodzaak van het plan (onder andere DPO en de toets aan de Ladder voor duurzame verstedelijking) precies verlopen? (Dit ook in relatie tot de uitspraken van de Raad van State)

Normenkader:

- D. Het bestemmingplan proces is gestructureerd verlopen en is conform een vooraf vastgestelde gestelde werkwijze uitgevoerd. Hierbij is aandacht besteed aan (gemeentelijk beleid voor) inspraak, detailhandel en leefbaarheid.
- E. Men heeft adequaat dossier gehouden om de ladder toets te onderbouwen en de noodzakelijk onderzoeken uitgevoerd.
- F. Met heeft gebruik gemaakt van betrouwbare partijen in het kader van de DPO.

² Beleid hoeft niet op één plaats of in één document te zijn vastgelegd, echter moet dit wel aanwezig zijn binnen de organisatie en beschikbaar en bekend zijn voor diegenen die er mee moeten werken. In plaats van beleidsnota kan er bijvoorbeeld ook worden gesproken over bedrijfsplan, project startdocument of businessplan.

Privaatrechtelijk:

4. Welke bepalingen zijn in de samenwerkingsovereenkomst en de uitvoeringsovereenkomst opgenomen om, ingeval van wijzigingen als gevolg van marktomstandigheden en/of planologische belemmeringen adequaat te kunnen handelen.
5. Welke bepalingen zijn opgenomen om geschillen te kunnen beslechten?

Normenkader:

- G. In de overeenkomsten is rekening gehouden met onvoorziene omstandigheden waardoor men: a) nakoming te kan afdwingen of daar via boetes toe te prikkelen danwel b) over een adequate heronderhandelingspositie voor de gemeente kan beschikken.
- H. In deze overeenkomsten is helder afgebakend wat tot de verantwoordelijkheden van de gemeente en van de private partij behoort, ook voor wat betreft de risicoverdeling tussen partijen?

Financieel en procesmatig:

6. Op welke wijze is het project vormgegeven en voldoet dat aan de eisen die men aan een dergelijk project kan stellen
7. Hoe is het financieel beheer en beleid rondom grondexploitaties³ in het algemeen en het project Poststraat in het bijzonder georganiseerd en uitgevoerd, en voldoet dit aan kwalitatieve c.q. professionele standaarden?
8. Is er sprake geweest van een adequaat risicomanagement? Hoe zijn de risico's beheersbaar gemaakt en afgedekt?

Normenkader:

- I. Er wordt gebruik gemaakt van een handboek projectmatig werken of een andere gestructureerde project management systematiek
- J. Het financiële beheer en beleid met betrekking tot gebiedsontwikkelingen voldoet aan deskundige normen. Dat wil zeggen er informatie wordt verstrekt die kwalitatief voldoet aan de eisen die een professionele gebruiker daaraan zou stellen.
- K. Risicomanagement vindt gestandaardiseerd, gestructureerd en op eenduidige wijze plaats. Bij voorkeur door een algemeen geaccepteerde risico- management-systematiek. Van alle gedefinieerde risico's wordt minimaal bijgehouden:
 - Welk risico het betreft;
 - De verwachte omvang en de verwachte kans op optreden van het risico en de eventueel daaruit voortkomende risicoscore eventueel afgebeeld in een risicotabel;
 - De getroffen beheersmaatregelen en het verwachte effect daarvan;
 - De evaluatie van de voorgaande risico inventarisatie en effecten van getroffen maatregelen.
- L. In de jaarrekeningen van de gemeente is een paragraaf "weerstandsvermogen en risicobeheersing" opgenomen dan wel is hiervoor een separate beleidsnota aanwezig.

³ Hierbij wordt onder andere ingegaan op kostenverhaal, plankosten en staatssteun.

Bestuurlijk:

9. Is de informatievoorziening met betrekking tot het project Poststraat adequaat georganiseerd, uitgewerkt naar enerzijds de besturende en toezichhoudende rol van het college van B&W en anderzijds de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad?
10. Hoe is de kaderstellende rol door de gemeenteraad ingevuld en is de raad daarbij proactief geweest met betrekking tot onder meer financiering, proces en risicobeheersing.

Normenkader:

- M. Het beleidskader borgt een goede en adequate informatievoorziening en verantwoording ten aanzien van ontwikkelingsprojecten. Het college en de gemeenteraad worden naar behoren geïnformeerd om haar rol naar behoren te kunnen invullen.
- N. De informatievoorziening en verantwoording ten aanzien van projecten aan de verschillende belanghebbenden is van goede kwaliteit dat wil zeggen dat informatie juist, tijdig en volledig wordt verstrekt.
- O. De informatievoorziening en verantwoording ten aanzien van projecten kan door de raadsleden op een adequate manier gebruikt worden om kaders te stellen aan, en controle en sturing uit te oefenen op het project.
- P. De raad heeft initiatieven ontplooit voor het kunnen uitoefenen van haar controleerende taak.
- Q. Toezeggingen en afspraken tussen Raad en College zijn adequaat vastgelegd, voorzien van duidelijke op te leveren elementen en deze zijn qua voortgang en afwikkeling actief opgevolgd door de raad.

Rekenkamercommissie gemeente Oldambt

1. Inleiding

In de raadsvergadering van 20 maart 2017 heeft de gemeenteraad besloten een (tijdelijke) rekenkamercommissie in te stellen, bestaande uit een extern en onafhankelijk aan te stellen interim-directeur, de heer mr. drs. W.H. Everts, directeur van Everts Bestuur & Advies te Bedum. Deze ontvangt gevraagd en ongevraagd advies van een klankbordgroep, die bestaat uit vier raadsleden van de gemeente Oldambt (de auditcommissie). Door de inbreng van de raadsleden wordt gewaarborgd dat de rekenkamercommissie vanuit haar onafhankelijke positie oog heeft voor de belangen en opvattingen in het politieke veld. De raadsleden nemen een politiek onafhankelijke positie in; zij zijn niet namens hun fractie benoemd, maar op basis van deskundigheid en beschikbaarheid. De interim-directeur is op basis van zijn professionaliteit en onafhankelijkheid benoemd. Hij dient te waarborgen dat de bevindingen, oordelen en aanbevelingen niet gekleurd worden door partijpolitieke belangen. Aan de instelling van de rekenkamercommissie ligt de *'Verordening rekenkamercommissie gemeente Oldambt'* ten grondslag.

Taken en doelstelling

De rekenkamercommissie van de gemeente Oldambt bestaat uit een interim-directeur. De taak van de rekenkamercommissie is het toetsen van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur op drie onderdelen:

- a. rechtmatigheid: is de uitvoering in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving (o.a. gemeentelijke verordeningen en raadsbesluiten)?
- b. doelmatigheid: zijn de prestaties met zo gering mogelijke inzet van middelen bereikt?
- c. doeltreffendheid: zijn de beoogde maatschappelijke effecten van het beleid ook daadwerkelijk behaald?

Hiertoe voert de rekenkamercommissie onderzoek uit. Het doel van dit onderzoek is om inzicht te bieden in de prestaties van de gemeente als geheel en waar nodig het formuleren van aanbevelingen voor de toekomst.

Onderzoeksprotocol.

In dit onderzoeksprotocol beschrijft de rekenkamercommissie de richtlijnen die zij hanteert bij de uitvoering van haar onderzoek. Het doel van dit protocol is om waarborg te bieden voor de kwaliteit van het onderzoek door de commissie en voor een goed verloop van het gehele onderzoeksproces binnen de organisatie. Daarnaast wil de rekenkamercommissie met dit protocol inzicht verschaffen in de werkwijze van de rekenkamercommissie en hierdoor bijdragen aan de transparante sfeer waarbinnen de rekenkamercommissie haar taken wil uitoefenen.

De rekenkamercommissie hanteert de volgende vier uitgangspunten bij haar onderzoek:

- a. zorgvuldigheid: validiteit en volledigheid bij de verzameling van de relevante feiten.
- b. objectiviteit: objectieve en gedegen analyse van de feiten
- c. transparante oordeelsvorming: beoordeling van feiten aan de hand van een expliciet normenkader.
- d. controleerbaarheid van het dossier: beoordeling van de opbouw van het dossier.

Missie.

De rekenkamercommissie wil door middel van haar onderzoek een constructieve bijdrage leveren aan de kwaliteit van het bestuur van de gemeente Oldambt, in het bijzonder doordat rekenkameronderzoek de controlerende rol van de gemeenteraad versterkt.

2. Onderwerp van onderzoek.

De rekenkamercommissie heeft een onafhankelijke positie binnen de gemeente. In dit geval gaat de rekenkamercommissie op verzoek van de gemeenteraad van Oldambt onderzoek doen naar de ontwikkelingen rond het Centrum Plan Scheemda Poststraat.

3. Onderzoeksopzet en aankondiging.

De commissie stelt een onderzoeksopzet vast.

De onderzoeksopzet omvat in elk geval de volgende onderdelen :

Onderzoeksopzet rekenkamercommissie

1. Aanleiding en achtergronden onderzoeksvraag
2. Doel van het onderzoek
3. Centrale vraagstelling en deelvragen
4. Omschrijving normenkader
5. Globale onderzoeksaanpak; keuze onderzoeksinstrumenten
6. Organisatie: tijdpad, inhuur externe expertise en kosten.

De definitieve onderzoeksopzet wordt ter kennisneming toegezonden aan de raad en het college. Daarbij wordt ook aangegeven wie het onderzoek zal uitvoeren. De definitieve onderzoeksopzet vormt het uitgangspunt voor het onderzoek. Tegelijkertijd wenst de rekenkamercommissie een zekere flexibiliteit te behouden. Gaandeweg het onderzoek kan duidelijk worden dat het niet (meer) mogelijk of niet (meer) opportuun is de onderzoeksopzet in de bestaande vorm uit te voeren. De rekenkamercommissie behoudt zich het recht voor de onderzoeksopzet aan te passen. Wanneer er substantiële wijzigingen in de onderzoeksopzet worden aangebracht, zal dit worden meegedeeld aan de raad en het college.

4. Start van het onderzoek.

Globaal zal het onderzoek er als volgt uitzien:

onderwerpkeuze;

opstellen onderzoeksopzet en onderzoeksvragen;

onderzoeksvoorstel met tijdsplanning, begroting en inschatting benodigde capaciteit;

onderzoeksfase: dossierstudie, interviews, experts raadplegen;

concept rapport;

wederhoor;

definitief rapport.

Samenwerking met externen.

Voor dit onderzoek zal extern ondersteuning worden gezocht voor de uitvoering van het onderzoek. Er worden zo mogelijk 3 externe professionele bureaus gevraagd om aan de hand van de onderzoeksopzet een offerte uit te werken. De bureaus ontvangen bij de offerteaanvraag het onderzoeksprotocol van de rekenkamercommissie met het verzoek in hun offerte rekening te houden met de werkwijze van de rekenkamercommissie. De/het bureau(s) met de meest aansprekende offerte zullen/zal (afhankelijk van de daarvoor beschikbare tijd in verband met het krappe tijdpad) worden uitgenodigd voor een presentatie van hun offerte. Op basis hiervan maakt de rekenkamercommissie een keuze.

Uitgebrachte offertes worden door de rekenkamercommissie beoordeeld op basis van de volgende criteria:

- ervaring/deskundigheid van het bureau en de onderzoekers;
- de uitwerking van de probleemstelling en de operationalisering van de onderzoeksvragen;
- de planning en de begroting van het onderzoek;
- de wijze waarop de gegevens worden verzameld en geanalyseerd;
- de wijze waarop tussentijds wordt gerapporteerd;
- de prijs-kwaliteitverhouding.

De bureaus zal bij de offerteaanvraag nadrukkelijk worden gevraagd of zij op het desbetreffende terrein al werkzaam zijn of waren voor de gemeente Oldambt. Wanneer dit het geval is en de rekenkamercommissie vaststelt dat dit het risico van belangenverstrengeling tot gevolg heeft, betekent dit dat de onderzoeksopdracht niet aan het desbetreffende bureau kan worden verstrekt. De opdrachtverlening aan een extern bureau vindt plaats onder de voorwaarden van de rekenkamercommissie.

Het uitgangspunt bij de inschakeling van een extern bureau is dat de eindverantwoordelijkheid, de regie en het uitbrengen van de eindrapportage bij de rekenkamercommissie blijft liggen. Dit betekent dat belangrijke beslissingen over de inrichting, voortgang en conclusies van het onderzoek door de

commissie worden genomen. De rekenkamercommissie is verantwoordelijk voor de dagelijkse voortgang van het onderzoek en vormt het primaire aanspreekpunt voor het bureau.

6. Voortgang en dossiervorming

Voor de loop van het onderzoek gelden de volgende regels :

De verslagen van interviews worden ter goedkeuring aan de geïnterviewden voorgelegd.

De gespreksverslagen zullen vertrouwelijk worden behandeld. Het citeren uit interviewverslagen is slechts mogelijk met toestemming van de geïnterviewde.

Voor de samenwerking met het externe bureau gelden aanvullend de volgende regels:

Het onderzoeksbureau rapporteert periodiek over de voortgang, zowel inhoudelijk als qua urenbesteding.

Het onderzoeksbureau houdt een logboek bij waarin relevante ontwikkelingen in het onderzoek worden bijgehouden.

De rekenkamercommissie kan desgewenst aanwezig zijn bij de interviews die door het externe bureau worden afgenomen.

De onderzoekers zijn aanwezig bij de behandeling van het onderzoeksrapport in de raad(scommissie). De rekenkamercommissie krijgt de beschikking over het gehele onderzoeksdossier dat door het onderzoeksbureau wordt opgebouwd.

Het is het onderzoeksbureau niet toegestaan om buiten de rekenkamercommissie om contact op te nemen met derden over de voortgang of de resultaten van het onderzoek.

De externe communicatie na afloop van het onderzoek verloopt via de rekenkamercommissie. Verzoeken van derden worden door het onderzoeksbureau naar haar doorverwezen.

Gedurende het onderzoek vormt de rekenkamercommissie een onderzoeksdossier.

Dit bestaat in elk geval uit:

1. Onderzoeksopzet en schriftelijke correspondentie hierover met betrokkenen
2. Offerte onderzoeksbureau
3. Het logboek van het onderzoeksbureau
4. Kopieën van relevante documenten
5. Alle gespreksverslagen
6. Alle tussentijdse notities m.b.t. dataverzameling en analyse
7. Conceptrapport
8. Schriftelijke stukken inzake wederhoor

9. Inhoudelijke reactie van het college
10. Aanbiedingsbrief gemeenteraad
11. Eindrapport
12. Persberichten die in het kader van het onderzoek zijn uitgebracht
13. Verslagen van behandeling in commissie en raad

Archivering

Het zorgdragerschap voor het bewaren van het archief ligt bij de gemeente Oldambt. De dossiers zijn in principe toegankelijk voor derden voor zover zij geen vertrouwelijke gegevens bevatten. Voor inzage in vertrouwelijke stukken dient een verzoek te worden ingediend bij de gemeente Oldambt. Dergelijke verzoeken zullen door de gemeente worden beoordeeld op grond van de Wet Openbaarheid van Bestuur.

7. Rapportage

Het uitgangspunt in de rapportage is transparantie. Het moet volstrekt helder zijn hoe de rekenkamercommissie tot haar eindoordeel komt. In de rapportage wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen normen (criteria), bevindingen, conclusies en aanbevelingen. Wanneer in de tekst wordt gerefereerd aan een bepaald document of een gesprek dan zal de bron worden vermeld.

Bij het opstellen van het rapport wordt de volgende indeling als uitgangspunt genomen:

Indeling rapport rekenkamercommissie:

Samenvatting

Inleiding: achtergrond, doelstelling en vraagstelling

Onderzoeksaanpak

Beoordelingskader

Bevindingen en analyse

Conclusies en eventuele aanbevelingen

Bijlagen : bronnen (lijst van geïnterviewden, tussentijdse notities, documenten en literatuur)

In zijn algemeenheid wordt gestreefd naar een korte, bondige rapportage. Dit betekent dat achtergrondinformatie zoveel mogelijk in de bijlagen wordt verwerkt. De rekenkamercommissie is eindverantwoordelijk voor de inhoud van het rapport. Dit betekent dat de rapportage herkenbaar moet zijn als rapport van de rekenkamercommissie. In het onderzoek wordt het extern bureau, dat het onderzoek heeft uitgevoerd, vermeld. De eindverantwoordelijkheid van de rekenkamercommissie houdt tevens in dat de commissie haar aanbevelingen formuleert aan de raad en/of het college.

8. Wederhoor.

De rekenkamercommissie volgt voorafgaand aan de raadsbehandeling van het rapport een procedure van ambtelijk en bestuurlijk wederhoor. Met het oog op zorgvuldigheid is het van groot belang dat de bij het onderzoek betrokken (ambtelijke) partijen door wederhoor in de gelegenheid worden gesteld om de opgestelde feiten te bezien op volledigheid, feitelijke onjuistheden en eventuele onjuistheden te benoemen c.q. te corrigeren en zo nodig aan te vullen. Aan de hand van de reacties wordt overgegaan tot vaststelling van de conclusies en aanbevelingen. Vervolgens wordt het conceptrapport aangeboden voor een bestuurlijke reactie. Via de bestuurlijke reactie wordt het college in de gelegenheid gesteld een inhoudelijke reactie te geven op de conclusies en aanbevelingen van de rekenkamercommissie. Het is mogelijk om het ambtelijk en bestuurlijk wederhoor samen te voegen. De bestuurlijke reactie van het college wordt integraal opgenomen in het eindrapport, met een nawoord van de rekenkamercommissie.

Het definitieve rapport wordt aangeboden aan de gemeenteraad voor raadsbehandeling, waarna ook het college en overige betrokkenen een afschrift van het rapport ontvangen.

9. Publicatie en publiciteit.

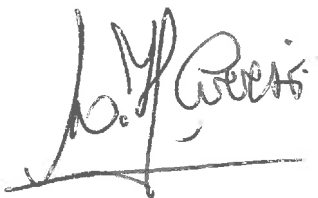
Met het aanbieden van het rapport aan de raad kan de rekenkamercommissie ook een persbericht versturen. Dit persbericht wordt zo nodig opgesteld in overleg met een communicatiemedewerker van de gemeente Oldambt. Het rapport en het persbericht worden op de website van de gemeente Oldambt geplaatst. De voorzitter van de rekenkamercommissie is primair de woordvoerder die de media te woord staat.

10. Behandeling in raadscommissie en raad.

De griffier bereidt een raadsvoorstel voor. De voorzitter van de rekenkamercommissie is in de betreffende raad(scommissie) vergadering aanwezig om een toelichting te geven op het rapport.

Aldus vastgesteld door de rekenkamercommissie d.d. 3 april 2017.

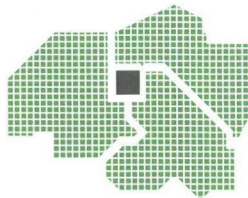
de Rekenkamercommissie Oldambt,

mr. drs. W.H. Everts.

24 APR 2017

24 APR 2017

MARUM

Gemeente Marum
www.marum.nl

Bezoekadres : Molenstraat 45 - 9363 BA Marum
Postadres : Postbus 2 - 9363 ZG Marum
Telefoon : 0594 - 64 13 33
Telefax : 0594 - 64 17 33
E-mail : gemeente@marum.nl
IBAN : NL92 BNGH 0285 0053 59

Aan:

de raad van de gemeente Oldambt
Postbus 175
9670 AD WINSCHOTEN

Datum : 18 april 2017
Uw kenmerk :
Uw brief van :
Ons kenmerk :
Behandeld door : de heer G.A. Havinga/ *ay*
Onderwerp : motie aardgaswinning
Bijlage(n) :

Datum verzending: 21 APR 2017

Geachte leden van de raad,

Op 27 februari 2017 is door uw raad een motie aangenomen met als strekking dat de hele provincie Groningen dient te worden behandeld als zijnde aardbevingsgebied.

Deze motie is door de raad van onze gemeente ontvangen en besproken in de vergadering van 22 maart 2017. Namens de raad laten we u weten dat hij steun betuigt ten aanzien van de problematiek rondom aardgaswinning in deze provincie maar niet instemt met de aanduiding dat de gehele provincie dient te worden behandeld als zijnde aardbevingsgebied.

Hoogachtend,

de raad van de gemeente Marum,
de griffier,

(A.M. Sijperda)

de voorzitter,

(H. Kosmeijer)

Aan de raad

Onderwerp Inkoop- en aanbestedingsbeleid
Ons kenmerk 17.0013145
Inlichtingen bij Richard de Groot

Datum 4 mei 2017
Verzenddatum
Bijlage(n) 1

Geachte raad,

Met ingang vanaf 1 juli 2016 geldt de gewijzigde Aanbestedingswet 2012 voor alle aanbestedingen door (semi-) publieke instellingen in Nederland. Met deze nationale wet geeft Nederland invulling aan de Europese richtlijnen voor aanbesteden. Deze wet bevat zowel regels voor aanbestedingen boven de Europese drempelbedragen, als daaronder. Een aantal bepalingen uit de Aanbestedingswet is nader uitgewerkt in een Algemene Maatregel van Bestuur (Aanbestedingsbesluit).

Deze wijzigingen in de Aanbestedingswet geven aanleiding om het huidige inkoop- en aanbestedingsbeleid te actualiseren.

In onze financiële verordening 2015 is in artikel 24 h bepaald dat het college de interne regels voor de inkoop en de aanbesteding van goederen, werken en diensten vastlegt. Deze interne regels dienen ter kennisneming van de raad worden aangeboden.

Hierbij bieden wij het inkoop en aanbestedingsbeleid 2017 ter kennisneming aan (bijlage 1). Dit beleid richt zich op de bedrijfsmatige voordelen die de gemeente met verstandig inkopen kan boeken (de doelmatigheid), het inkopen volgens de geldende wet- en regelgeving (rechtmatigheid) en de wijze waarop de gemeente invulling geeft aan haar taak om zoveel mogelijk maatschappelijke meerwaarde te creëren. In dit inkoop- en aanbestedingsbeleid zijn de kaders en uitgangspunten geformuleerd voor het handelen van de gemeente ten aanzien van inkopen en aanbesteden bij overheidsopdrachten. Deze kaders en uitgangspunten zijn algemeen bindend voor de gehele organisatie.

Het inkoop- en aanbestedingsbeleid;

1. voldoet aan de bepalingen van de gewijzigde Aanbestedingswet 2012 en de Gids Proportionaliteit;
2. sluit aan op de strategische doelstellingen van onze organisatie: "Samen sterk, sociaal aan het werk voor Oldambt!" en "Loslaten in vertrouwen, door gebruik te maken van aanwezige interne en externe expertise";

3. bevat inkoopdoelstellingen die zich richten op:
 - Rechtmatigheid: Het binnen de relevante (Europese) wet- en regelgeving op een transparante, objectieve en niet-discriminerende wijze inkopen, waarbij de prijs-kwaliteit verhouding centraal staat.
 - Doelmatigheid: Het realiseren van doelmatige overheidsbestedingen waarbij inkoopkansen door het versterken van inkoop samenwerking optimaal worden benut.
 - Professionaliteit: Het behouden en waar mogelijk verbeteren van de kwaliteit van de inkoop, het integreren van het inkoopproces in de organisatie om daarmee een belangrijke bijdrage te leveren aan het gehele prestatieniveau van de gemeente.
 - Maatschappelijk meerwaarde: Het creëren van zoveel als mogelijk maatschappelijke meerwaarde waarde door o.a. het benutten van kansen en toepassen van innovatieve inkoopmethodieken;
4. gaat specifiek in op het creëren van zoveel mogelijk maatschappelijke meerwaarde bij gemeentelijke opdrachten. Maatschappelijke meerwaarde is *'de (extra) waarde die een inkoopproces oplevert voor gemeenschap of voor de maatschappij op de aspecten (lokale./regionale) economie, sociaal en/of duurzaam'*. In het beleid is opgenomen dat bij alle aanbestedingen, indien mogelijk, rekening gehouden dient te worden met duurzame ontwikkeling en/of lokale/regionale economie / midden- en kleinbedrijf en/of Social Return on Investment en/of Sociale Werkvoorziening;
5. biedt meer kansen voor het lokaal/regionaal MKB omdat de drempelbedragen, waarbij één op één gegund mag worden, zijn opgehoogd. Voor leveringen en diensten van € 25.000,- naar € 70.000,- en voor werken van € 100.000,- naar € 200.000,-. Bij één op één gunningen moeten lokale partijen eerst de kans krijgen op gunning van een gemeentelijke opdracht. Bovendien worden bij meervoudig onderhandse aanbestedingen verplicht lokale / regionale partijen uitgenodigd tot het doen van een aanbod;¹
6. bepaalt dat er sprake moet zijn van een verplichte tijdige melding van de inkoopbehoefte aan het centraal coördinerend inkoopteam voor alle inkopen met een geraamde waarde groter dan € 70.000,- excl. BTW voor leveringen en diensten en groter dan € 200.000,- excl. BTW voor werken. Voor alle inkopen geeft het inkoopteam een bindend advies, voor het geval de betreffende inkopen niet onder haar begeleiding wordt uitgevoerd. Hiervan kan enkel bij collegebesluit worden afgeweken.

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

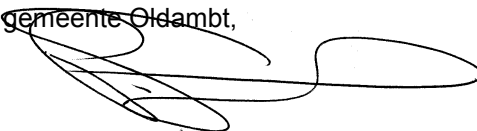
Vragen

Heeft u naar aanleiding van deze brief nog vragen? Neemt u dan contact op met Richard de Groot, inkoopadviseur, 06-51345003

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

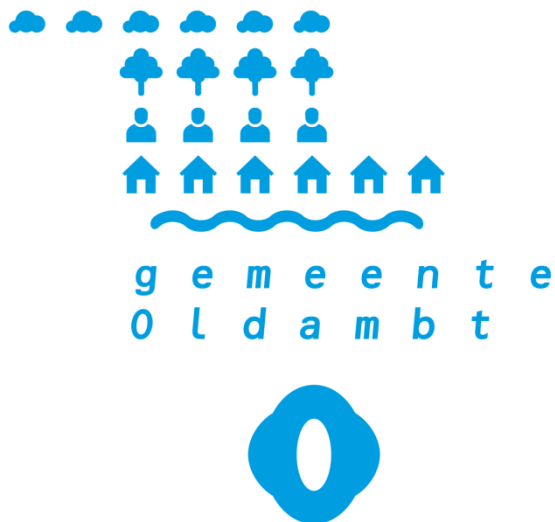

Herman Groothuis
Secretaris

Pieter Smit
Burgemeester

¹ Conform aangenomen motie (VVD) door de raad d.d. 14 november 2016

Doel: Vaststelling kaders, doelstellingen, uitgangspunten van de gemeente Oldambt t.a.v. inkopen en aanbesteden

Juridische grondslagen: Aanbestedingswet 2012 Financiële verordening 2015 artikel 24 h

Datum ingetrokken collegebesluit:

Datum nieuw collegebesluit: 2 mei 2017

Datum bekendmaking G.V.O.P.: 10 mei 2017

Datum bekendmaking elektronisch gemeentebblad: 10 mei 2017

Integrale publicatie CVDR-Regelingenbank (www.wetten.nl): 10 mei 2017

Integrale publicatie gemeentelijke website: 10 mei 2017

Datum inwerkingtreding: 10 mei 2017

INKOOPBELEID

Kaders, doelstellingen en uitgangspunten voor het handelen van de gemeente Oldambt ten aanzien van inkopen en aanbesteden

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1. Inkopen	3
1.2. Aanbesteden.....	3
2. Doelstellingen	3
2.1. Strategische doelstellingen.....	3
2.2. Doelstellingen inkoop- en aanbestedingsbeleid	3
2.3. Maatschappelijke waarde	4
3. Kaders.....	5
3.1. Centraal coördinerend inkoopteam	5
3.2. Mandaatbesluit	5
3.3. Afwijkingsbevoegdheid	6
3.4. Integriteit	6
3.5. Elektronisch aanbesteden	6
3.6. Sociale Werkvoorziening	6
3.7. Samenwerking.....	7
3.8. Klachtenprocedure	7
3.9. Contractbeheer, contract- en leveranciersmanagement	7
3.10. Registratie en dossiervorming	7
3.11. Algemene voorwaarden.....	7
3.12. 'Inkoophandboek'	8

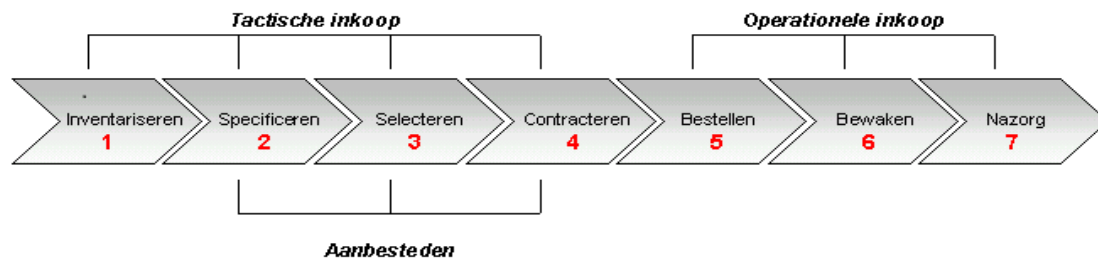
1. Inleiding

1.1. Inkopen

Inkopen is het totale proces van het gebruikmaken van leveranciers. Het kan daarbij gaan om het leveren van goederen, het verrichten van diensten of het uitvoeren van werken. Kortom

'alle handelingen waar een externe factuur tegenover staat'.

Het inkoopproces is verdeeld in zeven stappen.

1.2. Aanbesteden

Aanbesteden slaat op het tactische deel van het inkoopproces en is een gereguleerd, veelal niet vrij invulbaar proces. Het gaat allereerst om het benaderen van de markt, het uitnodigen van één of meer leveranciers. Daarna kunnen de leveranciers via een heldere procedure een aanbod doen voor het uitvoeren van de opdracht. Na beoordeling op basis van een duidelijk en objectief beoordelingskader eindigt aanbesteden met het sluiten van een contract en het opstellen c.q. bewaren van het aanbestedingsdossier.

2. Doelstellingen

2.1. Strategische doelstellingen

Hoewel de gemeente krachtig haar eigen positie en beleid uitdraagt is samenwerking wenselijk en noodzakelijk. Hierbij gaat het niet enkel om algemene samenwerking, maar ook om heel gericht kennis binnen te halen en allianties te maken die een kansrijk eigen project verder brengt. Samenwerking op een manier waarbij de regie bij de gemeente ligt en de mogelijke revenuen achterblijven in het gebied. De gemeente Oldambt wil betrouwbaar zijn, geen overbodige regels hanteren en open en transparant zijn.

2.2. Doelstellingen inkoop- en aanbestedingsbeleid

Het uitgangspunt is dat elke inkoop wordt uitgevoerd binnen de kaders van dit beleid. In de inkooptoolkit, een digitaal inkoophandboek, wordt het beleid vertaald en worden praktische handvatten geboden voor de inkoop.

De doelstelling van het inkoop- en aanbestedingsbeleid luidt:

'Het nu en in de toekomst, op professionele en zorgvuldige wijze inkopen van werken, leveringen en diensten, waarbij de gemeente zich zowel intern als extern profileert als een zakelijke, betrouwbare en integere partner'.

De gemeente heeft de volgende subdoelen op het gebied van inkoop en aanbesteden geformuleerd:

- Rechtmatig: Het binnen de relevante (Europese) wet- en regelgeving op een transparante, objectieve en niet-discriminerende wijze inkopen, waarbij de prijs-kwaliteit verhouding centraal staat.
- Doelmatig: Het realiseren van doelmatige overheidsbestedingen waarbij inkoopkansen door het versterken van inkoop samenwerking optimaal worden benut.

- Professionaliteit: Het behouden en waar mogelijk verbeteren van de kwaliteit van de inkoop door de gemeente, het integreren van het inkoopproces in de organisatie en daarmee een belangrijke bijdrage aan het gehele prestatieniveau van de gemeente.
- Maatschappelijk: Het creëren van zoveel als mogelijk maatschappelijke waarde door het benutten van kansen en toepassen van innovatieve inkoopmethodieken.

2.3. Maatschappelijke waarde

De gemeente draagt zorg voor het leveren van zo veel mogelijk maatschappelijke waarde voor de publieke middelen bij het aangaan van een schriftelijke overeenkomst. De gemeente verstaat onder maatschappelijke waarde:

‘De (extra) waarde die een inkoopproces oplevert voor de gemeenschap of voor de maatschappij op de aspecten economisch, sociaal of duurzaam’.

Duurzame ontwikkeling is een ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie, zonder daarmee voor toekomstige generaties de mogelijkheid in gevaar te brengen om ook in hun behoeften te voorzien. De gemeente moedigt dan ook – daar waar mogelijk – innovatiegericht inkopen (en aanbesteden) aan. Bij innovatiegericht inkopen wordt gezocht naar een innovatieve oplossing of laat de gemeente ruimte aan de ondernemer om een innovatieve oplossing aan te bieden. Het kan bijvoorbeeld gaan om een volledig nieuwe innovatieve oplossing, maar ook om de verdere ontwikkeling van de eigenschappen van een bestaand ‘product’. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan prestatie-inkoop (Best Value).

De gemeente heeft als doel om de regionale economie zoveel als mogelijk te stimuleren, zonder dat dit tot ongelijke behandeling van ondernemers leidt. In gevallen waar een enkelvoudig onderhandse uitnodiging en/of een meervoudig onderhandse aanbesteding is toegestaan, wordt op de volgende wijze rekening gehouden met de regionale economie en lokale/regionale ondernemers:

- in gevallen waar een enkelvoudig onderhandse uitnodiging is toegestaan, de opdracht te gunnen aan, indien mogelijk, leveranciers binnen de gemeentegrenzen;
- in gevallen waar een meervoudig onderhandse aanbesteding is toegestaan, rekening te houden met de lokale/regionale economie en lokale/regionale ondernemers;
- indien mogelijk bij meervoudig onderhandse aanbestedingen tenminste één leverancier uit de gemeente uit te nodigen tot het doen van een aanbod;
- ernaar te streven om minimaal 30% van het totaal van meervoudig onderhandse aanbestedingen uit te vragen binnen de gemeentegrenzen van Oldambt. Indien binnen de gemeentegrenzen van Oldambt geen levering en/of dienstverlening mogelijk is, dan worden deze onderhandse opdrachten uitgevraagd binnen onze regio.

Onder regio wordt verstaan de gemeentegrenzen d.d. 1 januari 2017 van de gemeenten Appingedam, Bellingwedde, Delfzijl, Hoogezand-Sappemeer, Loppersum, Menterwolde, Oldambt, Pekela, Slochteren, Stads kanaal, Veendam en Vlagtwedde. Jaarlijks zal een verslag in de gemeentelijke jaarrekening van deze doelstelling worden gepresenteerd, waarbij de mogelijkheid wordt geboden om middels het comply-or-complain principe uitleg te geven over het (niet) behalen van dit percentage.

De gemeente heeft eveneens als doel om het midden- en kleinbedrijf (MKB) goede kansen te bieden bij inkopen en aanbestedingen. Onder MKB wordt verstaan een bedrijf met maximaal 250 medewerkers. Uitgangspunt is dat alle ondernemers gelijke kansen moeten krijgen. Dit doet de gemeente door gebruik te maken van percelen in aanbestedingen, het verminderen van de lasten en het niet gebruiken van onnodig zware selectie- en gunningscriteria. De gemeente streeft er op deze manier naar zoveel mogelijk opdrachten open te stellen voor het MKB.

Via social return on investment bij inkoop worden leveranciers gestimuleerd om bij te dragen aan sociaal en maatschappelijk beleid van de gemeente. De gemeente benadrukt dit belang en hanteert social return on investment daar waar mogelijk als eis bij inkoop- en aanbestedingstrajecten. De te stellen minimumeisen ten aanzien van social return on investment worden per aanbestedingstraject vastgesteld. Onder social return on investment wordt verstaan:

'het zodanig, binnen de kaders van de geldende wet- en regelgeving, inrichten van een aanbesteding dat ook sociale doelen worden gerealiseerd c.q. dat vanuit sociaal oogpunt positieve neveneffecten worden bereikt.

Het gaat met andere woorden over het stellen van eisen aan opdrachtnemers, zodat deze opdrachtnemers een bijdrage leveren door het bieden van werkgelegenheid en werkervaringsplaatsen aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt'.

De gemeente beoogt met social return on investment de volgende doelen te realiseren:

- Het vergroten van de arbeidsparticipatie.
- Werkervaring van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Bezuinigingen op de uitkeringen.
- Werk genereren voor Sociale Werkvoorzieningsschappen.

3. Kaders

3.1. Centraal coördinerend inkoopteam

Alle inkopen met een geraamde waarde groter dan € 70.000,- excl. BTW voor leveringen en diensten en groter dan € 200.000,- excl. BTW voor werken worden tijdig gemeld en vinden in principe plaats onder begeleiding van het centraal coördinerend inkoopteam. Voor al deze inkopen geldt dat het inkoopteam een advies geeft voor het geval de betreffende inkopen niet onder haar begeleiding wordt uitgevoerd (bijvoorbeeld door een externe of zelfstandig door de budgethouder). In een dergelijke situatie is het advies van het inkoopteam bindend en kan enkel bij collegebesluit van het advies worden afgeweken. Daarnaast brengt het centraal coördinerend inkoopteam zowel gevraagd als ongevraagd advies uit aan de organisatie over inkoopvraagstukken in de breedste zin van het woord. De budgethouders blijven eindverantwoordelijk voor de inkopen.

Inkopen met een geraamde waarde kleiner dan € 70.000,- excl. BTW voor leveringen en diensten en kleiner dan € 200.000,- excl. BTW voor werken, kunnen zelfstandig door de vakafdelingen enkelvoudig onderhands worden gegund. Hiermee wenst het college de kansen voor het lokaal/regionaal MKB op gemeentelijke opdrachten te vergroten en de administratieve lasten voor zowel ondernemers als de gemeentelijke organisatie te verlagen.

Voor sociale en andere specifieke diensten, zoals opgenomen in bijlage XIV van de Europese Richtlijn 2014/24/EU, geldt dat opdrachten met een geraamde opdrachtwaarde onder de Europese drempel ad. € 750.000,- en boven € 70.000,- meervoudig onderhands kunnen worden aanbesteed. Voor deze diensten geldt het verlicht Europees regime. Indien er sprake is van een duidelijk grensoverschrijdend belang dient de opdracht te worden aangekondigd.

3.2. Mandaatbesluit

In dit inkoop- en aanbestedingsbeleid zijn de kaders en uitgangspunten geformuleerd voor het handelen van de gemeente ten aanzien van inkopen en aanbesteden. Echter, dit beleid gaat niet in op de vraag wie er bevoegd is om de gemeente te binden aan overeenkomsten met een derde (bijvoorbeeld een bedrijf, instelling of burger). Deze bevoegdheid wordt geregeld in het mandaatstatuut. Binnen de gemeente Oldambt zijn een aantal medewerkers op verschillende

hiërarchische lagen in de organisatie gemandateerd om in te kopen. Naast het centraal coördinerend inkoopteam, zijn per afdeling één of meerdere budgethouders geautoriseerd om inkooptaken uit te voeren. Budgethouders zijn ook eindverantwoordelijk voor de inkopen. Hiervoor is de regeling “budgethouderschap” leidend.

Wel is het zo dat het proces van inkopen en aanbesteden en de vraag wie bevoegd is om de gemeente te binden aan overeenkomsten, onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Het aanbestedingsproces wordt immers in de praktijk altijd gevolgd of afgesloten met een overeenkomst. Om bovenstaande reden dienen voorafgaand aan het traject en bij het aangaan van (contractuele) verplichtingen de bepalingen van het geldende mandaatstatuut nageleefd te worden.

3.3. Afwijkingsbevoegdheid

Afwijken van het inkoop- en aanbestedingsbeleid en van het advies van het inkoopteam is slechts mogelijk en toegestaan op basis van een deugdelijk gemotiveerd besluit van het college van burgemeester en wethouders en voor zover één en ander op basis van de geldende wet- en regelgeving mogelijk is. Het voorstel aan het college van burgemeester en wethouders dient altijd te worden voorzien van een advies van de centraal coördinerende inkoopfunctie.

3.4. Integriteit

De gemeente stelt bestuurlijke en ambtelijke integriteit voorop.

De gemeente heeft hoog in het vaandel dat haar bestuurders en ambtenaren integer handelen. De bestuurders en ambtenaren houden zich aan de vastgestelde gedragscodes ten aanzien van integriteit. Zij handelen zakelijk en objectief, waardoor belangenverstrengeling wordt voorkomen. Indien er sprake is van directe of indirecte banden, persoonlijk of zakelijk, wordt een bestuurder/ambtenaar niet besluitvormend betrokken bij de procedure omtrent inkoop.

De gemeente contracteert enkel integere ondernemers.

De gemeente wil enkel zaken doen met integere ondernemers die zich niet bezighouden met criminele of illegale praktijken. Een toetsing van de integriteit van ondernemers kan onderdeel uitmaken van het inkoopproces. Daarnaast hanteert de gemeente waar mogelijk (contractueel) een scheiding tussen adviserende ondernemers gedurende de voorbereidingen van aanbestedingen en de mogelijkheid van dezelfde adviserende ondernemer en aan haar gelieerde afhankelijke ondernemers om een inschrijving in te dienen.

Indien de gemeente vermoedt dat er bij een aanbestedingsprocedure of aan elkaar gerelateerde aanbestedingsprocedures sprake is van concurrentievervalsing, meldt zij dit bij de Autoriteit Consument en Markt. Hierbij kan zij de benodigde dossiers overdragen in het kader van waarheidsvinding. De gemeente meldt niet-naleving van de verplichtingen op het gebied van arbeidsbescherming en arbeidsvoorwaarden door gecontracteerde ondernemers bij de Inspectie SZW van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

3.5. Elektronisch aanbesteden

Waar mogelijk wordt bij aanbestedingen en de communicatie hieromtrent gebruik gemaakt van digitale middelen. De gemeente gebruikt hier een elektronisch systeem voor waarin de kaders van dit beleid worden toegepast en geborgd. Dit systeem wordt beheerd en onderhouden door het centraal coördinerend inkoopteam.

3.6. Sociale Werkvoorziening

Bij aanbestedingen waarbij er mogelijkheden zijn om gebruik te maken van de inzet vanuit de sociale werkvoorziening Synergon (of haar rechtsopvolger), zullen deze mogelijkheden binnen de wettelijke kaders, worden benut. Hiertoe heeft de gemeente de verordening alleenrecht Synergon vastgesteld.

3.7. Samenwerking

De gemeente hanteert als uitgangspunt “samenwerking, tenzij...”. Bij nationale en Europese aanbestedingstrajecten wordt de mogelijkheid onderzocht om samen te werken met andere aanbestedende diensten en daar waar mogelijk en wenselijk worden aanbestedingstrajecten gezamenlijk opgepakt.

3.8. Klachtenprocedure

Bij iedere aanbesteding wordt in het aanbestedingsdocument verwezen naar de Procedureregeling klachtbehandeling aanbestedingen gemeente Oldambt 2014 (zoals gepubliceerd op overheid.nl) opgenomen. De gemeente vermeldt hierin op welke wijze ondernemers hun klachten ten aanzien van de betreffende aanbestedingsprocedure dan wel de handelswijze van de gemeente kunnen indienen. Maar ook op welke wijze en op welke termijn de klachten vervolgens zullen worden behandeld en zullen worden afgedaan.

3.9. Contractbeheer, contract- en leveranciersmanagement

Inkoopcontracten worden binnen de gemeente centraal beheerd door het centraal coördinerend inkoopteam. Door middel van het contractmanagementsysteem wordt het beheer en managen van alle contracten gefaciliteerd vanuit de centraal coördinerende inkoopfunctie.

Bij structurele contracten, langer dan 1 jaar, gebruikt de gemeente in principe een leveranciersevaluatieprocedure. Deze procedure wordt altijd met het aanbestedingsdocument meegestuurd. Bij eenmalige en structurele opdrachten wordt een evaluatie gehanteerd uit het leveranciersmanagementsysteem van de gemeente.

3.10. Registratie en dossiervorming

Van iedere aanbestedingsprocedure wordt een aanbestedingsdossier bijgehouden. Een dergelijk dossier is bedoeld om:

- in geval van een rechtszaak het verloop van het aanbestedingsproces aan te tonen;
- te worden gebruikt voor het opstellen van (rechtmatigheid)rapporten aan het college;
- als sturingsinstrument te dienen voor toekomstige aanbestedingen.

Met deze dossiervorming wordt tevens de openheid en de transparantie van de aanbesteding bevorderd. Na gunning van de opdracht worden relevante gegevens van het proces gearchiveerd in het centrale archief.

3.11. Algemene voorwaarden

Bij alle inkopen en aanbestedingen van de gemeente worden in principe de algemene inkoopvoorwaarden voor goederen, leveringen en diensten 2017 van de gemeente van toepassing verklaard. De algemene leverings- of verkoopvoorwaarden van de leverancier worden van de hand gewezen. Niet in alle gevallen worden de algemene inkoopvoorwaarden door de marktpartijen geaccepteerd. Deze acceptatie verschilt per branche en is afhankelijk van de grootte van de opdracht. Indien de verwachting is dat algemene inkoopvoorwaarden niet geaccepteerd worden, is het mogelijk om de inkoopvoorwaarden daarop aan te passen. Wanneer er contractmodellen of algemene voorwaarden bestaan die in onderling overleg tussen belanghebbenden zijn opgesteld dan past de gemeente deze integraal toe. Bij aanbestedingen van werken wordt de UAV 2012 van toepassing verklaard, tenzij dit niet als passend wordt ervaren. Bij aanbestedingen van ICT levering en/of dienstverlening worden de vigerende gemeentelijke inkoopvoorwaarden bij IT (GIBIT) van toepassing verklaard.

3.12. 'Inkoophandboek'

De gemeente beschikt over een digitaal dynamisch inkooptoolkit ('inkoophandboek') voor intern gebruik, welke te vinden is op het intranet. Dit is een praktische vertaling van het inkoop- en aanbestedingsbeleid waarin vooral wordt weergegeven hoe op rechtmatige en doelmatige wijze invulling gegeven moet worden aan dit inkoop- en aanbestedingsbeleid. Deze inkooptoolkit wordt beheerd door het centraal coördinerend inkoopteam.

Aan de gemeenteraden en de colleges van
Burgemeesters en Wethouders
in de provincie Groningen

Datum : - 2 MEI 2017
Documentnr. : 2017-038430/18/A.6
Dossiernummer : K2085
Behandeld door : E.H. de Jonge
Telefoonnummer : (050) 316 4192
Antwoord op :
Bijlage : 1
Onderwerp : Interbestuurlijk toezicht

Geachte raad, geacht college,

Graag informeren wij u over het door ons op 2 mei genomen besluit over de invoering van een vernieuwd interbestuurlijk toezicht.

Aanleiding

Uit de evaluatie van het Groninger interbestuurlijk toezicht (het Toetskader-IBT) door prof. dr. J. de Ridder, bleek dat dit toezichtstelsel niet effectief is. Wij hebben u het rapport van de heer De Ridder op 5 juli 2016 toegezonden, briefnummer 2016-31.414/27/A.22, BJC. Wij schreven u toen dat wij de aanbeveling van de heer De Ridder om tot een nieuw Groninger stelsel te komen hadden overgenomen.

Op basis van de aanbeveling scenario 4 is aan een nieuw interbestuurlijk toezicht gewerkt, IBTII. Kern van dit nieuwe toezicht is maatwerk, gebaseerd op samenwerking en uitgaand van wederzijds vertrouwen. De wijziging van het stelsel is in een zorgvuldig ambtelijk traject voorbereid: eerst in de provinciale organisatie, vervolgens met de gemeentelijke IBT-coördinatoren en daarna in expertmeetings met gemeentelijke deskundigen op de verschillende toezichtsdomeinen. De heer De Ridder was bij dit proces nauw betrokken. De klankbordgroep Interbestuurlijk toezicht -burgemeesters Galama, Hoekstra, Kosmeijer, Munniksma en Rodenboog onder voorzitterschap van de commissaris van de Koning- heeft met het eindresultaat ingestemd.

IBTII - einddoel

Over een jaar of vier telt Groningen acht tot tien gemeenten. Voor elk van die gemeenten geldt dan een Toezichtplan-op-maat, dat is gebaseerd op een risico-analyse van de specifieke gemeentelijke situatie. Het maken van de analyse en het opstellen van het toezichtsplan gebeurt in samenwerking tussen gemeente en provincie. De wijze waarop de provincie haar toezichtstaak uitvoert is opgenomen in het toezichtsplan.

Hoe komen wij daar

Om samenvoegen van gemeentelijke organisaties mogelijk te maken zullen alle taken en procedures moeten worden beschreven zodat ze op elkaar kunnen worden afgestemd. In dat proces wil de provincie, als interbestuurlijk toezichthouder, meekijken en meedenken. Idealiter worden alle processen beschreven, de procedures die gevolgd worden, de systemen die worden gebruikt, de hoeveelheid fte's die daarmee zijn gemoeid, de competenties die een rol spelen, enzovoorts. De integrale beschrijving die zo tot stand komt kan dienen als uitgangspunt voor een eerste risico-analyse van de fusiegemeente en daarop aansluitend een toezichtsplan-op-maat.

Start maatwerk

De gemeente Oldambt zal als eerste worden betrokken bij het maatwerk-IBT. En ook met de nieuwe gemeenten Midden-Groningen en Westerwolde willen wij zo snel mogelijk afspraken maken. Omdat er andere gemeenten zijn die al voorbereidingen treffen voor de herindeling, zoals Westerkwartier en BMW, zullen zij in het kielzog volgen.

Werkwijze tot de gemeente is opgenomen in de maatwerkconstructie en het toezichtsplan-op-maat

Voor gemeenten die niet gaan fuseren of nog niet in een fusietraject zitten geldt ook dat het Toetskader-IBT wordt verlaten. Dit betekent dat de verplichting om halfjaarlijks te rapporteren over de taakuitvoering in een Hoofdstuk IBT in Jaarrekening en Begroting vervalt, net als de zelfevaluatie in de termen 'goed', 'matig' en 'slecht'. In plaats hiervan wordt de taakbeheerting van de gemeenten beoordeeld op basis van documenten die volgens de wet naar de provincie moeten worden gestuurd, aangevuld met informatie uit de Toetskaders die nu in Bijlage 2 is opgenomen. Deze informatie dient in 2017 uiterlijk 15 juli a.s. te worden aangeleverd. In overleg met de toezichthouder kan over het moment van aanleveren in de toekomst per toezichtsdomein een andere afspraak worden gemaakt. Een keer per jaar geven wij, per toezichtsdomein, een inhoudelijke, beschrijvende reactie.

Deze werkwijze geldt tot de gemeente is opgenomen in de maatwerkconstructie en het toezichtsplan-op-maat.

Wij zien ernaar uit om samen met uw gemeenten te starten met het nieuwe interbestuurlijk toezicht, IBTII.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

, voorzitter.

, secretaris.

Interbestuurlijk toezicht in Groningen - IBTII

Vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Groningen d.d. 2 mei 2017

Interbestuurlijk toezicht in Groningen - IBTII

Samenvatting

Uit een evaluatie van het Groninger interbestuurlijk toezicht is gebleken dat de huidige systematiek weinig rendement oplevert. Voor de ontwikkeling en invoering van een alternatieve opzet (onder de titel IBTII) willen we aansluiten bij het proces van gemeentelijke herindeling dat nu in de provincie Groningen onderweg is.

De kern van IBTII is maatwerk: in de toekomst wil het provinciaal bestuur met elke gemeente afzonderlijk een toezichtsplan maken waarin de specifieke kenmerken van die gemeente centraal staan. Het interbestuurlijk toezicht gaat zich dan richten op die onderwerpen die er toe doen. Gemeente en provincie nemen zodoende samen de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het bestuurlijk functioneren.

Als basis voor een toezichtsplan-op-maat is een bestandsopname nodig van de gemeentelijke aanpak op de verschillende toezichtsdomeinen. Over vier jaar zullen de huidige 23 Groninger gemeenten zijn opgegaan in acht tot tien (fusie-)gemeenten. Om samenvoeging van de gemeentelijke organisaties mogelijk te maken zullen alle taken en procedures moeten worden beschreven om ze op elkaar te kunnen afstemmen. Daarmee komt een bestandsopname voor de nieuw te vormen gemeente beschikbaar. Voor de voorbereiding van een toezichtsplan-op-maat wil de provincie, als interbestuurlijk toezichthouder, meekijken bij de ontwikkeling van de keuzen en werkwijzen voor de nieuw te vormen gemeenten op de domeinen van interbestuurlijk toezicht: Archief en Informatiebeheer, Ruimtelijke ordening, Gebouwd erfgoed en archeologie, Huisvesting vergunninghouders en Wabo en bestuursrechtelijke handhaving. Zodoende krijgt de interbestuurlijk toezichthouder in een vroeg stadium informatie over de inrichting van de taakuitvoering in de nieuwe organisatie. De uitgebreide inventarisatie kan vervolgens de basis zijn voor een gezamenlijke analyse van de risico's dat de taak mogelijk niet steeds naar behoren zal (kunnen) worden uitgevoerd. Op grond van deze risicoanalyses wordt dan per domein een toezichtsplan-op-maat afgesproken.

Voor gemeenten die nog niet ver genoeg zijn in de voorbereidingen van de samenvoeging geldt deze maatwerkconstructie nog niet. De taakbehartiging van deze gemeenten wordt in deze tussenfase beoordeeld op basis van de documenten die volgens de wet naar de provincie moeten worden gestuurd, aangevuld met de informatie die in de Toetskaders is opgenomen. Dit is nog een restant van het 'oude' toezicht. Het halfjaarlijks aanleveren van informatie in Jaarrekening en Begroting vervalt - en daarmee de verplichting om de stukken eerst naar de gemeenteraad te sturen - en ook de zelfevaluatie. Een keer per jaar geeft de provincie een inhoudelijke reactie. In het tempo van de herindelingen worden deze gemeenten vervolgens in de aanpak van IBTII opgenomen.

Interbestuurlijk toezicht

Algemeen

Interbestuurlijk toezicht is het toezicht dat de ene overheid houdt op de taakuitvoering door de andere overheid. De hoofdregel is dat het Rijk toezicht houdt op de provincies en de provincies op de gemeenten en waterschappen. Dit staat in de Provinciewet en de Gemeentewet. De Wet revitalisering generiek toezicht beschrijft de instrumenten waarmee dat toezicht geëffectueerd kan worden: indeplaatsstelling als een taak niet naar behoren wordt uitgevoerd, schorsing en vernietiging als een besluit in strijd is met het recht.

Groningen

De wet zegt niet op welke manier de interbestuurlijk toezichthouder het toezicht moet uitoefenen. Voor de uitvoering van de wet heeft de provincie Groningen een stelsel ontworpen met als centraal onderdeel het zogenoemde hoofdstuk IBT. De gedachte was dat

de gemeenteraad zich eerst zelf een oordeel zou vormen over de uitvoering van taken die de wet aan het gemeentebestuur opdraagt. Het college van burgemeester en wethouders deed verslag van deze taakuitvoering in een hoofdstuk IBT bij de Gemeentelijke Begroting en bij de Jaarrekening, zodat er twee keer per jaar een opname werd gemaakt van de stand van zaken. Het college gaf daarbij aan of een taak 'goed', 'matig' of 'slecht' werd uitgevoerd. Een zelfbeoordeling met de score 'slecht' of 'matig' diende vergezeld te gaan van een voorstel voor verbetering van de taakuitvoering. Een half jaar later kon dan worden gerapporteerd over de aangebrachte verbeteringen. In overleg tussen provincie en gemeenten waren "Toetskaders" afgesproken waarin werd beschreven wanneer een taak 'goed', 'matig', of 'slecht' werd uitgevoerd.

Evaluatie

Drie jaar nadat het werd ingevoerd heeft prof. dr. J. de Ridder de Groningse aanpak geëvalueerd. Hij concludeerde dat het systeem niet effectief is. De belangrijkste bevindingen: het interbestuurlijk toezicht is beperkt tot een halfjaarlijkse verstrekking van systematische informatie aan de toezichthouder in de vorm van een beknopt hoofdstuk IBT. Dit halfjaarlijkse hoofdstuk IBT voegt geen informatie toe aan wat langs andere weg al bekend is aan de raad of aan de toezichthouder. De oordelen van de toezichthouder zijn dermate globaal dat zij geen inzicht bieden in eventuele reële gebreken in de gemeentelijke taakuitvoering. Kortom, het IBT proces is een lege procedure die wel ambtelijke inspanningen vergt maar geen waarde toevoegt aan het bestuurlijk functioneren.

IBTII

Op grond van de resultaten van de evaluatie heeft het provinciaal bestuur besloten het interbestuurlijk toezicht opnieuw vorm te geven. Het nieuwe uitgangspunt van het toezicht is *samenwerking*. Als de lopende herindeling voltooid is, kent Groningen acht tot tien bestuurskrachtige gemeenten. De besturen van zulke gemeenten vinden het een voordeel dat de toezichthouder af en toe meekijkt en beschouwen de bijdragen van de toezichthouder als een aanvulling op hun eigen inspanningen om wettelijke taken naar behoren uit te voeren. Interbestuurlijk toezicht als samenwerking is gebaseerd op wederzijds vertrouwen: vertrouwen van de toezichthouder in de bedoelingen van de gemeentebesturen en vertrouwen van de gemeentebesturen in de intenties van de toezichthouder. Zo gezien kunnen de gemeentebesturen en het provinciaal bestuur-als-toezichthouder samenwerken voor een goed openbaar bestuur dat de belangen van de Groningse bevolking optimaal behartigt.

Gemeentefinanciën

Op grond van de Gemeentewet oefent het provinciaal bestuur toezicht uit op de gemeentefinanciën. Hoewel ook dit een vorm van interbestuurlijk toezicht is, heeft het een heel eigen regime in de Gemeentewet. Het gaat niet om een medebewindstaak van burgemeester en wethouders, maar om de kern van het gemeentelijk functioneren waarbij de gemeenteraad zelf de begroting vaststelt. Het motief voor het toezicht hierop door de provincie wijkt af van dat op de medebewindstaken: bij financiën is het toezicht erop gericht te voorkomen dat een gemeente insolvent wordt. De interbestuurlijk toezichthouder sluit de bevindingen van het toezicht op de gemeentefinanciën kort met die van het toezicht op de medebewindstaken.

Herindeling

In de komende jaren hebben bijna alle gemeenten in onze provincie te maken met gemeentelijke herindeling. In dat proces is het noodzakelijk dat gemeentelijke procedures worden beschreven en inhoudelijk op elkaar worden afgestemd. In dit proces kan IBT een rol spelen. Provinciale ambtenaren kunnen participeren in het proces van beschrijving van de nieuwe werkprocessen en werkresultaten. Vanuit de interbestuurlijk toezichthouder kunnen ingrediënten worden aangereikt voor zo'n beschrijving. Idealiter worden alle processen

beschreven, de procedures die gevolgd worden, de systemen die worden gebruikt, de hoeveelheid fte's die daarmee zijn gemoeid, de competenties die een rol spelen, enzovoorts. Een dergelijke integrale beschrijving kan dan ook dienen als uitgangspunt voor een eerste risicoanalyse en daarop aansluitend een toezichtsplan-op-maat.

A. Maatwerk

Wij stellen ons voor het nieuwe interbestuurlijk toezicht in hoofdlijnen als volgt in te richten. De verplichting om een hoofdstuk IBT met een overzicht van de stand van zaken op te nemen in Jaarrekening en Begroting vervalt. De systematische toezichtsinformatie waarmee gemeentebesturen en de waterschappen de provinciale toezichthouder informeren over de wijze waarop zij hun wettelijke taken uitvoeren gebeurt door middel van de stukken die op grond van wet- en regelgeving aan het provinciaal bestuur moeten worden toegestuurd. De uitoefening van het toezicht zal voor het overige gebaseerd worden op maatwerk. Het gemeentebestuur en de toezichthouder maken een gezamenlijke analyse van de risico's in de uitvoering van wettelijke taken. Op basis van die analyse komen het gemeentebestuur en de toezichthouder een toezichtsplan-op-maat overeen.

Waterschappen

Het toezicht op de waterschappen beperkt zich tot financieel toezicht en toezicht op de Wabo-taken en Archief en Informatiebeheer. Het toezicht op de financiën verandert niet. Voor het toezicht op Wabo en Archief en Informatiebeheer willen wij, net als bij de gemeenten, toe naar een maatwerkconstructie. Tot er maatwerkafspraken zijn gemaakt baseren wij ons oordeel op de documenten die ons moeten worden toegestuurd op basis van een wettelijk voorschrift, aangevuld met afspraken die zijn gemaakt in de Brochure Toetskaders.

Handreiking

Om gemeenten te helpen een zo compleet mogelijke beschrijving te krijgen hebben wij een inventarisatie gemaakt van die elementen die vanuit het perspectief van de toezichthouder in zo'n beschrijving thuis horen. We hebben deze elementen per beleidsgebied gerangschikt. In expertmeetings per toezichtsdomein hebben we met deskundigen van gemeenten besproken of met deze set aan vragen een goed beeld ontstaat van de taakuitvoering op de onderscheiden domeinen. Algemeen beeld was dat met deze vragen het hele spectrum wordt bestreken, maar dat het natuurlijk kan voorkomen dat er specifieke kwesties aan de orde zijn bij een gemeente. Deze kunnen niet allemaal worden voorzien, maar zullen aan de orde komen als de gesprekken over de nulmetingen worden gevoerd. Om het inventariseren gemakkelijker te maken hebben we de vragen in een checklist gevat. Dit stelt de gemeente bovendien in staat zich snel een beeld te vormen van de plekken die extra aandacht behoeven.

Wij stellen ons voor dat onze provinciale deskundigen aansluiten bij het overleg tussen de fuserende gemeenten op de verschillende toezichtsdomeinen. Zij kunnen dan in een vroeg stadium hun expertise inzetten en behulpzaam zijn bij het proces. Op deze manier wordt ook geen extra beslag gelegd op de gemeentelijke organisatie. Deze intensieve inventarisatie, de nulmeting, is in principe eenmalig. Als daar aanleiding voor is kan een nieuwe nulmeting worden gehouden. Na vier jaar wordt dit bij elke gemeente onderzocht.

Tempo

Het is niet mogelijk om alle toekomstige fusiegemeenten vanuit het toezicht gelijktijdig ondersteuning te bieden, maar dat is ook niet nodig omdat het tempo van herindelen en fuseren niet voor alle gemeenten hetzelfde is. Als we met deze werkwijze aansluiten bij het tempo van fuseren, kunnen we in dat tempo toewerken naar Maatwerk-IBT per fusiegemeente. Voor gemeenten voor wie het moment van fusie verder weg ligt zal dat dus

langer duren. De gemeenten Oldambt, Westerwolde en Midden-Groningen zullen, zoals het er nu uitziet, als eerste aan beurt zijn.

B. Gemeenten waarvoor nog geen toezichtsplan-op-maat kan worden gemaakt

Tot het moment dat er een eerste inventarisatie is met een daarop gebaseerde risicoanalyse en een toezichtsplan-op-maat, zal de provincie ook toezicht blijven houden op de gemeenten die nog niet in een fusietraject zitten of niet gaan fuseren.

Voor die gemeenten geldt dat we eens per jaar de informatie willen beoordelen die is beschreven in de Brochure Toetskaders. Dit zijn voornamelijk documenten die ons moeten worden toegestuurd op basis van een wettelijk voorschrift, aangevuld met afspraken die zijn gemaakt voor de domeinen Archief- en informatiebeheer, Wabo en Gebouwd erfgoed & archeologie. Ook hier geldt dus dat de verplichting, om tweemaal per jaar een stand van zaken op te nemen in de Begroting en Jaarrekening, vervalt. Het hoofdstuk IBT hoeft niet langer een zelfevaluatie te bevatten of door de gemeenteraad te worden vastgesteld. Wij zullen ons oordeel baseren op de hierboven beschreven documenten. Daarnaast blijven wij natuurlijk alert op signalen van inwoners of in de media.

Bijlage 1 – De toezichthouder en het fusieproces

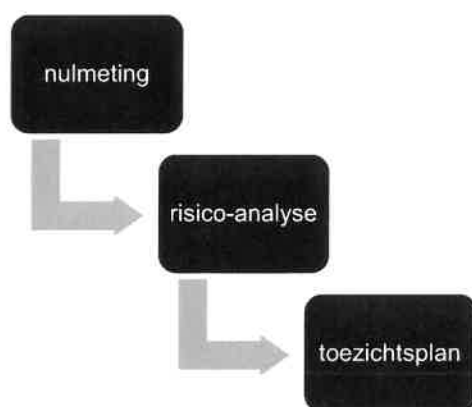
Introductie

In de aanloop naar een fusie tussen twee of meer gemeenten zal elk van de betrokken organisaties inzicht moeten geven in de eigen werkwijzen en procedures. Als de inventarisaties van elk van de samen te voegen gemeenten naast elkaar worden gelegd, worden de overeenkomsten en verschillen in beleid en organisatie duidelijk. Een voorbeeld uit het domein omgevingsrecht: het aantal taken dat aan de Omgevingsdienst is uitbesteed kan per gemeente verschillen. Op het domein Archief: elke fusiegemeente kan zijn eigen digitale archiefsysteem hebben. Enzovoort. In het herindelingsproces zal men uiteraard veel aandacht besteden aan het overbruggen van zulke verschillen. Het in elkaar schuiven van organisaties en werkwijzen is al met al een ingewikkelde puzzel.

Een aantal gemeenten is er al druk mee bezig om organisatiestructuren en werkwijzen voor de nieuw te vormen gemeente te ontwikkelen. Nieuwe inrichtingen en werkwijzen moeten natuurlijk aan allerlei maatstaven van doeltreffendheid en doelmatigheid voldoen. Eén van die maatstaven is dat de nieuw te kiezen werkwijzen het gemeentebestuur in staat stelt zijn wettelijke taken naar behoren te vervullen. Het provinciaal bestuur heeft, als interbestuurlijk toezichthouder, de opdracht om te bevorderen dat gemeentebesturen aan deze maatstaf kunnen voldoen. Daarom stellen wij voor dat onze deskundigen aansluiten bij de voorbereidingen van de fusiegemeente, zodat zij kunnen ondersteunen en adviseren bij het ontwikkelen van goede werkwijzen.

Op deze manier zullen de nieuw te vormen gemeente en de provinciale toezichthouder een gedeelde beschrijving hebben van de gemeentelijke aanpak op elk van de vijf toezichtsdomeinen. Die beschrijving is vervolgens de basis voor een gemeenschappelijke risicoanalyse: waar zitten eventuele zwakke plekken in de manier waarop de nieuwe gemeente zijn wettelijke taken gaat vervullen? Deze risicoanalyse is op haar beurt weer de grondslag voor een toezichtsplan-op-maat dat met elke gemeente afzonderlijk zal worden overeengekomen.

Om de ontwikkeling van structuren en werkwijzen voor de nieuw te vormen gemeenten te ondersteunen hebben wij vanuit de rol van IBT toezichthouder voor elk van de vijf medebewindstaken waarop wij toezicht houden een handreiking opgesteld. Deze handreiking dient ertoe om te verhelderen wat het allemaal met zich meebrengt om een wettelijke taak naar behoren uit te voeren. De handreikingen zijn in expertmeetings besproken met deskundigen van de gemeenten. Zij zullen fungeren als uitgangspunt voor het gesprek tussen de toezichthouder en de fusiegemeenten over de aanpak in de nieuw te vormen gemeenten.

Handreiking Archief- en Informatiebeheer

Algemeen

De Wet Algemene regels herindeling (Arhi) legt aan de fusiepartners en aan de nieuwe gemeente verplichtingen op over bestaande en nieuw te vormen archieven. Bij de start van een nieuwe gemeente moet de informatievoorziening vanaf de eerste dag goed geregeld zijn.

Bijzondere aandachtspunten hiervoor zijn:

Hoe is de afsluiting en beschrijving van oude archieven van de fusiegemeenten georganiseerd?

Hoe is de organisatiestructuur van de fusiegemeente - denk aan besluitvorming over aanschaf van vakapplicaties of archiefsystemen?

Hoe wordt het nieuwe archief opgezet?

Wordt er een nieuwe archiefbewaarplaats gebouwd voor de archieven in de nieuwe gemeente?

Hoe is de samenwerking tussen DIV en ICT bij plannen voor aanschaf van DMS-en/of vakapplicaties voor de nieuwe gemeente?

Checklist

- Zijn er verklaringen van vernietiging en overbrenging opgesteld?
- Worden de eventuele openbaarheidsbeperkingen conform artikel 15 correct toegepast?
- Selecteert de gemeente de gemeentelijke archiefbescheiden (digitaal en papier)?
- Hoe worden e-mails gearcheeerd? (is daar beleid voor, in het archiefsysteem of daarbuiten)
- Welk archiveringssysteem wordt gehanteerd?
- Kan er eenvoudig buiten het systeem om worden gewerkt of gearcheeerd?
- Hoe staat het met de digitalisering/digitale archivering? Is de informatiehuishouding en het archiefbeheer papier, digitaal of hybride?
- Is er een duurzame beheeromgeving (duurzame toegankelijkheid van digitale overheidsinformatie)?
- Is er een door het college aangewezen archiefbewaarplaats die aan alle eisen voldoet?
- Beschikt de gemeente over archiefruimten die aan alle eisen voldoet?
- Is er een kwaliteitssysteem voor het beheer van archiefbescheiden en hoe werkt dat?
- Is er een handboek vervanging opgesteld?
- Worden er archiefbescheiden vervangen? (te vernietigen of ook permanent te bewaren) en is de vervanging juist of volledig gebeurd?
- Is er beleid voor informatiebeheer?
- Is er een actueel, compleet en logisch samenhangend overzicht van (te bewaren) archiefbescheiden?
- Is er achterstand in de bewerking en tijdige overbrenging van archiefbescheiden, ouder dan 20 jaar naar de daarvoor aangewezen archiefbewaarplaats?
- Is er een bewaarstrategie - papier en digitaal?
- Vindt momenteel numerieke berging/archivering plaats?
- In welke mate zijn de archiefbescheiden (papier/digitaal) beschreven op basis van een vastgesteld metagegevensschema

Vakgebied

- Is er deskundigheid op het terrein van nieuwe (social) media?
- Hoe wordt omgegaan met websitearchivering?
- Hoe wordt de kennis van (oude) papieren archieven bewaard?
- Is beschreven welke competenties en kwalificaties benodigd zijn?
- Hoeveel fte's zijn er beschikbaar en is dit aantal voldoende?
- Is er verloop van deskundige medewerkers?
- Is relevante expertise aanwezig in de organisatie of wordt er ingehuurd?

Organisatie

- Hoe gaat de organisatie om met nieuwe wettelijke vereisten (denk bv aan kwaliteitssysteem, gebruik metagegevensschema) en ontwikkelingen in het vakgebied (een e-depot)?
- Heeft de afdeling Documentaire Informatievoorziening voldoende capaciteit (kwantitatief en kwalitatief) om haar rol in de nieuwe gemeente goed uit te kunnen voeren?
- Zijn er momenteel achterstanden in het archiefbeheer? Zo ja, zijn omvang, locatie en aard van deze achterstanden in kaart gebracht?
- Is er zicht op de archiefzorg bij alle regelingen waaraan de fusiegemeenten deelnemen?
- Hoe zijn de verantwoordelijkheden in de organisatie beschreven en wie is eindverantwoordelijk voor archief- en informatiebeheer?
- Is het verschil in werkwijze bij digitaal archiveren (eerder en tijdens werkproces) en papieren archiefvorming beschreven?

Handreiking Gebouwd erfgoed & archeologie

Algemeen

In het Toetskader wordt dit domein aangeduid als 'Monumenten en archeologie'. 'Gebouwd erfgoed en archeologie' dekt de lading beter, vandaar de naamswijziging. De vragen in het toetskader zijn gebaseerd op de Monumentenwet van 1988, deze is in juli 2016 vervangen door de Erfgoedwet. Een deel van de oude Monumentenwet is overgegaan naar de Erfgoedwet. Het deel dat betrekking heeft op de besluitvorming in de fysieke leefomgeving gaat over naar de Omgevingswet wanneer deze in 2019 in werking treedt. Tot de Omgevingswet van kracht is zijn de artikelen van het Overgangsrecht van de Erfgoedwet van kracht.

Checklist

- Wanneer zijn de bestemmingsplannen, of is de beheersverordening, geactualiseerd en op welke wijze is rekening gehouden met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten (artikel 3.1.6 Besluit ruimtelijke ordening)?
- Zo nee, zijn de risico's in beeld gebracht?
- Hoe loopt het proces tot bescherming van de karakteristieke- en beeldbepalende panden?
- Hoe worden de adviezen van een (archeologische) beleidsadvieskaart vertaald naar een bestemmingsplan of verordening? Welke bronnen worden gebruikt?
- Wordt een erfgoedregister van het in het gemeentelijk grondgebied aanwezig erfgoed bijgehouden (artikel 3.16, nieuwe bepaling in de Erfgoedwet)?
- Is er een monumentencommissie die voldoet aan artikel 15 van de voormalige Monumentenwet (1988), huidig overgangsrecht in de Erfgoedwet?
- Wordt voor de gebouwde rijksmonumenten een openbaar register bijgehouden van de verleende omgevingsvergunningen (artikel 20 voormalige Monumentenwet (1988), huidig overgangsrecht in de Erfgoedwet)?
- Wordt in alle wettelijk verplichte gevallen voor gebouwde rijksmonumenten advies gevraagd aan de monumentencommissie (artikel 15 voormalige Monumentenwet (1988), huidig overgangsrecht in de Erfgoedwet)?
- Wordt voor het verlenen van een omgevingsvergunning advies ingewonnen bij een deskundige partij (monumentencommissie) bij beeldbepalende en/of karakteristieke panden?
- Hoe worden incidenten in de gemeente gemeld?
- Hoe geeft de gemeente uitvoering aan de opvolging van incidenten?
- Op welke wijze geeft de gemeente uitvoering aan het traject vergunningverlening-toezicht-handhaving van bepalingen uit de Erfgoedwet, Overgangsrecht en de POV?
- Hoe is de procedure bij ontgrondingen en bodemversturende activiteiten?
- Is de gemeente bekend met de instandhoudingsplicht rijksmonumenteneigenaren (nieuwe bepaling in de Erfgoedwet)?
- Op welke wijze geeft de gemeente uitvoering hieraan?

Vakgebied

- Is de benodigde kennis aanwezig in de eigen organisatie of wordt er ingehuurd?
- Wordt de door externe bureaus geleverde informatie getoetst?
- Op welke wijze wordt voorgesorteerd op de Omgevingswet waarin de bescherming van onroerend cultureel erfgoed overgaat in het (fusie-)gemeentelijk omgevingsplan?

Organisatie

- Is beschreven welke competenties en kwalificaties benodigd zijn?
- Hoeveel fte's zijn er beschikbaar en is dit aantal voldoende?
- Is er verloop van deskundige medewerkers?
- Hoe is het proces van vergunningaanvraag voor een rijksmonument, beeldbepalend- of karakteristiek pand geregeld?
- Hoe is de aansluiting tussen vergunningverlening en de uitvoering geregeld - gaat er een signaal naar de toezichthouder? Hoe houden de afdelingen die zich bezig houden met 'ondergronds' en 'bovengronds' elkaar op de hoogte (weten ze van elkaar wat er gebeurt)?

Handreiking Huisvesting vergunninghouders

Algemeen

Asielzoekers met een verblijfsvergunning gaan deel uitmaken van de Nederlandse maatschappij. Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) wijst deze vergunninghouders toe aan gemeenten. Gemeenten moeten aan hen passende woonruimte aanbieden.

Systematische toezichtsinformatie: twee maal per jaar gegevens van het COA. Op het moment dat een vergunninghouder daadwerkelijk verhuist van een asielzoekerscentrum naar de woning in de desbetreffende gemeente, wordt dit geadministreerd door het COA. In het maandelijkse overzicht over de stand van zaken is het aantal geplaatste en nog te plaatsen vergunninghouders opgenomen. De gemeente speelt hierin geen rol.

Gemeenten werken nu al samen en kunnen elkaars taakstelling invullen. Op dit moment hebben de gemeenten in Midden-Groningen (Hoogezand-Sappemeer, Menterwolde en Slochteren) en de vier gemeenten in het Westerkwartier (Grootegast, Marum, Leek en Zuidhorn) een dergelijk samenwerkingsverband.

Checklist

- Is in de gemeente bekend in hoeverre woningcorporaties in staat zijn huurwoningen ter beschikking te stellen of alternatieve woonruimte te realiseren?
- Kan de gemeente inspelen op een toename van het aantal te huisvesten vergunninghouders, bijvoorbeeld door verplaatsbare woonunits, verbouw van leegstaande schoolgebouwen, verzorgingstehuizen die leeg komen en verbouw van leegstaand vastgoed in de particuliere sector?

Handreiking Ruimtelijke Ordening

Algemeen

Beleid ten aanzien van de leefomgeving is een gedeelde taak van het Rijk, de provincies, de gemeenten en de waterschappen. De provincie heeft onder meer tot taak om ervoor te zorgen dat mensen op een zo gunstig mogelijke manier kunnen wonen, werken en recreëren. Instrumenten daarvoor zijn de Omgevingsvisie en - bijvoorbeeld - de Omgevingsverordening.

Structuurvisies en bestemmingsplannen spelen voor de gemeenten een belangrijke rol voor de vakgebieden ruimtelijke ordening, omgevingsrecht en gebouwd erfgoed en archeologie, maar kunnen ook als instrument worden gebruikt voor bijvoorbeeld het beleid op het vlak van energie, duurzaamheid en/of leefbaarheidsbeleid. Het bestemmingsplan is de plek om beleidsvoorschriften en wettelijke ge- en verboden te verankeren.

De provincie houdt toezicht op het gemeentelijk domein ruimtelijke ordening en richt zich specifiek op de aanwezigheid en de actualiteit van bestemmingsplannen en structuurvisies.

Om onze taak goed te kunnen vervullen verwachten wij van gemeenten dat zij informatie verstrekken over de uitvoering van de wettelijke taken op dit terrein. Minimaal zijn dat gegevens over de actualiteit van de structuurvisie(s), bestemmingsplannen of beheersverordeningen.

Checklist

- heeft de gemeente een structuurvisie?
- gelden voor het gehele grondgebied van de gemeente actuele bestemmingsplannen of beheersverordeningen? - zo nee: zijn de risico's daarvan in beeld gebracht en is er een plan van aanpak actualisering?
- is er een protocol dat de rechtmatigheid van omgevingsvergunningen voor bouwen bewaakt?
- staan alle gemeentelijke bestemmingsplannen op Ruimtelijkeplannen.nl?
- wordt gecontroleerd of bij uitwerkingsplannen & omgevingsvergunningen provinciale belangen in het geding zijn?

Vakgebied:

- Is de benodigde kennis aanwezig in de eigen organisatie of wordt er ingehuurd?
- Hoe is de aandacht voor vrijgekomen agrarische gebouwen en karakteristieke gebouwen vastgelegd?
- Is er een procedure voor de aanpassing van bestemmingsplannen bij een wijziging van de provinciale omgevingsverordening?
- Is de organisatie voorbereid op de Omgevingswet?

Organisatie

- Is beschreven welke competenties en kwalificaties benodigd zijn?
- Hoeveel fte's zijn er beschikbaar en is dit aantal voldoende? Zijn de benodigde financiële middelen geborgd in de begroting?
- Is er verloop van deskundige medewerkers?

Handreiking Wabo en bestuursrechtelijke handhaving Ruimtelijke Ordening

Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving moet worden gewerkt volgens de beleidscyclus (Big Eight). Dit is vastgelegd in het Besluit Omgevingsrecht dat op 1 juli 2017 in werking treedt. Daarnaast hebben gemeenten de wettelijke plicht zichzelf te binden aan een kwaliteitsverordening waarin onder andere eisen staan over robuustheid van de organisatie en deskundigheid en ervaring van personeel.

Bestemmingsplannen spelen een belangrijke rol voor de vakgebieden omgevingsrecht, ruimtelijke ordening en Gebouwd erfgoed en archeologie. Het bestemmingsplan is de plek om beleidsvoorschriften en wettelijke ge- en verboden te verankeren. De gemeente houdt toezicht op de naleving daarvan.

Checklist

- Is er een Risicoanalyse opgesteld (inventarisatie gemeentelijke bedrijven + risicoprofiel, gebaseerd op naleefgedrag) en van wanneer dateert de meest recente?
- Wordt (jaarlijks) Uitvoerings- & Handhavingsbeleid en prioritering opgesteld?
- Wordt (jaarlijks) een Jaarprogramma uitvoering gemaakt?
- Wordt elk jaar een Jaarverslag gemaakt?
- Vindt er jaarlijks een evaluatie plaats met eventuele aanbevelingen voor beleid en prioritering?
- Werkt de organisatie met een checklist waarin de procescriteria van het Besluit omgevingsrecht staan?
- Wordt bij vergunningverlening rekening gehouden met alle wettelijke en bestemmingsplanvoorschriften? (denk aan het verlenen van bouwvergunningen waarvoor regels van Gebouwd erfgoed en archeologie gelden)
- Hoe is de toetsing aan bestemmingsplannen georganiseerd? (zie ook ruimtelijke ordening en Gebouwd erfgoed en archeologie)

Vakgebied:

- Is er een kwaliteitsverordening en wordt er gewerkt conform de daaraan gekoppelde kwaliteitscriteria?
- Is de benodigde kennis aanwezig in de eigen organisatie of wordt er ingehuurd? (denk aan groen toezicht)
- Is de organisatie voorbereid op Omgevingswet?
- Is beschreven welke competenties en kwalificaties benodigd zijn?

Organisatie:

- Digitalisering: hoe functioneert Omgevingsloket online?
- Welke taken zijn ondergebracht bij de ODG?
- Hoeveel fte's zijn er beschikbaar en is dit aantal voldoende?
- Zijn de benodigde personele en financiële middelen in voldoende mate aanwezig en geborgd in de begroting?
- Is er verloop van deskundige medewerkers?

Bijlage 2. Systematische informatie

Algemeen

De systematische informatie waarmee gemeenten en waterschappen de provinciale toezichthouder informeren over de wijze waarop zij hun taken uitvoeren. Wij vragen om toezending van de documenten en een rapportage over de aanvullende vragen. Dit zijn documenten die op grond van de wet aan gedeputeerde staten moeten worden gestuurd, aangevuld met gegevens die in de Brochure Toetskaders zijn vastgelegd en zijn overgenomen in deze bijlage. Deze gegevens zorgen ervoor dat de toezichthouder zich een goed beeld kan vormen van de taakuitvoering.

Archief en Informatiebeheer

De VNG heeft in nauwe samenwerking met gemeenten een handreiking Horizontale verantwoording van de Archiefwet 1995 via Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) ontwikkeld en aan de leden kenbaar gemaakt. Door het beantwoorden van de bij de KPI's behorende vragen blijkt hoe men scoort ten aanzien van alle eisen van de archiefwetgeving, zodat de uitkomsten bovendien bruikbaar zijn voor interbestuurlijk toezicht op de naleving van algemene wetgeving.

Het college van burgemeester en wethouders is archiefzorgdrager op grond van artikel 30 van de Archiefwet. De KPI's kunnen behulpzaam zijn bij het verslag dat het college in het kader van de horizontale verantwoording aan de gemeenteraad moet overleggen. Naast het verslag zijn ook de onderliggende, ingevulde KPI's beschikbaar voor de provincie.

- Ingevulde Kritische Prestatie Indicatoren (tweede geactualiseerde versie van april 2013)
- Verslag dat op grond van de Archiefverordening wordt toegestuurd aan de Gemeenteraad (Verslag van de interne verantwoording)

Huisvesting vergunninghouders

Het rijk legt op basis van de Huisvestingswet aan gemeenten kwantitatieve taakstellingen op voor de huisvesting van vergunninghouders (asielzoekers met een verblijfsvergunning). De aantallen zijn gerelateerd aan het aantal inwoners van de gemeente. Elk half jaar krijgt de gemeente een taakstelling opgelegd. Op basis van de overzichten van het COA (Centraal Orgaan opvang Asielzoekers) kan de provincie nagaan of een taakstelling is gerealiseerd. Als het niet realiseren van de taakstelling is veroorzaakt doordat het COA niet voldoende kandidaten levert, dan is dat de gemeente niet aan te rekenen.

De gemeenten hoeven zelf geen systematische informatie aan de provincie te verstrekken.

Gebouwd erfgoed en archeologie

In het Toetskader wordt dit domein aangeduid als 'Monumenten en archeologie'. 'Gebouwd erfgoed en archeologie' dekt de lading beter, vandaar de naamswijziging. De vragen in het toetskader zijn gebaseerd op de Monumentenwet van 1988, deze is in juli 2016 vervangen door de Erfgoedwet. Een deel van de oude Monumentenwet is overgegaan naar de Erfgoedwet. Het deel dat betrekking heeft op de besluitvorming in de fysieke leefomgeving gaat over naar de Omgevingswet wanneer deze in 2019 in werking treedt. Tot de Omgevingswet van kracht is zijn de artikelen van het Overgangsrecht van de Erfgoedwet van kracht. Sinds 2016 zijn in de provinciale omgevingsverordening ook regels opgesteld over karakteristieke en beeldbepalende panden.

Het toezicht bij dit domein richt zich op twee thema's:

1. De plaats in de ruimtelijke ordening
2. Zorgvuldige advisering

1. De plaats in de ruimtelijke ordening

Een gemeente moet bij het maken van ruimtelijke plannen rekening houden met cultuurhistorische waarden. Daartoe kunnen ze een beschermingsregime vastleggen in het bestemmingsplan (vanaf 2019 het omgevingsplan). Wanneer een bestemmingsplan ontbreekt kan een beheersverordening worden opgesteld. Naast het gemeentelijke beleid ten aanzien van erfgoed zijn er ook erfgoedwaarden van provinciaal, nationaal of internationaal belang die de gemeente op moet nemen in het bestemmingsplan. Dit zijn werelderfgoederen, gebouwde rijksmonumenten, archeologische rijksmonumenten en beschermde stads- en dorpsgezichten. Sommige van deze erfgoedwaarden zijn al beschermd via de Erfgoedwet, zoals de gebouwde en archeologische rijksmonumenten. Gemeentelijke en provinciale monumenten worden beschermd op basis van de gemeentelijke of provinciale erfgoedverordening. Zorgvuldig doorlopen van het proces van vergunningverlening, toezicht en handhaving is nodig voor naleving van de opgestelde regels. Het bijhouden van een openbaar register van verleende omgevingsvergunningen is wettelijk verplicht. In de Erfgoedwet is een nieuwe bepaling opgenomen waarbij het verplicht is om een erfgoedregister van het in het gemeentelijk grondgebied aanwezig erfgoed bij te houden (artikel 3.16 Erfgoedwet).

- Wanneer zijn de bestemmingsplannen, of is de beheersverordening, geactualiseerd en op welke wijze is rekening gehouden met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten (artikel 3.1.6 Besluit ruimtelijke ordening)?
- Hoe loopt het proces tot bescherming van de karakteristieke en beeldbepalende panden?
- Hoe gaat de organisatie om met de verplichting tot het bijhouden van de registers? Hoe geeft de gemeente uitvoering aan de opvolging van incidenten?

2. Zorgvuldige advisering

Voor gebouwde rijksmonumenten is het verplicht om advies te vragen aan een monumentencommissie. Deze verplichting is in de provinciale omgevingsverordening eveneens opgenomen voor een omgevingsvergunningsaanvraag tot (gedeeltelijke) sloop van karakteristieke en beeldbepalende panden.

- Op welke wijze geeft de gemeente vorm aan de verplichtingen?

Ruimtelijke Ordening

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening is het verplicht om voor het gemeentelijk grondgebied een of meer structuurplannen te hebben, en om te beschikken over actuele bestemmingsplannen, dan wel bestuursverordeningen. Het jaarverslag over de uitvoering van de hoofdstukken 3 en 3a van de Wro en de van omgevingsvergunningen voor activiteiten als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, c en g, van de Wabo in het voorafgaande jaar is geregeld in artikel 10.1 Wro.

Bestuursrechtelijke handhaving

- het Uitvoeringsprogramma voor de bestuursrechtelijke handhaving in het kader van de Wro in het komende jaar zoals bedoeld in artikel 10.1, lid 1, van de Wro.
- het Jaarverslag over de bestuursrechtelijke handhaving in het kader van de Wro in het voorafgaande jaar. Dit jaarverslag kan ook onderdeel zijn van de rapportage over het evaluatieverslag als bedoeld in artikel 10.1, lid 2, van de Wro

Wabo en bestuursrechtelijke handhaving Ruimtelijke Ordening

Beleid en Prioriteiten

- Actueel beleid (minimaal vergunningen- en handhavingsbeleid inzake brandveiligheid, protocol bouwplantoetsing, bodembeleid) en proefrisicoanalyse (<4 jaar) zijn beschikbaar voor GS. In Artikel 7.2, tweede lid, staat 'analyse van de problemen'. In de praktijk wordt vaak de toetsing en risicoanalyse of omgevingsanalyse gebruikt.
- Beleid bevat doelen en prioriteiten, ambitieniveau is in lijn met de bestuursverordeningen.
- Beleid en probleem- en risicoanalyse besteden aandacht aan de Wabo-risico's (asbest, verontreinigde grond, brandveiligheid bij gevaarlijke stoffen, constructieve veiligheid, risicovolle inrichting brandveiligheid) en zijn duidelijk over wat de specifieke gemeentelijke taken zijn. Tevens wordt in het kader toezicht en handhaving aandacht besteed aan veiligheid, gezondheid, land, landschap, natuur en cultuurhistorie.

Strategie

- De Toezicht- & Handhavingstrategie Wabo in de provincie Groningen is in de organisatie vastgesteld. En er wordt gewerkt volgens de strategie.
- De landelijke Vergunningenstrategie is in de organisatie vastgesteld. Het Bestuurlijk Omgevingsberaad akkoord.

Uitvoeringsprogramma

- Jaarlijks wordt een uitvoeringsprogramma vastgesteld voor GS. Het programma wordt bij de begroting aangeboden aan de raad.
- Het uitvoeringsprogramma heeft een duidelijke relatie met de prioriteiten en evaluatie van het programma. Beschikbare middelen toereikend voor uitvoering.
- In het uitvoeringsprogramma zijn vwb vergunningverlening in systematiek en werkwijzen voor het actueel houden van de bestuursverordeningen beschreven.

Jaarverslag en Evaluatie

- Bij het jaarverslag wordt het uitvoeringsprogramma en de rapportage (art. 7.7 Bor) aangeboden aan de raad. Het jaarverslag is beschikbaar voor GS.

Jaarverslag bevat duidelijke conclusies over mate van uitvoering
uitvoeringsprogramma, de bijdrage aan beleidsdoelen, de beheersing van
risico's, en of beleid, prioriteiten en/of programma bijgesteld dienen te worden

Begin doorgestuurd bericht:

Van: Ariën Swart <arien.swart@veendam.nl>

Datum: 2 mei 2017 10:48:41 CEST

Aan: 'Henk Reijsoo' <h.reijsoo@bedum.nl>, 'Carin Bodewes' <cam.bodewes@hoogezand-sappemeer.nl>, "H.Hoekstra@eemsmond.nl" <H.Hoekstra@eemsmond.nl>, "O.Rijkens@delfzijl.nl" <O.Rijkens@delfzijl.nl>, Paula Grit <p.grit@menterwolde.nl>, Pieter Norder <pieter.norder@gemeente-oldambt.nl>, "r.bosma@loppersum.nl" <r.bosma@loppersum.nl>, "r.bosma@tenboer.nl" <r.bosma@tenboer.nl>, Stado van der Veen <svanderveen@slochteren.nl>, Tineke Kramer <t.kramer@appingedam.nl>, "Toon Dashorst" <toon.dashorst@groningen.nl> <toon.dashorst@groningen.nl>, Willem Meffert <W.Meffert@pekela.nl>

Kopie: Tjipke van der Bij <Tjipke.vanderBij@veendam.nl>

Onderwerp: Motie Tiltmeters

Geachte Raad,

Ter uitvoering van het besluit van de gemeenteraad van Veendam, stuur ik u hierbij de motie "bevorderen netwerk tiltmeters" toe. Deze motie is gisteravond (1 mei 2017) unaniem door de raad aangenomen.

Door het aannemen van deze motie, verzoekt de raad u om ook uw college door middel van een motie te vragen om via de Nationaal Coördinator Groningen te bewerkstelligen dat er een fijnmazig netwerk van tiltmeters in dit gebied wordt gerealiseerd.

Met vriendelijke groet,

Namens de gemeenteraad van Veendam

A.A. Swart
Griffier

MOTIE

BEVORDEREN NETWERK TILTMETERS

De raad van de gemeente Veendam, in vergadering bijeen op maandag 1 mei 2017,

Constaterende dat

- tot op heden de schade en de gevolgen van de meervoudige mijnbouwactiviteiten binnen het grondgebied van de gemeente Veendam niet of buitengewoon onbevredigend worden afgehandeld voor betrokken inwoners;
- dat de heer Alders, als Nationaal Coördinator, heeft kenbaar gemaakt opdracht aan de TU Delft te hebben gegeven om nader onderzoek te plegen in het "buitengebied", naar de relatie tussen de mijnbouwactiviteiten zoals gaswinning, gasopslag, zoutwinning, waterpeilbeheer en de daaruit voortkomende aardbevingen, bodemdaling en de gemelde schade aan gebouwen;

Overwegende dat

- onderkend wordt dat eerst nog betere kennis moet worden opgebouwd voor zowel aardbevingsschade als ook de gevolgen van meervoudige mijnbouwactiviteiten;
- daarvoor de nodige onderzoeken en meetgegevens nodig zijn;
- ook in Veendam schades zijn gemeld;
- de inwoners van Veendam er baat bij hebben dat het onderzoek van de TU Delft voortvarend wordt uitgevoerd;
- dat tiltmeters een uitstekend hulpmiddel zijn om de effecten op de gebouwen en bodem (daling) vast te leggen;

Besluit:

1. het college te vragen te bevorderen, via een verzoek aan de NCG, dat in het TU Delft onderzoek ook met tiltmeters een "fijnmazig netwerk" wordt opgezet om de effecten van aardbevingen en meervoudige mijnbouwactiviteiten op zowel gebouwen als bodem zo nauwkeurig mogelijk in beeld te brengen;
2. de aanleg van een "fijnmazig netwerk" ook buiten en na afloop van het onderzoek van de TU Delft wenselijk is om de effecten van mijnbouwactiviteiten te meten;
3. deze motie ook bij alle andere getroffen Groninger gemeenten onder de aandacht te brengen met het verzoek deze voor hun eigen gemeente mee in te dienen bij de NCG

en gaat over tot de orde van de dag.

GemeenteBelangen Veendam
SP
VUK
D66

VVD
PvdA
CDA
ChristenUnie

Tav de gemeenteraad

Doorkiesnr.

026-4834466

Kenmerk

PA/MLS16052017

Datum

Arnhem, 16 mei 2017

Betreft:

Aandacht bij de voorjaarsnota voor participatie van kinderen in armoede

Geachte heer/mevrouw,

Vanaf 1 januari 2017 is er structureel 85 miljoen euro beschikbaar voor de bestrijding van kinderarmoede. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) heeft de middelen verdeeld via een decentralisatie-uitkering naar rato van het aantal kinderen in de gemeente dat opgroeit in een gezin met een laag inkomen (totaal 400.000 kinderen in Nederland, 212 euro per kind). Het doel is om met behulp van de extra middelen meer kinderen mee te laten doen en hen ontwikkelingskansen te bieden, o.a. met sport en cultuur.

Binnenkort bespreekt u de voorjaarsnota in uw gemeenteraad. Via de voorjaarsnota bepaalt u waar eventueel extra geld aan uit wordt gegeven. U kunt daarbij uw wensen meegeven voor de besteding van de middelen voor de bestrijding van kinderarmoede.

Mulier Instituut heeft kinderen die via het Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds aan activiteiten deelnemen gevraagd wat sporten en cultuur voor hen betekent. Wanneer de thuissituatie instabiel of onveilig is, betekent het welkom zijn en thuis voelen op de vereniging extra veel voor een kind. Kinderen geven vaak aan dat ze leren om samen te werken en op de vereniging of het cultureel centrum nieuwe vrienden maken. Ook kunnen ze in sport en cultuur hun emoties kwijt. Sport en cultuur biedt hen een uitlaatklep, afleiding en leert ze doelen te stellen en door te zetten.

Wij vragen u de extra middelen te investeren in de ontwikkeling van kinderen. In de bijlage vindt u een aantal concrete voorbeelden van hoe u dit kunt aanpakken. Wij wensen u veel succes met de behandeling van de voorjaarsnota.

Met vriendelijke groet,

Erik Lenselink
Manager Sportontwikkeling
NOC*NSF

André de Jeu
Algemeen Directeur
VSG

Sanne Scholten
Algemeen Directeur
LKCA

Bijlage: Kansen met sport en cultuur voor kinderen in armoede

BIJLAGE: Kansen met sport en cultuur voor kinderen in armoede

Er zijn verschillende mogelijkheden om kinderen in een achterstandssituatie te ondersteunen om te gaan sporten of deelnemen aan culturele activiteiten.

1. Weten wat de wensen van kinderen zijn.

- Vraag kinderen naar wat ze graag doen of zouden willen doen. Diverse gemeenten doen dat met behulp van ConsultingKids of de Missing Chapter Foundation (Raad van Kinderen).

2. Aanwezigheid van voorzieningen in de buurt waar kinderen wonen.

- Check de aanwezigheid van faciliteiten op het gebied van sport en cultuur in de buurten waar kinderen uit de doelgroep wonen en match die met hun wensen. Pas waar nodig het aanbod aan of breid het uit.
- Creëer bij gebrek aan accommodaties Cruyff Courts, Krajicek Playgrounds, culturele 'trapveldjes' en buurtpodia. Dit zijn ook vaak vindplaatsen voor kinderen en jongeren om hen door te verwijzen naar structureel sport- en cultuuraanbod.

3. Kosten voor het lidmaatschap, lessen en materialen vergoeden.

- Vergoed kosten voor het lidmaatschap of lessen via het Jeugdsportfonds of Jeugdcultuurfonds of de gemeentepas voor de minima. Vaak is er ook een combinatie van beide voorhanden.
- Richt een Jeugdsportfonds of Jeugdcultuurfonds op als dit er nog niet is. Een van de belangrijkste redenen om met deze organisaties te werken is dat zij de kinderen weten te bereiken via intermediairs (leerkrachten, jeugdzorgmedewerkers, wijkteams etc.).

4. Bekendheid van het sport- en cultuuraanbod bij kinderen en ouders uit de doelgroep.

- Informeer ouders over de mogelijkheden die er zijn voor hun kinderen zodat zij hun kinderen kunnen stimuleren om naar een vereniging te gaan.
- Benader kinderen en jongeren ook via professionals bij wijkcentra, jeugdzorg, buurtsportcoaches, cultuurcoaches, sportverenigingen en scholen.

5. Opleiden van de vrijwilligers/trainers/docenten van club/vereniging/cultureel centrum.

- Ondersteun vrijwilligers, trainers en docenten met een goede opleiding voor het begeleiden van (kwetsbare) kinderen en jongeren en zorg voor (co)financiering van de opleidingen.

6. Sport- en cultuuraanbod aanbod op school.

- Maak samen met scholen een sport- en cultuurplan zodat alle kinderen met sport en cultuur in aanraking kunnen komen. Zo wordt de drempel om na schooltijd cultureel of sportief actief te zijn verlaagd.

13 MRT 2017

Vereniging
Dorpsbelangen
Nieuw Scheemda
en 't Waar.

Kamer van Koophandel: 02073854
Nieuw Scheemda, 10 maart 2017

Aan:
Gemeente Oldambt
t.a.v. College van Burgemeester en Wethouders en de gemeenteraad
Postbus 175
9670 AD Winschoten

Betreft: bezwaarschrift tegen uw besluit tot verlening van een omgevingsvergunning voor het kappen van vier essen op perceel Hoofdweg 22 met kenmerk gmb-2017-20010.

Geacht college,
Hierbij maken wij bezwaar tegen de door u op 2 februari 2017 jl. verleende omgevingsvergunning voor het kappen van vier essen met kenmerk gmb-2017-20010. In de vergunning is geen herplantingsverplichting opgenomen.
De gronden van ons bezwaar zijn:

1. Onvolledigheid kapvergunning
De kapvergunning is aangevraagd en verleend voor het kappen van vier essen. Deze aanvraag klopt niet met de werkelijkheid. Het betreft het kappen van meer en andere bomen dan benoemd in de omgevingsvergunning. De bomen die gekapt zijn (o.a. zwarte es en wilg) vormden tezamen met struweel een bosschage.
2. Functie van bosschages in het open landschap
Dergelijke bosschages zijn broedplaats van struweelsoorten als kneu, putter, spotvogel, bosrietzanger en fitis en belangrijk voor vogels die in een open agrarisch gebied leven. Vooral de nestgelegenheid van kleine vogels wordt vernietigd bij het verwijderen van struweel en de bomen. Hoogstwaarschijnlijk zaten er overwinterende en reproducerende vleermuizen. Daarnaast komen op dit soort plekken doorgaans dwergmuizen, bosspitsmuis en rosse woelmuis voor. Verder is de bosschage een toevluchtsoord voor dieren zoals reeën, die hier met grote regelmaat vertoeven.
3. Een natuurtoets (artikel 4.11 lid 2) om dit na te gaan voordat er gekapt en gerooid werd, heeft niet plaatsgevonden.
4. Ontbreken afweging
Een afweging die ook recht doet aan de belangen van de inwoners van Nieuw Scheemda - 't Waar om wier leefgebied het gaat, heeft niet plaatsgevonden.
5. Verwijdering van deze bomen betekent aantasting van het landschap. Vanuit het noordwesten gezien is het beeld op het dorp 't Waar nu beschadigd. Daarnaast is het beeld van de omgeving van natuurgebied Hondshalstermeer ernstig aantast.
6. Weerstand inwoners Nieuw Scheemda - 't Waar
Er is geen acht geslagen op de grote weerstand van de inwoners van de Nieuw Scheemda - 't Waar, die vanaf oktober 2016 bij de ambtenaren van gemeente Oldambt is aangegeven.

7. Afbreuk belevings- en woonkwaliteit, fietspad 't Waar - Hondshalstermeer

Op donderdag 6 juni 2013 werd het fietspad van 't Waar naar het Hondshalstermeer officieel geopend in aanwezigheid van wethouder Ricky van den Aker. Het pad dat veel gebruikt wordt en van waar je eerst prachtige ongeschonden vergezichten had, o.a. het zicht op deze bijzondere bosschage, wordt nu verstoord door het aanzicht van een uiteengerukte bomenpartij met daartussen een hoop plastic, puin en ijzeren hekken. Het geeft een mistroostig beeld, waardoor mensen daar minder snel voor hun plezier gaan wandelen of fietsen. Dit geldt zeker ook voor de omwonenden die het verhaal kennen en weten dat de bosschage is opgeofferd, terwijl er betere plekken te bedenken zijn voor een mestbassin. Het huidige beeld doet niet alleen afbreuk aan de belevings- en woonkwaliteit van de inwoners van Nieuw Scheemda - 't Waar maar ook van alle andere recreanten die hier komen wandelen of fietsen. Het is geen visitekaartje meer.

Uitzicht vanaf het fiets- en wandelpad recreatiegebied Hondshalstermeer

Wij verzoeken u, op grond van het bovenstaande de vergunning in te trekken of in ieder geval herplanting te verplichten.

Met vriendelijke groet,
Dorpsbelangen Nieuw Scheemda - 't Waar,

Voorzitter:
Mevr. N. Dijkshoorn

g e m e e n t e
O l d a m b t

Ontvangstbevestiging gemeente Oldambt 2016

Naam: Ameniging Doornbelangen Mr Scheerdt / I waan

Onderwerp: beswaarschrift

Datum: 10/3/2017

Medewerker

Handtekening:

d Gemeente Oldambt
tav College van B&W en gemeenteraad
Postbus 175
9670 AD Winschoten

From: wubbo jonker <wubbo.jonker@ziggo.nl>
Sent: 14 Mar 2017 21:03:41
To: Koos Smid
Cc: Gemeente Oldambt; A. de Groot; A.J. Michels; A.M. Noordegraaf; B. Boon; C.H. Mulder; C. Swagerman; E.H.M. Oudhoff; F.H. Wücker; F. Greven; J.P. de Vos; P.A. Geesink; L. Broekhuizen-Smit; N.H. Postmus; E.P. van Corbach; P.W. Hagedoorn; W. Nomden; E. Modderman
Subject: grote parkeerplaats bi botjeslaan 93 U wel bekend

Aan de Gemeenteraad van het Oldambt,

Ik heb diverse mails verzonden, als betrokken burger binnen de gemeente Oldamt

De Gemeente (B&W) in dezen vertegenwoordigd door Koos Smid, is NIET bereid om de grote parkeerplaats in zijn geheel te herstellen.

Onderstaand mijn betoog. !!!

Goedendag heer Koos Smit en heer Boon als gebiedscoördinator per 1 januari 2017.

Verzoek aan de Raad:

B&W opdracht te geven om alsnog de grote parkeerplaats te herstellen en all materialen met de goede kant naar boven te leggen .

Met vr groeten Wubbo Jonker

24 juni 2016

Als bezorgde en meedenkende bewoner van de botjeslaan, zet ik mij al jaren in voor een nette buurt. Al meer dan 2 jaar ben ik via de gemeente bezig, om de bestrating te herleggen van de botjeslaan 75 t/m 100 inclusief de grote parkeerplaats. Bij regen, staan alle 60 kuilen vol met water. Alle vragen aan B&W, Pieter Smit en Mw v/d Aker levert alleen hoongelach op, want bij hun in de straat is dit natuurlijk niet aan de orde. Op de grote parkeerplaats, liggen alle stenen nog omgekeerd, en de banden liggen met de scherpe kante naar boven. Ook de vorige burgemeester zou er werk van maken, en ook de Wethouder toen, Annemarie Knotnerus zou het onderhoud op de lijst laten zetten. Helaas, je kunt hier beter niet op vertrouwen, want er gebeurde niks.!!!!

De buurt geeft een desolate indruk, een achtergebleven straatje, en dat in de PAREL VAN HET OLDAMBT.

Mijn verzoek aan de raad is, om B&W te verplichten de straat aan te pakken, en de bestrating nu eens aan te pakken, in zijn geheel, en als kan geen lapwerk.

Ik stuur nu B&W en de Raad dit schrijven in de hoop dat er nu eens wat gaat gebeuren !!!!! Ingesloten, foto met situatie schets.

Met vr groeten Wubbo Jonker, een meedenkende burger . (IBNG)

14 februari 2017

Goedendag heer Smid, (**herkansing**) Gelukkig zijn ze begonnen met het herstraten van bovengenoemd deel botjeslaan. Mijn vraag is, of er al een mening **is over de herstrating van de grote parkeerplaats. Hiervan is door de aannemer ook geconstateerd dat alle stenen en alle betonbanden er omgekeerd inliggen,**

Ook de vele kuilen zijn debet aan niet fraaie bestrating. Ik mag er toch vanuit gaan, dat de "" bouwbestrating na 40 Jaar eindelijk toch wordt hersteld. Ook een jaar na de bouw van de huizen is er gereclamerd bij de toenmalige gemeente Midwolda. Toen werd onze vraag als zeuren afgedaan, ze beloofden toen ook binnen een jaar alles te herstellen. ?? (wat zijn woorden waar ?

16 februari 2017

Goedendag heer Smid, ik kon jou tel. niet bereiken vandaag, vandaar deze mail.

Ik ben benieuwd, of de grote parkeerplaats ook wordt herstraat, nu met de straatstenen wel met de goede kant boven, en ook het herstel van de betonbanden.

Bij de aanleg van dit gedeelte is toen een tijdelijke bouwbestrating aangebracht op deze parkeerplaats, en NOOIT hersteld.

Dus ook het budget voor herstraten is er dus nog.

De gemeente heeft toendertijd dit NIET gecontroleerd, en herstel is niet gebeurt.

Ik zou gaarne een officiële reactie van u, over de herstrating van de parkeerplaats.

Er is nergens in de gemeente een bestrating welke er omgekeerd in ligt, waarom deze dan wel, want de gemeente heeft in de afronding van het plan in **1976 nagelaten dit te laten herstellen en dus het geld overgehouden.!!!.**

Met vr gr Wubbo Jonker. 0597-552029

27-02-2017

Als ik het goed begrijp, dan zijn tijdelijke bouwwegen op niveau van onderhoud?
Vreemd, waarom hersteld men deze dan,
Het geld voor de het herstellen is toch nooit gebruikt

Ik vind niet dat je in een woonwijk, alle stenen er op de kop in laat liggen.
Volg mij gebeurt dit ook niet bij het klinkerplein, daar wordt alles direct hersteld.

13-03 2017

Regio Groningen

J. H. Venema – penningmeester – HW Mesdagstraat 8 – 9312 PX Nietap -Telefoon: 0594-696333
E-mail: janh_venema@hotmail.com – Oogvereniging regio Groningen IBAN: NL09 RABO 0131 9387 11
Oogvereniging KvK nr. 40407536 - Website: www.oogvereniging.nl

Het college van B&W en gemeenteraad Oldambt
Postbus 175
9670 AD Winschoten

Nietap, maart 2017

Betreft: verantwoording beleid 2016 en subsidieaanvraag 2018

Geachte mevrouw, heer,

Namens het bestuur van de Oogvereniging regiogroep Groningen doe ik u hierbij de jaarstukken over 2016 toekomen ter verantwoording van het door ons gevoerde beleid in 2016 en als ondersteunend document voor de aanvraag van subsidie in 2018.

In uw gemeentegids en op www.lokaaloket.nl staan wij als organisatie vermeld waardoor wij steeds vaker benaderd worden door familie, vrienden, kennissen of maatschappelijke organisaties voor mensen die voor het eerst te maken krijgen met een slecht of zelfs geheel verlies van het gezichtsvermogen, veelal vanwege de gevorderde leeftijd.

U kunt deze brief goed lezen; maar wist u dat 2% van de gehele bevolking hier grote moeite mee heeft of geheel blind is?

Ongeveer 780 inwoners in uw gemeente hebben dus een visuele handicap waarvoor de Oogvereniging als belangenbehartiger actief is.

Wat de één ziet is nooit hetzelfde als wat een ander ziet. De 4 begrippen slechtziend, zeer slechtziend, maatschappelijk blind en blind zoals deze zijn gedefinieerd door de Wereld Gezondheid Organisatie (WHO), worden langzaam maar zeker door iedereen aanvaard.

Behartiging, huisbezoeken, sozen, uitstapjes, wandelingen, museumbezoek, felicitatiedienst, nieuwsbrieven in de juiste leesvorm zijn zomaar een greep uit onze activiteiten.

Ook wat betreft voorlichting kunt u ons in uw gemeente aantreffen op o.a. verkeersmarkten, beurzen, scholen en de diverse verenigingen.

In veel gemeentes in onze provincie hebben wij een vertegenwoordiger in de gehandicapten platforms en/of Wmo platforms of Adviesraden. Zij zullen zich steeds, ook in uw gemeente, blijven inzetten voor de belangen van (doof)blinden, slechtzienden en mensen met een oogaandoening op het gebied van bereikbaarheid, toegankelijkheid, bruikbaarheid en uitgangspunten.

De afdeling Groningen heeft een zeer actief jaar achter de rug. Op allerlei terreinen hebben leden en bestuur van de afdeling zich ingezet zoals u in bijgaand jaarverslag kunt lezen.

De begroting 2018 is de financiële vertaling van het beleidsplan. De mate, waarin wij het beleidsplan kunnen realiseren hangt uiteraard sterk af van de bereidheid van de gemeenten om ons dit werk ook in 2018 financieel mogelijk te maken door het verstrekken van een subsidie.

Wij hopen dat uw gemeente dit werk wederom op zijn waarde zal weten te schatten en ons in staat zal stellen dit onverminderd voort te zetten.

Van een aantal gemeenten ontvangen wij formulieren om o.a. de activiteiten op te vermelden. De invulling daarvan is voor blinden en slechtzienden uiterst moeilijk en vaak onmogelijk.

In afwachting van uw positieve reactie,

Met vriendelijke groet,

Jan Harke Venema, penningmeester Oogvereniging regiogroep Groningen

Bijlage: Jaarverslag en financieel verslag 2016 incl. jaarrekening 2016 en begrotingen 2016, 2017 en 2018.

**Jaarverslag 2016
van de Regiogroep Groningen
van Oogvereniging Nederland**

Inhoud

0. Inleiding

1. Vereniging en regiogroep Groningen

Oogvereniging Nederland – Ledental – Bestuur – Ledenvergaderingen – Samenwerking 3N en rayon Noord – Kaderleden – Kader & Vorming

2. Belangenbehartiging

Werkgroep Mobiliteit en Toegankelijkheid Stad Groningen en omgeving – Werkgroep Mobiliteit en Toegankelijkheid Noordoost-Groningen – Publek Vervoer – Werkgroep Wmo

3. Lotgenotencontact

Ledencontact – Sociaal-recreatieve activiteiten – Sociaal-informatieve activiteiten en TCT-club – Andere initiatieven

4. Voorlichting en informatie

Algemeen – Internationale Dag van de Witte Stok – Informatie aan leden

0. Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van de Oogvereniging regio Groningen 2016, zoals dat tijdens de jaarvergadering op zaterdag 11 maart 2017 is goedgekeurd.

2016 was voor de regio een stabiel jaar. Wij gingen op de ingeslagen weg van verbreding van het aanbod aan activiteiten verder. Nieuwe initiatieven, zoals het Oogcafé Delfzijl en de TCT-club, ontstonden of kregen meer wortel. Op de Internationale Dag van de Witte Stok hadden wij twee geslaagde publieksacties.

Onze vele activiteiten hadden wij niet kunnen realiseren zonder de inzet van enthousiaste vrijwilligers, zowel eigen leden als goedzienden, die ons met hand- en spandiensten hielpen. Hen willen wij van harte danken.

Ook zijn wij onze subsidiegevers - de Groningse Blindenstichting en gemeenten in de provincie Groningen - zeer erkentelijk. Met hun financiële steun konden wij al onze activiteiten voor leden, maar ook voor de brede doelgroep van visueel(-auditief) beperkten, in volle breedte ontplooiën.

1. Vereniging en regiogroep Groningen

Oogvereniging Nederland

Oogvereniging Nederland is een landelijke belangen- en patiëntenvereniging voor mensen met een visuele of visueel-auditieve beperking, een oogaandoening en voor hun omgeving. De activiteiten kunnen in twee domeinen worden opgedeeld: patiënt en participatie. Het patiëntenperspectief wordt behartigd door landelijke patiëntengroepen, die zich op specifieke oogaandoeningen richten (zoals glaucoom en netvliesandoeningen). De in totaal 16 regiogroepen van de Oogvereniging, waarvan Groningen er één is, richten zich hoofdzakelijk op maatschappelijke belangenbehartiging, ledencontact, voorlichting en informatievoorziening.

Voor meer informatie over de Oogvereniging verwijzen we naar de verenigingswebsite: www.oogvereniging.nl.

Ledental

Op 31 december 2015 telde onze regiogroep 188 leden; op 1 januari 2016 203. 23 mensen meldden zich in de loop van 2016 als lid van onze regiogroep aan. 6 leden zegden hun lidmaatschap op en 2 leden overleden.

Bestuur

Tot de jaarvergadering van 12 maart 2016 was de samenstelling van het bestuur als volgt:

Voorzitter: Epke Knoop

Secretaris: Bert Peihak

Penningmeester: Jan Harke Venema

Algemene bestuursleden: Geert De Breucker, Mathieu van Etten en Bert Vos

Op de jaarvergadering trad Bert Peihak af en werd Gerda Hulshof als secretaris gekozen. Epke Knoop en Geert De Breucker wisselden met instemming van de vergadering van functie. Vanaf 12 maart zag de samenstelling van het bestuur er als volgt uit:

Voorzitter: Geert De Breucker

Secretaris: Gerda Hulshof

Penningmeester: Jan Harke Venema

Algemene bestuursleden: Mathieu van Etten, Epke Knoop en Bert Vos
Eind december legde Mathieu van Etten om persoonlijke redenen zijn functie neer.

Het bestuur hield in 2016 10 reguliere vergaderingen. In juli vond een zgn. 'benen-op-tafel'-vergadering plaats, waarop met een helikopterblik de gang van zaken binnen bestuur en regiogroep werden besproken.

Ledenvergaderingen

Onze regiogroep hield in 2016 3 ledenvergaderingen. Op zaterdag 12 maart vond de jaarvergadering plaats. Het jaarverslag en de jaarrekening van 2015 en de begroting 2017 werden vastgesteld.

Op 14 juni en 15 november werden extra ledenvergaderingen gehouden om de vergaderstukken van de landelijke ledenraad van respectievelijk 25 juni en 26 november te bespreken.

Samenwerking 3N en rayon Noord

De drie noordelijke regiogroepen van de Oogvereniging - Drenthe, Friesland en Groningen - werken samen in het zgn. 3N-overleg.

Vertegenwoordigers van de drie regio's hadden in 2016 tweemaal een gezamenlijk overleg. Aan dit overleg namen voor Groningen Epke Knoop, Jan Harke Venema (3N-penningmeester) en Geert De Breucker deel.

In de structuur van de Oogvereniging vormen de drie regio's het rayon Noord. Samen hebben zij één afgevaardigde en één plaatsvervanger in het hoogste orgaan van de vereniging, de Ledenraad. Epke Knoop (Groningen) is de afgevaardigde van rayon Noord; Tiny Nicolai (Friesland) de plaatsvervanger.

Kaderleden

Naast het bestuur zetten een 15-tal leden zich voor onze regiogroep in, bijvoorbeeld als voorlichter of lid van een mobiliteitswerkgroep of de Activiteitencommissie.

Andere leden zijn op persoonlijke titel lid van gehandicaptenplatforms of Wmo-adviesraden.

Kader & Vorming

Op 3N-niveau organiseert de commissie Kader & Vorming voor de drie noordelijke regio's voor bestuur en kader gezamenlijke trainingen. In 2016 werd op zaterdag 24 september voor de voorlichters uit Friesland en Groningen een bijscholingsdag georganiseerd. Thijs Roovers van

PGOSupport gaf de deelnemers aan de hand van praktijkoefeningen feedback en tips. Deze training werd mogelijk gemaakt door een subsidie van de Groningse Blindenstichting en de landelijke Oogvereniging.

2. Belangenbehartiging

Verschillende leden van onze regiogroep zetten zich in eigen naam, maar wel in nauw contact met hun achterban, voor blinden en slechtzienden in.

Werkgroep Mobiliteit en Toegankelijkheid Stad Groningen e.o.

In het voorjaar van 2016 heeft de werkgroep zijn lobby tegen de voorgenomen verwijdering van het openbaar vervoer uit de Groningse binnenstad voortgezet. Leden zijn aanwezig geweest op bijeenkomsten van de PvdA en SP. We hebben samen met de SP en de ondernemingsraad van Qbuzz een resolutie geschreven, die door 2500 mensen werd ondertekend. Deze is aan het college van B & W aangeboden. Ook hebben we ingesproken bij de raadscommissie. Helaas had dit alles geen succes en werd de Binnenstadvisie met de afschaffing van de bushaltes aan Grote Markt en A-Kerkhof door de raad aangenomen.

Nadien was de groep via verschillende overleggen en insprekavonden betrokken bij de herinrichting van Binnenstad-West. Daarbij waarschuwden we voor 'shared space'-achtige toestanden en teveel ruimte voor de fietser ten nadele van de voetganger. Bij een wandeling in september konden we onze problemen goed naar voren brengen.

Twee leden hebben deelgenomen aan de schouw van de stations van Zwolle, Beilen en Groningen Europapark. In dit laatste station hebben ze verschillende tekortkomingen vastgesteld. Een ander lid praatte met busvervoerder Qbuzz mee over gehandicaptenvoorzieningen in en om de bus. Drie leden van de werkgroep hebben ook nog een discussieavond over de Nieuwe Markt in Groningen bijgewoond en hebben deelgenomen aan een symposium dat het CDA over de toegankelijkheid van de Groningse binnenstad organiseerde.

Voor de Dag van de Witte Stok, zie Hoofdstuk 4.

Werkgroep Mobiliteit en Toegankelijkheid Noordoost-Groningen

De werkgroep Noordoost-Groningen heeft zich in 2016 voor onze doelgroep in de gemeenten Delfzijl, Eemsum en Loppersum ingezet. De leden hebben met de gemeente Delfzijl overleg gehad over de herinrichting van het stadscentrum. Dit heeft een mooi en veilig winkelgebied opgeleverd. Ook waren ze betrokken bij de herinrichting van het stationsgebied. De groep stelde verder aan de gemeente Delfzijl voor om met het oog op de verkeersveiligheid de bushalte bij zwembad "Dubbelslag" te verplaatsen. Dit werd door de busvervoerder helaas afgewezen.

In Eemsmond werd de werkgroep betrokken bij het wegwerken van onveilige verkeerssituaties. In een gesprek met de betrokken wethouder en enkele andere belanghebbende groeperingen, zoals de regiovervoerder, kwamen de problemen aan de orde die gehandicapten dagelijks in het verkeer ondervinden. Dit mondde uit in een gemeentetour: samen met de wethouder en andere betrokkenen bekeek de werkgroep in een aantal dorpen de meest gevaarlijke oversteekplaatsen en kruisingen. Die worden nu aangepakt. Verder is de werkgroep betrokken bij de grootse plannen om het centrum van Uithuizen, de Blink, herin te richten. Voor de Dag van de Witte Stok, zie Hoofdstuk 4.

Publiek Vervoer

De provincies Groningen en Drenthe en hun gemeenten willen in het project "Publiek Vervoer" vanaf 2018 verschillende vormen van bijzonder vervoer, zoals de Wmo-taxi, bundelen en laten aansluiten op het reguliere openbare vervoer. Verschillende leden van onze regiogroep maken deel uit van de klankbordgroep. Als Oogvereniging hebben we een reactie op het "Programma van eisen Publiek Vervoer" geschreven. Daarin hebben we o.a. gewezen op het belang voor onze doelgroep van 'Van deur tot deurvervoer'.

Werkgroep Wmo

De werkgroep Wmo ijvert ervoor dat gemeenten oog hebben voor de specifieke noden van visueel en visueel-auditief beperkten. In het najaar van 2016 werd samen met Zorgbelang-Groningen de basis gelegd om voor gemeentelijke Wmo-betrokkenen informatiebijeenkomsten te organiseren.

Daarnaast wil de werkgroep leden informeren en 'empoweren'. Dit gebeurde in 2016 via bijdragen in de regionieuwsbrief. Via de landelijke Oogvereniging kunnen leden ondersteuning krijgen bij de voorbereiding van het zgn. 'keukentafelgesprek'.

3. Lotgenotencontact

Ledencontact

Onze Felicitatiedienst belt leden die dat willen, rond hun verjaardag om hen geluk te wensen. Regelmatig was dit de aanleiding voor langere brede gesprekken. Soms leidde dit tot een bezoek bij iemand thuis.

In het voorjaar van 2016 werd de Telefooncirkel, waarbij leden elkaar volgens een vast schema bellen, opgeheven. Leden die dat aangaven, worden nu extra gebeld.

Op vrijdag 23 september organiseerden we een bijeenkomst voor nieuwe leden om hen over onze werkzaamheden te informeren en hun interesses en wensen te peilen.

Sociaal-recreatieve activiteiten

Sociaal-recreatieve activiteiten zijn het bindmiddel binnen onze regiogroep. Ze brengen mensen met gelijkaardige ervaringen op een laagdrempelige wijze met elkaar in contact en zijn voor het bestuur bij uitstek gelegenheden om signalen uit de achterban op te vangen. Bij het organiseren van activiteiten zorgt onze Activiteitencommissie er bovendien voor dat deze aan onze doelgroep zijn aangepast en dat ook andere zintuigen dan zien aan bod komen.

In 2016 werd een zeer gevarieerd aanbod aan activiteiten en excursies georganiseerd. We begonnen het jaar met onze 'klassieke' nieuwjaarsreceptie bij Visio (9 januari) en sloten het af met een stampottenbuffet in Groningen (23 december). Tijdens het middagprogramma van de jaarvergadering (12 maart) sprak een vrijwilliger van de Wereldwinkel Haren en konden we verschillende producten proeven. De jaarexcursie op 18 juni ging naar Leer. We maakten met twee lokale gidsen een interessante stadswandeling en scheepten in voor een boottocht langs de haven.

Met een vogelexcursie in het Noorderplantsoen in Groningen (16 april) en een wadlooptocht met de Vrije Wadlopers bij Noordpolderzijl (16 juli) genoten we van de natuur, zijn fauna en flora.

We bezochten het Openluchtmuseum Brammert en Ellert in Schoonoord (28 mei) en het Nationaal Modelspoor museum in Sneek (28 oktober) en kregen tijdens Delfsail een rondleiding op een replica van een historisch schip (3 juli).

Sociaal-informatieve activiteiten en TCT-club

In 2016 werden er maandelijks een Doofblindencafé en in Delfzijl een Oogcafé georganiseerd. Eerstgenoemde is bedoeld voor mensen met de dubbele beperking in horen en zien. Beide zijn laagdrempelige ontmoetingsplekken voor leden zowel als niet-leden, waarbij gezellig samenzijn en informatieve sessies worden gecombineerd.

De Activiteitencommissie organiseerde een workshop 'Yoga' (15 april) en een workshop 'Weerbaar op straat' (4 november).

In 2016 hadden we een achttal bijeenkomsten van de TCT-club (Tablet, Computer en Telefoon). Onder leiding van ervaringsdeskundigen werden thema's, hoofdzakelijk op het gebied van de iPhone, behandeld. Vanaf april werken we voor de TCT-club in het kader van een landelijke pilot met Koninklijke Visio, expertisecentrum voor blinden en slechtzienden, samen.

Andere initiatieven

Begin 2016 werd met een handwerkgroep gestart, maar die bleek niet levensvatbaar. Een door leden opgerichte wandelclub maakte wandelingen in Groningen, Veendam en, speciaal voor geleidehondgebruikers, in Slochteren. De Vrouwengroep organiseerde diverse activiteiten, zoals een boottocht in Appingedam en een diner bij het Noorderpoortcollege in Groningen. Als regiogroep ondersteunen we de Groningse showdonwgroep (tafeltennis voor visueel beperkten), die in 2016 onderdeel van TTV Vinkhuizen werd.

4. Voorlichting en informatie

Algemeen

Met onze voorlichtingsactiviteiten willen we een beter en positiever beeld over leven met een visuele beperking bewerkstelligen, misverstanden en vooroordelen wegwerken en tonen hoe het best met visueel beperkten om te gaan.

In 2016 gaven we hoofdzakelijk voorlichting aan jongeren tijdens zgn. 'verkeersmarkten' op scholen in Groningen, Grootegast, Haren, Veendam, Winschoten en Woldendorp (gemeente Delfzijl). Op deze verkeersmarkten, die door de stichting SBV uit Drachten in opdracht van de provincie Groningen worden georganiseerd, leggen onze voorlichters uit hoe op weggebruikers met witte stok of geleidehond om te gaan. De leerlingen kunnen daarbij zelf ervaren hoe het is om zich met een witte stok in het verkeer te bewegen.

Verder verzorgden we een voorlichtingsmiddag aan scouts tussen 7 en 14 jaar uit Haren. Onze voorlichters lieten hen braille ontcijferen en geblinddoekt aardappelen schillen en spelletjes spelen.

Tot slot werden we gevraagd om mee te denken hoe een voor onze doelgroep toegankelijk 'blotenvoetenpad' het best kon worden aangelegd.

Internationale Dag van de Witte Stok

Op de Internationale Dag van de Witte Stok op zaterdag 15 oktober organiseerden onze beide werkgroepen Mobiliteit een publieksactie in het centrum van Uithuizen en aan de Westerhaven in Groningen. Bij deze laatste hadden we, in samenwerking met Visio, ook een informatiestand. Voorbijgangers werd gevraagd om met simulatiebril of slaapmaskertje en taststok te lopen om zo zelf te ervaren wat visueel beperkte stokgebruikers op straat meemaken. Daarmee wilden we een betere bewustwording creëren voor de positie van blinden en slechtzienden in het verkeer. Beide publieksacties konden op ruime belangstelling van de regionale en lokale media rekenen.

Om bij het landelijke thema van de Dag, "Aan tafel!", toegankelijke horeca voor klanten met een visueel beperking, aan te sluiten overhandigden we 's avonds in restaurant WEEVA in Groningen een bijzondere menukaart, een lijst met adviezen voor een goede toegankelijkheid en omgangstips.

Informatie aan leden

Leden van de Oogvereniging krijgen het tweemaandelijks magazine OOG in de door hen gewenste leesvorm. Leden zowel als niet-leden kunnen zich abonneren op een tweewekelijkse digitale nieuwsbrief. Leden van onze regiogroep ontvangen 4x per jaar de regionieuwsbrief (gewone druk, grootletter, daisy en via e-mail).

Oogvereniging

Regiogroep Groningen

Financieel verslag en jaarrekening van de Oogvereniging regiogroep Groningen over het jaar 2016.

Aan de leden van de Oogvereniging regiogroep Groningen

Nietap, maart 2017

Geachte leden,

Het financiële verloop in 2016 en de verschillen ten opzichte van de jaarrekening 2015 worden u in dit verslag gepresenteerd.

Oogvereniging Groningen richt zich hoofdzakelijk op maatschappelijke belangenbehartiging, ledencontact, voorlichting en informatievoorziening. Deze activiteiten vindt u terug in dit verslag.

Naast het financiële overzicht van inkomsten en uitgaven over de jaren 2015 en 2016, krijgt u een overzicht van de begrotingen voor de jaren 2016 en 2017. Hierdoor krijgt u een vergelijkend overzicht van de inkomsten en uitgaven over de afgelopen 2 jaren en de verwachte ontwikkelingen voor 2017.

Het bestuur bedankt de subsidiegevers, die ons ook dit jaar weer de mogelijkheid hebben gegeven een groot gedeelte van het tekort in de begroting 2016 weg te werken en de financiering van de diverse activiteiten voor hun rekening hebben genomen. Zonder de bijdragen van onze subsidiegevers zijn wij niet in staat al onze activiteiten te financieren en wij zijn hen daar bijzonder erkentelijk voor en hopen, dat hun beleid ook in de toekomst kan worden gecontinueerd.

Inkomsten

Aan subsidies werd in 2016 € 1.049,00 ontvangen waarvan € 100,00 nog over boekjaar 2015. Dit bedrag is ontvangen van de onderstaande gemeenten in de provincie Groningen over 2015 en 2016.

Stadskanaal	€ 562,00	Oldambt	€ 135,00
Veendam	€ 100,00	Loppersum	€ 53,00
Grootegast	€ 50,00	Slochteren	€ 100,00 (jaar 2015)
Delfzijl	€ 49,00		

Van de Groningse Blindenstichting werd in 2016 €1.592,65 ontvangen, ter financiering van de gezamenlijke kaderactiviteiten voor de afdelingen Friesland, Groningen en Drenthe. De bijdrage van € 613,70 voor infodagen/beurzen zijn de gemaakte kosten van €372,45 voor deelname aan verkeersmarkten op scholen en € 241,25 voor het Doofblindencafé. De kosten voor deze verkeersmarkten, inclusief € 25,00 voor materiaal gebruik, zijn volledig uitbetaald door de provincie. De kosten voor Doofblindencafé zijn volledig vergoed door Stichting vrienden Doofblinden N-Nederland.

Voor het uitstapje naar Leer hebben de deelnemers in 2016 € 725,00 bijgedragen. De bijdrage overige activiteiten ad. € 101,00 betreft de inkomsten uit de handwerkclub en de yoga workshop.

De bijdrage van de centrale kas van de Oogvereniging bedroeg in 2015 € 2.500,00 en in 2016 € 2.830,00. De overige inkomsten ad. € 500,00 is ontvangen uit giften en donaties. De bijdrage voor het kerstdiner bedraagt €225,00 en voor de TCT werkgroep en de weerbaarheidscursus €81,00. De bijdrage werving en publiciteit ad. € 1.400,00 is de subsidie van de Groningse Blindenstichting voor de Oogdag die gehouden is op 14 november 2015 en in 2016 is uitbetaald. Onze dank hiervoor. De totale inkomsten 2016 zijn € 9.117,35..

Uitgaven

Bestuursvergaderingen, bestuur en secretariaat

De uitgaven van de hoofdgroeperingen bestuursvergaderingen samen met bestuur en secretariaat bedroegen in 2015 € 1.313,24 en in 2016 € 1.261,67.

De reiskosten van het bestuur beliepen in 2015 € 268,90 en in 2016 € 252,39. De post drukwerk in 2016 € 41,05 en kantoorbehoeften € 5,12.

Zaalhuur en consumpties waren in 2015 respectievelijk € 80,00 en € 243,39 en in 2016 voor zaalhuur € 310,00 en voor consumptie € 289,12. De stijging van de zaalhuur is te wijten aan de nieuwe vergaderlocatie van de Reumavereniging. Porti in 2015 € 57,20 en in 2016 € 36,50. Aan telecommunicatie en automatisering werden in 2015 respectievelijk € 223,00 en € 86,75 uitgegeven en in 2016 voor telecommunicatie € 81,75 en voor automatisering € 79,50.

De post ziendenhulp bedroeg in 2015 € 240,00 en in 2016 € 120,00.

De post overige kosten bedroeg in 2015 € 90,75 voor controle van de boekhouding door Radeac en in 2016 € 46,24 voorreiskosten kascontrole en voorzittersoverleg.

Contact

In 2016 werden we weer gastvrij ontvangen bij Visio voor diverse bijeenkomsten, waarbij geen zaalhuur in rekening werd gebracht. Wij zijn Visio hiervoor zeer erkentelijk. Aan de felicitatiedienst en nieuwjaarsreceptie werden in 2015 respectievelijk € 114,39 en € 456,25 uitgegeven. Voor 2016 waren de kosten voor de felicitatiedienst € 46,50 en voor de nieuwjaarsreceptie € 479,51. Voor het kerstdiner waren de kosten in 2016 € 88,39. De inkomsten voor het kerstdiner waren € 225,00. De nota voor het kerstdiner ad. € 250,87 was op 31 december nog niet ontvangen en kan dus niet worden meegenomen in de boekhouding 2016. Onze bijdragen in de kosten voor ledenvergaderingen waren in 2015 € 792,45 en in 2016 € 890,46.

De uitgaven voor de excursie naar de Aviodrome waren in 2015 € 1.595,47 en voor het uitstapje naar Leer in 2016 € 1.637,15. De inkomsten voor deze activiteiten vinden we onder de post bijdragen excursies en uitstapjes en deze waren in 2015 € 753,50 en in 2016 € 725,00. Per saldo waren de uiteindelijke kosten voor de vereniging in 2015 € 911,97, voor het reisje naar Aviodrome en in 2016 voor het reisje naar Leer € 912,15. In 2015 werd € 376,15 betaald aan overige activiteiten voor reiskosten activiteitencommissie, handwerkclub en yoga workshop. De inkomsten voor deze kleinere activiteiten bedroegen over 2016 € 101,00. De uiteindelijke kosten voor de vereniging waren € 275,15.

De kosten voor de nieuwe leden bijeenkomst bedroegen in 2016 € 164,90.

Behartiging

Aan gezamenlijke kaderactiviteiten voor de 3 noordelijke afdelingen werd in 2015 € 1.590,68 en in 2016 € 1.592,65 gerealiseerd. In 2016 is er geen 3N besturentraining georganiseerd. In 2016 zijn de kosten voor 3N activiteiten volledig gedekt door de Groninger Blindenstichting. Wij zijn de Groningse Blindenstichting zeer erkentelijk voor hun jaarlijkse bijdrage in de kosten van de gezamenlijke kaderactiviteiten waaronder kadertrainingen en het besturenoverleg. Zonder hun subsidie moesten deze belangrijke gezamenlijke activiteiten achterwege blijven of op een zeer laag niveau worden uitgevoerd.

De overige kosten bedroegen in 2015 € 298,83 en in 2016 € 267,75. Dit zijn de kosten die gemaakt zijn door de werkgroepen Mobiliteit en Wmo.

Service

In 2015 bedroegen de kosten voor huisbezoek € 36,90 en in 2016 € 18,40. De overige kosten waren in 2015 € 79,50 en in 2016 € 8,10. Dit zijn de kosten die gemaakt zijn voor de telefonische enquête en de telefooncirkel.

Voorlichting

De uitgaven voor de post infodagen en beurzen waren in 2015 € 610,06 en in 2016 € 575,74. De gemaakte kosten zijn voor deelname aan verkeersmarkten en de kosten voor het Doofblindencafé. Deze worden vergoed door de provincie en de Stichting vrienden

Doofblinden N-Nederland en vindt u terug onder de post bijdrage infodagen/beurzen. De Oogvereniging regiogroep Groningen heeft deelgenomen aan de verkeersmarkten op scholen in de gemeenten Groningen, Haren, Veendam, Winschoten, Delfzijl en Grootegast. Verder is er een Oogcafé gehouden in Delfzijl. De kosten hiervoor bedroegen € 89,54. De kosten voor de informatiestand bij het ziekenhuis in Delfzijl € 11,00.

In 2015 bedroegen de kosten voor infomateriaal € 48,70 en in 2016 waren hiervoor geen kosten gemaakt. De kosten voor de post publiciteit en werving waren in 2015 € 1.513,00 en in 2016 € 841,43. Hierin zit het bedrag ad. € 475,00 van het UMCG voor de Oogdag 2015. De Groninger Blindenstichting heeft voor de Oogdag een subsidieaanvraag van € 1.400,00 toegekend en dit bedrag in februari 2016 uitbetaald. Wij zijn de Groningse Blindenstichting hier zeer erkentelijk voor.

Verder waren de kosten voor de Dag van de Witte Stok in 2016 € 366,43.

In 2015 waren de uitgaven voor de nieuwsbrief in grootletter € 558,13 en in 2016 € 167,82. De daling van deze kostenpost komt doordat de grootletterdruk nu wordt verzorgd door de CBB

De post overige kosten bedroegen in 2016 € 470,61 en dit zijn de kosten die gemaakt zijn door de werkgroep TCT en de gehouden weerbaarheidscursus.

De totale uitgaven zijn in 2016 € 8.887,23.

De saldi over de jaren 2015 en 2016 bedragen respectievelijk € 425,65 en € 655,77.

Toelichting begrotingen

De begroting over het jaar 2017 bedraagt € 6.300,00 en over 2018 € 6.500,00.

De begroting 2018 is in een klein aantal punten beter afgestemd op de realisatie. De jaren 2017 en 2018 laten een tekort zien van respectievelijk € 2.000,00 en € 2.100,00. Het bestuur hoopt ook in 2017 en 2018 in dit tekort te kunnen voorzien door beroep te doen op subsidiemogelijkheden van o.a. de gemeenten in de provincie Groningen en individuele bijdragen. Afhankelijk van de mate waarin dit lukt zullen de activiteiten, zullen de activiteiten in 2017 en 2018 van de Oogvereniging regiogroep Groningen uitgevoerd kunnen worden.

Namens het bestuur van de Oogvereniging regiogroep Groningen,
Jan Harke Venema, penningmeester

Onderstaand overzicht geeft aan:

In kolom 1 en 2 de werkelijke inkomsten/uitgaven 2015 en 2016, en

in kolom 3, 4 en 5 de begrotingen 2016, 2017 en 2018.

Daarna volgt op dezelfde wijze een overzicht per inkomstengroep c.q. kostengroep.

	Gerealiseerd 2015	Gerealiseerd 2016	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
Inkomsten					
Interest					
Subsidies gemeenten	1211,00	949,00			
Subsidie voorgaand jaar gem.		100,00			
Bijdrage centrale kas	2500,00	2830,00	2400	2700	2800
Subsidie 3N kadertrainingen	1590,68	1592,65			
Bijdrage infodagen/beurzen	346,16	613,70	300	400	400
Bijdrage werving/publiciteit	1000,00	1400,00			
Bijdrage kerst		225,00			
Bijdrage excursies/uitstapjes	753,50	725,00	1200	1200	1200
Bijdrage overige activiteiten		101,00			
Bijdrage TCT		81,00			
Overige inkomsten	1250,00	500,00			
Totale inkomsten	8651,34	9117,35	3900	4300	4400
Uitgaven					
Bestuursvergaderingen					
Zaalhuur	80,00	310,00	120	350	350
Reiskosten	268,90	252,39	300	250	250
Consumpties	243,39	289,12	200	300	300
Bestuur en secretariaat					
Drukwerk	11,25	41,05	25	25	50
Porti	57,20	36,50	50	50	50
Telecommunicatie	223,00	81,75	250	225	150
Automatisering	86,75	79,50	100	100	100
Kantoorbehoeften	12,00	5,12	50	50	50
Ziendenhulp	240,00	120,00	250	200	
Overige kosten	90,75	46,24	150	50	100
Contact					
Felicitatiedienst	114,39	46,50	100	100	100
Nieuwjaarsreceptie	456,25	479,51	550	500	500
Kerst		88,39			
Ledenvergaderingen	792,45	890,46	550	700	700
Excursies/uitstapjes	1165,47	1637,15	1900	1900	1900
Nieuwe leden bijeenkomst		164,90			
Overige activiteiten		376,15	100	100	150
Behartiging					
Kadertraining 3N algemeen	1267,70	1260,98			
Besturentraining 3N					
3N besturenoverleg	295,48	331,67			
Overigen	298,83	267,75	300	400	300
Service					
Huisbezoek	36,90	18,40		50	50
Overige kosten	79,70	8,10		50	50

Voorlichting					
Infodagen/beurzen	610,06	575,74	300	200	450
Infomateriaal	48,70		100	100	100
Publiciteit & werving	1574,00	841,43	100	100	350
Nieuwsbrief	558,13	167,82	500	500	200
Overigen		470,61			250
Totaal uitgaven	8611,30	8887,23	5995	6300	6500
Recapitulatie inkomsten					
Interest					
Donaties & subsidies	1211,00	1049,00			
Bijdrage centrale kas	2500,00	2830,00	2400	2700	2800
Bijdrage infodagen/beurzen	346,16	694,70	300	400	400
Bijdrage werving/publiciteit	1000,00	1400,00			
Bijdragen contact	753,50	1051,00	1200	1200	1200
Bijdragen behartiging	1590,68	1592,65			
Overige inkomsten	1250,00	500,00			
Nog te dekken	pm.	pm.	2095	2000	2100
Totaal inkomsten	8651,34	9117,35	5995	6300	6500
Recapitulatie uitgaven					
Bestuursvergaderingen	592,29	851,51	620	900	900
Bestuur en secretariaat	720,95	410,16	875	700	500
Contact	2528,56	3683,06	3200	3300	3350
Behartiging	1862,01	1860,40	300	400	300
Service	116,60	26,50		100	100
Voorlichting	2790,89	2055,60	1000	900	1350
Totaal uitgaven	8611,30	8887,23	5885	6300	6500
Inkomsten min uitgaven	230,12				
Saldi 1 januari 2016	425,65				
Saldi 31 december 2016	655,77				

Aldus vastgesteld op de jaarvergadering van de Oogvereniging regio Groningen
op 11 maart 2017

Voorzitter,

Penningmeester,

Dhr. G. de Breucker

Dhr. J.H. Venema

Raadsvoorstel

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

om de ontheffing van het vereiste van ingezetenschap voor wethouder Swagerman met ingang van 11 juni 2017 met een jaar te verlengen.

Toelichting

Artikel 36a lid 1 van de Gemeentewet bepaalt welke vereisten gelden voor het wethouderschap. Eén van die vereisten betreft het zijn van ingezetene van de gemeente. De raad kan voor de duur van een jaar ontheffing verlenen van het vereiste van ingezetenschap. De ontheffing kan in bijzondere gevallen, telkens met een periode van maximaal een jaar, worden verlengd.

Zoals bekend is wethouder Swagerman niet woonachtig in de gemeente Oldambt. Bij zijn aantreden heeft uw raad hem op 11 juni 2014 voor de duur van één jaar ontheffing verleend. U heeft deze ontheffing bij besluit van 1 juni 2015 en bij besluit van 23 mei 2016, telkens met een jaar verlengd.

Wethouder Swagerman heeft desgevraagd aangegeven niet van plan te zijn naar de gemeente Oldambt te verhuizen.

In het raadsvoorstel dat tot uw besluit van 1 juni 2015 heeft geleid, is melding gemaakt van een brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 15 december 2014. In deze brief schrijft de minister onder meer:

“Het huidige stelsel met de beperkte ontheffingsduur en de jaarlijkse verlenging berust op de veronderstelling dat er uitzicht moet zijn op het alsnog voldoen aan het woonplaatsvereiste. Echter, in veel gevallen waarbij gebruik wordt gemaakt van de ontheffing van het vereiste van ingezetenschap, is op voorhand duidelijk dat de ontheffing voor een langere periode dan één jaar verleend zal gaan worden. Een jaarlijkse (steeds op dezelfde wijze) gemotiveerde verlenging van de ontheffing verwordt dan tot een administratieve handeling waarvan de waarde door geen van de betrokkenen wordt ingezien.”

Inmiddels is de Wet verruiming ontheffing woonplaatsvereiste wethouders en gedeputeerden opgesteld. Hierover is op 1 maart 2017 een consultatieronde in gang gezet. Gezien de tijdspanne die het nog zal duren voordat een wetwijziging zijn beslag zal krijgen, wordt voorgesteld om voor wethouder Swagerman gebruik te maken van de huidige wettelijke mogelijkheid om de ontheffing (opnieuw) met een jaar te verlengen.

Winschoten, 17 mei 2017.

Voorzitter raad en griffier van de gemeente Oldambt,

Pieter Norder
griffier

Pieter Smit
voorzitter raad

Datum commissievergadering
n.v.t.

Datum raadsvergadering
29 mei 2017

Onderwerp
Verlenging ontheffing vereiste
ingezetenschap wethouder
Swagerman

Portefeuillehouder
Pieter Smit

Contactpersoon
Ine Kramer,
tel.nr. 0597 482012

Agendapunt
8a

Documentnummer
17.0002856

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt;
gelezen het voorstel van de voorzitter van de raad en de griffier van 17 mei 2017;
gelet op artikel 36a leden 1 en 2 van de Gemeentewet;

B E S L U I T:

om de ontheffing van het vereiste van ingezetenschap voor wethouder Swagerman met ingang van 11 juni 2017 met een jaar te verlengen.

Winschoten, 29 mei 2017.

De raad van de gemeente Oldambt,
griffier, voorzitter,

Pieter Norder

Pieter Smit

Datum raadsvergadering
29 mei 2017

Onderwerp
Verlenging ontheffing vereiste
ingezetenschap wethouder
Swagerman

Agendapunt
8a

Documentnummer
17.0002856

Raadsvoorstel

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

om Jacqueline Heidi Drijfhout te benoemen tot:

- tweede plaatsvervangend griffier met ingang van 30 mei 2017;
- eerste plaatsvervangend griffier met ingang van 25 augustus 2017.

Toelichting

Jacqueline Heidi Drijfhout is per 8 mei 2017 in dienst getreden bij de griffie van de gemeente Oldambt in de functie van commissiegriffier. Zij zal grotendeels dezelfde werkzaamheden gaan verrichten als de huidige raadsadviseur, Ine Kramer.

Hiertoe behoort ook het zijn van plaatsvervangend griffier.

Voorstel

Voorgesteld wordt mevrouw Drijfhout met ingang van 30 mei 2017 te benoemen tot tweede plaatsvervangend griffier en met ingang van de datum, waarop de raadsadviseur met pensioen gaat, te weten 25 augustus 2017, tot eerste plaatsvervangend griffier.

Hiermee is de vervanging van de griffier adequaat geregeld.

Na benoeming zal mevrouw Drijfhout in de raadsvergadering de eed dan wel de verklaring en belofte afleggen.

Winschoten, 17 mei 2017.

Voorzitter raad en griffier van de gemeente Oldambt,

Pieter Norder
griffier

Pieter Smit
voorzitter raad

Datum commissievergadering
n.v.t.

Datum raadsvergadering
29 mei 2017

Onderwerp
Benoeming plaatsvervangend
griffier

Portefeuillehouder
Pieter Smit

Contactpersoon
Ine Kramer,
tel.nr. 0597 482012

Agendapunt
8b

Documentnummer
17.0010025

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt;
gelezen het voorstel van de voorzitter van de raad en de griffier van 17 mei 2017;
gelet op artikel 107d en de overige, relevante bepalingen uit de Gemeentewet,
alsmede de CAR-UWO;

B E S L U I T:

om Jacqueline Heidi Drijfhout te benoemen tot:

- tweede plaatsvervangend griffier met ingang van 30 mei 2017;
- eerste plaatsvervangend griffier met ingang van 25 augustus 2017.

Winschoten, 29 mei 2017.

De raad van de gemeente Oldambt,
griffier, voorzitter,

Pieter Norder

Pieter Smit

Datum raadsvergadering
29 mei 2017

Onderwerp
Benoeming plaatsvervangend
griffier

Agendapunt
8b

Documentnummer
17.0010025

Raadsvoorstel

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

vast te stellen de verordening tot wijziging van artikel 7 lid 1 van de Verordening op de Raadscommissies gemeente Oldambt 2013.

Toelichting

Jacqueline Heidi Drijfhout is per 8 mei 2017 in dienst getreden bij de griffie van de gemeente Oldambt in de functie van commissiegriffier. Zij zal grotendeels dezelfde werkzaamheden verrichten als de huidige raadsadviseur, Ine Kramer. Dit betekent onder meer, dat zij commissiegriffier wordt van de raadscommissie Bestuur, Middelen en Ruimte en van de raadscommissie Samenleving, Werk en Inkomen.

In artikel 7 lid 1 van de Verordening op de raadscommissies staat, dat de raadsadviseur commissiegriffier is.

Voorstel

Voorgesteld wordt om artikel 7 lid 1 van de Verordening op de Raadscommissies te wijzigen in die zin, dat de raadsadviseur dan wel commissiegriffier de commissiegriffier is.

Winschoten, 17 mei 2017.

Voorzitter raad en griffier van de gemeente Oldambt,

Pieter Norder
griffier

Pieter Smit
voorzitter raad

Datum commissievergadering
n.v.t.

Datum raadsvergadering
29 mei 2017

Onderwerp
Wijziging Verordening op de
Raadscommissies (wijziging
artikel 7 lid 1)

Portefeuillehouder
Pieter Smit

Contactpersoon
Ine Kramer,
tel.nr. 0597 482012

Agendapunt
8c

Documentnummer
17.0010056

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt;
gelezen het voorstel van de voorzitter van de raad en de griffier van 17 mei 2017;
gelet op artikel 82 van de Gemeentewet;

Datum raadsvergadering
29 mei 2017

B E S L U I T:

vast te stellen de verordening tot wijziging van artikel 7 lid 1 van de Verordening op de Raadscommissies gemeente Oldambt 2013,

luidende als volgt:

Artikel I

Artikel 7 lid 1 wordt gewijzigd als volgt:

De raadsadviseur dan wel commissiegriffier is de commissiegriffier.

Onderwerp
Wijziging Verordening op de Raadscommissies (wijziging artikel 7 lid 1)

Agendapunt
8c

Documentnummer
17.0010056

Artikel II

Deze verordening treedt in werking met ingang van 9 juni 2017.

Winschoten, 29 mei 2017.

De raad van de gemeente Oldambt,
griffier, voorzitter,

Pieter Norder

Pieter Smit

Raadsvoorstel

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

1. de herziene exploitatie Hoogebrug II vast te stellen;
2. de herziene exploitatie Hoogebrug III vast te stellen;
3. de herziene exploitatie Eextahaven III vast te stellen;
4. de herziene exploitatie Kloostervallei 3e fase vast te stellen;
5. de boekwaarden van de niet in exploitatie zijnde gronden vast te stellen;
6. De mutaties van de voorzieningen te verwerken in de jaarrekening 2016;
7. Kennis nemen en akkoord gaan met een exploitatietermijn langer dan 10 jaar voor de exploitaties Eextahaven III en Hoogebrug III.

Inleiding en doel

Conform eerdere procedureafspraken (vastgesteld in de raadsvergadering van 6 juni 2011) zijn de exploitaties (industrieterreinen en gebiedsontwikkeling) en de boekwaarden van de niet in exploitatie zijnde gronden (NIEGG) voor 2016 geactualiseerd.

Vaststelling door de gemeenteraad van de herziene exploitaties is verplicht, omdat anders de jaarrekening niet compleet is, en dus niet kan worden vastgesteld. Korthedshalve wordt voor de argumentatie van de herziene exploitaties verwezen naar de bijlage. In de bijlage wordt per onderwerp een toelichting gegeven.

Argumenten

In 2016 is 0,8 hectare industrieterrein verkocht. Dit is minder dan het geprognoseerde gemiddelde van 1,1 ha per jaar. Gelet op de realiseerde grondprijzen is er aanleiding om de verwachte grondprijzen voor Eextahaven III en Hoogebrug II te verlagen naar € 35/m².

Deze maatregel in combinatie met de gewijzigde voorschriften voor te vormen voorzieningen grondexploitatie leidt ertoe om de voorziening voor Eextahaven III te verhogen van € 1,3 miljoen naar € 1,4 miljoen.

In 2016 heeft Credo de geldlening voor het OZMI-terrein in Winschoten terug betaald en zijn er afspraken gemaakt over de kaveluitgifte. De gemeente zal in het voorjaar van 2017 de schoorsteenpijp herstellen. De ingestelde voorziening voor OZMI is niet meer nodig en vloeit terug in de algemene middelen.

Financiële consequenties

In onderstaande tabel is de stand van zaken van de actuele boekwaarden van alle exploitaties en de aanwezige en nog in te stellen voorzieningen/reserve aangegeven. Ook treft u hier de prognoses voor de bouwgrondexploitaties aan.

Datum commissievergadering
15 mei 2017

Datum raadsvergadering
29 mei 2017

Onderwerp
Herziening exploitaties 2016

Portefeuillehouder
Kees Swagerman

Contactpersoon
Marcel Blekkenhorst en Jan
Berend Zeevaart

Agendapunt
8d

Casenummer
17.00096

Documentnummer
17.0008136

	Werkelijke Boekwaarde jan-16	Werkelijke Boekwaarde 31-12-2016	Totale voorziening per complex	Gecorrigeerde Boekwaarde 31-12-2016
Hoogebrug II	€ 800.523	€ 785.122		€ 785.122
Hoogebrug III	€ 4.444.760	€ 4.578.103	€ 1.400.000	€ 3.178.103
Eextahaven III	€ 3.265.342	€ 3.087.762	€ 1.400.000	€ 1.687.762
Kloostervallei	-€ 108.207	-€ 110.249		-€ 110.249
Niet in exploitatie zijnde gronden	€ 3.585.000	€ 4.515.000		€ 4.515.000
Totaal	€ 11.987.418	€ 12.855.738	€ 2.800.000	€ 10.055.738

Positieve boekwaarden=

Op dit moment meer uitgaven dan inkomsten

Negatieve boekwaarden=

Op dit moment meer inkomsten dan uitgaven

Prognose bouwgrondexploitaties:

Complex	Boekwaarde 31-12-2016	Verwacht resultaat	Looptijd tot en met	Hectare te verkopen
Eextahaven III	€ 3.087.000	nihil	2030	6,61
Hoogebrug III	€ 4.578.103	nihil	2034	11,08
Hoogebrug II	€ 785.122	€ 433.000	2021	3,1
Kloostervallei 3 ^e fase	€ -110.249	nihil	2019	3 kavels
Totaal	€ 8.339.976	€ 433.000		

Wijziging voorschriften Besluit Begroten en Verantwoorden gemeenten (BBV)

In de meeste recente BBV-regels is ingaande 2016 sprake van gebruik van een verplichte disconteringsvoet van 2% (dit is een percentage om toekomstige financiële waarden terug te brengen naar de waarde per 1 januari 2017) en een exploitatietermijn van 10 jaar. Bij het bepalen van de noodzakelijke voorzieningen is rekening gehouden met het voorgeschreven rentepercentage en zijn de voorzieningen daarop aangepast. Ook vanuit de voorschriften van het Besluit Begroten en Verantwoorden gemeenten (BBV) is het ingaande 2016 verboden om binnen de grondexploitatie te calculeren met een looptijd langer dan 10 jaar. Binnen de nu lopende exploitaties lopen zowel Eextahaven III en Hoogebrug III langer dan de voorgeschreven 10 jaar.

Dit is het gevolg van een zeer behoudende calculatie voor wat betreft de verwachte grondverkoop van ± 1 ha per jaar over alle terreinen gezamenlijk. Daarnaast is in de calculaties alleen bij de uitgaven rekening gehouden met inflatiecorrectie. Daarnaast is bij het samenstellen van dergelijke voorschriften geen of maar beperkt rekening gehouden met economisch lastige gebieden zoals de onze. Dat wij zelf ook deze situatie hebben onderkend blijkt uit het feit dat u in 2010 al diverse terreinen uit exploitatie heeft genomen. De optelsom van voorzichtige uitgangspunten en behoudende calculaties, realistische grondprijzen en verkoophoeveelheden, in combinatie met een relatief beperkt vermogensbeslag maakt dat wat ons betreft hier een langere looptijd te rechtvaardigen is. Om toch volledig te voldoen aan de BBV voorschriften is aanvullend op alle hiervoor genoemde maatregelen ook nog e.e.a. verwerkt in het weerstandsvermogen. De aanpassing is verwerkt in de jaarrekening en bedraagt 100% van de netto omvang die buiten de 10-jaars termijn volgens de grexten zou moeten worden gerealiseerd. In deze jaarrekening bedraagt dat ± € 3,5 mln.

Reserves/risico's grondexploitatie

Er is een reserve grondexploitatie. Het saldo van deze reserve is op 31 december 2016 € 1.400.000.

In de nota reserves en voorzieningen is het doel van deze reserve als volgt geformuleerd: De reserve is ter dekking van exploitatieresultaten grondexploitatie. Op basis van de nu voorziene resultaten is de aanwezige reserve voldoende. In de paragraaf weerstandsvermogen is naast deze reserve ook rekening gehouden met een maximaal risico van € 3.500.000 wat past binnen de beschikbare weerstandscapaciteit.

Integrale consequenties

Gekozen kan worden voor afwaardering van een grondexploitatie of voor het treffen van een voorziening.

Raadsvoorstel

Voor het rekeningresultaat van 2016 maakt dit geen verschil. Het treffen van een voorziening heeft als voordeel dat een voorziening weer kan vrijvallen als deze niet meer nodig blijkt te zijn. Om die reden is gekozen voor het vormen van een voorziening. Als de economische vooruitzichten weer positiever worden en de grondexploitaties in positieve zin kunnen worden bijgesteld, kan de voorziening weer vrijvallen ten gunste van het resultaat. Dit in tegenstelling tot afboeken, want als een grondexploitatie is afgeboekt kan deze later, bij positieve verwachtingen, niet meer worden opgewaardeerd; eventuele voordelen komen dan pas bij winstneming aan de orde.

Communicatie en burgerparticipatie

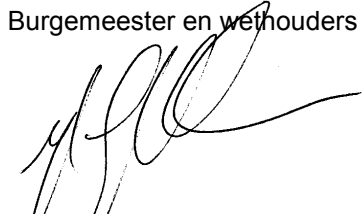
Niet van toepassing

Bijlagen

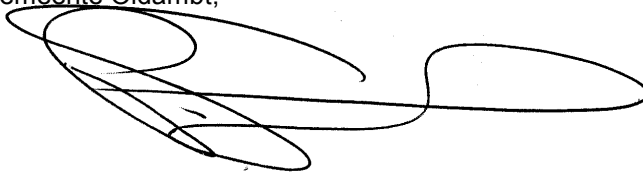
- Toelichting herziening exploitaties en boekwaarden van niet in exploitatie zijnde gronden in 2016

Winschoten, 28 maart 2017

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Herman Groothuis
Secretaris

Pieter Smit
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 28 maart 2017,
gelet op artikel 197 van de gemeentewet

Besluit

Conform de tabel op de volgende pagina

1. de herziene exploitatie Hoogebrug II vast te stellen;
2. de herziene exploitatie Hoogebrug III vast te stellen;
3. de herziene exploitatie Eextahaven III vast te stellen;
4. de herziene exploitatie Kloostervallei 3e fase vast te stellen;
5. de boekwaarden van de niet in exploitatie zijnde gronden vast te stellen;
6. De mutaties van de voorzieningen te verwerken in de jaarrekening 2016;
7. Kennis nemen en akkoord gaan met een exploitatietermijn langer dan 10 jaar voor de exploitaties Eextahaven III en Hoogebrug III.

Datum raadsvergadering
29 mei 2017

Onderwerp
Herziening exploitaties 2016

Agendapunt
8d

Casenummer
17.00096

Documentnummer
17.0008136

Raadsbesluit

	Werkelijke Boekwaarde jan-16	Werkelijke Boekwaarde 31-12-2016	Totale voorziening per complex	Gecorrigeerde Boekwaarde 31-12-2016
Hoogebrug II	€ 800.523	€ 785.122		€ 785.122
Hoogebrug III	€ 4.444.760	€ 4.578.103	€ 1.400.000	€ 3.178.103
Eextahaven III	€ 3.265.342	€ 3.087.762	€ 1.400.000	€ 1.687.762
Kloostervallei	-€ 108.207	-€ 110.249		-€ 110.249
Niet in exploitatie zijnde gronden	€ 3.585.000	€ 4.515.000		€ 4.515.000
Totaal	€ 11.987.418	€ 12.855.738	€ 2.800.000	€ 10.055.738

Positieve boekwaarden=

Op dit moment meer uitgaven dan inkomsten

Negatieve boekwaarden=

Op dit moment meer inkomsten dan uitgaven

Winschoten, 29 mei 2017

De raad van de gemeente Oldambt,

Pieter Norder
Griffier

Pieter Smit
Voorzitter

Bijlage behorende bij raadsvoorstel herziene exploitaties en boekwaarden van niet in exploitatie zijnde gronden in 2016

De exploitaties zijn onderverdeeld in: industrieterreinen, gebiedsontwikkeling en niet in exploitatie zijnde gronden (NIEGG):

1. Industrieterreinen

Bij de herziening van de exploitaties in 2010 is het aantal hectares industrieterrein teruggebracht van 60 naar 23,5 ha en is er gekozen voor het sombere scenario ten aanzien van toekomstige verkoop van grond (1,02 ha per jaar en een gemiddelde grondprijs van € 45/m²).

In 2016 is er 0,8 ha verkocht. Het prijsniveau staat nog steeds regionaal en lokaal onder druk, zie ook uitkomsten van regionaal onderzoek in 2014. Dit leidde in 2014 tot een prijsverlaging van de rekenkundige grondprijzen naar € 40/m². In 2016 is er opnieuw aanleiding om de grondprijzen verder te verlagen naar € 35/m² (met uitzondering van Hoogbrug III waar pas vanaf 2022 verkocht gaat worden). Het is een rekenkundige prijs omdat de werkelijke prijs een kwestie is van vraag en aanbod (de zogenaamde residuele prijsmethodiek). Als gevolg van herziene regels in het Besluit Begroten en Verantwoorden gemeenten (BBV) moeten de voorzieningen op een specifieke manier met een rekenrente van 2% worden herberekend. Als gevolg van deze herziening is moest de voorziening voor Eextahaven III met € 100.000 worden verhoogd tot 1,4 miljoen euro. De voorziening voor Hoogbrug III moest met € 600.000 worden afgeboekt ook tot een bedrag van 1,4 miljoen euro. Per saldo zorgt deze herziening dus voor een eenmalig voordelig resultaat van 0,5 miljoen euro.

De gemeente Oldambt heeft de volgende industrieterreinen:

- Hoogbrug II (vastgesteld bestemmingsplan d.d. 27 augustus 1997; ca. 3,67 ha uitgeefbaar, infrastructuur nagenoeg compleet; eindwaarde € 0,43 miljoen in 2021, geen bijzonderheden);
- Eextahaven III (vastgesteld bestemmingsplan d.d. 23 september 2009; ruim 7,25 ha uitgeefbaar, infrastructuur nagenoeg compleet; eindwaarde nihil met inzet van een voorziening van €1,4 miljoen);
- Hoogbrug III (vastgesteld bestemmingsplan d.d. 23 september 2009; 11,08 ha uitgeefbaar, infrastructuur nagenoeg compleet, eindwaarde nihil met inzet van een voorziening van €1,4 miljoen).

Naar aanleiding van een mogelijke verplaatsing van een bedrijf op Eextahaven I is er in 2012 een revitaliseringstraject gestart. In 2016 heeft de afronding plaats gevonden.

2. Gebiedsontwikkeling

De gemeente Oldambt heeft alleen nog de volgende lopende en vastgestelde exploitatie bij gebiedsontwikkeling: Kloostervallei fase III¹

Kloostervallei is een uitbreidingsgebied aan de noordoostelijke zijde van Winschoten. Het betreft een samenwerking tussen de gemeente (die de grond heeft ingebracht) en het Bouwfonds (die ontwikkelt en verkoopt). In de laatste en derde fase dienen nog 3 kavels te worden verkocht. De infrastructurele werken zijn in 2012 afgerond. De verwachte einddatum van de exploitatie is 1 januari 2020. Het verwachte gezamenlijke eindresultaat is € 2.130.000. Conform eerdere besluitvorming is er winstneming toegepast voor 1,9 miljoen euro. De huidige en positieve boekwaarde per 1 januari 2017 is € 110.249.

3. Niet in exploitatie zijnde gronden

De gemeente Oldambt heeft de volgende terreinen (zonder vastgestelde exploitatie) in bezit :

- a. De gronden rondom het Oldambtmeer, groot ca. 38,6 ha:

In 2011 zijn alle restgronden rondom het Oldambtmeer plus gronden bij jachthaven Beerta en Winschoterzijl geïnventariseerd en beoordeeld op hun potentie. Hieruit bleek dat ca. 10,9 ha binnen 10 jaar ontwikkeld kan worden, ca. 18 ha meer dan 10 jaar ontwikkeltijd vergt, en dat 9,5 ha geen strategische waarde meer heeft en verkocht kan worden. Deze inventarisatie/beoordeling is gezamenlijk uitgevoerd met de provincie en zou in 2013 moeten leiden tot een gezamenlijke exploitatie, echter dit is tot heden niet gebeurd.

De inbrengwaarde voor de strategisch gelegen gronden (in totaal 29 ha) wordt € 5,706/m², en de waarde van de overige gronden is nihil.. De boekwaarde is dan 29023x5,706 = € 1.655.000.

¹ De exploitatie van het OZMI-terrein is in 2016 afgesloten, omdat CREDO de geldlening heeft terug betaald, en er afspraken zijn gemaakt over de verdere kaveluitgifte. De gemeente zal in het voorjaar van 2017 de schoorsteenpijp herstellen. De 3 gemeentelijk kavels zijn overgeheveld naar de NIEGG. De vrijval van de aanwezige voorziening komt ten goede aan de algemene middelen.

- b. De voormalige industrieterreinen Scheemder Hoogte, Bolwerck, Renselzone, groot ca. 35 ha:
In 2015 is overeenstemming bereikt met de provincie over inzet van Scheemderhoogte als baggerdepot voor het uitdiepen van het Winschoterdiep. Het baggerdepot zal worden aangelegd in 2017 en uiterlijk 1 januari 2020 weer worden opgeruimd.
Gelet op het feit dat een deel van deze gronden mogelijk als agrarische grond verkocht gaan worden en dan minimaal € 4/m² opbrengt, blijft de waardering: 347500x4 = € 1.390.000.
- c. Onroerend goed in het centrum van Winschoten:
In het kader van de centrumvisie 2025 zijn in 2012 het parkeerterrein aan de Liefkensstraat en de appartementen boven de Aldi aan de Vissersdijk aangekocht, en is de voormalige LTS verkocht. Op het terrein van de LTS en Oosterlengte zal in 2017 een zorgcentrum gerealiseerd worden met behoud van karakteristieke gevels van de voormalige LTS. De aankopen zijn deels gedekt door de in 2011 toegezegde subsidie in het kader van de zogenaamde krimp gelden/ISV.
In het kader van het actieprogramma Versterking Binnenstad Winschoten zijn er diverse panden aangekocht, verkocht en gesloopt, en diverse subsidies verleent in het kader van de stimuleringsregeling met als doel verbetering van gebruik en aanzien van panden in de binnenstad van Winschoten. Wij willen de waardering van deze gronden/panden die nog niet zijn afgerekend in het kader van de provinciale subsidiebeschikkingen handhaven op de aankoopwaarden, dat wil zeggen € 1.470.000.
- d. Grond Jaka-terrein/Fundex/Stationsgebied (in totaal ca. 3,5 ha):
Er zijn geen ontwikkelingen geweest in 2016 en deze verwachten wij ook niet, vandaar de waardering van nihil.
- e. Grond Maintebos-Oost, ca. 4 ha:
In 2014 is er overeenstemming bereikt met de eigenaar van het Deganed-terrein (3,5 ha industrie-terrein) over sanering, aankoop en herinrichting als park. In 2015 zijn de gebouwen gesloopt en een bodemverontreiniging gesaneerd. In 2016 en 2017 wordt het terrein als gronddepot gebruikt, om het uiteindelijk in te kunnen inrichten als park. Gelet op de toekomstige functie als openbaar groen stellen wij de waardering op nihil.
- f. Volkstuinen (ca. 4 ha) en snippergroen/reststroken: De waardering stellen wij op nihil in verband met de incourantheid van de gronden.
- g. Losse bouw kavels (10 stuks): In 2016 is er een bouwterrein in Midwolda verkocht. De waardering stellen wij op nihil in verband met de malaise op de woningmarkt.
- h. Diverse leegstaande gebouwen. In 2016 is de voormalige school in Nieuw Scheemda en peuterspeelzaal te Heiligerlee en Theekoepel te Winschoten verkocht. In verband met anti-kraak en vandalisme zijn diverse gebouwen tijdelijk verhuurd. Het project noordelijke vaarverbinding is ook afgerond en afgerekend in 2016, de resterende gronden en twee boerderijen zijn overgebracht naar de NIEGG. De waardering stellen wij op nihil in verband met de incourantheid van de gebouwen.

Ook zijn er nog aparte exploitatieovereenkomsten over toekomstige woningbouwontwikkeling. Echter, gelet op huidige woningmarktsituatie stellen wij de waardering op nihil.

De gronden en opstallen onder ad. a t/m ad. h. hebben dan een boekwaarde per 31 december 2016 van € 4,515 miljoen euro.

Conclusie:

De voorzieningen voor de exploitaties industrieterrein Eextahaven III en Hoogebrug III zijn conform de voorschriften aangepast en zijn nu voor elke exploitatie 1,4 miljoen euro groot.

Raadsvoorstel

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

1. De jaarstukken 2016 van de Volkskredietbank voor kennisgeving aan te nemen;
2. Geen gebruik te maken van de mogelijkheid bezwaar in te dienen tegen de jaarrekening 2016 van de VKB Noord-Oost Groningen.

Inleiding en doel

De Volkskredietbank voor Noord-Oost Groningen voert namens acht gemeenten, waaronder de gemeente Oldambt, de schuldhelpverlening uit. Elk jaar legt zij daarover met een jaarverslag verantwoording af aan de gemeenteraden. In de vergadering van het algemeen bestuur van de Volkskredietbank van 23 maart 2017 zijn de jaarstukken (inclusief jaarrekening) voorlopig vastgesteld. De gemeenteraden hebben op grond van artikel 37, lid 2 van de gemeenschappelijke – regeling twee maanden de tijd om eventuele bezwaren schriftelijk kenbaar te maken bij het Algemeen Bestuur. Met dit voorstel wordt u hiertoe in de gelegenheid gesteld. De (mogelijke) bezwaren worden vervolgens betrokken bij de definitieve vaststelling van de jaarstukken door het algemeen bestuur van de VKB.

Argumenten

De jaarstukken voldoen qua inhoud aan de verwachtingen. Conform de gemeenschappelijke regeling (GR) heeft de VKB de jaarstukken 2016 tijdig en rechtmatig aangeleverd. De jaarstukken bestaan uit een jaarverslag (beleidsmatig) en een jaarrekening (financieel).

- **Beleidsmatig**

Evaluatie Beleidsplan 2012 – 2015

Uw raad heeft in 2016 het beleidsplan Integrale Schuldhelpverlening 2016-2019 vastgesteld.

In het jaarverslag van de Volkskredietbank onderdeel van de jaarrekening worden de behaalde resultaten over de in het beleidsplan vastgelegde doelstellingen weergegeven. Echter wordt schuldenproblematiek breder aangepakt dan alleen via de Volkskredietbank. Bijvoorbeeld via de samenwerking met ketenpartners die zich onder andere bezighouden met schuldhelpmaatjes.

Doelstellingen

In het beleidsplan van de Volkskredietbank zijn vier doelstellingen geformuleerd. Hieronder treft u een beschrijving met het behaalde resultaat in 2016 aan.

1. Voorkomen van schulden
Aandacht voor preventie en nazorg verkleint de kans dat grotere of nieuwe schulden en daarmee samenhangende maatschappelijke problemen (opnieuw) ontstaan. Streefcijfer was dat het aantal deelnemers aan preventie activiteiten in 2016 met 5 procent toeneemt ten opzicht van 2014. De doelstelling is ruimschoots behaald.

Datum commissievergadering
16-05-2017

Datum raadsvergadering
29-05-2017

Onderwerp
Jaarstukken 2016
Volkskredietbank Noord-Oost
Groningen

Portefeuillehouder
Bard Boon

Contactpersoon
Wanda Nijboer

Agendapunt
8e

Casenummer
17.00122

Documentnummer
17.0010318

2. **Duurzame Resultaten**
Een investering in integrale schuldhulpverlening waarbij wordt gewerkt aan het vergroten van de financiële zelfredzaamheid levert een langdurig resultaat en verkleint de kans op recidive. Het streefcijfer voor 2016 ten hoogste 10%. Het gemiddelde recidivepercentage over 2016 ligt op 4,3%. Het doel is behaald. Landelijk liggen de recidivepercentages rond de 9 tot 16%.
3. **Bevorderen van participatie**
Het vergroten van de financiële zelfredzaamheid en het oplossen of beheersbaar maken van de schulden zorgen ervoor dat de financiële situatie geen belemmering meer vormt voor een burger om actief deel te nemen aan de samenleving. Dit betreft een nieuw doel in het beleidsplan waardoor de gegevens over 2016 als een nulmeting kunnen worden gezien.
4. **Voorkomen van maatschappelijke kosten**
Een investering in integrale schuldhulpverlening voorkomt hoge maatschappelijke kosten zoals de kosten voor huisuitzetting, herhuisvesting, maatschappelijke opvang, extra beroep op bijstand en afsluiting energie. Het streefcijfer waarin de verhouding tussen de kosten en baten van de schuldhulpverlening wordt weergegeven is in 2016 minimaal 1,5. Dus iedere euro die in schuldhulpverlening wordt geïnvesteerd, levert minstens € 1,50,- aan kostenbesparing op. De realisatie over 2016 is € 1,63.

Beschermingsbewind

Beschermingsbewind is geen wettelijke taak van gemeenten en maakt dan ook geen onderdeel uit van het beleidsplan. In verband met een sterke stijging van het product beschermingsbewind, met een daarbij behorende toename in het exploitatietekort en het niet kunnen waarborgen van de kwaliteit is in maart 2015 besloten om een cliëntenstop op dit product in te voeren. In januari van dit jaar bent u geïnformeerd over de continuering van de stop op beschermingsbewind. Oorzaak hiervan ligt in het feit dat BMC Advies B.V. een onderzoek verricht in verband met de gemeentelijke herindelingen. In hetzelfde onderzoek wordt ook specifiek gekeken naar de manier waarop het product beschermingsbewind in de toekomst kan worden vormgegeven.

• **Financieel**

Exploitatiebijdrage 2016 Volkskredietbank

De Volkskredietbank heeft de deelnemende gemeenten gedurende het gehele jaar meegenomen in de ontwikkelingen van de exploitatiebijdrage. Bij de eerste managementrapportage was duidelijk dat het begroot bedrag van € 84.000,- ruimschoots overschreden werd. De oorzaak was een afname van het aantal producten. Hierdoor vallen de geprognoseerde opbrengsten lager uit dan begroot. De lagere opbrengsten komen voornamelijk door een lagere afname van de duurdere producten zoals budgetbeheer zwaar, schuldregeling en beschermingsbewind. De VKB voldoet hiermee ruimschoots aan de opdracht om gepaste en lichtere vormen van schuldhulpverlening aan te bieden. De personeelskosten zijn niet evenredig gedaald vanwege onder andere extra kosten in verband met een CAO verhoging van 3% aan het personeel en hogere detacheringskosten in verband met de tijdelijke vervanging van een teamleider. Vervolgens bleek in het tweede kwartaal dat de geprognoseerde exploitatiebijdrage aangepast moest worden vanwege het opnemen van een vakantiegeldverplichting in verband met de invoering van het Individueel Keuzebudget als gevolg van een CAO verplichting. In het tweede kwartaal waren de opbrengsten schuldhulpverlening wel iets positiever. In het derde kwartaal heeft er vervolgens wederom een aanpassing plaatsgevonden in verband met de kosten van het onderzoek van BMC Advies B.V. Uiteindelijk was de gerealiseerde exploitatiebijdrage € 598.235.

Gevolgen exploitatiebijdrage

Op grond van de bepalingen in de gemeenschappelijke regeling wordt een resterend exploitatiesaldo (lees: tekort) gedeeld door de deelnemende gemeenten (zie pagina 44). Dit negatief saldo wordt in de gemeentelijke jaarrekening 2016 meegenomen.

Totaal gemeentelijke bijdragen

De totale gerealiseerde bijdrage van alle gemeenten samen laat geen overschrijding zien op de begroting. Er is een positief verschil van € 7.364 op een totaalbedrag van € 2.931.636. Op gemeenteniveau is de afwijking positief of negatief.

Raadsvoorstel

Situatie m.b.t. gemeente Oldambt

Voor de gemeente Oldambt geldt een positieve afwijking van de gemeentelijke bijdrage van 15% ten opzichte van de primitieve begroting. Primitief begroot was een bedrag van € 825.000 (inclusief later ingekochte voorlichtingen van € 8000,-) Naar aanleiding van de managementrapportages is in de 2^e BBR al een bedrag van € 89.135,- afgeraamd en was € 735.865 begroot. Het uiteindelijk gerealiseerde bedrag van € 698.431,- levert nog een voordeel op ten opzichte van begroot.

Neveneffecten, risico's en alternatieven

Het is noodzakelijk dat de jaarstukken 2016 tijdig en rechtmatig worden vastgesteld door het bestuur van de VKB om zo te kunnen voldoen aan de verplichting om deze voor 15 juli 2017 aan de provincie te zenden. Voor de jaarrekening geldt geen zienswijze-procedure (zoals wel van toepassing bij de vaststelling van de begroting). Wel heeft de raad de gelegenheid binnen twee maanden na ontvangst (schriftelijk) bezwaar in te dienen bij het algemeen bestuur van de VKB. Zowel vanuit beleidsmatig als vanuit financieel oogpunt is er geen aanleiding om hier gebruik van te maken.

Integrale consequenties

De financiële resultaten van de VKB zijn van directe invloed op de gemeentelijke uitgaven.

Communicatie en burgerparticipatie

Niet van toepassing

Vervolg

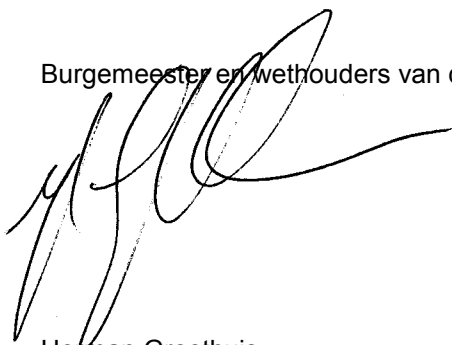
Na besluitvorming wordt het bestuur van de VKB schriftelijk op de hoogte gesteld.

Bijlagen

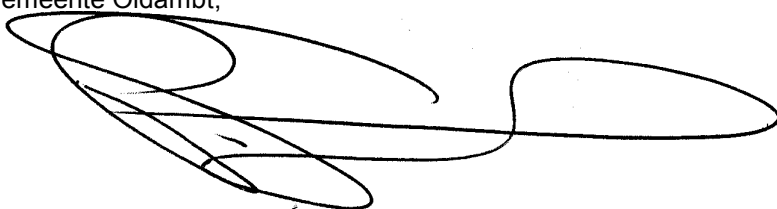
1. Aanbiedingsbrief VKB
2. Jaarstukken 2016 VKB

Winschoten, 11 april 2017

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Herman Groothuis
Secretaris

Pieter Smit
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 april 2017
gelet op artikel 37 lid 2 van de gemeenschappelijke regeling Volkskredietbank

Besluit

1. De jaarstukken 2016 van de Volkskredietbank voor kennisgeving aan te nemen;
2. Geen gebruik te maken van de mogelijkheid bezwaar in te dienen tegen de jaarrekening 2016 van de VKB Noord-Oost Groningen.

Winschoten, 29 mei 2017

De raad van de gemeente Oldambt,

Datum raadsvergadering
29 mei 2017

Onderwerp
Jaarstukken 2016
Volkskredietbank Noord-Oost
Groningen

Agendapunt
8e

Casenummer
17.00122

Documentnummer
17.0010318

Pieter Norder
Griffier

Pieter Smit
Voorzitter

Gemeente ..
T.a.v. het college van B&W

Appingedam, 29 maart 2017

Ons kenmerk	In behandeling bij Mevr. A. Kleve	Afdeling Directie	Uw kenmerk
-------------	---	-----------------------------	------------

Betreft: Aanbieding jaarstukken 2016 en ontwerpbegroting 2018 Volkskredietbank

Geacht college,

In de vergadering van het algemeen bestuur van de Volkskredietbank van 23 maart jl. zijn de jaarstukken 2016 vastgesteld en is de ontwerpbegroting 2018 behandeld. Hierbij bieden wij u beide documenten aan.

Conform de gemeenschappelijke regeling heeft uw college en de raad na ontvangst van de jaarstukken en de ontwerpbegroting twee maanden de tijd om eventuele bezwaren / zienswijzen schriftelijk bij het algemeen bestuur kenbaar te maken. Indien u daarvan gebruik wilt maken, verzoeken wij u deze **uiterlijk 8 juni a.s.** schriftelijk kenbaar te maken bij het algemeen bestuur. In de vergadering van 22 juni a.s. zal het algemeen bestuur dan uw bezwaren / zienswijzen betrekken bij de definitieve vaststelling van de jaarstukken en de begroting. Daarna worden de jaarstukken en de begroting naar de provincie verzonden.

Toelichting jaarstukken

Evaluatie beleidsplan

Op basis van het beleidsplan Integrale Schuldhulpverlening wordt in hoofdstuk 3 de verantwoording afgelegd over de voortgang in het bereiken van de doelstellingen en de resultaten. In paragraaf 3.2 zijn als kader kort de visie van de gemeenten op integrale schuldhulpverlening en de uitgangspunten daarbij beschreven. In paragraaf 3.3 komen de doelstellingen uit het beleidsplan aan bod. Per doelstelling is het streefcijfer uit het beleidsplan weergegeven en zijn de werkelijk bereikte resultaten opgenomen. In paragraaf 3.3.4 staat een korte samenvatting van de resultaten. De conclusie is dat van de vier doelstellingen er drie zijn behaald en één doelstelling is (nog) niet van toepassing, omdat dit een nulmeting betreft.

Inwoners met oplossing voor schulden

In 2016 kregen 681 inwoners een oplossing voor de schulden aangeboden. Afgezet tegen het totaal aantal inwoners dat in budgetbeheer of een schuldregeling zit (1.258), heeft 54,1% een oplossing voor de schulden.

Voorkomen van maatschappelijke kosten

Iedere euro die in schuldhulpverlening wordt geïnvesteerd, levert minstens € 1,63 op. Op basis van een rekentool over de verhouding tussen de kosten en baten van schuldhulpverlening¹ blijkt dat de (maatschappelijke) baten van schuldhulpverlening ruimschoots opwegen tegen de kosten.

¹ Zie pag. 17 van de jaarstukken. De rekentool is gebaseerd op het onderzoek Schuldhulpverlening loont!, Amsterdam: Regioplan 2011.

Beschermingsbewind

Beschermingsbewind is geen wettelijke taak van gemeenten. De kosten en opbrengsten van dit product waren tot voor kort opgenomen in het totale resultaat van de VKB. Om beter zicht te krijgen op de mate waarin dit product kostendekkend is, zijn de lasten en baten van beschermingsbewind afzonderlijk van de schuldhulpverleningsproducten middels de managementrapportages per kwartaal in beeld gebracht. Het gerealiseerde tekort op beschermingsbewind bedraagt in 2016 € 365.129,- (begroot tekort: € 305.000,-). Het tekort komt voor rekening van de deelnemende gemeenten en is derhalve opgenomen in de exploitatie bijdrage. Om meerdere redenen is in 2015 besloten een tijdelijke opnamestop in te voeren. In de loop van 2017 zal het standpunt van de huidige opnamestop worden heroverwogen.

Exploitatie bijdrage

De exploitatie bijdrage over 2016 bedraagt € 598.235,- Er was € 84.000,- begroot. De toename van de exploitatie bijdrage is veroorzaakt door lagere opbrengsten schuldhulpverlening en beschermingsbewind. De personeelskosten zijn niet evenredig gedaald vanwege onder andere extra kosten in verband een Cao verhoging van 3% (o.b.v. CAR-UWO) aan het personeel (€ 68.000,-), vakantiegeldverplichting i.v.m. de invoering van het Individueel Keuzebudget (€ 89.000,-) en hogere detacheringskosten in verband met de tijdelijke vervanging van een teamleider (€ 71.000,-). De extra kosten zijn incidenteel van aard en waren ten tijde van het opstellen van de begroting 2016 nog niet bekend.

Gemeentelijke bijdrage

De totale gemeentelijke bijdrage (inclusief beschermingsbewind) is € 7.364,- (0%) lager dan begroot. Hoewel op totaalniveau de afwijking t.o.v. de begroting beperkt is, is per gemeente een negatieve of positieve afwijking t.o.v. de begroting zichtbaar. Dit wordt veroorzaakt door een hogere of lagere productafname per gemeente en een hogere exploitatie bijdrage dan begroot.

Wachttijden

	<i>wettelijke norm:</i>	<i>realisatie:</i>
Reguliere aanvragen:	max. 28 dagen	22 dagen (gemiddeld)
Crisis:	max. 3 dagen	3 dagen (gemiddeld)

Recidive:

Schuldhulpverlening: 4,3%

Toelichting ontwerpbegroting

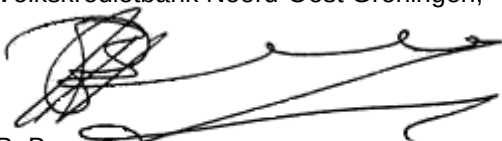
De ontwerpbegroting 2018 is opgesteld op basis van de huidige situatie en hierin is geen rekening gehouden met de herindeling van gemeenten. De meerjarenbegroting van de Volkskredietbank is zeer onzeker als gevolg van de aanstaande gemeentelijke herindeling. Er zijn ruwweg twee opties. Het werkgebied kan groeien. De dienstverlening van de VKB zal daardoor toenemen en dit kan positieve effecten hebben op de huidige exploitatie en bestaanskosten. Het aantal gemeenten kan ook afnemen met een tegenovergesteld effect en aanzienlijke frictiekosten.

In verband hiermee onderzoekt BMC Advies B.V. de toekomstscenario's van de VKB. Er wordt onderzoek gedaan naar de wijze waarop schuldhulpverlening is te organiseren en wat hiervan de gevolgen, kansen en risico's zijn op zowel bestuurlijk (zeggenschap), bedrijfsmatig als financieel vlak.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben en zien uw eventuele reactie op zowel de jaarstukken als de ontwerpbegroting graag uiterlijk **8 juni a.s.** tegemoet.

Hoogachtend,

Het Algemeen Bestuur van de
Volkskredietbank Noord-Oost Groningen,

B. Boon
Voorzitter

Bijlagen:

- Jaarstukken 2016
- Ontwerpbegroting 2018

Jaarstukken 2016

januari 2017
(v3.090317)

Inhoudsopgave

1	WOORD VAN DE DIRECTIE.....	6
2	ALGEMEEN.....	8
2.1	INLEIDING	8
2.2	MISSIE VOLKSKREDIETBANK.....	8
2.3	DEELNEMENDE GEMEENTEN / BESTUUR	9
2.4	DIENSTVERLENING.....	10
2.5	LIDMAATSCHAPPEN.....	10
2.6	KWALITEITSZORG.....	10
2.7	HUISVESTING EN BEREIKBAARHEID	11
2.8	PERSONEEL.....	11
3	EVALUATIE BELEIDSPLAN	12
3.1	INLEIDING	12
3.1.1	Opmerking vooraf	12
3.1.2	Opbouw jaarverslag.....	12
3.2	VISIE ALS KADER.....	12
3.2.1	Visie ISHV: blijvende resultaten door integraal maatwerk	12
3.2.2	Uitgangspunten	13
3.3	DOELSTELLINGEN EN RESULTATEN	14
3.3.1	Doelstellingen	14
3.3.2	Gewenste en behaalde resultaten (VKB)	14
3.3.3	Managementinformatie.....	18
3.3.4	Samenvatting resultaten.....	18
3.3.5	Vooruitblik 2017	18
4	PARAGRAFEN.....	19
4.1	WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	19
4.1.1	Kengetallen.....	20
4.2	ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	20
4.3	FINANCIERING.....	21
4.3.1	Risicobeheer.....	21
4.3.2	Kasbeheer	22
4.4	BEDRIJFSVOERING.....	22
4.5	VERBONDEN PARTIJEN	24
5	BALANS PER 31 DECEMBER 2016	26
6	OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2016.....	27
6.1	ANALYSE VAN HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN	28
7	KASTROOMOVERZICHT	32

8	TOELICHTING OP DE BALANS EN HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN.....	33
8.1	WAARDERINGSGRONDSLAGEN.....	33
8.2	TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2016	34
8.3	TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2016.....	39
9	VASTSTELLEN JAARSTUKKEN 2016.....	42
10	OVERIGE GEGEVENS.....	43
10.1	EXPLOITATIESALDOVERWERKING EN SALDOVERDELING.....	43
10.2	BTW COMPENSATIE.....	43
10.3	OVERZICHT GEMEENTELIJKE BIJDRAGEN 2016	44
10.4	WNT-VERANTWOORDING 2016 VOLKSKREDIETBANK NOORD-OOST GRONINGEN	45
11	CONTROLEVERKLARING	48
12	STATISTISCHE GEGEVENS.....	52

Jaarverslag 2016

1

Woord van de directie

Volkskredietbank Noord-Oost Groningen van 1967 tot heden

De VKB is in 1967 opgericht en verstrekte in haar beginjaren voornamelijk kleine kredieten voor bijvoorbeeld een kapotte wasmachine of woninginrichting. In 2016 is zij uitgegroeid tot een sociale bank met een uitgebreid palet aan diensten waaronder budgetbeheer, sociale kredietverlening, schuldregeling en schuldpreventie.

Aanmelden

Binnen de schuldhelpverlening blijft het moeilijk om mensen met schulden tijdig in beeld te krijgen. Keer op keer blijkt uit onderzoeken dat de burgers met schulden zich (te) laat melden. Onlangs is dit beschreven in het onderzoeksrapport “Afgelost is Opgelost” door Martijn Keizer, onderzoeker Rijksuniversiteit Groningen. Onderzocht is wat mensen weerhoudt om de stap naar de schuldhelpverlening te maken? De primaire belemmeringen die worden genoemd zijn, schaamte en onderschatting van de eigen financiële situatie. Ook is onderzocht wanneer men wel actie onderneemt, hierover wordt gezegd dat aanmoediging van buiten af een belangrijke factor is en wanneer de noodzaak dermate hoog is dat men niet meer anders kan. Hiervan is onder andere sprake bij een dreigende huisuitzetting een zogenaamde crisis. Een crisis is voor betrokkenen een stressvolle situatie en voor de organisatie een arbeidsintensieve periode. In vaak zeer korte tijd moet er veel gebeuren om huisuitzetting of afsluiting te voorkomen. Met het merendeel van de woningcorporaties heeft de Volkskredietbank een convenant afgesloten om adequaat te kunnen inspelen op een dreigende huisuitzetting wanneer deze door financiële problematiek wordt veroorzaakt. Belangrijker nog is het voorkomen van een crisissituatie, een goede relatie met de woningcorporatie en duidelijke verwijzing naar de VKB door hen is hierin helpend.

Leenaanvragen en vroegsignalering

In 2016 zijn er 565 aanvragen voor sociaal krediet gedaan waarvan 52% is afgewezen. Een belangrijke reden voor een deel van de afwijzingen is dat na analyse blijkt dat het verstrekken van een lening niet de oplossing van het probleem is. Na een afwijzing benaderen wij betrokkenen, zowel schriftelijk als telefonisch om hen uit te nodigen voor een gesprek om hun financiële situatie in kaart te brengen. Het doel is om eventuele problemen vroegtijdig te signaleren en daar waar mogelijk met lichte vormen van dienstverlening tot oplossingen te komen. Helaas is niet iedereen te overtuigen dat een vrijblijvend gesprek gewenst is.

Klanttevredenheidsonderzoek

De VKB voert ieder jaar klanttevredenheidsonderzoeken uit. In 2016 heeft deze onder de budgetbeheercliënten plaatsgevonden. Cliënten gaven de VKB het rapportcijfer 7,5. Het cijfer geeft voor ons aan dat cliënten tevreden zijn met wat we doen en daar draait het om. Het is een goede waardering voor het werk van de medewerkers en een mooie stimulans om door te gaan. Het belangrijkste verbeterpunt is duidelijkheid verschaffen over de lengte van budgetbeheer.

Beleidsplan

Inmiddels is het nieuwe beleidsplan 2016-2019 in alle gemeenten aangenomen. Dit plan borgt evenals de vorige versie een brede toegang en gelijke dienstverlening voor de inwoners van onze acht gemeenten is hiermee geborgd.

Tot slot

Zeven van de acht gemeenten waarvoor de VKB schuldhelpverlening verzorgt, zijn betrokken bij de toekomstige herindelingen. Het bestuur heeft besloten onderzoeksbureau BMC te vragen een advies te schrijven waarmee de gemeenten handvatten krijgen om te bepalen op welke wijze zij schuldhelpverlening in de toekomst kunnen vormgeven.

Annelies Kleve
Directeur

2

Algemeen

2.1 Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag 2016. Op grond van artikel 7 van de Financiële Verordening ex art. 212 van de Gemeentewet dient het Dagelijks Bestuur verantwoording af te leggen over de uitvoering van de begroting en het financiële (meerjaren)plan.

2.2 Missie Volkskredietbank

In artikel 3 van de Gemeenschappelijke Regeling wordt de missie van de Volkskredietbank expliciet benoemd.

De bank is een kredietbank als bedoeld in artikel 5 Wck en heeft geen winstoogmerk. De regeling wordt getroffen ten bate van een zo doelmatig mogelijke uitvoering van de volgende belangen:

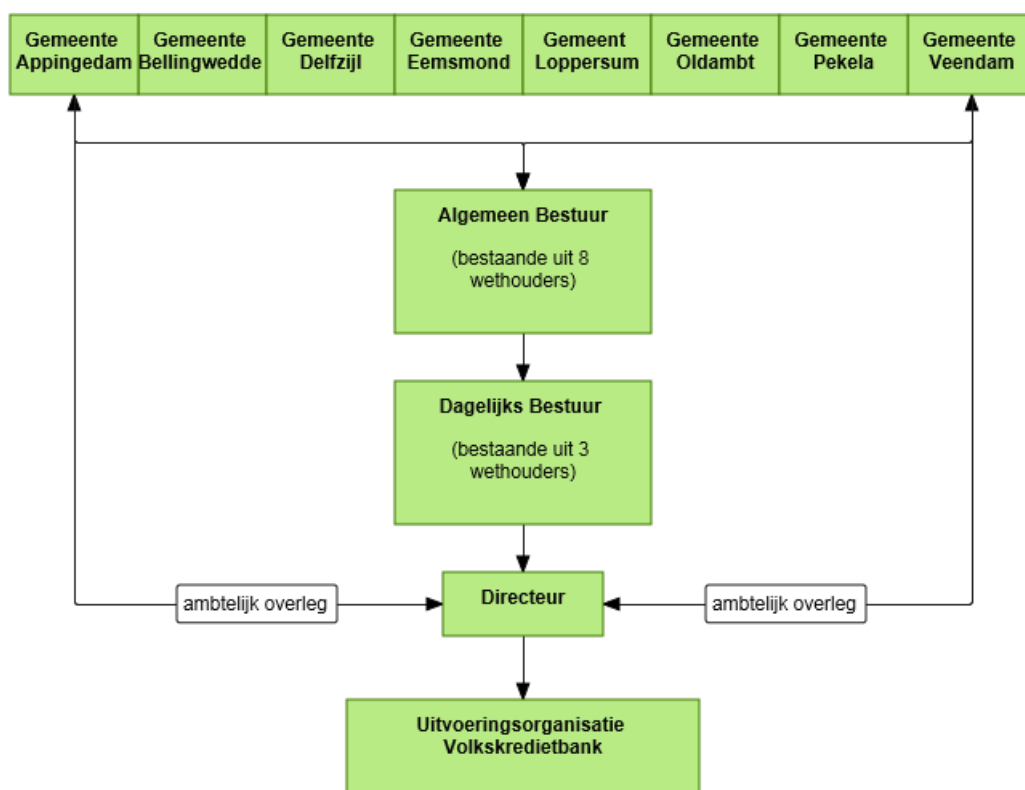
- a. het verlenen van hulp om te komen tot een financieel stabiele situatie bij burgers die in financiële moeilijkheden verkeren of dreigen te raken;
- b. het op zakelijke en sociaal verantwoorde wijze voorzien in de behoefte aan sociale kredieten;
- c. het voorkomen van maatschappelijk minder gewenste vormen van financiële dienstverlening.

Hiervoor worden de volgende vormen van dienstverlening ingezet:

- Het geven van voorlichting, cursussen/workshops en trainingen aan personen en instellingen;
- Het verzorgen van intakegesprekken;
- Het oplossen van crisissituaties;
- Het verstrekken van sociale kredieten en herfinancieringen aan cliënten die elders niet voor een krediet in aanmerking komen;
- Het voeren van inkomensbeheer teneinde het geldelijk evenwicht te doen hervinden;
- Het treffen van 100%-betalingsregelingen met voorkomende partijen voor cliënten;
- Het behartigen van de financiële belangen van personen die daar vanwege hun lichamelijke of psychische toestand of vanwege sociale omstandigheden niet zelf toe in staat zijn.
- Het volledig oplossen van schuldensituaties door schuldbemiddeling (maandelijks aflossingscapaciteit verdelen over de schuldeisers);
- Het door een schuldsanering volledig oplossen van schuldensituaties door het verstrekken van een saneringskrediet;
- Het beschikbaar stellen van een bankpas met rekening voor cliënten die geen gebruik kunnen maken van een reguliere bankpas.

2.3 Deelnemende gemeenten / bestuur

De uitvoeringsorganisatie VKB staat onder toezicht van een Algemeen Bestuur. Dit Algemeen Bestuur bestaat uit wethouders van de aangesloten gemeenten die schuldhelpverlening in hun portefeuille hebben. Uit dit Algemeen bestuur is een Dagelijks Bestuur gevormd van 3 wethouders. Het Dagelijks Bestuur houdt toezicht op de dagelijkse gang van zaken binnen de Volkskredietbank en is verantwoordelijk verschuldigd aan het Algemeen Bestuur.

Het bestuur wordt gevormd door (peildatum: januari 2017):

Bestuursfunctie	Naam bestuurder	Gemeente
Voorzitter	Dhr. B. Boon	Oldambt
Vice-voorzitter	Mw. S. Herkströter	Eemmond
Lid	Dhr. B. Wierenga	Veendam
Overige leden:	Dhr. W. 't Mannetje	Bellingwedde
	Dhr. M. Joostens	Delfzijl
	Dhr. B. Schollema	Loppersum
	Mw. A. Usmany	Appingedam
	Dhr. H. Hemmes	Pekela

De dagelijkse leiding over de organisatie ligt bij de directeur. De directeur is tevens ambtelijk secretaris van het bestuur.

De omvang van het verzorgingsgebied beloopt circa 150.000 inwoners (peildatum: januari 2017).

2.4 Dienstverlening

Aan de basis van de dienstverlening liggen de volgende uitgangspunten ten grondslag:

- de doelstelling zoals verwoord in artikel 3 van de gemeenschappelijke regeling;
- de gedragscodes sociale kredietverlening, budgetbeheer en schuldregeling van de NVVK.

De volgende producten/diensten vormen het basispakket van de Volkskredietbank:

- Intake en diagnose ten behoeve van producten uit het basispakket en in het kader van preventie (inclusief adviesgesprekken en crisisinterventies);
- Budgetcoaching;
- Budgetbeheer;
- Schuldregeling;
- Wsnp-verklaring;
- Kredietverlening zonder borgstelling;
- Beschermingsbewind.

De volgende producten/diensten kunnen onderdeel uitmaken van het aanvullend pakket en/of kunnen worden ingezet voor individuele inkoop:

- Cursus en training;
- Kredietverlening met borgstelling.

2.5 Lidmaatschappen

NVVK

De VKB is lid van de Vereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren (NVVK). De vereniging behartigt de belangen van de leden op landelijk niveau bij de rijksoverheid, maatschappelijke organisaties en instellingen. Verder ondersteunt het verenigingsbureau van de NVVK alle leden op gebied van wet-, regelgeving, beleid en documenten.

Het doel is te komen tot een goede en uniforme afstemming in aanpak en methode van schuldhulpverlening en kredietverstrekking. De Volkskredietbank is in deze vereniging vertegenwoordigd door deelname als bestuurslid in het landelijk bestuur door de directeur en aan de commissies/werkgroepen Juridische Zaken, Audit, en Stabilisatie.

BKR

De VKB is lid van Bureau Krediet Registratie (BKR) in Tiel. Potentiële kredietnemers worden getoetst bij deze instelling. Mede op grond van de hieruit verkregen informatie wordt beoordeeld of kredietverstrekking verantwoord is. Alle verstrekte kredieten worden gemeld bij het bureau. Ook betalingsachterstanden of onregelmatigheden worden kenbaar gemaakt. Indien alle verplichtingen conform de overeenkomst zijn nagekomen wordt de cliënt weer afgemeld.

Door gebruik te maken van dit bureau wordt getracht kredietverlening op een zo verantwoord mogelijke wijze te laten plaatsvinden.

2.6 Kwaliteitszorg

Evenals in voorgaande jaren is ook in het jaar 2016 gewerkt aan kwaliteitszorg. De VKB is in juli 2016 opnieuw geauditeerd door de NVVK. Tijdens deze audit is getoetst op correcte uitvoering van de Gedragscodes en modules van de NVVK. De certificering is geldig tot augustus 2019.

Integrale schuldhulpverlening

Naast de vele samenwerkingen met onder andere de ISD's, Humanitas, AMW, Novo en Limor is het afgelopen jaar veel tijd gestoken in de voorbereiding op de wijkteams. Zowel op bestuurlijk als op uitvoeringsniveau zijn er veel overleg momenten geweest. Binnen de acht gemeenten wordt de verantwoordelijkheid van de zorgtaken op verschillende wijze vormgegeven waardoor ook de VKB op verschillende wijze een aandeel levert.

2.7 Huisvesting en bereikbaarheid

De Volkskredietbank Noord-Oost Groningen is gevestigd aan de Stationsweg 2 in Appingedam.

De openingstijden voor de klant zijn:

- Ochtenden van 8:30 tot 12:30 uur;
- Middagen van 13:30 tot 16:00 uur.

Daarnaast zijn de consultants voor de klant elke ochtend van 8:30 tot 10:30 uur telefonisch bereikbaar.

Gelet op de uitgestrektheid van het werkgebied worden er spreekuren gehouden in de gemeenten: Pekela, Eemsmond, Veendam en Oldambt.

2.8 Personeel

Het onderstaande overzicht toont de personeelsbezetting ultimo 2016 en 2015:

Personeelsbezetting	31-12-2016		31-12-2015	
	persoon	fte	persoon	fte
Management	6	5,5	6	5,7
Bedrijfsbureau en staf	5	3,0	5	3,2
Financiële administratie / kredietverstrekking	3	2,3	3	2,4
Preventie	2	1,4	2	1,4
Beschermingsbewind	10	7,7	11	9,1
Assistenten / receptie	5	4,3	5	4,2
Budgetbeheer	13	10,9	14	11,6
Frontoffice	8	6,1	6	4,8
Schuldregeling	7	6,0	8	6,8
Totaal	59	47,2	60	49,2

Het onderstaande overzicht toont het ziekteverzuim:

Ziekteverzuim	2016	2015
Verzuimduur	12,0	19,7
Verzuimpercentage	6,6	8,8
Verzuimfrequentie	1,6	1,4

Het verzuimpercentage in 2016 bedroeg 6,6. Dit percentage geeft aan welk deel van de arbeidscapaciteit in 2016 wegens verzuim verloren is gegaan. Het verzuimpercentage is 2,2% lager in vergelijking met 2015. De verzuimduur bedroeg in 2016 12,0 dagen. Gemiddeld meldden medewerkers zich 1,6 keer ziek in 2016.

3

Evaluatie beleidsplan

3.1 Inleiding

Op basis van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening is in juni/juli 2012 door de diverse gemeenteraden van de aan de VKB deelnemende gemeenten voor het eerst een beleidsplan Integrale Schuldhulpverlening vastgesteld. In het beleidsplan is de visie van de gemeenten op het terrein van schuldhulpverlening neergelegd. Eind 2015 is een nieuw beleidsplan voor de periode 2016-2019 aan de deelnemende gemeenten voorgelegd. Inmiddels is het nieuwe beleidsplan in alle gemeenten vastgesteld. De visie op en de uitgangspunten van schuldhulpverlening zijn in het nieuwe beleidsplan niet gewijzigd ten opzichte van het vorige beleidsplan.

Het bestuur van de VKB is belast met de uitvoering van dit beleidsplan. In het beleidsplan is afgesproken dat jaarlijks middels een jaarverslag verantwoording wordt afgelegd over de uitvoering van de integrale schuldhulpverlening (ISHV). In het beleidsplan zijn doelen en gewenste resultaten opgenomen. Deze zijn bepalend voor de uitvoering van de ISHV door de Volkskredietbank.

3.1.1 Opmerking vooraf

In dit hoofdstuk worden de via de VKB behaalde resultaten over de in het beleidsplan vastgelegde doelstellingen weergegeven. Gemeenten behalen ook middels ander beleid en via andere uitvoeringsorganisaties of ketenpartners resultaten op die doelstellingen. Op die resultaten heeft de VKB echter geen zicht. De in paragraaf 3.3 genoemde resultaten betreffen dus enkel de resultaten voor zover de VKB deze in beeld heeft.

Voor een totaalbeeld van de realisatie van bovengenoemde doelstellingen moeten ook de resultaten van de andere door de gemeente geregisseerde partijen in het sociaal domein in ogenschouw worden genomen.

3.1.2 Opbouw jaarverslag

Dit jaarverslag is als volgt opgebouwd. In paragraaf 3.2 zijn als kader kort de visie van de gemeenten op integrale schuldhulpverlening en de uitgangspunten daarbij beschreven. In paragraaf 3.3 komen de doelstellingen uit het beleidsplan aan bod. Per doelstelling is het streefcijfer uit het beleidsplan weergegeven en zijn de werkelijk bereikte resultaten opgenomen.

3.2 Visie als kader

De in het beleidsplan opgenomen doelstellingen en gewenste resultaten zijn gebaseerd op de visie op ISHV. Deze visie en de daaraan ten grondslag liggende uitgangspunten wordt hieronder als kader kort weergegeven.

3.2.1 Visie ISHV: blijvende resultaten door integraal maatwerk

Aan de manier waarop ISHV aan inwoners wordt aangeboden ligt de volgende visie ten grondslag:

Schulden mogen geen belemmering vormen voor participatie. Alle inwoners¹ met (dreigende) financiële problemen kunnen een beroep doen op schuldhulpverlening. Het vergroten van de financiële zelfredzaamheid staat daarbij centraal. Er is begeleiding bij het vinden van een oplossing voor of het beheersbaar maken van de schulden. Er wordt maatwerk geboden en er

¹ Natuurlijke personen vanaf 18 jaar. Preventieactiviteiten (adviesgesprekken, voorlichting, workshops, trainingen, cursussen e.d.) kunnen ook worden ingezet ten bate van doelgroepen onder de 18 jaar.

worden blijvende resultaten behaald. Er is aandacht voor de oorzaken van de financiële problemen en mogelijke belemmeringen voor een oplossing. De gemeente voert de regie op het proces en de cliënt is zelf verantwoordelijk voor het slagen van een traject.

3.2.2 Uitgangspunten

In bovenstaande visie ligt een viertal uitgangspunten besloten. In de volgende paragrafen worden deze uitgangspunten kort toegelicht.

3.2.2.1 Een brede doelgroep

De toegang tot schuldhulpverlening staat in principe open voor iedere inwoner vanaf 18 jaar¹ met (dreigende) financiële problemen in de privésituatie. Voorkomen moet worden dat financiële problemen groter worden of zich ontwikkelen tot problematische schulden doordat de toegang tot SHV beperkt is. Vanwege de belemmering voor participatie wordt de instroom in principe niet beperkt. Er wordt dus geen inkomensgrens gehanteerd en van de mogelijkheid tot uitsluiting bij recidive en (uitkerings)fraude / bestuurlijke boete wordt niet onverkort gebruik gemaakt. Specifiek voor gezinnen met inwonende minderjarige kinderen is er een uitzonderingsclausule in de beleidsregels schuldhulpverlening opgenomen. Daardoor is het bij deze gezinnen mogelijk om de maximale duur van budgetbeheer te verlengen of een uitzondering te maken op de bepaling dat budgetbeheer eenmalig is. Deze brede doelgroep ligt volledig in lijn met het uitgangspunt van de Wgs dat schuldhulpverlening breed toegankelijk dient te zijn.

3.2.2.2 Vraaggerichte dienstverlening en maatwerk

Bij de intake wordt de (voorlopige) hulpvraag van een cliënt in onderling overleg vastgesteld. De vraag en wensen van de cliënt zijn hierbij medebepalend, de cliënt is immers probleemeigenaar. Ook wordt gekeken of dienstverlening van de VKB wel noodzakelijk is of dat een lichtere vorm van dienstverlening door een ketenpartner (bijvoorbeeld via het project thuisadministratie van Humanitas) voldoende is. In overleg wordt dus gekeken welke dienstverlening / welk product het beste past bij de hulpvraag van de cliënt. Hierbij wordt vooral gekeken naar welke dienstverlening het beste bijdraagt aan de participatie van cliënt en aan het voorkomen van maatschappelijke kosten.

De vorm, intensiteit en omvang van de dienstverlening worden afgestemd op de hulpvraag en situatie van de cliënt. Dit is maatwerk en de Volkskredietbank zal dus niet automatisch alle mogelijke producten inzetten. Het credo hierbij is: *lichte vormen van dienstverlening waar het kan, intensieve trajecten waar nodig*. De intensiteit hangt af van wat de cliënt zelf kan (zo nodig met behulp van zijn sociale netwerk).

3.2.2.3 Een integrale aanpak

Binnen de VKB wordt er niet alleen gewerkt aan het oplossen of hanteerbaar maken van het schuldenprobleem, maar er is tevens aandacht voor de achtergronden c.q. oorzaak van de schulden en eventuele belemmeringen voor het oplossen ervan. Als bijvoorbeeld de schulden zijn ontstaan door een verslaving en die is nog steeds aanwezig, dan is de kans van slagen van een volledig schuldregelingstraject zeer klein. Er zal daarom eerst gewerkt moeten worden aan de verslavingsproblematiek en hiervoor wordt de cliënt dan doorverwezen naar Verslavingszorg Noord Nederland. Zo nodig zal de schuldhulpverlening zich in de tussentijdse periode richten op het niet verder laten verslechteren van de maatschappelijke positie van de cliënt (inzet DFD).

Een integrale aanpak is daarnaast een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de gemeente en de ketenpartners. Daarbij kan de Volkskredietbank worden gezien als een belangrijke vindplaats en signalerende instantie voor probleemgezinnen. In een dergelijke situatie wordt de cliënt/het gezin door de VKB aangemeld bij een sociaal (wijk)team en/of de openbare zorgnetwerken. De samenstelling van een sociaal (wijk)team kan per gemeente verschillen. Afhankelijk daarvan wordt zo nodig ook doorverwezen naar maatschappelijk werk en/of een andere

ketenpartner. Verder zijn tussen diverse ketenpartners (op regionaal niveau) afspraken gemaakt om de onderlinge werkprocessen op elkaar af te stemmen. Gemeenten stimuleren dergelijke afspraken en waar nodig initiëren en faciliteren zij nieuwe samenwerkingsafspraken.

3.2.2.4 Eigen verantwoordelijkheid cliënt

Schuldhelpverlening is niet vrijblijvend. Op basis van de Wgs heeft de cliënt een wettelijke inlichtingen- en medewerkingsplicht. De cliënt is eindverantwoordelijk voor het slagen van een schuldhelpverleningstraject. Het succes hangt voor een groot deel af van de motivatie (intentie), eigen inzet, vaardigheden en sociale netwerk van de cliënt. Wanneer een cliënt zijn verplichtingen niet nakomt of niet meewerkt in een traject, kan besloten worden om een traject te weigeren dan wel te beëindigen. Wanneer blijkt dat een cliënt niet in staat is om de eigen verantwoordelijkheid volledig te nemen, wordt het traject daar zo mogelijk op afgestemd c.q. aangepast.

3.3 Doelstellingen en resultaten

3.3.1 Doelstellingen

De in het beleidsplan beschreven werkwijze van ISHV heeft de volgende doelstellingen:

1. Voorkomen van schulden;
2. Duurzame resultaten;
3. Bevorderen participatie;
4. Voorkomen van maatschappelijke kosten.

3.3.2 Gewenste en behaalde resultaten (VKB)

Zoals opgemerkt in de inleiding van dit hoofdstuk (zie paragraaf 3.1), betreffen onderstaande resultaten enkel de resultaten die de VKB in beeld heeft.

3.3.2.1 Voorkomen van schulden

Aandacht voor preventie en nazorg verkleint de kans dat grotere of nieuwe schulden en daarmee samenhangende maatschappelijke problemen (opnieuw) ontstaan.

Streefcijfer 2016:

Het aantal deelnemers aan preventieve activiteiten neemt in 2016 toe met 5 procent ten opzichte van 2014.

Resultaat 2016:

Het aantal deelnemers aan de reguliere preventie-activiteiten zijn in onderstaand schema weer-gegeven:

Preventie-activiteit	Deelnemers 2014	Deelnemers 2016
Lespakket "Kostdat?!?"	216	200
Workshop "Geld speelt een rol"	296	160
Workshop "Financieel bij de Hand"	-	100
(jongeren)sprekuren	20	45
Individuele adviesgesprekken	128	330
Gastlessen Noorderpoort entreeleerlingen	-	65
Cursussen GOB Fivelingo/ISD mobiliteit	-	15
WinklerPrins ouder/kind voorlichtingen	-	75

Preventie-aanbod cl. na afgewezen krediet	-	85
Workshop(s) tienermoeders?	-	10
Jimmy's/andere voorlichtingen woensdagmiddag	-	5
Stagemarkt Hanze	-	25
Lespakket VMBO	300	-
Werkgeversproject	13	-
Totaal	973	1.115

De VKB heeft ook in 2016 extra inzet gepleegd om in een vroeg stadium financiële problemen te signaleren en hulp te bieden. Dit is zowel in groepsverband als op klantniveau gedaan en in samenwerking met ketenpartners. Een voorbeeld hiervan is een financiële scan die momenteel als pilot in DAL-verband wordt gedaan door een medewerker van de VKB tijdens een intake voor een bijstandsuitkering. De resultaten hiervan zijn positief en er zijn in het kader van dit project met 60 inwoners één of meerdere gesprekken gevoerd. Momenteel wordt onderzocht of deze werkwijze ook in de gemeente Oldambt kan worden ingezet.

Totaal

Binnen het werkgebied zijn middels alle bovengenoemde preventie-activiteiten in totaal dus 1.175 (1.115 + 60) personen bereikt. In 2014 werden 973 personen bereikt. Op basis van deze aantallen is er sprake van een stijging van 21% ten opzichte van 2014.

Conclusie:

De doelstelling van een toename van 5% stijging ten opzichte van 2014 is daarmee gehaald.

3.3.2.2 Duurzame resultaten

Een investering in integrale schuldhulpverlening waarbij wordt gewerkt aan het vergroten van de financiële zelfredzaamheid levert een langdurig resultaat en verkleint de kans op recidive.

Streefcijfer 2016:

Het gemiddelde recidivepercentage neemt in 2016 ten hoogste toe tot 10%.

Resultaat 2016:

De berekening van het recidivepercentage is verbeterd. Dit percentage kon in het verleden betrouwbaar worden afgemeten aan de inzet van het product budgetbeheer. Omdat dat product niet meer in alle gevallen wordt ingezet (vanwege de beleidswijzigingen en het gerichter inzetten van onze dienstverlening) is de berekening van het recidivepercentage uitgebreid met het product schuldregeling. Dat betekent dat ook cliënten die eerder een schuldregelingstraject hebben doorlopen nu in de berekening van het percentage meetellen.

Het recidivecijfer in 2016 is in onderstaande tabel weergegeven.

Recidive	Aantal			Percentage		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Gemiddeld	137	125	123	6,3	5,9	4,3

Uit de tabel blijkt dat het gemiddelde recidivepercentage over 2016 op 4,3% ligt. Daarmee is het gedaald ten opzichte van 2015 en het percentage ligt tevens ruim onder de norm. Ook vergeleken met landelijke cijfers blijkt de dienstverlening zeer effectief. Uit recent onderzoek

blijkt dat recidivepercentages landelijk rond de 9 tot 16% liggen.² Bij mensen die in de Wsnp hebben gezeten, ligt dit percentage landelijk gezien nog hoger, namelijk op 19%.³

Conclusie:

De doelstelling van ten hoogste 10% recidive is daarmee ruim gehaald.

3.3.2.3 Bevorderen participatie

Het vergroten van de financiële zelfredzaamheid en het oplossen of beheersbaar maken van de schulden zorgen ervoor dat de financiële situatie geen belemmering meer vormt voor een burger om actief deel te nemen aan de samenleving.

Streefcijfers 2016:

1. Het aantal burgers dat binnen de schuldhulpverlening een oplossing voor de schulden krijgt aangeboden groeit vanaf 2016 jaarlijks;
2. Het aantal crisissituaties dat wordt afgewend, neemt vanaf 2016 jaarlijks toe.

Resultaat 2016 (nulmeting):

De streefcijfers wordt 2016 als een nulmeting gezien. In onderstaande tabel zijn de resultaten voor beide streefcijfers over 2016 weergegeven.

Resultaat (nulmeting)	aantal
Inwoners met oplossing voor schulden	681 van 1.258 (54,1%)
Aantal afgewende crisissituaties	14 van 21 (66,7%)

Inwoners met oplossing voor schulden

In 2016 kregen 681 inwoners een oplossing voor de schulden aangeboden. Bij een deel van deze inwoners (324⁴) is dat een totaaloplossing voor alle schulden (via een herfinanciering, schuldregeling of Wsnp). Bij het overige deel (357 inwoners) wordt wel gewerkt aan het afbetalen van de schulden, maar is dat niet in alle gevallen een totaaloplossing (bijvoorbeeld omdat er belemmeringen zijn voor een schuldregeling). Afgezet tegen het totaal aantal inwoners dat in budgetbeheer of een schuldregeling zit (1.258), heeft 54,1% een oplossing voor de schulden.

Afgewende crisissituaties

Van een crisissituatie is sprake bij een dreigende woningontuiming, afsluiting elektra / gas / water of royerling ziektekostenverzekering. In 2016 waren er 21 aanmeldingen waarbij er sprake was van een crisissituatie. Daarvan werden er 14 crisissituaties (66,7%) afgewend. De crisissituaties worden geregistreerd op het moment van de aanmelding. Ook in de fase daarna (waarin nog niet is gestart met de uitvoering van budgetbeheer) is het mogelijk dat er alsnog een crisis ontstaat.

² Duurzaamheid schuldentracten, *De financiële positie van ex-schuldenaren*, Amsterdam: SEO Economisch Onderzoek 2015. Uit dit onderzoek blijkt dat 9 tot 16% van de onderzochte groep na 4 jaar na beëindiging van het schuldentract weer nieuwe betalingsachterstanden heeft op de premie voor de ziektekostenverzekering. Een betalingsachterstand bij een zorgverzekeraar kan een signaal zijn voor de ontwikkeling van andere en zwaardere schulden omdat deze schulden zich meestal in een eerder stadium ontwikkelen dan andere schulden (Jungmann & Anderson, 2011, Sibma & Okma, 2010). Daarnaast heeft 4 tot 6 procent van de groep na vier jaar ook betalingsachterstanden op nieuwe kredieten.

³ Monitor Wsnp, *Elfde meting over het jaar 2014*, Utrecht/Den Haag: Raad voor de Rechtsbijstand/Centraal Bureau voor de Statistiek 2015. Uit deze meest recente Wsnp-monitor blijkt dat 19 procent van de schuldenaren die in de periode 2009-2013 een schone lei had, in 2014 opnieuw een achterstand had op een rekening, een lening, de hypotheek of de huur.

⁴ Dit betreft het aantal cliënten dat is toegeleid naar een herfinanciering (54), een schuldregeling of de Wsnp (270) en uitgaande van de gemiddelde uitvalpercentages over 2015. Het uitvalpercentage van de rechtbank Noord-Nederland over 2016 was ten tijde van het schrijven van deze evaluatie nog niet beschikbaar, zodat voor deze berekening gebruik is gemaakt van de uitvalpercentages over 2015. Zodra het percentage van de rechtbank Noord-Nederland wel beschikbaar is, zal die worden opgenomen in de kwartaalrapportages over 2017.

Conclusie:

De resultaten over 2016 betreffen een nulmeting.

3.3.2.4 Voorkomen van maatschappelijke kosten

Een investering in integrale schuldhulpverlening voorkomt hoge maatschappelijke kosten zoals de kosten voor huisuitzetting, herhuisvesting, maatschappelijke opvang, extra beroep op bijstand en afsluiting energie.

De maatschappelijke meerwaarde van de VKB vertaalt zich in een kosten-batenanalyse. Onderzoeksbureau Regioplan en de Hogeschool Utrecht hebben onderzoek verricht naar de kosten en baten van schuldhulpverlening⁵. Daarbij is er een rekentool ontwikkeld waarmee gemeenten lokaal de eigen kosten-batenverhouding van hun schuldhulpverlening kunnen berekenen. De rekentool is begin 2016 geactualiseerd.

Streefcijfer 2016:

De verhouding tussen de kosten en de baten van schuldhulpverlening is in 2016 minimaal 1,5 (iedere euro die in schuldhulpverlening wordt geïnvesteerd, levert minstens € 1,50 aan kostenbesparing op).

Resultaat 2016:

De kosten-batenverhouding van de VKB is in onderstaande tabel weergegeven. Bij onderstaande berekening van de kosten-batenverhouding is uitgegaan van voorzichtige opbrengsten en reële kosten.

	Volkskredietbank	
	totaal	per 1000 inw.
9.1 Kosten	€ 2.594.643	€ 17.150
9.2 Baten	€ 4.225.000	€ 27.930
9.3 Bespaarde kosten PW uitstroom	€ 2.064.000	€ 13.640
9.4 Bespaarde kosten PW voorkomen instroom	€ 216.000	€ 1.430
9.5 Bespaarde kosten WW	€ 765.000	€ 5.060
9.6 Bespaarde kosten PW trajecten	€ 17.000	€ 110
9.7 Bespaarde kosten WW reïntegratie	€ 3.000	€ 20
9.8 Bespaarde kosten betalingsregelingen	€ 7.000	€ 50
9.9 Bespaarde kosten huisuitzettingen	€ 368.000	€ 2.430
9.10 Bespaarde kosten MW	€ 32.000	€ 210
9.11 Bespaarde kosten GGZ	€ 24.000	€ 160
9.12 Bespaarde kosten MO	€ 134.000	€ 890
9.13 Bespaarde kosten dakloosheid (zorg en veiligheid)	€ 407.000	€ 2.690
9.14 Bespaarde kosten afsluiten GWL	€ 188.000	€ 1.240

Uit deze tabel blijkt een totaalbedrag aan kosten van schuldhulpverlening van € 2.594.643,-. Daar staat een bedrag aan baten van € 4.225.000,- tegenover. De kosten-baten verhouding is

⁵ Schuldhulpverlening loont!, Amsterdam: Regioplan 2011.

daarmee 1,63. Dit betekent dat elke euro die gemeenten besteden aan schuldhulpverlening, op andere terreinen leidt tot een kostenbesparing van minstens € 1,63.

Conclusie:

De doelstelling van een kosten-baten verhouding van minimaal 1,5 is gehaald.

3.3.3 Managementinformatie

Op basis van managementinformatie wordt de voortgang in het bereiken van de doelstellingen en de gewenste resultaten en de kwaliteit gemonitord. Ook in 2016 ontvingen zowel het bestuur van de VKB als de gemeenteraden eens per kwartaal een rapportage om te kunnen sturen op de voortgang in de doelstellingen en resultaten en kwaliteitsaspecten. In deze rapportages is onder andere informatie opgenomen over de ingezette producten en diensten (wachtlijden, recidive in-, door- en uitstroom) en over de (kenmerken van de) cliënten.

3.3.4 Samenvatting resultaten

Onderstaand is aangegeven welke van de het beleidsplan beschreven doelstellingen zijn behaald:

1. Voorkomen van schulden:

2. Duurzame resultaten:

3. Bevorderen participatie (nulmeting):

4. Voorkomen van maatschappelijke kosten:

3.3.5 Vooruitblik 2017

In 2017 zal getracht worden in de managementrapportages nog meer inzicht te verschaffen in de instroom, doorstroom, tussentijdse uitval en uitstroom van cliënten. Momenteel wordt gewerkt aan een overzicht waarin een groep cliënten wordt gevolgd gedurende het proces van schuldhulpverlening (cohortonderzoek) en waarin enkele kengetallen over succes zichtbaar worden gemaakt.

4

Paragrafen

Door de provincie Groningen is in het kader van haar provinciale toezichtstaak aangegeven dat ter uitvoering van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) in de programmabegroting van de Volkskredietbank een aantal paragrafen dient te worden opgenomen. Ter uitvoering hiervan is de financiële verordening (ex art 212 Gemeentewet) opgesteld, waarin in artikel 12 uitvoering is gegeven aan deze eis van de provincie. In het navolgende komen bedoelde paragrafen aan de orde.

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen is van belang om de financiële gezondheid van de Volkskredietbank te kunnen beoordelen. Het is bedoeld om risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen op te kunnen vangen. Het gaat hierbij om de verhouding tussen:

- De weerstandscapaciteit, dit is de beschikbare financiële ruimte die zonder ingrijpende beleidswijzigingen beschikbaar is;
- De aanwezige risico's.

De weerstandscapaciteit bestaat uit twee onderdelen, de structurele en de incidentele weerstandscapaciteit.

De *structurele weerstandscapaciteit* is met name van belang voor het opvangen van optredende risico's die een over de tijd uitgestrekt effect hebben en om de incidentele weerstandscapaciteit aan te vullen na het optreden van risico's. Een structureel middel om risico's op te vangen kan bijvoorbeeld zijn de post onvoorzien in de begroting.

De *incidentele weerstandscapaciteit* is het ter dekking van risico's aanwezige vrije vermogen. De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit bijvoorbeeld de algemene reserve en deze bedraagt ultimo 2016 nihil.

De aanwezige (structurele en incidentele) weerstandscapaciteit moet voldoende zijn om de financiële gevolgen van optredende risico's op te kunnen vangen. Risico's zijn van nature onzeker van aard en omvang. Indien dit niet zo was, zouden zij worden opgenomen in de begroting. De belangrijkste risico's voor de Volkskredietbank zijn:

- Aansprakelijkheid (claims);
- Bedrijfsvoering (Cao-wijziging, ziekte, wachtgeld, ongevallen);
- Financieel (financiering, uittreding gemeente, proceskostenveroordeling, eigen risico verzekeringen);
- Externe factoren (regelgeving, conjunctuur en macro-economische effecten);
- Overige risico's.

Uitgangspunt bij de aanwezige risico's is dat het uitsluitend incidentele tegenvallers zijn. Daarnaast zullen niet alle risico's op hetzelfde moment plaatsvinden.

De Volkskredietbank is een uitvoeringsorgaan van de deelnemende gemeenten. In dat kader ontvangt de Volkskredietbank op basis van de opgestelde begroting financiële bijdragen van de deelnemende gemeenten en is het niet nodig dat de Volkskredietbank over een eigen weerstandsvermogen beschikt. Een nadelige exploitatiesaldo wordt op basis van de gemeenschappelijke regeling volledig doorberekend aan de deelnemende gemeenten. In het weerstandsvermogen wordt daarom voorzien door de deelnemende gemeenten zelf. Een eventueel nadelig exploitatiesaldo brengen de gemeenten ten laste van de door hen

opgebouwde weerstandscapaciteit. Hiermee is de weerstandscapaciteit van de VKB als zodanig gewaarborgd.

4.1.1 Kengetallen

Ingevolge artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeente (BBV) dienen een aantal kengetallen opgenomen te worden. De financiële kengetallen zijn een uniforme set van kengetallen die een betere inzicht geven in de financiële posities van de gemeenten en provincies, en daarmee ook informatie over de weer- en wendbaarheid van hun begrotingen. De berekening van de kengetallen is conform de ministeriële richtlijnen voor de wijze waarop kengetallen worden vastgesteld en opgenomen in de begroting en het jaarverslag van provincies en gemeenten (Stcrt. 2015, 20619).

Kengetallen	2015	2016	
	realisatie	begroting	realisatie
Netto schuldquote	12%	pm	8%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	12%	pm	8%
Solvabiliteitsratio	0%	pm	0%
Structurele exploitatieruimte	0%	pm	0%
Liquiditeitsratio	0,8	pm	0,8

Netto schuldquote

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Normaliter bevindt de netto schuldquote zich ergens tussen de 0% en 100%.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de VKB in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio is conform het gevoerde beleid al een langere periode nihil (zie paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing op pagina 19).

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken.

Liquiditeitsratio

De liquiditeit laat zien wat de mate is waarin de VKB in staat is om aan haar direct opeisbare verplichtingen te kunnen voldoen. De liquiditeitsratio is conform het gevoerde beleid al een langere periode onder de 1. De huidige uitkomst geeft aan dat er op korte termijn onvoldoende vorderingen en gelden zijn om de korte schulden te voldoen. Door de waarborgen die een gemeentelijke kredietbank als overheidsorgaan (gemeenschappelijke regeling) met zich meebrengt, is er geen noodzaak het toegepaste beleid te wijzigen.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

De investeringen zijn met name gericht geweest op het in stand houden en vervangen van het automatiseringspark.

Het personeel is gehuisvest in het kantoorpand aan de Stationsweg 2 te Appingedam. Dit pand wordt gehuurd. Het binnen onderhoud van het kantoorpand komt voor rekening en risico van de Volkskredietbank. Voor wat betreft de inrichting dan wel bouwkundige aanpassingen van de kantoorruimten is de Volkskredietbank eveneens verantwoordelijk. Deze kosten worden

aangemerkt als huurder investeringen. Het externe (groot) onderhoud van het kantoorpand komt voor rekening en risico van de verhuurder.

Daarnaast heeft de organisatie een dienstvoertuig in gebruik in verband met het spreekuur bezoek op locatie. Dit voertuig is in 2009 aangeschaft. De afschrijving- en onderhoudskosten worden in de exploitatie verwerkt.

4.3 Financiering

Deze paragraaf bevat de beleidsrealisatie ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille. Overeenkomstig de regelgeving heeft het bestuur het treasurystatuut vastgesteld. Het treasurystatuut stelt kaders en doelstellingen voor de uitvoering van het treasurybeleid. Het treasurystatuut is gebaseerd op de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido). Een belangrijk doel van deze wet is de bevordering van een solide financieringsstructuur van decentrale overheden, een doel dat de Volkskredietbank eigen is. De treasuryfunctie wordt onderverdeeld in risicobeheer en kasbeheer.

4.3.1 Risicobeheer

Conform artikel 13 Besluit Begroting en Verantwoording zullen opmerkingen gemaakt moeten worden omtrent beleidsvoornemens inzake risicobeheer. Het betreft hier rente-, debiteuren-, koers-, en valutarisico's. Voor de Volkskredietbank zijn de twee laatstgenoemde risico's niet van toepassing. Voor risico's die kwantificeerbaar zijn, dienen voorzieningen te zijn gevormd.

Renterisico

Onder dit risico wordt begrepen het risico dat de Volkskredietbank loopt als gevolg van mogelijke renteschommelingen. Voorkomen dient te worden dat de Volkskredietbank in financiële moeilijkheden komt door rentestijgingen. Dit risico kan worden beperkt door de financieringsbehoefte te spreiden over de jaren. De mate van deze spreiding wordt uitgedrukt in de renterisico norm. In de renterisico norm worden nieuw aan te trekken leningen in een jaar uitgedrukt als percentage van het begrotingstotaal.

De begrote en werkelijke renterisico norm 2016 en de begrote renterisico norm 2017 worden weergegeven in de volgende tabel.

Renterisico norm (bedragen x 1.000)	2016 (begroot)	2016 (werkelijk)	2017 (begroot)
1a Renteherziening op vaste schuld o/g	€ -	€ -	€ -
1b Renteherziening op vaste schuld u/g	€ -	€ -	€ -
2 Netto renteherziening op vaste schuld (1a - 1b)	€ -	€ -	€ -
3a Nieuwe aangetrokken vaste schuld	€ -	€ -	€ -
3b Nieuwe verstrekte lange leningen	€ 400	€ 734	€ 500
4 Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a - 3b)	€ -400	€ -734	€ -500
5 Betaalde aflossingen	€ -	€ -	€ -
6 Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	€ -400	€ -734	€ -500
7 Renterisico op vaste schuld (2 + 6)	€ -400	€ -734	€ -500
8 De begrotingsomvang	€ 4.072	€ 3.944	€ 4.048
9 Het normpercentage	20%	20%	20%
10 Renterisiconorm (8 x 9)	€ 814	€ 789	€ 810
11 Ruimte (positief) / Overschrijding (negatief) (10 - 7)	€ 1.214	€ 1.523	€ 1.310

Uit deze opstelling blijkt dat de Volkskredietbank binnen de grenzen van de renterisico norm opereert. Ook voor de komende jaren verwacht de Volkskredietbank geen overschrijding van deze norm.

Kredietrisico

Kredietrisicobeheer (of debiteurenrisicobeheer) is het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid op een waardedaling van de vorderingspositie ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door de tegenpartij. Ten aanzien van het debiteurenrisico, kan jaarlijks 4% van de netto uitbetaalde leningen in dat jaar worden toegevoegd aan de voorziening dubieuze leningdebiteuren. Er wordt ten aanzien van leningdebiteuren een (pro)actief beleid gevoerd.

Voor wat betreft niet-kwantificeerbare risico's wordt verwezen naar de eerdere paragraaf betreffende het weerstandsvermogen.

4.3.2 Kasbeheer

De kasgeldlimiet is het maximum bedrag waarvoor de Volkskredietbank middelen mag aantrekken op de geldmarkt. Voor de netto vlottende schulden geldt de kasgeldlimiet als norm. De standaard norm is gedefinieerd als 8,2% van de jaarlijkse begrotingsomvang aan het begin van het jaar. Op grond van artikel 3 lid 5 van de Wet Fido wordt jaarlijks door de provincie Groningen in overleg met de VKB een afwijkend percentage voor de kasgeldlimiet vastgesteld, zodat de netto vlottende schuld binnen de toegestane kasgeldlimiet blijft.

De begrote en werkelijke kasgeldlimiet 2016 en de begrote kasgeldlimiet 2017 worden weergegeven in de volgende tabel.

Kasgeldlimiet (bedragen x 1.000)	2016 (begroot)	2016 (werkelijk)	2017 (begroot)
Omvang begrotingstotaal per 1 januari:	€ 4.072	€ 3.944	€ 4.048
Toegestane kasgeldlimiet (a)			
- in procenten	65%	65%	65%
- in bedrag	€ 2.647	€ 2.563	€ 2.631
Vlottende schuld			
- opgenomen gelden < 1 jaar	€ -	€ -	€ -
- schuld in rekening-courant	€ -	€ -	€ -
- gestorte gelden door derden < 1 jaar	€ 5.600	€ 6.023	€ 5.700
- overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	€ -	€ -	€ -
Totaal vlottende schuld (b)	€ 5.600	€ 6.023	€ 5.700
Vlottende kasgeldmiddelen			
- uitgeleende gelden < 1 jaar	€ 100	€ 60	€ 80
- contante gelden in kas	€ -	€ -	€ -
- tegoeden in rekening-courant	€ 3.300	€ 3.569	€ 3.200
- overige uitstaande gelden < 1 jaar	€ -	€ -	€ -
Totaal vlottende kasgeldmiddelen (c)	€ 3.400	€ 3.629	€ 3.280
Toets kasgeldlimiet			
Totaal netto vlottende schuld (b) - (c)	€ 2.200	€ 2.394	€ 2.420
Toegestane kasgeldlimiet (a)	€ 2.647	€ 2.563	€ 2.631
Ruimte (positief) / Overschrijding (negatief)	€ 447	€ 169	€ 211

De ruimte binnen de kasgeldlimiet 2016 bedroeg € 169.000.

4.4 Bedrijfsvoering

Algemeen

Een juiste bedrijfsvoering is van belang om de taken van de Volkskredietbank verantwoord uit te kunnen voeren. De Volkskredietbank beschikt over een werkorganisatie onder leiding van een directeur. De werkorganisatie voert taken op het gebied schuldhulpverlening uit. Voor een

verdere toelichting op de bedrijfsvoering wordt verwezen naar het woord van de directie op pagina 6 en hoofdstuk 2 vanaf pagina 8 en verder.

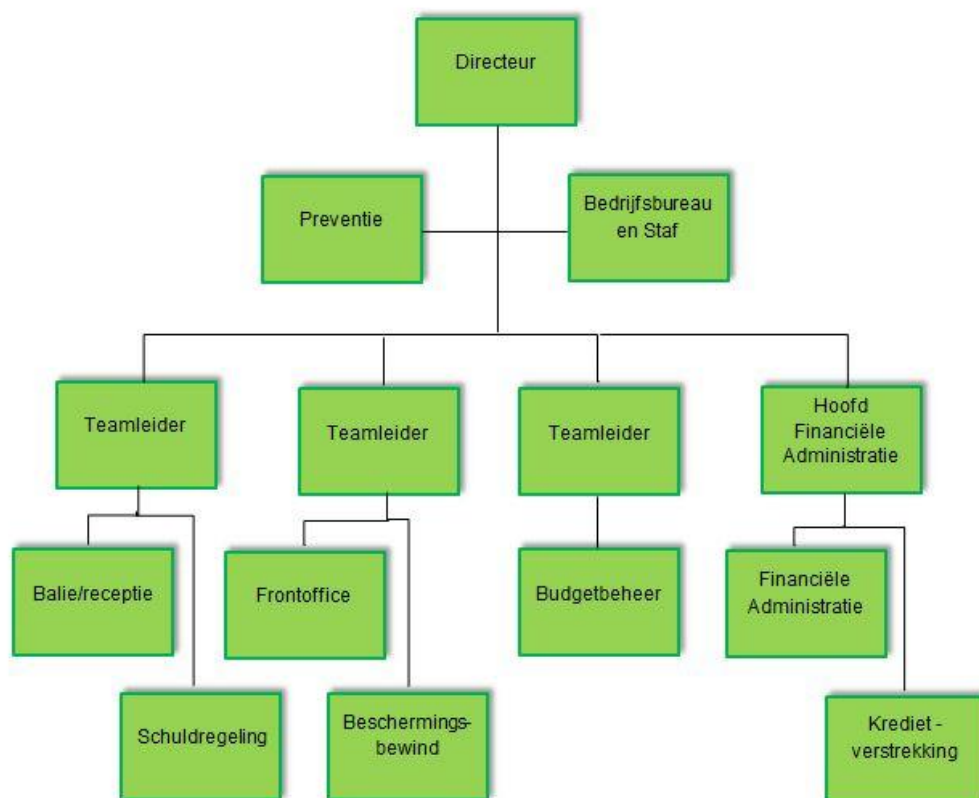
Automatisering

De VKB heeft de automatisering uitbesteed. De VKB is aangesloten op en maakt gebruik van de diensten van CSN Groep B.V. De diensten worden door middel van een dienstverleningsovereenkomst uitgevoerd. Naast de standaard software voor een werkplek wordt gebruik gemaakt van de softwareprogramma's Allegro, Exact, Xtendis, Scientia en Cobra.

Personeel

Het personeel is in dienst van de Volkskredietbank. De arbeidsvoorwaardenregeling voor de sector gemeenten (CAR-UWO) is van toepassing. De loonkosten zijn gebaseerd op de schaallonen behorende bij de functies en het van toepassing zijnde bezoldigingsbesluit van de gemeente Appingedam. De loonkosten bestaan onder andere uit: de jaarlonen inclusief 8% vakantietoeslag, 6% eindejaarsuitkering, 1,5% levensloopbijdrage inclusief sociale lasten werkgeverspremies (WGA, ZVW etc.) en inclusief de werkgeverslasten voor OP/NP, AP, VUT etc.

De VKB levert, ondergebracht in een 9-tal afdelingen, verschillende financiële diensten in de regio noordoost Groningen. Hieronder is het organogram van de uitvoeringsorganisatie van de VKB weergegeven.

De uitvoeringsorganisatie staat onder leiding van de directeur en onder toezicht van het Dagelijks en het Algemeen Bestuur.

4.5 Verbonden partijen

De Volkskredietbank is als Gemeenschappelijke Regeling een verbonden partij voor de deelnemende gemeenten. De Volkskredietbank heeft zelf geen verbonden partijen.

Jaarrekening 2016

5

Balans per 31 december 2016

(ná verwerking exploitatiesaldo en ná verwerking mutaties in de reserves)

Activa	31 december 2016		31 december 2015	
	€	€	€	€
Vaste activa				
B.1 Materiële vaste activa:				
Investerings met economisch nut:				
Verbouwing kantoor	287.377		347.521	
Kantoorinventaris	18.574		17.635	
Automatisering	19.767		40.985	
		325.718		406.141
B.2 Financiële vaste activa:				
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		989.901		817.544
Vlottende activa				
B.3 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:				
Overige uitzettingen	59.964		74.348	
Overige vorderingen	1.430.317		1.517.685	
		1.490.281		1.592.033
B.4 Liquide middelen:				
Bank		3.568.685		3.267.278
		6.374.585		6.082.996

Passiva	31 december 2016		31 december 2015	
	€	€	€	€
Vaste passiva				
B.5 Eigen vermogen:				
Algemene reserve	-		-	
Bestemmingsreserves	-		-	
		-		-
Vlottende passiva				
B.6 Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:				
Beheerrekeningen	6.022.684		5.824.089	
Overige schulden	351.901		258.907	
		6.374.585		6.082.996
		6.374.585		6.082.996

6

Overzicht van baten en lasten 2016

BATEN	Begroting 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
	€	€	€
E.1 Vaste bijdrage opdrachtgevers	129.000	127.698	128.585
E.2 Exploitatie bijdrage opdrachtgevers	83.000	598.235	408.515
E.3 Opbrengsten schuldhelpverlening	2.900.000	2.387.670	2.664.592
E.4 Opbrengsten beschermingsbewind	729.000	560.622	560.670
E.5 Overige opbrengsten	137.000	170.362	132.947
E.6 Rente opbrengsten	94.000	99.138	101.323
Totaal baten	<u>4.072.000</u>	<u>3.943.725</u>	<u>3.996.632</u>

LASTEN	Begroting 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
	€	€	€
E.7 Personeelskosten	3.121.000	2.986.371	3.068.017
E.8 Afschrijvingskosten	110.000	101.726	105.962
E.9 Huisvestingskosten	150.000	143.870	141.989
E.10 Organisatiekosten	349.000	364.094	344.636
E.11 Rente- en bankkosten	43.000	32.148	39.761
E.12 Algemene kosten	134.000	117.304	132.525
E.13 Kosten voorzieningen	17.000	38.935	24.601
E.14 BTW kosten	148.000	159.277	139.141
E.15 Vennootschapsbelasting	pm	-	-
Totaal lasten	<u>4.072.000</u>	<u>3.943.725</u>	<u>3.996.632</u>
Exploitatiesaldo voor bestemming	-	-	-
Mutaties reserves:			
Algemene reserve	-	-	-
Bestemmingsreserve	-	-	-
Totaal mutaties reserves	-	-	-
Saldoverdeling gemeenten	-	-	-

6.1 Analyse van het overzicht van baten en lasten

De gerealiseerde afwijking ten opzichte van de begroting over de periode 1 januari 2016 tot en met 31 december 2016 wordt hieronder geanalyseerd.

Analyse van de baten

De gerealiseerde totale baten zijn per saldo € 128.000,- lager dan begroot. De afwijking kan als volgt worden gespecificeerd (afwijkingen tot en met 5% van de begroting worden niet toegelicht):

BATEN	Begroting 2016	Realisatie 2016	Realisatie t.o.v. begroting			
			Hoger		Lager	
	€	€	€	%	€	%
E.1 Vaste bijdrage opdrachtgevers	129.000	128.000	-	-	1.000	0,8
E.2 Exploitatie bijdrage opdrachtgevers	83.000	598.000	515.000	620,5	-	-
E.3 Opbrengsten schuldhulpverlening	2.900.000	2.388.000	-	-	512.000	17,7
E.4 Opbrengsten beschermingsbewind	729.000	561.000	-	-	168.000	23,0
E.5 Overige opbrengsten	137.000	170.000	33.000	24,1	-	-
E.6 Rente opbrengsten	94.000	99.000	5.000	5,3	-	-
Totaal baten	4.072.000	3.944.000	553.000	14,0	681.000	17,3
						-128.000

De gerealiseerde **exploitatie bijdrage opdrachtgevers (E.2)** zijn per saldo € 515.000,- hoger dan begroot. Dit betreft een extra bijdrage vanuit de gemeenten om het tekort op de exploitatie van de VKB op te vangen.

De gerealiseerde **opbrengsten schuldhulpverlening (E.3)** zijn per saldo € 512.000,- lager dan begroot. Er zijn geen productprijverschillen, de werkelijke tarieven wijken niet af ten opzichte van de begrote tarieven. De verschillen tussen de gerealiseerde en begrote aantallen per activiteit worden zichtbaar in de volgende tabel:

Activiteiten	Begroting 2016	Realisatie 2016	Realisatie t.o.v. begroting			
			Hoger		Lager	
	aant.	aant.	aant.	%	aant.	%
Basispakket						
Intake, diagnose en probleemanalyse	704	768	64	9,1	-	-
Adviesgesprekken	138	330	192	139,1	-	-
Lening aanvraag	476	456	-	-	20	4,2
Budgetbeheer zwaar	1.504	1.202	-	-	302	20,1
Budgetbeheer middel	79	39	-	-	40	50,6
Budgetbeheer licht	49	59	10	20,4	-	-
Financieel beheer	50	15	-	-	35	70,0
Budgetcoaching	358	309	-	-	49	13,7
Schuldregeling	479	320	-	-	159	33,2
Schuldbemiddeling	137	189	52	38,0	-	-
Wspn-verklaring	231	143	-	-	88	38,1
Pluspakket						
Lening aanvraag met borg	57	116	59	103,5	-	-

De gerealiseerde **opbrengsten beschermingsbewind (E.4)** zijn € 168.000,- lager dan begroot. Het aantal gerealiseerde dossiers per 31 december bedraagt 444 (begroot: 537). De geactiveerde dossiers in 2016 zijn tijdsgelang meegenomen in de opbrengsten. De werkelijke tarieven wijken niet af ten opzichte van de begrote tarieven. Het aantal dossiers is lager dan begroot in verband met de gehanteerde cliëntenstop. De instroom is minimaal, terwijl de uitstroom conform voorgaande jaren is.

De gerealiseerde **overige opbrengsten (E.5)** zijn € 33.000,- hoger dan begroot. Deze opbrengsten zijn hoger in verband met de vrijval van een aantal balansposten ten gunste van de exploitatie en vanwege het project Bronheffing bij de ISD Noordoost.

Analyse van de lasten

De gerealiseerde lasten zijn per saldo € 128.000,- lager dan begroot. De afwijking kan als volgt worden gespecificeerd (afwijkingen tot en met 5% van de begroting worden niet toegelicht):

LASTEN	Begroting 2016	Realisatie 2016	Realisatie t.o.v. begroting					
			Hoger		Lager		Saldo	
	€	€	€	%	€	%	€	
E.7 Personeelskosten	3.121.000	2.987.000	-	-	134.000	4,3		
E.8 Afschrijvingskosten	110.000	102.000	-	-	8.000	7,3		
E.9 Huisvestingskosten	150.000	144.000	-	-	6.000	4,0		
E.10 Organisatiekosten	349.000	364.000	15.000	4,3	-	-		
E.11 Rente- en bankkosten	43.000	32.000	-	-	11.000	25,6		
E.12 Algemene kosten	134.000	117.000	-	-	17.000	12,7		
E.13 Kosten voorzieningen	17.000	39.000	22.000	129,4	-	-		
E.14 BTW kosten	148.000	159.000	11.000	7,4	-	-		
E.15 Vennootschapsbelasting	pm	-	-	-	-	-		
Totaal lasten	4.072.000	3.944.000	48.000	1,2	176.000	4,5	-128.000	

De gerealiseerde **personeelskosten (E.7)** zijn per saldo € 134.000,- lager dan begroot en zijn als volgt onderverdeeld:

LASTEN	Begroting 2016	Realisatie 2016	Realisatie t.o.v. begroting					
			Hoger		Lager		Saldo	
			€	%	€	%		
	€	€	€	%	€	%	€	
E.7 Personeelskosten								
Loonsomkosten ambtelijk personeel	2.786.000	2.627.000	-	-	159.000	5,7	-159.000	
Overige personeelskosten:								
Uitzend- en detacheringskosten	151.000	104.000	-	-	47.000	31,1		
Vervangingskosten ziekteverzuim	70.000	191.000	121.000	172,9	-	-		
Scholingskosten	60.000	18.000	-	-	42.000	70,0		
Reis- en verblijfskosten	11.000	8.000	-	-	3.000	27,3		
Diverse personeelskosten	43.000	39.000	-	-	4.000	9,3		
Totaal	335.000	360.000	121.000	33,6	96.000	26,7	25.000	
Totaal personeelskosten	3.121.000	2.987.000	121.000	4,1	255.000	8,5	-134.000	

- De gerealiseerde **loonsomkosten ambtelijk personeel** zijn € 159.000,- lager dan begroot. In onderstaand overzicht wordt de afwijking gespecificeerd:

Specificatie afwijking loonsomkosten ambtelijk personeel

	€
WAZO / ZW-uitkeringen	104.000 lager
Korting ouderschapsverlof	32.000 lager
Korting i.v.m. ziekte	4.000 lager
Detachering medewerkers	69.000 lager
Lagere fte t.o.v. begroot	107.000 lager
	316.000 lager
Salarisverhoging (cao) van 3% vanaf 1 januari 2016	68.000 hoger
Eenmalige last vakantiegeldverplichting	89.000 hoger
Per saldo	159.000 lager

De invoering van het Individueel Keuzebudget (IKB) is per 1 januari 2017 een feit. Ultimo 2016 dient een eenmalige verplichting inzake te betalen vakantiegeld voor het ambtelijk personeel opgenomen te worden in de balans per 31 december 2016. Door de invoering van het IKB is uitbetaling van het vakantiegeld op ieder moment mogelijk, waardoor er op balansdatum een verplichting ontstaat. Deze is (conform het BBV) niet van jaarlijks terugkerende en gelijkblijvende omvang, waardoor de verplichting in de balans moet worden verantwoord. Het betreft een eenmalige extra last van 7 maanden vakantiegeld, totaal € 89.000,-;

- De gerealiseerde **uitzend- en detacheringskosten** zijn € 47.000,- lager dan begroot. De loonsomkosten m.b.t. het vaste ambtelijke personeel zijn aanzienlijk lager dan begroot (zie hiervoor). De VKB heeft behoefte aan een flexibele schil, zodat er beter kan worden gestuurd op de (toekomstige) veranderingen in de dienstverlening;
- De gerealiseerde **vervangingskosten ziekteverzuim** zijn € 121.000,- hoger dan begroot. Het ziekteverzuimpercentage (ZVP) bedraagt op dit moment 6,6% (2015: 8,8%). Het langdurige ZVP is op dit moment 4,3% (2015: 7,2%). Er is sprake van een duidelijke daling ten opzichte van vorig jaar. De overschrijding van de lasten wordt grotendeels veroorzaakt door de (tijdelijke) vervanging van een teamleider. De extra hiermee gepaarde gaande kosten bedragen € 71.000,-.

Exceptionele personele situatie

Het bijstellen van de personele bezetting in relatie tot de achterblijvende productie is onvoldoende te realiseren. Dit wordt veroorzaakt door een extreem hoog percentage zwangerschaps- en ouderschapsverloven. Op dit moment (december 2016) is bekend dat 11 (20%) van de 55 medewerkers in ambtelijk dienst in 2016 met zwangerschapsverlof zijn of gaan. Ook zijn er uit eerdere rechten meerdere medewerkers die ouderschapsverlof opnemen. Naast de financiële consequenties zijn de vele zwangerschapsvervangingen voor een cliëntgerichte organisatie een grote belasting. Zowel kwalitatief als kwantitatief is de voortdurende vervanging een punt van aandacht.

De gerealiseerde **organisatiekosten (E.10)** zijn € 15.000,- hoger. De stijging is deels veroorzaakt door hogere advieskosten in verband met het onderzoek door BMC Advies B.V. over de toekomstscenario's van de VKB en de positie van beschermingsbewind.

De gerealiseerde **rentekosten (E.11)** zijn € 11.000,- lager dan begroot en worden veroorzaakt door de dalende aantallen cliënten in onder andere budgetbeheer en de daarmee gepaard gaande lagere aantal financiële overboekingen via de bank. Hierdoor dalen ook de rente- en bankkosten.

De gerealiseerde **kosten voorzieningen (E.13)** zijn € 22.000,- hoger dan begroot. De (verwachte) afboekingen op de beschermingsbewind en lening debiteuren zijn toegenomen en derhalve zijn de voorzieningen hierop aangepast.

De gerealiseerde **BTW kosten (E.14)** zijn € 11.000,- hoger dan begroot. Vanwege met name de hogere inhuur van tijdelijke medewerkers zijn de BTW kosten toegenomen. De deelnemende gemeenten kunnen naar rato (een deel van) deze BTW kosten compenseren vanuit het BTW compensatiefonds.

Vennootschapsbelasting (E.15)

Met ingang van 1 januari 2016 is de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen in werking getreden. De vraag of de activiteiten van de VKB onder de Vpb-plicht vallen, is daarin leidend. De VKB heeft de samenwerking gezocht met een drietal andere kredietbanken. Gezamenlijk is aan Deloitte Belastingadviseurs de opdracht gegeven om onderzoek te doen naar de vraag of de VKB Vpb-plichtig is en zo ja, wat daarvan de gevolgen zullen zijn. Deloitte Belastingadviseurs heeft begin december jl. een brief naar de belastingdienst verstuurd. Het uitgangspunt is dat, bij de VKB geen sprake is van een Vpb-plicht, omdat er geen fiscaal winststreven is. De belastingdienst heeft in een schriftelijk reactie van 20 januari jl. geconcludeerd dat er geen belastingplicht ontstaat voor de vennootschapsbelasting per 1 januari 2016. Indien blijkt dat in 2016 of in een later jaar wel positieve resultaten worden behaald, dient het één en ander opnieuw te worden beoordeeld.

De baten en lasten worden nader gespecificeerd in het onderdeel toelichting op het overzicht van baten en lasten op pagina 39 en verder.

7

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

	2016		2015	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo		-		-
Aanpassingen voor:				
- afschrijvingen		101.726		105.962
Veranderingen in werkkapitaal:				
- overige uitzettingen	14.384		23.713	
- overige vorderingen	87.368		-38.675	
- netto-vlootende schulden	291.589		-162.265	
		393.341		-177.227
Overige:				
- boekresultaat materiële vaste activa		-		-
<i>Kasstroom uit operationele activiteiten</i>		495.067		-71.265
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	-21.303		-58.081	
Desinvesteringen in materiële vaste activa	-		-	
Verstrekkings leningen u/g	-733.644		-607.037	
Aflossingen leningen u/g	561.287		465.193	
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>		-193.660		-199.925
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Bijdrage gemeenten, saldo	-		-	
<i>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>		-		-
Mutatie liquide middelen (inclusief kortlopende schulden aan kredietinstellingen)				
		301.407		-271.190
Liquide middelen				
Saldo per 31 december 2016		3.568.685		
Saldo per 31 december 2015		3.267.278		3.267.278
Saldo per 31 december 2014				3.538.468
Mutatie liquide middelen		301.407		-271.190

8

Toelichting op de balans en het overzicht van baten en lasten

8.1 Waarderingsgrondslagen

Algemeen

De jaarcijfers hebben betrekking op de periode 1 januari 2016 tot en met 31 december 2016. Activa en passiva worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs of vervaardigingsprijs, waar nodig onder aftrek van afschrijvingen en (buitengewone) waardeverminderingen. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat over verschillende zaken een oordeel wordt gevormd, en dat schattingen worden gemaakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

De jaarcijfers zijn gebaseerd op het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Balanswaardering

Materiële vaste activa

Waardering van de materiële vaste activa vindt plaats op basis van de historische aanschafwaarden exclusief BTW onder aftrek van afschrijvingen.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa bestaan uit de verstrekte leningen verminderd met de vervallen termijnen en vermeerderd met de vooruit ontvangen aflossingen. Waardering vindt plaats tegen nominale waarde.

Vlottende activa en passiva

De onder de vorderingen opgenomen nog te ontvangen vervallen termijnen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met de getroffen voorzieningen. De liquide middelen en kortlopende schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overzicht van baten en lasten

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. Baten worden verantwoord in het jaar waarin ze zijn gerealiseerd. Lasten worden genomen in het jaar waarin zij voorzienbaar zijn.

Afschrijvingen

Afschrijvingen vinden plaats op basis van een vast percentage van de aanschafwaarde exclusief BTW. De wijze waarop de afschrijvingen plaatsvinden worden vermeld in de controleverordening.

8.2 Toelichting op de balans per 31 december 2016

Alle vermelde activa betreffen investeringen met economisch nut. Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

B.1. Materiële vaste activa	Ver- bouwing kantoor	Kantoor- inventaris	Auto- matisering	Vervoer- middel	Totaal
	€	€	€	€	€
Per 1 januari 2016:					
Aanschafwaarde	601.392	217.918	185.790	8.249	1.013.349
Cumulatieve waarde- verminderingen en afschrijvingen	-253.871	-200.283	-144.805	-8.249	-607.208
Boekwaarde	<u>347.521</u>	<u>17.635</u>	<u>40.985</u>	<u>-</u>	<u>406.141</u>
Mutaties 2016:					
Investeringen	-	13.349	7.954	-	21.303
Desinvesteringen	-	-18.791	-5.098	-	-23.889
Afschrijvingen desinvesteringen	-	18.791	5.098	-	23.889
Afschrijvingen	-60.144	-12.410	-29.172	-	-101.726
	<u>-60.144</u>	<u>939</u>	<u>-21.218</u>	<u>-</u>	<u>-80.423</u>
Per 31 december 2016:					
Aanschafwaarde	601.392	212.476	188.646	8.249	1.010.763
Cumulatieve waarde- verminderingen en afschrijvingen	-314.015	-193.902	-168.879	-8.249	-685.045
Boekwaarde	<u>287.377</u>	<u>18.574</u>	<u>19.767</u>	<u>-</u>	<u>325.718</u>
Afschrijvings- percentages	<u>10%</u>	<u>10-33,3%</u>	<u>20-33,3%</u>	<u>20%</u>	

De investeringen worden lineair afgeschreven aan de hand van de volgende uitgangspunten:

- Verbouwing nieuw kantoor 10 jaar
- Kantoorinventaris 3 of 10 jaar
- Automatisering 3 of 5 jaar
- Vervoermiddel 5 jaar

B.2. Financiële vaste activa	2016	2015
	€	€
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
Saldo per 1 januari	817.544	675.700
Verstrekkings t/m 31 december	733.644	607.037
	1.551.188	1.282.737
Vervallen termijnen en ontvangen aflossingen t/m 31 december	-561.287	-465.193
Saldo per 31 december	989.901	817.544
Uitstaande leningen per 31 december	671	543

Het betreft verstrekte persoonlijke leningen, herfinancieringen en saneringskredieten aan cliënten.

B.3. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2016	2015
	€	€
Overige uitzettingen		
Saldo per 1 januari	131.848	156.261
Vervallen termijnen t/m 31 december	519.336	464.175
	651.184	620.436
Ontvangen aflossingen t/m 31 december	-521.836	-485.920
Achterstand	129.348	134.516
Vooruitontvangen termijnen	-3.184	-2.668
Per saldo achterstand per 31 december	126.164	131.848
Vordering verpagingsrente	12.404	17.999
	138.568	149.847
Voorziening dubieuze leningdebiteuren	-66.200	-57.500
Voorziening verpagingsrente	-12.404	-17.999
Saldo per 31 december	59.964	74.348

Voorziening dubieuze leningdebiteuren

De voorziening dubieuze leningdebiteuren dient voor het opvangen van het risico van oninbaarheid van de leningen u/g. Jaarlijks mag maximaal 4% van de in het boekjaar netto uitbetaalde leningen u/g aan de voorziening worden toegevoegd. Volgens het Bankreglement is de maximale voorziening dubieuze leningdebiteuren 10% van het debiteurensaldo. Op basis van een geschat risicoprofiel van de debiteuren is per 31 december 2016 de voorziening dubieuze leningdebiteuren bepaald op € 66.200.

Voorziening verpagingsrente

De voorziening verpagingsrente dient voor het opvangen van het risico van oninbaarheid van de vordering verpagingsrente.

	2016	2015
	€	€
Mutatie voorziening dubieuze leningdebiteuren		
Saldo per 1 januari	57.500	58.200
Toevoegingen	12.693	5.172
	70.193	63.372
Afboekingen minus ontvangen afboekingen, per saldo afboekingen	-3.993	-5.872
Saldo per 31 december	66.200	57.500

De in de balans opgenomen overige vorderingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
Overige vorderingen		
Debiteuren	27.437	45.178
Gemeenten	795.924	778.534
Beschermingsbewind	516.769	613.519
Overige vorderingen en overlopende activa	90.187	80.454
Totaal	1.430.317	1.517.685

De vorderingen van het openstaande debiteurensaldo per 31 december 2016 zijn allemaal korter dan drie maanden.

De post liquide middelen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

B.4. Liquide middelen	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
BNG, rekening-courant .665	948.796	1.247.935
BNG, prepaidkaart .226	14.373	13.354
BNG, rekening-courant .171	818.333	265.481
SNS Bank, betaalrekening .413	10.203	4.999
ABN-Amro, betaalrekening .730	56.980	15.509
ABN-Amro, kwartaal depositorekening .681	720.000	1.720.000
ABN-Amro, jaar depositorekening .816	1.000.000	-
Totaal	3.568.685	3.267.278

De bankgelden op de balans betreffen vooral gelden van cliënten. Deze derden gelden zijn echter uitgezonderd van het verplichte schatkistbankieren.

B.5. Eigen vermogen	Saldo per 01-01-2016	Toevoeging 2016	Onttrekking 2016	Saldo per 31-12-2016
	€	€	€	€
Algemene reserve	-	-	-	-
Bestemmingsreserves	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Per 31 december 2016 zijn de reserves nihil.

De in de balans opgenomen netto vlottende schulden en overige schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

B.6. Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
Beheerrekeningen		
Persoonlijke Rekeningen Saldo's (PRS) cliënten	1.074.579	1.088.798
Spaargelden en reserveringen cliënten	4.780.992	4.588.713
Door te betalen bemiddelingen	167.113	146.578
Totaal	6.022.684	5.824.089

Persoonlijke Rekeningen Saldo's (PRS) cliënten

Hierop worden in principe alle cliënttegoeden verzameld die worden uitbetaald aan de cliënt en/of bestemd zijn voor toerekening aan activiteiten, zoals budgetbeheer, beschermingsbewind, kredietverstrekkingen, saneringen, schuldbemiddeling etc. Vanuit deze activiteiten vindt dan doorbetaling plaats naar derden of naar de cliënt zelf.

Scheiding van cliënt- en organisatiegelden

De Volkskredietbank maakt gebruik van één centrale bankrekening op naam van de Volkskredietbank waarop alle cliëntgelden worden ontvangen. Voor iedere cliënt opent de Volkskredietbank een (budgetbeheer)rekening waarbij een volledige, administratieve scheiding is aangebracht. Door de waarborgen die een gemeentelijke kredietbank als overheidsorgaan met zich meebrengt, is er geen noodzaak tot strikte scheiding middels separate externe bankrekeningen op naam van cliënten.

Ontheffing

De Rechtbank Noord-Nederland heeft per brief van 17 november 2015 aan de Volkskredietbank een ontheffing verleend voor de eis van scheiding van cliënt- en organisatiegelden (artikel 1:436 lid 4 BW).

Spaargelden en reserveringen cliënten

In overleg met de cliënt worden reserveringen gedaan voor toekomstige uitgaven ten behoeve van de activiteiten budgetbeheer en beschermingsbewind.

Door te betalen bemiddelingen

Dit zijn bedragen bestemd voor doorbetaling aan schuldeisers van de activiteit schuldbemiddeling.

	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
Overige schulden		
Crediteuren	103.753	87.476
Uitzend- en detachingskosten	6.440	18.599
Accountantskosten	10.120	13.750
Vakantiegeld	88.630	-
Overige schulden en overlopende passiva	142.958	139.082
Totaal	351.901	258.907

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De volgende onderdelen zijn toekomstige financiële verplichtingen en niet in de balans opgenomen:

- De verplichting uit hoofde van de vakantiedagen is, conform het BBV, niet in de balans opgenomen. Deze verplichting bedraagt per 31 december 2016:

Vakantiedagen	€ 35.253
---------------	----------

- Huurovereenkomst kantoorpand: betreft een financiële huurverplichting van € 89.000 per jaar en deze wordt jaarlijks verhoogd op basis van het CPI van het CBS. Deze verplichting loopt van 1 november 2010 tot en met 31 oktober 2020.
- Huurovereenkomst afdrukapparatuur: betreft een financiële huurverplichting van € 11.580 per jaar. Deze verplichting loopt van 26 oktober 2015 tot en met 25 oktober 2018.
- Leaseovereenkomst koffie automaten: betreft een financiële leaseverplichting van € 1.400 per jaar. Deze verplichting loopt van 1 juni 2014 tot en met 31 mei 2018.

8.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2016

BATEN	Begroting 2016		Realisatie 2016		Realisatie 2015	
	€ aant.		€ aant.		€ aant.	
E.1 Vaste bijdrage opdrachtgevers:						
Totaal	129.000		127.698		128.585	
E.2 Exploitatie bijdrage opdrachtgevers:						
Totaal	83.000		598.235		408.515	
E.3 Opbrengsten schuldhulpverlening:						
Basispakket						
Intake, diagnose en probleemanalyse	239.000	704	260.352	768	223.440	665
Adviesgesprekken	23.000	138	55.770	330	27.384	163
Lening aanvraag	80.000	476	77.064	456	70.392	419
Budgetbeheer zwaar	1.530.000	1.504	1.199.043	1.202	1.410.192	1.399
Budgetbeheer middel	40.000	79	25.146	39	31.248	62
Budgetbeheer licht	17.000	49	20.001	59	13.272	40
Financieel beheer	13.000	50	4.699	15	8.820	35
Budgetcoaching	182.000	358	156.972	309	141.120	280
Schuldregeling	569.000	479	379.840	320	544.488	463
Schuldbemiddeling	70.000	137	96.012	189	73.080	145
Wsnp-verklaring	78.000	231	48.477	143	70.560	210
	2.841.000		2.323.376		2.613.996	
Directe kosten basispakket	-20.000		-29.810		-26.192	
Totaal	2.821.000		2.293.566		2.587.804	
Pluspakket						
Lening aanvraag met borg	10.000	57	19.604	116	11.088	66
Cursussen en trainingen	69.000		74.500		65.700	
Totaal	79.000		94.104		76.788	
Totaal opbrengsten schuldhulpverlening	2.900.000		2.387.670		2.664.592	
E.4 Opbrengsten beschermingsbewind:						
Intake dossiers	16.000	30	8.570	22	9.282	21
Actuele dossiers	703.000	537	540.659	444	538.149	498
Extra / bijzondere werkzaamheden	10.000		11.393		13.239	
Totaal	729.000		560.622		560.670	
E.5 Overige opbrengsten:						
Bijdrage schuldbemiddeling	31.000		37.208		31.500	
Bijdrage financieel beheer	7.000		5.628		6.774	
Bijdrage shv als sec. arbeidsvoorwaarde	4.000		2.185		3.675	
Administratieve bijdrage budgetbeheer	31.000		24.878		28.054	
Bijdrage betaald budgetbeheer	49.000	145	50.539	151	48.944	148
Overige	15.000		49.924		14.000	
Totaal	137.000		170.362		132.947	
E.6 Rente opbrengsten:						
Kredietvergoedingen	72.000		92.437		79.601	
Vertragsrente	7.000		4.592		9.210	
Rente rekening-courant en deposito	15.000		2.109		12.512	
Totaal	94.000		99.138		101.323	

LASTEN	Begroting 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
	€	€	€
E.7 Personeelskosten:			
Loonsomkosten ambtelijk personeel	2.786.000	2.626.855	2.735.337
Overige personeelskosten:			
Uitzend- en detacheringskosten	151.000	104.294	87.935
Vervangingskosten ziekteverzuim	70.000	190.564	163.547
Scholingskosten	60.000	18.189	25.136
Reis- en verblijfkosten	11.000	7.837	8.575
Diverse personeelskosten	43.000	38.632	47.487
Totaal	335.000	359.516	332.680
Totaal personeelskosten	3.121.000	2.986.371	3.068.017
E.8 Afschrijvingskosten:			
Verbouwing kantoor	60.000	60.144	58.873
Kantoorinventaris	18.000	12.410	17.724
Automatisering	32.000	29.172	29.365
Vervoermiddel	-	-	-
Totaal	110.000	101.726	105.962
E.9 Huisvestingskosten:			
Onderhoud gebouw en inventaris	7.000	5.656	4.925
Verlichting, verwarming en water	21.000	18.242	17.218
Huur kantoor en spreekuurlocaties	92.000	91.493	89.667
Verzekeringen en belastingen	7.000	7.112	7.123
Afval- en papierverwerking	3.000	2.501	2.674
Beveiligingskosten	4.000	3.037	4.532
Schoonmaakkosten	16.000	15.829	15.850
Totaal	150.000	143.870	141.989

LASTEN	Begroting 2016	Realisatie 2016	Realisatie 2015
	€	€	€
E.10 Organisatiekosten:			
Kantoorbenodigdheden	6.000	6.255	6.783
Drukwerk	8.000	5.251	3.509
Telefoon- en internetkosten	38.000	31.033	35.390
Porti- en postverwerkingkosten	40.000	34.571	44.744
Informatiekosten BKR	2.000	3.610	3.945
Contributies en abonnementen	18.000	17.799	17.870
Promotiekosten	2.000	4.538	2.799
Accountantskosten	24.000	23.640	21.010
Advieskosten	8.000	29.479	1.881
Kosten automatisering, printers en copiers	169.000	177.966	174.597
Deurwaarderskosten	1.000	169	599
Kosten beschermingsbewind	13.000	17.828	16.200
Kosten preventie en voorlichting	1.000	2	356
Kosten bankpassen	5.000	5.308	6.973
Kosten bezwaarschriftencommissie	3.000	927	-
Kosten kwaliteitszorg	2.000	2.187	445
Vergaderkosten	2.000	2.430	2.339
Autokosten	2.000	1.209	1.196
Onvoorzien	5.000	-108	4.000
Totaal	349.000	364.094	344.636
E.11 Rente- en bankkosten:			
Rente en kosten banken	35.000	29.696	32.571
Rente beschermingsbewind	8.000	2.452	7.190
Totaal	43.000	32.148	39.761
E.12 Algemene kosten:			
Kosten voorlichting en innovatie (V&I)	129.000	113.880	129.144
Diverse algemene kosten	5.000	3.424	3.381
Totaal	134.000	117.304	132.525
E.13 Kosten voorzieningen:			
Dubieuze leningdebiteuren	3.000	12.693	5.172
Dubieuze debiteuren beschermingsbewind	14.000	26.242	19.429
Totaal	17.000	38.935	24.601
E.14 BTW kosten:			
Totaal	148.000	159.277	139.141
E.15 Vennootschapsbelasting:			
Totaal	pm	-	-

9

Vaststellen jaarstukken 2016

Het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Volkskredietbank Noord-Oost Groningen, in vergadering bijeen op 2017 besluit tot het vaststellen van de jaarstukken 2016.

De voorzitter,

De secretaris,

10

Overige gegevens

10.1 Exploitatiesaldoverwerking en saldoverdeling

Volgens de Gemeenschappelijke Regeling wordt het resterend exploitatiesaldo gedeeld door de deelnemende gemeenten. Op basis van artikel 38 lid 2 en 3 van de Gemeenschappelijke Regeling wordt de bijdrage van de deelnemende gemeenten als volgt berekend:

- voor $\frac{1}{4}$ naar verhouding van het aantal inwoners op 1 januari van het desbetreffende dienstjaar;
- voor $\frac{3}{4}$ naar verhouding van het totaalbedrag van de voor de inwoners van elke deelnemende gemeente in het desbetreffende dienstjaar verleende diensten.

Het exploitatiesaldo over het jaar 2016 bedraagt nihil. Er zijn geen mutaties in de reserves geweest.

10.2 BTW compensatie

De VKB is grotendeels niet BTW-plichtig. Dit houdt in dat een aanzienlijk deel van de BTW op inkopen niet kan worden teruggevorderd en derhalve onderdeel is van de kosten van inkopen en investeringen. De investeringen worden echter exclusief BTW geactiveerd, de BTW op inkopen is opgenomen in de resultaatpost 'BTW kosten'. De grondslag voor deze verwerkingswijze ligt in het gegeven dat de BTW grotendeels kan worden gecompenseerd door de deelnemende gemeenten (fiscaal technisch heet dit de 'doorschuifregeling').

De VKB doet jaarlijks opgave van de te compenseren BTW aan de deelnemende gemeenten. De gemeenten kunnen dan op hun beurt deze BTW voor compensatie in aanmerking brengen (zolang ze ten minste hun maximale compensatie nog niet hebben bereikt).

De BTW compensatie 2016 wordt weergegeven in de volgende tabel.

Opdrachtgever	Inwoners per 01-01-2016	Werkelijke afname 2016	BTW com- pensatie 2016
	aantal	€	€
Appingedam	12.001	234.613	15.031
Bellingwedde	8.971	87.836	6.814
Delfzijl	25.068	522.560	33.039
Eemsum	15.815	209.888	14.793
Loppersum	10.042	119.814	8.714
Oldambt	38.228	560.052	38.421
Pekela	12.641	197.829	13.343
Veendam	27.467	432.390	29.121
Totaal	150.233	2.364.980	159.277

De BTW compensatie 2016 is verdeeld volgens de verdeelsleutel conform de Gemeenschappelijke Regeling; 25% op basis van het aantal inwoners en 75% op basis van de werkelijke productafname.

10.3 Overzicht gemeentelijke bijdragen 2016

Opdrachtgever	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
	BEGROOT 2016					REALISATIE 2016					VERSCHIL	
	Product afname	Vaste bijdrage	Exploitatie bijdrage	BTW compens.	Totaal [A t/m D]	Product afname	Vaste bijdrage	Exploitatie bijdrage	BTW compens.	Totaal [F t/m I]	Bedrag [E - J]	Procent [K : E]
	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	
Appingedam	258.000	10.000	7.000	-13.000	262.000	234.613	10.201	56.457	-15.031	286.239	24.239	9%
Bellingwedde	116.000	8.000	4.000	-7.000	121.000	87.836	7.625	25.595	-6.814	114.242	6.758	6%
Delfzijl	560.000	21.000	16.000	-28.000	569.000	522.560	21.308	124.094	-33.039	634.922	65.922	12%
Eemsmond	248.000	14.000	8.000	-13.000	257.000	209.888	13.443	55.563	-14.793	264.100	7.100	3%
Loppersum	116.000	9.000	4.000	-7.000	122.000	119.814	8.536	32.728	-8.714	152.363	30.363	25%
Oldambt	802.000	32.000	23.000	-40.000	817.000	560.052	32.494	144.307	-38.422	698.431	118.569	15%
Pekela	260.000	11.000	7.000	-13.000	265.000	197.829	10.745	50.116	-13.343	245.347	19.653	7%
Veendam	514.000	24.000	15.000	-27.000	526.000	432.390	23.347	109.375	-29.121	535.991	9.991	2%
Totaal	2.874.000	129.000	84.000	-148.000	2.939.000	2.364.980	127.698	598.235	-159.277	2.931.636	7.364	0%

Toelichting kolommen

- A = begrote productafname basis- en pluspakket
- B = begrote vaste bijdrage (V & I)
- C = begrote exploitatie bijdrage
- D = begrote BTW compensatie
- E = totaal kolom A + B + C + D
- F = werkelijke/geprognosticeerde productafname basis- en pluspakket
- G = werkelijke/geprognosticeerde vaste bijdrage (V & I)
- H = werkelijke/geprognosticeerde exploitatie bijdrage
- I = werkelijke/geprognosticeerde BTW compensatie
- J = totaal kolom F + G + H + I
- K = werkelijke/geprognosticeerde afwijking t.o.v. de begroting (kolom E - J); de rode bedragen betreffen een overschrijding van de begroting
- L = werkelijke/geprognosticeerde procentuele afwijking t.o.v. de begroting (kolom K : E x 100); de rode percentages betreffen een overschrijding van de begroting

10.4 WNT-verantwoording 2016 Volkskredietbank Noord-Oost Groningen

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de Volkskredietbank Noord-Oost Groningen van toepassing zijnde regelgeving: Het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2016 voor de Volkskredietbank Noord-Oost Groningen is € 179.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen

bedragen x € 1	A. Kleve
Functiegegevens	directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja
Individueel WNT-maximum	179.000
Beloning	80.487
Belastbare onkostenvergoedingen	-
Beloningen betaalbaar op termijn	10.690
<i>Subtotaal</i>	<i>91.177</i>
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-
Totaal bezoldiging	91.177
Verpichte motivering indien overschrijding	n.v.t.
Gegevens 2015	
Aanvang en einde functievervulling in 2015	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2015 (in fte)	1,0
Beloning	78.437
Belastbare onkostenvergoedingen	-
Beloningen betaalbaar op termijn	10.945
Totaal bezoldiging 2015	89.382

Toeziethoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	B. Boon	S. Herkströter	B. Wierenga	W. 't Mannetje	M. Joostens	B. Schollema	A. Usmany	H. Hemmes
Functiegegevens	voorzitter	lid	lid	lid	lid	lid	lid	lid
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-maximum	26.850	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900
Beloning	-	-	-	-	-	-	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Subtotaal</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	onbezoldigd	onbezoldigd	onbezoldigd	onbezoldigd	onbezoldigd	onbezoldigd	onbezoldigd	onbezoldigd
Verplichte motivering indien overschrijding	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2015								
Aanvang en einde functievervulling in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Beloning	-	-	-	-	-	-	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging 2015	onbezoldigd	onbezoldigd	onbezoldigd	onbezoldigd	onbezoldigd	onbezoldigd	onbezoldigd	onbezoldigd

Bezoldigingsmaxima 2016: algemene WNT-maximum:

bedragen x € 1	2016	Voorzitter Raad van Toezicht (15%)	Leden Raad van Toezicht (10%)
WNT-maximum	179.000	26.850	17.900

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2016 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen . Er zijn in 2016 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Volkskredietbank Noord-Oost Groningen.

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van de gemeenschappelijke regeling Volkskredietbank Noord-Oost Groningen te Appingedam gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva van de Volkskredietbank Noord-Oost Groningen op 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder de eigen verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader, vastgesteld op 22 september 2016 door het Algemeen Bestuur.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2016.
2. het overzicht van baten en lasten over 2016.
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2016 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Volkskredietbank Noord-Oost Groningen, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kenmerk: 2017051

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald volgens het Bado, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2016.

Wij rapporteren aan het Algemeen Bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de hiervoor aangegeven materialiteitsgrenzen, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur voor de jaarrekening

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met het BBV. Het Dagelijks Bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder de eigen verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader, vastgesteld op 22 september 2016 door het Algemeen Bestuur.

In dit kader is het Dagelijks Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Dagelijks Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, de Regeling Controleprotocol WNT 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het Dagelijks Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten

Kenmerk: 2017051

Wij communiceren met het Algemeen Bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Namens deze:

Was getekend drs. S. Hofsteenge RA
Groningen, 13 maart 2017

Kenmerk: 2017051

12

Statistische gegevens

De ontwikkeling van de verschillende activiteiten door de jaren heen blijkt uit onderstaand overzicht:

Activiteiten	2012	2013	2014	2015	2016
Basispakket					
Intake, diagnose en probleemanalyse	826	656	639	665	768
Adviesgesprekken en crisisinterventie	121	75	128	163	330
Lening aanvraag	406	439	438	419	456
Budgetbeheer zwaar	2.098	1.871	1.559	1.399	1.202
Budgetbeheer middel	114	139	93	62	39
Budgetbeheer licht	33	59	55	40	59
Financieel beheer	21	28	34	35	15
Budgetcoaching	291	49	243	280	309
Schuldregeling	429	424	432	463	320
Schuldbemiddeling	83	118	122	145	189
Wsnp-verklaring	179	232	179	210	143
Pluspakket					
Lening aanvraag met borg	27	42	45	66	116
Preventie:					
Cursus 'Kostdat?!?!'	27	13	8	5	14
Workshop 'Geld speelt een rol'	35	37	37	27	24
Workshop 'Financieel bij de hand'	-	-	-	-	20
Beschermingsbewind					
Intake	69	73	135	21	22
Lopende dossiers	319	398	461	498	444
Betaald budgetbeheer	182	174	142	148	151
Recidive budgetbeheer	7,2%	7,9%	6,3%	5,9%	4,3%

Vervolg statistische gegevens

	2012	2013	2014	2015	2016
	€	€	€	€	€
Leningen u/g:					
Stand per 31 december	573.453	615.904	675.700	817.544	989.901
Achterstand per 31 december	155.569	159.258	156.261	131.848	126.164
Totaal per 31 december	729.022	775.162	831.961	949.392	1.116.065
Voorziening per 31 december	-60.000	-65.800	-58.200	-57.500	-66.200
Per saldo per 31 december	669.022	709.362	773.761	891.892	1.049.865
Uitbetaald per jaar	250.517	355.143	374.762	607.037	733.644
Gemiddelde uitbetaling	1.856	2.041	2.082	2.561	2.336
Aantal uitbetalingen per jaar	135	174	180	237	314
Aantal leningen per 31 december	406	427	456	543	671
Aantal dubieus per 31 december	78	87	77	72	77
Overzicht van baten en lasten:					
Baten					
E.1 Vaste bijdrage opdrachtgevers	130.961	129.968	129.239	128.585	127.698
E.2 Exploitatie bijdrage opdrachtgevers	-	-	-	408.515	598.235
E.3 Opbrengst schuldhelpverlening	3.112.161	2.802.737	2.805.518	2.664.592	2.387.670
E.4 Opbrengst beschermingsbewind	299.128	376.444	449.162	560.670	560.622
E.5 Overige opbrengsten	139.941	148.116	148.470	132.947	170.362
E.6 Rente opbrengsten	112.243	100.277	98.181	101.323	99.138
Totaal baten	3.794.434	3.557.542	3.630.570	3.996.632	3.943.725
Lasten					
E.7 Personeelskosten	3.154.546	3.121.636	2.968.863	3.068.017	2.986.371
E.8 Afschrijvingskosten	125.967	122.053	114.067	105.962	101.726
E.9 Huisvestingskosten	154.127	151.496	149.459	141.989	143.870
E.10 Organisatiekosten	288.454	366.517	347.470	344.636	364.094
E.11 Rente- en bankkosten	43.032	44.968	43.130	39.761	32.148
E.12 Algemene kosten	191.374	73.065	134.194	132.525	117.304
E.13 Kosten voorzieningen	344	15.797	22.899	24.601	38.935
E.14 BTW kosten	180.798	159.848	106.504	139.141	159.277
E.15 Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-
Totaal lasten	4.138.642	4.055.380	3.886.586	3.996.632	3.943.725
Saldo voor bestemming	-344.208	-497.838	-256.016	-	-

Raadsvoorstel

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

1. Kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2018 van de Volkskredietbank Noord-Oost Groningen;
2. Ten aanzien van de ontwerpbegroting 2018 een zienswijze in te dienen met betrekking tot de toegepaste prijsindexatie van 2,2%. De gemeente Oldambt accepteert geen prijsindexaties van stichtingen en gemeenschappelijke regelingen en verzoekt het algemeen bestuur deze indexatie terug te draaien.

Inleiding en doel

De Volkskredietbank is een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Appingedam, Bellingwedde, Delfzijl, Eemsum, Loppersum, Oldambt, Pekela en Veendam. Het doel is om inwoners te begeleiden bij het zoveel mogelijk zelf op orde brengen en houden van hun financiën en het vergroten van hun financiële zelfredzaamheid. Jaarlijks stelt de Volkskredietbank een ontwerpbegroting voor het komend jaar op. Iedere raad heeft op grond van artikel 34 lid vier van de toepasselijke Gemeenschappelijke Regeling Volkskredietbank Noord-Oost Groningen de mogelijkheid hun zienswijze kenbaar te maken aan het algemeen bestuur van de Volkskredietbank. Met dit voorstel wordt u hiermee in de gelegenheid gesteld.

Aansluitend moet de begroting, na vaststelling door het Algemeen Bestuur, aan het college van Gedeputeerde Staten van de provincie worden verzonden.

Argumenten

De begroting is vastgesteld conform wettelijke voorschriften. Met ingang van 1 juli 2012 is de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening in werking getreden. De uitvoering van de schuldhelpverlening door de gemeente is hierdoor bij wet geregeld en derhalve verplicht. Beschermingsbewind is geen wettelijke taak en daarom ziet u sinds vorig jaar een uitsplitsing van deze kosten in de begroting. De uitvoering van de schuldhelpverlening is zoals hierboven beschreven ondergebracht bij de VKB te Appingedam. De voorliggende begroting is in overeenstemming met de wettelijke voorschriften opgesteld en geeft uitvoering aan het doel en de taakstelling van de VKB op basis van het vastgestelde beleidsplan 2016-2019.

- **Beleidsmatig**

Gemeentelijke herindeling

De reeds afgesproken herindelingen en toekomstige herindelingen zullen effect hebben op de organisatie en omvang van de Volkskredietbank. In de provincie Groningen is naast de Volkskredietbank ook de Gemeentelijke Kredietbank Assen actief en verzorgt de Groningse kredietbank de schuldhelpverlening in Noord Groningen. De Volkskredietbank heeft onderzoeksbureau BMC gevraagd een advies uit te brengen over de wijze waarop de Volkskredietbank haar organisatie toekomstgericht kan vormgeven.

Datum commissievergadering
16-05-2017

Datum raadsvergadering
29-05-2017

Onderwerp
Ontwerpbegroting
Volkskredietbank 2018

Portefeuillehouder
Bard Boon

Contactpersoon
Wanda Nijboer

Agendapunt
8f

Casenummer
17.00123

Documentnummer
17.0010330

Beschermingsbewind

In de afgelopen jaren is er in toenemende mate beschermingsbewind aangevraagd. De rechter spreekt het beschermingsbewind uit en dit is inmiddels een landelijk probleem geworden. Het aantal burgers dat onder beschermingsbewind staat is enorm toegenomen, zo ook bij de VKB. Regelmatig is de vraagstelling aan de orde geweest of de uitvoering van beschermingsbewind een gemeentelijke taak is, gezien de financiële consequenties van de dienstverlening. De dossiers zijn erg complex en daarmee bewerkelijk. De tijdsinvestering en de daarmee gepaard gaande lasten zijn hoger dan de baten. Hierdoor ontstaat er een tekort op de begroting. Om de kwaliteit van de huidige schuldhulpverlening te borgen is er in het voorjaar van 2015 besloten om een tijdelijke cliëntenstop op dit product in te stellen. In januari van dit jaar bent u geïnformeerd over de voorlopige continuering van deze stop. BMC Advies zal in het hierboven genoemde onderzoek ook de positie van het product beschermingsbewind meenemen. In de begroting van 2018 is daarom uitgegaan van de opnamestop die nu ook wordt gehanteerd, rekening houdende met ruimte voor schrijnende gevallen.

Preventie

Een belangrijk onderdeel van preventie is vroegsignalering. Des te eerder schuldenproblematiek wordt gesignaleerd des te groter de kans om grote problemen te voorkomen. Schuldenproblematiek signaleren gebeurt in het gehele sociaal domein, zowel bij een gesprek in het kader van de Wmo als bij een aanvraag voor een uitkering op grond van de Participatiewet. Gezamenlijk met de Volkskredietbank kijken we momenteel hoe we de interne werkprocessen eventueel kunnen aanpassen om schuldenproblematiek nog beter te signaleren.

Nieuw in 2018 is de algemene voorlichting. Dit product is ook door Oldambt ingekocht en kan worden ingezet in het kader van kennisoverdracht naar wijkteams of vrijwilligers. Het doel is enerzijds de samenwerking met de Volkskredietbank te bevorderen anderzijds de klant vanuit een integrale dienstverlening binnen het sociaal domein zo goed mogelijk te ondersteunen door schuldenproblematiek zo vroeg mogelijk te signaleren.

Lichte schuldhulpverlening waar kan zware schuldhulpverlening waar nodig

We zien in 2018 een toename van het aantal te verwachten adviesgesprekken en een afname van het aantal cliënten dat gebruik maakt van budgetbeheer zwaar. Dit is passend bij het beleid waarin zware vormen van schuldhulpverlening alleen worden ingezet wanneer dat echt noodzakelijk is.

Privacy

Een snelle oplossing voor schulden botst soms met de verplichtingen ten aanzien van privacy. De Volkskredietbank werkt met uiterst gevoelige gegevens. Zij houdt hierbij uiteraard rekening met de strenge Europese privacyregulering die vanaf 2018 van toepassing is.

• Financieel

In de ontwerpbegroting wordt rekening gehouden met een bijdrage voor onze gemeente van € 733.000. Deze bijdrage is vastgesteld aan de hand van de te verwachten ontwikkelingen binnen schuldhulpverlening. Het bedrag van € 733.000 wordt meegenomen bij het opstellen van de gemeentebegroting 2018.

Zienswijze

In de toepasselijke Gemeenschappelijke Regeling Volkskredietbank Noord Oost Groningen is bepaald dat het Dagelijks Bestuur voor 15 april een ontwerpbegroting voor het volgende kalenderjaar aan de deelnemende gemeenten stuurt. De gemeenten leggen deze stukken ter inzage, tenminste 14 dagen voor de raadsvergadering waarin de ontwerpbegroting wordt behandeld. De raad kan vervolgens bij het Dagelijks Bestuur een zienswijze indienen. Het Dagelijks Bestuur zendt de nota van (eventuele) wijzigingen naar het Algemeen Bestuur van de Volkskredietbank. Het Algemeen Bestuur stelt uiteindelijk de begroting vast. Deze vastgestelde begroting moet voor 1 augustus aan Gedeputeerde Staten van de Provincie Groningen verstuurd worden.

Het advies aan de raad is een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2018 van de Volkskredietbank. De Volkskredietbank verhoogt de tarieven jaarlijks. Zij geeft aan dat dit noodzakelijk is vanwege de ontwikkelingen op basis van het nationale consumentenprijsindex van het Centraal Economisch Planbureau en vanwege de salariskosten van het personeel gebaseerd op de Car UWO. Deze laatste geeft de Volkskredietbank aan als belangrijkste oorzaak, gezien het feit de kostprijs nagenoeg volledig uit het personeelscomponent bestaat. Uitgangspunt is dat onze gemeente geen prijsindexeringen van gemeenschappelijke regelingen en stichtingen

Raadsvoorstel

accepteert. Het advies is dan ook net als voorgaande jaren een zienswijze in te dienen op dit punt en voor het overige in te stemmen met de ontwerpbegroting 2018.

Neveneffecten, risico's en alternatieven

Alle in de begroting opgenomen resultaten zijn gebaseerd op een voorspelling omtrent het aantal aanvragen. Indien er in het begrotingsjaar sprake zal zijn van een (grote) stijging of daling in het aantal aanvragen, zal dit gevolgen hebben voor genoemde resultaten en de financiële bijdrage van de gemeenten.

Integrale consequenties

Beschermingsbewind blijft altijd van invloed op de gemeentelijke begroting, onafhankelijk van de aanbieder. Wanneer de rechter beschermingsbewind uitspreekt en inwoners niet voldoende draagkrachtig zijn om dit zelf te bekostigen hebben zij recht op vergoeding vanuit de bijzondere bijstand.

Communicatie en burgerparticipatie

Na behandeling in de raad zal het bestuur van de volkskredietbank geïnformeerd worden. De conceptbegroting 2016 zal op grond van artikel 35 lid 2 van de toepasselijke Gemeenschappelijke Regeling Volkskredietbank Noord Oost Groningen 14 dagen voor de raadsvergadering op 29 mei 2017 ter inzage worden gelegd voor burgers.

Vervolg

Het bestuur van de VKB zal schriftelijk geïnformeerd worden.

Bijlagen

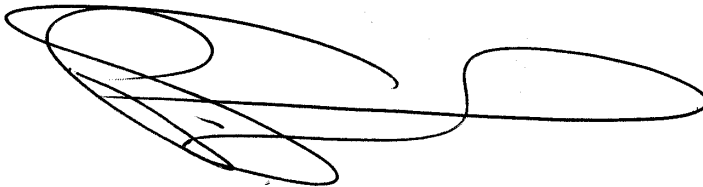
1. Ontwerpbegroting Volkskredietbank 2018
2. Aanbiedingsbrief Volkskredietbank jaarstukken 2016 en begroting 2018

Winschoten, 11 april 2017

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Herman Groothuis
Secretaris

Pieter Smit
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 april 2017
gelet op artikel 34 lid 4 van de gemeenschappelijke regeling Volkskredietbank

Besluit

1. Kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2018 van de Volkskredietbank Noord-Oost Groningen
2. Ten aanzien van de ontwerpbegroting 2018 een zienswijze in te dienen met betrekking tot de toegepaste prijsindexatie van 2,2%. De gemeente Oldambt accepteert geen prijsindexaties van stichtingen en gemeenschappelijke regelingen en verzoekt het algemeen bestuur deze indexatie terug te draaien.

Winschoten, 29 mei 2017

De raad van de gemeente Oldambt,

Pieter Norder
Griffier

Pieter Smit
Voorzitter

Datum raadsvergadering
29 mei 2017

Onderwerp
Ontwerpbegroting
Volkskredietbank 2018

Agendapunt
8f

Casenummer
17.00123

Documentnummer
17.0010330

Ontwerpbegroting 2018

februari 2017
(versie: 1c.160317)

Inhoudsopgave

1	WOORD VAN DE DIRECTIE.....	4
2	BELEIDSBEGROTING.....	6
2.1	INLEIDING	6
2.2	DE ORGANISATIE.....	6
2.2.1	Deelnemende gemeenten en bestuur	6
2.2.2	Huisvesting en bereikbaarheid	7
2.3	PROGRAMMAPLAN	7
2.3.1	Missie Volkskredietbank	7
2.3.2	Visie op schuldhelpverlening	7
2.3.3	Schuldhelpverlening als instrument.....	8
2.3.4	Raming productafname 2018	9
2.3.5	Overzicht bestaanskosten 2018	11
2.4	PARAGRAFEN	12
2.4.1	Weerstandsvormogen en risicobeheersing	12
2.4.2	Onderhoud kapitaalgoederen	13
2.4.3	Financiering	14
2.4.4	Bedrijfsvoering	15
2.4.5	Verbonden partijen	17
2.4.6	Risico extra aanvragen	17
3	FINANCIËLE BEGROTING.....	18
3.1	OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2018	18
3.2	TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2018.....	19
3.3	OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN BESCHERMINGSBEWIND 2018.....	23
3.4	MEERJARENRAMING 2018 - 2021	24
3.5	VASTSTELLEN VAN DE BEGROTING 2018	25
4	GEMEENTELIJKE BIJDRAGE	26
4.1	DECLARATIEWIJZE	26
4.2	BTW COMPENSATIE	26
4.3	VERDEELSLEUTEL	26
4.4	TOTALE BIJDRAGE (EXCLUSIEF BESCHERMINGSBEWIND) 2018.....	27
4.5	TOTALE BIJDRAGE (INCLUSIEF BESCHERMINGSBEWIND) 2018.....	27

1

Woord van de directie

Inleiding

Het speelveld van schuldhulpverlening is onverminderd in beweging, zowel landelijk als lokaal. Er zijn landelijke initiatieven om snellere oplossingen te vinden voor schuldsituaties. Lokaal begint de gemeentelijke herindeling zich af te tekenen en dit heeft gevolgen voor de toekomst van de VKB. Verder zijn er ontwikkelingen op het gebied van vroegsignalering en preventie en op het gebied van privacy.

Gemeentelijke herindeling

De VKB verzorgt voor acht gemeenten de schuldhulpverlening, namelijk: Appingedam, Bellingwedde, Delfzijl, Eemsum, Loppersum, Oldambt, Pekela en Veendam. In 2018 zullen Bellingwedde en Vlagtwedde de nieuwe gemeente Westerwolde gaan vormen. Zij en meerdere van 'onze' gemeenten zullen, op korte en langere termijn onderdeel uitmaken van nieuw te vormen gemeenten. Ook de situatie in buurgemeenten en ontwikkelingen daarin zijn relevant. Zo verzorgt de GKB Assen de schuldhulpverlening voor de gemeente Vlagtwedde en Stadskanaal. De Groningse Kredietbank verzorgt in Noord-Groningen de schuldhulpverlening voor de gemeenten Bedum Winsum en De Marne. De reeds afgesproken herindelingen en toekomstige herindelingen zullen effect hebben op de organisatie en omvang van de VKB. Om ons voor te bereiden op de toekomst heeft onderzoeksbureau BMC de opdracht gekregen om een advies uit te brengen over de wijze waarop de VKB toekomstgericht haar organisatie zou kunnen vormgeven. Binnen enkele maanden zal dit advies gereed zijn.

Vroegsignalering en preventie

In toenemende mate wordt de expertise van een VKB-medewerker ingezet om vroegtijdig burgers met schulden te bereiken, te motiveren en te begeleiden. Eén van onze medewerkers is tot medio 2017 ingehuurd bij het Werkplein Fivelingo. Haar taak is gesprekken te voeren met cliënten die een bijstandsuitkering hebben aangevraagd en waarbij (dreigende) schuldenproblematiek zichtbaar is. Door vroegtijdig deze doelgroep te screenen op hun financiële situatie worden meerdere doelen bereikt. Hoe eerder de schuldenproblematiek in beeld is, hoe beter het is. Iedere vertraging levert hogere schulden op en de kans op het vinden en behouden van werk wordt beperkt door zorgen over de financiën. De gemeente Oldambt heeft gebruik gemaakt van onze expertise om de werkprocessen van het werkplein te analyseren met als doel de schuldhulpverlening te borgen in de processen. Uitwerking van dit onderzoek wordt op korte termijn verwacht. Op het werkplein Fivelingo en op het Werkplein Abilby verzorgt een preventiemedewerker van de VKB een ééndaagse training om cliënten die een bijstandsuitkering gaan ontvangen, voor te bereiden en te ondersteunen. Onderdeel van deze training is bijvoorbeeld het maken van een maand-, kwartaal- en jaarplanning. Ook wordt er aandacht besteed aan de gemeentelijke voorzieningen, toelagen en wordt er gepoogd schuldenproblematiek op te sporen. De training op het Werkplein Abilby wordt in coproductie verzorgd met de preventiemedewerkers van de Groningse Kredietbank.

Sneller schulden oplossen

De complexiteit van de schuldendossiers zal onverminderd hoog blijven. Er is met regelmaat sprake van multi-problematiek waarin de gemeente in toenemende mate een regierol heeft. Vanuit de behoefte om snelle en eenvoudige oplossingen voor de schuldenproblematiek te vinden, wordt er gezocht naar nieuwe inzichten. Enerzijds zijn dat nieuwe inzichten waarin de gedragsskant van de cliënt centraal staat. Anderzijds gaat het om initiatieven die meer gericht zijn op de hardere, financiële kant en het gebruik maken van automatisering. Wij staan open voor de nieuwste ontwikkelingen en zullen er daar waar mogelijk ons voordeel mee doen.

Privacy

De roep om snelle oplossingen voor schulden staat met regelmaat haaks op onze - terecht - verplichtingen ten aanzien van privacy. De VKB werkt met uiterst gevoelige gegevens en moet hierover waken. Uitwisseling van gegevens met bijvoorbeeld schuldeisers lijkt

eenvoudig maar is in de praktijk uiterst complex. Gemiddeld zijn er ruim 10 schuldeisers per dossier en het aantal schuldeisers waarmee de VKB te maken heeft, bestaat uit een veelvoud hiervan. Bovendien treedt in 2018 strenge Europese privacyregelgeving in werking waardoor het bescherming van de gegevens van inwoners onverminderd onze aandacht vraagt. De afweging van deze belangen wordt in de toekomst nog belangrijker.

Tot slot

Het oplossen van schulden is haalbaar; ieder jaar gaan een paar honderd cliënten een schuldenvrije toekomst tegemoet. Verder is het recidivecijfer van de VKB laag (4,3% in 2016) en werken we met ervaren medewerkers die het vak goed beheersen.

We zijn trots op wat we met ons personeel, cliënten en samenwerkingspartners kunnen bereiken en zien de toekomst met vertrouwen tegemoet.

Annelies Kleve
Directeur

2

Beleidsbegroting

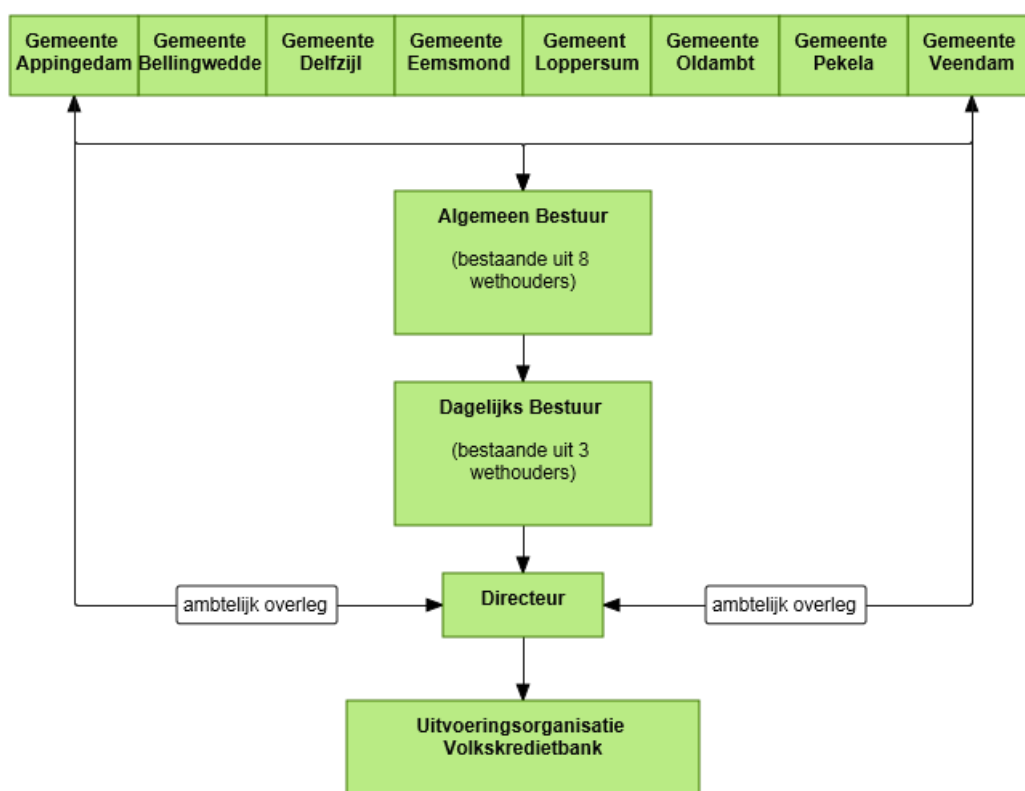
2.1 Inleiding

Voor u ligt de begroting 2018. Op grond van artikel 3 van de Financiële Verordening ex art. 212 van de Gemeentewet dient de begroting en de meerjarenraming mede op basis van een voortschrijdend beleidsplan uitvoering te geven aan het doel en de taakstelling van de Volkskredietbank.

2.2 De organisatie

2.2.1 Deelnemende gemeenten en bestuur

De uitvoeringsorganisatie VKB staat onder toezicht van een Algemeen Bestuur. Dit Algemeen Bestuur bestaat uit wethouders van de aangesloten gemeenten die schuldhelpverlening in hun portefeuille hebben. Uit dit Algemeen bestuur is een Dagelijks Bestuur gevormd van 3 wethouders. Het Dagelijks Bestuur houdt toezicht op de dagelijkse gang van zaken binnen de Volkskredietbank en is verantwoording verschuldigd aan het Algemeen Bestuur.

Het bestuur wordt gevormd door (peildatum: januari 2017):

Bestuursfunctie	Naam bestuurder	Gemeente
Voorzitter	Dhr. B. Boon	Oldambt
Vice-voorzitter	Mw. S. Herkströter	Eemsmond
Lid	Dhr. B. Wierenga	Veendam
Overige leden:	Dhr. W. 't Mannetje	Bellingwedde
	Dhr. M. Joostens	Delfzijl
	Dhr. B. Schollema	Loppersum
	Mw. A. Usmany	Appingedam
	Dhr. H. Hemmes	Pekela

De dagelijkse leiding over de organisatie ligt bij de directeur. De directeur is tevens ambtelijk secretaris van het bestuur.

De omvang van het verzorgingsgebied beloopt circa 150.000 inwoners (bron: CBS, 2016).

2.2.2 Huisvesting en bereikbaarheid

De Volkskredietbank is gevestigd aan de Stationsweg 2 in Appingedam.

De openingstijden voor de klant zijn:

- Ochtenden van 8:30 tot 12:30 uur;
- Middagen van 13:30 tot 16:00 uur.

Daarnaast zijn de consultants voor de klant elke ochtend van 8:30 tot 10:30 uur telefonisch bereikbaar. Gelet op de uitgestrektheid van het werkgebied worden er spreekuren gehouden in de gemeenten: Pekela, Eemsmond, Veendam en Oldambt.

2.3 Programmaplan

2.3.1 Missie Volkskredietbank

In artikel 3 van de Gemeenschappelijke Regeling wordt de missie van de Volkskredietbank expliciet benoemd.

De bank is een kredietbank als bedoeld in artikel 5 Wck en heeft geen winstoogmerk. De regeling wordt getroffen ten bate van een zo doelmatig mogelijke uitvoering van de volgende belangen:

- het verlenen van hulp om te komen tot een financieel stabiele situatie bij burgers die in financiële moeilijkheden verkeren of dreigen te raken;
- het op zakelijke en sociaal verantwoorde wijze voorzien in de behoefte aan sociale kredieten;
- het voorkomen van maatschappelijk minder gewenste vormen van financiële dienstverlening.

2.3.2 Visie op schuldhulpverlening

De visie van de bij de VKB aangesloten gemeenten is weergegeven in het Beleidsplan Integrale Schuldhulpverlening en luidt als volgt:

Schulden mogen geen belemmering vormen voor participatie. Alle inwoners¹ met (dreigende) financiële problemen kunnen een beroep doen op schuldhulpverlening. Het vergroten van de

¹ Natuurlijke personen vanaf 18 jaar. Preventieactiviteiten (adviesgesprekken, voorlichting, workshops, trainingen, cursussen e.d.) kunnen ook worden ingezet ten bate van doelgroepen onder de 18 jaar.

financiële zelfredzaamheid staat daarbij centraal. Er is begeleiding bij het vinden van een oplossing voor of het beheersbaar maken van de schulden. Er wordt maatwerk geboden en er worden blijvende resultaten behaald. Er is aandacht voor de oorzaken van de financiële problemen en mogelijke belemmeringen voor een oplossing. De gemeente voert de regie op het proces en de cliënt is zelf verantwoordelijk voor het slagen van een traject.

In bovenstaande visie ligt een viertal uitgangspunten besloten, te weten:

1. Een brede doelgroep;
2. Vraaggerichte dienstverlening en maatwerk;
3. Een integrale aanpak;
4. Eigen verantwoordelijkheid cliënt.

2.3.3 Schuldhulpverlening als instrument

De volgende vormen van dienstverlening worden ingezet:

- Het geven van voorlichting, cursussen/workshops en trainingen aan personen en instellingen;
- Het verzorgen van intakegesprekken;
- Het oplossen van crisissituaties;
- Het verstrekken van sociale kredieten aan cliënten die elders niet voor een krediet in aanmerking komen;
- Het voeren van inkomensbeheer teneinde het geldelijk evenwicht te doen hervinden;
- Het treffen van 100%-betalingsregelingen met voorkomende partijen voor cliënten;
- Het verstrekken van herfinancieringen, waarmee de totale schuldenlast voor 100% in één keer wordt voldaan;
- Het behartigen van de financiële belangen van personen die daar vanwege hun lichamelijke of psychische toestand of vanwege sociale omstandigheden niet zelf toe in staat zijn.
- Het volledig oplossen van schuldensituaties door schuldbemiddeling (maandelijks aflossingscapaciteit verdelen over de schuldeisers);
- Het door een schuldsanering volledig oplossen van schuldensituaties door het verstrekken van een saneringskrediet;
- Het beschikbaar stellen van een bankpas met rekening voor cliënten die geen gebruik kunnen maken van een reguliere bankpas.

Deze werkzaamheden worden integraal rondom de cliënt georganiseerd en worden vanuit de vestiging Appingedam uitgevoerd. Met een aantal gemeenten zijn specifieke afspraken gemaakt over bediening van de cliënt op werkpleinen of op locatie.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen het basispakket en het pluspakket.

2.3.3.1 Basispakket

De volgende producten/diensten vormen het basispakket van de Volkskredietbank:

Wettelijke taak:

- Intake en diagnose ten behoeve van producten uit het basispakket en in het kader van preventie (inclusief adviesgesprekken en crisisinterventies);
- Budgetcoaching;
- Budgetbeheer;
- Schuldregeling;
- Wsnp-verzoekschrift.

Geen wettelijke taak:

- Kredietverlening (herfinancieringen, saneringskredieten en persoonlijke leningen) zonder borgstelling;
- Beschermingsbewind.

2.3.3.2 Pluspakket

De volgende producten/diensten kunnen onderdeel uitmaken van het pluspakket en/of kunnen worden ingezet voor individuele inkoop:

- Cursus en training;
- Kredietverlening met borgstelling (statushouders).

2.3.4 Raming productafname 2018

Het programmaplan 2018 is gebaseerd op de gerealiseerde cijfers 2016. Voorts is het in het rekenmodel gebruikte werkvolume gebaseerd op de gerealiseerde gegevens over 2016. De onderliggende producten hierin zijn per product op ambtelijk niveau afgestemd. Daarnaast is in het kader van de totstandkoming van de programmabegroting het rekenmodel tezamen met de gemeente specifieke gegevens vertaald in de productraming 2018, die voor het management leidend zal zijn bij de dagelijkse sturing. De financiële vertaalslag ligt uiteraard in de financiële begroting verderop in dit document.

De begroting 2018 is opgesteld op basis van een inschatting van de aantallen producten voor het basis- en pluspakket. De specificatie van de aantallen per gemeente wordt hieronder weergegeven.

2.3.4.1 Basispakket

Opdrachtgever	Intake en diagnose	Advies-gesprek	Leen-aanvraag	Budget beheer zwaar	Budget beheer middel	Budget beheer licht
Tarief	€ 351	€ 175	€ 175	€ 1.052	€ 526	€ 351
Appingedam	76	42	38	127	5	1
Bellingwedde	32	20	12	43	3	3
Delfzijl	170	117	95	281	15	8
Eemsum	53	30	30	116	5	2
Loppersum	35	22	18	68	-	1
Oldambt	148	108	109	299	12	7
Pekela	66	35	45	94	5	9
Veendam	145	76	93	197	5	19
Totaal	725	450	440	1.225	50	50

Opdrachtgever	Financieel beheer	Budget-coaching	Schuld-regeling	Schuld-bemid-deling	Wspn-verklaring	Totaal basis pakket
Tarief	€ 263	€ 526	€ 1.228	€ 526	€ 351	
Appingedam	4	49	34	16	11	€ 258.116
Bellingwedde	1	9	15	6	7	€ 93.729
Delfzijl	4	92	77	34	29	€ 575.143
Eemsum	-	37	36	13	10	€ 228.485
Loppersum	-	14	19	8	9	€ 129.235
Oldambt	3	64	88	37	39	€ 588.908
Pekela	3	25	28	12	10	€ 199.988
Veendam	5	60	73	34	45	€ 453.211
Totaal	20	350	370	160	160	€ 2.526.815

2.3.4.2 Pluspakket

Opdrachtgever	Leen-aanvraag met borg	Algemene voor-lichting	Cursus 'Gelet o/h budget'	Cursus '€uries €nzo'	Cursus 'Kostdat'	Totaal plus pakket
Tarief	€ 175	€ 1.500	€ 2.000	€ 1.000	€ 2.000	
Appingedam	9	1	-	-	-	€ 2.575
Bellingwedde	-	1	-	-	-	€ 1.500
Delfzijl	15	-	-	-	-	€ 2.625
Eemsum	-	4	-	-	-	€ 6.000
Loppersum	4	-	-	-	-	€ 700
Oldambt	37	6	-	-	4	€ 23.475
Pekela	14	-	-	-	-	€ 2.450
Veendam	21	-	-	-	-	€ 3.675
Totaal	100	12	-	-	4	€ 43.000

2.3.4.3 Betaald budgetbeheer

Opdrachtgever	Cliënten	Totaal
Tarief	€ 351	
Appingedam	11	€ 3.861
Bellingwedde	4	€ 1.404
Delfzijl	33	€ 11.583
Eemsum	12	€ 4.212
Loppersum	4	€ 1.404
Oldambt	33	€ 11.583
Pekela	20	€ 7.020
Veendam	28	€ 9.828
Totaal	145	€ 50.895

Zelfredzame cliënten, waarbij geen noodzaak bestaat voor verdere dienstverlening maar die wel graag cliënt willen blijven, betalen zelf voor de dienstverlening.

2.3.5 Overzicht bestaanskosten 2018

De VKB heeft te maken met kosten voor bestuursondersteuning en niet product- / dienstverleningspecifieke activiteiten en voorzieningen gericht op een effectief en efficiënt beheer van de bedrijfsvoering.

Er vindt een algemene interne ondersteuning aan de diverse organisatieonderdelen en het management plaats. Bij de algemene interne ondersteuning gaat het onder meer om de personeelszorg, communicatie, juridische zaken, de financiële administratie, de kwantitatieve, kwalitatieve en financiële informatievoorziening en applicatiebeheer en de facilitaire ondersteuning. De begrote lasten worden bepaald door de kosten van het in standhouden van de gemeenschappelijke regeling. Deze zogenaamde bestaanskosten zijn de materiele kosten en ondersteunde diensten (indirecte kosten).

BESTAANSKOSTEN	Begroting 2018	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
E.7 Personeelskosten	785.000	775.000	844.472
E.8 Afschrijvingskosten	109.000	111.000	101.726
E.9 Huisvestingskosten	141.000	140.000	138.948
E.10 Automatiseringskosten	190.000	181.000	177.966
E.11 Organisatiekosten	161.000	161.000	160.933
E.12 Rente- en bankkosten	27.000	28.000	29.697
E.14 BTW kosten	104.000	100.000	112.465
E.15 Vennootschapsbelasting	-	-	-
Totaal lasten	1.517.000	1.496.000	1.566.207

DEKKING BESTAANSKOSTEN	Begroting 2018	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
E.1 Vaste bijdrage opdrachtgevers	131.000	128.000	127.698
E.2 Exploitatie bijdrage opdrachtgevers	504.000	355.000	598.235
E.3 Opbrengsten schuldhelpverlening	785.000	915.000	741.136
E.6 Rente opbrengsten	97.000	98.000	99.138
Totaal baten	1.517.000	1.496.000	1.566.207
Saldo	-	-	-

In de begroting wordt uitgegaan van budgettair neutrale situatie op de bestaanskosten. Dit wil zeggen dat de totale bestaanskosten worden verminderd met de vaste bijdrage, de opbrengsten schuldhelpverlening (productprijzen), de rente opbrengsten en het restant wordt in rekening gebracht bij de deelnemende gemeenten (exploitatie bijdrage).

2.4 Paragrafen

Door de provincie Groningen is in het kader van haar provinciale toezichtstaak aangegeven dat ter uitvoering van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) een aantal paragrafen dient te worden opgenomen. Ter uitvoering hiervan is de financiële verordening (ex art 212 Gemeentewet) opgesteld, waarin in artikel 12 uitvoering is gegeven aan deze eis van de provincie. In het navolgende komen bedoelde paragrafen aan de orde.

2.4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen is van belang om de financiële gezondheid van de Volkskredietbank te kunnen beoordelen. Het is bedoeld om risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen op te kunnen vangen. Het gaat hierbij om de verhouding tussen:

- De weerstandscapaciteit, dit is de beschikbare financiële ruimte die zonder ingrijpende beleidswijzigingen beschikbaar is;
- De aanwezige risico's.

De weerstandscapaciteit bestaat uit twee onderdelen, de structurele en de incidentele weerstandscapaciteit.

De *structurele weerstandscapaciteit* is met name van belang voor het opvangen van optredende risico's die een over de tijd uitgestrekt effect hebben en om de incidentele weerstandscapaciteit aan te vullen na het optreden van risico's. Een structureel middel om risico's op te vangen kan bijvoorbeeld zijn de post onvoorzien in de begroting.

De *incidentele weerstandscapaciteit* is het ter dekking van risico's aanwezige vrije vermogen. De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit bijvoorbeeld de algemene en bestemmingsreserves en deze bedrage ultimo 2016 nihil.

De aanwezige (structurele en incidentele) weerstandscapaciteit moet voldoende zijn om de financiële gevolgen van optredende risico's op te kunnen vangen. Risico's zijn van nature onzeker van aard en omvang. Indien dit niet zo was, zouden zij worden opgenomen in de begroting. De belangrijkste risico's voor de Volkskredietbank zijn:

- Aansprakelijkheid (claims);
- Bedrijfsvoering (Cao-wijziging, ziekte, wachtgeld, ongevallen);
- Financieel (financiering, gemeentelijke herindeling, proceskostenveroordeling, eigen risico verzekeringen);
- Externe factoren (regelgeving, conjunctuur en macro-economische effecten);
- Overige risico's.

Uitgangspunt bij de aanwezige risico's is dat het uitsluitend incidentele tegenvallers zijn. Daarnaast zullen niet alle risico's op hetzelfde moment plaatsvinden.

De Volkskredietbank is een uitvoeringsorgaan van de deelnemende gemeenten. In dat kader ontvangt de Volkskredietbank op basis van de opgestelde begroting financiële bijdragen van de deelnemende gemeenten en is het niet nodig dat de Volkskredietbank over een eigen weerstandsvermogen beschikt. Een nadelige exploitatiesaldo wordt op basis van de

gemeenschappelijke regeling volledig doorberekend aan de deelnemende gemeenten. In het weerstandsvermogen wordt daarom voorzien door de deelnemende gemeenten zelf. Een eventueel nadelig exploitatiesaldo brengen de gemeenten ten laste van de door hen opgebouwde weerstandscapaciteit. Hiermee is de weerstandscapaciteit van de VKB als zodanig gewaarborgd.

2.4.1.1 Kengetallen

Ingevolge artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeente (BBV) dienen een aantal kengetallen opgenomen te worden. De financiële kengetallen zijn een uniforme set van kengetallen die een betere inzicht geven in de financiële posities van de gemeenten en provincies, en daarmee ook informatie over de weer- en wendbaarheid van hun begrotingen. De berekening van de kengetallen is conform de ministeriële richtlijnen voor de wijze waarop kengetallen worden vastgesteld en opgenomen in de begroting van provincies en gemeenten (Stcrt. 2015, 20619).

Kengetallen	Begroting 2018	Begroting 2017	Realisatie 2016
Netto schuldquote	8%	9%	8%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekke leningen	8%	9%	8%
Solvabiliteitsratio	0%	0%	0%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%
Liquiditeitsratio	0,8	0,8	0,8

Netto schuldquote

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Normaliter bevindt de netto schuldquote zich ergens tussen de 0% en 100%.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de VKB in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio is conform het gevoerde beleid al een langere periode nihil (zie paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing op pagina 12).

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken.

Liquiditeitsratio

De liquiditeit laat zien wat de mate is waarin de VKB in staat is om aan haar direct opeisbare verplichtingen te kunnen voldoen. De liquiditeitsratio is conform het gevoerde beleid al een langere periode onder de 1. De huidige uitkomst geeft aan dat er op korte termijn onvoldoende vorderingen en gelden zijn om de korte schulden te voldoen. Door de waarborgen die een gemeentelijke kredietbank als overheidsorgaan (gemeenschappelijke regeling) met zich meebrengt, is er geen noodzaak het toegepaste beleid te wijzigen.

2.4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

De investeringen zijn met name gericht geweest op het in stand houden en vervangen van het automatiseringspark.

Het personeel is gehuisvest in het kantoorpand aan de Stationsweg 2 te Appingedam. Dit pand wordt gehuurd. Het binnen onderhoud van het kantoorpand komt voor rekening en risico

van de Volkskredietbank. Voor wat betreft de inrichting dan wel bouwkundige aanpassingen van de kantoorruimten is de Volkskredietbank eveneens verantwoordelijk. Deze kosten worden aangemerkt als huurder investeringen. Het externe (groot) onderhoud van het kantoorpand komt voor rekening en risico van de verhuurder.

Daarnaast heeft de organisatie een dienstvoertuig in gebruik in verband met het spreekuur bezoek op locatie. Dit voertuig is in 2009 aangeschaft. De afschrijving- en onderhoudskosten worden in de exploitatie verwerkt.

2.4.3 Financiering

Deze paragraaf bevat de beleidsrealisatie ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille. Overeenkomstig de regelgeving heeft het bestuur het treasurystatuut vastgesteld. Het treasurystatuut stelt kaders en doelstellingen voor de uitvoering van het treasurybeleid. Het treasurystatuut is gebaseerd op de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido). Een belangrijk doel van deze wet is de bevordering van een solide financieringsstructuur van decentrale overheden, een doel dat de Volkskredietbank eigen is. De treasuryfunctie wordt onderverdeeld in risicobeheer en kasbeheer.

2.4.3.1 Risicobeheer

Conform artikel 13 Besluit Begroting en Verantwoording zullen opmerkingen gemaakt moeten worden omtrent beleidsvoornemens inzake risicobeheer. Het betreft hier rente-, debiteuren-, koers-, en valutarisico's. Voor de Volkskredietbank zijn de twee laatstgenoemde risico's niet van toepassing. Voor risico's die kwantificeerbaar zijn, dienen voorzieningen te zijn gevormd.

Renterisico

Onder dit risico wordt begrepen het risico dat de Volkskredietbank loopt als gevolg van mogelijke renteschommelingen. Voorkomen dient te worden dat de Volkskredietbank in financiële moeilijkheden komt door rentestijgingen. Dit risico kan worden beperkt door de financieringsbehoefte te spreiden over de jaren. De mate van deze spreiding wordt uitgedrukt in de renterisico norm. In de renterisico norm worden nieuw aan te trekken leningen in een jaar uitgedrukt als percentage van het begrotingstotaal.

De begrote renterisico norm 2018 worden weergegeven in de volgende tabel.

Renterisiconorm (bedragen x 1.000)		2018 (begroot)
1a	Renteherziening op vaste schuld o/g	€ -
1b	Renteherziening op vaste schuld u/g	€ -
2	Netto renteherziening op vaste schuld (1a - 1b)	€ -
3a	Nieuwe aangetrokken vaste schuld	€ -
3b	Nieuwe verstrekte lange leningen	€ 700
4	Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a - 3b)	€ -700
5	Betaalde aflossingen	€ -
6	Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	€ -700
7	Renterisico op vaste schuld (2 + 6)	€ -700
8	De begrotingsomvang per 1 januari	€ 3.996
9	Het normpercentage	20%
10	Renterisiconorm (8 x 9)	€ 799
11	Ruimte (positief) / Overschrijding (negatief) (10 - 7)	€ 1.499

In het jaar 2018 en ook de komende jaren verwacht de Volkskredietbank geen overschrijding van deze norm.

Kredietrisico

Kredietrisicobeheer (of debiteurenrisicobeheer) is het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid op een waardedaling van de vorderingspositie ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door de tegenpartij. Ten aanzien van het debiteurenrisico, kan jaarlijks 4% van de netto uitbetaalde leningen in dat jaar worden toegevoegd aan de voorziening dubieuze leningdebiteuren. Er wordt ten aanzien van leningdebiteuren een (pro)actief beleid gevoerd.

Voor wat betreft niet-kwantificeerbare risico's wordt verwezen naar de eerdere paragraaf betreffende het weerstandsvermogen.

2.4.3.2 Kasbeheer

De kasgeldlimiet is het maximum bedrag waarvoor de Volkskredietbank middelen mag aantrekken op de geldmarkt. Voor de netto vlottende schulden geldt de kasgeldlimiet als norm. De standaard norm is gedefinieerd als 8,2% van de jaarlijkse begrotingsomvang aan het begin van het jaar. Op grond van artikel 3 lid 5 van de Wet Fido wordt jaarlijks door de provincie Groningen in overleg met de VKB een afwijkend percentage voor de kasgeldlimiet vastgesteld, zodat de netto vlottende schuld binnen de toegestane kasgeldlimiet blijft.

De begrote kasgeldlimiet 2018 worden weergegeven in de volgende tabel.

Kasgeldlimiet (bedragen x 1.000)		2018 (begroot)
Omvang begrotingstotaal per 1 januari:	€	3.996
Toegestane kasgeldlimiet (a)		
- in procenten		65,0%
- in geld	€	2.597
Vlottende schuld		
- opgenomen gelden < 1 jaar	€	-
- schuld in rekening-courant	€	-
- gestorte gelden door derden < 1 jaar	€	6.000
- overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	€	-
Totaal vlottende schuld (b)	€	6.000
Vlottende kasgeldmiddelen		
- uitgeleende gelden < 1 jaar	€	60
- contante gelden in kas	€	-
- tegoeden in rekening-courant	€	3.600
- overige uitstaande gelden < 1 jaar	€	-
Totaal vlottende kasgeldmiddelen (c)	€	3.660
Toets kasgeldlimiet		
Totaal netto vlottende schuld (b) - (c)	€	2.340
Toegestane kasgeldlimiet (a)	€	2.597
Ruimte (positief) / Overschrijding (negatief)	€	257

De hieruit voortvloeiende begrote kasgeldlimiet 2018 bedraagt € 257.000,- positief (ruimte).

2.4.4 Bedrijfsvoering

Algemeen

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan de beleidsmatige en toekomstige aspecten van de bedrijfsvoering. Een juiste bedrijfsvoering is van belang om de taken van de VKB verantwoord uit te kunnen voeren. De VKB beschikt over een werkorganisatie onder leiding

van een directeur. De werkorganisatie voert taken op het gebied schuldhulpverlening uit. Voor een verdere toelichting op de bedrijfsvoering wordt verwezen naar het woord van de directie op pagina 4 en het programmaplan op pagina 7.

Automatisering

De VKB heeft de automatisering uitbesteed. De VKB is aangesloten op en maakt gebruik van de diensten van CSN Groep B.V. De diensten worden door middel van een dienstverlenings-overeenkomst uitgevoerd. Naast de standaard software voor een werkplek wordt gebruik gemaakt van de softwareprogramma's Allegro, Exact, Xtendis, Scienta en Cobra. De belangrijkste applicatie Allegro zal verder worden geoptimaliseerd door de realisatie van meer automatische koppelingen in combinatie met de webportal 'Mijn VKB'.

Gegevensbescherming

Informatie is één van de belangrijkste bedrijfsmiddelen van de VKB. Toegankelijke en betrouwbare informatie is essentieel voor de VKB om zijn (wettelijke) taken te kunnen uitvoeren en om daarover transparant en proactief verantwoording te kunnen afleggen. Daarnaast verwerkt de VKB bij de uitvoering van zijn taken persoonsgegevens van gevoelige aard. Hieronder verstaan we bijvoorbeeld financiële gegevens of gegevens die kunnen worden misbruikt voor (identiteits)fraude (identiteitsbewijzen en het Bsn). Deze informatie is dus zeer waardevol en moet beschermd worden.

De VKB spant zich de komende tijd in om de informatiebeveiliging verder te professionaliseren. Hiervoor is o.a. informatiebeveiligingsbeleid in de maak. Aanleiding hiervoor is onder meer het van kracht worden van de Europese Algemene verordening gegevensbescherming (Avg) per mei 2018. Deze verordening gaat de bestaande Wet bescherming persoonsgegevens vervangen en kent nog uitgebreidere en strengere normen op het gebied van de bescherming van persoonsgegevens. Zo dienen overheidsinstellingen verplicht een Functionaris voor Gegevensbescherming (FG) aan te stellen. Dit is een onafhankelijk opererende medewerker die informeert en adviseert over de wettelijke verplichtingen en toeziet op de naleving daarvan. De FG is tevens aanspreekpunt voor de toezichthouder (Autoriteit Persoonsgegevens) en alle personen van wie gegevens worden verwerkt. Voor het treffen en uitvoeren van deze maatregelen dient er uiteraard budget beschikbaar te worden gesteld. Hoewel de omvang daarvan op dit moment lastig valt in te schatten, is hiervoor een budget van € 14.000,- in de begroting opgenomen.

Onderzoek toekomstscenario's VKB

In de tweede helft van 2016 heeft het algemeen bestuur groen licht gegeven voor een onderzoek door BMC Advies B.V. over de toekomstscenario's van de VKB met het oog op de gemeentelijke herindeling en de positie van beschermingsbewind. Er wordt onderzoek gedaan op welke wijze het flexibel aanbieden van beschermingsbewind is te realiseren en wat hiervan de consequenties zijn. Ook worden de gevolgen, kansen en risico's in kaart gebracht op zowel bestuurlijk (zeggenschap), bedrijfsmatig als financieel vlak. Er wordt gewerkt met een klankbordgroep, bestaande uit: bestuursleden, beleidsambtenaren, medewerkers en het management van de VKB. De resultaten van het onderzoek worden in de eerste helft van 2017 in het bestuur besproken.

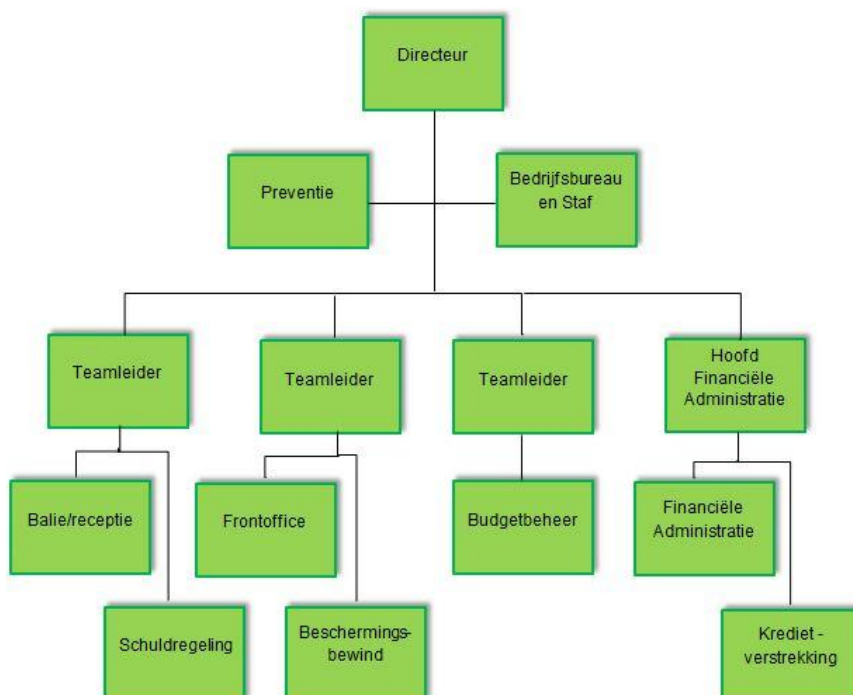
Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2016 is de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen in werking getreden. De vraag of de activiteiten van de VKB onder de Vpb-plicht vallen, is daarin leidend. De VKB heeft de samenwerking gezocht met een drietal andere kredietbanken. Gezamenlijk is aan Deloitte Belastingadviseurs de opdracht gegeven om onderzoek te doen naar de vraag of de VKB Vpb-plichtig is en zo ja, wat daarvan de gevolgen zullen zijn. Deloitte Belastingadviseurs heeft begin december 2016 een brief naar de belastingdienst verstuurd. Het uitgangspunt is dat, bij de VKB geen sprake is van een Vpb-plicht, omdat er geen fiscaal winststreven is. De belastingdienst heeft in een schriftelijk reactie van 20 januari 2017 geconcludeerd dat er geen belastingplicht ontstaat voor de vennootschapsbelasting per 1 januari 2016. Indien blijkt dat in een later jaar wel positieve resultaten worden behaald, dient de belastingplicht opnieuw te worden beoordeeld.

Personeel

Het personeel is in dienst van de Volkskredietbank. De arbeidsvoorwaardenregeling voor de sector gemeenten (CAR-UWO) is van toepassing. De loonkosten zijn gebaseerd op de schaallonen behorende bij de functies en het van toepassing zijnde bezoldigingsbesluit van de gemeente Appingedam. De loonkosten bestaan onder andere uit: de jaarlonen inclusief 8% vakantietoeslag, 6% eindejaarsuitkering, 1,5% levensloopbijdrage, 0,8% bovenwettelijke verlofuren (totaal IKB: 16,3%) en sociale lasten werkgeverspremies WGA, ZVW etc. en de werkgeverslasten OP/NP, AOP en VPL.

De VKB levert, ondergebracht in een 9-tal afdelingen, verschillende financiële diensten in de regio noordoost Groningen. Hieronder is het organogram van de uitvoeringsorganisatie van de VKB weergegeven.

De uitvoeringsorganisatie staat onder leiding van de directeur en onder toezicht van het Dagelijks en het Algemeen Bestuur.

2.4.5 Verbonden partijen

De Volkskredietbank is als Gemeenschappelijke Regeling een verbonden partij voor de deelnemende gemeenten. De Volkskredietbank heeft zelf geen verbonden partijen.

2.4.6 Risico extra aanvragen

Alle in deze begroting opgenomen resultaten zijn gebaseerd op een voorspelling omtrent het aantal aanvragen. Indien er in het begrotingsjaar sprake zal zijn van een (grote) stijging of daling in het aantal aanvragen, zal dit gevolgen hebben voor genoemde resultaten en de financiële bijdrage van de gemeenten.

3

Financiële begroting

3.1 Overzicht van baten en lasten 2018

In dit overzicht staan de baten en lasten van de begroting 2018 en 2017. Daarnaast zijn ook de gerealiseerde baten en lasten 2016 opgenomen.

BATEN	Begroting 2018	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
E.1 Vaste bijdrage opdrachtgevers	131.000	128.000	127.698
E.2 Exploitatie bijdrage opdrachtgevers	504.000	355.000	598.235
E.3 Opbrengsten schuldhelpverlening	2.587.000	2.751.000	2.387.670
E.4 Opbrengsten beschermingsbewind	539.000	585.000	560.622
E.5 Overige opbrengsten	138.000	131.000	170.362
E.6 Rente opbrengsten	97.000	98.000	99.138
Totaal baten	<u>3.996.000</u>	<u>4.048.000</u>	<u>3.943.725</u>

LASTEN	Begroting 2018	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
E.7 Personeelskosten	3.152.000	3.213.000	3.110.151
E.8 Afschrijvingskosten	109.000	111.000	101.726
E.9 Huisvestingskosten	147.000	149.000	143.870
E.10 Automatiseringskosten	190.000	181.000	177.966
E.11 Organisatiekosten	193.000	186.000	179.652
E.12 Rente- en bankkosten	32.000	40.000	32.148
E.13 Kosten voorzieningen	30.000	24.000	38.935
E.14 BTW kosten	143.000	144.000	159.277
E.15 Vennootschapsbelasting	-	-	-
Totaal lasten	<u>3.996.000</u>	<u>4.048.000</u>	<u>3.943.725</u>

Exploitatiesaldo voor bestemming	-	-	-
Mutaties reserves:			
Algemene reserve	-	-	-
Bestemmingsreserves	-	-	-
Totaal mutaties reserves	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Saldoverdeling gemeenten	-	-	-
Exploitatiesaldo na bestemming	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat het jaar 2018 een sluitende begroting laat zien.

Uitgangspunten begroting 2018

De jaarrekening 2016, de tarieven 2016, de begroting 2017 en andere richtlijnen en voorwaarden vormen gezamenlijk de uitgangspunten voor de begroting 2018, omdat hierin het meest recente beleid is opgenomen.

Bij de toepassing van de loon- en prijsindex wordt aangesloten bij de kengetallen in de Macro Economische Verkenningen (MEV) 2016, opgesteld door het Centraal Plan Bureau (CPB).

De prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc) van de MEV 2016, dient als prijsindex voor de prijscompensatie van de overige kosten. Op basis van de verwachtingen van het CPB bedraagt deze index 1,1% voor 2017. Voor de begroting 2018 wordt rekening gehouden met deze prijsindexatie.

De salarisstaat per 1 januari 2017 dient als basis voor de loonkosten in de begroting 2018. Bij het opstellen van de uitgangspunten voor deze begroting is uitgegaan van de huidige Cao Gemeenten (januari 2016 tot en met mei 2017) en de salaristabel per 1 januari 2017. Voor de begroting 2018 wordt rekening gehouden met een loonstijging van 2,2%. Dit percentage is gelijk aan de Loonvoet sector overheid 2017 (MEV 2016).

Uitgaande van het bestaande dienstenaanbod stelt de Volkskredietbank voor om de tarieven voor de begroting 2018 met 2,2% te indexeren; dit aangezien de kostprijs van de diensten nagenoeg volledig uit de personeelscomponent bestaat.

3.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2018

Toelichting op de baten

De begrote totale baten zijn per saldo € 52.000,- lager dan de begroting 2017. De afwijking kan als volgt worden gespecificeerd (afwijkingen tot en met 5% worden niet toegelicht):

BATEN	Begroting 2018	Begroting 2017	Begroting 2018 t.o.v. begroting 2017				
			Hoger		Lager		Saldo
	€	€	€	%	€	%	€
E.1 Vaste bijdrage opdrachtgevers	131.000	128.000	3.000	2,3	-	-	3.000
E.2 Exploitatie bijdrage opdrachtgevers	504.000	355.000	149.000	29,6	-	-	149.000
E.3 Opbrengsten schuldhulpverlening	2.587.000	2.751.000	-	-	164.000	6,3	-164.000
E.4 Opbrengsten beschermingsbewind	539.000	585.000	-	-	46.000	8,5	-46.000
E.5 Overige opbrengsten	138.000	131.000	7.000	5,1	-	-	7.000
E.6 Rente opbrengsten	97.000	98.000	-	-	1.000	1,0	-1.000
Totaal baten	3.996.000	4.048.000	159.000	4,0	211.000	5,3	-52.000

De begrote **exploitatie bijdrage opdrachtgevers (E.2)** is € 149.000,- hoger dan de begroting 2017. Dit betreft een extra bijdrage door de deelnemende gemeenten voor de dekking van de bestaanskosten van de VKB.

De begrote **opbrengsten schuldhulpverlening (E.3)** zijn € 164.000,- lager dan de begroting 2017. Met ingang van 1 januari 2014 is de duur van budgetbeheer voor alle cliënten beperkt tot maximaal 4 jaar. De vorm, intensiteit en omvang van de dienstverlening worden afgestemd op de hulpvraag en situatie van de cliënt. Dit is maatwerk en de Volkskredietbank zal dus niet automatisch alle mogelijke producten inzetten; lichte vormen van dienstverlening waar het kan, intensieve trajecten waar nodig. Op basis van deze gegevens zijn met name de aantallen budgetbeheer aanzienlijk gedaald. Naar verwachting zullen de aantallen in 2018 stabiliseren. De begrote aantallen en de analyse daarvan worden zichtbaar in de volgende tabel:

Activiteiten	Begroting 2018	Begroting 2017	Begroting 2018 t.o.v. 2017			
			Hoger		Lager	
	aant.	aant.	aant.	%	aant.	%
Basispakket						
Intake en diagnose	725	709	16	2,3	-	-
Adviesgesprekken	450	176	274	155,7	-	-
Leenaanvraag zonder borg	440	435	5	1,1	-	-
Budgetbeheer zwaar	1.225	1.344	-	-	119	8,9
Budgetbeheer middel	50	76	-	-	26	34,2
Budgetbeheer licht	50	91	-	-	41	45,1
Financieel beheer	20	32	-	-	12	37,5
Budgetcoaching	350	356	-	-	6	1,7
Schuldregeling	370	470	-	-	100	21,3
Schuldbemiddeling	160	151	9	6,0	-	-
Wsnp-verklaring	160	215	-	-	55	25,6
Pluspakket						
Leenaanvraag met borg	100	92	8	8,7	-	-
Beschermingsbewind						
Intake	20	10	10	100,0	-	-
Lopende dossiers	430	470	-	-	40	8,5

De begrote **opbrengsten beschermingsbewind (E.4)** zijn € 46.000,- lager dan de begroting 2017. Om meerdere redenen is er besloten een tijdelijke opnamestop in te voeren voor 2015 en 2016. In de loop van 2017 zal het standpunt van de huidige opnamestop worden heroverwogen. In deze begroting wordt er vanuit gegaan dat de clientenstop voorsnag gehandhaafd blijft. Daarnaast gaat de natuurlijke uitstroom door. Het gevolg is dat de aantallen afnemen. Ook de verhouding in de gehanteerde tarieven is gewijzigd. Het (hogere) tarief voor schuldbewind wordt tot nu toe in de praktijk minder vaak gehanteerd. Ook dit leidt tot een lagere opbrengst.

De begrote **overige opbrengsten (E.5)** zijn € 7.000,- hoger dan de begroting 2017. In verband met de (verwachte) toename van het aantal schuldbemiddelingen zal de bijdrage door de schuldeisers ook toenemen.

Toelichting op de lasten

De begrote totale lasten zijn per saldo € 52.000,- lager dan de begroting 2017. De afwijking kan als volgt worden gespecificeerd (afwijkingen tot en met 5% worden niet toegelicht):

LASTEN	Begroting 2018	Begroting 2017	Begroting 2018 t.o.v. begroting 2017				
			Hoger		Lager		Saldo
	€	€	€	%	€	%	€
E.7 Personeelskosten	3.152.000	3.213.000	-	-	61.000	1,9	-61.000
E.8 Afschrijvingskosten	109.000	111.000	-	-	2.000	1,8	-2.000
E.9 Huisvestingskosten	147.000	149.000	-	-	2.000	1,4	-2.000
E.10 Automatiseringskosten	190.000	181.000	9.000	4,7	-	-	9.000
E.11 Organisatiekosten	193.000	186.000	7.000	3,6	-	-	7.000
E.12 Rente- en bankkosten	32.000	40.000	-	-	8.000	25,0	-8.000
E.13 Kosten voorzieningen	30.000	24.000	6.000	20,0	-	-	6.000
E.14 BTW kosten	143.000	144.000	-	-	1.000	0,7	-1.000
E.15 Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-
Totaal lasten	3.996.000	4.048.000	22.000	0,6	74.000	1,9	-52.000

De begrote **personeelskosten (E.7)** zijn per saldo € 61.000,- lager dan de begroting 2017 en zijn als volgt onderverdeeld:

LASTEN	Begroting 2018	Begroting 2017	Begroting 2018 t.o.v. begroting 2017			
			Hoger		Lager	Saldo
	€	€	€	%	€	%
E.7 Personeelskosten:						
Loonsomkosten ambtelijk personeel	2.839.000	2.878.000	-	-	39.000	1,4
Overige personeelskosten:						
Uitzend- en detachingskosten	125.000	148.000	-	-	23.000	15,5
Vervangingskosten ziekteverzuim	70.000	70.000	-	-	-	-
Scholingskosten	50.000	50.000	-	-	-	-
Kosten DVO salarisverwerking en P&O	23.000	12.000	11.000	91,7	-	-
Reis- en verblijfskosten	10.000	10.000	-	-	-	-
Diverse personeelskosten	35.000	45.000	-	-	10.000	22,2
Totaal	313.000	335.000	11.000	3,5	33.000	10,5
Totaal personeelskosten	3.152.000	3.213.000	11.000	0,3	72.000	2,3

- De begrote **uitzend- en detachingskosten** zijn € 23.000,- lager dan de begroting 2017. De loonsomkosten van het vaste ambtelijke personeel zijn lager dan begroot in 2017. De formatie is aangepast naar aanleiding van de afname in de aantallen producten. De VKB heeft behoefte aan een flexibele schil, zodat er beter kan worden gestuurd op de (toekomstige) veranderingen in de dienstverlening;
- De begrote **kosten DVO salarisverwerking en P&O** zijn € 11.000,- hoger dan de begroting 2017. De VKB beschikt niet over een eigen P&O medewerker. De P&O-taken zijn onder verantwoordelijkheid gebracht van de leidinggevendenden. Specifieke vragen worden uitbesteed. Er is besloten P&O-ondersteuning vanuit de gemeente Appingedam aan te trekken onder andere met betrekking tot veranderingen in de Car-Uwo. In verband met de invoering van het Individueel Keuzebudget (IKB) per 1 januari 2017 is de salarisverwerking uitbesteed aan de gemeente Delfzijl. Ook deze kosten zijn hierin meegenomen;
- De begrote **diverse personeelskosten** zijn € 10.000,- lager dan de begroting 2017. Deze kosten zijn voornamelijk gedaald omdat de kosten voor de salarisverwerking zijn verplaatst naar de subcategorie **kosten DVO salarisverwerking en P&O**;

Personeelsbezetting	Begroting 2018	Begroting 2017	Realisatie 2016
	fte	fte	fte
Afdeling:			
Management	4,5	5,6	5,5
Bedrijfsbureau en staf	4,0	3,3	3,0
Financiële admin. / kredietverstrekking	2,3	2,4	2,3
Assistenten / receptie	4,3	5,1	4,3
Preventie	1,4	1,4	1,4
Beschermingsbewind	7,7	9,5	7,7
Front office	6,1	5,1	6,1
Budgetbeheer	10,4	11,9	10,9
Schuldregeling	5,3	6,3	6,0
Totaal	46,1	50,6	47,2

De begrote **rente- en bankkosten (E.12)** zijn € 8.000,- lager dan de begroting 2017. De afname ontstaat door het dalende aantal cliënten in onder andere budgetbeheer en de daarmee gepaard gaande lagere aantal financiële overboekingen via de bank. Hierdoor dalen ook de rente- en bankkosten.

De begrote **kosten voorzieningen (E.13)** zijn € 6.000,- hoger dan de begroting 2017. De dubieuze lening debiteuren zullen de komende jaren waarschijnlijk toenemen, omdat ook cliënten met een lening van de VKB moeite kunnen ondervinden bij het betalen van de

maandelijkse termijnen. Middels deze kosten zal de voorziening lening debiteuren op peil worden gebracht. Hetzelfde geldt voor de dubieuze debiteuren beschermingsbewind. Het aantal beschermingsbewind cliënten is de afgelopen jaren aanzienlijk toegenomen. Het risico dat een dergelijke cliënt (een deel van) de betaling van de dienstverlening niet kan nakomen, wordt gedekt middels een voorziening dubieuze debiteuren beschermingsbewind.

Vennootschapsbelasting (E.15)

De belastingdienst heeft in een brief van 20 januari 2017 geconcludeerd dat er geen belastingplicht ontstaat voor de vennootschapsbelasting per 1 januari 2016. Indien blijkt dat in een later jaar wel positieve resultaten worden behaald, dient de belastingplicht opnieuw te worden beoordeeld. In de begroting 2018 worden geen positieve resultaten behaald en daarom is er geen vennootschapsbelasting berekend en verantwoord.

3.3 Overzicht van baten en lasten beschermingsbewind 2018

Beschermingsbewind zal primair door de cliënt worden betaald. Ongeveer drie kwart van alle cliënten zal hiervoor bijzondere bijstand aanvragen. Deze kosten zullen derhalve wel op de gemeentebegroting drukken maar niet primair als 'uitgaven VKB' zichtbaar zijn.

Van belang hierbij is dat beschermingsbewind alleen door de rechter kan worden opgelegd en ook alleen door de rechter beëindigd kan worden. De rechtbank bepaalt tevens het soort bewind. In onderstaande tabel is er op basis van een schatting vanuit gegaan dat voor 30% van de dossiers het hogere schuldenbewind tarief gehanteerd mag worden. Op dit moment is er nog weinig duidelijk over de criteria die de rechtbank bij deze keuze hanteert. Het is dus onzeker of de verdeling 30%-70% in de praktijk een juiste zal zijn. Daarnaast is nog onvoldoende duidelijk hoeveel extra werk er zit in het aan de rechtbank aantonen van de omstandigheden voor een schuldenbewind.

Zowel een andere verdeling als extra werkzaamheden voor het aantonen van schuldenbewinden, zullen uiteraard gevolgen hebben voor de baten en lasten van de afdeling beschermingsbewind.

De geschatte verdeling voor 2018 van het aantal dossiers per gemeente blijkt uit onderstaand overzicht:

Opdrachtgever	Intake	Jaarbeloning		Totaal
		Normaal	Schulden	
Tarief	€ 520	€ 1.105	€ 1.430	
Appingedam	2	30	13	€ 52.208
Bellingwedde	-	7	3	€ 12.246
Delfzijl	3	53	23	€ 93.577
Eemsum	2	29	12	€ 51.571
Loppersum	1	11	5	€ 20.043
Oldambt	5	78	34	€ 137.589
Pekela	2	23	10	€ 41.067
Veendam	3	39	17	€ 69.306
Overige	2	30	13	€ 51.987
Totaal	20	301	129	€ 529.594

Hieronder wordt het overzicht weergegeven van de baten, lasten en de exploitatie bijdrage.

Beschermingsbewind	Begroting 2018	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
Baten	593.000	733.000	623.452
Lasten	996.000	1.163.000	988.581
Saldo	-403.000	-430.000	-365.129

De dossiers beschermingsbewind zijn complex en daarmee bewerkelijk. De tijdsinvestering en de daarmee gepaard gaande lasten zijn hoger dan de bijbehorende baten. De tarieven voor beschermingsbewind worden vastgesteld in een Ministeriële regeling (en worden jaarlijks geïndexeerd) en kunnen daarom niet door de VKB worden aangepast. Het gevolg hiervan is dat de verhouding lasten en baten in onbalans is en het daardoor ontstane tekort op de begroting drukt. Verwacht wordt dat er een tekort op beschermingsbewind wordt gerealiseerd voor een bedrag van € 403.000,- in 2018. Het tekort wordt door middel van een exploitatie bijdrage in rekening gebracht bij de deelnemende gemeenten.

Verdeling exploitatie bijdrage beschermingsbewind per opdrachtgever

Opdrachtgever	Begroting 2018	Begroting 2017	Realistie 2016
	€	€	€
Appingedam	41.000	42.000	31.948
Bellingwedde	14.000	14.000	15.836
Delfzijl	76.000	82.000	71.196
Eemsum	43.000	47.000	32.620
Loppersum	19.000	20.000	20.390
Oldambt	113.000	120.000	99.571
Pekela	34.000	34.000	29.808
Veendam	63.000	71.000	63.760
Totaal	403.000	430.000	365.129

3.4 Meerjarenraming 2018 - 2021

BATEN	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
	€	€	€	€
E.1 Vaste bijdrage opdrachtgevers	131.000	130.000	129.000	128.000
E.2 Exploitatie bijdrage opdrachtgevers	504.000	511.000	515.000	519.000
E.3 Opbrengsten schuldhelpverlening	2.587.000	2.592.000	2.597.000	2.602.000
E.4 Opbrengsten beschermingsbewind	539.000	539.000	539.000	539.000
E.5 Overige opbrengsten	138.000	138.000	138.000	138.000
E.6 Rente opbrengsten	97.000	98.000	97.000	96.000
Totaal baten	3.996.000	4.008.000	4.015.000	4.022.000

LASTEN	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
	€	€	€	€
E.7 Personeelskosten	3.152.000	3.156.000	3.160.000	3.164.000
E.8 Afschrijvingskosten	109.000	108.000	107.000	106.000
E.9 Huisvestingskosten	147.000	150.000	153.000	156.000
E.10 Automatiseringskosten	190.000	191.000	192.000	193.000
E.11 Organisatiekosten	193.000	195.000	196.000	197.000
E.12 Rente- en bankkosten	32.000	32.000	31.000	30.000
E.13 Kosten voorzieningen	30.000	31.000	32.000	33.000
E.14 BTW kosten	143.000	145.000	144.000	143.000
E.15 Vennootschapsbelasting	-	-	-	-
Totaal lasten	3.996.000	4.008.000	4.015.000	4.022.000

Exploitatiesaldo voor bestemming	-	-	-	-
Mutaties reserves	-	-	-	-
Exploitatiesaldo na bestemming	-	-	-	-

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat het meerjarenperspectief 2018 - 2021 een sluitende begroting laat zien.

Toelichting op het meerjarenperspectief

De toekomstige omvang van de dienstverlening van de Volkskredietbank is zeer onzeker als gevolg van de aanstaande gemeentelijke herindeling. Er zijn ruwweg twee opties. Het werkgebied kan groeien. De dienstverlening van de VKB zal daardoor toenemen en dit kan positieve effecten hebben op de huidige exploitatie en bestaanskosten. Het aantal gemeenten kan ook afnemen met een tegenovergesteld effect en aanzienlijke frictiekosten.

In verband hiermee onderzoekt BMC Advies B.V. de toekomstscenario's van de VKB. Er wordt onderzoek gedaan naar de wijze waarop schuldhelpverlening is te organiseren en wat hiervan de gevolgen, kansen en risico's zijn op zowel bestuurlijk (zeggenschap), bedrijfsmatig als financieel vlak.

De financiële consequenties met betrekking tot voorgaande zijn bij het opstellen van deze begroting nog niet te overzien. Vanuit het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) dient een meerjarenraming van het bestaande beleid in de begroting te worden opgenomen.

3.5 Vaststellen van de begroting 2018

Het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Volkskredietbank Noord-Oost Groningen, besluit op 2017 tot het vaststellen van de begroting 2018.

De voorzitter,

De secretaris,

4

Gemeentelijke bijdrage

4.1 Declaratiewijze

De gemeentelijke bijdrage in de exploitatie van de Volkskredietbank is gebaseerd op de declaratie van de verzorgde dienstverlening, de vaste bijdrage, de exploitatie bijdrage en verminderd met de BTW compensatie.

De verzorgde dienstverlening bestaat uit de dienstverlening van het basispakket en het pluspakket en eventuele optionele (=additionele) dienstverlening. De basis- en plusdienstverlening wordt in rekening gebracht door middel van aantal x standaardtarief. Met betrekking tot de optionele dienstverlening worden maatwerkafspraken gemaakt.

Het gemeentelijke aandeel in de begrote exploitatie bijdragen en BTW compensatie wordt naar rato bepaald door de afgenomen dienstverlening (75%) en het aantal inwoners (25%) van de betreffende gemeente.

4.2 BTW compensatie

De Volkskredietbank is niet BTW-plichtig. Dit houdt in dat de BTW op inkopen niet kan worden teruggevorderd en derhalve onderdeel is van de kosten van inkopen en investeringen. De investeringen worden echter exclusief BTW geactiveerd, de BTW op inkopen is opgenomen in de exploitatierekening onder 'BTW kosten'. De grondslag voor deze verwerkingswijze ligt in het gegeven dat de BTW wel kan worden gecompenseerd door de deelnemende gemeenten (fiscaal technisch heet dit de 'doorschuifregeling'). De Volkskredietbank doet jaarlijks opgave (begin januari van het volgende jaar) van de te compenseren BTW aan de deelnemende gemeenten. De gemeenten kunnen dan op hun beurt (in principe) deze BTW voor compensatie in aanmerking brengen (zolang ze ten minste hun maximale compensatie nog niet hebben bereikt).

De begrote BTW compensatie 2018 wordt weergegeven in de volgende tabel.

Opdrachtgever	Inwoners (CBS 2016)	Begrote afname 2018	BTW com- pensatie 2018
	aantal	€	€
Appingedam	12.001	261.000	13.752
Bellingwedde	8.971	95.000	6.101
Delfzijl	25.068	578.000	30.095
Eemsmond	15.815	234.000	13.532
Loppersum	10.042	130.000	7.817
Oldambt	38.228	612.000	34.647
Pekela	12.641	202.000	11.441
Veendam	27.467	457.000	25.615
Totaal	150.233	2.569.000	143.000

4.3 Verdeelsleutel

Op basis van artikel 38 lid 2 en 3 van de Gemeenschappelijke Regeling Volkskredietbank Noord-Oost Groningen wordt de bijdrage van de deelnemende gemeenten als volgt berekend:

- voor $\frac{1}{4}$ deel van het totaal te vergoeden bedrag naar de verhouding van het aantal inwoners op 1 januari van het betreffende dienstjaar;
- voor $\frac{3}{4}$ deel naar verhouding van het totaalbedrag van de voor de inwoners van elke deelnemende gemeente in het betreffende dienstjaar verleende diensten.

Deze verdeelsleutel wordt gehanteerd voor de verdeling van de exploitatie bijdrage en de BTW compensatie.

Verdeelsleutel begroting 2018	inwoners (CBS 2016)	diensten begroot 2018	25% inwoners	75% diensten	% gewogen gemiddelde
	aantal	€	%	%	%
Appingedam	12.001	261.000	8,0	10,2	9,6
Bellingwedde	8.971	95.000	6,0	3,7	4,3
Delfzijl	25.068	578.000	16,7	22,5	21,0
Eemsum	15.815	234.000	10,5	9,1	9,5
Loppersum	10.042	130.000	6,7	5,1	5,5
Oldambt	38.228	612.000	25,4	23,8	24,2
Pekela	12.641	202.000	8,4	7,9	8,0
Veendam	27.467	457.000	18,3	17,8	17,9
Totaal	150.233	2.569.000	100,0	100,0	100,0

4.4 Totale bijdrage (exclusief beschermingsbewind) 2018

Opdrachtgever	A	B	C	D	E
	BEGROTING 2018				
	Product bijdrage	Vaste bijdrage	Exploitatie bijdrage	BTW compens.	Totaal [A t/m D]
	€	€	€	€	€
Appingedam	261.000	10.000	7.000	-14.000	264.000
Bellingwedde	95.000	8.000	8.000	-6.000	105.000
Delfzijl	578.000	22.000	30.000	-30.000	600.000
Eemsum	234.000	14.000	5.000	-14.000	239.000
Loppersum	130.000	9.000	9.000	-8.000	140.000
Oldambt	612.000	33.000	9.000	-34.000	620.000
Pekela	202.000	11.000	6.000	-11.000	208.000
Veendam	457.000	24.000	27.000	-26.000	482.000
Totaal	2.569.000	131.000	101.000	-143.000	2.658.000

4.5 Totale bijdrage (inclusief beschermingsbewind) 2018

Opdrachtgever	A	B	C	D	E
	BEGROTING 2018				
	Product bijdrage	Vaste bijdrage	Exploitatie bijdrage	BTW compens.	Totaal [A t/m D]
	€	€	€	€	€
Appingedam	261.000	10.000	48.000	-14.000	305.000
Bellingwedde	95.000	8.000	22.000	-6.000	119.000
Delfzijl	578.000	22.000	106.000	-30.000	676.000
Eemsum	234.000	14.000	48.000	-14.000	282.000
Loppersum	130.000	9.000	28.000	-8.000	159.000
Oldambt	612.000	33.000	122.000	-34.000	733.000
Pekela	202.000	11.000	40.000	-11.000	242.000
Veendam	457.000	24.000	90.000	-26.000	545.000
Totaal	2.569.000	131.000	504.000	-143.000	3.061.000

Gemeente ..
T.a.v. het college van B&W

Appingedam, 29 maart 2017

Ons kenmerk	In behandeling bij Mevr. A. Kleve	Afdeling Directie	Uw kenmerk
-------------	---	-----------------------------	------------

Betreft: Aanbieding jaarstukken 2016 en ontwerpbegroting 2018 Volkskredietbank

Geacht college,

In de vergadering van het algemeen bestuur van de Volkskredietbank van 23 maart jl. zijn de jaarstukken 2016 vastgesteld en is de ontwerpbegroting 2018 behandeld. Hierbij bieden wij u beide documenten aan.

Conform de gemeenschappelijke regeling heeft uw college en de raad na ontvangst van de jaarstukken en de ontwerpbegroting twee maanden de tijd om eventuele bezwaren / zienswijzen schriftelijk bij het algemeen bestuur kenbaar te maken. Indien u daarvan gebruik wilt maken, verzoeken wij u deze **uiterlijk 8 juni a.s.** schriftelijk kenbaar te maken bij het algemeen bestuur. In de vergadering van 22 juni a.s. zal het algemeen bestuur dan uw bezwaren / zienswijzen betrekken bij de definitieve vaststelling van de jaarstukken en de begroting. Daarna worden de jaarstukken en de begroting naar de provincie verzonden.

Toelichting jaarstukken

Evaluatie beleidsplan

Op basis van het beleidsplan Integrale Schuldhulpverlening wordt in hoofdstuk 3 de verantwoording afgelegd over de voortgang in het bereiken van de doelstellingen en de resultaten. In paragraaf 3.2 zijn als kader kort de visie van de gemeenten op integrale schuldhulpverlening en de uitgangspunten daarbij beschreven. In paragraaf 3.3 komen de doelstellingen uit het beleidsplan aan bod. Per doelstelling is het streefcijfer uit het beleidsplan weergegeven en zijn de werkelijk bereikte resultaten opgenomen. In paragraaf 3.3.4 staat een korte samenvatting van de resultaten. De conclusie is dat van de vier doelstellingen er drie zijn behaald en één doelstelling is (nog) niet van toepassing, omdat dit een nulmeting betreft.

Inwoners met oplossing voor schulden

In 2016 kregen 681 inwoners een oplossing voor de schulden aangeboden. Afgezet tegen het totaal aantal inwoners dat in budgetbeheer of een schuldregeling zit (1.258), heeft 54,1% een oplossing voor de schulden.

Voorkomen van maatschappelijke kosten

Iedere euro die in schuldhulpverlening wordt geïnvesteerd, levert minstens € 1,63 op. Op basis van een rekentool over de verhouding tussen de kosten en baten van schuldhulpverlening¹ blijkt dat de (maatschappelijke) baten van schuldhulpverlening ruimschoots opwegen tegen de kosten.

¹ Zie pag. 17 van de jaarstukken. De rekentool is gebaseerd op het onderzoek Schuldhulpverlening loont!, Amsterdam: Regioplan 2011.

Beschermingsbewind

Beschermingsbewind is geen wettelijke taak van gemeenten. De kosten en opbrengsten van dit product waren tot voor kort opgenomen in het totale resultaat van de VKB. Om beter zicht te krijgen op de mate waarin dit product kostendekkend is, zijn de lasten en baten van beschermingsbewind afzonderlijk van de schuldhelpverleningsproducten middels de managementrapportages per kwartaal in beeld gebracht. Het gerealiseerde tekort op beschermingsbewind bedraagt in 2016 € 365.129,- (begroot tekort: € 305.000,-). Het tekort komt voor rekening van de deelnemende gemeenten en is derhalve opgenomen in de exploitatie bijdrage. Om meerdere redenen is in 2015 besloten een tijdelijke opnamestop in te voeren. In de loop van 2017 zal het standpunt van de huidige opnamestop worden heroverwogen.

Exploitatie bijdrage

De exploitatie bijdrage over 2016 bedraagt € 598.235,- Er was € 84.000,- begroot. De toename van de exploitatie bijdrage is veroorzaakt door lagere opbrengsten schuldhelpverlening en beschermingsbewind. De personeelskosten zijn niet evenredig gedaald vanwege onder andere extra kosten in verband een Cao verhoging van 3% (o.b.v. CAR-UWO) aan het personeel (€ 68.000,-), vakantiegeldverplichting i.v.m. de invoering van het Individueel Keuzebudget (€ 89.000,-) en hogere detacheringskosten in verband met de tijdelijke vervanging van een teamleider (€ 71.000,-). De extra kosten zijn incidenteel van aard en waren ten tijde van het opstellen van de begroting 2016 nog niet bekend.

Gemeentelijke bijdrage

De totale gemeentelijke bijdrage (inclusief beschermingsbewind) is € 7.364,- (0%) lager dan begroot. Hoewel op totaalniveau de afwijking t.o.v. de begroting beperkt is, is per gemeente een negatieve of positieve afwijking t.o.v. de begroting zichtbaar. Dit wordt veroorzaakt door een hogere of lagere productafname per gemeente en een hogere exploitatie bijdrage dan begroot.

Wachttijden

	<i>wettelijke norm:</i>	<i>realisatie:</i>
Reguliere aanvragen:	max. 28 dagen	22 dagen (gemiddeld)
Crisis:	max. 3 dagen	3 dagen (gemiddeld)

Recidive:

Schuldhelpverlening: 4,3%

Toelichting ontwerpbegroting

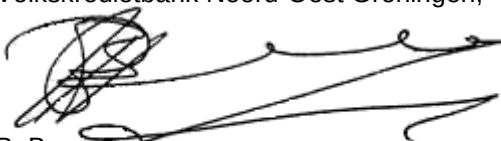
De ontwerpbegroting 2018 is opgesteld op basis van de huidige situatie en hierin is geen rekening gehouden met de herindeling van gemeenten. De meerjarenbegroting van de Volkskredietbank is zeer onzeker als gevolg van de aanstaande gemeentelijke herindeling. Er zijn ruwweg twee opties. Het werkgebied kan groeien. De dienstverlening van de VKB zal daardoor toenemen en dit kan positieve effecten hebben op de huidige exploitatie en bestaanskosten. Het aantal gemeenten kan ook afnemen met een tegenovergesteld effect en aanzienlijke frictiekosten.

In verband hiermee onderzoekt BMC Advies B.V. de toekomstscenario's van de VKB. Er wordt onderzoek gedaan naar de wijze waarop schuldhelpverlening is te organiseren en wat hiervan de gevolgen, kansen en risico's zijn op zowel bestuurlijk (zeggenschap), bedrijfsmatig als financieel vlak.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben en zien uw eventuele reactie op zowel de jaarstukken als de ontwerpbegroting graag uiterlijk **8 juni a.s.** tegemoet.

Hoogachtend,

Het Algemeen Bestuur van de
Volkskredietbank Noord-Oost Groningen,

B. Boon
Voorzitter

Bijlagen:

- Jaarstukken 2016
- Ontwerpbegroting 2018

Raadsvoorstel

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

1. Een bijdrage van € 36.300,- beschikbaar te stellen voor realisatie van een sportkantine ten behoeve van WHSC;
2. Deze kosten te dekken uit de post onvoorzien.

Inleiding en doel

Sinds enige jaren is de Winschoter Honk- en Softbalclub (WHSC) in overleg met de gemeente om de accommodatie op te waarderen. Dat heeft geleid tot het plan van aanpak in bijlage 1 en 2. Dit raadsvoorstel heeft tot doel daar een besluit over te nemen.

Argumenten

- In het plan van aanpak beschrijft WHSC hoe de vereniging de volgende elementen wil realiseren, wat de kosten zijn en hoe de financiering kan worden geregeld:
 - Sportkantine
 - Toiletunit en leidingen
 - Kleedruimte en douches
 - Bestrating
 - Toegang naar het honkbalveld
 - Dug-out
 - Permanent outfield
- Het plan van aanpak is goed uitgewerkt en WHSC heeft aangegeven welke werkzaamheden zij zelf kunnen verrichten.
- Op bladzijde 6 van het plan van aanpak vraagt WHSC € 30.000,- excl. BTW voor het realiseren van een sportkantine met aan- en afvoer van water. Dat is € 36.300,- incl. BTW.
- Gezien de situatie ter plaatse is dit een redelijk voorstel en wordt geadviseerd daarmee in te stemmen.
- Over de niet gehonoreerde onderdelen (zoals de verbinding over het water) kan eventueel in de komende sportaccommodatienota een besluit genomen worden.
- Er is voor gekozen om niet te wachten op besluitvorming over de nieuwe sportaccommodatienota. De sportaccommodatienota gaat vooral over onderhoud aan bestaande sportvoorzieningen, terwijl het realiseren van een sportkantine “nieuwbouw” betreft. WHSC is de enige honkbalclub in de gemeente. Het honkbalveld is niet geschikt voor andere sporten en bij eventuele clustering ligt het niet voor de hand dat de honkbalclub daarbij mee gaat. Mocht dat toch wel het geval zijn, dan kan de kantine “hergebruikt” worden.

Neveneffecten, risico's en alternatieven

Er is geen neveneffect te verwachten.

Het risico is dat het budget in de praktijk niet voldoende blijkt te zijn.

Datum commissievergadering
16 mei 2017

Datum raadsvergadering
29 mei 2017

Onderwerp
Bijdrage sportkantine WHSC

Portefeuillehouder
Kees Swagerman

Contactpersoon
Menno Visser

Agendapunt
8g

Casenummer
17.00118

Documentnummer
17.0009463

Alternatieven zijn:

1. De besluitvorming uit te stellen tot na het vaststellen van de komende sportaccommodatienota
2. Meer budget beschikbaar te stellen zodat ook andere onderdelen gerealiseerd kunnen worden.
3. Geen budget beschikbaar te stellen.

Integrale consequenties

Voor de realisatie van de sportkantine zal een omgevingsvergunning aangevraagd moeten worden. Op dit moment wordt het bestemmingsplan voor dit gebied geactualiseerd. De bouwmogelijkheden zullen naar aanleiding van dit plan van aanpak aangepast worden, zodat dit met elkaar in overeenstemming is.

WHSC speelt nu op een veld dat ook gebruikt wordt door voetbalvereniging WVV. Het terrein van WVV/WHSC was in een eerder stadium in beeld voor een FOC. Daarom heeft WHSC gewacht met het maken van een plan van aanpak. In dit raadsvoorstel wordt er van uitgegaan dat er de eerstkomende 10 jaar geen FOC op deze plek komt. Dat is echter niet zeker.

Omdat er in de begroting geen rekening is gehouden met deze investering, is gekozen voor dekking uit de post onvoorzien.

De kantine zal in de vorm van "containers" gerealiseerd worden. Voor de kantine zal een recht van opstal worden geregeld, zodat deze eigendom wordt van WHSC. Het onderhoud zal door WHSC uitgevoerd moeten worden. Daarover zullen schriftelijke afspraken gemaakt worden.

Communicatie en burgerparticipatie

Er is meerdere keren met WHSC overlegd en de situatie ter plaatse is bekeken.

Vervolg

Na besluitvorming wordt WHSC geïnformeerd en zullen afspraken gemaakt worden over de realisatie.

Bijlagen

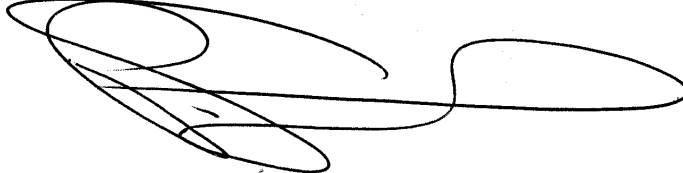
1. Begeleidend schrijven PvA WHSC
2. Plan van Aanpak WHSC

Winschoten, 11 april 2017

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Herman Groothuis
Secretaris

Pieter Smit
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 april 2017,
gelet op artikel 189 van de gemeentewet,

Besluit

1. Een bijdrage van € 36.300,- beschikbaar te stellen voor realisatie van een sportkantine ten behoeve van WHSC;
2. Deze kosten te dekken uit de post onvoorzien.

Winschoten, 29 mei 2017

De raad van de gemeente Oldambt,

Pieter Norder
Griffier

Pieter Smit
Voorzitter

Datum raadsvergadering
29 mei 2017

Onderwerp
Bijdrage sportkantine WHSC

Agendapunt
8g

Casenummer
17.00118

Documentnummer
17.0009463

Winschoter Honk- en Softbalclub

De oudste honk- en softbalclub van Noord-Nederland

Opgericht 4 juli 1957

Gemeente Oldambt
t.a.v. dhr. M. Visser
Beleidsadviseur vastgoed en accommodaties

betreft: Plan van Aanpak en uitnodiging

Winschoten, 27 februari 2017

Geachte heer Visser,

Bijgaand vindt u het Plan van Aanpak ter verbetering van de infrastructuur en accommodatie ten behoeve van het honkbalveld van W.H.S.C.

Eén en ander is tot stand gekomen na het oriënterende gesprek met u, wethouder Swagerman en het bestuur van W.H.S.C. gehouden op 7 november 2016.

Wij nodigen u graag uit om kennis te nemen van het Plan van Aanpak. Mocht u vragen hebben dan zijn wij uiteraard bereid om deze te beantwoorden.

Daarnaast willen wij bij deze u, wethouder Swagerman en wethouder Boon graag op 20 maart a.s. om 16:30 uur uitnodigen op het honkbalveld, om het Plan van Aanpak te bespreken en om te bezien waarin de gemeente Oldambt een rol van betekenis kan spelen.

Met belangstelling zien wij uw reactie tegemoet.

Met vriendelijke groet,
Namens het bestuur van W.H.S.C.

Albert Koning

Plan van Aanpak

modernisering infrastructuur ten behoeve van het honkbalveld W.H.S.C. gelegen in het Stadspark

Inhoudsopgave

Inleidende aanleiding	pagina 2
Uiteenzetting Plan van Aanpak	pagina 3
Zelfredzaamheid	pagina 5
Financiën en verdeling	pagina 5
Slotbetoog	pagina 7
Bijlagen	pagina 8

Inleidende aanleiding

In de afgelopen jaren zijn er op verschillende niveaus gesprekken gevoerd tussen bestuurders van de gemeente Oldambt en bestuursleden van W.H.S.C.. Dit gaat zo ver terug als tot ver in de vorige eeuw. De rode draad die hierin teruggevonden wordt is het verbeteren van de infrastructuur op en rondom het honkbalveld. Echter tot concrete uitvoering van de wensen op het gebied van verbeteringen is helaas geen gestalte gegeven om verschillende redenen die hier verder niet meer ter zake doen. Het plan van aanpak zoals beschreven wordt in de pagina's hierna zal voldoende inzicht moeten geven in wat de wensen zijn en wat binnen de mogelijkheden gerealiseerd kan worden.

In de laatste gesprekken die met de betrokken functionarissen van de gemeente Oldambt en het bestuur van W.H.S.C. gehouden zijn op 7 november 2016, is naar voren gekomen dat W.H.S.C. een Plan van Aanpak opstelt waarin de zaken betrekking hebbende op de modernisering en of realisatie van infrastructuur duidelijk omschreven worden, daarin een uiteenzetting van de materialen, middelen, financiën, derden enzovoorts. Zelfredzaamheid is daarbij het sleutelwoord. Waar dit niet (geheel) mogelijk is, vragen wij de gemeente Oldambt of hierin kan worden bijgedragen in de vorm van een financiële bijdrage al dan niet verkregen uit gemeentelijk en/of provinciaal fonds, dan wel in middelen en/of materialen (natura).

Voor W.H.S.C. is het vijf voor twaalf. Om het voortbestaan van de vereniging te garanderen, groei mogelijk te maken en aan de richtlijnen en wettelijke verplichtingen te kunnen voldoen zal er uitvoering moeten worden gegeven aan dit Plan van Aanpak.

Uiteenzetting Plan van Aanpak

In dit onderdeel wordt beschreven welke voorzieningen voorhanden zijn en welke er ontbreken dan wel gewenst zijn.

Het is de vereniging er alles aan gelegen om over goede voorzieningen te kunnen beschikken.

W.H.S.C. beschikt momenteel over een ruimte in de vorm van een ingerichte container die dienst doet als kantine, maar deze benaming is teveel eer. Het hoognodige is voorhanden, maar daarmee is alles ook gezegd. Er is elektriciteit maar geen stromend water. Sanitaire voorzieningen zijn er niet; leden en bezoekers zijn genoodzaakt om gebruik te maken van de toiletten in de kleedruimtes bij W.V.V. op een loopafstand van 250 meter. Logischerwijs ontbreekt aan- en afvoer van water (riolering en waterleiding). Een verhard voetpad vanaf de bestrating langs het hoofdveld van W.V.V. tot aan de bestaande bestrating langs de slagkooi staat eveneens op de wensenlijst alsmede een eigen toegang naar het veld.

1. Sportkantine

Op de markt zijn verschillende opties in nog meer verschillende prijsklassen. Om te kunnen voldoen aan de inrichtingseisen is een onderkomen gewenst daar waar nu de slagkooi zich bevindt. Deze wordt daarvoor opgeofferd (zie tekeningen in de bijlagen). Om het één en ander mogelijk snel en efficiënt te kunnen realiseren, is het plaatsen van enkele units de meest voor de hand liggende keuze. Om te voorkomen dat de verenigingen en de leerlingen van de gebruikmakende onderwijsinstellingen te veel hinder ondervinden van de werkzaamheden, hebben we met het bestuur van W.V.V. afgesproken dat hun bouwactiviteiten m.b.t. de uitbreiding van de kleedruimtes zoveel mogelijk samen of kort na elkaar te laten plaatsvinden. Met dien verstande dat het één en ander binnen een bepaalde tijdspanne te realiseren valt. Voor wat betreft de exploitatie van de sportkantine; hiervoor zijn aan de benodigde wettelijke vereisten voldaan.

2. Toiletunit en leidingen

Een sportaccommodatie zonder sanitaire voorziening is heden ten dage ondenkbaar, echter in de naburige omgeving van het honkbalveld is deze niet voorhanden. Bezoekers en spelers zijn genoodzaakt om 250 meter te lopen naar het dichtstbijzijnde toilet bij de voetbalkantine. Bovendien is in de zomerstop de voetbalkantine gesloten en zijn de toiletten eveneens niet toegankelijk. Een aantal jaren geleden heeft W.H.S.C. een toiletunit aangeschaft en tijdelijk elders gestald, omdat de aan- en afvoerleidingen niet aangelegd zijn. In bijlage 2 is een kostenraming opgenomen om het benodigde leidingwerk te verwezenlijken. De toiletunit an sich heeft een aanschafwaarde van € 600,00 en is door W.H.S.C. uit eigen middelen voldaan. De bedoelde unit heeft 2 toiletten, 2 urinoirs en 2 wasbakken. Aansluiting kan plaatsvinden op bestaande punten.

3. Kleedruimte en douches

In dit plan zijn geen zelfstandige kleedruimtes en douches meegenomen. In recentelijk overleg met W.V.V. is afgesproken dat W.H.S.C. gebruik kan maken van de nieuw te realiseren uitbreiding van kleedruimtes 6 & 7.

4. Bestrating

In bijlage 5 is een offerte opgenomen voor het aanleggen van een verhard pad langs de bommenrij/begrenzing ten westen van het honkbalveld. Deze kan aangesloten worden op de bestaande verharding vanaf waar deze ophoudt langs het hoofdveld van WVV tot de bestaande verharding langs de slagkooi (± 150 meter). Bezoekers/spelers van WVV kunnen uiteraard ook gebruik maken van dit pad.

5. **Toegang naar het honkbalveld**

Om bij het honkbalveld te komen dient er gebruik te worden gemaakt van de enige toegang op ongeveer 300 meter afstand. Dit kan een bezwaar zijn voor bezoekers of toeschouwers. Ook voor de professionele hulpdiensten is het wenselijker om een toegang dicht bij het veld te hebben. Te denken valt daarbij om in het water ter hoogte van de dug-out (ten westen van het veld) een duiker te leggen en daarop een hek te plaatsen. Offertes daarvoor zijn opgenomen in de bijlagen.

6. **Dug-out**

De huidige staat van de dug-outs is dusdanig dat deze groot onderhoud behoeven. Nu wil het toeval dat W.H.S.C. via de gemeente Sneek een tweetal dug-outs heeft kunnen bemachtigen. Deze zullen de huidige dug-outs gaan vervangen. Het demonteren en transporteren naar Winschoten is inmiddels uitgevoerd. De bestaande dug-outs zullen in eigen beheer worden ontmanteld. In het voorjaar van 2017 zullen de nieuwe dug-outs worden opgebouwd en in gebruik worden genomen.

Ten tijde van het opstellen van dit document zijn aan de bovengenoemde werkzaamheden uitvoering gegeven en is de realisatie van de dug-outs inmiddels afgerond.

7. **Permanent outfield**

Een honkbalveld bestaat uit een infield en een outfield. Het outfield staat bij onze voetballende collega's van W.V.V. bekend als 'veld 5'. Dit veld wordt dus enerzijds gebruikt als outfield en, als er niet gehonkbald wordt, als voetbalveld. Organisatorisch geeft dit af en toe problemen. Aangezien W.V.V. binnenkort gebruik kan maken van een kunstgrasveld, en daardoor het outfield mogelijk minder frequent als voetbalveld dienst hoeft te doen, kan W.H.S.C. het outfield permanent gebruiken als speelveld. Afrastering met een zogeheten homerunhek wat aansluit in het verlengde van veld 4 naar oostelijke en westelijke richting is wenselijk om zodoende het honkbalveld als zodanig af te bakenen en herkenbaar te maken.

Zelfredzaamheid/zelfmanagement

Binnen de vereniging heerst er een zeer hoge mate van zelfredzaamheid. Dat blijkt op allerlei fronten; van vrijwillige taken op het gebied van training, coaching en wedstrijdleiding maar ook als het gaat om het "handen-uit-de-mouwen-steken". Zo wordt er bijvoorbeeld veel zelf gedaan op het gebied van dagelijks onderhoud aan het veld. Onlangs is de bestrating van het terras volledig vervangen en hebben de oude dug-outs plaats gemaakt voor nieuwere. Dit alles in eigen beheer, inclusief de gehele logistieke operatie die hiermee gemoeid ging.

Ook ten aanzien van commercie is de vereniging zeer actief. Naast de "Club van 50" heeft de vereniging een aantal sponsors bereid gevonden om een periodieke financiële bijdrage te leveren waarmee andere en andere jaarlijks terugkerende kosten voldaan worden. Zo is bijvoorbeeld op het gebied van kleding en materialen een samenwerkingsovereenkomst aangegaan met EM-Sporting.

Financiën en verdeling

W.H.S.C. is een financieel gezonde vereniging, met een gemiddelde van 60 contributieplichtige leden. Het afgelopen jaar heeft de vereniging uit eigen middelen in diverse zaken op het gebied van accommodatieverbetering geïnvesteerd. Hieronder is dat in een overzicht weergegeven. Tevens wordt in dit overzicht vermeld wat er nog benodigd is voor de verbetering van de accommodatie en infrastructuur, alsmede een kostenraming gebaseerd op offerte(s) en marktconforme aanbiedingen.

Onderdeel	Totale kostenraming	Investering W.H.S.C.	Bijdrage uit subsidie en/of gemeente	Bron	Status
Toilet-unit	€ 600,00	€ 600,00	n.v.t.	n.v.t.	voltooid
Plaatsen toilet-unit		eigen beheer	n.v.t.		nog te realiseren
Bestrating terras	€ 4.225,00	€ 4.225,00	n.v.t.	n.v.t.	voltooid
Verhard pad naar honkbalveld	€ 7.250,00	deels eigen beheer	€ 7.000,00	offerte	nog te realiseren
Vervanging dug-outs	€ 11.525,00	€ 11.000,00	€ 525,00	n.v.t.	voltooid
Aan- en afvoer water/riolering	€ 10.150,00	inzet manuren	100%	offerte	nog te realiseren
Sportkantine	variabel	inzet manuren	100%	internet en offertes	nog te realiseren
Inrichting sportkantine		eigen beheer	n.v.t.	internet	nog te realiseren
Outfieldhek*/**					nog te realiseren
Duiker*			€ 7.850,00	offerte	nog te realiseren
Toegangshek*			€ 3.250,00	offerte	nog te realiseren

* Heeft geen prioriteit, maar staat op de wensenlijst voor een toekomstige realisatie

** Onderzoeken wat de mogelijkheden zijn, ook i.v.m. het gebruik van het outfield door W.V.V.

Volledigheidshalve zoeken wij op korte termijn financiële middelen voor het realiseren van de sportkantine en voor het aan- en afvoer van water. Onze inschatting op basis van de kennis op dit moment zal dat bedrag liggen rond € 30.000,00 (dertigduizend euro) en is als volgt te specificeren:

1. Sportkantine (geschakelde units) € 18.000,=
inclusief transport, voorbereidende
werkzaamheden en plaatsen
2. Aan- en afvoer water € 10.000,=
3. Onvoorzien en bijkomende kosten € 2.000,=

W.H.S.C. heeft uit eigen middelen en met zelfredzaamheid ruim € 15.000,= geïnvesteerd in de verbetering van de infrastructuur en accommodatie.

Slotbetoog

In dit Plan van Aanpak hebben wij geprobeerd om duidelijk te maken welke voorzieningen in de infrastructuur prioriteit hebben. Ter verduidelijking hieronder een opsomming:

Prioriteit heeft:

1. Sportkantine
2. Aanleg leidingen t.b.v. water en riolering

Hiervoor zijn binnen W.H.S.C. niet de benodigde middelen om dit zonder financiële steun vanuit de gemeente Oldambt te realiseren. Vanuit onze optiek vragen wij niet het onderste uit de kan, maar zijn er wel van overtuigd dat in de afgelopen 60 jaar dat deze vereniging bestaansrecht heeft er vanuit de gemeente nauwelijks geïnvesteerd is in W.H.S.C. met uitzondering van het regulier periodiek groot onderhoud. Wij hebben zowel recent als in het verleden laten zien dat wij op het gebied van zelfredzaamheid de vereniging in staat is het hoofd boven water te houden en zijn ook bereid om samen met de leden het bestaansrecht van de vereniging te garanderen door met elkaar de schouders eronder te zetten. Daar waar wij kunnen zullen wij ook zeer zeker onze bijdrage leveren aan het sportstimuleringsbeleid van de gemeente Oldambt en hebben onze sporen daarin ook nagelaten als het bijvoorbeeld gaat over deelname aan het sportkennismakingsboekje en het organiseren van clinics.

Knelpunten zoals aangegeven in de sportnota gemeente Oldambt zijn destijds summier benoemd, echter aan het oplossen daarvan is geen uitvoering gegeven. Wij vinden het hoog tijd worden dat wij als oudste honkbalvereniging van Noord Nederland gehoord worden in onze kreet naar bestaansrecht met fatsoenlijke accommodatie.

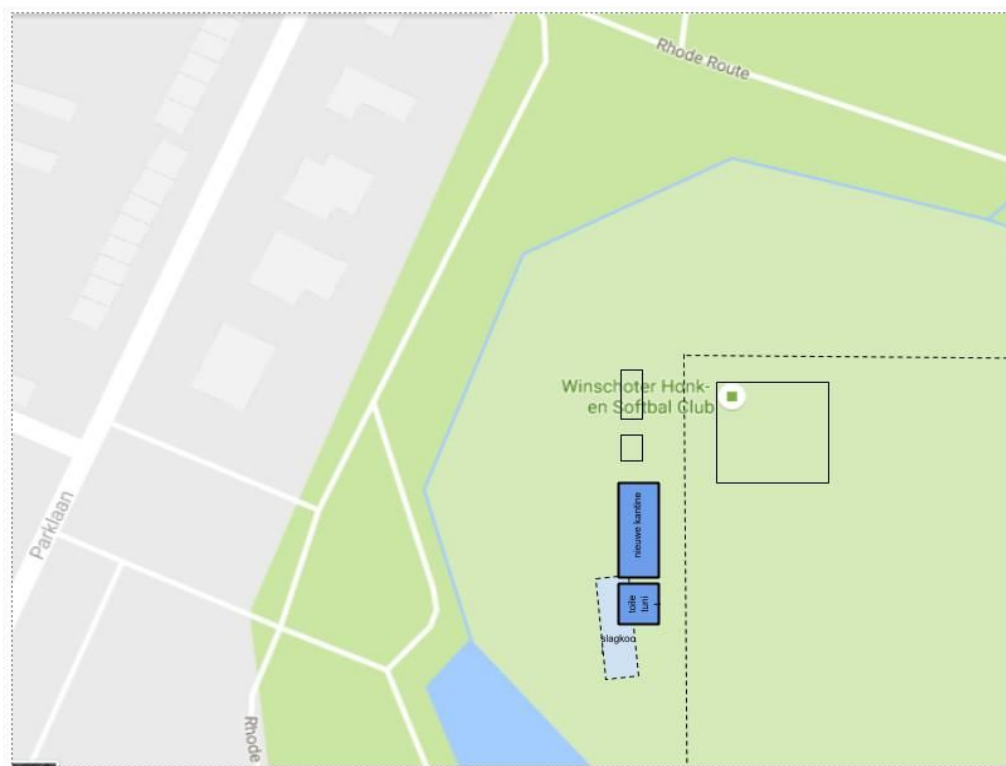
Winschoten, 27 februari 2017

Winschoter Honk- en Softbal Club

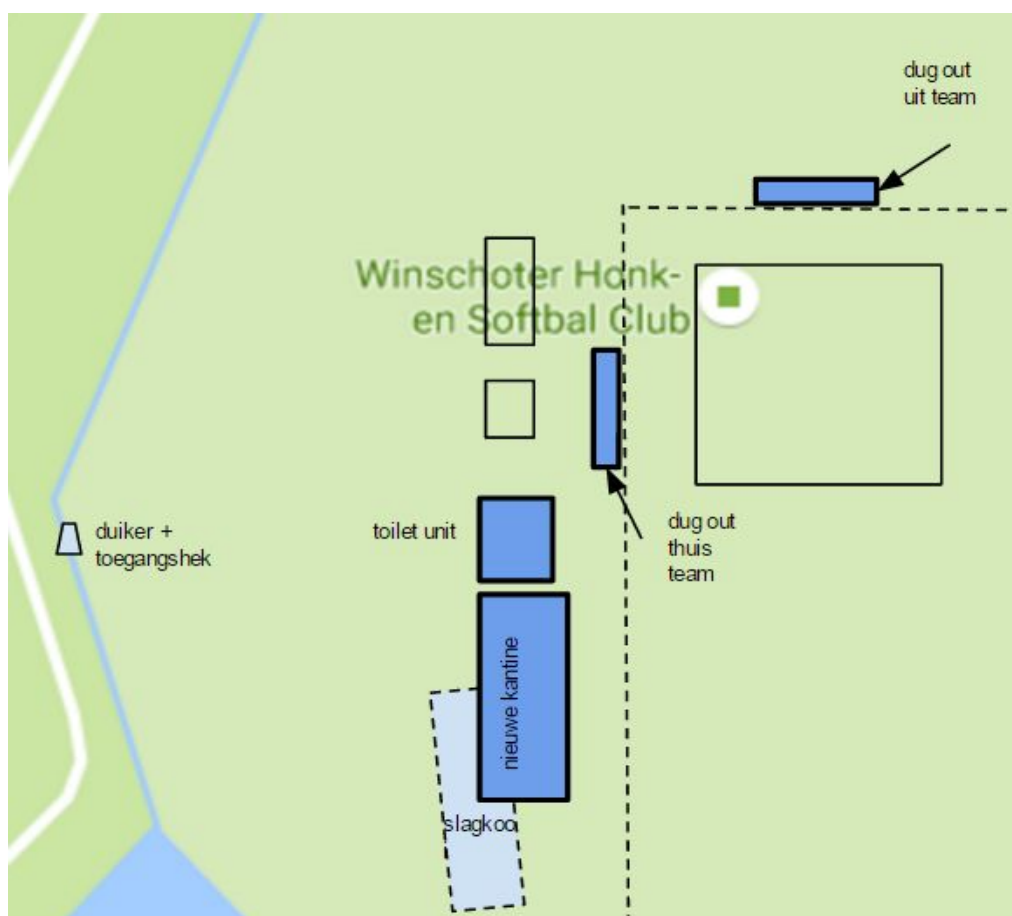
Bijlagen

1. Situatieschets
2. Offerte Timmerman
3. Offerte Art & Steel
4. Offerte Pijper BV
5. Offerte van der Flier BV
6. Voorbeeld verkrijgbare geschakelde units

Bijlage 1 Situatieschets

Detail A

Hooghalen,

Bijlage 1

Plaatsen van een perspompput en ingraven van +/-250 meter leiding sleuf.

Gerekend:

- Levering rioolpompput 1000 liter inhoud pomp met snijwerk.
- Leveren van 250 meter tylenebuis 63 plus koppelingen.
- Leveren 265 meter grondkabel YMVkas 4x16mm2
- Door stroom ontvangstput rond 315 met deksel.
- Huur midi kraan.
- Huur sleuvenstamper.
- Dicht straten van 70 meter tegelpad.
- Dicht straten van straat ter plaatse van leidingsleuf.
- Nieuw tegraven kabeltrace vrij van kabels inleiding.

Totaal :10145,25 excl 21% btw

Prijs opbouw:

-pompput:	2495-
-250 meter HPE 63 :	1645-
-onvangstput:	130-
-265 meter YMVkas 4x16mm2:	3935,25-
-Midi kraan :	900-
-Grondwerker:	640-
-Huur sleuven stamper:	100-
-klein materiaal:	300-

Exclusief:

- Aanvraag klikmelding (voor de opdrachtgever).
- Afzetting (bouwhekken)
- Garantie straatwerk i.v.m. verzakking.
- Aansluiten van electra.

Factuur bij einde werkzaamheden betalingen termijn 14 daggen na factuurdatum

Deze offerte is twee maanden geldig.
Kraanverhuur Timmerman

Naam en handtekening voor akkoord:

R.J. Timmerman

R. Abrahamsen
Lammerweg 22
9551 TB Sellingen
tel. : +31(0)599-413612
gsm : +31(0)6-45108707
www : artsteel.nl

Geachte : Bestuur WHSC

O.H. 0719

*Ik dank u voor uw offerte aanvraag met betrekking tot het leveren en plaatsen van een inrijpoort met aan beide kanten slootkant vleugel.
Ik kan u het volgende aanbieden,*

- inrijpoort 2meter hoog 3meter breed
- zijvleugel 2 stuks 2meter hoog 1meter breed
- termisch verzinken
- montage ter plaatse

Voor een prijs van € 3250,=

Betalingscondities 1/3 bij opdracht
2/3 bij plaatsen

Ik vertrouw erop u hiermee een goede prijs te hebben aangeboden en zie uw reactie graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,

R. Abrahamsen

PIJPER bv.

Aannemingsbedrijf
Onderhoudstimmerwerken
Inbraakbeveiliging

VCA** gecertificeerd

St. Vitusholt 153
9874 AJ Winschoten
Tel: (0597) 413888
E-mail: info@pijperbouw.nl
www.pijperbouw.nl

Rabobank 12.21.63.591
IBAN nr. NL76 RABO 012.21.63.591
Kvk. Gron 02323321
Btw nr. 8206.42.782.B01

Honkbalclub WHSC
Wedstrijdsecretaris Albert Koning

Tel: 06-22654719

Offerte

bonnummer : 14528	factuurnummer : 0	datum 31-01-2017
Omschrijving		Bedrag

Project no.: 016-148
werk: Nieuwbouw Kantine 12x6m1 - volgens tekening geleverd door opdrachtgever.

Uitzetten en maatvoeren van de nieuwbouw.
Uitgraven van de gehele bouwput tot op 80cm -/- maaiveld en het overtollige grond afvoeren.

De bouwput aanvullen met geelzand en in lagen van max. 30cm verdichten, waarna we de vorstrand uitgraven.

Bekisting stellen, wapening leggen t.b.v. de vorstrand en vloer volgens opgave constructeur.
Beton storten t.b.v. vorstrand en vloer, waarbij we de vloer na droging vlianderen (schuurpapier glad).

HSB wanden opzetten opgebouwd met vuren staanders 38x140mm 60cm h.o.h. tussen geïsoleerd met 120mm steenwol, waarbij we op de buitenzijde een dampopen folie nieten. Binnenzijde afwerken met 15mm Okume wpb (watervast) multiplex.

Platdak balklaag leggen en hierop OSB platen spijkeren, waarna fa. Koerts Dakwerken het platte dak 80mm Pu isoleerd en in 2-lagen waterdicht maakt (10jr. waterdicht garantie).

Gewolmaniseerde tengels aan de buitenkant horizontaal vastzetten op de staanders, waarna we hierop Werzalite rabat kleur creme horizontaal rvs vastzetten.

Leveren en monteren van 2st. hardhouten kozijnen (houtswaarte 67x114mm) waarin afgehangen 1st. 40mm Stabieltgarantdeur 95cm breed welke wordt voorzien

van een meerpuntssluiting, veiligheidsscharnieren en aluminium veiligheidsbeslag en standaard aluminium kruik.

Leveren en monteren van 3st. hardhouten kozijnen (houtswaarte 67x114mm) welke we voorzien van vast glas (isolatieglas Hr++) aan de buitenzijde vastgezet met hardhouten glaslatten waarna aan de binnen- en buitenzijde gekit.

Leveren en monteren van 3st. hardhouten kozijnen (houtswaarte 67x114mm) waarin afgehangen 1st. draairaam voorzien van 2st. veiligheidsscharnieren, 2st. raamboom met knop en 1st. telescoop-uitzetter.
Leveren en plaatsen van vast glas (isolatieglas Hr++) aan de buitenzijde vastgezet met hardhouten glaslatten waarna aan de binnen- en buitenzijde gekit.

HSB binnenwanden opzetten t.b.v bestuurskamer en opslag opgebouwd met SLS 38x89mm tussen geïsoleerd met 90mm steenwol isolatie, waarna beide zijden afgewerkt met gipsplaten.
In deze wanden sparingen laten waarin we 2 stuks binnendeurkozijnen monteren, waarin afgehangen 1st. standaard Svedex opdekdeur voorzien van standaard aluminium kruk met rozet.

Nieuw rachelwerk t.b.v. plafond aanbrengen, waarna we hierop nieuwe gipsplaten monteren.

Het plafond afwerken met vuren wit gespoten plafondplinten.

Richtprijs - op basis van schets aangeleverd door opdrachtgever. 50125,00

E. en W. installatie fa. G.W. Bos: 15487,50

* Elektra:

- 8 Groeps 3fasen meterkast.
- Meterkast invoerplaat met buisinvoerset.
- Bestuurskamer 5 dubbele wcd's, wisselschakelaar en 2st. lichtpunten.
- Storage room 3st. dubbele wcd's, wisselschakelaar, aansluitpunt cv-ketel, aansluitpunt vloerverwarmings-unit en 1st. lichtpunt.
- Kantine 5 dubbele wcd's, 2st. wisselschakelaars, 2st. buitenlampen en 7st. lichtpunten.

* Cv:

- Intergas cv-ketel HRE 24-18 CW3
- Honeywell klokthermostaat.
- ca. 70m2 vloerverwarming op netten gelegd van de aannemer.
- 7-Groeps vloerverwarmings-unit met A-label pomp.

* Gasleiding:

- Gasleiding vanaf de gasmeter naar de cv-ketel.

* Waterleiding:

- Toilet (k).
- Fontein (k).
- Gootsteen (w+k).

* Riolering:

- Toilet, fontein en gootsteen.
- Gelegd tot 0,5meter uit de gevel.
- Geen buitenriolering en hwa opgenomen.

* Sanitair:

- 1st. Closet combinatie.
- 1st. Fontein

* Armaturen:

- 12st. LED inleg-armaturen.
- 2st. Buiten armaturen boven de deuren.

Vertrouwende u hiermee een passende aanbieding te hebben gemaakt.

Alleen de punten zoals vermeld in deze offerte, zullen worden uitgevoerd.

Bij akkoord bevinden van deze offerte, graag kopie getekend aan ons retourneren.
Graag even bellen/schrijven wanneer u van deze offerte afziet.

Akkoord klant

aannemer

Totaal Excl. Btw	€ 65612,50
Totaal Btw 21%	- 13778,63
Totaal te betalen	€ 79391,13
=====	

Op alle overeenkomsten zijn steeds van toepassing onze algemene leverings- en betalingsvoorwaarden, waarvan wij u op eerste verzoek een exemplaar zullen toezenden.

Van: Harm Slooff <harm@vanderflierbv.nl>

Verzonden: dinsdag 7 februari 2017 10:39

Aan: boukedejong@hotmail.com

CC: Mark van der Flier

Onderwerp: Offerte

Beste meneer de Jong,

Na aanleiding van uw aanvraag hebben we een offerte samengesteld.
Mochten er vragen zijn dan hoor ik dit graag.

In de offerte is geen container meegenomen, morgen kan ik deze aanbieden.
Ik heb een bezichtiging dan van units.

Met vriendelijke groet,

Harm Slooff
Werkvoorbereider

graven, zuigen, zagen

BESTEKS POST- NUMMER	OMSCHRIJVING	EEN- HEID	HOEVEELHEID RESULTAATS VERPLICHTING	PRIS PER EENHEID IN EURO	TOTAAL BEDRAG IN EURO
1	HONKBALCLUB WINSCHOTEN				
10	OPRUIMWERKZAAMHEDEN TBV KANTINE				
100010	opruimwerkzaamheden	EUR	480,44	N 1,00	480,44
100020	verwijderen boom	st	1,00	V 131,23	131,23
11	KANTINE				
110010	rijplatenbaan naar kantine	m1	200,00	V 9,19	1.838,00
110020	voorbereiding voor plaatsen kantine	EUR	2.380,75	N 1,00	2.380,75
20	KABELS EN LEIDINGEN				
200010	verwijderen tegels tpv sleuf	m1	35,00	V 2,52	88,20
200020	leveren en aanbrengen stroomkabel	m1	260,00	V 13,66	3.551,60
200030	leveren en aanbrengen waterleiding	m1	260,00	V 9,54	2.480,40
200040	leveren en aanbrengen persleiding 63 mm	m1	260,00	V 10,33	2.685,80
200050	optioneel meeleggen mantelbuis 50 mm	m1	260,00	V 6,95	1.807,00
200060	leveren en aanbrengen pompput met 1 pomp	st	1,00	V 2.986,93	2.986,93
200070	aansluiten sanitaircontainer op pompput 5 aansluitingen	st	1,00	V 839,13	839,13
200080	Geen hemelwaterafvoer gerekend			0,00	0,00
200090	herstraten tegels in sleuf	m1	35,00	V 11,58	405,30
30	AANLEG PAD AANSLUITEND OP WVV TERREIN				
300010	ontgraven grond uit pad breed 2 meter	m1	115,00	V 2,79	320,85
300020	vervoeren en verwerken grond direct naast pad	m3	46,00	V 2,79	128,34
300030	levere	m2	230,00	V 5,59	1.285,70
300040	leveren en aanbrengen opsluitbanden 6 x 20 cm	m1	230,00	V 6,78	1.559,40
300050	leveren en aanbrengen betontegels 30x30x4,5 cm 1,80 breed	m2	207,00	V 15,89	3.289,23
300060	afwerken en inzaaien bermen	m1	230,00	V 2,83	650,90
40	AANBRENGEN DAM IN VIJVER				
400010	ontgraven slib	EUR	138,62	N 1,00	138,62
400020	verwerken slib ter plaatse	EUR	242,59	N 1,00	242,59
400030	afdammen vijver	EUR	173,28	N 1,00	173,28
400040	leveren en aanbrengen bronnering	EUR	1.184,81	N 1,00	1.184,81
400050	leveren en aanbrengen duiker 800 mm	m1	12,00	V 178,23	2.138,76
400060	leveren en aanbrengen zand	m3	225,00	V 13,90	3.127,50
400070	verwerken slib	EUR	138,62	N 1,00	138,62
400080	verwijderen dammen	EUR	277,25	N 1,00	277,25
400090	afwerken geheel	EUR	428,90	N 1,00	428,90
400100	hekwerk en bestrating niet gerekend.			0,00	0,00
	SUBTOTAAL				34.759,53

BESTEKS POST- NUMMER	OMSCHRIJVING	EEN- HEID	HOEVEELHEID RESULTAATS VERPLICHTING	PRIS PER EENHEID IN EURO	TOTAAL BEDRAG IN EURO
	TRANSPORT SUBTOTAAL				34.759,53
9	STAARTPOSTEN				
91	EENMALIGE KOSTEN				
910010		EUR	75,00		
910020	aan en afvoer machines	EUR	117,00		
919990	Totaal eenmalige kosten	EUR	192,00	EUR 192,00 N 1,00	192,00
929990	Uitvoeringskosten	EUR		N 1,00	0,00
939990	Algemene kosten	EUR		N 1,00	0,00
949990	Winst en risico	EUR		N 1,00	0,00
	Aannemingssom, de omzetbelasting niet inbegrepen				34.951,53
	Gedaan te Winschoten				
	De 7 februari 2017				
	De inschrijver(s),				
					

Voorbeeld van geschakelde units, zoals deze verkrijgbaar zijn bij verschillende aanbieders:

BEL: 0162-510005

HomeVoorraadContactTe koop gevraagd

E-mail

Enkelvoudige units
Kleine units
Toilet units
Douche/toiletunits
Geschakelde units
Goedkope units
Nieuwe Units
Woonunits
Containers
Diversen

3 delig unitgebouw 6x9

- Merk De Meeuw
- afmetingen van iedere unit : 6x3m
- Containerunit geheel geïsoleerd
- metalen buitenbekleding
- gebruikt marmoleum vloerbedekking met daarover vloer tapijttegels
- Aluminium schuiframen glas 2.40x1.20
- 2 stalen toegangsdeuren
- groepenkast, in iedere unit en verlichting
- cv verwarming zonder ketel
- prijs €5.750.- af standplaats Groningen
- prijs exclusief btw en transport.

Foto's

OFFERTE

DATUM	: 14 februari 2017		
AAN	: WHSV	TELEFOON	: 06-22654719
T.A.V.	: Dhr. A. Koning	E-MAIL	: wedstrijd-sec@whsc.nl
VAN	: Wessel Suijkerbuijk	PAGINA'S	: 3

Geachte heer Koning,

Naar aanleiding van uw aanvraag, kunnen wij u het volgende aanbieden:

3 Gebruikte units, afmeting 6 x 3 meter per unit, diverse modellen, nummer 1666, één en ander met inachtneming van bijgevoegde schets en foto's.

KOOPPRIJS:
Units 1666 : € 8.850,00

MEERPRIJS:
Nieuwe keukenblok 120x60 cm : € 750,00 (Voorzien van 10Liter Close- in boiler)

EENMALIGE KOSTEN:
Schakelkosten : € 1.650,00
Transportkosten : € 2.000,00 (Windschoten)
TOTAAL : € 13.250,00

OVERIGE:

Levertijd : Na overleg, zolang de voorraad strekt.

Betaling : Voor aflevering.

Prijzen : Exclusief BTW.

Transportkosten : Transport is gebaseerd op max. 0,5 uur lostijd per unit en is excl. tol-/tunnelgeld, film kijken, wachttijd etc. Meerwerk o.b.v. nacalculatie à € 96,00 per uur.

Aan-/afsluitkosten : Aan-/afsluitkosten op elektra, water, riolering e.d. zijn voor rekening en risico van de opdrachtgever.

Geldigheid : Deze offerte is geldig tot 1 maand na offertedatum.

Op al onze aanbiedingen en overeenkomsten zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, waarvan een kopie aan u ter hand wordt gesteld. De toepasselijkheid van uw algemene voorwaarden is uitdrukkelijk uitgesloten.

Het terrein waar de units geplaatst worden, dient vlak en verhard te zijn en berijdt- en bereikbaar voor de vrachtauto. Mocht dit problemen opleveren dan zijn wij genoodzaakt extra kosten in rekening te brengen.

WICO-units B.V.
Kromzaad 9
4703 RD Roosendaal

Tel.: 0165 39 47 49
Fax: 0165 39 67 19

E-mail: info@ditisplek.nl
Internet: www.ditisplek.nl

Rabobank 13.98.33.781
K.v.K. Breda 22.065.882
BTW nr. NL818713914801

Opdrachten worden uitgevoerd volgens onze leveringsvoorwaarden, zoals vermeld op onze website.

Uiteraard is het mogelijk na telefonische afspraak de units in Roosendaal te bezichtigen.

Voor een uitgebreid overzicht van alle artikelen uit ons assortiment verwijzen wij naar onze website;

www.ditisplek.nl

Wij vertrouwen erop u een passende aanbieding gedaan te hebben en wij zien met belangstelling uw reactie tegemoet.

DIT IS PLEK,

Wessel Suijkerbuijk

NIET INBEGREPEN:

- Bijkomende kosten zoals precariorechten, beveiliging, internet-/telefoonabonnement, energieverbruik, waterschapslasten, straatbelasting, gesprekskosten e.d.
- Aan-/afsluitkosten op water, riolering, elektra, telefoonnet e.d.
- Bekabeling en verdeelkast voor het aansluiten van de units op elektriciteit.
- Montage/demontage elektriciteit.
- Fundament.
- Bliksembeveiliging.
- Vergunningen.
- Vergunningsaanvraag en bouwtekening architect.
- Graafwerkzaamheden.
- Veiligheidsfolie op alle ramen.
- Panieksluitingen, noodverlichting en vluchtwegpictogrammen.
- Tegelpad tot aan de units.
- Hoofdaansluiting elektriciteit.
- Hetgeen niet specifiek omschreven is in de offerte.

WICO-units B.V.
Kromzaad 9
4703 RD Roosendaal

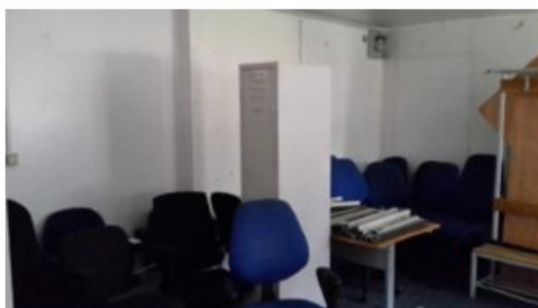
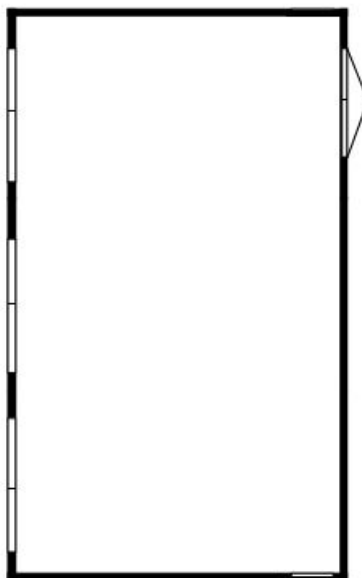
Tel.: 0165 39 47 49
Fax: 0165 39 67 19

E-mail: info@ditisplek.nl
Internet: www.ditisplek.nl

Robobank 13.98.33.781
K.v.K. Breda 22.065.882
BTW nr. NL818713914B01

Opdrachten worden uitgevoerd volgens onze leveringsvoorwaarden, zoals vermeld op onze website.

3

WICO-units B.V.
Kromzand 9
4703 RD Roosendaal

Tel.: 0165 39 47 49
Fax: 0165 39 67 19

E-mail: info@ditisplek.nl
Internet: www.ditisplek.nl

Robobank 13.98.33.781
K.v.K. Breda 22.065.882
BTW nr. NL818713914801

Opdrachten worden uitgevoerd volgens onze leveringsvoorwaarden, zoals vermeld op onze website.

Raadsvoorstel

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

De nota positieve gezondheid 2017-2020 vast te stellen.

Inleiding en doel

Het is een wettelijke taak van gemeenten om iedere vier jaar een nota gezondheid vast te stellen. Eind 2016 liep de periode van de gezondheidsnota 2012-2016 af. Met ingang van het nieuwe jaar is afgesproken dat een nieuwe nota gezondheid in het voorjaar van 2017 aan de raad voorgelegd zou worden, met daarin sport als onderdeel meegenomen. De nieuwe nota geldt voor de periode 2017-2020. Het bevat, naast de beleidskaders en de doelstellingen omtrent gezondheid, een visie op verbindingen die gelegd worden en kunnen worden met andere domeinen. Het doel van dit voorstel is om de raad in de gelegenheid te stellen om de nieuwe nota voor de periode 2017-2021 vast te stellen.

Argumenten

Aanleiding

Het beleid 2012-2016 gaf een kader weer voor de gezondheidsbevordering van de afgelopen vier jaren. Deze nieuwe nota borduurt voort op de vorige nota, maar biedt ook ruimte voor nieuwe initiatieven die passen bij de huidige ontwikkelingen van de Oldambster samenleving. Het gezondheidsprofiel van de GGD, de gesprekken met het veld, de huidige trends, nieuwe mogelijkheden met gebiedsgericht werken en de omgevingswet geven aanleiding om onze speerpunten te herzien of aan te scherpen. Het gebiedsgericht werken (met oog voor de sociale cohesie in dorpen en wijken) zorgt voor een goede afstemming tussen gemeente en (gezonde) inwoners. Aandacht voor dementie in onze gemeente, inspelend op onze vergrijzende bevolking is een tweede voorbeeld daarvan. We bekijken gezondheid niet alleen vanuit verschillende perspectieven, maar benaderen het ook in samenhang. In onze ogen zorgt dit voor de meest effectieve beleidsvoering. Landelijk wordt dit idee ondersteund.

Gecombineerde sport- en accommodatienota

Uw raad heeft vorig jaar gevraagd om een gecombineerde sport- en accommodatienota. Ons college heeft u eerder al laten weten dat dit qua fasering niet haalbaar was. Maar uiteraard is duidelijk dat sport, als onderdeel van ons lokaal gezondheidsbeleid, onlosmakelijk verbonden is met de beschikbaarheid van accommodaties. Hoewel niet in één nota vervat, zal bij de uitwerking van initiatieven verbinding gemaakt worden tussen deze dossiers.

Inhoud nota Positieve gezondheid 2017-2020

De nieuwe nota geldt voor de periode 2017-2020. Het bevat (naast de beleidskaders) een visie op de verbindingen die gelegd worden en kunnen worden met andere domeinen en de doelstellingen omtrent gezondheid. Positieve gezondheid vormt de basis voor dit beleid. Sociaal maatschappelijke participatie en het bevorderen van een gezonde leefstijl zijn daar onderdelen van. De speerpunten van het nieuwe beleid zijn: Oldambt in beweging, aanbod

Datum commissievergadering
16-05-2017

Datum raadsvergadering
29-05-2017

Onderwerp
Nota positieve gezondheid 2017
- 2020

Portefeuillehouder
Bard Boon

Contactpersoon
Daphne Wiebing

Agendapunt
8h

Casenummer
1700120

Documentnummer
17.0010385

gezonde voeding, sociale cohesie in dorpen en wijken, ouderen langer thuis en een gezonde fysieke leefomgeving.

Proces

Voor uw raadsleden is een bijeenkomst georganiseerd 'het gezonde ontbijt' op de openbare basisschool Houwingaham. Het was een startschot waarbij we u kennis hebben laten maken met de kinderen en wat er leeft in de samenleving. Naast deze ochtend hebben in het proces een aantal partners meegedacht, namelijk: beleidsmedewerker gezondheid Delfzijl, beleidsadviseur Zorg & Welzijn Hoogezand (in het kader van dementie), adviseur GGD, Huis voor de Sport Groningen, Vitaal Oldambt, 't Schienvat en SWO (jongerenwerk, ouderenwerk, opbouwwerk etc.). Deze nota is tot stand gekomen in samenwerking met collega's van gezondheidsbeleid, armoedebelief, cultuurbeleid, dementiebeleid en duurzame inzetbaarheid. Ook is ruimtelijke zaken (omgevingsvisie, gebiedsgericht werken) betrokken. Hieruit blijkt dat er breed is gekeken naar het nieuwe beleid en is de voorbereiding en aanpak domein overschrijdend.

Vervolg

Na vaststelling van deze nota vindt een verdere uitwerking plaats; waaronder een plan van aanpak om een dementievriendelijke gemeente te worden en de vormgeving van een pilot programma gezonde start op basisscholen. Tot slot zal een voorstel met dekking naar het college gaan waarin de samenwerking met triade verder uitgewerkt is.

Daarnaast verschijnt binnenkort nog de accommodatie nota waar sport ook een onderdeel van is.

Neveneffecten, risico's en alternatieven

Het maken van een nota gezondheid behoort tot een wettelijke taak die gemeenten dienen uit te voeren. Het niet breed uitdragen van positieve gezondheid binnen en buiten het gemeentehuis kan zorgen voor een geringe aanpak en niet efficiënte aanpak tot gezondheidsbevordering. Geen samenhang in het beleid kan tevens zorgen voor een weinig efficiënte beleidsaanpak. Ontevredenheid of passiviteit onder samenwerkingspartners kan ontstaan.

Integrale consequenties

De speerpunten, genoemd in de nota zijn domein overschrijdend. Wij verwachten dat gezondheidseffecten zichtbaar worden wanneer binnen verschillende domeinen aandacht wordt besteed aan gezondheidsthema's. Dit is onder andere op de terreinen: gebiedsgericht werken, omgevingsvisie, armoedebelief, participatiebeleid, Wmo en dementiebeleid.

Communicatie en burgerparticipatie

Voorafgaand aan het raadsvoorstel is een gezond ontbijt georganiseerd op een basisschool. Raadsleden konden kennismaken met de praktijk (kinderen en ouders). Een vervolg was de vormvrije avond op 21 maart (in kader van armoedegelden) waar onder andere het gezonde ontbijt op basisscholen aan bod kwam.

Vervolg

Het plan is om bij de verdere uitwerking inwoners, scholen en ketenpartners te blijven betrekken. Er volgen nadere uitwerkingsplannen waarin speerpunten verder uitgewerkt worden. In de jaren 2017-2020 wordt uitvoering gegeven aan het voorgestelde beleid.

Bijlagen

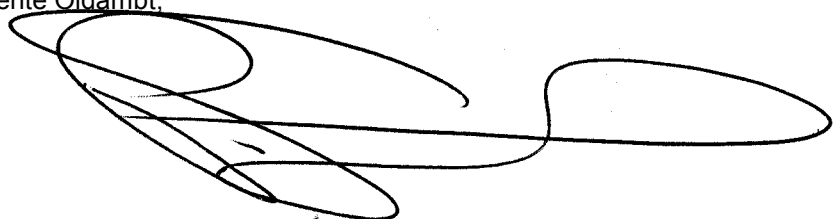
1. Nota positieve gezondheid 2017-2020

Winschoten, 11 april 2017

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Herman Groothuis
Secretaris

Pieter Smit
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 april 2017.

Besluit

De nota positieve gezondheid 2017-2020 vast te stellen.

Winschoten, 29 mei 2017

De raad van de gemeente Oldambt,

Pieter Norder
Griffier

Pieter Smit
Voorzitter

Datum raadsvergadering
29-05-2017

Onderwerp
Nota positieve gezondheid 2017
- 2020

Agendapunt
8h

Casenummer
1700120

Documentnummer
170010385

Samen werken aan positieve gezondheid

Positief gezondheidsbeleid 2017-2020

Illustratie: Dianne Hulst en Merel Otten (groep 4)

Portefeuillehouder : Bard Boon
Opdrachtgever : Harry Wieringa
Auteur: Daphne Wiebing

Samen werken aan positieve gezondheid

Positief gezondheidsbeleid 2017-2020

Ontbijt

*Vers sappig fruit in alle kleuren
Die de ontbijttafel meteen wat opfleuren
Een kom met muesli, knapperig en zoet
Soms met fruit wat je ook goed doet
Of een snee vers brood, dat geurt heel erg fijn
Met een plakje kaas of vlees die beide ook gezond zijn
Om te drinken een smoothie of melk
Ook gezond, een beker frisse karnemelk
Iemand nog een ei?
Dat past er vast wel bij
Een gezond ontbijt met genoeg calorie
Geeft je heel wat energie
Iedereen heeft dit nodig
Een gezond ontbijt is niet overbodig
Het ontbijt heeft hopelijk goed gesmaakt
Een goed begin van de dag is hiermee gemaakt!*

Gedicht door: Elianne Kiers (jonge stadsdichter Oldambt)

Ontbijt met kinderen, fotografie door: Frans Stegeman

Portefeuillehouder : Bard Boon
Opdrachtgever : Harry Wieringa
Auteur: Daphne Wiebing

Samenvatting

Gezondheid is voor ieder van belang omdat het ervoor zorgt dat we ons prettig voelen en mee kunnen doen in de samenleving. Het Rijk, gemeenten, lokale organisaties, bedrijven en inwoners werken mee aan een gezonde omgeving en aan een gezonde leefstijl voor ons allemaal.

De Wet Publieke Gezondheid geeft gemeenten de taak om de gezondheid van haar inwoners te bevorderen. Door middel van een lokale nota gezondheidsbeleid leggen gemeenten iedere vier jaar hun doelen vast. In Oldambt is de nota tot stand gekomen door input te verkrijgen van verschillende betrokken partners. In de opzet en uitvoering van het beleid is samenwerking essentieel omdat het gezondheidsbeleid samenhangt met verschillende domeinen. We kunnen pas goede initiatieven neerzetten wanneer we kennis en kunde met elkaar verbinden. Dit zorgt ervoor dat we relaties aangaan met onderzoeksbureaus, zorgverzekeraars, zorgaanbieders en inwoners.

Continue ontwikkelingen in de maatschappij leiden ertoe dat we steeds anders over gezondheid denken. Positieve gezondheid is een concept wat de laatste jaren vaker in de praktijk wordt toegepast. De focus ligt op mogelijkheden van mensen om weerstand te bieden tegen teleurstellingen, beperkingen of ziekten. Voor het gezondheidsbeleid betekent dit dat 'gedrag' (leefstijl) één van de uitgangspunten is. Een ander uitgangspunt is maatschappelijke participatie. De denkwijze sluit aan bij doelstellingen van het sociale domein; het centraal stellen van participatie, eigen kracht en zelfredzaamheid van de inwoner.

Gezondheidsresultaten van de uitvoering 2012-2016 zijn zichtbaar in meetgegevens verkregen van de GGD op de onderdelen: (on)georganiseerd bewegen, vaker nuttigen van gezonde maaltijden onder een beperkte groep jongeren en beoordeling van woonomgeving en gelukservaring. Wanneer we hierop blijven inzetten zullen we wederom goede resultaten zien. Daarentegen is het aantal mensen met overgewicht, chronisch ziekte en alcoholgebruik hoog, vergeleken met landelijke maatstaven. Ook geringe sociale contacten en ontevredenheid over gewenste faciliteiten in de omgeving behoeven aandacht.

De volgende speerpunten zijn in het beleid 2017-2020 opgenomen:

1. **Oldambt in beweging.** In onze gemeente zetten we ons gezamenlijk in om mensen mogelijkheden tot voldoende bewegen te bieden.
2. **Aanbod gezonde voeding.** Er is winst te behalen op gezonde voeding voor mensen in de Oldambstersamenleving. In de gemeente streven we naar een toegankelijkheidsverhoging van het aanbod zodat dit mensen stimuleert bewust gezond te eten. Het structureel voortzetten van onze beweeg- en gezonde voedingsprogramma's is een belangrijk middel om een gezonde leefstijl aan te moedigen.
3. **Sociale cohesie in dorpen & wijken.** We verwachten dat eigen waarde, zelfregie en voldoende toekomstperspectief voor mensen toeneemt wanneer mensen deel kunnen nemen aan activiteiten op sociaal- en maatschappelijk vlak. We willen daarom ontmoetingen tussen mensen stimuleren om eenzaamheid tegen te gaan.
4. **Ouderen langer thuis.** Het zorgaanbod voor ouderen willen we aanmoedigen in de omgeving van mensen en in samenwerking met partners. Dit doen we door de komende jaren structureel activiteiten aan te bieden voor een gezond ouder worden.
5. **Gezonde fysieke omgeving.** Gezondheid gaat ook om een gezonde leefomgeving. We willen voldoende bieden in de fysieke omgeving van mensen. We spelen hierop in door het sociale domein te verbinden met de plannen rondom omgevingsvisie en het gebiedsgericht werken.

Deze nota is op de toekomst gericht. In de toekomst zien we gezondheid niet meer alleen als doel op zich, maar is het een middel om andere doelen te bereiken. Dit vertaalt zich naar een wens om gezondheid ook bij andere beleidsterreinen onder te brengen.

Inhoud

Inleiding.....	6
2. Terugblik: beleidsperiode 2013-2016.....	7
2.1 Gezondheidsbeleid 2013-2016.....	7
2.2 Sport en bewegen.....	8
2.3 Afsluitend.....	8
3. De context: een basis voor de nota.....	9
3.1 Landelijke prioriteiten.....	9
3.2 Wettelijke kaders	9
3.3 Lokale invloeden.....	9
3.4 Positieve gezondheid is ‘anders denken’	10
3.5 Afsluitend.....	10
4. Verzamelde informatie: rapporten & gesprekken	11
4.1 Resultaten uit rapporten.....	11
4.1.1 Kenmerken Oldambstersamenleving.....	11
4.1.2 Samenvatting gezondheidsprofiel samenleving	11
4.2 Consultaties met partners en samenleving.....	13
5. Conclusie: verbinding resultaten met speerpunten	16
Bijlage I: uitvoeringsagenda 2017-2020	18
Bijlage II: basis van de nota	22
Bijlage III: infographics.....	23

Leeswijzer

De volgorde van hoofdstukken in de nota kent een logische opbouw. Eerst zien we in een terugblik op het vorige beleid dat Oldambt zich met ketenpartners heeft ingezet om de gezondheid van haar inwoners op pijl te houden. Dit deed zij door inspanning op de onderwerpen weerbaarheid, tijdig signaleren van problemen, preventieve gezondheidsbevordering en participatie. Vervolgens schetsen we de basis voor de nota 2017-2020. Dit bestaat uit landelijke aangrijpingspunten (zoals de trends: roken, overmatig alcoholgebruik, overgewicht, depressie en diabetes) en wettelijke kaders (Wet publieke gezondheid, WMO en de aankomende omgevingswet). Demografische invloeden en het concept positieve gezondheid zijn eveneens een belangrijke basis voor de nota omdat zij voor een groot deel bepalen hoe we de komende jaren te werk willen gaan. In hoofdstuk vijf zijn de nieuwe speerpunten voor het aankomende beleid geformuleerd, deze zullen in uitwerkingsplannen verder vorm krijgen.

Inleiding

In gezondheid kunnen leven, dat vinden we allemaal prettig. Bij de hedendaagse interpretatie van gezondheid gaat het juist om het vermogen je aan te passen en eigen regie te voeren. Dit nieuwe concept biedt een breder perspectief op gezondheid en wordt steeds vaker toegepast in de praktijk. Positieve gezondheid, zoals we het concept noemen, geeft een andere kijk op de vormgeving van het gezondheidsbeleid. *Positieve gezondheid* en de richtlijnen van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) vormen ons gezamenlijke vertrekpunt voor deze notitie.

Kaders: beïnvloeding gezondheid

Er is veel wat onze gezondheid beïnvloedt en omgekeerd. Voorbeelden hiervan zijn: hoe tevreden we zijn met onze leefomgeving, hoe we in contact treden met anderen en of we ons gezien en gehoord voelen op het werk. Onze genen kunnen we zelf niet beïnvloeden, maar we kunnen onze omgeving en leefstijl wel aanpassen. We kunnen dus voor een groot gedeelte onze gezondheidstoestand zelf bepalen. Als individu maar ook als overheid kunnen we daarin investeren. De Nederlandse overheid ziet het als haar taak om inwoners te ondersteunen gezond te leven. Daarom is er iedere vier jaar een gezondheidsbeleid, zowel landelijk als gemeentelijk. Het landelijk gezondheidsbeleid, die gesteld is in de brief van het Rijk op 4 december 2015¹ geeft richtlijnen aan het gemeentelijk beleid. Daarin staat dat we een gezonde leefstijl kunnen stimuleren. Ook het wettelijk kader, de Wet publieke gezondheid (Wpg) geeft maatstaven voor gezondheid aan, dit zijn handreikingen voor ons lokaal beleid.

Toegespitst op Oldambt

In samenhang met inwoners, organisaties en bedrijven bepalen we welke gezondheidsonderwerpen belangrijk zijn voor Oldambt. Gezamenlijke inzet (met oog voor lokale ontwikkelingen als vergrijzing en krimp) zal naar verwachting leiden tot het neerzetten van duurzame initiatieven. Te lezen in de nota is dat we in Oldambt vooruitgang hebben geboekt op verschillende aspecten van leefstijl. Op deze onderdelen blijven we inzetten om de gezondheid van onze inwoners op pijl te houden. Extra aandacht gaat uit naar het versterken van kwetsbare groepen. De speerpunten 'Oldambt in beweging, aanbod gezonde voeding, gezonde fysieke leefomgeving, ouderen langer thuis en sociale ontmoetingen in dorpen en wijken' geven houvast aan de uitvoering van het beleid.

Totstandkoming nota (proces)

Met het landelijk gezondheidsbeleid als handleiding is in november een eerste bijeenkomst georganiseerd met de beleidsgroep maatschappelijke zaken. Zij leverde input voor een domein overschrijdende aanpak. Als volgt is gesproken met ketenpartners en medewerkers van andere beleidsterreinen om vast te stellen waar we de komende jaren aandacht aan willen besteden. Halverwege februari 2017 gaf het gezonde ontbijt op de openbare basisschool Houwingaham het startschot om dat wat er leeft in de samenleving zichtbaar te maken. Bij de drie- trapsraket (ontbijt, activiteiten en

presentatie) waren kinderen, ouders, docenten, deskundigen, beleidsmedewerkers en raadsleden betrokken.

Raadsleden en ouders, gezond ontbijt (fotografie: Frans Stegeman)

Vooruitblik op de nota

In de volgende hoofdstukken krijgt u in de eerste hoofdstukken een beeld van de *kaders*, onze *vergaarde kennis/kunde*, *lopende projecten en huidige initiatieven*, *ontwikkelingen* en een *resultatenweergave uit de praktijk*. In de laatste hoofdstukken wordt aan de hand van resultaten het nieuwe beleid 2017-2020 gepresenteerd. De nota legt verbinding met de thema's die linken aan gezondheid, zoals armoede, de fysieke omgeving en cultuur. Na vaststelling verschijnt aanvullend op deze nota de accommodatie nota, een uitvoeringsplan duurzame inzetbaarheid' en de uitwerking van de omgevingsvisie. Hierin komen gezondheidsthema's ook aan bod.

¹ kenmerk: 846306-142553-PG

2. Terugblik: beleidsperiode 2013-2016

Dit hoofdstuk besteedt aandacht aan het in 2013-2016 uitgevoerd beleid in Oldambt op de terreinen gezondheid en specifiek het versterken van sportstimulering. Zowel onderdelen uit de gezondheidsnota (paragraaf 3.1) en de sportnota (paragraaf 3.2) zijn in dit hoofdstuk verwerkt.

2.1 Gezondheidsbeleid 2013-2016

In het gezondheidsbeleid 2013-2016 zette de gemeente in op vier thema's, namelijk: informatieverstrekking, vroeg signalering, collectieve preventie en participatie van de kwetsbare doelgroep 2. De thema's worden in onderstaande paragrafen toegelicht en onderbouwd met enkele van de vele praktijkvoorbeelden. Aandachtspunten uit het sociale domein: bevorderen van zelfredzaamheid, participatie en eigen kracht zijn voor ons van grote betekenis. Het stelt de inwoner van Oldambt centraal, om hen gaat het immers. Daarom zijn de aandachtspunten terug te vinden in de vier weergegeven thema's.

Thema 1: Informatieverstrekking

De gemeente hecht waarde aan het verstrekken van informatie ter bevordering van de gezondheid. Hoe iemand omgaat met een gebeurtenis heeft alles te maken met zijn of haar kennis over het onderwerp. Neem bijvoorbeeld de opvoeding van kinderen door ouders. Met de kennis die een moeder heeft zal zij zo goed als mogelijk haar kind 'weerbaar maken' om zich te redden in de samenleving. Ongezonder gedrag (zowel bij ouder als kind) kan te herleiden zijn tot een gebrek aan kennis. Een mooi voorbeeld waar is ingezet op het overdragen van kennis is het *rugzakje vol geluk* om de weerbaarheid van jongeren te stimuleren. Een ander voorbeeld is dat de gemeente stappen maakt om een dementie vriendelijke gemeente te worden. Het trainen van onderwijsinstellingen, winkelpersoneel en het organiseren van informatieve bijeenkomsten wordt verder tot uitvoering ontwikkeld. (Zie de website van de gemeente voor meer informatie over dit onderdeel).

Rugzakje vol geluk

De GGD stelt in 2012 vast¹ dat 9% van de groep jongeren in klas 2 en 4 van het voortgezet onderwijs in Oldambt zich onvoldoende weerbaar voelt. Jongeren vinden het met name lastig om hulp te vragen. Het resultaat is een verminderde weerbaarheid en stagnatie in de ontwikkeling. Een mooi voorbeeld waar ingezet is op het overdragen van kennis om weerbaarheid te stimuleren is een 'rugzakje vol geluk'. Dit is gecontinueerd via Lentis. Onze gemeente ondersteunt hierin. Door middel van het volgen van workshops leren kinderen van groep 8 op de basisschool om zelf invloed uit te oefenen op hun psychisch welbevinden. De keuze om de workshop al op de basisschool aan te bieden is preventief van aard.

Thema 2: vroeg signalering en preventie

Beter te vroeg dan te laat, zo luidt het gezegde. Als gemeente geloven we dat tijdig ingrijpen (liefst preventief) zorgt voor een gezondheid bevorderende werking op het individu. Vandaar dat vroeg signalering tot één van de doelstellingen van het gezondheidsbeleid 2013-2016 behoort. Kennis inzetten op breed vlak en samenhang creëren tussen verschillende takken van de welzijnsorganisatie en de gemeente zijn volgens ons onderdelen die kunnen zorgen voor het op tijd oppikken van signalen rondom gezondheid. Enkele voorbeelden hiervan zijn de samenwerking tussen gemeente en *Huis voor de Sport* om inwoners van Oldambt te stimuleren te bewegen of de subsidieverstrekking aan ketenpartners in het kader van armoedebestrijding (zie voor meer info: <https://www.gemeente-oldambt.nl/extraatjes-voor-school-sport-voedsel-cultuur-en-andere-zaken>).

Thema 3: participatie van de kwetsbare doelgroep

Gezond koken: redactie bsn-nieuws, Frans Stegeman

Een uitgangspunt bij dit thema is om alle inwoners van de gemeente Oldambt, ongeacht leeftijd of beperking, deel te laten nemen aan de samenleving. Zo lang mogelijk thuis blijven wonen is één van de richtlijnen van de *Nieuwe WMO 2015* wat onder andere bijdraagt aan de mogelijkheid tot participeren. De gemeente is van mening dat een

Nijntje beweegdiploma

Het Nijntje beweegdiploma, georganiseerd vanuit *Huis voor de Sport* is een initiatief wat bij de doelgroep en de ouders goed bevalt. Kleuters krijgen na afloop van de training een diploma uitgereikt. Het is een speciaal moment waar ouders en kennissen deel van uitmaken. In de gemeente Oldambt hebben negen van de veertien scholen meegedaan aan het initiatief.

² Nota Lokaal Gezondheidsbeleid 2013-2016

laagdrempelige aanpak het beste werkt. *Vitaal Oldambt* (geïnitieerd door Beweeglink) doet dat bijvoorbeeld door oog te hebben voor wat mensen aanspreekt en in te zetten op de eigen regie van inwoners van Oldambt. De *Run van Winschoten* is een ander initiatief waar alle inwoners van de gemeente aan mogen deelnemen.

Run van Winschoten

Eén van de initiatieven waar alle inwoners van de gemeente aan mogen deelnemen is de jaarlijks georganiseerde 'Run van Winschoten'. Van oudsher is dit een ultraloop waarbij een rondje van 100 kilometer gelopen werd. Later werd dit aangepast naar 2 rondjes 50 kilometer en sinds tien jaar wordt er 10x10 kilometer gelopen. Voor de kinderen is er 's ochtends een 'lutje run' van 1 en 2 kilometer. Wandelaars kunnen tegenwoordig met de Noord-Oost WandelRUN meedoen aan drie wandelingen van ongeveer 28,17 en 10 kilometer.

2.2 Sport en bewegen

Het onderdeel sport is toegevoegd aan deze nota omdat sporten in relatie staat met onze gezondheid. Onderzoek wijst uit dat matig intensieve activiteiten zoals bewegen een gunstig effect hebben op de gezondheid. Sporten, fietsen van- en naar het werk, stevig wandelen en tuinieren vallen onder intensieve activiteiten (*bron: gezondheidsprofiel Groningen, 2012*). Enkele voorbeelden (hieronder genoemd) geven een laagdrempelige aanpak van de afgelopen beleidsperiode weer.

Sportieve activiteiten

De combinatiefunctionarissen organiseren sportieve activiteiten op breed vlak voor kinderen, jongeren en volwassenen in Oldambt. In de vorige paragraaf is dit voorbeeld al genoemd met oog op preventie. De gemeente Oldambt werkt daarnaast samen met het Jeugdsportfonds om kinderen en jongeren uit gezinnen met een minimuminkomen te laten sporten. Andere initiatieven waarin de gemeente ondersteunt zijn de sportwens – verkiezingen en het

keurmerk rondom het alcoholpreventiebeleid in 2015 (meer informatie hierover is te vinden op onze website).

Een voorwaarde om te kunnen sporten is voldoende faciliteiten die sporten mogelijk maken. De accommodatienota die naar verwachting in juni verschijnt zal daar richtlijnen voor geven.

2.3 Afsluitend

We kijken met tevredenheid terug op de activiteiten die we rondom gezondheid organiseren. In bovenstaande paragrafen is te lezen dat de gemeente Oldambt zich met ketenpartners hebben ingezet om de gezondheid van haar inwoners op pijl te houden. Dit doet zij door informatie te verstrekken, preventief beleid te voeren en participatie van inwoners te stimuleren. In 2016 is het onderdeel 'dementie' aangezwengeld, dit geeft aanleiding om per 2017 aandacht te geven aan nieuwe activiteiten voor deze doelgroep. In hoofdstuk 3.1 wordt de aanleiding hiervoor gegeven. We noemden dat de *WMO 2015* de aandacht vestigt op 'ouderen langer thuis'. Ook hier zullen we in het komend beleid aandacht aan geven. Tot slot blijkt sporten een gunstig effect te hebben op onze gezondheid. De komende jaren zullen we daarom jong en oud blijven stimuleren om in beweging te blijven.

Volgens het Rijk leveren het stimuleren van participatie en een benadering in samenhang goede resultaten op. Hierom zullen we dit beleid de komende jaren met vertrouwen en positieve verwachtingen voor de toekomst voortzetten.

3. De context: een basis voor de nota

Voordat we inzoomen op Oldambt, geven we de context weer. De context, ofwel de basis voor de nota, bestaat uit een beschrijving van landelijke prioriteiten, wettelijke kaders en lokale invloeden. Ontwikkelingen die zich op dit moment voordoen in Oldambt hebben invloed op de insteek van het gezondheidsbeleid 2017-2020. Ook de ontwikkeling binnen de samenleving in het denken over gezondheid komt in dit hoofdstuk aan de orde.

3.1 Landelijke prioriteiten

Het Ministerie van VWS schrijft in haar landelijke nota 2016-2019 over het belang van stimuleren van een gezonde leefstijl, zoals gezonde voeding en een prettige leefomgeving. Een aantal zichtbare trends in de samenleving staan een gezonde leefstijl voor mensen in de weg. Het gaat om het verbeteren van de volgende trends: roken, overmatig alcoholgebruik, overgewicht, depressie en diabetes. Voor gemeenten zijn deze trends aangrijpingspunten om effectief beleid te kunnen voeren. De doelen van het Rijk op het gebied van wonen, werken en leren zijn dezelfde als in 2012-2016 vastgesteld. Dit zijn: preventie in de gezondheidszorg, het op pijn houden van gezondheidsbescherming en het stabiliseren of terugbrengen van gezondheidsverschillen tussen laag- en hoogopgeleiden (Rijksoverheid, 2016). Het Rijk ziet graag dat we bovenstaande doelen domein overschrijdend aanpakken. Dit kunnen we doen door in het komende beleid ons nog meer bewust te worden van verbindingen met verschillende domeinen.

3.2 Wettelijke kaders

Wet publieke gezondheid

Uitgangspunten van de Wet publieke gezondheid (Wpg) hebben nauw verband met de transities binnen het sociale domein: De eigen regie en mogelijkheden van de Nederlandse bevolking is leidend. Deel kunnen nemen in de maatschappij, regie voering en streven naar een hoge kwaliteit van leven zullen een gezond bestaan bevorderen. Bovenstaande uitgangspunten kunnen het beste gerealiseerd worden met een aanpak in samenhang in de omgeving van mensen².

Omgevingswet

De nieuwe Omgevingswet draagt bij aan het organiseren van een gezonde leefomgeving. Gemeenten krijgen met deze wet meer ruimte om hun beleid af te stemmen op hun eigen behoeften (Rijksoverheid, 2016). In 2019 treedt de wet in werking, dit zorgt ervoor dat gemeenten en inwoners zich zullen voorbereiden op de veranderingen die de wet met zich meebrengt. We leggen graag de verbinding tussen gezondheid en wat de omgeving kan bijdragen aan een gezonde leefstijl van mensen. Ons vertrekpunt is om de samenhang tussen het gezondheidsbeleid en de omgevingsvisie te benutten waar kan.

WMO 2015

Andere wettelijke taken van de gemeente hebben raakvlakken met de Wpg. De Wet maatschappelijke ondersteuning is daar één van (WMO). De Wmo heeft als doel om het mogelijk te maken dat mensen kunnen participeren en zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. Gemeenten ondersteunen op het gebied van zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen en opvang. In deze nota leggen we een relatie met het WMO beleid. Dit doen we door aandacht te besteden aan het bevorderen van participatie. Deelnemen aan de maatschappij, bijvoorbeeld door arbeidsparticipatie bevordert immers de gezondheid³.

3.3 Lokale invloeden

Oost-Groningen onderscheidt zich in vele opzichten van andere regio's in het land. Opmerkelijk zijn de herenboerderijen, de agrarische landbouw van oudsher en het vrije uitzicht over de landerijen. Het kan niet anders dan dat deze parels een positieve werking hebben op de gezondheid van de Oldambster samenleving. De ruimte geeft velen van ons het gevoel dat we prettig kunnen leven en wonen in Oldambt. Het gevoel van ruimte gaat gepaard met een bevolkingsaantal wat afneemt, namelijk de Krimp in onze regio. Een kenmerk van Krimp is het lage aantal gezinnen die zich vestigen in de regio. Een ander kenmerk is het wegtrekken van hoogopgeleiden vanuit de regio naar andere gebieden met gevolgen voor de economie en werkgelegenheid. De ontwikkelingen roepen verschillende vragen op met oog op een verbeterde toekomst in goede gezondheid van inwoners. Hoe gaan we om met de doelgroep die in dit gebied blijft wonen? Hoe houden we genoeg jongeren in Oldambt? Hoe zorgen we

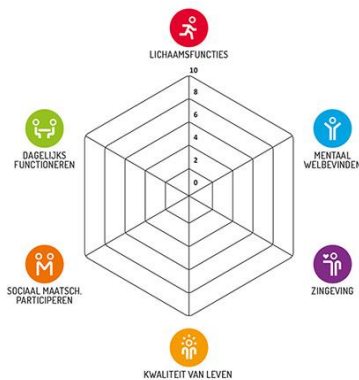
³ Loket gezond leven

dat onze oude wordende bevolking (vergrijzing) de juiste aandacht krijgt? Dit zijn relevante vragen om in daglicht van het gezondheidsbeleid te plaatsen. Hoe verschillend eenieder ook kijkt naar de invloed van lokale ontwikkelingen; we kunnen aannemen dat het onze gezamenlijke aandacht verdient. Ook als het gaat om een gezonde samenleving.

3.4 Positieve gezondheid is 'anders denken'

We zien een ontwikkeling in het denken over gezondheid. Van een definitie over gezondheid waar 'ziekte en zorg' centraal stond gaan we steeds meer denken in termen van 'gezondheid en gedrag'. In de 20ste eeuw was het al belangrijk om gezondheid vanuit verschillende terreinen aan te vliegen. Neem bijvoorbeeld een trend als overgewicht. Iemand met een gezonde leefstijl zal in verhouding minder gevoelig zijn voor gewichtstoename. Toch is dit niet de enige pijler om te zorgen dat het gewicht op pijl blijft. Biologische factoren, de omgeving en toegankelijkheid tot zorgvoorzieningen spelen ook een rol. Lalonde gaf daarmee in 1974 een eerste basis voor een nieuwe kijk op gezondheid.

Positieve gezondheid als opvolger daarvan is een term die we tegenwoordig steeds vaker integreren in bestaande situaties. Bekend is dat een goede gezondheid bijdraagt aan een hoge kwaliteit van leven en aan gevoelens van geluk. Een gezond bestaan is mogelijk wanneer iemand zich fysiek en psychisch goed voelt. Maar dit niet alleen, in een brede visie gaat het om het vermogen zich aan te passen en regie te (her)pakken over het eigen leven. Positieve gezondheid geeft de ontwikkeling om anders te kijken naar gezondheid een plekje. Deze nieuwe definitie die alle levensgebieden omsluit biedt een alternatief voor de definitie van de World Health Organisation⁴ (WHO). Positieve gezondheid omvat zes pijlers, namelijk: kwaliteit van leven, zingeving, mentaal welbevinden, lichaamsfuncties, dagelijks functioneren en sociaal maatsch. participeren⁵.

Afbeelding: illustreert de raakvlakken met gezondheid (bron: alles is gezondheid)

3.5 Afsluitend

Onze gemeente heeft de wens om de landelijke trends (roken, overmatig alcoholgebruik, overgewicht, depressie en diabetes), ook zichtbaar in Oldambt, in het nieuwe beleid te verweven. We doen dit door positieve gezondheid als uitgangspunt voor dit beleid te nemen. Met dit concept zien we dat een samenhangende aanpak mogelijk (en noodzakelijk) is. Positieve gezondheid werd als ontwikkeling in het denken omschreven. Omdat het sociale domein overeenkomsten ziet met haar eigen doelstellingen (participatie, eigen kracht en zelfredzaamheid), zien we kansen om het concept breed uit te dragen. Daarnaast zullen we bij het formuleren van het nieuwe beleid rekening houden met een krimpende bevolking en vergrijzing. Logischerwijs betrekken we deze onderdelen bij onze keuze voor de speerpunten (zie hoofdstuk 5).

⁴ Alles is gezondheid (Nationaal Programma Preventie)

⁵ GGD Groningen positieve gezondheid

4. Verzamelde informatie: rapporten & gesprekken

Dit hoofdstuk bestaat uit een samenvatting van de belangrijkste bevindingen op het gebied van gezondheid. Samen met de context, beschreven in hoofdstuk drie, bepalen de resultaten in hoofdstuk 4 ons beleid van 2017-2020. In dit hoofdstuk besteden we apart aandacht aan sport. Immers is dit zoals in vorige hoofdstukken ook bleek, een belangrijk onderdeel om gezondheid te stimuleren.

4.1 Resultaten uit rapporten

Dit hoofdstuk begint met een weergave van resultaten, afkomstig van *rapporten van de GGD, gemeentelijke profielen* van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, *Waar staat je gemeente* (ontwikkeld voor gemeentelijke bestuurders VNG & King, 2016), gemeentelijke monitoren 2017 en rapportages (Kinderen in Tel, 2016).

4.1.1 Kenmerken Oldambstersamenleving

Allereerst noemen we een paar feiten die onze samenleving kenmerkt. De gemeente Oldambt telt in 2015 38.245 inwoners. Het percentage veertigplussers in de gemeente ligt in 2015 op 61%. 23% van de bevolking is ouder dan 65 jaar. Het aantal mensen van 65 jaar en ouder is sinds de herindeling met 1.310 personen gestegen. Dit geeft aan dat we te maken hebben met vergrijzing. Het aantal jongeren (van 0-20 jaar) neemt af in een paar jaar tijd met ongeveer 600 personen. 236 kinderen in Oldambt (0 – 17 jarigen) hebben een handicap. Tevens wordt de bevolking steeds dunner (kenmerk van een bevolkingskrimp, zie H3.3). Net als dat er sprake is van vergrijzing, zien we ook een toename dementerenden onder de bevolking in Oost-Groningen. Momenteel zijn er zo'n 593 mensen met dementie in Oldambt. We verwachten dat dit de komende jaren alleen maar toeneemt. Het percentage laaggeletterden in Oldambt ligt in 2013 op 13-16% van de bevolking.

4.1.2 Samenvatting gezondheidsprofiel samenleving

Volwassenen: algehele kwaliteit van leven

Over het algemeen leven mensen langer wanneer zij zich gezond voelen. In Nederland kunnen we stellen dat het welzijnsniveau relatief hoog is, we worden namelijk steeds ouder. In Oldambt zien we, net als landelijk het geval is, een toename in levensduur. Ook sterftegevallen zijn te herleiden tot een algemene staat van gezondheid. Van de mensen die komen te overleiden, anders dan sterven door ouderdom, daarvan sterft een groot aantal mensen wegens kanker of hart- en vaatziekten. In Oldambt is 12% van de sterftegevallen te wijten aan roken. Voor heel Groningen geldt dat zij de regio is waar in vergelijking tot de rest van Nederland het meeste gerookt wordt. Daarbij, over de algehele gezondheid gesproken: 55% van de volwassenen in Oldambt is lichamelijk of geestelijk gezond en voelt zich levenslustig. De groep die buiten de 55% valt scharen we onder chronisch zieken. Landelijk ligt dit getal op 47%. Volwassenen geven een gemiddelde score van 8.3 als het gaat om leven zonder beperkingen.

Volwassenen: leefstijl

Wanneer de leefstijl niet in balans is (bijvoorbeeld bij een hoge mate van middelengebruik) heeft dit directe negatieve gevolgen voor het dagelijks functioneren en de functies van het lichaam. In de cijfers is terug te zien dat het gebruik van de drug cannabis binnen de provincie Groningen toeneemt. Het alcoholgebruik in Oldambt bestaat in 2012 nog uit 7,8% zware drinkers. Ondanks dat een lichte daling van overgewicht onder inwoners van de provincie Groningen heeft plaatsgevonden tussen 2006 en 2012, is er nog steeds een groep waarbij het gewicht bij de leeftijd 35-49 jarigen gemiddeld toeneemt. Het percentage personen van mensen met overgewicht in Oldambt ligt in 2012 op 61,5%.

Volwassenen: participatie & woonomgeving

De eigen woonomgeving heeft invloed op hoe mensen sociaal maatschappelijk kunnen participeren. Gemiddeld geven Groningers een 7,8 voor hun woonomgeving. Toch vindt 16% van de volwassenen dat de buurt de afgelopen jaren vooruit is gegaan. Dit geeft een bepaalde mate van tevredenheid over de woonomgeving aan. De voorzieningen en toegankelijkheid tot hulpmiddelen in een omgeving is ondanks een lichte verbetering in zes jaar tijd nog erg laag.

Betekenisvolle relaties:

- heeft voldoende betekenisvolle relaties 74%
- zou graag meer betekenisvolle relaties hebben 18%
- heeft te weinig betekenisvolle relaties 8%

Zet zich in voor anderen en maatschappelijke doelen:

- vrijwilligerswerk 38%
- hulp aan burens 64%
- mantelzorg 41%

Eenzaamheid:

- ervaart vrijwel nooit eenzaamheid 59%
- ervaart vaak eenzaamheid 3%
- ervaart soms eenzaamheid 15%

Volwassenen: mentale welbevinden

Het mentale welbevinden uit zich bijvoorbeeld in het ervaren geluk. Voor Oldambt geldt dat 19% van de volwassenen in Oldambt zich soms, zelden of nooit gelukkig voelt. Iets meer dan de helft voelt zich meestal of altijd gelukkig. Ten tijde van het onderzoek blijkt dat het percentage mantelzorgers is toegenomen, de bereidheid van Groningers om een ander te helpen is groot. De gevolgen voor drie op de tien mantelzorgers is dat ze te zwaar belast zijn. Steunpunt Mantelzorg springt waar mogelijk in dit gat door ondersteuning te bieden aan mantelzorgers. Het steunpunt schat in wat de behoefte van mantelzorgers is door actief in contact te zijn met de doelgroep. Vanuit de Wmo organiseert de welzijnsorganisatie Sociaal Werk Oldambt (SWO) in samenwerking met de gemeente jaarlijks de dag van de mantelzorg. Op deze dag mensen die zorgen voor hun naasten extra aandacht.

Volwassenen: sport en bewegen

Het blijkt dat steeds meer volwassenen in Groningen gezond bewegen in ongeorganiseerd verband. 67% van de volwassenen in Oldambt voldoet aan een norm Bewegen naar regio (zie bijlage). 20% van de volwassenen in Oldambt sport nooit, tenminste niet zichtbaar. Er Centrum- Oost van de gemeente Oldambt wordt in vergelijking met het provinciale gemiddelde weinig bewogen.

Jongeren

Cijfers van Jeugdgezondheidsonderzoek Oldambt 2015 wat betreft klas twee en vier van het middelbaar onderwijs in de gemeente Oldambt wijzen uit dat de betreffende jongeren bijzonder hoog scoren op verschillende facetten van gezondheid. De vergelijking is gemaakt met jongeren uit de provincie Groningen en de situatie in 2012.

Jongeren: algemene kwaliteit van leven

Kijkend naar de algemene kwaliteit van leven, dan bestempelen 86% van de jongeren uit klas twee hun gezondheid als (zeer) goed. In 2012 werden deze ervaringen van klas twee als minder positief beoordeeld. Daarentegen is de positieve ervaring van gezondheid van klas vier gedaald binnen vier jaar tijd. Op psychosociaal vlak ervaart 15% van de jongeren in klas twee en vier psychosociale problemen. Dit is te vergelijken met het provinciaal gemiddelde. 570 jongeren (tussen de nul en zeventien jaar) leven in armoede (Kinderen in Tel, 2016). Algemeen bekend is dat geldzorgen een grote invloed hebben op de ervaren kwaliteit van leven.

Jongeren: leefstijl

Aan de hand van voeding en gebruik van middelen wordt de leefstijl van de jongeren in kaart gebracht. Gezonde jongeren presteren beter op scholen. Het jeugdgezondheidsonderzoek geeft een groei van 2012 tot 2016 weer, waar tweedeklassers steeds vaker ontbijten. De resultaten van klas vier zijn minder positief, daar geldt dat een lichte afname te zien is betreffende het ontbijt. Er wordt in Oldambt vooruitgang geboekt als het gaat om alcoholgebruik en roken onder jongeren. Alcoholgebruik onder de doelgroep is in de periode 2012-2016 stabiel gebleven³. De afgelopen jaren is het percentage rokers onder jongeren fors afgenomen. Uit onderzoek is gebleken dat binnen de gemeente Oldambt het percentage rokende jongeren op 17% ligt. Kijkend naar de gehele provincie

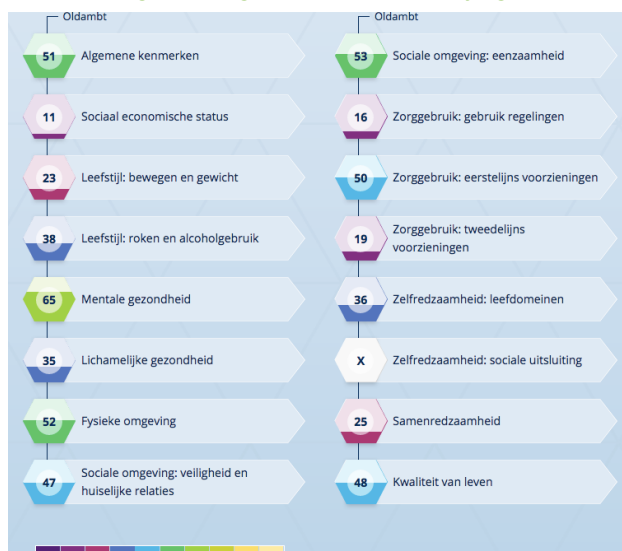
Groningen, ligt dit percentage op 22%. Ook blijkt dat in vergelijking tot de provincie, jongeren in Oldambt later beginnen met roken.

Jongeren: sport en bewegen

Ook jongeren van de gemeente Oldambt doen het goed als het gaat om bewegen: 75% van de vierdeklassers doen wekelijks aan sportactiviteiten. Jongeren in Oldambt sporten vaker dan jongeren uit de gehele provincie! De gemeenterapportage (Kinderen in Tel, 2016) laat een weergave zien van nul tot zeventien jarigen in Oldambt, 42% van deze doelgroep is lid van een sportvereniging.

Ook voor jongeren die lopen of fietsen naar school geldt dat een hogere score te zien is. In de klassen twee en vier van het voortgezet onderwijs heeft tussen de 13% en 16% van de jongeren in Oldambt te maken met overgewicht. Een hoog gewicht wordt berekend aan de hand van de Body Mass Index (BMI). Het gewicht staat in verhouding tot lichaamslengte. Voor kinderen geldt overigens een andere maatstaf gezien zij nog groeien (voor meer informatie raadpleeg: www.voedingscentrum.nl). Bij ondergewicht ligt dit percentage in Oldambt op 5% (1 op 20?!). Het blijkt wel dat jongeren uit een gezin met een laag inkomen minder deelnemen aan sportactiviteiten. Gelukkig wordt dit effect geremd doordat de gemeente Oldambt een aantal voorzieningen heeft getroffen voor het sporten door jongeren van ouders met een laag inkomen.

Scoreweergave vergeleken met landelijk gemiddelde

Hier volgt een beeld van de gezondheid van onze inwoners en de ervaren gezondheid. De scores zijn gebaseerd op vergelijkingen met landelijk of bevolkingsgemiddelde van Oldambt.

Allereerst nemen we een tool van de GGD. Dit is scoreweergave waarin de GGD de gemeente met het landelijke gemiddelde (=50) vergelijkt. De benaderde doelgroep is volwassenen tussen 19 en 64 jaar. Te zien is in onderstaande tabel dat Oldambt het goed doet op: mentale gezondheid (score 65), fysieke omgeving (score 52), eerstelijns zorggebruik (score 50), de sociale omgeving als eenzaamheid (score 53), en algemene kenmerken (score 51). De gemeente wil deze trend doorzetten door in te blijven zetten op deze onderdelen. Daarnaast is op de volgende

onderwerpen winst te behalen: sociaal economische status (score 11), leefstijl: bewegen en gewicht (score 23), samenredzaamheid (score 25) en regeling zorggebruik tweedelijns voorzieningen (score 16).

4.2 Consultaties met partners en samenleving

Aan de hand van gesprekken met beleidsadviseurs en ketenpartners worden recente beleidsmatige ontwikkelingen en wensen voor het nieuwe beleid zichtbaar. Hieronder zijn de resultaten hiervan weergegeven met allereerst een selectie van ontwikkelde initiatieven.

Ondersteuningsaanbod participatie

Het participatiefonds is er zodat mensen actief deel kunnen nemen in de samenleving. Mensen met een laag inkomen kunnen een beroep doen op dit fonds; bijvoorbeeld voor de bibliotheek, lidmaatschap bij een sportvereniging, cursussen bij welzijnsinstellingen en abonnement vaste telefoon voor 65 plussers of chronisch zieken. Daarbij worden laaggeletterden op verschillende manieren preventief ondersteund. Eén onderdeel is het aanbieden van voor- en vroegschoolse educatieve programma's (VVE) om ervoor te zorgen dat kinderen op jonge leeftijd mee kunnen komen. De programma's bieden we aan op peuterspeelzalen, kinderopvang en op scholen. Voor volwassenen is het taalhuis onlangs (september 2016) van start gegaan om mensen met taalachterstanden ondersteunen.

LHBT beleidsnota 2017-2020

In het voorjaar 2017 wordt de beleidsnota LHBT aan de raad aangeboden. Hierin komen verschillende onderdelen aan bod die raken aan gezondheid. In Oldambt wordt sinds 2016 een jaarlijkse "Coming Outdag" georganiseerd. De Roze 50plus Oldambt nam het initiatief hiervoor. Ondertussen levert de gemeente een bijdrage door dit initiatief aan te moedigen en te promoten. Het respectvol omgaan met de doelgroep is een belangrijke waarde waarvan wij vinden dat we dit vanuit de gehele samenleving moeten uitdragen. In de maand oktober van 2016 waren er een aantal activiteiten voor de acceptatie en emancipatie van LHBT'ers in de gemeente Oldambt. In de gemeente gaat steeds meer aandacht uit naar onze doelgroep LHBT. De LHBT beleidsnota 2017-2020 richt zich op de zichtbaarheid van LHBT, op ontmoeting en samenwerking, op meer aandacht voor LHBT door lokale zorg- & welzijnsorganisaties en op aandacht voor LHBT in het onderwijs.'

Pilot autisme proeftuin

In november 2016 is samen met gemeente Oldambt, het Autisme Netwerk Groningen en gemeente Bellingwedde een proeftuin gestart om participatie van kinderen en volwassenen met autisme te stimuleren. Vier pilots richten zich op het werken aan oplossingen voor aanwezige knelpunten, te weten: sneller signaleren van passende ondersteuning, levensloopondersteuning, integrale trajecten thuiszitters en behouden van een zinvolle dagbesteding (voor meer informatie zie: *verslag Startbijeenkomst Proeftuin autisme 'Kijken hoe het kan'*).

Collectieve zorgverzekering MENZIS

Een middel om mensen met lage inkomens tegemoet te komen in de kosten van zorg zijn de gemeentepakketten van de zorgverzekeraar. Deze verzekering heeft vaak een uitgebreidere dekking, een voordelige premie en kent geen medische selectie. De verzekering is bedoeld voor mensen met een inkomen rond het sociaal minimum. Oldambt kiest per 2017 voor 130% van de bijstandsnorm. Hierdoor kunnen mensen met een inkomen boven bijstandsniveau, maar met een stapeling aan zorgkosten komen in aanmerking voor deze pakketten. Voor mensen die rond moeten komen van een uitkering biedt het SWO (gefinancierd door MENZIS) een aantal activiteiten aan om een gezonde leefstijl te bevorderen. De initiatieven zijn gericht op sport en buurt/wijk.

Wijkrestaurants

Een initiatief, georganiseerd vanuit de samenleving zijn de WijkResto's. In de basis gaat het om een ontmoetingsplek voor ieder waarbij gezelligheid en samen eten centraal staat. Maar dat niet alleen; het moedigt tot het opdoen van sociale contacten, tegengaan van eenzaamheid en deelname aan activiteiten. En dit alles bereiden vrijwilligers voor. De vrijwilligers werken samen met Wijkplatforms, NOVO, Lentis en het Jongerencentrum 't Spoor. Het is bij uitstek een plek waar inwoners de eigen regie hebben om er in gezamenlijkheid wat van te maken.

Andere initiatieven

- Hulp in uw omgeving (zie: www.gemeente-oldambt.nl/hulp-in-uw-omgeving)
- Dorpsvisies met inspiratieboekjes (gepubliceerd op: www.issuu.com/de-oldambster)
- Week van de Zorg & Welzijn (zie: weekvanzorgenwelzijn.nl) (Sociaal Werk Oldambt en 't Schienvat) & zorg thuis 2017 (zie: www.zorgthuiswinschoten.nl)
- Invoeren van veilig zwemmen (gepubliceerd in: het streekblad)
- Welzijn op recept (meer te lezen over dit programma op: www.movisie.nl)
- Koningsontbijt (en -spelen) op basisscholen (gepubliceerd in: het streekblad)
- Taalhuis (zie: www.gemeente-oldambt.nl)

Wensen uit de samenleving

- De jeugd van het jongerencentrum geeft aan dat zij belang zien bij de organisatie van jaarlijkse sportevenementen. Jongerenwerker en opbouwwerker geven terug dat jongeren het leuk vinden wanneer bekende sporters een demo komen geven;
- Jongeren zien graag een skatepark in Oldambt waarbij cultuur, muziek en sport samen komen;
- Samen met welzijnsinstellingen is Beweeglink opzoek naar nieuwe manieren

- om ouderen en bewegen voort te zetten, passend bij de vraag van onze inwoners;
- Twee betrokken partners geven de volgende wens aan: een nog betere samenwerking tussen gemeente, zorgverleners en inwoners om te komen tot een goede leefstijlbevordering van inwoners;
- Docenten van basisschool- en middelbare school en ouders constateren dat kinderen zonder ontbijt naar school gaan;
- Een selecte groep ouders van het basisonderwijs geeft aan dat het gemis van juiste faciliteiten belemmerend is voor de jeugd om voldoende te bewegen (denk aan: vervoersmiddelen). Het gaat hier met name om de dorpen verder weg van de stad Winschoten;
- Het blijkt dat ouderen binnen onze gemeenten gebaat zijn bij extra aandacht voor voeding. Ouderenwerkers van SWO zien dat ouderen hun eten dikwijls laten staan, met alle gevolgen van dien;
- Uit verschillende gesprekken met vertegenwoordigers van dorpsbelangen constateren we dat we nog beter aan kunnen sluiten bij de wensen die inwoners hebben. De veranderslag maken we al, we denken steeds meer vanuit het inwonersperspectief. Vanuit de omgevingsvisie zal onze gemeente ruimtelijke activiteiten stimuleren gericht op gezondheidsbevordering. Oog voor de wensen van onze inwoners is ons vertrekpunt;
- Er ligt een wens om zorg in de toekomst 'dichtbij huis aan te bieden' (bijvoorbeeld: digitaal aanbod). Door middel van goede samenwerking tussen gemeenten, zorginstanties en enthousiaste dorpelingen kunnen we een regioproject opzetten;
- Een groep ouders geeft terug dat mensen in armoede de drempel tot hulpverlening of de juiste middelen hoog is.

In gesprekken met partners zijn onder andere bovenstaande wensen naar voren gekomen (zie bijlage II: overzicht van betrokken partners).

Afsluitend

Goede gezondheidsresultaten zijn te zien in bewegen in ongeorganiseerd verband door volwassenen en sporten onder jongeren. Ook is vooruitgang geboekt door inzet op bewegen door middel van georganiseerde programma's op scholen. Meer aandacht voor voeding resulteert in het vaker nuttigen van een gezonde maaltijd door jongeren. Dit is een derde zichtbare verbetering. Dan zien we nog positieve resultaten in tevredenheid van woonomgeving, langere levensduur van mensen en algemeen ervaren gevoel van geluk. Blijvend inzetten op zojuist genoemde aspecten zal onze gezondheid van inwoners op pijl houden of zelfs verbeteren.

Naast een aantal positieve resultaten zijn ook resultaten zichtbaar geworden die speciale aandacht behoeven. Opvallend veel mensen hebben te maken met een chronische ziekte, net zoals landelijk het geval is. Alcoholgebruik is hoog in Oldambt. We willen dit omlaag brengen. Echter komt dit onderwerp in gesprekken met partners niet of nauwelijks aan bod. Ook vindt gewichtstoename met name plaats onder 35-49 jarigen. Gezond eten onder jeugdigen is maar ten delen terug te zien in de cijfers. Een deel van de jongeren heeft te maken met overgewicht. Preventieve maatregelen om te voorkomen dat het gewicht zich op latere leeftijd verergerd lijken hierbij gebaat. Tot slot zorgt een hoge drempel of geringe toegang tot de juiste middelen voor verminderde gezondheidstoestand onder inwoners van de gemeente Oldambt. Het versterken van sociale contacten of faciliteiten in een omgeving van onze inwoners zal bovenstaande ondersteunen.

Veel recent ontwikkelde initiatieven zijn gericht op het verbeteren van de leefstijl of op stimuleren van participatie. Onderwerpen die in de gesprekken met partners naar voren komen zijn gericht op: aandacht voor bewegen, gezonde voeding en een aanpak in samenhang om te komen tot een effectief beleid. We zien ook dat de vergrijzende bevolking raakvlakken heeft met de focus van ons beleid. Een groeiend aantal ouderen en meer mensen met dementie betekent een groeiend aantal zorgbehoevenden en mantelzorgers die de zorg op zich nemen (gemeente Oldambt, 2016). Het is dus van belang om in te steken op 65plussers in Oldambt als ook zorg te dragen voor mantelzorgers om overbelasting te voorkomen.

Kortom: op veel vlakken zien we gewenste resultaten. Op andere vlakken worden stappen gezet of liggen behoeften. De vertaling van de verzamelde informatie naar het beleid 2017-2020 geven we weer in het volgende hoofdstuk.

5. Conclusie: verbinding resultaten met speerpunten

Dit hoofdstuk geeft handvatten voor het uitwerkingsplan (bijlage I). We maken hier een koppeling tussen de informatie uit de vorige hoofdstukken en het beleid voor de vier komende jaren.

In grote lijnen zetten we het gezondheidsbeleid van 2013-2016 voort. Dit komt omdat de huidige activiteiten naar tevredenheid hebben bijgedragen aan de gezondheidsbevordering van onze inwoners. Aanvullend nemen we kaders, nieuwe resultaten en een wensenlijst mee met speerpunten voor het gezondheidsbeleid 2017-2020. Hieronder formuleren we een vijftal speerpunten. Deze zullen in uitvoeringsplannen gestalte krijgen.

Speerpunt 1: Oldambt in beweging

Mensen doen al veel meer aan beweging dan voorheen. Dit danken we aan de aandacht die we gezamenlijk schenken aan activiteiten die aanzetten tot bewegen. Desondanks blijkt overgewicht nog een voorkomend probleem in de gemeente Oldambt. In samenwerking met ketenpartners trekken we daar hard aan. Onze visie is dat we stappen zetten door oog te hebben voor een algehele conditie voor eenieder. We zien namelijk een stijgende lijn in gedrag, dat willen we vasthouden en versterken. Het voortzetten van structurele beweeg- en gezonde voeding programma's is daarvoor een belangrijk middel om een gezonde leefstijl blijvend aan te moedigen en te komen tot daadwerkelijk resultaat. Uit consultaties blijkt dat bewegen met ouderen hierin extra aandacht behoeven met als doel dat zij zo lang mogelijk vitaal blijven. Het SWO zal hierin een belangrijke spin in het web zijn. In de uitvoeringsagenda zien we de actiepunten terug. Ook zagen we dat het sporten bij vereniging gedeeltelijk verschuift naar sporten buiten de muren in kleine groepen. Om mee te bewegen met de trends van de samenleving, zullen we continu verbindingen moeten leggen en aan moeten sluiten bij onze inwoners. Hiermee komen we tegemoet aan de wensen die in een vorig hoofdstuk naar voren kwamen. Om te zorgen dat onze inzet blijvend resultaat oplevert, nemen we 'Oldambt in beweging' als speerpunt op in het beleid 2017-2020.

Visie

We zijn ons ervan bewust dat onze gezondheid opwaartse en neergaande bewegingen kent, zo blijft ook het beleid zich voortdurend ontwikkelen. Dat zorgt ervoor dat er ruimte is om binnen de beleidscyclus aanpassingen aan te brengen. Voor nu zijn de nieuwe speerpunten en doelen tot stand gekomen met alle verkregen input.

Speerpunt 2: aanbod gezonde voeding

Een tweede veel besproken onderwerp in de vorige hoofdstukken, is een gezond gewicht en het belang wat mensen zien in gezonde voeding. De dag beginnen met een ontbijt is van wezenlijk belang voor een goede concentratie tijdens dagelijkse bezigheden. Kinderen met een gezond gewicht kunnen gemakkelijker bewegen, zich lichamelijk goed ontwikkelen en hebben een kleinere kans op gewichtsproblemen op latere leeftijd⁶. Nog niet overal zien we dat mensen in Oldambt gezonde voeding als basis nemen voor een goede leefstijl. Onjuist aangeleerd gedrag van mensen vormt één van de belemmeringen. Geldzorgen is een andere factor die een goede leefstijl in de weg staat. Er is dus winst te behalen op dit onderwerp. We zien graag dat mensen in 2020 bewust gezond eten. Daarom streven we naar een toegankelijkheidsverhoging van gezonde voeding en nemen we dit tevens als speerpunt mee in het beleid 2017-2020.

Speerpunt 3: sociale cohesie in dorpen & wijken

Eigenwaarde, toekomstperspectief en levenslust zijn belangrijke aspecten van een gezond bestaan. We verwachten dat we een boost zien op deze aspecten wanneer we deel kunnen nemen aan activiteiten op sociaal- en maatschappelijk vlak. Betekenisvol werk, de goede communicatieve vaardigheden of het hebben van voldoende sociale contacten dragen daaraan bij. Onze gemeente gunst alle inwoners van de gemeente een goede gezondheid waarin inwoners mee kunnen doen. Opbouwwerkers, SWO, gebiedscoördinatoren, wijkverpleegkundigen, wijkagenten, sportverenigingen (vanuit hun maatschappelijke functie) en beleidsmedewerkers *gebiedsgericht werken* (GGW) steken samen met inwoners de handen uit de mouwen om te werken aan de thema's waar inwoners waarde aan hechten. Sociale cohesie in de dorpen en wijken kan daar een onderdeel van zijn. De taak en rol van de gemeente is ondersteunend. De gemeente wil ontmoetingen tussen mensen stimuleren om eenzaamheid tegen te gaan. Ontmoeten in combinatie met een bewegingsactiviteit of een gezamenlijke maaltijdbereiding levert in onze ogen gezondheidswinst op op verschillende terreinen.

⁶ Voedingscentrum

Speerpunt 4: ouderen langer thuis

De grote groep ouderen in Oldambt heeft over het algemeen meer vrije tijd om initiatieven te ontplooiën, maar vraagt daarnaast om goede zorg. We kunnen daarop inspelen door initiatieven voor ouderen aan te moedigen en de zorg te ondersteunen, dichtbij huis (zie voor meer informatie: monitor woonplan & zorgmonitor).

Mogelijk kunnen we in de toekomst doelgroepen koppelen; bijvoorbeeld door jong & oud samen te brengen. Eén middel om ouderen tegemoet te komen is aandacht voor dementerenden. Om dit te realiseren zullen we ruimte moeten creëren voor mensen die 'anders zijn'. Wenselijk is een open houding vanuit de gehele samenleving naar mensen met dementie. Net zoals dat we aandacht vragen voor mensen met een beperking (zie H4.2 *pilot Autisme proeftuin*). Een ander middel is inzet op het woningaanbod voor ouderen. Wij willen samen met partners randvoorwaarden creëren om te zorgen dat onze ouderen in de toekomst zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. Een passend woonaanbod in een prettige omgeving is daarbij een noodzaak. Hierin ligt een uitdaging om een juiste balans te vinden tussen de bijdrage van inwoners, markt en gemeente. Zowel het fysieke domein als het sociale domein dienen bij de uitvoering betrokken te zijn. In het uitvoeringsplan willen we werken aan een juiste afstemming tussen aanbod en behoefte.

Speerpunt 5: gezond fysieke leefomgeving

Als gemeente doen wij niet alleen een beroep op de leefstijl van de individu. We vinden het ook belangrijk dat we voldoende bieden in de omgeving van mensen. Een gezonde leefomgeving nodigt mensen namelijk uit tot gezond gedrag. Een fijne natuurbeleving, volop kunnen genieten van het groen in de buurt, het gevoel van veiligheid of de mogelijkheid tot algemeen gebruik van fruitboomgaarden zorgen ervoor dat het onze inwoners vergemakkelijkt een gezonde leefstijl aan te nemen. Dit betekent dat we aandacht geven aan de invloed die een 'groene' leefomgeving op onze inwoners heeft. De nieuwe omgevingswet maakt het mogelijk om maatwerk te leveren in de omgeving van mensen. Gezondheid is één van de thema's van de startnotitie omgevingsvisie. Hier, en ook in de accommodatie nota wordt verder uitvoering gegeven aan de gezond fysieke leefomgeving van mensen.

Bijlage I: uitvoeringsagenda 2017-2020

Op basis van de verzamelde informatie uit de vorige hoofdstukken is de beleidsfocus 2017-2020 tot stand gekomen. In dit globale uitwerkingsplan is een planning opgenomen met de benodigde middelen voor de komende vier jaar.

* Hiervoor zijn de middelen al gedekt/beschikbaar

** Hiervoor ontbreken de middelen nog/verwerven van middelen is nodig

A. Oldambt in beweging

Actiepunten	2017	2018	2019	2020
1. Gemeente moedigt inwoners en organisaties aan tot het organiseren van jaarlijkse evenementen waar thema's als sport en bewegen centraal staan (bijvoorbeeld gekoppeld aan culturele evenementen).				
2. Gemeente moedigt inwoners aan om laagdrempelige activiteiten te organiseren die aanzetten tot bewegen. Combinatiefunctionarissen, jongerenwerkers en opbouwwerkers kunnen dit aanslingeren. GGD zet hun kennis in om te komen tot een juiste uitvoering.				
Dit doen we met de volgende initiatieven:				
❖ Sportief gezonde school *	❖	❖	❖	❖
❖ Van Bidon tot Broodtrommel *	❖			
❖ Combinatiefunctionarissen en cultuurcoach *	❖	❖	❖	❖
❖ Beweeglink **	❖			
❖ Veilig zwemmen *	❖	❖	❖	❖
❖ Bijdrage schoolspordag *	❖	❖	❖	❖

B. Aanbod gezonde voeding

Actiepunten	2017	2018	2019	2020
1. Gemeente start een pilot op één van onze basisscholen in het teken van 'een gezonde start' om kinderen bewust en vroegtijdig een prettige, gezonde leefstijl aan te leren. Voornemen is om alle scholen te betrekken bij een 'gezonde start'. De gemeente wil in 2017 drie scholen betrekken, in 2018 vijf extra scholen betrekken, in 2019 zeven extra scholen betrekken en in 2021 het maximaal bereikbare scholen hebben betrokken.				
Dit doen we met de volgende initiatieven:				
❖ Gemeente organiseert een eerste bijeenkomst waarin zij samen met ouders naar een oplossing zoekt (in samenhang met armoedebelid) *	❖			
❖ GGD, gezondheidscoach en gemeente bundelen krachten om een juiste aanpak te formuleren *	❖			
❖ GGD of andere partner inventariseert in samenwerking met de gemeente de mogelijkheden op andere basisscholen om aandacht te geven aan een 'gezonde start' **	❖			
❖ Verschillende scholen werken in samenwerking met ouders aan het concept 'gezonde start'. *	❖	❖	❖	❖
❖ Koningsoontbijt (+spelen) op basisscholen *	❖	❖	❖	❖

Actiepunten	2017	2018	2019	2020
2. Gemeente ambieert het breder uitzetten van gezond koken voor jong & oud in de samenleving. Zij moedigt onder andere jongerenwerkers, ouderenwerkers en opbouwwerkers aan om hiermee aan de slag te gaan en dit aanbod passend te maken voor- en met de doelgroep.				
Dit doen we met de volgende initiatieven:				
❖ Gezond koken Bad Nieuweschan's (*) uitbreiden	❖	❖	❖	❖
❖ Het SWO onderzoekt bij welke doelgroepen de noodzaak ligt om gezonde voeding extra te stimuleren om vervolgens een plan op te stellen en tot uitvoering te brengen. Afhankelijk van de uitkomst ontbreken de middelen in de toekomst (*).	❖			

C. Ouderen langer thuis

Actiepunten	2017	2018	2019	2020
1. In 2018 beoogt de gemeente Oldambt een certificaat te ontvangen waarin staat dat zij een dementievriendelijke gemeente zijn. In een apart collegevoorstel worden uitvoeringsplan en begroting toegevoegd.				
❖ Organiseren startbijeenkomst **	❖			
❖ Scholing medewerkers KCC en P-wet *	❖	❖	❖	❖
❖ Trainingspakket aanbieden aan WMO consulenten * (er is ruimte voor: €7.000,- per jaar vanuit WMO gelden)	❖	❖	❖	❖
❖ Startbijeenkomst winkeliers *		❖		
❖ Scholing winkelpersoneel, politie, vrijwilligers SWO, andere partijen **		❖	❖	❖
❖ Vermelden van de handreiking op de website *	❖	❖	❖	❖
❖ Gemeente en betrokken partijen participeren in dementienetwerk *	❖	❖	❖	❖
❖ Begeleiding op maat mogelijk maken: locaties beschikbaar stellen (*)	❖	❖	❖	❖
2. Gemeente ondersteunt ouderen in het verkrijgen van juiste middelen met oog op langer thuis wonen en denkt mee in een geschikt woonaanbod voor ouderen. De gemeente stimuleert inwoners om mee te denken aan een oplossing voor de toekomst. De initiatieven zullen in samenwerking met het sociale domein vanuit de omgevingsvisie en accommodatie nota verder uitgewerkt worden in het woon & leefbaarheidsplan (RO).				
❖ Opstap bus voor ouderen *	❖			
❖ Zorgthuis/proef wonen Nieuwolda *	❖			
❖ Initiatiefgroep woon- en zorgmogelijkheden *	❖	❖	❖	❖
❖ Gemeente peilt samen met partners de behoefte van de samenleving zodat gemeente met samenleving middelen en doelen op elkaar af kan stemmen *	❖	❖	❖	❖
❖ Sociale domein stemt af met het fysieke domein (wetgeving wonen) om de mogelijkheden wonen te onderzoeken *	❖	❖	❖	❖

D. Sociale cohesie dorpen & wijken

Sociale ontmoetingen dorpen & wijken	2017	2018	2019	2021
1. Gezamenlijk werken aan gezondheid in de dorpen en wijken zorgt ervoor dat inwoners elkaar beter leren kennen (bevorderen sociale cohesie), dit draagt mede bij aan laagdrempelig contact met instanties.				
❖ De gemeente ondersteunt dorps- en wijkinitiatieven die bijdragen aan het bevorderen van samenredzaamheid. De experimenteerperiode vanuit het gebiedsgericht werken (in de takendiscussie) maakt dit mogelijk *.	❖	❖	❖	❖
❖ Sociaal netwerk stimulering: de gemeente en SWO onderzoeken de mogelijkheden om mensen met een gering sociaal netwerk in contact te brengen met gezondheid bevorderende activiteiten.	❖	❖	❖	❖
❖ Wijkrestaurants *(*)	❖	❖	❖	❖
❖ Pilot welzijn op recept (afhankelijk van de resultaten zal dit initiatief mogelijk structureel van aard worden)*	❖			
❖ Gemeente stimuleert EU schoolfruit op scholen	❖	❖	❖	❖

E. Gezond fysieke leefomgeving

Gezonde fysieke leefomgeving	2017	2018	2019	2021
1. Gemeente verstrekt subsidies aan projecten die de fysieke leefomgeving verbeteren. Vanuit de omgevingsvisie wordt het thema gezondheid opgepakt en zullen onderstaande acties verder uitgewerkt worden.				
❖ Samen met inwoners en partners werken we samen om oplossingen te bieden die de kwaliteit van onze omgeving verbeteren. Opbouwwerkers en gebiedsregisseurs zijn de schakel tussen gemeente en inwoners.	❖	❖	❖	❖
❖ Brede school. Gemeente onderzoekt de waarde van multifunctionele gebouwen waarbij we sport, zorg en kennis verbinden. In de accommodatie nota werkt de gemeente het fysieke onderdeel verder uit.	❖	❖	❖	❖

F. Schatting van benodigde middelen

Op dit moment is er voor gezondheidsbevordering geen apart budget in de begroting 2017 opgenomen. Vanuit de WMO, participatiewet en jeugdwet worden verschillende middelen beschikbaar gesteld die de gezondheid van onze inwoners bevorderen. We kunnen geen specifieke bedragen weergeven omdat de activiteiten en middelen samenhangen en ondergebracht zijn bij de andere beleidsterreinen.

Om de gezondheid van onze inwoners (met de bijbehorende activiteiten) de komende jaren structureel te borgen, willen we een samenwerkingsrelatie starten met triade. Stichting Triade faciliteert met kennis vanuit de zorgteken bij het maken van onderbouwde keuzes. Zij zullen ons helpen met het borgen en verankeren van de beleidsnota in de verdere uitwerking. We hechten waarde aan de ondersteuning die triade ons wil bieden. Dit omdat gezondheid in ons Oldambt om een brede aanpak vraagt en we graag daadwerkelijke vooruitgang willen zien met een duurzaam beleid. Verder houdt de samenwerking in dat we verbindingen leggen met RUG en UMCG, kunnen monitoren en de juiste kennis zullen inzetten om initiatieven te ontplooiën die blijvend resultaat opleveren. Het budget wat structureel nodig is voor het pilotprogramma wordt uitgewerkt en toegelicht in een apart collegevoorstel.

Daarnaast verwachten we op basis van de speerpunten dat we structureel budget nodig hebben om de volgende initiatieven te kunnen realiseren:

- bewegen voor ouderen €56.000 (structureel)
- pilot gezonde start (vanuit armoedegelden beschikbaar te stellen)
- dementie vriendelijke gemeente (collegevoorstel met begroting en plan volgt)

- pilotprogramma triade (collegevoorstel met begroting en plan volgt)

Waar nog geen dekking voorhanden is zal een apart collegevoorstel worden gemaakt, inclusief dekking.

G. Rol van de gemeente

We gaan bij bovenstaand uitvoeringsagenda uit van een bredere kijk op de gezondheid van onze inwoners. Om dit mogelijk te maken zoeken we naar de *vraag achter de vraag* en betrekken we in een gezondheidsvraagstuk alle betrokken partijen om tot een juiste oplossing te komen.

Een uitdaging voor ons allen, is de veranderende rol van de gemeente in relatie tot onze inwoners. De trend doet zich voor dat inwoners steeds meer zelfstandig hun ideeën willen uitwerken zonder al teveel 'bemoeienis' van de gemeente. De gemeente ziet voor zichzelf een taak weggelegd waarin zij verbindend, faciliterend en ondersteunend wil zijn. Dit doet zij door initiatieven en partijen samen te brengen. In het komend beleid zal verbinden en samenwerken een uitgangspunt zijn voor het bevorderen van gezondheid.

H. Afsluitend

De thema's die in dit hoofdstuk aanbod zijn gekomen geven een opstapje om de komende vier jaar aan de slag te gaan met leefstijlaspecten en participatiebevordering. Gemeente moedigt aan tot een gezonde leefstijl, maakt mensen bewust van hun patronen en denkt mee met mogelijkheden tot verbetering. Gemeente stimuleert inwoners om elkaar te betrekken bij het ontplooien van initiatieven en activeert mensen om een goede dagbesteding te vinden. Een aantal vraagstukken zijn complexer van aard, deze vraagstukken zullen in de komende vier jaar door middel van onderzoek en monitoring een plekje krijgen. We gaan uit van dit beleidsdocument als basis voor verdere ontwikkeling van ons gezondheidsbeleid.

Bijlage II: basis van de nota

De lijst van onderstaande documenten en activiteiten hebben bijgedragen aan de inhoud van de nota positieve gezondheid:

Documenten

- Lokale gezondheidsnota 2012-2016
- Sportnota 2012-2016
- Brief van het Rijk
- Positieve gezondheid van Machteld Huber
- Startnotitie gebiedsgericht werken
- Startnotitie omgevingsvisie
- Gemeente rapportage Kinderen in Tel
- Gemeentelijke monitor Sociaal Domein
- Monitoring Woonplan Oldambt

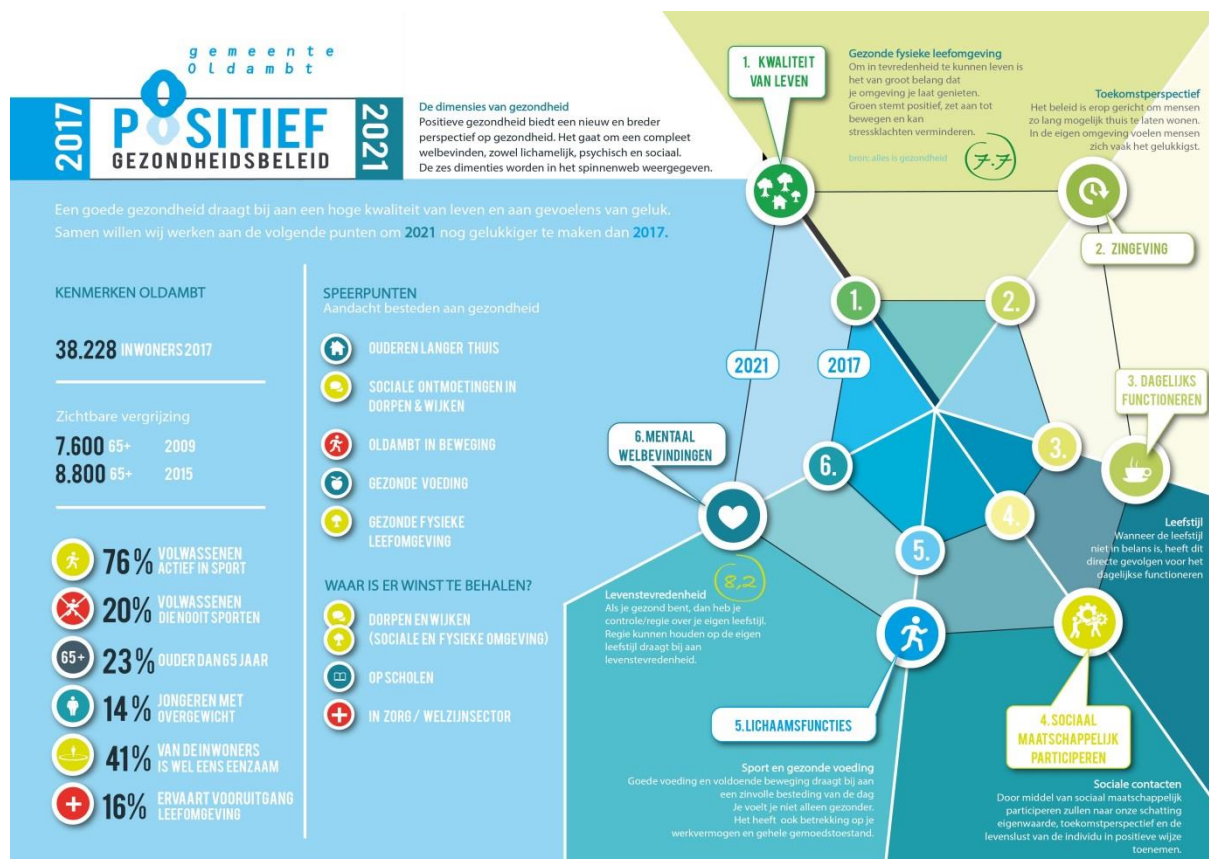
Activiteiten

- Overleg/bijeenkomst DAL gemeente 'gezondheidsbeleid'
- Gesprekken met ketenpartners: huidige activiteiten en gewenste activiteiten
- Gesprekken met individuen om behoeften en wensen in kaart te brengen
- Bijeenkomst 'positieve gezondheid' beleid maatschappelijke zaken
- Bijeenkomst met projectgroep 'gebiedsgericht werken'
- Bijeenkomst/overleg SWO en Tintenwelzijnsgroep
- Bijeenkomst gezond ontbijt openbare basisschool Houwingaham met directie, coördinator, kinderen, ouders, raadsleden en beleidsmedewerkers
- Bijeenkomst ouderraad basisschool Houwingaham (armoede/gezondheid)
- Vormvrije avond Extra Jetta Kleinsma Armoedegelden
- Netwerk bijeenkomst dementie
- Bijeenkomst Materclass LHBT

Consultaties met partners

- Huis voor de Sport
- Beweeglink
- SWO (directie) en Tintenwelzijnsgroep
- Medewerker werk & inkomen/medewerker kredietbank
- Gebiedsregisseur gemeente
- Programmaleiders omgevingsvisie (gemeente)
- GGD adviseurs en UMCG/triade
- Dorpsvertegenwoordigers in het kader van s-e vitaliteit
- Jeugd/jongeren werkers SWO
- Ouderenwerkers SWO
- De campus (docent, directie en contactpersoon leefstijlacademie)
- Makelaar Jong Leren Eten

Bijlage III: infographics

Raadsvoorstel

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

De bijgevoegde LHBT-nota 2017-2020 vast te stellen.

Inleiding en doel

Tijdens de raadsvergadering van 27 juni 2016 is er een motie aangenomen die uitspreekt dat de gemeente een beleidsnota opstelt ten behoeve van de emancipatie van lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen en transgenders (LHBT) in de gemeente Oldambt. Het doel van dit raadsvoorstel is om de LHBT-nota vast te stellen en hiermee de acceptatie en emancipatie van LHBT inwoners in de gemeente Oldambt te bevorderen.

Argumenten

Aan de hand van gesprekken met betrokken organisaties zijn er speerpunten opgesteld die de emancipatie van LHBT in de gemeente Oldambt kunnen en moeten bevorderen. Hieronder zullen de speerpunten kort worden belicht.

1. Zichtbaarheid

Door middel van een aantal zichtbare acties en initiatieven maakt de gemeente duidelijk aan al haar inwoners, dat iedereen ongeacht z'n afkomst of geaardheid in de gemeente Oldambt geaccepteerd en getolereerd wordt. Daarnaast kunnen alle inwoners door deze zichtbare acties en initiatieven meer informatie tot zich kunnen nemen over LHBT.

2. Samen sterk

Dit speerpunt stimuleert de samenwerking en ontmoeting van LHBT'ers en LHBT-gerelateerde organisaties stimuleren. Dit zal het netwerk van LHBT-gerelateerde organisaties versterken en zal ervoor zorgen dat LHBT-inwoners beter geholpen en ondersteund worden.

3. Aandacht voor LHBT door lokale organisaties

Door voorlichting over LHBT aan te bieden aan werknemers van de gemeente Oldambt en aan werknemers lokale zorg- en welzijnsorganisaties, hoopt de gemeente dat de hulpverlening en ondersteuning meer LHBT-vriendelijk wordt. Ook wordt er voorlichting gegeven over LHBT aan het onderwijs.

Neveneffecten, risico's en alternatieven

Geen

Integrale consequenties

Voor de uitvoering van de speerpunten wordt jaarlijks een bedrag van € 5000,- beschikbaar gesteld uit reeds begrote Wmo-budgetten.

Communicatie en burgerparticipatie

Er hebben gesprekken plaatsgevonden met betrokken organisaties. De Wmo-raad heeft als officieel adviesorgaan een positief advies gegeven over de LHBT-nota 2017-2020 (zie bijlage 2).

Datum commissievergadering
16 mei 2017

Datum raadsvergadering
29 mei 2017

Onderwerp
LHBT-nota 2017-2020

Portefeuillehouder
Bard Boon

Contactpersoon
Anita Brands

Agendapunt
8i

Casenummer
17.00119

Documentnummer
17.0010089

Vervolg

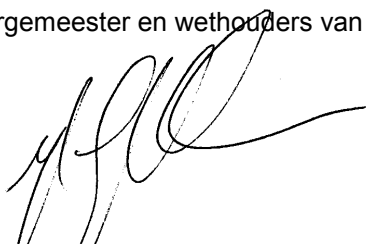
De uitvoeringspunten van de LHBT-nota 2017-2020 zullen de komende jaren worden uitgevoerd. Zodra de LHBT-nota 2017-2020 is vastgesteld, zullen alle betrokken organisaties op de hoogte worden gebracht.

Bijlagen

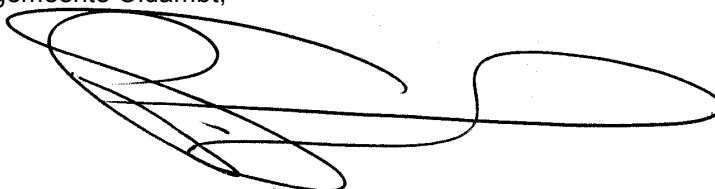
1. LHBT-nota 2017-2020
2. Advies Wmo-raad

Winschoten, 11 april 2017

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

A handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the end.

Herman Groothuis
Secretaris

A handwritten signature in black ink, featuring a large, stylized 'P' followed by a long horizontal stroke.

Pieter Smit
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 april 2017;
gelet op de motie 'Roze Oldambt' op 27 juni 2016;
gelezen het advies van de Wmo-raad op 14 maart 2017.

Besluit

De bijgevoegde LHBT-nota 2017-2020 vast te stellen.

Winschoten, 29 mei 2017

De raad van de gemeente Oldambt,

Pieter Norder
Griffier

Pieter Smit
Voorzitter

Datum raadsvergadering
29 mei 2017

Onderwerp
LHBT-nota 2017-2020

Agendapunt
8i

Casenummer
17.00119

Documentnummer
17.0010089

LHBT-nota

gemeente Oldambt

2017-2020

Nota ter bevordering van de acceptatie
en emancipatie van lesbiennes,
homoseksuelen, biseksuelen
en transgenders in de
gemeente Oldambt

LHBT-nota

gemeente Oldambt
2017-2020

**Nota ter bevordering van de acceptatie
en emancipatie van lesbiennes,
homoseksuelen, biseksuelen
en transgenders in de
gemeente Oldambt**

**Portefeuillehouder
Opdrachtgever
Auteurs**

: Bard Boon
: Harry Wieringa
: Anita Brands & Martine Zeevaart

Inhoud

1.	Samenvatting.....	5
2.	Inleiding	6
3.	Leeswijzer.....	7
4.	Landelijk kader.....	8
5.	Lokaal kader	9
5.1	Hoe zetten lokale instanties in de gemeente Oldambt zich in voor de doelgroep?	9
5.2	Wensen van gesproken organisaties ten aanzien van LHBT-beleid.....	10
6	Speerpunt 1: Zichtbaarheid	12
6.1	Duidelijkheid over de betekenis van het regenboogzebrapad	12
6.2	LHBT op de website van de gemeente Oldambt.....	12
6.3	Vlag uithangen tijdens Coming Out Dag	12
6.4	LHBT uitgelicht in Cultuurhuis De Klinker	13
6.5	Oecumenische roze viering	13
7	Speerpunt 2: Samen sterk.....	14
7.1	Ontmoetingsgelegenheden voor LHBT-jongeren en LHBT-ouderen	14
7.2	Het faciliteren van een klankbord	14
8	Speerpunt 3: Aandacht voor LHBT door lokale organisaties	15
8.1	Gemeente Oldambt zet in op voorlichting van werknemers.....	15
8.2	Voorlichting aan zorg- en welzijnsorganisaties	15
8.3	Aanbevelingsbrief LHBT-inclusief meegeven aan zorg- en welzijnsorganisaties	15
8.4	Aanbeveling LHBT-voorlichting	16
9	Samenvattend.....	17
10	Geraadpleegde bronnen.....	18
11	Bijlage	19

1. Samenvatting

Het doel van deze nota is om acceptatie en emancipatie van lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen en transgenders (LHBT inwoners) in de gemeente Oldambt te bevorderen. Het afgelopen jaar heeft de gemeente Oldambt een start gemaakt met zichtbare activiteiten ten bate van LHBT-inwoners. Zo werd op 11 oktober 2016 de regenboogvlag voor de tweede keer gehesen. Vlak daarvoor werd het regenboogzebrapad aan de Mr. D.U. Stikkerlaan feestelijk geopend. Daarnaast werd er in diezelfde periode ook een grootschalig symposium genaamd 'Coming out voor jong en oud!' in Cultuurhuis De Klinker gehouden.

In de gemeente Oldambt zijn verschillende LHBT-belangenorganisaties actief, waaronder Roze 50plus Oldambt voor LHBT-ouderen en RealID voor LHBT-jongeren. Toch is de gewenste LHBT-emancipatie en acceptatie nog niet bereikt. Dit bleek voornamelijk uit individuele gesprekken met de betrokken organisaties. Uit die gesprekken kwamen wensen naar voren die zijn opgenomen in drie speerpunten. Hieronder zullen de speerpunten kort worden belicht.

1. Zichtbaarheid

Door middel van een aantal zichtbare acties en initiatieven maakt de gemeente duidelijk aan al haar inwoners dat iedereen in de gemeente Oldambt geaccepteerd en getolereerd wordt. Daarnaast is het doel van dit speerpunt dat alle inwoners meer informatie tot zich kunnen nemen over LHBT. De gemeente hoopt hiermee dat alle inwoners meer begrip zullen hebben voor LHBT.

2. Samen sterk

De gemeente wil de samenwerking en ontmoeting van LHBT'ers en LHBT-gerelateerde organisaties stimuleren. Dit zal het netwerk van LHBT-gerelateerde organisaties versterken en zal ervoor zorgen dat LHBT-inwoners beter geholpen en ondersteund kunnen worden.

3. Aandacht voor LHBT door lokale organisaties

Door voorlichting over LHBT aan te bieden aan werknemers van de gemeente Oldambt en aan werknemers van lokale zorg- en welzijnsorganisaties, hoopt de gemeente dat de hulpverlening en ondersteuning meer LHBT-vriendelijk wordt. Ook wordt er voorlichting gegeven over LHBT aan het onderwijs.

2. Inleiding

In de raadsvergadering van gemeente Oldambt op 27 juni 2016 er een motie aangenomen die uitspreekt dat er een beleidsnota opgesteld wordt ten bate van de emancipatie van LHBT-inwoners in de gemeente Oldambt. In dit beleid wordt er gestreefd naar emancipatie voor LHBT-inwoners en naar LHBT-acceptatie door alle inwoners van de gemeente Oldambt. Deze nota is in overeenstemming met het de gezondheidsnota 2017-2020.

Toelichting doelgroep

Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (hierna te noemen: ministerie van OCW) heeft sinds kort de afkorting LHBT uitgebreid tot LHBTI. De 'I' staat voor intersekse. Het opnemen van de 'I' in de afkorting is echter niet vanzelfsprekend. Voor intersekse personen ligt een alliantie gevoelig. Intersekse personen voelen zich namelijk niet altijd verbonden met LHB en T en dat is andersom net zo (Movisie, 2016). De gemeente Oldambt heeft gekozen voor de afkorting LHBT. Vanuit de doelgroep kwam de wens niet naar voren om beleid te maken voor de 'I', terwijl die wens er wel was voor de andere doelgroepen van LHBT.

LHBT: hiermee wordt bedoeld op de gehele populatie lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuele mannen en vrouwen en transgender personen. Het is een vertaling van het Engelse LGBT (lesbian, gay, bisexual, transgender).

Lesbische vrouwen zijn vrouwen die zich emotioneel en/of seksueel aangetrokken voelen tot vrouwen.

Homoseksuele mannen zijn mannen die zich emotioneel en/of seksueel aangetrokken voelen tot mannen.

Biseksuele mannen en vrouwen zijn mannen en vrouwen die zich emotioneel en/of seksueel aangetrokken voelen tot zowel mannen als vrouwen.

Transgender is een overkoepelende term voor travestie, transgenderisme en transseksualiteit. Iemand kan zich transgender voelen wanneer de genderidentiteit of genderexpressie afwijkt van de verwachtingen die aan iemands sekse worden verbonden.

- *Travestiet* – Kleeft zich sporadisch of regelmatig in de kledij die cultureel met de andere sekse wordt geassocieerd. De genderexpressie van die persoon wijkt dus af van zijn of haar sekse.
- *Transgenderist* – Herkent zich niet in de sekse die zijn of haar lichaam dicteert. Voelt zich mannelijker of vrouwelijker, of nu eens man, dan vrouw, of vindt zich helemaal niet terug in de man-vrouwopdeling.
- *Transseksueel* – Herkent zich niet in zijn of haar geboortegeslacht en wil dit meer of mindere mate laten aanpassen door gebruik van hormonen en/of operatieve ingrepen.

Intersekse wordt gebruikt voor mensen die geboren zijn met een lichaam dat niet voldoet aan de normatieve definitie van man of vrouw.

3. Leeswijzer

Het landelijk kader voor LHBT-beleid zal in hoofdstuk 4 kort worden uitgelicht.

In hoofdstuk 5 zal het lokale kader besproken worden. Wat is er bekend over LHBT-inwoners in de gemeente Oldambt? Hoe zetten lokale instanties in de gemeente Oldambt zich in voor de doelgroep? En wat zijn de wensen van gesproken organisaties ten aanzien van LHBT-beleid? Dit zijn de vragen die centraal staan in dit hoofdstuk.

De beleidsvoorstellen worden in hoofdstuk 6, 7, en 8 beschreven. Dit gebeurt aan de hand van drie speerpunten:

1. Zichtbaarheid
2. Samen sterk
3. Aandacht voor LHBT door lokale organisaties

Tot slot zullen alle uitvoeringspunten in hoofdstuk 9 worden weergegeven in een uitvoeringsagenda. Hierin wordt aangegeven in welk jaar de uitvoeringspunten van start zullen gaan.

4. Landelijk kader

Sinds 2007 ondersteunt het ministerie van OCW gemeenten bij het uitvoeren en ontwikkelen van LHBT-beleid. Uit onderzoek van het Sociaal en Cultureel planbureau van 2016 (hierna te noemen: SCP) blijkt dat Nederland behoort tot één van de landen in Europa die het meest positief denkt over LHBT. Toch is 7% van de Nederlanders negatief over lesbiennes, homoseksuelen en biseksuelen en is 10% van de Nederlanders negatief over transgenders (SCP, 2016). Zichtbare intimiteit van LHBT in openbare ruimten wordt vaak niet geaccepteerd. Hieruit kan geconcludeerd worden dat acceptatie en emancipatie van LHBT in Nederland nog steeds niet optimaal te noemen is.

Gemeentelijk LHBT-beleid

Landelijk kennisinstituut en adviesbureau Movisie pleit ervoor dat zoveel mogelijk gemeenten streven naar LHBT-emancipatie en dit terug laten komen in hun beleid. Een gemeente kan namelijk met gerichte inzet en activiteiten ervoor zorgen dat vooroordelen, discriminatie en intimidatie tegen LHBT afneemt. Gemeenten kunnen voor acceptatie en emancipatie pleiten waardoor LHBT-inwoners zich beter kunnen bewegen in het sociale domein (Movisie 2016). Gemeentelijk LHBT-beleid is meestal gericht op een aantal van de volgende landelijke thema's: zichtbaarheid, zorg, veiligheid en monitoring, onderwijs, sport en vrije tijd, religie, jongeren en ouderen. De keuze uit deze thema's stemmen gemeenten af op de vraag en kenmerken van hun gemeente.

Regenboogsteden

Een aantal grote gemeenten heeft zich verenigd onder de naam 'regenboogsteden'. Hiervoor hebben zij een intentieverklaring ondertekend en worden zij geacht gezamenlijke doelstellingen na te streven. Regenboogsteden is een project van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap dat in 2017 zal eindigen. Eind 2017 willen alle deelnemende gemeenten aandacht voor LHBT-emancipatie duurzaam verankerd hebben in hun lokale beleid. De regenboogsteden streven naar de volgende einddoelstellingen:

- De sociale acceptatie van homoseksualiteit en transgenders neemt toe onder de gehele bevolking en in het bijzonder onder jongeren, ouderen en in kringen waarin dat nog een taboe is.
- De aanpak van vooroordelen, discriminatie, intimidatie en geweld tegen LHBT-personen.
- De LHBT'ers weten zich gesteund en voelen zich veilig(er) en weerbaar(der) in het sociale domein, op school, op straat, in de sport, op het werk, in de zorg en in hun eigen sociale kring.

Gemeente Oldambt

De gemeente Oldambt behoort niet tot de regenboogsteden en heeft niet eerder LHBT-beleid opgesteld en uitgevoerd. Oldambt wil wel aansluiten bij de ambitie en doelstellingen van de regenboogsteden.

5. Lokaal kader

Er zijn momenteel weinig regionale cijfers bekend over LHBT in de gemeente Oldambt. Op basis van de data van SCP leefsituatie-index, de leefstijlmonitormeting en de veiligheidsmonitormeting is het percentage LHBT tussen de 4% en 7% geschat. De gemeente Oldambt heeft 38.228 inwoners (CBS, 2016), op basis van bovenstaande percentages zullen er naar schatting tussen de 1.529 en de 2.676 inwoners tot de LHBT-doelgroep behoren.

Seks onder je 25^e

Wel loopt al enkele jaren het onderzoek 'Seks onder je 25^e'. Dit is een grootschalig landelijke onderzoek naar liefde, relaties en seks onder jongeren van 12 – 25 jaar. In de vragenlijst staan onder andere vragen over de acceptatie van homoseksuelen door niet homoseksuelen. Nieuw is dat de uitkomsten van het onderzoek van 2017 op regionaal niveau beschikbaar (regio Veenkoloniën) zullen zijn. De resultaten van het onderzoek 'Seks onder je 25^e' zijn in oktober 2017 bekend.

Discriminatiemeldingen

Ook zijn er cijfers bekend over het aantal discriminatiemeldingen op grond van geslacht en seksuele gerichtheid in 2015 en 2016 in de Gemeente Oldambt. Deze cijfers zijn opgevraagd bij het Discriminatie Meldpunt Groningen (DMG). Discriminatiemeldingen die geregistreerd staan op grond van 'geslacht' gaan over de discriminatie van mannen, vrouwen, transgenders en intersexe personen. Discriminatiemeldingen op grond van 'seksuele gerichtheid' gaan over homoseksuelen, lesbiennes, biseksuelen en heteroseksuelen. Beide discriminatiegronden vormen samen het aantal discriminatiemeldingen gericht op LHBT(I).

In tabel 1 is te zien dat het totaal aantal discriminatiemeldingen van 2016 is toegenomen ten opzichte van 2015. Het aantal LHBT-meldingen is echter gelijk gebleven. Een algemene opmerking over de cijfers is dat hieruit geen harde conclusies kunnen worden getrokken. Het aantal LHBT(I)-meldingen is hier te beperkt voor.

Tabel 1: Discriminatiemeldingen gemeente Oldambt 2015 en 2016

Jaar	2015	2016
Totaal aantal reguliere meldingen*	14	23
Totaal aantal LHBT(I) meldingen**	2	2

*Incl. Politie-meldingen

**Discriminatiegrond: geslacht en seksuele gerichtheid

5.1 Hoe zetten lokale instanties in de gemeente Oldambt zich in voor de doelgroep?

Sinds 2016 is Roze 50plus actief in de gemeente Oldambt, zij houden zich bezig met LHBT-ouderen en organiseren onder andere maandelijkse ontmoetingsmiddagen. Roze 50plus Oldambt is onderdeel van het landelijke netwerk Roze 50plus Nederland. Daarnaast is er in 2016 een jongerenwerkgroep genaamd 'Real ID' actief. Deze jongerenwerkgroep wordt begeleid door jongerenwerk van het Oude Ambt.

LHBT-gerelateerde activiteiten 2016

In de maand oktober van 2016 waren er een aantal activiteiten voor de acceptatie en emancipatie van LHBT'ers in de gemeente Oldambt. Zo werd er op 8 oktober een 'Roze Actie' gehouden in de Langestraat van Winschoten. Op 10 oktober werd het regenboogzebrapad aan de Mr. D.U. Stikkerlaan gerealiseerd. Zowel de Roze Actie als de realisatie van het regenboogzebrapad is bedoeld om het publiek meer te informeren over LHBT.

Op 11 oktober vond het symposium "Coming out voor jong en oud!" plaats in Cultuurhuis De Klinker. Het symposium telde 94 deelnemers waaronder afgevaardigden van de volgende organisaties: de gezondheidszorg, welzijn & jongerenwerk, politiek, ouderenvereniging, gemeenten, politie & brandweer, onderwijs, religie en media. De organisatie van het symposium was in handen van Roze 50plus Oldambt met medewerking van de gemeente Oldambt.

In een evaluatieformulier werd de vraag gesteld 'Wat zou de gemeente ten aanzien van het LHBT-beleid voor u kunnen betekenen?' Hieruit kwamen de volgende antwoorden:

- Meedenken en faciliteren
- Meer openheid en niet alleen over seksuele gezondheid
- Meer zichtbaarheid in de gemeente en positieve projecten
- Elkaar versterken in de ontwikkeling van beleid
- Naast ouderen voelen ook veel jongeren zich alleen, breng dat ook onder woorden
- Bewogenheid
- Actief verbinden met zorginstellingen en voorlichting geven
- Handvatten geven in ons zorgcentrum en scholing geven aan verzorgenden
- Samenwerking maakt altijd sterker
- Meer PR op de website
- Werkgroep financieel ondersteunen
- Eén "adres" waar je evt. cliënten naar toe kunt verwijzen
- Politiek stelling nemen tegen LHBT-discriminatie
- Het LHBT-beleid aan de orde stellen door B&W bij bezoek aan maatschappelijke instellingen
- In gesprek gaan met zorginstellingen in de gemeente
- Raadpleeg Movisie
- Geld ten goede laten komen aan de doelgroep en niet aan commerciële partijen
- LHBT-beleid agenderen
- Vanuit gemeente zelf met initiatieven komen en vrijwilligers niet alles laten uitvoeren. Dus echt samenwerken

5.2 Wensen van gesproken organisaties ten aanzien van LHBT-beleid

Er zijn veel organisaties actief op het gebied van LHBT, zowel op landelijk, regionaal als lokaal niveau. Deze organisaties gaven belangrijke input voor deze beleidsnota. Daarnaast zijn deze gesprekken ook van belang geweest voor welke landelijke thema's wel en niet uitgediept zijn in deze beleidsnota. Met onderstaande organisaties zijn we in gesprek geweest.

Lokale organisaties

- Jimmy's Oldambt
- Jongerenwerkgroep Real ID
- Roze 50plus Oldambt
- Het Oude Ambt (jongerenwerk en maatschappelijk werk)
- Cultuurhuis De Klinker
- Noorderpoort Winschoten
- Ubbo Emmius Winschoten
- Dollard College Winschoten
- Gemeente Oldambt

Regionale organisaties

- Gemeente Groningen
- COC Groningen/Drenthe
- GGD Groningen
- Huis voor de Sport Groningen
- Discriminatie Meldpunt Groningen

- Politie Noord-Nederland
- Biblionet Groningen

Landelijke organisaties

- Movisie

De betrokken organisaties gaven aan de volgende wensen te hebben:

- Meer initiatieven vanuit de gemeente Oldambt om de acceptatie voor seksuele diversiteit te bevorderen.
- Meer voorzieningen en organisaties die LHBT-vriendelijk worden in hun beleid en zichtbaarheid.
- Meer steun voor LHBT'ers tijdens de transitie- en coming out fase.
- Een ontmoetingsplek of uitgaansgelegenheid voor LHBT-jongeren ergens in de gemeente Oldambt.
- Meer voorlichting in het onderwijs, waarbij er ook aandacht is voor gehandicapte LHBT'ers.
- Meer focus op 'diversiteit' in het algemeen.

Keuze in thema's

Tijdens de gesprekken met betrokken organisaties is er nagegaan welke landelijke thema's van LHBT-beleid het meest urgent zijn voor de gemeente Oldambt. Er is voor gekozen om het gemeentelijke beleid vooralsnog te richten op de thema's: 'zichtbaarheid', 'LHBT-vriendelijke zorg en ondersteuning' en 'onderwijs'. Uit de gesprekken met de betrokkenen is gebleken dat er beleid op deze thema's nodig is en dat er op deze thema's winst te behalen valt. Uit de gesprekken bleek dat de thema's, 'religie', 'sport en vrije tijd', en 'veiligheid en monitoring' voor onze gemeente op dit moment minder relevant zijn.

6 Speerpunt 1: Zichtbaarheid

Door middel van communicatie en PR kan de gemeente duidelijk maken dat alle inwoners gezien en gewaardeerd worden (Movisie, 2016). Een deel van de LHBT-inwoners in de gemeente Oldambt geeft aan met onbegrip van andere inwoners te maken te krijgen. De gemeente kan door zichtbare acties en initiatieven aan alle inwoners meegeven dat LHBT geaccepteerd en getolereerd wordt. De volgende uitvoeringspunten vergroten de zichtbaarheid in de gemeente Oldambt.

6.1 Duidelijkheid over de betekenis van het regenboogzebrapad

Sinds oktober 2016 heeft de gemeente Oldambt een regenboogzebrapad aan de Mr. D.U. Stikkerlaan. Een regenboogzebrapad is een gedeelte van de openbare weg dat is voorzien van de kleuren van de regenboogvlag. Het doel van dit pad is om aandacht te vragen voor seksuele diversiteit en de acceptatie hiervan. Uit gesprekken met inwoners van de gemeente Oldambt is gebleken dat deze betekenis niet altijd even duidelijk is voor de inwoners. Door middel van diverse communicatiemiddelen zal dit aangepakt worden.

Er komt uitleg over de betekenis van het regenboogzebrapad op de gemeente website en in de de Oldambtster. Daarnaast wordt er een informatiebord geplaatst bij het regenboogzebrapad.

6.2 LHBT op de website van de gemeente Oldambt

Om de website van de gemeente Oldambt meer integraal en inwonervriendelijk te maken wordt er aan de inhoud van de website gewerkt. Zo komt er informatie over LHBT op de gemeente website. Er wordt uitgelegd waar de afkorting voor staat, wat de speerpunten van het gemeentelijk beleid zijn en er komen doorverwijzingen naar LHBT-gerelateerde organisaties. Ook komt er op dit deel van de website een doorverwijzing naar het Discriminatie Meldpunt Groningen. Wanneer er initiatieven van of over LHBT worden uitgevoerd in de gemeente Oldambt, zal dit op de gemeente website en in de Oldambtster worden gepromoot.

Informatie voor en over LHBT wordt op de gemeente website geplaatst.

6.3 Vlag uithangen tijdens Coming Out Dag

De Coming Out Dag wordt elk jaar op 11 oktober gevierd. In 2009 werd de Coming Out Dag voor het eerst officieel in Nederland gevierd. Het ministerie van OCW hoopte hiermee de sociale acceptatie van LHBT in Nederland te bevorderen. Elk jaar wordt er tijdens deze dag aandacht besteed aan het openlijk uitkomen voor seksuele voorkeur. Dit wordt ook wel 'uit de kast komen' of 'coming out' genoemd. Steeds meer gemeenten hangen op 11 oktober de regenboogvlag uit om zichtbaar te maken dat iedereen zichzelf mag zijn in hun gemeente. De gemeente Oldambt heeft in 2016 voor de tweede keer de regenboogvlag uitgehangen tijdens de Coming Out Dag. Er zullen verscheidene activiteiten plaatsvinden rondom en tijdens de Coming Out Dag (zie uitwerkingpunten hieronder). Andere initiatieven van inwoners of organisaties kunnen hierbij aansluiten.

De gemeente Oldambt hangt elk jaar de regenboogvlag uit tijdens de Coming Out Dag.

6.4 LHBT uitgelicht in Cultuurhuis De Klinker

Het is belangrijk dat iedereen op een laagdrempelige manier kennis kan maken en in aanraking kan komen met LHBT-films en boeken. Vandaar dat er tijdens de Coming Out Dag op 11 oktober LHBT-thematafels worden gepresenteerd in de openbare bibliotheken in Winschoten, Finsterwolde en Midwolda. Door middel van thematafels worden actuele thema's aangestipt bij de bezoekers van de bibliotheken. De onderwerpen van de thematafels blijven een maand tot zes weken staan in de bibliotheken. Naast de presentatie van de LHBT-thematafels, wordt er in de week van 11 oktober ook een LHBT-gerelateerde film in het Filmhuis gedraaid. De opening van de LHBT-thematafels en de bekendmaking van de LHBT-gerelateerde film worden gepromoot op de website van Cultuurhuis De Klinker, op de website van de gemeente Oldambt en in de gemeente krant De Oldambtster.

Tijdens de Coming Out Dag worden er LHBT-thematafels gepresenteerd in de openbare bibliotheken in Winschoten, Finsterwolde en Midwolda. Ook zal er in dezelfde week een LHBT-gerelateerde film worden gedraaid in het Filmhuis.

6.5 Oecumenische roze viering

Het is van belang dat er een oecumenische roze viering gehouden wordt in de gemeente Oldambt. Voor religieuze LHBT'ers (in het bijzonder religieuze LHBT-jongeren) is het identiteitsproces nog ingewikkelder dan voor niet religieuze LHBT'ers, omdat zij meer te maken hebben met afwijzing, minder sociale steun hebben op het gebied van LHBT-zijn, en meer worstelen met schuldgevoelens (Projectplan Jonge Vlinders, 2017). Door een oecumenische roze viering in de gemeente Oldambt te houden en dit openbaar te maken, kunnen alle inwoners en openbare organisaties kennis maken met LHBT en religie. Tijdens deze viering staan de gedachten 'kunnen zijn wie je bent' en 'jezelf liefhebben' centraal. Deze gedachten zullen gekoppeld worden met religie door onder andere gebruik te maken van Bijbelteksten. Momenteel is werkgroep 'Geloof & Levensbeschouwing Oldambt' van Roze 50plus actief bezig met het organiseren van de oecumenische roze viering die in 2017 gehouden zal worden. De gemeente ondersteunt dit initiatief. De organisatie van het initiatief ligt echter bij de werkgroep. Dit initiatief zal in 2017 voor het eerst gehouden worden.

Er wordt een oecumenische roze viering gehouden in gemeente Oldambt ten bate van de religieuze LHBT-inwoners. De gemeente stelt hiervoor een bijdrage beschikbaar.

7 Speerpunt 2: Samen sterk

De volgende uitvoeringspunten vergroten de samenwerking en ontmoeting van LHBT'ers en LHBT-gerelateerde organisaties. Dit zal het netwerk van LHBT-gerelateerde organisaties versterken en zal ervoor zorgen dat LHBT-inwoners beter geholpen en ondersteund kunnen worden.

7.1 Ontmoetingsgelegenheden voor LHBT-jongeren en LHBT-ouderen

Uit gesprekken met de betrokken organisaties is gebleken, dat er behoefte is aan een ontmoetingsplek voor LHBT-jongeren in de gemeente Oldambt. Momenteel gaan veel LHBT-jongeren naar Groningen om elkaar te ontmoeten. Ze gaven aan het prettig te vinden wanneer dit ook in hun eigen gemeente zou kunnen. Naast een ontmoetingsplek voor LHBT-jongeren is er ook behoefte aan een ontmoetingsplek voor ouderen. De door Roze 50plus Oldambt georganiseerde maandelijkse ontmoetingsmiddagen worden gemiddeld door 15 LHBT'ers bezocht waarbij iedere keer nieuwe bezoekers aanwezig zijn.

Ontmoetingsplekken kunnen LHBT'ers extra steun geven tijdens de transitie- en coming out fase. Deze fase kan voor LHBT'ers een lastige en soms kwetsbare periode zijn. Voorgesteld wordt om een ontmoetingsplaats voor LHBT-jongeren te creëren en de ontmoetingsmiddagen voor LHBT-ouderen te behouden. Voor het opstarten van ontmoetingsplaats voor LHBT-jongeren is het van belang dat dit initiatief vanuit de jongeren zelf komt en dat ze ondersteund worden door het jongerenwerk. Mogelijk kan de jongerenwerkgroep 'Real ID' hierbij betrokken worden. De doelgroep kan voor het opzetten van een ontmoetingsplek of een gespreksgroep naast een opstartsubsidie ook gebruik maken van het Bob Angelo Fonds.

Het is belangrijk om een ontmoetingsplek voor LHBT-jongeren te realiseren en de ontmoetingsmiddagen voor LHBT-ouderen te behouden in de gemeente Oldambt. De organisatie hiervan ligt bij de doelgroepen. Voor de ondersteuning van een ontmoetingsplek voor LHBT-jongeren kan een beroep worden gedaan op het jongerenwerk.

7.2 Het faciliteren van een klankbord

Bij voldoende animo van gerelateerde LHBT-organisaties kan een klankbord worden opgestart. Het oprichten van een klankbord zal de wensen van de LHBT-gemeenschap vergemakkelijken. Door middel van een klankbord kan er gevraagd en ongevraagd advies worden gegeven én worden gevraagd aan een brede vertegenwoordiging van de doelgroep. Kennis wordt gebundeld en de initiatieven van organisaties worden op elkaar afgestemd. De leden van het klankbord kunnen de activiteiten genereren en monitoren. Voor het opstarten van een klankbord kan gebruikt worden gemaakt van subsidiemogelijkheden.

Er wordt een klankbord opgericht met daarin afgevaardigden van de LHBT-gemeenschap en organisaties in de gemeente Oldambt. De gemeente faciliteert de klankbordgroep.

8 Speerpunt 3: Aandacht voor LHBT door lokale organisaties

Als lokale organisaties meer aandacht besteden aan (seksuele) diversiteit en zichtbaarheid in hun beleid, worden ze mogelijk meer toegankelijk voor LHBT-inwoners. De mate van respect en begrip voor (seksuele) diversiteit zou bijvoorbeeld beter beschreven kunnen worden in de gedragsregels van werknemers van de desbetreffende organisatie. Movisie heeft een stappenplan ontwikkeld voor organisaties die LHBT-inclusief willen worden. In vijf stappen wordt aangegeven hoe een organisatie LHBT-inclusief (LHBT-vriendelijk) wordt. Het volledige document is te zien in de bijlage.

8.1 Gemeente Oldambt zet in op voorlichting van werknemers

De gemeente Oldambt pleit voor meer LHBT-vriendelijkheid. De gemeentelijke organisatie heeft in haar omgangsnormen omschreven dat intimidatie, pesterijen of discriminatie op grond van andermans afwegingen niet getolereerd wordt onder werknemers. Daarnaast heeft de gemeente vier vertrouwenspersonen en een extern vertrouwenspersoon waar werknemers terecht kunnen.

De gemeentelijke organisatie wil zich in haar dienstverlening inzetten voor meer toegankelijkheid voor haar LHBT inwoners, (toekomstige) cliënten en werknemers. Daarom gaat de gemeente zich als organisatie inzetten op stap 2 van het stappenplan: werk aan houding, kennis en vaardigheden van werknemers. Dit wil de gemeente doen door werknemers die veel met cliënten in aanraking komen voorlichting te geven over LHBT.

Er wordt inzet op voorlichting over LHBT aan werknemers van de gemeente Oldambt.
--

De volgende uitvoeringspunten zorgen ervoor dat ook andere organisaties toegankelijker worden voor LHBT-inwoners.

8.2 Voorlichting aan zorg- en welzijnsorganisaties

Het is van belang dat zorg- en welzijnsorganisaties voorlichting krijgen van (bij voorkeur) lokale ervaringsdeskundigen. Uit gesprekken kwam naar voren dat er soms onvoldoende rekening gehouden wordt met LHBT'ers met een verstandelijke handicap, LHBT-ouderen en transgenders. Waar gewenst, wordt er tijdens de voorlichtingen ook aandacht besteed aan deze doelgroepen. Tijdens de voorlichtingen is het van belang dat er ook ruimte is voor gespreksvoering over seksuele diversiteit en genderidentiteit. Het doel van deze voorlichting is betere zorg, wederzijds respect en begrip tussen zorg- en welzijnswerkers en LHBT-inwoners. Mocht dit een succes zijn, dan is het de bedoeling dat de voorlichting door lokale LHBT-organisaties ook aan scholen en sportverenigingen aangeboden wordt.

Voorlichtingsactiviteiten aan zorg- en welzijnsorganisaties worden ondersteund door de gemeente Oldambt.
--

8.3 Aanbevelingsbrief LHBT-inclusief meegeven aan zorg- en welzijnsorganisaties

Het is van belang dat zorg- en welzijnsorganisaties in de gemeente Oldambt aandacht besteden aan LHBT-vriendelijke zorg en ondersteuning in hun organisatie. In een aanbevelingsbrief zal de gemeente Oldambt zorg- en welzijnsorganisaties op de hoogte stellen van het stappenplan van Movisie. De organisaties kunnen, waar gewenst, dit stappenplan gebruiken om hun organisatie LHBT-inclusief te maken. Bij de aanbevelingsbrief wordt een regenboogvlag meegestuurd, zodat organisaties de vlag kunnen uithangen tijdens de Coming Out Dag.

De klankbordgroep kan mogelijk advies geven aan zorg- en welzijnsorganisaties die het stappenplan willen gaan hanteren. Ook kan er binnen de klankbordgroep worden nagedacht over het instellen een predicaat 'LHBT-vriendelijk' voor organisaties die kunnen aantonen dat ze voldoende aandacht hebben besteed aan een LHBT-inclusief beleid. Een dergelijk predicaat kan een zorg- of welzijnsorganisatie dan bijvoorbeeld op hun website plaatsen, zodat het voor LHBT-inwoners duidelijk is dat ze hier respectvol behandeld worden en bij deze organisatie terecht kunnen. De vormgeving van en beoordeling over het predicaat LHBT-vriendelijk zal dan mogelijk neergelegd kunnen worden bij het klankbord wanneer deze actief is.

De gemeente stuurt een aanbevelingsbrief naar alle zorg- en welzijnsorganisaties in de gemeente Oldambt waarin wordt uitgelegd hoe ze LHBT-inclusief kunnen worden.

8.4 Aanbeveling LHBT-voorlichting

Meer voorlichting in het onderwijs zorgt voor meer begrip, waardoor LHBT-jongeren zich mogelijk meer geaccepteerd voelen op scholen. Scholen worden hierdoor meer toegankelijk voor LHBT'ers. Middelbare scholen zijn wettelijk verplicht om voorlichting over seksuele diversiteit aan leerlingen te verzorgen. Uit de gesprekken met het onderwijs bleek dat meerdere partijen pleiten voor meer voorlichting over LHBT in het onderwijs. Sommige scholen besteden al veel specifiek aandacht aan LHBT door middel van speciale lespakketten en/of acties. Andere scholen vinden dat LHBT benaderd moet worden als een onderdeel van diversiteit en besteden hier algemener aandacht aan. Alle scholen vinden dat leerlingen zich moeten kunnen uiten zoals ze willen en dat dit door anderen moet worden geaccepteerd. Daarnaast geven de scholen aan mee te willen werken aan toekomstige initiatieven van de gemeente Oldambt.

Sommige scholen gaven aan het lastig te vinden om een geschikt lespakket te vinden voor de voorlichting op school. Het zou helpen als de gemeente de scholen hierin kan adviseren. Dit doet de gemeente Oldambt door voorlichting van het COC Groningen/Drenthe aan te gaan bieden op scholen. De voorlichtingen van het COC zijn interactief en laten leerlingen nadenken over hun normen en waarden ten aanzien van seksuele diversiteit, discriminatie en het pesten van LHBT'ers.

Scholen kunnen, waar gewenst, een beroep doen op de subsidiëring van LHBT-voorlichting van het COC Groningen/Drenthe.

9 Samenvattend

Door middel van de beschreven speerpunten en de daarbij horende uitvoeringspunten wordt de acceptatie en emancipatie van LHBT-inwoners in de gemeente Oldambt de komende jaren vergroot. In onderstaande tabel is te zien in welk jaar de uitvoeringspunten van start zullen gaan.

Tabel 2: Uitvoeringsagenda

1. Speerpunt 'zichtbaarheid'	Jaar
Duidelijkheid over de betekenis van het regenboogzebrapad	2017
LHBT op de website van de gemeente Oldambt	2017
Vlag uithangen tijdens Coming Out Dag	2017, 2018, 2019, 2020
LHBT uitgelicht in Cultuurhuis De Klinker	2017, 2018, 2019, 2020
Oecumenische roze viering	2017, 2018, 2019, 2020
2. Speerpunt samen sterk	Jaar
Ontmoetingsplek voor LHBT-jongeren en LHBT-ouderen	2017, 2018, 2019, 2020
Het oprichten van een klankbord	2017, 2018, 2019, 2020
3. Speerpunt aandacht voor LHBT door lokale organisaties	Jaar
Gemeente Oldambt zet in op voorlichting van werknemers	2018, 2019, 2020
Voorlichting aan zorg- en welzijnsorganisaties	2018, 2019, 2020
Aanbevelingsbrief LHBT-inclusief meegeven aan zorg- en welzijnsorganisaties	2018
Aanbeveling LHBT-voorlichting	2017, 2018, 2019, 2020

Voor de uitvoering van de nota is jaarlijks €5000 nodig.

10 Geraadpleegde bronnen

Centraal Bureau voor de Statistiek. (2016). *CBS in uw buurt*. Geraadpleegd op 13 februari 2017, van <http://www.cbsinuwbuurt.nl>

COC Groningen/Drenthe. (2015). *Beleidsplan LHBT-beleid in de gemeente Assen 2015-2017*. Groningen: auteur.

Gelijke kansen in Vlaanderen. (2013). *Alles wat je altijd al wilde weten over Transgenders*. Wettelijk depotnummer D/2013/3241/223. Brussel: Heidi Vander Poorten

Movisie. (2013). *Begrippenlijst LHBT-emancipatie*. Utrecht: Auteur.

Movisie. (2014). *De Roze Gemeentegids 2014-2015*. Utrecht: Auteur.

Movisie. (2014). *Gemeentelijke monitoren en LHBT*. Utrecht: Auteur.

Movisie. (2016). *Gratis LHBT-beleid*. Utrecht: Auteur.

Movisie. (2016). *10 keer vraag en antwoord over intersekse*. Utrecht: Auteur.

Nederlands Netwerk Intersekse/DSD. (z.d.). *De definitie van intersekse en DSD*. Geraadpleegd op 13 maart 2017, van <http://nnid.nl/definitie>

Roze 50plus Oldambt. (z.d.). Geraadpleegd op 6 februari 2017, van <https://www.roze50plusoldambt.nl>

Sociaal en Cultureel Planbureau. (2016). *LHBT-monitor 2016*. ISBN 978 90 377 0787 8. Den Haag: Auteur.

Solidair Groningen & Drenthe. (2017). *Projectplan Jonge Vlinders*. Assen: Auteur.

LHBT-inclusief worden, hoe doe je dat?

5 stappen voor hulp- en welzijnsorganisaties

Door Hanneke Felten - 12 december 2013

Lesbische vrouwen, homo mannen, biseksuelen en transgenders - afgekort LHBT's - lopen meer risico om in een kwetsbare positie te verkeren dan anderen. Daarom is het belangrijk om binnen de hulp- en dienstverlening oog te hebben voor verschillen in seksuele en genderdiversiteit. Maar hoe doet u dat?

Movisie maakte een stappenplan voor hulp- en dienstverleningsorganisaties. Hiermee maakt u uw organisatie in 5 stappen LHBT-inclusief. U kunt deze stappen ook gebruiken om het bestaande beleid binnen de organisatie te verbeteren.

Stap 1: Breng de huidige situatie in kaart

Wat kunt u doen om als organisatie LHBT-inclusief te worden? Begin met het in beeld brengen van de huidige situatie: hoe wordt er nu met het thema LHBT omgegaan in uw organisatie? Brengen de hulp- en dienstverleners in uw organisatie weleens een casus in die gaat over LHBT's? Zijn LHBT-cliënten in beeld tijdens de teambesprekingen? Als er nauwelijks LHBT-cliënten zichtbaar zijn, kan dit betekenen dat deze cliënten uw organisatie niet weten te vinden of dat zij niet voor hun LHBT-zijn uit (durven te) komen. Het kan ook zijn dat er door de hulpverlener niet met hen over gesproken wordt. Van belang is om in kaart te brengen hoe uw organisatie omgaat met seksuele en genderdiversiteit. Dit kunt u bijvoorbeeld doen via een digitale enquête onder uw collega's of via teamgesprekken.

Randvoorwaarden voor goede LHBT-sensitieve hulp- en dienstverlening

De 5 belangrijkste randvoorwaarden voor goede LHBT-sensitieve hulp- en dienstverlening zijn, volgens Amsterdamse LHBT's en aanbieders van LHBT specifieke hulpverlening:

1. Positieve waardering LHBT-identiteiten en leefstijlen;
 2. Goed weten wat er speelt in de LHBT-wereld;
 3. Bekend zijn met verwijsmogelijkheden naar sociaal/culturele voorzieningen voor LHBT's;
 4. Ervaring met hulpverlening aan LHBT's;
 5. Geregistreerd staan bij een beroepsvereniging met een klacht/tuchtregeling.
-

Stap 2: Werk aan houding, kennis en vaardigheden van uw werknemers

Als een hulp- en dienstverlener zelf hetero is, kan het nuttig zijn om eens na te gaan wat het zou betekenen als hij of zij dat niet was. Het gaat om de bewustwording van wat die minderheidspositie betekent, zodat men werkt aan een professionele en onbevooroordeelde houding. Maar naast het werken aan houding gaat het ook om kennis. Bijvoorbeeld kennis over verschillen in levensstijlen, ouderschap en subculturen.

'Zoals het als hulp- en dienstverlener handig is om iets te weten over verschillen in cultuur en religie, is het ook praktisch om over een basiskennis over het thema LHBT te beschikken.'

Ook gaat het om vaardigheden. Bijvoorbeeld vaardigheden om te vragen en te praten over seksuele voorkeur en genderidentiteit. Hoe doet u dat wanneer woorden als 'homo' of 'trans' taboe zijn voor de cliënt? Bijscholing kan helpen. NB: Denk bij bijscholing niet aan een driedaagse cursus, maar aan een praktisch ingedeelde dag of middag waarna de hulpverleners weten wat ze kunnen doen en waarom dit belangrijk is. Tip: Werkt uw instelling met de methodiek 'DichtErbij, wegen en overwegen in het sociaal werk'? Voor de bezitters van dit boek is via de website van de uitgeverij Coutinho een checklist te verkrijgen: 'Ondersteuning aan holebi's en transgenders'. Deze checklist is een handig hulpmiddel

voor collega's die nog niet zo bekend zijn met de doelgroep of de situatie van LHBT's. Met deze checklist kunnen zij voor zichzelf nagaan of ze de goede vragen stellen.

Stap 3: Benoem LHBT expliciet in de meldcode, protocollen en convenanten

De ervaring leert dat wanneer organisaties LHBT niet specifiek noemen in een meldcode (huiselijk geweld), protocol of convenant, de medewerkers het thema in de praktijk snel over het hoofd zien. Besteedt u er wel aandacht aan, dan wordt er eerder aan gedacht én eerder naar gevraagd bij cliënten. Door LHBT op te nemen in de protocollen en convenanten die uw organisatie gebruikt in de regio en met ketenpartners, komt het LHBT-thema bij iedereen beter in het vizier. Neem LHBT bijvoorbeeld expliciet op in de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling! Waarom? Wanneer er beschreven staat hoe vaak en in welke vorm geweld in homo- en lesbische relatie voorkomt, denken hulp- en dienstverleners er waarschijnlijk eerder aan dat zij er bij een mishandelde vrouw niet zomaar vanuit moeten gaan, dat haar agressieve partner van het mannelijke geslacht is. Of wanneer een jongen door ouders en familie wordt bedreigd vanwege een verboden relatie, wordt er misschien eerder aan gedacht dat deze relatie mogelijk met een jongen is.

Stap 4: Maak website, folders en formulieren inclusief

Soms wordt er op websites, in folders en in formulieren onbedoeld vanuit gegaan dat de cliënt zowel heteroseksueel als niet-transgender is. Check daarom als organisatie uw eigen website, folders en formulieren hierop en zorg ervoor dat deze toegankelijk worden voor iedereen ongeacht seksuele voorkeur of genderidentiteit. Bijvoorbeeld:

- Is er bij inschrijving enkel de keuze tussen het hokje man en vrouw of wordt er bij de inschrijving van een cliënt rekening mee gehouden dat iemand in transitie zou kunnen zijn?
- Wordt er in de folder over hulp bij relatieproblemen ook een voorbeeld genoemd van een koppel van gelijk geslacht?
- Kunnen ook LHBT's zich herkennen in de foto's op de website?

Stap 5: Leer de LHBT(zelf)organisaties in uw regio kennen

Hulp- en dienstverleners richten zich steeds meer op het versterken van de eigen kracht en op empowerment van hun cliënten. Het gaat om het faciliteren van een proces waarin de persoon zichzelf versterkt met behulp van het eigen netwerk. Dit is precies waar veel LHBT's behoefte aan hebben, met name als ze net 'uit de kast' zijn. Het ondersteunen van het opbouwen van een netwerk met mensen die 'in het zelfde schuitje' zitten, blijkt de gezondheid van LHBT's te bevorderen. Daarom is het belangrijk om als hulp- en dienstverleningsorganisatie de LHBT-zelforganisaties in de eigen regio te kennen. Wanneer uw organisatie dit in beeld heeft, kunt u cliënten hiernaar doorverwijzen. Het werkt ook andersom: deze zelforganisaties kunnen zo ook naar uw welzijns- of hulporganisatie doorverwijzen. Naast de zelforganisaties is het ook belangrijk om specialistische LHBT-hulporganisaties te kennen. U kunt de hulp- en dienstverleners in uw organisatie dan hiernaar door laten verwijzen.

Specialistische LHBT-hulporganisaties in Nederland

In Nederland zijn er 5 eerstelijns organisaties die gespecialiseerd zijn in het bieden van ondersteuning en hulp op het terrein van seksuele en / of genderdiversiteit:

- Transvisiezorg.nl
- veiligehavenamsterdam.nl
- veiligehavenoost.nl
- Rotterdamverkeert.nl
- www.cochaaglanden.nl/mw.htm

Aan College B & W,
Gemeente Oldambt,
Postbus 175, 9670 AD Winschoten

Betreft Advies LHBT beleidsnota 2017 - 2021

Datum 14-03-2017

Geacht College,

Aan de Wmo-raad is op dd. 13-03-2017 advies gevraagd over de LHBT beleidsnota 2017 - 2021, welke gericht is op de bevordering van de acceptatie en emancipatie van LHBT inwoners voor de gemeente Oldambt.

Hierbij treft u het advies aan van de Wmo-raad op deze adviesaanvraag.

Ter beschikking gestelde informatie

Aan de Wmo-raad is de volgende informatie verstrekt:

- LHBT beleidsnota 2017 - 2021.
- Toelichting door Martine Zeevaart en Anita Brands

Korte samenvatting adviesaanvraag

Het doel van deze nota is om acceptatie en emancipatie van LHBT inwoners in de gemeente Oldambt te bevorderen. De LHBT beleidsnota 2017 - 2021 richt zich op de zichtbaarheid van LHBT, op ontmoeting en samenwerking, op meer aandacht voor LHBT door lokale zorg - en welzijnsorganisaties en op aandacht voor LHBT in het onderwijs.

Gevolgde procedure

Na de adviesaanvraag te hebben ontvangen heeft de Wmo-raad in een formele overlegvergadering met auteurs van de beleidsnota overlegd.

Overwegingen

Bij het beoordelen van de adviesaanvraag heeft de Wmo-raad een aantal overwegingen en aandachtspunten meegenomen.

De vragen van de Wmo-raad zijn door de auteurs op een duidelijke en verhelderende wijze beantwoord.

Advies

Op grond van het bovenstaande komt de Wmo-raad tot het volgende advies:

- De Wmo-raad onderschrijft de beleidsnota LHBT 2017 - 2021 en adviseert positief. De Wmo-raad wenst u succes bij de uitvoering van de geformuleerde speerpunten.

Aanbeveling

De Wmo-raad beveelt de gemeente aan om veel aandacht te schenken aan de communicatie met de burgers. M.a.w. niet alleen gebruikmaken van digitale communicatie, maar vooral ook gebruik te maken van de klassieke manier. (krant, flyers e.d.)

Met vriendelijke groet,

J.Muller

Voorzitter Wmo-raad

Raadsvoorstel

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

1. In te stemmen met beantwoording van de zienswijzen conform de Reactienota zienswijzen, commentaar en wijzigingen;
2. Het bestemmingsplan 'Winschoten – Centrum' gewijzigd vast te stellen ten opzichte van het ontwerp-bestemmingsplan;
3. Geen exploitatieplan vast te stellen bij het bestemmingsplan.

Inleiding en doel

Door middel van dit raadsvoorstel wordt u gevraagd dit bestemmingsplan vast te stellen waarbij tevens een uitspraak wordt gedaan over de kenbaar gemaakte zienswijzen wat betreft het ontwerp-bestemmingsplan.

Het geldende bestemmingsplan 'Winschoten – Centrum' dateert van juni 2009 en is inmiddels 8 jaar oud. In 2011 is er een Centrumvisie vastgesteld door uw raad. Deze Centrumvisie gaf al een ander beeld van en voor met name het centrum van Winschoten dan het kort daarvoor vastgestelde bestemmingsplan. In 2013 is gestart met het programma Versterking Binnenstad Winschoten welke beoogde een versterking van en verhoging van de kwaliteit van het centrum van Winschoten. Dit heeft geleid tot veel ruimtelijke wijzigingen, onder andere door transformatie van panden naar wonen en dienstverlening en sloop van andere panden.

Voor de aanwezigheid en vestiging van de detailhandel is het zogenaamd kernwinkelgebied aangewezen. Voor verplaatsing van detailhandel naar binnen dit kernwinkelgebied en bedrijfsbeëindiging was een substantieel subsidiefonds beschikbaar.

Daarnaast is door zowel gemeente, provincie en ondernemers fors geïnvesteerd in de kwaliteit van de leefomgeving om het centrum weer up to date en aantrekkelijk te maken voor bezoekers van het centrum van Winschoten.

Argumenten

Met ingang van donderdag 2 februari 2017 tot en met woensdag 15 maart 2017 heeft het ontwerp-bestemmingsplan 'Winschoten – Centrum'. Gedurende de ter visie ligging van 6 weken kon het ontwerp-bestemmingsplan worden ingezien in het gemeentehuis van Oldambt, via de gemeentelijke website www.gemeente-oldambt.nl en via www.ruimtelijkeplannen.nl. Ook is op donderdag 9 maart een inloopmiddag georganiseerd van 17.00 – 19.00 uur waar tekst en uitleg over het bestemmingsplan werd gegeven.

Tijdens de ter visie ligging kon een ieder zijn of haar zienswijze schriftelijk en/of mondeling kenbaar maken, te richten aan uw raad. Er is een 11-tal schriftelijke zienswijzen ingediend.

Datum commissievergadering
15 mei 2017

Datum raadsvergadering
29 mei 2017

Onderwerp
Gewijzigde vaststelling
bestemmingsplan 'Winschoten –
Centrum'

Portefeuillehouder
L. Broekhuizen

Contactpersoon
H. v.d. Poel

Agendapunt
9a

Casenummer
17.00130

Documentnummer
17.0011405

De indieners zijn:

1. Lijst van ondernemers, zienswijze namens hen ondertekend door H. Boven, Langestraat 36, 9671 PH Winschoten,
2. G.J. de Raad, Burgemeester Schönfeldsingel 7, 9671 CE Winschoten,
3. Junte Beheer B.V. en HKW Vastgoed BV, zienswijze namens hen ondertekend door M. Nieboer en H.J. Kamp, p/a P. van Dijkstraat 4, 9672 AJ Winschoten,
4. Koninklijke Horeca Nederland, Postbus 566, 3440 AN Woerden,
5. Korjako Vastgoed Beheer B.V., zienswijze namens hen ondertekend door A. van Buuren, Heerhugowaard,
6. Jeko Vastgoed Holding B.V., zienswijze namens hen ondertekend door A. van Buuren, Heerhugowaard,
7. KPN, zienswijze namens hen ondertekend door BMD Advies Rijndelta B.V., Ebweg 18, 2991 LT Barendrecht,
8. Inter-Psy, Verlengde Meeuwerderweg 5, 9723 ZM Groningen,
9. HKW Vastgoed B.V., zienswijze namens hen ondertekend door H. Kamp, P. van Dijkstraat 4, 96711 EW Winschoten,
10. H.J. Kamp, P. van Dijkstraat 4, 9672 AJ Winschoten en
11. Vereniging Handel en Nijverheid, Postbus 35, 9370 AA Winschoten

In de Reactienota zienswijzen, commentaar en wijzigingen wordt ingegaan op de ingediende zienswijzen. Daarbij wordt gereageerd op de inhoudelijke gronden en voorgesteld om al dan niet over te gaan tot wijziging van het bestemmingsplan. Korthedshalve verwijzen wij u naar de inhoud van de Reactienota.

In algemene zin zijn de aangevoerde gronden in strijd met de Centrumvisie en het project Versterking Binnenstad Winschoten waarbij een concentratie van detailhandel in het aangewezen kernwinkelgebied is vastgelegd. De zienswijzen pleiten juist voor een verruiming van de vestigingsmogelijkheid van detailhandel waarbij terug verwezen wordt naar het geldende bestemmingsplan. Wij zijn van mening dat dit een ongewenste zaak is.

Daarnaast zijn er in de Reactienota een groot aantal ambtshalve wijzigingen opgenomen. Dit betreft zowel de toelichting, de regels als de verbeelding. Overigens is sprake van veel repeterende aanpassingen in de planregels. Deze ambtshalve wijzigingen zijn vooral een gevolg van het op één lijn brengen van regels met andere ook in voorbereiding zijnde bestemmingsplannen. Het algemene streven is er op gericht om te komen tot meer uniformiteit in de planregels van nog op te stellen bestemmingsplannen.

Neveneffecten, risico's en alternatieven

Het niet vaststellen van het bestemmingsplan betekent dat het geldende bestemmingsplan het planologisch kader blijft voor het centrum van Winschoten. Daarin is geen sprake van concentratie van detailhandel in het kernwinkel en/of beperking daarbuiten. De versterking en het aantrekkelijk maken van het centrum van Winschoten komt daarmee onder druk te staan. De inspanningen die in de afgelopen jaren zijn verricht kunnen daarmee teniet worden gedaan.

Bij de vaststelling van bestemmingsplannen waarbij bestemmingen worden gewijzigd c.q. aangepast, is altijd het risico aanwezig dat planschade wordt geclaimd. In dit geval is sprake van een grotendeels conserverend bestemmingsplan, uitvoering van beleid dat reeds in 2011 en 2013 uitgebreid kenbaar is gemaakt en risico-aanvaarding nu het geldende bestemming dateert van juni 2009 en er dus ruimschoots gelegenheid is geweest de geldende bestemmingen te realiseren. Met het oog op het vorenstaande achten wij de kans op planschade gering.

Integrale consequenties

Niet van toepassing

Communicatie en burgerparticipatie

Na vaststelling van het bestemmingsplan vindt, conform de Wet ruimtelijke ordening en de Algemene wet bestuursrecht, publicatie van het vastgestelde bestemmingsplan plaats. Diegenen die een zienswijze hebben ingediend en zij die bezwaar hebben de vastgestelde wijzigingen kunnen beroep instellen bij de Raad van State, afdeling Bestuursrechtspraak in Den Haag.

Vervolg

Het gewijzigd vaststellen van het bestemmingsplan 'Winschoten – Centrum' in de vergadering van de gemeenteraad op 29 mei 2017.

Raadsvoorstel

Bijlagen

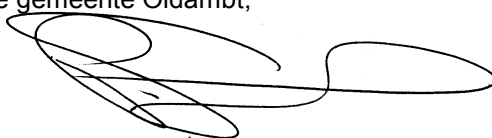
1. Ontwerp-bestemmingsplan 'Winschoten – Centrum'
2. Ingediende zienswijzen
3. Reactienota Zienswijzen, commentaar en wijzigingen
4. Overlegreactie van Waterschap Hunze en Aa's

Winschoten, 18 april 2017

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Herman Groothuis
Secretaris

Pieter Smit
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 18 april 2017;
gelet op de artikelen 3.1, 3.8 en 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening;

Besluit

- In te stemmen met de weerlegging van de zienswijzen zoals opgenomen in de Reactienota Zienswijzen, commentaar en wijzigingen en de daarin opgenomen wijzigingen ten opzichte van het ontwerp-bestemmingsplan 'Winschoten – Centrum';
- De Reactienota Zienswijzen, commentaar en wijzigingen onderdeel te laten uitmaken van het gewijzigd vast te stellen bestemmingsplan 'Winschoten – Centrum';
- Het bestemmingsplan 'Winschoten – Centrum', bestaande uit de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.1895.02BP3005.0301, met de bijbehorende planobjecten gewijzigd vast te stellen en waarbij voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond welke ontleend is aan de GBKN versie 2016;
- Geen exploitatieplan vast te stellen.

Winschoten, 29 mei 2017.

De raad van de gemeente Oldambt,

Pieter Norder
Griffier

Pieter Smit
Voorzitter

Datum raadsvergadering
29 mei 2017

Onderwerp
Gewijzigde vaststelling
bestemmingsplan 'Winschoten –
Centrum'.

Agendapunt
9a

Casenummer
17.00130

Documentnummer
17.0011405

Raadsvoorstel

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

1. Het financiële effect van de ontwerpbegroting 2018 ad € 1178, - nadelig mee te nemen in de programmabegroting 2018.
2. De geraamde bedragen in de ontwerp(meerjaren)begroting van de Omgevingsdienst Groningen 2018 en verder mee te nemen in de begroting 2018.
3. Naar aanleiding van de ontwerpbegroting Omgevingsdienst Groningen 2018 de volgende zienswijzen te uiten:
 - a) De uitvoering van het verbeterplan mag niet ten koste gaan van de uitvoering van opdrachten tijdens en na uitvoering van het verbeterplan.
 - b) De deelnemersbijdrage die is verbonden aan de voormalig provinciale inrichtingen dient te worden aangepast op basis van het aantal bestaande inrichtingen.
 - c) Er dient bij het opstellen van de deelnemersbijdrage vanaf het jaar 2019 rekening te worden gehouden met output financiering.
 - d) De financiële risico's verbonden aan de ontwikkelingen zoals outputfinanciering, herindeling, privatisering bouwtoezicht en de Omgevingswet op de bedrijfsvoering en de begroting hebben, dienen inzichtelijk te worden gemaakt en vertaald naar een transparante begroting.
 - e) In het belang van een transparante begrotingscyclus is het wenselijk de (concept)jaarrekening voorafgaand of gelijktijdig aan de begroting mee te zenden.

Inleiding en doel

De Omgevingsdienst Groningen (hierna ODG) voert sinds 1 november 2013 het basistakenpakket uit voor de gemeente Oldambt. De gemeente neemt conform de Wet gemeenschappelijke regelingen deel aan de ODG. Dit betekent dat de gemeenteraad van Oldambt zienswijzen op deze begroting kan uiten. In de als bijlage 1 bijgevoegde brief van 30 maart 2017, biedt het Dagelijks Bestuur (hierna DB) van de ODG de ontwerpbegroting 2017 ter kennisname aan de raad aan, met het verzoek om eventuele zienswijzen voor 29 mei 2017 te uiten.

Uitgangspunt van het vormen van de omgevingsdiensten was het realiseren van meer kwaliteit en efficiency in het toezicht op de meest risicovolle bedrijven en activiteiten. Naar aanleiding van een evaluatie -uitgevoerd in opdracht van het dagelijks bestuur van de ODG- is er 2016 een verbeterplan opgesteld. Dit verbeterplan heeft tot doel de gewenste prestaties, kwaliteit en efficiency alsnog te realiseren. Het verbeterplan hanteert een planning van tweeënhalf jaar, teneinde in 2019 te beschikken over een efficiënte en flexibele bedrijfsvoering om over te kunnen gaan tot kostprijsystematiek.

Om dit te kunnen realiseren, heeft het AB in 2016 met het vaststellen van de begroting 2017, conform behandeling zienswijzen in de raad, besloten om de vanaf dat jaar te effectueren efficiencykorting van 10% terug te draaien en de hierdoor vrijkomende middelen gedurende de bovengenoemde periode in te

Datum commissievergadering
15 mei 2017

Datum raadsvergadering
29 mei 2017

Onderwerp
Zienswijzen ontwerpbegroting
Omgevingsdienst Groningen
2018

Portefeuillehouder
Laura Broekhuizen

Contactpersoon
Peter Hoeksema

Agendapunt
9b

Casenummer
17.00129

Documentnummer
17.0011214

zetten om de in het verbeterplan voorgestelde verbeteracties uit te kunnen voeren. In het de vergadering van het algemeen bestuur van 22 maart is besloten voor de jaren 2017 en 2018 geheel af te zien van de efficiencykorting, teneinde de ondersteunende functies verder vorm te geven en eind 2018 te evalueren of deze hebben bijgedragen aan meer efficiency. Het dagelijks bestuur van de ODG stelt nu voor om de efficiencykorting op de reguliere taakuitvoering vanaf 2019 structureel te laten vervallen en de vrijkomende middelen in te boeken om de ondersteunde functies bij de ODG te versterken. Dit heeft tot gevolg dat de overhead stijgt van 18% naar 33%. Er is in het algemeen bestuur afgesproken om in 2018 te evalueren of deze wijziging van de financiering het gewenste effect heeft gehad op de bedrijfsvoering.

Deelnemers monitoren vanuit het eigenaar- als opdrachtgeverschap of de ODG de afspraken uit het verbeterplan en de opdracht nakomt. De effectiviteit van de inzet middelen om de doelstellingen uit het bedrijfsplan en verbeterplan te realiseren wordt getoetst aan de prestaties van de ODG, zowel tijdens en na het verbeterplan. De voorgestelde zienswijzen hebben tot doel de bovenstaande uitgangspunten op onderbouwde wijze aan het dagelijks bestuur van de ODG te uiten en een signaal af te geven dat prestaties en kwaliteit de toetssteen vormen of het verbeterplan nog op koers ligt en het gewenste effect heeft.

Argumenten

Ad 1. Exploitatiekosten: De gemeentelijke bijdrage ad € 395.499, die als gewijzigde bijdrage voor 2016 is opgevoerd in de voorjaarsrapportage ODG, is iets hoger dan de hiervoor gereserveerde structurele middelen en wordt veroorzaakt door een verhoging van de bijdrage verbonden aan de provinciale inrichtingen.

Ad 2. Exploitatiekosten: De gemeentelijke bijdrage ad € 395.499, die als bijdrage voor 2018 is opgevoerd in ontwerpbegroting ODG, zal worden meegenomen in de meerjarenbegroting 2018 van de gemeente Oldambt. De bedragen voor de jaren 2019 en verder worden tevens gereserveerd en zullen jaarlijks moeten worden aangepast op basis van de werkelijke verrekening van producten en diensten.

Ad. 3 Zienswijzen:

- a) De uitvoering van het verbeterplan mag niet ten koste gaan van de uitvoering van opdrachten tijdens en na uitvoering van het verbeterplan: De oprichting van de omgevingsdiensten had tot doel het realiseren van meer kwaliteit en efficiency door het bundelen van specialismen. Hoewel noodzaak en inhoud van het verbeterplan niet ter discussie staan, dienen voldoende middelen in 2018 ter beschikking te worden gesteld om de opdrachten in lijn met de deelnemersbijdrage naar behoren uit te voeren. Het inzetten van middelen, die oorspronkelijk bestemd waren voor het primair proces: de efficiency korting en het positieve resultaat uit de jaarrekening, voor het versterken van ondersteunende functies dienen aanwijsbaar een bijdrage te leveren aan meer kwaliteit en efficiency.
- b) De deelnemersbijdrage die is verbonden aan de voormalig provinciale inrichtingen dient te worden aangepast op basis van het aantal bestaande inrichtingen: Op 1 januari 2014 is de bevoegdheid van een aantal afvalverwerkende bedrijven overgegaan van de provincie naar de gemeenten. Het aantal inrichtingen op basis waarvan deze middelen aan de ODG ter beschikking worden gesteld is gedaald. Het is onduidelijk waarom de deelnemersbijdrage voor deze inrichtingen is gestegen. Deze bijdrage dient in lijn te worden gebracht met het aantal inrichtingen. In de begroting wordt dit bedrag echter verhoogd, zonder dat de middelen bestemd voor deze inrichtingen in de algemene uitkering zijn toegenomen.
- c) Er dient bij het opstellen van de deelnemersbijdrage vanaf het jaar 2019 rekening te worden gehouden met output financiering: Vanaf 2019 wordt de uitvoering van de opdrachten gefinancierd volgens kostprijsystematiek. Deze systematiek vormt de basis voor de omvang van de deelnemersbijdrage: deelnemers betalen naar rato van afgenomen producten. Dit betekent dat wets-, beleidswijzigingen en economische ontwikkelingen een effect kunnen hebben op de hoogte van de deelnemersbijdrage en dat deze niet langer vastligt. In dit opzicht hebben de bedragen die vanaf 2019 zijn opgenomen geen basis. Bovendien stijgt de bijdrage vanaf 2019 scherp onder invloed van het verhogen van de overhead, gefinancierd door middelen die bestemd waren voor het primair proces. Gezien de aanleiding van het oprichten van de omgevingsdiensten, wordt er dan ook vanuit gegaan dat de structurele bijdrage, die is geraamd op basis van bestaande uitvoeringskwaliteit bij latende organisaties, na de invoering van outputfinanciering gaat dalen. De meerjarenbegroting dient dit te weerspiegelen. Het is wenselijk om voorafgaand aan het opstellen van de begroting 2019, op basis van een brede discussie te komen tot kaders op basis waarvan kan worden overgegaan tot output financiering.
- d) De financiële effecten van ontwikkelingen zoals outputfinanciering, herindeling, privatisering bouwtoezicht en de Omgevingswet op de bedrijfsvoering en de begroting dienen inzichtelijk te worden en te worden vertaald naar een transparante begroting In deze begroting wordt in de risico paragraaf geen rekening gehouden met de bovenstaande ontwikkelingen. Het verdient aanbeveling om op basis

Raadsvoorstel

een zorgvuldige analyse te komen tot een verantwoorde en rechtvaardige verrekening en doorberekening, dan wel reservering van middelen in het weerstandsvermogen. Het ontbreken hiervan brengt zowel risico's met zich mee voor de omgevingsdienst, als haar deelnemers. Deze risico's zijn niet slechts financieel, maar ook juridisch en bestuurlijk. Wij stellen voor om op korte termijn een principe discussie te voeren over de gevolgen van deze ontwikkeling voor de begroting van de ODG.

- e) In het belang van een transparante begrotingcyclus is het wenselijk de (concept)jaarrekening voorafgaand of gelijktijdig aan de begroting mee te zenden. Om op een verantwoorde wijze te kunnen beoordelen hoe kosten en baten hebben bijgedragen aan de resultaten en welke keuzes op basis van deze beoordeling in de begroting worden gemaakt is het wenselijk de jaarrekening in ieder geval in concept mee te zenden met de begroting.

Neveneffecten, risico's en alternatieven

Niet van toepassing

Integrale consequenties

Niet van toepassing

Communicatie en burgerparticipatie

De ontwerpbegroting ODG is openbaar bekend gemaakt op de website en ligt gedurende een periode van zes weken ter inzage in het gemeentehuis.

Vervolg

De zienswijzen worden aan het Dagelijks Bestuur van de ODG bekendgemaakt ter behandeling in het Algemeen Bestuur.

Bijlagen

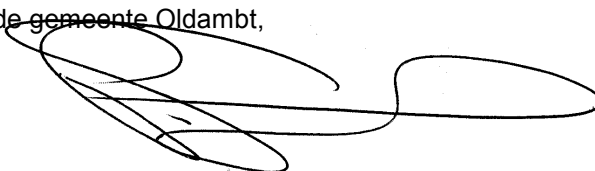
- Aanbiedingsbrief ontwerpbegroting ODG 2018
- Ontwerpbegroting ODG 2018

Winschoten, 18 april 2017

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Herman Groothuis
Secretaris

Pieter Smit
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 18 april 2017,
gelet op artikel 35, lid 3 van de Wet gemeenschappelijke regelingen

Besluit

1. Het financiële effect van de ontwerpbegroting 2018 ad € 1178, - nadelig mee te nemen in de programmabegroting 2018.
2. De geraamde bedragen in de ontwerp(meerjaren)begroting van de Omgevingsdienst Groningen 2018 en verder mee te nemen in de begroting 2018;
3. Naar aanleiding van de ontwerpbegroting Omgevingsdienst Groningen 2018 de volgende zienswijzen te uiten:
 - a) De uitvoering van het verbeterplan mag niet ten koste gaan van de uitvoering van opdrachten tijdens en na uitvoering van het verbeterplan.
 - b) De deelnemersbijdrage die is verbonden aan de voormalig provinciale inrichtingen dient te worden aangepast op basis van het aantal bestaande inrichtingen.
 - c) Er dient bij het opstellen van de deelnemersbijdrage vanaf het jaar 2019 rekening te worden gehouden met output financiering;
 - d) De financiële risico's verbonden aan de ontwikkelingen zoals outputfinanciering, herindeling, privatisering bouwtoezicht en de Omgevingswet op de bedrijfsvoering en de begroting hebben, dienen inzichtelijk te worden gemaakt en vertaald naar een transparante begroting.
 - e) In het belang van een transparante begrotingscyclus is het wenselijk de (concept)jaarrekening voorafgaand of gelijktijdig aan de begroting mee te zenden.

Winschoten, 29 mei 2017

De raad van de gemeente Oldambt,

Datum raadsvergadering
29 mei 2017

Onderwerp
Zienswijzen ontwerpbegroting
Omgevingsdienst Groningen
2018

Agendapunt
9b

Casenummer
17.00129

Documentnummer
17.0011214

Pieter Norder
Griffier

Pieter Smit
Voorzitter

Onderwerp:	Aanbiedingsbrief ontwerpbegroting 2018
Opsteller:	Dhr. Patrick Brouns
Datum:	30 maart 2017

Geacht college,

Hierbij sturen wij u de ontwerpbegroting 2018 van de Omgevingsdienst Groningen. Graag zouden wij u willen vragen om deze ontwerpbegroting door te geleiden naar de raden en staten.

Om de mogelijkheid te bieden voor het stellen van vragen zijn er twee informatiebijeenkomsten georganiseerd voor raden en staten. De eerste informatiebijeenkomst is op dinsdag 4 april van 19.30 tot 21.00 uur in het Hampshire hotel in Groningen. Dit vindt al zeer snel plaats. We vragen u om hier rekening mee te houden met het doorgeleiden van de ontwerpbegroting 2018. De tweede informatiebijeenkomst is op 12 april van 19.30 tot 21.00 uur op het kantoor van de Omgevingsdienst Groningen.

In dit schrijven willen wij graag de belangrijkste punten onder uw aandacht brengen:

-) De ontwerpbegroting van 2018 is een sluitende begroting. Deze wijkt af van het financieel kader van de kadernota 2018 van de Omgevingsdienst. Na het opstellen van deze kadernota is geconstateerd dat de ondersteunende functie te zwak is om een zelfstandig opererende Omgevingsdienst voldoende professioneel te kunnen ondersteunen – en de resultaten uit het Verbeterplan te borgen.
-) Het Dagelijks Bestuur constateert dat de ondersteunende functie aanzienlijk slechter is dan gedacht bij het vaststellen van het Verbeterplan – op basis van de evaluatie van het BMC rapport. In bijlage 7 van de ontwerpbegroting 2018 is onze analyse van de ondersteunende functie van de Omgevingsdienst opgenomen.
-) In de ontwerpbegroting 2018 stelt het Dagelijks Bestuur voor om voor de periode 2017 tot 2020 de ondersteunde functie uit te breiden met € 510.000. Het voorstel is om dit in eerste instantie te financieren door een onttrekking uit de reserves en door een stijging van de deelnemersbijdrage vanaf 2019. Het Algemeen Bestuur steunt dit voorstel. Aan de uitbreiding van de ondersteunende functies zijn door het Algemeen Bestuur twee belangrijke voorwaarden verbonden:

- o Eind 2019 zal deze investering in de ondersteunende functie worden geëvalueerd. Bezien wordt dan of en in welke mate efficiency kan worden ingeboekt.
 - o Indien er in de komende jaren een positief rekeningresultaat wordt gerealiseerd, en de continuïteit van de Omgevingsdienst financieel voldoende gewaarborgd is, dan vloeien deze positieve rekeningresultaten terug naar de deelnemers.
-) De ontwerpbegroting 2018 zal de laatste begroting van de Omgevingsdienst zijn met een input financiering . Vanaf 2019 zal de Omgevingsdienst op basis van outputfinanciering worden gefinancierd. In deze ontwerpbegroting 2018 is ervan uitgegaan dat dit in de jaarschijf 2019 voor de Omgevingsdienst niet leidt tot financiële mutaties.

Graag ontvangen wij uiterlijk 29 mei 2017 de zienswijzen van raden en staten. Wij zullen deze zienswijze behandelen in het Dagelijks Bestuur van 2 juni 2017, zodat onze reactie op de zienswijze en de eventuele verwerking daarvan in de begroting 2018 in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 22 juni 2017 wordt besproken.

Hartelijke groet,

Patrick Brouns

Voorzitter Dagelijks Bestuur ODG

Ontwerpbegroting 2018

Versie: 30 maart 2018

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
1.1.	Algemeen.....	3
1.2	Ontwikkeling na kaderbrief 2018	3
1.3	Besluit begroting en verantwoording	4
1.4	Leeswijzer	4
2.	Begroting in een oogopslag.....	5
2.1.	Beleidskader: basis op orde en vertrouwen herstellen	5
2.2.	Financieel kader	5
3.	Programmabegroting	8
3.1.	Wat willen we bereiken?.....	8
3.2.	Wat gaan we doen?.....	8
4.	Financiële begroting.....	12
4.1.	Uitgangspunten	12
4.2.	Financiële meerjarenbegroting 2018–2021	13
5.	Paragrafen.....	18
5.1.	Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	18
5.2.	Kapitaalgoederen.....	21
5.3.	Financiering.....	21
5.4.	Bedrijfsvoering	23
6.	Aanbiedings- en vaststellingsbesluit	25
	Bijlagen.....	26
	Bijlage 1: Bijdrage per deelnemer in 2018	26
	Bijlage 2: Bijdrage per deelnemer meerjarig overzicht.....	27
	Bijlage 3: Begroting uitgesplitst naar taakvelden.....	28
	Bijlage 4: Formatieoverzicht.....	30
	Bijlage 5: Staat van vaste activa.....	31
	Bijlage 6: Begrotingswijziging 25 november 2016	32
	Bijlage 7: Analyse van de ondersteunende functie ODG	34

1. Inleiding

1.1. Algemeen

De programmabegroting 2018 geeft inzicht in de financiële verwachting voor de komende jaren en is opgesteld aan de hand van de kaderbrief 2018, het Verbeterplan, de Dienstverleningsovereenkomst 2017 en eerste analyse van het Jaarrekeningresultaat 2016. Het Verbeterplan beschrijft de stappen die de Omgevingsdienst moet zetten om een onafhankelijke en betrouwbare kennispartner te zijn die de klant centraal stelt.

De Omgevingsdienst Groningen is een uitvoeringsorganisatie, die beleidsarm is. Om die reden is ook dit jaar sprake van een eenvoudige, beleidsarme begroting. Het jaar 2018 is een overgangsjaar, dit is het laatste jaar dat de Omgevingsdienst wordt gefinancierd op basis een vaste bijdrage per deelnemer (input). Met ingang van 2019 wordt de Omgevingsdienst gefinancierd op basis van afname van producten en diensten (output).

Voor 2018 is daarnaast uitgegaan van een voortzetting van het werkpakket van 2017, zoals uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma 2017. Het is de verwachting dat er wijzigingen zullen op gaan treden door de inwerkingtreding van het wijzigingsbesluit Omgevingsrecht, de ontwikkelingen rondom de herindelingen in de provincie Groningen en de wijzigingen die opdrachtgevers willen in het takenpakket dat zij afnemen c.q. willen afnemen. Deze ontwikkelingen, die op dit moment al worden onderzocht, zijn (nog) niet financieel vertaald en maken om die reden nog geen onderdeel uit van de voorliggende programmabegroting. Deze worden indien van toepassing via afzonderlijke besluiten met begrotingswijziging voorgelegd aan het Algemeen Bestuur.

1.2 Ontwikkeling na kaderbrief 2018

De basis voor het opstellen van de begroting 2018 is de kaderbrief 2018. Het Algemeen Bestuur (AB) heeft deze op 17 februari 2017 vastgesteld.

Hierin staat opgenomen dat er naar verwachting een negatief financieel saldo op de bedrijfsvoering gaat ontstaan. Verder is geconstateerd dat een aantal ontwikkelingen nog niet financieel verwerkt waren in de kaderbrief 2018. Om er voor te zorgen dat er een sluitende begroting gepresenteerd kan worden is een onttrekking uit de Algemene Reserve gepland. Hierdoor daalt de Algemene Reserve en is er minder ruimte om financiële tegenvallers op te vangen. In het Algemeen Bestuur is over deze onttrekking aan de algemene reserve een discussie ontstaan met de vraag: moet de deelnemers-bijdrage niet structureel omhoog.

Naar aanleiding van deze bespreking, en ontwikkelingen binnen de ODG is ook specifiek gekeken naar de ondersteunende functie van de ODG. Ten aanzien van de ondersteunende functie is geconstateerd dat deze mager is. Deels komt dat doordat bij aanvang ervoor gekozen is om een aantal ondersteunende functies in te kopen bij de provincie Groningen. Deels komt dat doordat de deelnemers een beperkte omvang aan ondersteunende functies hebben meegegeven. Het resultaat voor de ODG is dat de ondersteunende functie kwetsbaar is. Veel functies zijn eenmansfuncties. Ook zien we dat het relatief veel administratieve functies zijn en dat er weinig formatie op tactisch niveau is aangesteld. Als laatste kan worden gesteld dat de ODG nog onvoldoende 'in control' is. Veel van de ondersteunende werkprocessen zijn niet vastgelegd, standaard financiële of personele overzichten

ontbreken en het contractbeheer is niet op orde. Hierdoor is het lastig om de opbrengsten van het Verbeterplan te borgen. Dit vraagt een uitbreiding van een aantal functies en op onderdelen een hogere kwaliteit van medewerkers. In de bijlage 7 staat een overzicht opgenomen van een analyse van de ondersteunende functies.

In de Algemeen Bestuur vergadering van 22 maart 2017 is een voorstel voor een hoger financieel kader dan de kaderbrief 2018 besproken. Reden hiervoor is om voldoende middelen beschikbaar te hebben om verbeteringen uit het verbeterplan structureel in te bedden, door extra inzet op de ondersteunende functie van de ODG. Dit wordt gefinancierd door een onttrekking uit de reserves en door stijging van de deelnemersbijdrage vanaf 2019. Op basis hiervan is onderliggende begroting 2018 uitgewerkt. Op basis daarvan is de begroting aangepast met uitbreiding van de ondersteunende functies. Aan deze uitbreiding zijn door het AB twee belangrijke afspraken/ voorwaarden gekoppeld:

1. Afspraak is dat eind 2019 deze investering in de ondersteunende functie worden geëvalueerd. Bezien wordt dan of en in welke mate efficiency kan worden ingeboekt.
2. Indien er de komende jaren een positieve rekeningresultaat wordt gerealiseerd, en de continuïteit van de ODG is financieel voldoende gewaarborgd, dan vloeien deze positieve rekeningresultaten terug naar de deelnemers.

1.3 Besluit begroting en verantwoording

De wijze waarop decentrale overheden hun financiële administratie inrichten en verantwoorden is geregeld in het de Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). In 2016 is de BBV vernieuwd. Voor gemeenschappelijke regelingen is de vernieuwde BBV van kracht met ingang van deze begroting 2018. Belangrijke wijzigingen zijn onder andere dat de overhead apart moeten worden verantwoord en dat de kosten en opbrengsten op uniforme taakvelden inzichtelijk moeten worden gemaakt, zodat vergelijking tussen overheden makkelijker is. De programmabegroting 2018 van de Omgevingsdienst is opgezet conform de nieuwe voorschriften van de BBV.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de begroting in een oogopslag gepresenteerd. Hierin wordt samenvattend weergegeven wat de ontwikkelingen van de baten en lasten is. In *hoofdstuk 3* staan twee wat-vragen centraal: Wat willen we bereiken en Wat gaan we doen? De derde vraag Wat mag het kosten? wordt uiteengezet in hoofdstuk 4. Ook worden in hoofdstuk 4 de opbrengsten inzichtelijk gemaakt en de onttrekkingen uit de reserves. Hoofdstuk 5 bestaat uit de (verplichte) paragrafen. Het hoofdstuk gaat in op het weerstandsvermogen en de risicobeheersing, maar ook over de kapitaalgoederen en de financiering. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een paragraaf over de bedrijfsvoering. In de bijlagen wordt nader ingegaan op de deelnemersbijdrage, de formatie en de activa. Ook is de deelnemersbijdrage conform de voorschriften uit de BBV verdeeld over taakvelden.

2. Begroting in een oogopslag

2.1. Beleidskader: basis op orde en vertrouwen herstellen

In 2016 is er een onderzoek gedaan naar de kwaliteit van de Omgevingsdienst. In dit rapport Evaluatierapport BMC staat aangegeven dat de OGD niet goed functioneert volgens de kwaliteitsnormen van het Rijk en de doelstellingen van de deelnemers. Om de situatie te keren is er een verbeterplan opgesteld. Dit plan is in september 2016 vastgesteld in het Algemeen Bestuur. 2018 is het laatste jaar om toe te werken naar de basis op orde, het herstellen van vertrouwen en het centraal stellen van de klant. Een spannend jaar, aangezien de Omgevingsdienst per 1 januari 2019 over wil gaan naar een product gestuurde organisatie (outputfinanciering), gefinancierd op basis van afname van producten.

Tijdens het schrijven van deze begroting heeft de dienst een aantal keer de krant gehaald. N.a.v. berichtgeving in de krant zijn er onder leiding van een externe gesprekleider gesprekken gevoerd met de organisatie. Deze gesprekken hebben geleid tot acht aanbevelingen die consequenties hebben voor het managementteam, het bestuur en de medewerkers, deze zijn verwerkt in een actieplan, welke is vastgesteld door het MT en het DB. We kunnen constateren dat de veranderingen die ook via het Verbeterplan worden uitgevoerd vragen om een goede begeleiding van medewerkers, waarbij het nodig is dat het management kan overzien wat de consequenties zijn van de veranderingen voor de dienst alsook voor de medewerkers, ze daarop begeleiden en faciliteren, waarbij het noodzakelijk is dat de opdrachtgevers de gemaakte afspraken in acht blijven nemen. Het betreft de volgende aanbevelingen die door bestuur en management zijn overgenomen:

1. Het MT dient zo snel mogelijk en overtuigend op orde gebracht te worden
2. Ernstige bezinning op cultuur
3. Betrokkenheid bij en over het Verbeterplan
4. Dialoog met organisatie
5. Herbeoordeling van personele bezetting in relatie tot werkdruk
6. Communicatie per direct verbeteren en professionaliseren
7. Aanvullend onderzoek integriteitskwestie afdeling P&O
8. Eigenaren en opdrachtgevers dienen hun positie te bepalen – meer eenduidigheid en conformeren aan het Verbeterplan

2.2. Financieel kader

Het financieel kader van de begroting 2018 bestaat uit het meerjarenperspectief van de ODG, de ontwikkeling van de deelnemersbijdrage en de ontwikkeling van het weerstandsvermogen.

Meerjarenperspectief

Zoals uit de onderstaande tabel blijkt laat het meerjarenperspectief een sluitende begroting zien voor de jaren 2018 – 2021. Hiervoor is incidenteel voor 2018 een onttrekking uit de reserves nodig. Na de tabel volgt een toelichting.

Begroting	2017	2017 na wijziging	2018	2019	2020	2021
Lasten	€ 15.186.000	€ 15.527.000	€ 16.474.000	€ 15.822.000	€ 16.111.000	€ 16.406.000
Baten	€ 15.186.000	€ 15.336.000	€ 15.599.000	€ 15.822.000	€ 16.111.000	€ 16.406.000
Resultaat voor bestemming	€ -	€ -191.000	€ -875.000	€ -	€ -	€ -
Mutatie reserves	€ -	€ -191.000	€ -875.000	€ -	€ -	€ -
Resultaat na bestemming	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

Op 25 november 2016 is de begroting 2017 door het AB vastgesteld. Besloten is een aantal incidentele uitgaven te dekken uit eenmalige opbrengsten en de post onvoorzien. Ook is het de budgetruimte voor het verbeterplan in de jaarschijf 2016 doorgeschoven naar 2017. Gelet op het incidentele karakter van deze begrotingswijziging voor 2017, is besloten om in deze begroting 2018 de wijzigingen ten opzichte van de primitieve begroting 2017 toe te lichten. Hierdoor is het mogelijk om meer zicht te krijgen op de structurele ontwikkelingen van de ODG. De begrotingswijziging van 25 november 2016 is voor de volledigheid als bijlage bijgevoegd.

De lasten stijgen in de begroting 2018 ten opzichte van de primitieve begroting 2017 met €1.288.000. De stijging valt uiteen in een drietal onderdelen:

- € 510.000 om verbeteringen uit het verbeterplan structureel in te bedden
- € 415.000 eenmalige uitgaven, zoals toegelicht in de kaderbrief voor mobiliteit en kennisontwikkeling van medewerkers.
- € 363.000 structurele kostenstijging. Dit hangt voor € 117.000 samen met extra inzet op projecten en meerwerk en lagere kosten voor de uitbetaling van toelagen. Hier staan extra opbrengsten tegenover. De overige € 246.000 betreft loon- en prijsstijgingen.

De baten stijgen in de begroting 2018 met € 413.000 ten opzichte van 2017.

- € 246.000 extra bijdrage van deelnemers voor de uitvoering van het takenpakket.
- € 117.000 bestaat uit extra opbrengsten voor projecten, meerwerk en een lagere vergoeding voor toelagen. De extra opbrengsten voor projecten en meerwerk zijn vergelijkbaar met omvang die is geraamd in de gewijzigde begroting 2017.
- € 50.000 eenmalige subsidie-inkomsten. Voor de investeringen in mobiliteit wordt subsidie bij het A&O fonds aangevraagd.

De bovenstaande kosten stijging van € 875.000 wordt incidenteel gedekt uit de reserves. Vanaf 2019 wordt deze structureel gedekt uit een hogere bijdrage van de deelnemers. Hieronder worden de consequenties toegelicht.

Ontwikkeling deelnemersbijdrage

In 2018 stijgt de deelnemersbijdrage ten opzichten van de primitieve begroting 2017 met 1,7%. Dit betreft het gewogen gemiddelde van 2,2% indexatie van de loonkosten en 0,6% van de materiele kosten.

Vanaf 2019 is in de primitieve begroting 2017 gepland dat de deelnemersbijdrage met € 474.000 daalt. Dit komt omdat de incidentele middelen die beschikbaar zijn gesteld voor het verbeterplan vervallen. Met het voorstel om de ondersteunende functie te versterken met € 510.000 komt deze geplande lagere bijdrage te vervallen. Afgezien van een correctie voor loon- en prijsstijgingen blijven de deelnemersbijdragen in de jaren erna nagenoeg gelijk aan 2018.

Ontwikkeling algemene reserve

Voor de dekking van de incidentele kosten voor het versterken van de ondersteunende functie worden middelen uit de reserves van de ODG in gezet. Om te kunnen bepalen of dat kan, is hieronder de ontwikkeling van de algemene reserve weergegeven. Bij de bestemming van het rekeningresultaat 2016 wordt aan het AB voorgesteld hiervoor een bestemmingsreserve Ondersteunde functies te vormen.

Ontwikkeling Algemene Reserve		
Algemene reserve 31-12-2016	€	777,000
Rekeningresultaat 2016 (200k-400k)	€	300,000 +
Vrijval bestemmingsreserves	€	795,000 +
Subtotaal	€	1,872,000
VJR 2017	€	400,000 -
B2018: kaderbrief	€	365,000 -
B2018: structurele uitgaven	€	510,000 -
Subtotaal	€	1,275,000
TOTAAL	€	597,000

Hieronder lichten wij de bovenstaande tabel kort toe.

- De besluitvorming over de jaarrekening 2016 heeft nog niet plaatsgevonden. Bij het opstellen van de (concept) jaarrekening is de stand van de algemene reserve € 777.000. Uit de exploitatie blijkt dat het rekeningresultaat uitkomt tussen de € 200.000 en 400.000. In het bovenstaande overzicht is uitgegaan van de gemiddelde stand van € 300.000. Hierop wordt nog een accountantscontrole toegepast, en deze cijfers zijn dus nog niet definitief.
- Bij het opstellen van de jaarrekening is verder kritisch gekeken naar de verschillende bestemmingsreserves. Enkele van deze bestemmingsreserves kunnen komen te vervallen omdat de werkzaamheden en/of projecten zijn afgerond of zo goed als afgerond zijn. De verwachting is dat daardoor een bedrag van € 795.000 kan komen te vervallen.
- In totaal komt de algemene reserve, op basis van het verwachte rekeningresultaat en vrijval van bestemmingsreserves, uit op € 1.872.000. Dat is meer dan maximaal in de regeling van de ODG is toegestaan. In de GR staat dat de algemene reserve maximaal 5% van de jaaromzet bedraagt.
- Met het versterken van de ondersteunende functie wordt, indien daartoe bij de begroting 2018 wordt besloten, al in 2017 gestart. In de bovenstaande tabel hebben wij rekening gehouden met een benodigd bedrag van € 400.000. Net als de jaarrekening wordt hiervoor een separaat voorstel aan het Algemeen Bestuur aangeboden.
- Voor de incidentele en structurele extra uitgaven is, zoals hiervoor reeds is toegelicht, in 2018 een onttrekking aan de algemene reserve voorzien van €875.000 (€ 365.000 en € 510.000).
- In totaal wordt de komende twee jaren (2017 en 2018) daarmee € 1.275.000 aan de algemene reserve onttrokken.

Op basis van de bovenstaande ontwikkelingen en met de bestemming van het positieve saldo van de jaarrekening in ons achterhoofd, komt de algemene reserve uit op € 597.000. Dit is voldoende voor de afdekking van de risico's (zie ook paragraaf weerstandsvermogen) en blijft deze binnen het gestelde maximum van 5% van de jaaromzet.

3. Programmabegroting

3.1. Wat willen we bereiken?

De Omgevingsdienst verzorgt de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van milieu, bouwen en wonen in opdracht van 23 gemeenten in Groningen en de provincie Groningen. De Omgevingsdienst wil haar taken op een kwalitatieve en uniforme wijze uitvoeren, door te voldoen aan de landelijke kwaliteitscriteria en alle belangrijke wet- en regelgeving en (flexibel) in kunnen spelen op de veranderingen die op onze opdrachtgevers en ons als dienst afkomen.

Ons kompas en drijfveer bij de uitvoering van deze taken, staat omschreven in het Verbeterplan dat op 16 september 2016 is vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Wat wij willen dat anderen van ons ervaren, onze drijfveer en ons kompas, verwoorden wij als volgt:

“In alles wat wij doen, dragen we bij aan een veilige schone leefomgeving in onze regio”

Wij zijn een:

“Een onafhankelijke betrouwbare kennispartner, die de klant centraal stelt”

Wij doen dat door inwoners, bedrijven en overheden op een efficiënte wijze, proactief en met een transparante afweging van belangen te adviseren bij het inrichten van de leefomgeving.

Wij geven de leefomgeving een eigen stem.

Om dit te kunnen realiseren is een Verbeterplan opgesteld, waarin een aantal projecten staan uitgewerkt die een bijdrage moeten leveren om kwalitatief goede uitvoering te geven aan de VTH-taken én dat er uniform en efficiënt gewerkt wordt. Naast het Verbeterplan is een aantal ontwikkelingen die op onze organisatie afkomt:

1. De verdere implementatie van het zaakstelsel LOS;
2. Veranderingen in personele aangelegenheden;
3. Veranderingen in taken en veranderende wet- en regelgeving; en
4. Voorbereidingen voor de overgang naar een product gestuurde organisatie.
5. Interne ontwikkelingen cultuur, houding, gedrag =Actieplan MT

2018 is het laatste jaar om toe te werken naar de basis op orde, het herstellen van vertrouwen en het centraal stellen van de klant. Een spannend jaar, aangezien de Omgevingsdienst per 1 januari 2019 over wil gaan naar een product gestuurde organisatie (gefinancierd op basis van output). Het verder standaardiseren en uniformeren van onze producten en diensten en daarmee ook de uitvoering van onze werkzaamheden is nodig voor het zijn van een product gestuurde organisatie.

3.2. Wat gaan we doen?

In de vorige paragraaf is beschreven dat de Omgevingsdienst in 2018 met een aantal ontwikkelingen te maken gaat krijgen. In deze paragraaf wordt per onderdeel aangegeven welke ontwikkelingen van invloed zijn op de begroting 2018.

1. Uitvoering geven aan het Verbeterplan

Ook in 2018 zal verder uitvoering worden gegeven aan het Verbeterplan. Een van de doelen van het Verbeterplan, programma 1 'de basis op orde', is om het werk meer te uniformeren en te standaardiseren, zodat we ons stap voor stap ontwikkelen tot een betrouwbare onafhankelijke kennispartner waarbij de klant centraal staat. In 2018 wordt proefgedraaid met de productbegroting, uurtarieven en kengetallen. Hiervoor worden in 2017 al de nodige voorbereidingen getroffen, waaronder het beschrijven van de producten en diensten in de PDC-matrix en het ontwikkelen van kengetallen. Het opstellen van deze kengetallen wordt in overleg met de deelnemers en medewerkers van de ODG gedaan. Op basis van de ervaringen die in 2017 worden opgedaan worden de uurtarieven en kengetallen opgesteld en waar nodig bijgesteld in 2018. Het is nodig om onze medewerkers bij dit proces, om te komen tot meer uniformering en standaardisering, te ondersteunen. Dit willen we o.a. doen door hen te begeleiden via opleidingen en datgene wat is afgesproken in het Actieplan MT.

Een ander project in programma 1 van het Verbeterplan is 'het herijken van de ondersteunende faciliteiten'. Onze medewerkers ervaren op dit moment beperkingen aan de kwaliteit van het gebouw, zowel qua klimaat als qua interactie, het elkaar opzoeken en integraal werken. In 2017 wordt een business case opgesteld voor wat betreft onze huisvesting. Op basis daarvan zullen keuzes moeten worden gemaakt. Om in de toekomst ook meer als een kennispartner te kunnen acteren worden dient voldoende in medewerkers te worden geïnvesteerd.

Programma 2 van het Verbeterplan, de klant centraal, gaat over wat er moet veranderen in de cultuur, houding en gedrag om ook daadwerkelijk de klant centraal te stellen. Een van de onderdelen is het uitvoeren van Actieplan MT. In 2017 worden hier de nodige maatregelen voor uitgevoerd, . De ambitie is om de organisatie niet alleen top-down aan te sturen, maar ook bottom-up te laten ontstaan, waarbij medewerkers verantwoordelijk zijn voor hun eigen veranderingen en gestimuleerd worden door de organisatie om een bijdrage in het veranderproces te leveren.

Tot op heden was het Verbeterplan vooral een programma wat gericht was om de opdrachtgevers/eigenaren te faciliteren in uniforme werkwijze, productie, opdrachten, programma en rapportages. In 2017 zullen meer en meer deelprojecten met medewerkers en deelnemers worden vormgegeven, en nadruk komen te liggen op programma 2 van het Verbeterplan. In 2018 wordt ervaring opgedaan met de nieuwe manieren van werken.

2. Implementatie van het zaakstelsel LOS

Het LOS is in gebruik genomen. Hiermee heeft de initiële inrichting plaats gevonden. In 2017 worden projectmatig nog een aantal zaken gerealiseerd, maar de focus zal liggen op het inrichten van de beheerorganisatie. Daar waar voorheen een de verlengende kabel gebruikt werd (die beheerd werd door de bevoegde gezagen), wordt nu het LOS gebruikt en wordt dit beheerd door de gezamenlijke diensten (RUD Drenthe en de Omgevingsdienst). Dit vraagt dat in 2017 helder wordt wat de beheersinspanning wordt voor de komende jaren en er gedegen ervaring wordt opgedaan in het beheer van het belangrijkste hulpmiddel van de diensten. 2018 zal in teken staan van het verder professionaliseren van het beheer en een volwassen beheerorganisatie worden. Informatiemanagement zal verder ingericht worden en vraagstukken als de aankomende omgevingswet, optimaliseren van informatie in de keten komen op de agenda te staan voor 2018.

3. Veranderingen in personele aangelegenheden

In 2017 zal het huidige functiehuis worden geëvalueerd, waarnaar vervolgens keuzes gemaakt moeten worden omtrent de herinrichting. Dit moet in 2018 leiden tot het herzien van alle nieuwe (tijdelijke) functies, een evaluatie van de topstructuur en een herijking van het functiegebouw. Dit zal er ook toe

moeten leiden dat de omvang van de ondersteunende functies in overeenstemming wordt gebracht met de eisen die aan de uitvoering van deze taken worden gesteld.

Om meer bij te dragen in het motiveren en ontwikkelen van medewerkers in een lerende omgeving worden in 2017 de voorbereidingen gestart voor het werken met een nieuwe methodiek voor het beoordelen van medewerkers. De kwaliteitscriteria die voor de uitvoering van de taken van de ODG voor functionarissen gelden dienen daar ook geborgd in te worden. Onderdeel daarvan is dat de organisatie een opleidingsplan heeft voor medewerkers. Het streven is om in 2018 te werken overeenkomstig deze methodiek.

4. Veranderingen in taken en wet- en regelgeving

De verwachting is dat in 2018 wijzigingen optreden door veranderingen in taken en wet- en regelgeving. Zo treedt in 2017 het wijzigingsbesluit Omgevingsrecht in werking. De implementatie daarvan zal in 2017 en wellicht ook in 2018 plaatsvinden. Wij zijn met onze opdrachtgevers in gesprek om inzichtelijk te maken wat nodig is op basis van deze wet- en regelgeving en stellen hiervoor een plan van aanpak op.

Door de inwerkingtreding van de nieuwe Wet Natuurbescherming heeft de provincie, de gemeenten en de Omgevingsdienst een grotere rol bij de uitvoering van natuurwetgeving- en beleid gekregen. Om deze taken kwalitatief goed uit te kunnen voeren gaan wij in 2018 onze medewerkers extra opleiden en investeren in kennisontwikkeling.

De Omgevingswet heeft naar het zich laat aanzien grote impact. Deze wet treedt naar verwachting in 2019 in werking. In samenspraak met onze deelnemers zal in 2018 meer duidelijkheid moeten bestaan over wat de OD Groningen daarin kan betekenen en wat de wensen zijn vanuit onze deelnemers. Wat wij concreet gaan doen is op dit moment nog onduidelijk.

Een groot project dat in 2024 gerealiseerd moet zijn is meer kwaliteit en samenhang te realiseren in de gegevensvoorziening. Daarbij wordt niet langer gewerkt vanuit aparte systemen, maar vanuit één samenhangend, vraag gestuurd stelsel met één overkoepelende visie: de Laan van de Leefomgeving. Dit is een denkbeeldige Laan met verschillende huizen waar goede en betrouwbare informatie in te vinden is. We noemen dit informatiehuizen. Ook wordt gewerkt aan een tweede laan: de zogenoemde Laan van de regelgeving. Daar is informatie over de verschillende regels te vinden. Deze twee lanen worden goed met elkaar verbonden. Op deze manier is alle informatie op een snelle, handige en gemakkelijke manier te vinden op het internet. Dit is een tour de force waarbij in 2024 alle overheden digitaal op elkaar aangesloten moeten zijn.

Vanaf 2024 zijn asbestdaken die in contact staan met de buitenlucht verboden. In ons werkgebied zijn nog veel asbestdaken aanwezig. Samen met onze opdrachtgevers moeten wij projectmatig toewerken naar 2024.

In het Nationaal Energieakkoord is afgesproken dat bedrijven energiebesparende maatregelen die zich binnen vijf jaar terugbetalen moeten implementeren.

Het doel van het plan van aanpak energiebesparing bij bedrijven is dat bedrijven en instellingen energie gaan besparen door minimaal de voor hen wettelijk verplichte maatregelen te nemen. Dit zijn alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van 5 jaar of korter.

Het ministerie van I&M heeft landelijk 20 fte aan middelen beschikbaar gesteld voor extra toezicht op energiebesparing in 2017 en 2018. De insteek van de aanpak is het uitvoeren toezicht met daarbinnen ruime aandacht voor voorlichting aan bedrijven over energiebesparing.

Op basis van de '20 fte regeling' zal de Omgevingsdienst Groningen in 2017 en 2018 starten met energietoezicht bij de volgende branches: onderwijsinstellingen, kantoren en sportinstellingen (Wm en EED). Alle gemeenten worden bezocht om te bespreken welke bedrijven gecontroleerd zullen worden. Ook wordt hun ambitie geïnventariseerd waarna bepaald kan worden hoeveel bedrijven in welke gemeenten gecontroleerd gaan worden. Na deze ronde kan de definitieve werkopgave worden bepaald.

Ook gaat de Omgevingsdienst Groningen in 2017 en 2018 aan de slag met energietoezicht bij provinciale inrichtingen. Het gaat om ruim 70 inrichtingen, veelal type C (omgevingsvergunningplichtig). Een aantal hiervan valt onder MJA, ETS of MEE.

Er wordt een projectteam Energie gevormd met daarin toezichthouders en/of specialisten op het gebied van energie, een projectleider/kwartiermaker en projectondersteuners. De leden van het projectteam moeten nog benoemd worden.

5. Risico gestuurd werken

De mogelijkheid om risico gestuurd werken in te voeren voor de activiteit milieu (VVL en Toezicht) wordt in 2018 onderzocht. Als uit het onderzoek blijkt dat deze werkwijze te realiseren is, dan kan het resultaat zijn dat kan dit leidt tot meer gerichte inzet of tot een positief effect op (een deel van) de kentallen van VVL milieu of T&H milieu.

6. Voorbereidingen voor de overgang naar een product gestuurde organisatie

De Omgevingsdienst wil per 1 januari 2019 over gaan naar een product gestuurde organisatie (gefinancierd op basis van output). In 2018 zullen de voorbereidingen hiervoor starten. We gaan proefdraaien met de productbegroting, het uurtarief en de kengetallen. Dit wordt een exercitie tussen de eigenaren en de medewerkers van de Omgevingsdienst, waarbij mogelijk opnieuw aan de knoppen gedraaid moet worden van het uurtarief of de kentallen.

Bij de start van de Omgevingsdienst in 2013 is de omvang van de ondersteunende functies laag ingeschat en door gebrekkige sturing in voorgaande jaren heeft dit geleidt tot achterstanden en slecht ingerichte werkprocessen, met als gevolg dat sturingsinformatie voor opdrachtgevers en het primair proces moeizaam tot stand komt. Tot en met 2019 investeert de Omgevingsdienst aanvullend in het wegwerken van achterstanden en het optimaliseren van (werk)processen.

4. Financiële begroting

4.1. Uitgangspunten

Voor de financiële begroting 2018–2021 gelden de volgende uitgangspunten.

1. In de begroting 2018 wordt voor de laatste keer van een inputfinanciering uitgegaan. Vanaf 2019 wordt naar verwachting de financiering van de ODG aangepast naar outputfinanciering. Uitgangspunt in de begroting 2018 is dat de invoering van output financiering in de jaarschijf 2019 niet leidt tot aanpassingen van de kosten en opbrengsten. Het is mogelijk dat er verschuivingen tussen de deelnemers (voor of nadeel) ontstaan.
2. In de begroting 2018 is ervoor gekozen om structureel de ondersteunende functies te versterken, zodat de aanpassingen uit het verbeterplan ook goed geborgd kunnen worden. Hieraan zijn twee belangrijke voorwaarden verbonden:
 - a. Afspraak is dat eind 2019 deze investering in de ondersteunende functie worden geëvalueerd. Bezien wordt dan of en in welke mate efficiency kan worden ingeboekt.
 - b. Indien er de komende jaren een positieve rekeningresultaat wordt gerealiseerd, en de continuïteit van de ODG is financieel voldoende gewaarborgd, dan vloeien deze positieve rekeningresultaten terug naar de deelnemers.
3. Voor loon- en prijsstijgingen zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:
 - a. Vanaf 2018 en navolgende jaren is de raming van loonkosten gebaseerd op de indexcijfers van het jaar 2016 (t-2) van het CPB voor overheidsconsumptie beloning werknemers. De indexatie is 2,2%.
 - b. De indexatie van de materiele kosten is gebaseerd op de overheidsconsumptie netto materieel (IMOC) van het jaar 2016 (t-2) van het CPB. De indexatie is 0,6%.
 - c. Peildatum voor het vaststellen van de indexcijfers van het CPB is december 2016;
4. De Omgevingsdienst is de BRZO–RUD voor Noord–Nederland. We zijn verantwoordelijk voor de coördinatie van de vergunningverlening-, toezicht-, en handhavingstaken Wabo en BRZO voor complexe bedrijven die extra toezicht behoeven op het gebied van veiligheid. De Omgevingsdienst Groningen ontvangt jaarlijks een projectfinanciering van het ministerie van I&M om de kwaliteit van uitvoering van de BRZO–taken een impuls te geven. Omdat de financiering van het ministerie van I&M voor 2017 en 2018 naar beneden is bijgesteld ten opzichte van voorgaande jaren wordt nu met de provincies gesproken over aanvullende financiering. Voor 2017 en 2018 is de verwachting dat de bijdrage van het ministerie van I&M €216.000 bedraagt. De komende maanden moet duidelijk hoe hoog de extra bijdrage van de provincies gaat worden en wat dit specifiek voor de Omgevingsdienst Groningen betekent.
5. Per 1 januari 2014 is het bevoegd gezag van een aantal van de provinciale inrichtingen overgedragen van de provincie naar de gemeenten. Financieel leidt dit tot een herverdeling tussen het Provinciefonds en het Gemeentefonds. Dit betekent dat de bijdrage van Provincie vanaf 2018 met €2.902.000 wordt verlaagd. Hiertegenover staat vanaf 2018 hogere bijdragen van de gemeenten die oplopen naar € 2.902.000. Deze verschuiving is in een aparte kolom opgenomen in het kostenverdelingsmodel, zodat het effect per deelnemer zichtbaar wordt. Voor de Omgevingsdienst is dit budgetneutraal.
6. In de begroting 2018 en de meerjarenbegroting zijn, conform de uitgangspunten in het Bedrijfsplan, de kosten opgenomen voor vergoedingen aan personeel horende bij uitlooprangen en eventuele garantietoelagen. De Omgevingsdienst berekent deze kosten door aan de deelnemers die personeel hebben overgedragen die recht hebben op vergoeding van uitlooprang en eventuele garantietoelagen.

7. In de begroting 2018 zijn de kosten voor het Verbeterplan (jaarschijf 2018) van € 474.000 meegenomen. Daarna komt de bijdrage voor het Verbeterplan te vervallen.
8. De formatie van het primaire proces is voor 2018 begroot op 136,2 fte. Deze is met 0,9 fte gestegen ten opzichte van 2017 in verband met extra inzet op projecten en meerwerk. De formatie van de ondersteunende formatie heeft een omvang van 34,1 fte. Deze formatie is met 7 fte gestegen. Dit betreft voor structurele uitbreiding van de ondersteuning 5fte, en het ramen van de extra formatieruimte die ontstaat door de inzet op projecten en meerwerk, 2 fte.
9. Voor onvoorzien is een stelpost opgenomen van € 100.000 per begrotingsjaar.

4.2. Financiële meerjarenbegroting 2018–2021

In het onderstaande overzicht staat de financiële meerjarenbegroting.

Financiële begroting	2017	2017 na wijziging	2018	2019	2020	2021
Lasten						
1 personeel primair proces	€ 9.756.000	€ 9.926.000	€ 10.171.000	€ 10.286.000	€ 10.492.000	€ 10.712.000
2 materieel primair proces	€ 676.000	€ 676.000	€ 556.000	€ 484.000	€ 487.000	€ 490.000
3 verbeterplan	€ 474.000	€ 665.000	€ 474.000	€ -	€ -	€ -
4 overhead	€ 4.018.000	€ 4.072.000	€ 5.050.000	€ 4.829.000	€ 4.908.000	€ 4.979.000
5 toelagen	€ 163.000	€ 163.000	€ 123.000	€ 123.000	€ 124.000	€ 125.000
6 onvoorzien	€ 100.000	€ 26.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Totaal	€ 15.186.000	€ 15.527.000	€ 16.474.000	€ 15.822.000	€ 16.111.000	€ 16.406.000
Baten						
7 opbrengsten	€ 15.186.000	€ 15.336.000	€ 15.599.000	€ 15.822.000	€ 16.111.000	€ 16.406.000
Resultaat voor bestemming	€ -	€ -191.000	€ -875.000	€ -	€ -	€ -
8 mutaties reserves	€ -	€ 191.000	€ 875.000	€ -	€ -	€ -
Resultaat na	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

In totaal stijgen de lasten in de begroting van 2018 met € 1.288.000 ten opzichte van de primitieve begroting 2017. De baten stijgen met €413.000. Het verschil tussen de baten en lasten van € 875.000 wordt gedekt door een beroep te doen op de reserves. Meerjarig is de begroting structureel in evenwicht.

1. Personeel primair proces

De kosten voor het personeel primair proces bestaan uit de salarislasten, inhuur en vervoerskosten. De kosten stijgen ten opzichte van 2017 in 2018 met € 415.000. De kostenstijging valt uiteen in de volgende componenten:

Inzet projecten en meerwerk	structureel	€	67.000
Indexatie lonen	structureel	€	257.000
Inzet accountmanagement	structureel	€	58.000
Reiskosten	structureel	€	33.000
Totaal		€	415.000

Toelichting:

De extra inzet op projecten en meerwerk betreft 0,9 fte, € 67.000. Hiertegenover staan ook extra inkomsten. Daarnaast is rekening gehouden met een indexatie van de lonen (257.000), een hogere inschaling van de accountmanager (58.000) en hogere reiskosten (33.000). Deze hogere kosten bestaan uit kosten voor dienstreizen en gebruik van de OV businesscard. Deze kosten waren in de begroting 2017 meegenomen onder de materieel primair proces.

2. Materieel primair proces

De materiele kosten van het primair proces dalen met € 120.000 van € 676.000 in 2017 naar € 556.000 in 2018.

Expertise risicogestuurd toetsen, omgevingswet	eenmalig	€	75.000
Reiskosten	structureel	€	-83.000
LOS van ontwikkel- naar beheerfase	structureel	€	-112.000
Totaal		€	-120.000

Toelichting:

- Om goed voorbereid zijn om wijzigingen in wet- en regelgeving wordt er eenmalig €75.000 gereserveerd voor de opbouw van expertise op het terrein van risico gestuurd toetsen milieu en de Omgevingswet. Het doel is dat we hierdoor efficiënter werken.
- De vervoerskosten zijn € 83.000 lager. Dit verschil bestaat uit een verschuiving van € 33.000 reiskosten naar personeel primair proces en € 50.000 lagere vergoedingen aan medewerkers die hun eigen auto zakelijk voor de ODG gebruiken. Deze vergoedingen zijn naar beneden bijgesteld op basis van een eerste analyse van de jaarrekening 2016.
- Het LOS gaat van ontwikkel naar beheerfase. Hierdoor dalen de kosten voor de afname van de applicatie. De geraamde afname van € 112.000 is gebaseerd op de contractuele verplichtingen die zijn aangegaan met de leverancier.

3. Verbeterplan

Voor 2018 is € 474.000 beschikbaar voor het Verbeterplan. Dit budget is gevormd door 50% van de oorspronkelijke efficiencytaakstelling terug te draaien. Vanaf 2019 zijn is de ondersteunende functie structureel versterkt zodat de maatregelen uit het Verbeterplan kunnen worden geborgd.

4. Overhead

Conform de eisen van de BBV wordt hieronder een overzicht gegeven van de overhead. Het betreft de structurele kosten van de ondersteunende functies (formatie) maar ook de kosten voor systemen en gebouwen. Verder zijn een aantal incidentele kosten opgenomen voor mobiliteit en opleidingen.

Overhead	2017	2017, na wijziging	2018	2019	2020	2021
Management	€ 913.000	€ 967.000	€ 1.313.000	€ 1.055.000	€ 1.078.000	€ 1.102.000
Ondersteuning	€ 649.000	€ 649.000	€ 716.000	€ 690.000	€ 696.000	€ 707.000
P&O	€ 630.000	€ 630.000	€ 688.000	€ 680.000	€ 688.000	€ 696.000
F&C	€ 361.000	€ 361.000	€ 462.000	€ 470.000	€ 478.000	€ 486.000
I&A	€ 706.000	€ 706.000	€ 995.000	€ 1.049.000	€ 1.077.000	€ 1.089.000
Communicatie	€ 84.000	€ 84.000	€ 90.000	€ 92.000	€ 94.000	€ 95.000
Huisvesting	€ 472.000	€ 472.000	€ 548.000	€ 552.000	€ 556.000	€ 561.000
Organisatie	€ 201.000	€ 201.000	€ 239.000	€ 240.000	€ 242.000	€ 243.000
Eindtotaal	€ 4.018.000	€ 4.072.000	€ 5.050.000	€ 4.829.000	€ 4.908.000	€ 4.979.000

De kosten voor de overhead stijgt met € 1.032.000 in 2018. Hierna dalen de kosten. De mutaties wordt veroorzaakt door incidentele factoren (€ 340.000), structurele versterking van de ondersteunende functie (€ 510.000) en reguliere loon- en prijsstijgingen (€ 182.000).

Incidenteel

Mobiliteit	eenmalig	€	280.000
Opleiding natuurbescherming	eenmalig	€	15.000
Informatiemanager ism RUD Drenthe	structureel	€	45.000
Totaal		€	340.000

- De incidentele kosten betreft allereerst een reservering voor opleiding / mobiliteit van € 280.000 (verantwoord bij management). Hiertegen staat bij de baten een subsidie van € 50.000 van het A&O fonds.
- Daarnaast wordt aan het P&O budget 15.000 toegevoegd voor scholing voor de Wet Natuurbescherming.
- Samen met de RUD Drenthe wordt geïnvesteerd in extra inzet voor de kwaliteitsverbetering van het informatiemanagement van € 45.000. De kosten hiervoor zijn incidenteel aangemeld in de kaderbrief. Om de ondersteunende functies te versterken voor structurele inbedding verbeterplan' is dit eenmalige bedrag vanaf 2018 structureel in de begroting opgenomen.

Structurele inbedding verbeterplan

De ondersteuning van de Omgevingsdienst wordt versterkt om ervoor te zorgen dat de maatregelen uit het verbeterplan structureel worden geborgd. Met deze uitbreiding komt de ondersteuning op een niveau die aansluit bij de reguliere omvang van soortgelijke uitvoeringsorganisaties. Het betreft de volgende maatregelen:

Directiesecretaris	1 fte	€	97.000
Beleidsmedewerker P&C	1 fte	€	86.000
Informatieanalist	1 fte	€	97.000
Informatiemanager	1 fte	€	52.000
Facilitair medewerker	1 fte	€	68.000
Investering en beheer fall back optie		€	35.000
Overig		€	75.000
Totaal	5 fte	€	510.000

Toelichting

- Het betreft in totaal een uitbreiding van 5 fte, € 400.000.
- Daarnaast wordt er € 35.000 geïnvesteerd in een fall back optie voor ICT. Als door een incident de servers op het provinciehuis niet meer bereikbaar zijn, dan heeft de Omgevingsdienst in tegenstelling tot de provincie geen achtervang geregeld. Het risico is dat medewerkers gedurende langere tijd (weken) niet bij gegevens kunnen. Met het geld kan de eenmalige investering en de beheerkosten worden betaald.
- Ook is € 75.000 beschikbaar voor overige maatregelen. Vanaf 2019 wordt dit bedrag voor € 45.000 ingezet voor de 0,5 fte informatiemanager, waarvoor in 2018 incidenteel geld beschikbaar is gesteld bij de kaderbrief.

Reguliere loon- en prijsstijgingen

Opleidingsbudget	structureel	€	28.000
Accountant	structureel	€	5.000
Kapitaalslasten investeringen voorgaande jaren	structureel	€	27.000
Investeringen in applicaties	structureel	€	50.000
Uitbreiding formatie agv meerwerk en projecten	structureel	€	20.000
Indexatie lonen	structureel	€	52.000
Totaal		€	182.000

Toelichting:

- Het opleidingsbudget is 2% van de loonsom. Deze stijgt en als gevolg hiervan stijgt het opleidingsbudget met € 28.000.
- Accountant: het (landelijk) beeld is dat er steeds minder aanbieders zijn die overheden willen controleren en dat de prijzen stijgen.

- Als gevolg van investeringen in voorgaande jaren stijgen de kapitaalslasten met € 27.000. Een uitsplitsing van de activa is in de bijlage opgenomen.
- Er is een structureel € 50.000 opgenomen voor de uitbreiding van het aantal beschikbare applicaties (gereedschapskist).
- Doordat de inzet op projecten en meerwerk 0,9 fte hoger is dan in 2017, ontstaat er ook meer formatieruimte in de ondersteuning. Dit betreft € 20.000.
- Tot slot is in de raming rekening gehouden met € 53.000 indexering van de loonkosten

5. Toelagen

Conform de uitgangspunten in het Bedrijfsplan behouden medewerkers die zijn overgedragen van een deelnemer aan de Omgevingsdienst, hun recht op de vergoeding horende bij uitloophanden en eventuele garantietoelagen. De kosten hiervan komen voor rekening van de betreffende deelnemer en zij hebben deze kosten dan ook (eerder) al in hun begroting opgenomen.

6. Onvoorzien

Voor onvoorzien is net als in voorgaande jaren € 100.000 beschikbaar. Dit budget wordt niet geïndexeerd.

7. Opbrengsten

De opbrengsten van de Omgevingsdienst bestaan uit de bijdrage van de deelnemers voor het ingebrachte takenpakket, projectinkomsten, meerwerkopdrachten, overige inkomsten en een tijdelijke bijdrage van het AO-fonds voor mobiliteit.

Baten	2017	2017, gewijzigd	2018	2019	2020	2021
Ingebrachte takenpakket	€ 14.513.000	€ 14.513.000	€ 14.759.000	€ 15.039.000	€ 15.315.000	€ 15.598.000
Projecten	€ 474.000	€ 624.000	€ 544.000	€ 547.000	€ 557.000	€ 568.000
Meerwerk	€ 29.000	€ 29.000	€ 116.000	€ 106.000	€ 107.000	€ 108.000
Toelagen	€ 163.000	€ 163.000	€ 123.000	€ 123.000	€ 124.000	€ 125.000
Overig	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000
Bijdrage mobiliteit			€ 50.000			
Totaal	€ 15.186.000	€ 15.336.000	€ 15.599.000	€ 15.822.000	€ 16.110.000	€ 16.406.000

Toelichting

- In bijlage 1 is de bijdrage voor het ingebrachte takenpakket per deelnemer uiteengezet. De totale kosten voor het ingebrachte takenpakket stijgen in 2018 ten opzichte van 2017 met €246.000. Dit is een stijging van 1,7%.
- De Omgevingsdienst verwacht inkomsten van € 660.000 uit projecten en meerwerkopdrachten. Dit is een stijging met € 157.000. De omvang is vergelijkbaar zijn met de bijgestelde raming van 2017.
- Zoals bij de kosten toegelicht worden toelagen in rekening gebracht bij deelnemers. De raming hiervan is € 123.000. Voor de Omgevingsdienst is dit budgetneutraal.
- De overige inkomsten zijn € 7.000. Zij hebben betrekking op een vergoeding voor het bijwonen van vergaderingen.
- Voor de uitgaven met betrekking tot mobiliteit van € 280.000 wordt rekening gehouden met een subsidie van het A&O fonds van € 50.000. Wordt deze subsidie niet gerealiseerd, dan wordt het budget voor mobiliteit verlaagd.

8. Onttrekking reserves

In 2018 wordt er € 875.000 onttrokken aan de reserves. Dit betreft € 365.000 aan incidentele uitgaven, zoals deze reeds zijn aangegeven in de kaderbrief. Daarnaast wordt voorgesteld om in 2018 de maatregelen voor de structurele inbedding uit het Verbeterplan van € 510.000 te dekken uit de reserves van de Omgevingsdienst.

De incidentele uitgaven van € 365.000 zijn hieronder uitgesplit. Voor de uitsplitsing van de structurele uitgaven voor inbedding van het verbeterplan, wordt verwezen naar de toelichting van de overheadkosten.

Expertise risicogestuurd toetsen, omgevingswet	eenmalig	€ 75.000
Mobiliteit	eenmalig	€ 230.000
Informatiemanager ism RUD Drenthe	eenmalig	€ 45.000
Opleiding natuurbescherming	eenmalig	€ 15.000
Totaal		€ 365.000

5. Paragrafen

In de BBV zijn meerdere verplichte paragrafen opgenomen voor provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen. Deze zijn niet allemaal relevant voor de Omgevingsdienst. Om die reden zijn de paragrafen lokale heffingen, grondbeleid en verbonden partijen niet opgenomen. Hieronder staan de paragrafen:

1. Weerstandvermogen en risicobeheersing;
2. Kapitaalgoederen;
3. Financiering;
4. Bedrijfsvoering.

5.1. Weerstandvermogen en risicobeheersing

In de paragraaf weerstandvermogen wordt beschreven in welke mate de weerstandscapaciteit toereikend is om eventuele risico's op te vangen.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten, die onverwacht en substantieel zijn, op te kunnen vangen.

Weerstandvermogen

In de gemeenschappelijke regeling en de nota reserves en voorzieningen is bepaald dat het weerstandvermogen bestaat uit de algemene reserve en de post onvoorzien.

- De algemene reserve mag maximaal 5% van de jaaromzet mag bedragen. Voor het jaar 2018 betekent dit maximaal een bedrag van afgerond € 823.000 is.
- De post onvoorzien is geraamd op € 100.000.

In het onderstaande overzicht is de ontwikkeling van het weerstandvermogen weergegeven. Hierbij is rekening gehouden met de jaarrekening 2016, waarbij een positief rekening resultaat wordt verwacht en waarbij voorgesteld wordt om reserves vrij te laten vallen waarvoor geen bestedingsdoel meer is. Ook is rekening gehouden met een extra aanmelding bij de voorjaarsnota 2017 om reeds in 2017 te zorgen voor een structurele inbedding van de maatregelen die voortvloeien uit het verbeterplan. Beide onderdelen worden via separate voorstel bij de behandeling van de jaarrekening aan het Algemeen Bestuur aangeboden.

Ontwikkeling weerstandvermogen		
Algemene reserve 31-12-2016	€	777.000
Onvoorzien	€	100.000 +
Rekeningresultaat 2016 (200k-400k)	€	300.000 +
Vrijval bestemmingsreserves	€	795.000 +
VJR 2017	€	400.000 -
B2018: kaderbrief	€	365.000 -
B2018: structurele uitgaven	€	510.000 -
Totaal	€	697.000

De totale omvang van het weerstandvermogen is dus € 697.000. Dit is minder van 5% van de jaaromzet. Het maximum van de algemene reserve bedraagt bij de begroting 2018 maximaal € 923.000 (inclusief € 100.000 onvoorzien)..

Risico's

De belangrijkste financiële risico's van de Omgevingsdienst zijn:

1. Aflopende contracten: voor de uitvoering van de financiële administratie, treasury, personeelsadministratie en ICT zijn contracten afgesloten met de provincie Groningen. Deze contracten lopen eind 2018 af. De opzeggingstermijn is 1 jaar. In 2017 zal de Omgevingsdienst een nieuwe uitvraag doen. Het risico bestaat dat dit tot verhoogde kosten leidt. Het maximale risico wordt geraamd op € 150.000.
2. Personeelsverloop en ziekte: de werkdruk binnen de Omgevingsdienst is hoog. Naast het reguliere werk worden veranderingen doorgevoerd in het kader van het verbeterplan. Het risico is dat de Omgevingsdienst extra moet inhuren door personeelsverloop en ziekte. Om het risico te beheersen vindt er regelmatig afstemming plaats tussen het Dagelijks Bestuur, de directie, het management, samen met de Ondernemingsraad. Het risico wordt geraamd op 2% van de totale loonkosten.
3. Verbeterplan: in het kader van het Verbeterplan worden er voorstellen uitgewerkt ten aanzien van digitale informatiesystemen, huisvesting en functiehuis. Hieraan zitten mogelijk kosten verbonden die hieronder opgenomen zijn als risico:
 - a. Op 1 januari 2018 bedraagt de boekwaarde aan de Lloydsweg € 588.000. Bij een afweging zal deze boekwaarde moeten worden meegenomen en worden afgezet tegen de investeringen die nodig zijn in het gebouw. Daarnaast zal er sprake zijn van verhuiskosten, reiskostenvergoeding en inrichting van een nieuwe plek. Deze afweging zal in een business case worden afgewogen. Onderdeel van deze business case zijn de eenmalige investeringen en desinvesteringen die dan moeten plaatsvinden.
 - b. Voor digitale informatiesystemen wordt rekening gehouden met een maximale uitgave van € 50.000.
 - c. Het risico bestaat dat met het aanpassen van het functiehuis er een verhoging ontstaat. In de risicoanalyse wordt uitgegaan van maximaal 10 functies die met 1 schaal worden verhoogd.

In de onderstaande matrix is het maximale bedrag weergegeven en de kans. Hierbij hanteert de Omgevingsdienst 3 categorieën: 25%, 50%, 75%.

Risico-analyse	Bedrag	Kans	Bedrag
1. Aflopende contracten P-F-I	€ 150,000	50%	€ 75,000
2. Personeelsverloop en ziekte	€ 250,000	50%	€ 125,000
3.a Huisvesting, incidenteel	€ 588,000	25%	€ 147,000
3.a Huisvesting, structureel	€ 150,000	25%	€ 37,500
3.b Digitale informatiesystemen	€ 50,000	50%	€ 25,000
3.c Aanpassen functiehuis	€ 50,000	75%	€ 37,500
Totaal			€ 447,000
Weerstandsvermogen			€ 697,000
Dekkingsgraad			156%

Op basis van de bovenstaande risicoanalyse is de conclusie dat de weerstandscapaciteit toereikend is om bedrijfsvoeringsrisico's binnen de exploitatie op te vangen. Voorwaarde is dat bij de jaarrekening het resultaat en de bestemmingsreserves die kunnen vrijvallen, worden toegevoegd aan de algemene reserve.

Ontwikkelingen

Er spelen een aantal ontwikkelingen die financieel niet in de begroting zijn vertaald. De komende periode wordt een nadere uitwerking gegeven aan deze ontwikkelingen. De uitkomsten en de financiële consequenties hiervan worden via een afzonderlijk voorstel aan het Algemeen Bestuur voorgelegd.

Het betreft besluiten die naar verwachting voor de ODG budgettair neutraal zullen zijn, en het exploitatieresultaat niet beïnvloeden:

1. Onderzoek APV en bijzondere wetten: onderzocht wordt wat de consequenties zijn voor de Omgevingsdienst en de deelnemers als de Omgevingsdienst stopt met de uitvoering van taken op het gebied van APV en bijzondere wetten.
2. Inbrengen en stoppen met reguliere taken: Haren heeft de milieutaken tijdelijk ingebracht en overweegt deze structureel in te brengen. Slochteren wil met het oog op de fusie met Midden-Groningen milieu- en Wabo taken inbrengen. Vlagtwedde heeft aangegeven in de toekomst alleen de basistaken te willen inbrengen.
3. Inzet op energieprojecten. Op dit terrein is een plan van aanpak in de maak. Dit vraagt inzet van de Omgevingsdienst. Het plan wordt gefinancierd door middel van subsidies en bijdragen van deelnemers.

Kengetallen

Op grond van de BBV dienen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing kengetallen opgenomen te worden. Het gaat hier om de volgende kengetallen:

Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)

De netto schuldquote geeft de verhouding van de schuldenlast van de Omgevingsdienst ten opzichte van de eigen middelen weer. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De Omgevingsdienst heeft geen vaste schulden.

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Aangezien de Omgevingsdienst geen leningen heeft verstrekt is de netto schuldquote gelijk aan de voor leningen gecorrigeerde netto schuldquote.

<u>netto schuldquote</u> bedragen x € 1,000	Realisatie 2015	Begroot 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Vaste schulden	€ -	€ -	€ -	€ -
Netto vlottende schuld	€ 2.594	€ 2.600	€ 2.600	€ 2.600
Overlopende passiva	€ 1.011	€ 200	€ -	€ 100
Financiële activa excl. verstrekte leningen	€ -	€ 100	€ -	€ -
Uitzettingen < 1 jaar	€ 5.396	€ 4.124	€ 3.606	€ 3.801
Liquide middelen	€ -	€ -	€ -	€ -
Overlopende activa	€ 58	€ 100	€ 100	€ -
Saldo	€ -1.849	€ -1.524	€ -1.106	€ -1.101
Totale baten (exclusief mutatie reserves)	€ 15.840	€ 14.443	€ 15.186	€ 15.588
Saldo / totale baten	-12%	-11%	-7%	-7%

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de Omgevingsdienst in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Onder het eigen vermogen verstaan we de algemene reserve en de

overige bestemmingsreserves en het resultaat uit het overzicht baten en lasten. Het solvabiliteitsratio daalt in 2018. Het eigen vermogen bestaat eind 2018 alleen de algemene reserve. Reserves gevormd bij de oprichting, voor o.a. aanschaf van het LOS, zijn in 2018 ingezet.

<u>Solvabiliteitsratio</u> bedragen x € 1,000	Realisatie 2015	Begroot 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Eigen vermogen	€ 2.785	€ 2.071	€ 1.825	€ 597
Balanstotaal	€ 6.390	€ 4.871	€ 4.425	€ 4.556
Solvabiliteitsratio	44%	43%	41%	13%

Het solvabiliteitsratio van 13% is voor gemeenschappelijke regelingen niet ongebruikelijk. Het is een rechtstreek gevolg van het besluit van het Algemeen Bestuur dat de algemene reserve maximaal 5% van de omzet mag zijn. Voor het aantrekken van financieringsmiddelen levert een laag solvabiliteitsratio geen belemmeringen op.

Structurele exploitatieruimte

Voor de structurele exploitatieruimte geldt dat structureel evenwicht een voorwaarde is voor het toepassen van repressief toezicht. Dit betekent dat structurele lasten inclusief structurele toevoegingen aan bestemmingsreserves maximaal gelijk mogen zijn aan de structurele baten inclusief structurele onttrekkingen aan bestemmingsreserves. Het saldo van structurele baten en lasten wordt nominaal weergegeven, en als percentage van de totale baten.

<u>Structurele exploitatieruimte</u> bedragen x € 1,000	Realisatie 2015	Begroot 2016	Begroot 2017	Begroot 2018
Totale structurele lasten	€ 14.801	€ 14.443	€ 15.312	€ 15.599
Totale structurele baten	€ 15.459	€ 14.444	€ 15.312	€ 15.599
Totale structurele toevoegingen reserves	€ -	€ -	€ -	€ -
Totale structurele onttrekkingen reserves	€ 20	€ -	€ -	€ -
Gerealiseerde totaalsaldo baten	€ 15.534	€ 14.444	€ 15.186	€ 15.599
Structurele exploitatieruimte	4%	0%	0%	0%

5.2. Kapitaalgoederen

De Omgevingsdienst huurt haar kantoorlocatie in Veendam. Het gebouw aan de Lloydsweg is voor een periode van vijf jaren gehuurd (1 september 2013 tot en met 31 augustus 2018) met een verlengingsoptie van vijf jaren. In 2017 zal worden beoordeeld of de Omgevingsdienst van deze verlengingsoptie gebruik wil maken.

Bij het aangaan van de huurovereenkomst is het gebouw deels voor rekening van verhuurder en deels voor rekening van de Omgevingsdienst verbouwd. De kosten van de verbouw, die voor rekening van de Omgevingsdienst komen zijn geactiveerd.

5.3. Financiering

Volgens de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO), is elke gemeenschappelijke regeling verplicht om een financieringsparagraaf in haar begroting en jaarrekening op te nemen. Daarin worden de ontwikkelingen aangegeven met betrekking tot de kasgeldlimiet, de ontwikkelingen wat betreft de

rente-risiconorm, de verwachte toe- of afname van geldleningen of uitzettingen en het verdere beleid ten aanzien van treasury.

Treasurybeleid

Het treasury beleid van de Omgevingsdienst dient tot:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van dit statuut.

Het treasurybeleid is nader uitgewerkt in het treasurystatuut.

Geldleningen

Aangezien de provincie Groningen het betalingsverkeer en financiering voor de Omgevingsdienst regelt, maakt de Omgevingsdienst voor de schommelingen in de liquiditeitspositie gebruik van de financiële middelen van de provincie Groningen. De hiervoor aan de provincie te betalen vergoeding op de rekening-courant verhouding is lager dan de geldende marktrente.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft aan in welke mate in de financiering van investeringen mag worden voorzien in de vorm van kortlopende middelen. De omvang van de financiering met kortlopende middelen is in het onderstaande figuur meerjarig afgezet tegen de kasgeldlimiet.

(bedragen € 1.000)	2017	2018	2019	2020	2021
Omvang begroting	€ 15.186	€ 16.474	€ 15.822	€ 16.111	€ 16.406
1. Kasgeldlimiet in %	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
in bedragen	<u>€ 1.245</u>	<u>€ 1.351</u>	<u>€ 1.297</u>	<u>€ 1.321</u>	<u>€ 1.345</u>
2. Omvang vlottende schuld					
opgenomen gelden < 1 jaar	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
schuld in rekening courant	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
	<u>€ -</u>	<u>€ -</u>	<u>€ -</u>	<u>€ -</u>	<u>€ -</u>
3. Vlottende middelen					
kasgelden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
tegoeden in rekening courant	€ 2.966	€ 2.707	€ 2.700	€ 2.700	€ 2.700
overige uitstaande gelden < 1 jaar	€ 740	€ 1.088	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
	<u>€ 3.706</u>	<u>€ 3.795</u>	<u>€ 3.700</u>	<u>€ 3.700</u>	<u>€ 3.700</u>
4. Toets kasgeldlimiet					
totaal netto vlottende schuld (2-3)	€ -3.706	€ -3.795	€ -3.700	€ -3.700	€ -3.700
toegestane kasgeldlimiet (1)	<u>€ 1.245</u>	<u>€ 1.351</u>	<u>€ 1.297</u>	<u>€ 1.321</u>	<u>€ 1.345</u>
ruimte	<u>€ 4.951</u>	<u>€ 5.146</u>	<u>€ 4.997</u>	<u>€ 5.021</u>	<u>€ 5.045</u>

Uit het overzicht blijkt dat de Omgevingsdienst de kasgeldlimiet niet overschrijdt. Sterker nog de Omgevingsdienst heeft een positief saldo op de rekeningcourant.

Renterisiconorm

De renterisiconorm schrijft voor hoeveel maximaal geleend mag worden voor een periode langer dan één jaar. De renterisiconorm bedraagt 20% van de vaste schuld (er geldt een drempelbedrag van 2,5

miljoen euro). Dat betekent dat in enig jaar 20% van de vaste schuld mag worden vernieuwd. De Omgevingsdienst heeft geen vaste schuld.

Schatkistbankieren

De Omgevingsdienst maakt voor het schatkistbankieren gebruik van de provincie Groningen.

5.4. Bedrijfsvoering

De verschillende onderdelen van de bedrijfsvoering zijn hieronder toegelicht:

Verbeterplan

In 2016 is het verbeterplan voor de ODG vastgesteld. Dit plan loopt over een periode van twee en half jaar en bevat twee programma's: de 'basis op orde' en 'de klant centraal'.

Onderdeel van de 'basis op orde' is de herijking van de juridische onderleggers van de ODG (Algemene Leveringsvoorwaarden, dienstverleningsovereenkomst, mandaat etc) en verder de inrichting van de productdienstencatalogues (PDC), uniformering van werkprocessen en de ontwikkeling van eenduidige kengetallen voor de producten en diensten van de ODG.

Onderdeel van 'de klant centraal' is een management development traject en het realiseren van een cultuurverandering waarbij de opdrachtgever, de klant van de ODG, centraal staat en de ODG een professionele uitvoerder en kennispartner is.

In 2018 loopt dit verbeterplan door, met als belangrijke doelstelling voor de opdrachtgevers en eigenaren van de ODG de introductie van outputfinanciering per 1 januari 2019.

Verder maakt ook de herijking van de afdeling Ondersteuning onderdeel van het Verbeterplan. Hiervoor is in 2017 een analyse gemaakt – in relatie tot de afspraken die gemaakt zijn over de dienstverlening door de provincie Groningen – op basis waarvan de werkprocessen van de afdeling opnieuw worden ingericht en georganiseerd. Geconstateerd is dat de opgave van de afdeling vergeleken met de bestaande en de benodigde capaciteit (zowel in termen van kwantiteit als kwaliteit) moeten worden versterkt. Dit is essentieel om ook de verbeteringen in het primaire proces te realiseren. In deze begroting is daaraan met het versterken van de ondersteunende functie uitvoering gegeven.

Personeel

Het personeelsbeleid wordt door de Omgevingsdienst opgesteld en vastgesteld. Voor de uitvoering van de primaire taken van de ODG is het van belang dat binnen het personeelsbeleid borging van de kwaliteitscriteria gerealiseerd wordt. Hiervoor is het onder andere nodig dat medewerkers adequaat opgeleid zijn en voldoende handelingen verrichten op de verschillende expertise gebieden van de ODG. Verder is het nodig dat jaarlijks een opleidingsplan wordt opgesteld en vastgesteld.

Met deze medewerkers worden individueel afspraken gemaakt over de te leveren prestaties in zogenaamde planningsgesprekken. Deze bijdragen worden vastgelegd in een Individueel Bijdrage Plan. Onder andere op basis van deze IBP's worden beoordelingsgesprekken gevoerd.

De ODG hanteert de gemeentelijke arbeidsvoorwaarden van de CAR/UWO.

Financiën

Het financieel beleid wordt door de Omgevingsdienst opgesteld en vastgesteld. In 2017 zal in het kader van het verbeterplan verschillende aangepaste beleidskaders worden opgesteld. Deze dienen als basis om vervolgens te komen tot invoering van outputfinanciering per 1 januari 2019. Dat betekent dat in 2018 voorbereidende werkzaamheden zullen worden uitgevoerd.

De provincie Groningen voert ook in 2017 voor de Omgevingsdienst de financiële-, de personele- en de salarisadministratie uit. De dienstverleningsovereenkomsten tussen de ODG en de provincie Groningen lopen in de tweede helft van 2018 af. In 2017 zal in eerste instantie een evaluatie van de huidige dienstverlening door de provincie Groningen plaatsvinden. Vervolgens zal een programma van eisen voor de toekomstige dienstverlening worden opgesteld, om vervolgens te bepalen op welke wijze deze taken in de toekomst worden uitgevoerd. Dat kan zijn door de provincie Groningen, door de ODG zelf of een andere deelnemer of organisatie. Aan het begin van 2018 dient daarvoor een richtinggevend besluit te zijn genomen.

Het bestuur van de ODG stelt de opdracht voor de werkzaamheden van de accountant vast. De interne controle wordt – in overleg met het bestuur – door de Omgevingsdienst zelf uitgevoerd. Dit vormt de basis van de uitvoering van de controle werkzaamheden van de accountant.

Automatisering

Op 1 januari 2017 is voor het primaire proces van de ODG een nieuwe geautomatiseerd systeem (Het LOS) in gebruik genomen. Het betreft een systeem dat zowel voor de ODG als de RUD Drenthe wordt gebruikt. Voor de verdere ontwikkeling van het systeem trekken de twee omgevingsdiensten gezamenlijk op. In 2017 is de gezamenlijke beheerorganisatie voor het LOS (inclusief een helpdesk) voor zowel de verschillende deelnemers als de twee omgevingsdiensten ingericht. In 2018 wordt deze beheerorganisatie verder ontwikkeld en geprofessionaliseerd.

De kantoorautomatisering wordt door de ODG van de provincie Groningen afgenomen. De dienstverleningsovereenkomsten tussen de ODG en de provincie Groningen loopt in de tweede helft van 2018 af. In 2017 zal een evaluatie van deze dienstverlening plaatsvinden, om tijdig een besluit te kunnen nemen over de toekomstige dienstverlening. Aan het begin van 2018 dient daarvoor een richtinggevend besluit te zijn genomen.

Huisvesting

In 2018 loopt het huidige huurcontract voor de huisvesting in Veendam af. In 2017 zal een business case worden opgesteld om te komen tot een besluit over de toekomstige huisvesting. Voor de verdere professionele ontwikkeling van de ODG organisatie blijft het ook in de toekomst van belang dat er een adequate thuisbasis is. Uitgangspunt voor het toekomstige huisvestingsconcept zal zijn dat er sprake is van één eigen kantoorlocatie, waarbij medewerkers verder deels gebruik kunnen maken van kantoorruimte bij de verschillende deelnemers, maar ook deels thuis kunnen blijven werken. De verwachting is dat een richtinggevend besluit over de huisvesting begin 2018 wordt genomen, inclusief eventueel nieuwe investeringen.

Communicatie

Voor de ODG is de interne communicatie van groot belang voor de verdere ontwikkeling van de organisatie. Hiervoor wordt jaarlijks een communicatie plan opgesteld. Dit wordt door de ODG zelf opgesteld, en daarvoor worden verschillende communicatie middelen ingezet o.a. intranet, extranet, nieuwsflitsen, MT nieuw etc. De externe communicatie naar klanten, burgers en bedrijven blijft ook in 2018 in nauw overleg met de verschillende deelnemers plaatsvinden.

6. Aanbiedings- en vaststellingsbesluit

Het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen verklaart dat:

- a) De ontwerpbegroting 2018 in maart 2017 is vastgesteld en voor zienswijze is aangeboden aan de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen.
- b) De ontwerpbegroting is aangeboden aan de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten van de provincie Groningen, met het verzoek deze voor een ieder ter inzage te leggen en, tegen betaling van de kosten, algemeen verkrijgbaar te stellen;
- c) De begroting voor het jaar 2018 in juni 2017 wordt aangeboden aan het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen – inclusief een reactie op de aangeboden zienswijze van de deelnemers.

Veendam, 22 juni 2017

Het Dagelijks Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen,

P.H.R. Brouns,

Voorzitter

S. M. M. Borgers,

secretaris

Aldus vastgesteld door het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen in zijn vergadering van 22 juni 2017.

Het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen,

P.H.R. Brouns,

Voorzitter

S. M. M. Borgers,

secretaris

Bijlagen

Bijlage 1: Bijdrage per deelnemer in 2018

In de onderstaande tabel is de bijdrage per deelnemer uiteengezet op basis van de afgesproken verdeelsleutel. Na de tabel wordt de berekeningswijze toegelicht.

Deelnemer	1. Bijdrage loonkosten	1. Bijdrage overige kosten	2. Correctie 187 inrichtingen	2. Correctie 2016 overdracht BRZO	2. Correctie 2017 overdracht BRZO	3. Dekking Verbeterplan	Totaal 2018
Provincie	€ 5.119.462	€ 1.884.883	€ -2.900.200	€ 450.000	€ -	€ 238.583	€ 4.792.728
Bedum	€ 19.850	€ 8.284	€ 10.208	€ -7.297	€ 996	€ 925	€ 32.967
De Marne	€ 366.758	€ 162.918	€ 92.847	€ -11.700	€ 1.375	€ 17.092	€ 629.290
Winsum	€ 13.233	€ 5.523	€ 68.542	€ -10.767	€ 1.415	€ 617	€ 78.563
Grootegast	€ 26.467	€ 11.045	€ 119.097	€ -9.771	€ 1.221	€ 1.233	€ 149.292
Leek	€ 308.356	€ 127.021	€ 62.223	€ -13.790	€ 1.914	€ 14.370	€ 500.094
Marum	€ 31.457	€ 12.426	€ 27.709	€ -8.337	€ 1.051	€ 1.466	€ 65.772
Zuidhorn	€ 141.813	€ 65.996	€ 72.431	€ -14.523	€ 1.844	€ 6.609	€ 274.169
Groningen / Ten Boer	€ 372.330	€ 149.112	€ 402.986	€ -126.348	€ 16.042	€ 17.352	€ 831.474
Haren	€ 31.521	€ 13.807	€ 15.555	€ -12.991	€ 1.994	€ 1.469	€ 51.355
Delfzijl	€ 97.266	€ 40.592	€ 365.556	€ -19.426	€ 2.674	€ 4.533	€ 491.195
Eemsum	€ 40.362	€ 16.844	€ 207.570	€ -16.417	€ 1.901	€ 1.881	€ 252.141
Appingedam	€ 35.730	€ 14.911	€ 38.402	€ -7.398	€ 1.122	€ 1.665	€ 84.433
Loppersum	€ 38.377	€ 16.016	€ 25.278	€ -9.639	€ 1.175	€ 1.788	€ 72.995
Bellingwedde	€ 198.502	€ 82.840	€ 30.625	€ -8.647	€ 1.129	€ 9.251	€ 313.700
Stadskanaal	€ 811.869	€ 361.734	€ 184.236	€ -21.930	€ 3.239	€ 37.836	€ 1.376.984
Vlagtwedde	€ 430.998	€ 190.532	€ 98.681	€ -14.951	€ 1.936	€ 20.086	€ 727.281
Slochteren	€ 66.212	€ 27.061	€ 45.694	€ -14.017	€ 1.693	€ 3.086	€ 129.728
Menterwolde	€ 292.629	€ 129.782	€ 103.542	€ -9.375	€ 1.208	€ 13.637	€ 531.423
Hoogezand	€ 1.146.313	€ 458.933	€ 465.209	€ -21.035	€ 3.121	€ 53.422	€ 2.105.963
Veendam	€ 279.368	€ 116.804	€ 227.986	€ -17.960	€ 2.586	€ 13.019	€ 621.803
Pekela	€ 140.014	€ 58.540	€ 52.557	€ -8.467	€ 1.207	€ 6.525	€ 250.377
Oldambt	€ 162.110	€ 67.653	€ 183.264	€ -29.087	€ 4.004	€ 7.555	€ 395.499
Totaal	€ 10.171.000	€ 4.023.257	€ 0	€ 36.124	€ 54.847	€ 474.000	€ 14.759.227

1. De begrote loonkosten en overige kosten zijn verdeeld op basis van de verdeelsleutel die is gehanteerd bij de inbreng van het takenpakket bij de start van de omgevingsdienst.
2. Bij de overdracht van BRZO taken hebben er correcties plaatsgevonden op het gemeente- en provinciefonds. Deze mutaties werken één op één door in de deelnemersbijdrage. De korting op het gemeentefonds is lager dan de extra storting in het provinciefonds. De deelnemersbijdrage van de Provincie is € 450.000 hoger en die van gemeenten € 360.000 lager. Per saldo levert dit € 90.000 extra inkomsten op. De bijdrage voor de overige komsten is met hetzelfde bedrag verlaagd.
3. Voor de dekking van het verbeterplan wordt in 2018 een bijdrage gevraagd ter grootte van 50% van de oorspronkelijke efficiencytaakstelling van € 945.500. Aangezien de efficiencytaakstelling op formatie was, zijn deze kosten verdeeld op basis van de verdeelsleutel voor de verdeling van de loonkosten.

Bijlage 2: Bijdrage per deelnemer meerjarig overzicht

In de onderstaande tabel is de bijdrage per deelnemer meerjarig uiteengezet. Na de tabel volgt een toelichting.

Deelnemer	Totaal 2018	Totaal 2019	Totaal 2020	Totaal 2021
Provincie	€ 4.792.728	€ 4.883.434	€ 4.973.299	€ 5.065.153
Bedum	€ 32.967	€ 33.590	€ 34.209	€ 34.840
De Marne	€ 629.290	€ 641.200	€ 652.999	€ 665.060
Winsum	€ 78.563	€ 80.050	€ 81.523	€ 83.029
Grootegast	€ 149.292	€ 152.118	€ 154.917	€ 157.778
Leek	€ 500.094	€ 509.559	€ 518.936	€ 528.520
Marum	€ 65.772	€ 67.017	€ 68.250	€ 69.511
Zuidhorn	€ 274.169	€ 279.358	€ 284.499	€ 289.754
Groningen / Ten Boer	€ 831.474	€ 847.210	€ 862.801	€ 878.736
Haren	€ 51.355	€ 52.327	€ 53.290	€ 54.274
Delfzijl	€ 491.195	€ 500.491	€ 509.701	€ 519.115
Eemsmond	€ 252.141	€ 256.913	€ 261.641	€ 266.473
Appingedam	€ 84.433	€ 86.031	€ 87.614	€ 89.233
Loppersum	€ 72.995	€ 74.376	€ 75.745	€ 77.144
Bellingwedde	€ 313.700	€ 319.637	€ 325.519	€ 331.531
Stadskanaal	€ 1.376.984	€ 1.403.044	€ 1.428.863	€ 1.455.253
Vlagtwedde	€ 727.281	€ 741.046	€ 754.683	€ 768.621
Slochteren	€ 129.728	€ 132.183	€ 134.616	€ 137.102
Menterwolde	€ 531.423	€ 541.481	€ 551.445	€ 561.630
Hoogezand	€ 2.105.963	€ 2.145.820	€ 2.185.308	€ 2.225.669
Veendam	€ 621.803	€ 633.571	€ 645.230	€ 657.147
Pekela	€ 250.377	€ 255.116	€ 259.811	€ 264.609
Oldambt	€ 395.499	€ 402.984	€ 410.400	€ 417.979
Totaal	€ 14.759.227	€ 15.038.557	€ 15.315.297	€ 15.598.162

Toelichting:

In de meerjarenbegroting 2017 was een daling van de bijdrage voorzien, aangezien er in 2018 voor het laatst rekening was gehouden met een onttrekking van € 474.000 ten behoeve van het verbeterplan. Deze onttrekking vervalt. Hier staan echter aanvullende kosten voor het structureel inbedden van het verbeterplan van € 510.000 tegenover. Per saldo bestaat de stijging van de deelnemersbijdrage vanaf 2019 nagenoeg geheel uit loon- en prijsstijgingen.

Bijlage 3: Begroting uitgesplitst naar taakvelden

In de onderstaande tabel zijn de baten en lasten van de Omgevingsdienst uitgesplitst naar de taakvelden die in de nieuwe BBV zijn voorgeschreven.

IV3	Lasten	2018	2019	2020	2021
0.4	Overhead	€ 5.050.000	€ 4.829.000	€ 4.908.000	€ 4.979.000
0.8	Overige baten en lasten	€ 697.000	€ 223.000	€ 224.000	€ 225.000
1.2	Openbare orde en veiligheid	€ 364.000	€ 368.000	€ 375.000	€ 383.000
7.4	Milieubeheer	€ 8.497.000	€ 8.516.000	€ 8.681.000	€ 8.858.000
8.3	Wonen en bouwen	€ 1.866.000	€ 1.886.000	€ 1.923.000	€ 1.962.000
	Totaal	€ 16.474.000	€ 15.822.000	€ 16.111.000	€ 16.407.000

IV3	Baten	2018	2019	2020	2021
0.4	Overhead	€ 50.000	€ -	€ -	€ -
0.8	Overige baten en lasten	€ 130.000	€ 131.000	€ 131.000	€ 132.000
7.4	Milieubeheer	€ 660.000	€ 653.000	€ 664.000	€ 676.000
9.9	Bijdrage takenpakket	€ 14.759.000	€ 15.039.000	€ 15.315.000	€ 15.598.000
	Totaal	€ 15.599.000	€ 15.823.000	€ 16.110.000	€ 16.406.000

IV3	Resultaat	2018	2019	2020	2021
	Resultaat voor bestemming	€ -875.000	€ -	€ -	€ -
0.10	Ontrekking reserve	€ 875.000			
	Resultaat na bestemming	€ -	€ -	€ -	€ -

Overhead

De overhead betreft, conform de nieuwe voorschriften van de BBV, de kosten voor management, secretariële ondersteuning, P&O, communicatie, financiën, huisvesting en algemene organisatiekosten. Voor een toelichting op de lasten en baten wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

Overige baten en lasten

De overige lasten vallen uiteen in de volgende onderdelen:

Overige inkomsten	Lasten	Baten
Verbeterplan	€ 474.000	
Toelagen	€ 123.000	€ 123.000
Onvoorzien	€ 100.000	
Overige inkomsten	€	7.000
Totaal	€ 697.000	€ 130.000

Primair proces

De kosten in het primair proces zijn onderverdeeld naar de drie taakvelden waarop de Omgevingsdienst actief is. Dit betreft de taakvelden:

- Openbare orde en veiligheid: hieronder vallen de taken op het gebied van APV en bijzondere wetten;
- Milieubeheer: dit betreft de inzet voor de basis- en milieutaken.
- Wonen en bouwen: dit betreft de inzet voor het bouwtaken.

De inzet per taakveld is bepaald door per formatieplaats het belangrijkste taakveld te benoemen waaraan wordt gewerkt. In de realisatie zal de inzet op onderdelen hiervan afwijken, aangezien diverse medewerkers ingezet worden op meerdere taakvelden. In 2019 wordt overgegaan op outputfinanciering en zullen de kosten nauwkeuriger worden toegerekend aan de taakvelden.

Baten

Tegenover de kosten staan opbrengsten uit projecten en meerwerk en de bijdrage van de deelnemers voor het ingebrachte takenpakket. In het onderstaand overzicht is de bijdrage per deelnemer inzichtelijk gemaakt en uitgesplit naar de verschillende taakvelden.

Deelnemer	overhead	baten	openbare	milieubeheer en wonen	Totaal	
Provincie	€ 1.532.768	€ 173.816	€ -	€ 3.086.144	€ -	€ 4.792.728
Bedum	€ 10.543	€ 1.196	€ -	€ 21.228	€ -	€ 32.967
De Marne	€ 201.254	€ 22.822	€ 44.213	€ 165.995	€ 195.005	€ 629.290
Winsum	€ 25.125	€ 2.849	€ -	€ 50.588	€ -	€ 78.563
Grootegast	€ 47.745	€ 5.414	€ -	€ 96.133	€ -	€ 149.292
Leek	€ 159.936	€ 18.137	€ -	€ 322.022	€ -	€ 500.094
Marum	€ 21.035	€ 2.385	€ -	€ 42.352	€ -	€ 65.772
Zuidhorn	€ 87.682	€ 9.943	€ -	€ 176.544	€ -	€ 274.169
Groningen / Ten Boer	€ 265.915	€ 30.155	€ -	€ 535.405	€ -	€ 831.474
Haren	€ 16.424	€ 1.862	€ 3.608	€ 29.460	€ -	€ 51.355
Delfzijl	€ 157.089	€ 17.814	€ -	€ 316.291	€ -	€ 491.195
Eemsum	€ 80.638	€ 9.144	€ -	€ 162.359	€ -	€ 252.141
Appingedam	€ 27.003	€ 3.062	€ -	€ 54.369	€ -	€ 84.433
Loppersum	€ 23.344	€ 2.647	€ -	€ 47.003	€ -	€ 72.995
Bellingwedde	€ 100.325	€ 11.377	€ -	€ 104.788	€ 97.210	€ 313.700
Stadskanaal	€ 440.375	€ 49.938	€ 96.746	€ 363.223	€ 426.702	€ 1.376.984
Vlagtwedde	€ 232.593	€ 26.376	€ 51.098	€ 191.844	€ 225.371	€ 727.281
Slochteren	€ 41.489	€ 4.705	€ -	€ 83.535	€ -	€ 129.728
Menterwolde	€ 169.955	€ 19.273	€ -	€ 177.517	€ 164.678	€ 531.423
Hoogezand	€ 673.510	€ 76.376	€ 147.963	€ 555.515	€ 652.599	€ 2.105.963
Veendam	€ 198.860	€ 22.551	€ -	€ 400.393	€ -	€ 621.803
Pekela	€ 80.073	€ 9.080	€ -	€ 161.224	€ -	€ 250.377
Oldambt	€ 126.485	€ 14.343	€ -	€ 254.670	€ -	€ 395.499
Totaal	€ 4.720.165	€ 535.267	€ 343.628	€ 7.398.602	€ 1.761.566	€ 14.759.227

Om de kosten te verdelen naar taakvelden zijn de volgende stappen in de berekening gezet.

1. Per formatieplaats is binnen de ODG bepaald aan welk taakveld wordt gewerkt. Hiermee zijn de kosten per taakveld bepaald. Deze zijn opgenomen in de programmabegroting.
2. Inkomsten zoals inzet van reserves en projectbijdragen zijn in mindering gebracht op de kosten per taakveld, zodat de kosten per taakveld gelijk zijn aan de deelnemersbijdrage.
3. Niet iedere deelnemer neemt dezelfde pakketten af. Per deelnemer is bepaald welk takenpakket zij afnemen: Basistaken & milieu, Bouwen (Wabo), APV en bijzondere wetten.
4. De kosten per taakveld zijn vervolgens verdeeld over de gemeenten die het desbetreffende taakveld afnemen.

Onttrekking reserve

In 2018 wordt er 875.000 onttrokken aan de algemene reserve. Dit betreft € 365.000 aan incidentele uitgaven, zoals deze reeds zijn aangegeven in de kaderbrief. Daarnaast wordt voorgesteld om in 2018 de maatregelen voor de structurele inbedding uit het verbeterplan van € 510.000 te dekken uit de algemene reserve van de Omgevingsdienst. Vanaf 2019 wordt hiermee de bijdrage van de deelnemers verhoogd en is er sprake van een structureel sluitende begroting.

Bijlage 4: Formatieoverzicht

Onderdeel	Formatie 2018	Formatie 2019	Formatie 2020	Formatie 2021
Overhead	29,22	29,22	29,22	29,22
Management	10,00	10,00	10,00	10,00
Ondersteuning	5,50	5,50	5,50	5,50
P&O	3,06	3,06	3,06	3,06
F&C	3,80	3,80	3,80	3,80
Informatie & Kwaliteit	4,00	4,00	4,00	4,00
Communicatie	0,86	0,86	0,86	0,86
Huisvesting	2,00	2,00	2,00	2,00
Primaire ondersteuning	7,89	7,89	7,89	7,89
Advies	20,67	20,67	20,67	20,67
team Advies	20,67	20,67	20,67	20,67
Vergunningverlening	34,77	34,77	34,77	34,77
team Milieu	17,74	17,74	17,74	17,74
team Bouw en bijzondere wetten	17,03	17,03	17,03	17,03
Toezicht en handhaving	63,78	63,78	63,78	63,78
team BRZO	15,53	15,53	15,53	15,53
team milieu	25,54	25,54	25,54	25,54
team BBBB	22,71	22,71	22,71	22,71
Flexibele schil	13,98	13,98	13,98	13,98
Overhead	4,93	4,93	4,93	4,93
Primair proces	9,05	9,05	9,05	9,05
Totaal primair proces	136,16	136,16	136,16	136,16
Totaal overhead	34,14	34,14	34,14	34,14
Totaal omgevingsdienst	170,30	170,30	170,30	170,30

Toelichting:

- De formatie van het primaire proces is voor 2018 begroot op 136,2 fte. Deze is met 0,9 fte gestegen ten opzichte van 2017 in verband met extra inzet op projecten en meerwerk.
- De formatie van de ondersteunende functies heeft een omvang van 34,14 fte. Deze formatie is met 7 fte gestegen. Dit betreft voor 5 fte voor de structurele inbedding van maatregelen voortkomend uit het verbeterplan. Daarnaast ontstaat extra formatieruimte door de inzet op projecten en meerwerk, 2 fte.
- De flexibele schil van de Omgevingsdienst is op begrotingsbasis 8% van de formatie. De werkelijke inzet van tijdelijke krachten is hoger, doordat momenteel niet iedere formatieplaats met vaste formatie is bezet. Beleid is dat voor de start van ieder jaar – op basis van de jaaropdrachten – wordt beoordeeld hoeveel bezetting ieder team nodig heeft.

De staat van vaste activa 2018 is hieronder weergegeven.

Toelichting:

Aankoopjaar	Investering	Aanschafwaarde
2018	Website	€ 22.000
2018	Ipad	€ 33.000
2018	Monitoren	€ 55.000
2018	Laptops	€ 95.000
2019	Docking station	€ 25.000
2019	Monitoren	€ 55.000
2019	Smartphone's	€ 65.000
2020	Smartphone's	€ 20.000
2020	Laptops	€ 100.000

Bijlage 6: Begrotingswijziging 25 november 2016

Hieronder is de begrotingswijziging van 25 november 2016 weergegeven:

	Omschrijving		Toelichting
1.	Kosten ad interim directeur	€ 54.000	Kosten voor de ad interim directeur bedragen in 2017 € 175.000. In de ontwerpbegroting 2017 zijn de kosten van de algemeen directeur (€ 121.000) opgenomen. De hogere kosten worden gedekt uit de post Onvoorzien. In deze ontwerpbegroting is hiervoor € 100.000 opgenomen.
	Onvoorzien	- € 54.000	
2.	BRZO Noord	€ 60.000	Kosten inzet projectleider Omgevingsdienst voor BRZO Noord naar aanleiding bevindingen rekenkamer. De Omgevingsdienst Groningen coördineert voor de Provincies, Groningen, Friesland, Drenthe de uitvoering van de BRZO taken.
3.	Kosten Verbeterplan	€ 191.000	In het Verbeterplan zijn de kosten voor 2017 begroot op € 665.000. In de ontwerpbegroting 2017 bedragen de opgenomen kosten voor het Verbeterplan € 474.000.
4.	Energie besparing project I&M	€ 90.000	Betreft de personele inzet van de Omgevingsdienst op energie besparing, bij de sectoren: kantoren, onderwijsinstellingen, sauna's/zwembaden/sportfaciliteiten. In overleg met de bevoegde gezagen. Het Ministerie van I&M heeft hiervoor het initiatief genomen en middelen beschikbaar gesteld.
5.	Ontwikkelingen omgevingswet	€ 20.000	Kosten voor het opstellen van een plan van aanpak met bevoegde gezagen.
	Onvoorzien	- € 20.000	Dekking van de kosten uit de post Onvoorzien. In de ontwerpbegroting 2017 is hiervoor € 100.000 opgenomen.
	Totaal lasten	€ 341.000	
2.	BRZO Noord	€ 60.000	Vergoeding van de kosten voor de inzet van de projectleider Omgevingsdienst door de Provincies Groningen, Friesland, Drenthe.
3.	Onttrekking reserve maatregelen Verbeterplan 2016/2017.	€ 191.000	De deelnemersbijdrage voor het verbeterplan (€ 474.000) is opgenomen in de ontwerpbegroting. In het Verbeterplan zijn de kosten voor 2017 begroot op € 665.000. Het verschil € 191.000 wordt onttrokken uit de reserve maatregelen Verbeterplan.
4.	Energie besparing project I&M	€ 90.000	Bijdrage van het ministerie van I&M voor dekking van de gemaakte kosten door Omgevingsdienst voor energiebesparing bij de sectoren: kantoren, onderwijsinstellingen, sauna's/zwembaden/sportfaciliteiten.
	Totaal baten	€ 341.000	
	Saldo	0	

Overzicht begroting 2017 na begrotingswijziging

Financiële begroting		Primaire begroting	Begrotingswijziging	Actuele begroting
		2017	2017	2017
Lasten				
1.	Personeel primair proces	9.756.000	170.000	9.926.000
2.	Materieel primair proces	676.000		676.000
3.	Overhead	4.018.000	54.000	4.072.000
4.	Kosten Verbeterplan	473.000	191.000	664.000
5.	Toelagen	163.000		163.000
6.	Onvoorzien	100.000	-74.000	26.000
	Totaal	15.186.000	341.000	15.527.000
Baten				
7.	Opbrengsten	15.186.000	150.000	15.336.000
	Resultaat voor bestemming	0	191.000	191.000
8.	Mutatie reserves		191.000	191.000
	Resultaat na bestemming	0	0	0

Bijlage 7: Analyse van de ondersteunende functie ODG

Onderdeel van het verbeterplan is een onderzoek naar de omvang van de overhead/ ondersteunende functie van de ODG. Gekeken moet worden of de omvang van deze functie, voldoende in omvang is voor de adequate ondersteuning van de primaire taken.

In Onderdeel 1: Huidige situatie van deze bijlage wordt de ondersteunende functie van de ODG nader toegelicht/ geanalyseerd. Daarvoor zijn de verschillende werkprocessen van de ondersteunende functie onderzocht. Op basis daarvan ontstaat een beeld van opgave van de ondersteunende functie en wat er voor capaciteit nodig is voor een goede uitvoering van de taken.

In Onderdeel 2: Normatieve benadering is het vraagstuk van ondersteuning ook anders aangevlogen, namelijk normatief. Dit betekent dat de bestaande totale formatie van ODG is gebruikt voor de berekening van de huidige overhead en dat vervolgens is gekeken wat een plausibele norm voor de omgevingsdienst zou zijn.

Conclusie van onderdeel 1 en 2 is dat de ODG een magere ondersteunende functie heeft, relatief veel ondersteunende processen niet op orde heeft en daardoor ook niet 'in control' is.

Onderdeel 1: Huidige situatie

In het verbeterplan staat opgenomen dat een analyse van de ondersteunende functie moet worden gemaakt. Deze analyse is door de interim manager gemaakt in onderling overleg met de medewerkers. Het resultaat staat hier per onderdeel opgenomen.

Per ondersteunend onderdeel is gekeken naar de verschillende werkprocessen die onderdeel uitmaken van de werkzaamheden van de medewerkers. Als eerste is gekeken of het werkzaamheden zijn die zelf door de ODG worden gedaan, of dat het werkzaamheden zijn die zijn ingekocht.

Vervolgens is het werkproces beoordeeld. Hiervoor is gekeken naar de volgende onderdelen

- Spelregels: Er is gekeken of er kaders of spelregels voor de werkprocessen zijn vastgesteld. Dit is nodig om de werkzaamheden/ processen op een efficiënte en effectieve manier uit te voeren en af te stemmen op andere werkzaamheden van de ODG.
- Administratie: Gekeken is of in het proces de administratie/ registratie op een zorgvuldige manier is ingericht, en conform de afspraken wordt bijgehouden. Dit is nodig om de rechtmatigheid van de werkprocessen te borgen.
- Monitoring: Voor sturing van het werkproces is het van belang dat uit de processen ook monitoringsgegevens beschikbaar zijn. Daarvoor is een adequate administratie nodig, maar daarvoor dienen in de processen ook functionaliteiten te worden opgenomen.
- Advies: Als laatste is gekeken of over de verschillende processen de adviesfunctie is geborgd. Dit is van belang om te kunnen toetsen op de uitgangspunten/ spelregels.

Hieronder staan de resultaten van deze analyse per ondersteunende functie (HR, fin en ICT) opgenomen. Bij de onderdelen facilitair, post en archief en receptie zien we min of meer het zelfde beeld.

HR - functie

Voor de HR functie wordt de P-administratie door de ODG ingekocht bij de provincie Groningen. Over de levering door de provincie is de ODG niet tevreden, maar hier is de afgelopen jaren niet of nauwelijks door het management op gestuurd. Hierdoor wordt niet geleverd wat de ODG nodig heeft, en worden werkzaamheden door de ODG zelf verricht die onderdeel uitmaken van de inkoop.

Deels is ook goed te verklaren dat de provincie niet kan voldoen aan de wensen van de ODG en dat daardoor afgenomen producten niet kunnen worden geleverd. Dit wordt met name verklaard door het feit dat de cao die de ODG volgt een andere is dan de provincie heeft. Hierdoor is het niet mogelijk om de adviesfunctie te vervullen, en is het ook lastig om de administratieve functie adequaat (formatie beheer / bezetting) te vervullen.

Verder blijkt dat rondom mobiliteit, functioneringsgesprekken, arbo, verzuimbeleid/uitvoering, strategische personeelsbeleid en uitvoering, sociaal statuut, integriteitsbeleid en uitvoering etc. nog veel werkzaamheden moeten worden verricht. Grotendeels ook meer beleidsmatige zaken die moeten worden doorontwikkeld, vastgesteld en bijgehouden. Hiervoor is nauwelijks capaciteit beschikbaar.

Voor een klein deel maken deze onderdeel uit van de basis op orde, zoals strategische personeelsbeleid, maar voor een deel ook niet. Verder zal in 2017 moeten worden gestart met de aanbesteding van de P-administratie. Hiervoor is nu geen capaciteit beschikbaar.

Hieronder staat het totaal beeld van de HR functie.

	Dienst/ product	Intern	Extern		Spelregels/ kaders/ Administratie	Monitoring/ Rapportage	Advies
Arbeidsvo onwaard	Uitvoering CAO	x	x				
	Bijhouden cao en wetsw ijszingen	x					
	Opstellen aanvullende personeelsregelingen	x	x				
	Afstemming OR/ GO. Vaststellen DB en	x					
Personeelsbeheer	Personeelsdossiers	X	x				
	Personeelsadministratie en -mutatie	x	x				
	Salarisadministratie en -controle		x				
	Verzuimadministratie		x				
	Formatieplanning + -beheer	x	x				
	Bezetting + beheer	x	x				
	Managementrapportages (bezetting,	x	x				
	Bijdrage kadernota jaarrapportage	x					
	Dashboard gesprekken	x					
	Evaluatie Personeels- en salarisadministratie	x	x				
	Opnieuw aanbesteden Personeels- en salar	x	x				
IDU (in-, door-, uitstroom)	Functiebeschrijving (nieuw e functies)	x	x				
	Werving & Selectie	x					
	Aanbesteding/ offertetrajecten inhuur	x					
	Opleiding & Ontw ikkeling (prestatiecoach	x	x				
	Mobiliteitsbeleid	x					
	Interne kennisdeling (bv. Workshops, Marktplaats, Summerschool)	x	x				
	Functioneringstrajecten	x					
	Ontslag/Exitgesprekken	x	x				
Inzet en prestatie	Functioneering	x	x				
	Functiedifferentiatie	x	x				
	HRM Gesprekkencyclus	x					
	Prestatiecoach gesprekkencyclus	x	x				
	Bezw aarschriftenprocedures	x	x				
Arbeidsomstandigheden	Arbobeleid	x					
	Arbocoördinatie	x					
	R&E	x	x				
	SMT	x					
	Vitaliteit/ preventief verzuim	x					
	Training management verzuimgesprekken		x				
	Agressietraining		x				
	Verzuimbeleid en -begeleiding	x					
Organisatiebelei d	Strategisch Personeelsplan (incl. schuif)	x					
	Sociaal Statuut	x					
	Organisatieontw ikkeling	x					
	Management Development		x				
	Mandaat, verordeningen etc						
	Personeelsvertegenw oordiging/ OR	x					
Programma 2 verbetering	Medew erkersTevredenheidsonderzoek		x				
	Rol vastheid	x	x				
	Vertaling van de kernw aarden naar de	x					
	Verder ontw ikkeling leiderschap	x	x				

FIN - functie

Voor de FIN functie wordt de financiële administratie door de ODG ingekocht bij de provincie Groningen. Over de levering door de provincie is de ODG tevreden, maar hier is de afgelopen jaren niet of nauwelijks door het management op gestuurd. Belangrijkste dat ontbreekt voor de ODG is allerlei zaken rondom de verplichtingenadministratie wat het opstellen van maandrapportages bemoeilijkt. Desondanks is men tevreden

en wordt veelal geleverd wat de ODG nodig heeft, en worden werkzaamheden door de aanvullende ODG verricht die aansluiten in het financieel proces.

Bij de ODG ontbreekt capaciteit om P&C producten verder te ontwikkelen. Het gebeurt nu veelal uitvoerend en nog te weinig beleidsmatig. Het gaat daarbij om het opstellen van begroting, rapportages en jaarrekeningen, het opstellen van financiële analyses en verklaringen, maken van toelichtingen en het daarvoor inrichten en lezen van rapportage tools. Het opzetten maakt onderdeel uit van verbeterplan, maar dit vraagt structurele capaciteit. Hieronder staat de verdere analyse.

Hoofdonderwerp	Dienst/ product	Intern	Extern	PvE of DVO	Spelregels/ kaders/	Administratie	Monitoring/ Rapportage	Advies
Debiteuren administratie	Facturering/ standenregister (meerwerk/ projecten),	x						
	Invordering	x	x	x				
	Verplichtingenadministratie	x	x	x				
	Contractenregister	x	x	x				
	Projectenadministratie	x	x	x				
Credite uren adm.	Verwerken van nota's (boeken/coderen)	x	x	x				
	Verplichtingenadministratie	x	x	x				
	Betalen verrichten	x	x	x				
P en C cyclus	Kaderbrief	x						
	Begroting	x						
	Jaarrekening	x						
	Rapportages bestuur (voor- en najaarsrapportage)	x						
	Managementrapportages (P*Q*F) maandelijks)	x						
	Dashboard gesprekken	x						
	Interim controle accountants (periode 8 mnd.)	x						
	Periode jan t/m aug.	x						
	Periode aug t/m december (jaarwerk)	x						
	Toets vennootschapsbelasting, houden a.d. voorwaarden	x						
	Tijdregistratie (i.r.t. ontwikkelen kengetallen)	x						
	Verzekeringen	x						
	Begroting boeken in CODA 2018	x						
Overig	Budgetbeheer	x						
	Actualiseren Fraude risico.	x						
	Vakliteratuur bijhouden, BBV	x						
	Afloop contracten Financien/Treasury (Provincie)	x	x	x				
	Inkoop/aanbestedingsbeleid, actualiseren	x	x					
	LOS koppelen 1 op 1 aan CODA	x						
	Aanpassen budgethoudersregeling met ondermandaatregeling	x						
	Memoriaalboekingen (actualiseren n.a.v. Management letter)	x	x	x				
	Verplichtingenadministratie	x	x	x				
Proced	Inkoop/aanbesteding (bestellers ODG, inkoopformulier)	x						
	Facturering/standenregister	x						

Informatisering

De automatisering wordt door de ODG ingekocht bij de provincie Groningen. Over de levering door de provincie van de automatisering is de ODG tevreden.

Er zijn vier zaken die ontbreken, die de ODG wil versterken:

- Bij de ODG ontbreekt een informatie/ data analist om data uit de verschillende systemen (fin, HR, LOS) te koppelen en te analyseren. Dit is nog om uiteindelijk tot een gegevens en informatie over de bedrijfsprocessen te komen. Dit heeft ook alles te maken met het nieuw geïmplementeerde systeem LOS die maakt dat de ODG steeds meer en beter in staat is om haar data te analyseren en haar klant overzichten te geven van productie en resultaat (BIG-8)
- Verder is capaciteit nodig voor het beheer van het LOS. De bedoeling is om samen met RUD Drenthe te doen, maar vraagt ook van de ODG capaciteit.
- Er is geen uitwijkmogelijkheid voor de dataopslag. Dat betekent dat bij calamiteiten bij de provincie de werkzaamheden bij ODG niet kunnen worden gecontinueerd. Dit levert een risico dat in de ogen van de ODG niet gelopen mag worden.
- Er ontbreekt capaciteit voor informatie beleid en informatiebeveiliging op een hoger plan te krijgen. Dit zou het primaire en het ondersteunende proces helpen.

Hieronder staat een totaal beeld opgenomen.

	Dienst/ product	Intern	Extern	PvE of DVO	Spelregels/ kaders/ formats	Administratie	Monitoring/ Rapportage	Advies
Netwerkinfrastructuur	Netwerk- en systeembeheer	X	X	SLA/DAP/DVA				
	Back-up en restore	X						
	Beveiliging netwerk en internettoegang	X						
	Opslagcapaciteit	X						
	Verbindingen met locaties (verlengde kabels)	X						
	telefooncentrale	X	X					
	MDM ipads (Pov ermobiel)	X	X					
	MDM iPhones	X	X					
	wifi hotspots/accespoints	X	X					
	uitw ijkbaarheid	X	X					
Werkplekinrichting (hardware)	Standaardwerkplekken (afhankelijk van de behoefte: laptop, pc, beeldscherm, terminal, toetsenbord, muis, PDA)	X	X					
	ipad beheer	X						
	thuiswerkplek (digitaal)	X						
	iphone beheer	X						
	Arbo middelen? P&O of huismeester of ICT?	X						
	Beheer telecomapparatuur en middelen	X						
	vervangingscycles + budgetbeheer	X						
Applicatiebeheer	Technisch applicatiebeheer (updates, nieuwe versies, aparte testomgeving)	X	X					
	MBa	X						
	Licentie en contractbeheer	X	X					
	implementatie en beheer HR21	X						
	Aplicatielandschap	X						
	audit applicatielandschap	X						
	Intranet en internet	X	X					
	audit licentiegebruik	X	X					
	Liza uitsaneren	X						
	inventarisatie w aterschapsoftw are	X						
Ac co	Nieuw e applicaties toevoegen	X	X					
	nieuwe accounts aanmaken	X	X					
	Intranet (nu receptie)	X	X					
	rechten op basis van rollen (autorisatieoverzicht)	X	X					
	Eherkennig machtigingsbeheer	X						
	autorisatie model (w elke standaard rechen bij indienst)	X						
	accounts verwijderen/deacteren	X	X					
Fu nti	word sjablonen beheren	X						
	informatieschermen	X						
	Opruimactie hardeschijf (ruimte) conventiebenaming	X						
	beheer informatiebeheer mailbox	X						
Gebruikerso ndersteuning	Helpdesk op werkdagen tussen 08.00-17.00 voor ondersteuning bij vragen en problemen	va	X					
	Registratie en bew aking incidenten	X	X					
	Registratie en bew aking wijzigingen	X	X					
	Registratie en bew aking objecten?							
L	Aanmaken LOS accounts	X						
	Inrichten LOS	X						
	testen LOS	X	X					
	Release LOS	X	X					
	Registratie en bew aking wijzigingen LOS	X						
	Registratie en bew aking incidenten LOS	X	X					
	uitvragen w enselijke inrichten LOS	X						
	audit privacy? lkv WBP	X						
	DAP LOS	X	X					
	Gebruikersoverleg LOS (incl notulen en voorbereiden)	X						
C	vernieuw en DAP/DVA en SLA	X	X					
	overleg structuur met provincie ICT	X	X					
Informatiea	Rapportages	X						
	- Jaarrapportage							
	- voortgangsrapportage							
	- kw artaal rapportage							
	Incidentele vragen	X						
	Informatiebeleid	X						
	Informatiebeveiligingsbeleid	X	X					

Onderdeel 2: Normatieve berekening overhead

A. Werkwijze en resultaat

In dit onderdeel wordt op basis van de totale omvang van de primaire en ondersteunende formatie van de ODG een berekening gemaakt van de benodigde ondersteunende formatie. Als basis wordt daarvoor de begroting

2017 gebruikt. Dit wordt op basis van ervaringsgegevens verdeeld over de verschillende ondersteunende taakgebieden.

In deze notitie wordt voor deze taakgebieden die worden ingekocht bij de provincie een correctie op de formatie gedaan. Dat geldt ook voor de projectgelden en de flexibele schil van de ODG.

Het resultaat is tweeledig:

- Het normatief inzicht in de ondersteunende formatie voor de ODG wordt verkregen.
- Vanwege het feit dat de taken niet allemaal zelfstandig worden uitgevoerd worden tevens de financiële afspraken met de provincie getoetst op meer economische gronden.

B. Definitie

In dit onderdeel wordt de omvang van de overhead voor de ODG nader uitgewerkt. Wij doen dat in termen van de formatie die nodig is voor de uitvoering van deze ondersteunende taken. In totaal heeft de ODG 135,3 fte aan formatie (conform de begroting 2017).

Als definitie voor overhead hanteren wij de definitie van Berenschot. In deze definitie vallen onder overhead de volgende taakgebieden: directie en management, secretariaten, financiën en control, personeel en organisatie, kwaliteit en accountmanagement, automatisering en informatisering, archivering, communicatie en juridische zaken. Berenschot hanteert voor de definitie formatie, en niet de omvang van de kosten van de formatie.

Deze bovenstaande definitie wijkt iets af van de wijze waarop deze door de ODG wordt gebruikt. De onderdelen kwaliteit en accountmanagement maken geen deel uit van de definitie zoals ODG deze gebruikt. Voor het gebruik van de definitie van Berenschot hebben wij daarvoor de formatie gecorrigeerd, uiteindelijk met 2,1 fte.

Verder hebben wij een correctie gedaan voor de ondersteunende taken van de ODG die door de provincie Groningen worden uitgevoerd. Het betreft taken voor de financiële administratie, personele en salarisadministratie en ICT taken. Op basis van de bijdrage die de ODG voor de uitvoering van de taken door de provincie Groningen betaalt, is 4,4 fte gecorrigeerd.

Doel van de bovenstaande correcties is om 'appels met appels' te vergelijken. In de onderstaande tabel staat de opbouw, inclusief de bovenstaande correcties, opgenomen.

Omschrijving	ODG - begroting 2017	ODG - gecorrigeerd
Primaire proces		
vaste formatie	130.9	130.9
correctie def. BT		-2.1
projecten	4.40	4.40
<i>Subtotaal</i>	<i>135.3</i>	<i>133.2</i>
Ondersteunende formatie		
vaste formatie	27.10	29.20
correctie def. BT		2.10
uitbestede taken		4.3
<i>Subtotaal</i>	<i>27.10</i>	<i>35.60</i>
TOTAAL	162.41	168.81
	16.7%	21.1%

De totale overhead van de ODG komt, inclusief de correcties die nodig waren om te kunnen komen tot een goede vergelijking uit op 21,1%. De kwantitatieve omvang bedraagt dan gecorrigeerd 35,70 fte.

C. Normatieve omvang formatie

De overhead van een organisatie wordt bepaald door het soort van taken die worden uitgevoerd in het primaire proces. Dat resulteert in een verschil van overhead per sector. Kijkend naar provincies, gemeenten en uitvoeringsorganisatie dan zien we dat gemiddeld de provincie de hoogste overhead heeft gevolgd door gemeenten en dan de omgevingsdiensten.

Als norm voor de overhead wordt een bandbreedte gehanteerd van een percentage van 22,5% (laag) en 25% (hoog) op de totale formatie gehanteerd. Dit zijn volgens Berenschot gangbare normen voor uitvoeringsorganisaties. Hieronder staan de vergelijkingen opgenomen.

Omschrijving	ODG	Laag	Hoog	Ontwerp 2018
Primaire formatie				
vaste formatie	130.9	131.8	131.8	131.8
correctie def. BT	-2.1	-2.1	-2.1	-2.1
projecten	4.40	4.40	4.40	4.4
<i>Subtotaal</i>	<i>133.2</i>	<i>134.1</i>	<i>134.1</i>	<i>134.1</i>
Ondersteunende formatie				
vaste formatie	29.20			34.1
correctie def. BT	2.10			2.1
uitbestede taken	4.3			4.3
<i>Subtotaal</i>	<i>35.60</i>	<i>38.9</i>	<i>44.69</i>	<i>40.5</i>
TOTAAL	168.81	172.98	178.75	174.6
		(4.17)	(9.94)	(5.79)
	21.1%	22.5%	25%	23.2%

Op basis van de uitvoering van de primaire taken (134,1 fte) zou de totale overhead bij een norm

- van 22,5% in totaal maximaal 38,9 fte zijn.
- van 25% in totaal maximaal 44,7 fte zijn.

Afhankelijk van de gekozen norm bedraagt het verschil tussen de norm voor 2018 en de ondersteunende formatie 2017 in totaal 4,17 fte minder dan wel 9,94 fte minder. Verder staat hieronder opgenomen dat de ontwerpbegroting - op basis van de definities van BT - uitkomt op 23,2%.

D. Berekening inkoop ondersteuning

Voor de vergelijking is het van belang aan te merken dat de ODG taken heeft uitbesteed. De uitvoering van de ondersteunende taken door de provincie Groningen is gegund op basis van een aanbesteding bij de verschillende deelnemers. De inschatting is dat destijds een scherpe aanbieding is gedaan voor de uitvoering van de taken. Dit kan betekenen dat de berekening van de 4,3 fte in werkelijkheid hoger is. Cijfers zijn hiervan echter niet bekend. Hieronder staat dit uitgewerkt.

Door de ODG worden verschillende overheadtaken ingekocht bij de provincie Groningen. Het betreft taken van de financiële administratie, personeels- en salarisadministratie, inkoop en ICT-dienstverlening. Hiervoor zijn verschillende contracten tussen de ODG en de provincie gesloten. De looptijd van de contracten is veelal 5 jaar (en lopen af in de periode 1 september 2018-31 december 2018).

Hieronder staat een korte toelichting opgenomen.

Omschrijving	Toelichting	TOTAAL
Financiële administratie	Treasury, financiële administratie en betalingsverkeer	€ 158.800 ¹
Personeels- en salarisadministratie	Personeels- en salarisadministratie, informatie verstrekking, managementrapportages en applicatiebeheer	
Inkoop	Begeleiden van inkooptrajecten (uurtje factuurtje)	Pm
ICT- dienstverlening	helpdesk, werkplek, telefonie, multi-functionals, netwerk, datacenter, kantoorautomatisering en primaire applicaties	€ 275.000 ²
Totaal		€ 433.800

De totale omvang van de personele dienstverlening van de provincie Groningen bedraagt ongeveer € 433.800. Dit bedrag is niet precies uit de boeken te halen omdat in de dienstverlening zowel personele kosten als zaken als licenties, software en kapitaallasten zijn opgenomen.

Voor de systematiek is het van belang dat deze kosten omgezet worden naar fictieve formatie van de ODG. Dit zijn tenslotte taken van de ODG, maar deze taken worden niet door de ODG maar door een dienstverlener uitgevoerd. Uitgaande van ongeveer € 100.000 per ondersteunende medewerker bedraagt de formatie ongeveer 4,3 fte.

¹ De totale kosten voor de SLA financiële en personeels- en salarisadministratie bedragen € 198.500. Voor de berekening is aangenomen dat 80% van de € 198.500 personeelslasten zijn voor de uitvoering van de betreffende taak. Dit is een bedrag van €158.800.

² Voor kapitaallasten staat opgenomen dat de lasten € 348.000. Dit bedrag is niet meegenomen bij de berekening van de kosten.

Raadsvoorstel

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

1. In te stemmen met de voorgestelde optimalisatie van de afvalinzameling en hiervoor een investeringskrediet van € 766.000,00 beschikbaar te stellen;
2. van dit bedrag € 250.000 ten laste te brengen van de voorziening afvalstoffenheffing, de resterende kosten worden gedekt uit meeropbrengsten en minderkosten;
3. Na één jaar de nieuwe systematiek te evalueren.

Inleiding en doel

In 2015 zijn er grote stappen gezet in het verminderen van de hoeveelheid restafval.

In mei 2016 is het "Evaluatierapport Wijzing afvalinzameling en inning afvalstoffenheffing" in de raadscommissie besproken. Hierbij zijn tevens een aantal verbeterpunten behandeld waaronder de proef in Westerlee met de inzameling van plastic en drankenkartons in minicontainers. In de raadscommissievergadering is ook gevraagd te kijken naar vermindering van de frequentie van de inzameling van restafval. Onderzocht is hoe de afvalinzameling verder geoptimaliseerd kan worden tot een robuust, flexibel en eenduidig inzamelsysteem, waarbij afval wordt gezien als grondstof. Dit is in bijgevoegde notitie uitgewerkt.

Doel van de rijksoverheid is om de hoeveelheid restafval per inwoner te verminderen tot onder de 100 kilo per inwoner per jaar. In 2014 was dit in Oldambt nog 243 kilo. In 2015 bood de gemiddelde Oldambtster 136 kilo aan en in 2016 146 kilo. Met voorgestelde maatregelen wordt verwacht de 100 kg. te benaderen.

Argumenten

De volgende optimalisatie, ingaande 1 januari 2018, wordt voorgesteld:

- Inzameling Plastic, Metaal en Drankenkartons (PMD verpakkingen) met minicontainers;
- Plaatsen ondergrondse (pers)containers voor inzameling PMD verpakkingen voor hoogbouwlocaties;
- Inzamelfrequentie rest afval verlagen naar 1 keer per 4 weken;
- Stimuleren inzameling overige retourstoffen.
- Inzet afvalcoach
- Oldambt gaat 2-3-4-5:
 - GFT inzameling iedere 2 weken
 - PMD/retourstoffen inzameling iedere 3 weken
 - Restafval inzameling iedere 4 weken
 - Papier inzameling iedere 5 weken

Van de inwoners van Westerlee, waar een proef wordt gehouden, wil 98% van de gebruikers dat de container blijft. 86 % van de gebruikers ervaart het gebruik van de container beter dan het aanbieden in zakken. Inzameling van PMD met containers vermindert de hoeveelheid zwerfvuil, geeft

Datum commissievergadering
15 mei 2017

voortgezet 17 mei 2017

Datum raadsvergadering
29 mei 2017

Onderwerp
Optimalisatie afvalinzameling

Portefeuillehouder
H.G. v.d. Aker

Contactpersoon
B. Meulman

Agendapunt
9c

Casenummer
17.00128

Documentnummer
17.0010899

een netter straatbeeld op de dagen van inzameling en vergroot de hoeveelheid gescheiden ingezameld materiaal. Uit onderzoek en ervaringen in andere gemeenten blijkt dat het gebruik van vier containers per gezin geen probleem is. In onze regio geldt dit al voor Bellingwedde, Pekela en Veendam.

Door de inzamelfrequentie van de restafvalcontainer te verlagen zal het scheidingsgedrag verbeteren.

De afvalscheiding bij hoogbouwlocaties wordt gefaciliteerd door het plaatsen van de ondergrondse containers voor PMD.

Gezien de hoeveelheid aangeboden afval en de ervaringen in andere gemeenten is de voorgestelde inzamelfrequentie voldoende, de restcontainer wordt nu gemiddeld ongeveer 8 keer per jaar aangeboden. Het blijkt dat gezinnen met meerdere kinderen in de luiers, die het afval verder goed scheiden, niet in de problemen komen. In voorkomende gevallen kan er, in overleg met de afvalcoach, maatwerk worden geleverd bijvoorbeeld door een extra pasje ter beschikking te stellen van een ondergrondse container in de omgeving. De mogelijkheid voor het gebruik van een tweede grijze container tegen betaling blijft bestaan.

Met de voorgestelde maatregelen worden de inwoners goed gefaciliteerd om het afval te scheiden, een afvalcoach kan hier eventueel bij ondersteunen.

Uit de sorteeroproeven blijkt dat er nog steeds veel herbruikbaar materiaal in de grijze container wordt aangeboden.

Neveneffecten, risico's en alternatieven

De vervuilingsgraad van met minicontainers ingezameld PMD blijkt iets hoger dan bij zakken inzameling. Ook gaat de inzameling met zakken aanmerkelijk sneller. Deze nadelen wegen niet op tegen de voordelen.

De gescheiden inzameling bij hoogbouwlocaties blijft een punt van onderzoek en aandacht.

De inzameling van alle afvalstromen en een deel van de verwerking wordt in 2018 opnieuw aanbesteed. Alleen de verwerkingscontracten voor rest en GFT-afval die in SOZOG verband zijn afgesloten lopen nog langer. De verwachting is dat door de voorgestelde maatregelen de inzamelkosten zullen dalen. De verwerkingskosten voor plastic en drankenkartons zullen wellicht iets stijgen.

De vergoeding voor plastic en drankenkartons neemt de komende jaren af. Voor 2020, 2021 en 2022 moet de vergoeding nog worden vastgesteld. De vraag is of na deze periode ook nog een vergoeding wordt betaald maar het is onwaarschijnlijk dat het landelijk opgezette systeem van inzameling en hergebruik niet langer zal worden ondersteund.

Integrale consequenties

De totale investeringskosten voor minicontainers, ondergrondse (pers)containers en promotie bedragen € 766.000. Van dit bedrag wordt € 250.000 gedekt ten laste van de voorziening afvalstoffenheffing.

De jaarlijkse kosten voor inzamelen van PMD stijgen met € 216.000 als gevolg van de optimalisatie. Naar verwachting zal door het verlagen van de inzamelfrequentie van de restcontainer de inkomsten hiervan dalen met € 70.000. Tegenover deze kostenstijging en inkomstendaling staat een meeropbrengst aan vergoeding voor plastic en drankenkartons van € 164.000. Daarnaast zullen de verwerkingskosten van restafval en de kosten voor het verstrekken van plasticzakken naar verwachting in totaal dalen met € 122.000.

De maatregelen hebben dan ook, met de onttrekking uit de voorziening, geen consequentie voor het tarief van de afvalstoffenheffing. In de bijlage is een uitgebreide toelichting opgenomen van de cijfers.

De financiering van de investering en de overige kostenverschuivingen worden meegenomen in de afvalstoffenheffing voor 2018 zoals in december door de raad zal worden vastgesteld in de afvalstoffenverordening.

Communicatie en burgerparticipatie

Inwoners worden met de voorgestelde maatregelen direct geconfronteerd met hun afvalgedrag. Ter voorkoming van weerstand moet er een intensief communicatietraject worden uitgezet. Doel daarvan is het scheppen van draagvlak door uit te leggen hoe en waarom de veranderingen worden doorgevoerd. Indien de raad positief over voorliggend voorstel besluit zal met een uitgebreid communicatietraject worden gestart: Oldambt gaat 2-3-4-5.

Vervolg

Indien de raad besluit tot het uitvoeren van de voorgestelde maatregelen zal worden gestart met de aanbesteding voor de aanschaf van de containers. Deze zullen vervolgens eind 2017 worden uitgezet. Ook de ondergrondse PMD containers zullen dan worden geplaatst zodat in 2018 met de gewijzigde inzamelsystematiek kan worden gestart.

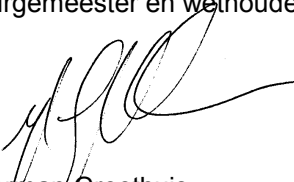
Bijlagen

Notitie: Optimalisatie Afvalinzameling Oldambt.

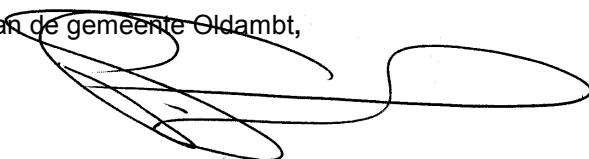
Raadsvoorstel

Winschoten, **18 april 2017**

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Herman Groothuis
Secretaris

Pieter Smit
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 18 april 2017

Besluit

1. In te stemmen met de voorgestelde optimalisatie van de afvalinzameling en hiervoor een investeringskrediet van € 766.000,00 beschikbaar te stellen;
2. van dit bedrag € 250.000 ten laste te brengen van de voorziening afvalstoffenheffing, de resterende kosten worden gedekt uit meeropbrengsten en minderkosten;
3. Na één jaar de nieuwe systematiek te evalueren.

Winschoten, 29 mei 2017

De raad van de gemeente Oldambt,

Pieter Norder
Griffier

Pieter Smit
Voorzitter

Datum raadsvergadering
29 mei 2017

Onderwerp
Optimalisatie afvalinzameling

Agendapunt
9c

Casenummer
17.00128

Documentnummer
17.0010899

OPTIMALISATIE AFVALINZAMELING GEMEENTE OLDAMBT

Er zijn de voorbije jaren grote stappen gezet in het verminderen van de hoeveelheid restafval. In deze notitie is aangegeven hoe de afvalinzameling verder geoptimaliseerd kan worden tot een robuust, flexibel en eenduidig inzamelsysteem, waarbij afval wordt gezien als grondstof. Hoe kunnen we nog meer afval "retour afzender" sturen.

Doel van de rijksoverheid is om de hoeveelheid restafval per inwoner te verminderen tot onder de 100 kilo per inwoner per jaar. In 2014 was dit in Oldambt nog 243 kilo. In 2015 bood de gemiddelde Oldambtster 136 kilo aan en in 2016 146 kilo.

De volgende optimalisatie wordt voorgesteld:

- Inzameling Plastic, Metaal en Drankenkartons (PMD verpakkingen) met minicontainers;
- Plaatsen ondergrondse (pers)containers voor inzameling PMD verpakkingen voor hoogbouwlocaties;
- Inzamelfrequentie Rest afval verlagen naar 1 keer per 4 weken;
- Stimuleren inzameling overige retourstoffen.
- Inzet afvalcoach.
- Oldambt gaat 2-3-4-5
GFT iedere 2 weken
PMD/retourstoffen iedere 3 weken
Restafval iedere 4 weken
Papier iedere 5 weken

Inzameling Plastic en Drankenkartons met minicontainers

Ondanks dat de gescheiden inzameling van kunststoffen en drankenkartons succesvol is gestart, worden er door inwoners nog steeds klachten geuit. Deze klachten hebben voornamelijk betrekking op de vraag waar de zakken bewaard moeten worden en over het rommelige straatbeeld op de dagen van inzameling. Veel gemeenten gaan over op gebruik van een minicontainer en de reacties hierop zijn positief. Het is een extra serviceverlening op maat van de gemeente die het scheidingsgedrag zal stimuleren en waardoor het verwaaien van zakken voorgoed tot het verleden laat behoren.

Het merendeel van de gemeente bestaat uit laagbouw met minicontainers voor de stromen restafval, gft en papier. Over het algemeen zijn burgers graag bereid, daar waar de ruimte geen probleem is, meerdere minicontainers te gebruiken. Uit onderzoeken, onder meer uitgevoerd door ROVA in Zwolle, blijkt dat in het landelijk gebied het gebruik van drie of vier minicontainers per aansluiting voor de meeste burgers geen probleem is. Er zijn steeds meer gemeentes die van de inzameling met behulp van zakken afstappen en de burger de mogelijkheid geven op basis van vrijwilligheid een extra mini-container voor de afvoer van drankenkartons en kunststoffen te nemen. In de omgeving zijn dit bijvoorbeeld Bellingwedde, Pekela, Veendam en Vlagtwedde.

De hoeveelheid ingezameld drankenkartons en kunststof neemt door de inzet van minicontainers verder toe ten opzichte van de inzameling met zakken. Bovendien is dit een duurzame oplossing, omdat er geen zakken meer geproduceerd hoeven te worden die bijna direct weer worden weggegooid om te worden gerecycled.

Voordeel is ook dat de zakken niet meer in de garage, schuurtje enz. bewaard hoeven te worden. Eventueel kunnen huishoudens ook een extra container delen.

Op 1 september 2016 is gestart met een pilot voor alle 600 adressen in Westerlee met minicontainers met een inhoud van 240 liter voor de inzameling van plastic en drankenkartons. Gekozen is voor grijze containers met oranje deksel zodat de container herbruikbaar is indien de proef geen vervolg krijgt.

Het contactcentrum van Synergon heeft een telefonisch klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd onder 187 inwoners van Westerlee. De uitkomsten van het onderzoek waren heel duidelijk.

Slechts 3 inwoners gaven aan de container niet te gebruiken waarvan 2 de container delen met de buren. 86% van gebruikers ervaart het gebruik van de container beter dan het aanbieden in zakken en 98% van de gebruikers wil graag dat de container blijft. Dit is dus inclusief bewoners die een relatief kleine tuin hebben in een zogenaamd rijtjeshuis of bejaardenwoning.

De vervuilingsgraad van met minicontainers ingezameld plastic blijkt iets hoger dan bij zakken. Optisch gezien heeft de in Westerlee ingezameld afval dezelfde kwaliteit als voorheen.

De inzameling met mini containers gaat aanmerkelijk langzamer dan met zakken. De inzameltijd wordt minimaal verdubbeld, dit blijkt ook uit de proef in Westerlee.

Voorstel is de PMD container en de overige herbruikbare goederen 1 keer per 3 weken in te zamelen. De ervaring in andere gemeenten leert dat één keer per vier weken onvoldoende is en één keer per twee weken erg ruim. Uit de proef in Westerlee (waar nu 1 keer per twee weken wordt ingezameld) is de vullingsgraad als volgt: 12% van de containers is voor een kwart vol, 34% van de aangeboden containers is half vol, 25% is voor $\frac{3}{4}$ deel gevuld en 29% is helemaal vol. Hieruit kan worden geconcludeerd dat een groot deel van de gezinnen een frequentie van 1 keer per maand onvoldoende is.

Omdat de inzamelroute in Westerlee voor de proef niet als aparte route werd gereden zijn er geen exacte gegevens bekend over de hoeveelheid ingezameld materiaal. Wel is duidelijk een stijging te zien wat de ervaringen in andere gemeenten bevestigt.

Gezien de ervaringen wordt voorgesteld alle bewoners die beschikken over een grijze mincontainer ook een container voor plastic en drankenkartons aan te bieden. Het gaat hierbij om 16.100 aansluitingen. Minus de containers die al in Westerlee zijn verstrekt gaat het hierbij dus om maximaal 15.500 containers.

Het contract voor de inzameling en verwerking van plastic en drankenkartons loopt nog tot 1 januari 2019. Bij de nieuwe aanbesteding kan dan optimaal worden geprofiteerd van de voorgestelde wijzigingen en eventuele verbeterpunten worden meegenomen.

Hoogbouw

Voor hoogbouwlocaties, voornamelijk in Winschoten, is de minicontainer geen oplossing i.v.m. ruimtegebrek.

Voorgesteld wordt om in Winschoten ondergrondse perscontainers voor PMD afval te plaatsen. Deze perscontainers zijn relatief duur, maar er kan wel een grote hoeveelheid materiaal in worden verzameld. Deze containers zijn gepland naast de glas- en textielcontainers

- in Winschoten Zuid bij de Spar
- op het parkeerterrein Liefkenshoek
- bij de Jumbo/Aldi aan de Heemskerkstraat
- in Winschoten Noord bij de Plus
- in de bomen Buurt aan de Prunuslaan.

Verder is voorzien in plaatsing van 1 container op het Vredenhovenplein in Scheemda. Ervaring elders heeft geleerd dat plaatsing naast een restafvalcontainer bij de hoogbouwlocaties niet aan te bevelen is omdat er dan meer vervuiling optreedt. Bij plaatsing naast de glas-, en textiel containers ontstaat er een soort milieupark waarvan duidelijk is dat het afval gescheiden moet worden aangeboden.

In een ondergrondse perscontainer kan ongeveer 600 kg. afval worden ingezameld. Dit is voldoende voor 720 gezinnen bij wekelijkse lediging. Als er 6 pers containers worden geplaatst kunnen er dus ruim 4000 gezinnen gebruik maken van deze voorziening. Er zijn momenteel ca. 2000 aansluitingen zonder mini containers. Ook bewoners die geen gebruik (willen) maken van de minicontainers kunnen gebruik maken van de verzamelcontainers. Geschat wordt dat in Winschoten Noord en de Bomenbuurt een normale 5 m3 ondergrondse container voldoende is.

Verplichting container

Momenteel is elke laagbouwwooning verplicht om een Rest, GFT en Papiercontainer te “beheren” ongeacht of deze al dan niet gebruikt wordt. Voorgesteld wordt dit, met de invoering van de PMD container te veranderen en alleen nog het gebruik van de rest container te verplichten. Opgemerkt wordt dat het onderscheid tussen de containers in de toekomst alleen nog gemaakt wordt door de kleur van het deksel (blauw, groen, grijs of oranje). De containers zelf worden allemaal grijs, dit heeft veel voordelen bij het voorraadbeheer.

“Omgekeerd inzamelen” in het centrumgebied van Winschoten

Een ontwikkeling die steeds meer opgang krijgt is het zogenaamde “omgekeerd inzamelen”. Hierbij worden alle herbruikbare afvalstoffen regelmatig en gratis huis-aan-huis ingezameld. Het restafval wordt weggebracht naar een ondergrondse afvalcontainer in de buurt.

Om dit systeem grootschalig in te gaan voeren in de gehele gemeente is momenteel niet realistisch gezien de grote afstanden en de investering in ondergrondse voorzieningen. In het centrum van Winschoten zijn momenteel 33 ondergrondse containers in gebruik. Door het bijplaatsen van 6 containers is er binnen een straal van 150 meter een ondergrondse container voor alle woningen in de binnenstad.

In de berekening afvalstoffenheffing van 2017 is voorzien in het plaatsen van nog eens 6 ondergrondse containers voor restafval. In de hele binnenstad van Winschoten (tussen de Beertsterstraat, Nassaustraat, Steringa Kuiperweg, Stationsweg en Mr. D.U. Stikkerlaan) kan dan worden ingezameld met ondergrondse containers. Dit betreft in totaal 2342 woningen waarvan nu nog 940 gebruik maken van een minicontainer.

Dit systeem kan op termijn worden uitgebreid naar andere dichtbebouwde woonwijken met weinig ruimte voor containers.

Gekeken wordt of de inzameling van de overige fracties kan worden verbeterd, vooral bij hoogbouw.

Inzamelfrequentie rest afval

Gezien het lage aanbodpercentage van de restcontainer (in 2016 werd een 240 liter rest container gemiddeld 8,9 keer per jaar aangeboden en een 140 liter restcontainer 7,1 keer) en de ervaringen in andere gemeenten wordt voorgesteld de frequentie van de restafvalcontainer te verlagen van 1 keer per twee weken naar 1 keer per vier weken. De frequentie van GFT en papier blijft ongewijzigd.

De verwachting is dat dit zal leiden tot nog betere afvalscheiding aangezien het service niveau voor de rest container wordt verlaagd. Uit sorteerproeven blijkt dat in de restafval container nog steeds voor herbruikbaar materiaal wordt aangeboden bv. 35% GFT, 10% papier, 17% plastic, 4% glas en 3% textiel.

Gemeenten met de inzamelsystematiek GFT elke twee weken zonder tarief, Rest elke vier weken met tarief en PMD huis-aan-huis gehaald hebben ongeveer 100 kg rest afval per inwoner per jaar. Dit zou voor Oldambt een daling betekenen van ca. 40 kg per inwoner per jaar. In onderstaande berekening is rekening gehouden met een daling van 25 kg, voor de gehele gemeente betekent dit 950 ton per jaar.

Uiteraard leidt het verlagen van de inzamel frequentie tot kostenvermindering. Het aantal te legen containers zal niet noemenswaardig wijziging maar de te rijden kilometers voor restafval zal halveren. Het inzamelcontract met van Gansewinkel, waarin is opgenomen dat GFT en Restafval afwisselend wordt ingezameld, loopt nog tot 1 januari 2019. De verwachting van de inzamelaar is dat het aanbod van GFT iets toeneemt. Het aantal benodigde uren inzet restafval vermindert niet zodanig dat er met een inzamelvoertuig minder kan worden gereden. Er komt géén formatie of auto vrij die elders ingezet kan worden. De resterende contractperiode is ook te kort om alle inzamelroutes en dagen te herzien. Opgemerkt wordt dat met de invoering van het tarief voor de restcontainer, en daarmee een verlaging van het aanbod van de grijze containers, de kosten voor de inzameling wel zijn verlaagd.

Metalen

De inzameling van PMD (Plastic Metaal en Drankenkartons) in 1 container is redelijk standaard. Ook de scheidingsfabrieken waar het ingezameld materiaal wordt verwerkt zijn hierop ingericht. Het is voor de hand liggend om hier ook in Oldambt voor te kiezen. Opgemerkt wordt dat deze container alleen bestemd is voor verpakkingen. De verwerking en recycling wordt gefinancierd door het verpakkende bedrijfsleven. Dit betekent dat bad eendjes maar ook metalen niet zijnde blik niet in de PMD container

mogen. Dit vraagt om een goede voorlichting, begin hiervan is, te spreken over de PMD-verpakkingen container.

Inzamelfrequentie papier

Papier wordt nu door scholen, verenigingen en kerken 1 keer per maand ingezameld. 1 keer per maand is planning technisch geen handige periode. Soms zit er vier en soms vijf weken tussen twee inzamelrondes.

Voorgesteld wordt 1 keer per vijf weken papier te gaan inzamelen. Dit heeft als voordeel dat er 1,5 minder inzamelrondes per jaar zijn en daardoor zijn er minder vrijwilligers nodig, minder inzamelkosten en minder CO2 uitstoot.

De hoeveelheid papier zal niet veranderen en dat eens per vijf weken voldoende is blijkt uit het feit dat dit nu soms ook al het geval is.

Nadeel is dat de vaste inzamel dag in de maand, bijvoorbeeld de derde donderdag, verdwijnt. De inzameling zal nog wel altijd op donderdag blijven. De inzamel dagen worden gecommuniceerd via de afvalkalender en afvalapp. Deze worden nog belangrijker.

Overige retourstoffen

Synergion zamelt momenteel separaat elke twee weken de volgende afvalstoffen in: textiel, metaal (blik), kleine elektronische apparaten, frituurvet/olie en harde kunststoffen.

In onderstaande tabel zijn de ingezamelde hoeveelheden in kilo in 2014, 2015, 2016 en de prognose indien onderstaande verbetervoorstellen worden uitgevoerd.

	2014	2015	2016	Prognose
Metalen	20.193	54.578	62.762	10.000*
Kleding	2.474	9.440	9.600	15.000
Klein WEB	0	27309	30.420	46.000
Frituurvetten	0	9299	11.800	15.000
Harde kunststoffen	0	42896	41.288	50.000
Boeken				18.000
Speelgoed				3.000

* zonder blik, gaat bij PMD verpakkingen

Het blijkt dat ca. 50% van de gezinnen gebruikt maakt van de mogelijkheid metaal enz. aan te bieden aan de kringloopwagen. De inzameling van de overige retourstoffen blijkt lastig te communiceren. Een van de redenen hiervan is dat er geen inzamelmiddel beschikbaar wordt gesteld zoals een container of een inzamelzak. Burgers dienen zelf voor een doos of bak te zorgen waarin het afval wordt aangeboden. Dit wordt als lastig ervaren.

Om de inzameling van de overige retourstoffen onder de aandacht te brengen, is het idee een emmer te verstrekken met hierop aangegeven welke afvalstromen kunnen worden aangeboden als retourstof en wanneer. Hiervoor kan de emmer gebruikt worden maar dit is niet verplicht. Zo wordt de inzameling van retourstoffen op een ludieke wijze gepromoot.

Elders in het land zijn inzamelsystemen bedacht met speciale zakken voor boeken en speelgoed. Dit blijkt goed te werken maar erg duur te zijn. Door deze fracties toe te voegen aan de bestaande systematiek zijn er weinig meerkosten en wordt, naar schatting, ruim 20 ton afval hergebruikt.

De herbruikbare kleding, kleine apparaten, boeken en speelgoed worden in het activiteitscentrum van Werkpro aan de Zeefbaan in Winschotens geïnspecteerd, zo nodig gereinigd en/of gerepareerd en te koop aangeboden in de kringloopwinkel Goud Goed. Niet te verkopen afval wordt zoveel als mogelijk gescheiden in diverse afvalstromen.

Werk Pro zamelt al jaren kringloopgoederen in van inwoners van de gemeente Oldambt. Ongeveer 77 ton goederen per jaar krijgt zo een tweede leven.

Voorstel

- De inzamelfrequentie van overige retourstoffen te verlagen naar 1 keer per 3 weken;
- De inzameling van retourstoffen extra te promoten;
- De volgende fracties in te zamelen: kleding, klein WEB, Frituurvet/olie, boeken, speelgoed, metalen (geen blik/verpakkingen) en harde kunststoffen (emmers e.d.).

Afvalcoach

Steeds meer gemeenten overwegen de inzet van afvalcoaches. Een persoonlijke benadering om burgers te informeren en te motiveren om hun afval goed te scheiden. Het blijkt een erg effectief middel te zijn. De opzet is dat de baan van afvalcoach tijdelijk is als re-integratie traject. Hierdoor blijven de kosten beperkt.

Een aantal gemeenten werkt al met afvalcoaches bijvoorbeeld Veendam en Pekela. Afval scheiden is niet moeilijk, maar soms is het handig dat je gewoon even een vraag kan stellen. De afvalcoach is daar speciaal voor.

De afvalcoach kan alles vertellen over afval inzamelen en geeft tips of advies over het sorteren van afval
Ook kan de afvalcoach controleren op vervuiling van de PMD en/of GFT container.

Luiers

Luiers zijn de grootste afvalstroom die nog niet gescheiden wordt ingezameld. Er zijn diverse initiatieven op dit vlak maar die hebben nog niet geleid tot een concrete oplossing. Inmiddels wordt er wel gestuurd vanuit het ministerie van I&M wat hopelijk snel leidt tot een goede oplossing.

Financiën

Investering

Minicontainers	€ 612.250,00
Ondergrondse pers containers	€ 100.000,00
Ondergrondse containers	€ 18.000,00
Promotie	€ 25.000,00
Onvoorzien en afronding	€ 10.750,00
	<u>€ 766.000,00</u>

Hogere exploitatielasten/ lagere inkomsten:

Kapitaallasten:		
afschrijving 10 jaar	€ 76.600,00	
rente 3,5%	€ 26.810,00	
		€ 103.410,00
Legen en onderhoud ondergrondse containers	€ 10.000,00	
Meerkosten inzameling PMD	€ 55.000,00	
Meerkosten verwerking PMD	€ 71.000,00	
Afvalcoach	€ 10.000,00	
Lagere inkomsten aanbieden rest container	€ 70.000,00	
		€ 216.000,00
		<u>€ 319.410,00</u>

Lagere exploitatielasten/ hogere inkomsten:

Meeropbrengsten plastic	€ 145.000,00	
Meeropbrengsten drankenkartons	€ 19.000,00	
Verminderde verwerkingskosten restafval	€ 62.000,00	
Lagere kosten aanschaf en bezorgen zakken	€ 60.000,00	
		<u>€ 286.000,00</u>
Saldo		<u>€ 33.410,00</u>

Per aansluiting is dit een toename van de afvalstoffenheffing van € 2,00.

De stand van de voorziening afvalstoffenheffing is op dit moment € 450.000. De voorziening muteert middels het jaarlijkse saldi tussen werkelijke lasten inzameling huishoudelijke afvalstoffen en de baten afvalstoffenheffing. De voorziening wordt gebruikt om niet begrote tegenvallers op te vangen en voor tariefsegalisatie om grote schommelingen in het tarief te voorkomen. Gelet op de aanwending van de voorziening in de afgelopen jaren is een voorziening van € 200.000 voldoende.

Voorgesteld wordt om € 250.000 van de voorziening aan te wenden ter dekking van de investering.

De berekening ziet er dan als volgt uit:

De berekening ziet er dan als volgt uit:

	€	
Investering	766.000,00	
	€	
Dekking tlv voorziening	250.000,00	
	€	
	<u>516.000,00</u>	
Kapitaallasten:		
afschrijving 10 jaar	€ 51.600,00	
rente 3,5%	€ 18.060,00	
		€ 69.660,00
Hogere lasten/lagere inkomsten		<u>€ 216.000,00</u>
		€ 285.660,00

Door de investering op deze manier te financieren zal de afvalstoffenheffing niet stijgen.

De inzameling van alle afvalstromen wordt in 2018 opnieuw aanbesteed. De verwachting is dat door de voorgestelde maatregelen de inzamelkosten zullen dalen. De verwerkingskosten voor plastic en drankenkartons zullen wellicht iets stijgen.

De vergoeding voor plastic en drankenkartons neemt de komende jaren af. Voor 2020, 2021 en 2022 moet de vergoeding nog worden vastgesteld. De vraag is of na deze periode ook nog een vergoeding wordt betaald maar het is onwaarschijnlijk dat het landelijk opgezette systeem van inzameling en hergebruik niet langer zal worden ondersteund.

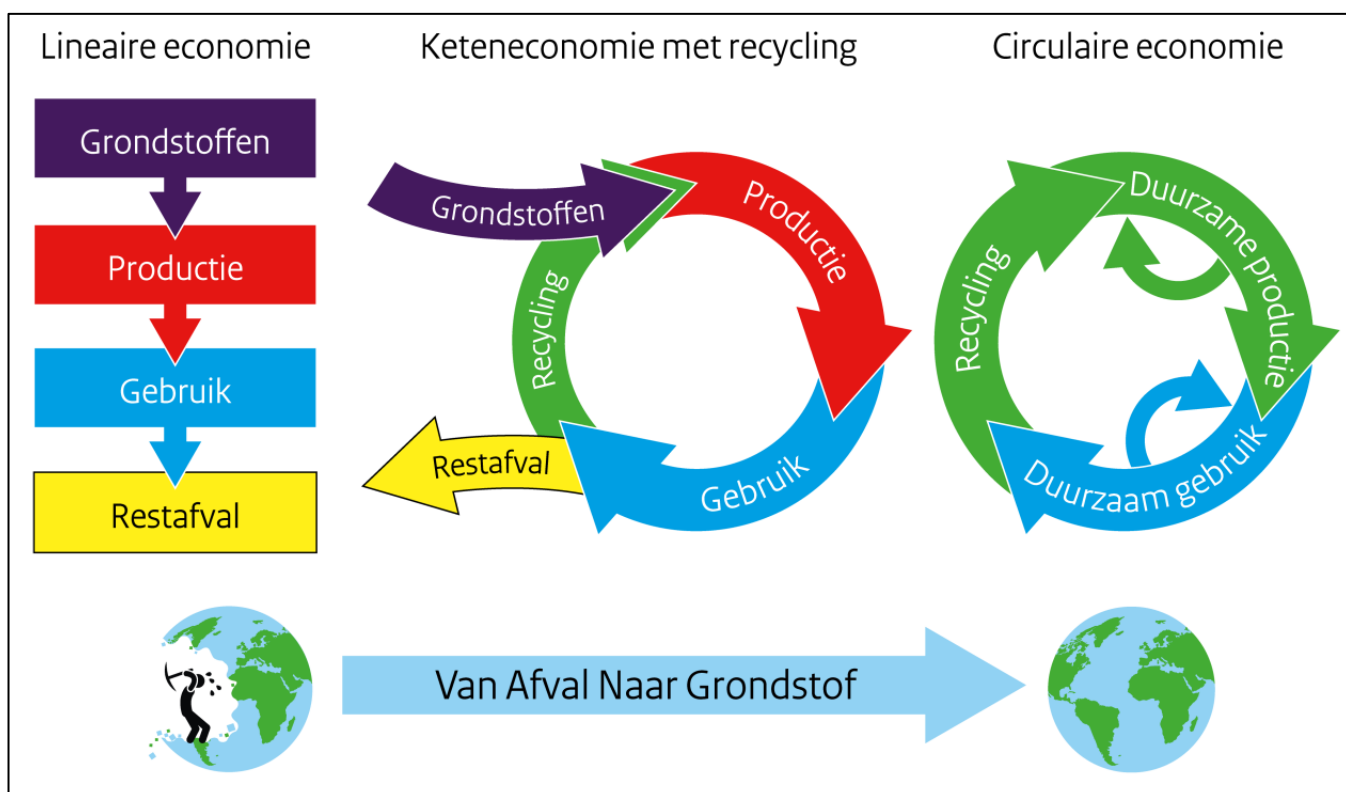
Het tarief voor de afvalstoffenheffing 2018 wordt in het najaar definitief door de gemeenteraad vastgesteld in de belastingverordening.

Planning

Alle contracten voor het inzamelen en verwerken van de diverse afvalstromen (ook van het afvalbrengstation) eindigen op 31 december 2018. In 2018 zal dit dus moeten worden aanbesteed. Door op 1 januari 2018 te starten met de nieuwe inzamelssystematiek kan hier bij de aanbesteding in april 2018 rekening worden gehouden met de eerste ervaringen.

- Raadsbesluit	29 mei 2017 (11-4 college of 18-4)
- Aanbesteding aanschaf containers	juni-augustus 2017
- Communicatie	november 2017 - maart 2018
- Uitzetten mini containers	december 2017
- Plaatsen ondergrondse containers	november-december 2017
- Legen PMD containers 1 keer per drie weken	januari 2018
- Verlagen frequentie restafval	januari 2018
- Evaluatie nieuwe inzamelssystematiek	maart 2018
- Aanbesteding afvalinzameling	april-september 2018

Uiteraard zal er gedurende het gehele traject intensief gecommuniceerd moeten worden: Oldambt gaat 2-3-4-5.

Raadsvoorstel

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- Een gemeentelijke revolverend fonds Duurzaamheidsleningen in te stellen en hiervoor een bedrag beschikbaar te stellen van € 125.000,- en hiertoe 'de Verordening Duurzaamheidslening gemeente Oldambt' vast te stellen.
- Daarnaast in afwijking van het eerder genomen raadsbesluit d.d. 30 januari 2017 betreffende deelname in het revolverend fonds particuliere woningverbetering van de provincie Groningen een bedrag ter beschikking te stellen vanuit de algemene reserve van € 125.000,- bestemd voor de cofinanciering in het 'revolverend fonds particuliere woningverbetering' van de provincie Groningen en € 25.000,- bestemd voor het gemeentelijke revolverend fonds Duurzaamheidsleningen.
- Een bedrag van € 100.000,- van de lopende rekening van de SVn te bestemmen voor het gemeentelijke revolverend fonds Duurzaamheidsleningen.

Inleiding en doel

In de raadsvergadering van 30 januari 2017 heeft uw raad besloten in te stemmen met deelname in het 'revolverend fonds particuliere woningverbetering' van de provincie Groningen voor verbetering, verduurzaming en levensloopbestendig maken van particuliere woningen. Voor de invoering van een lening voor verbetering, verduurzaming en levensbestendig maken van particuliere woningen heeft de raad een bedrag beschikbaar gesteld van € 150.000,-. Dit bedrag wordt gedekt uit de algemene reserve.

Door deelname in het revolverend fonds particuliere woningverbetering komt door de "cofinanciering" van de gemeente met € 150.000,- totaal een bedrag van € 300.000,- beschikbaar voor het verstrekken van leningen ten behoeve van particuliere woningverbetering in de gemeente Oldambt.

In het raadsvoorstel van 30 januari 2017 wordt gesproken dat ten behoeve van financiering van energiebesparende maatregelen ook een beroep gedaan kan worden op het provinciale fonds.

Nadat het besluit genomen is, is opnieuw overleg gevoerd met de provincie en SVn (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten) over de uitvoering van de deelname van de gemeente Oldambt aan het fonds.

Gebleken is dat de voorwaarden voor het verstrekken van leningen uit het fonds van de provincie zodanig zijn dat enkel energiebesparende maatregelen niet gefinancierd kunnen worden.

Het fonds kan worden ingezet ter bevordering van een duurzame en toekomstbestendige woningvoorraad. Het gaat erom, om eigenaren van

Datum commissievergadering
15 mei 2017

Datum raadsvergadering
29 mei 2017

Onderwerp
duurzaamheidsfonds

Portefeuillehouder
Ricky van den Aker

Contactpersoon
Roelof Eilders

Agendapunt
9d

Casenummer
17.00127

Documentnummer
17.0010967

leegstaande woningen en woningen met een onderhoudsachterstand te stimuleren hun woning op te knappen en/of te verduurzamen. Het provinciale 'revoluerend fonds particuliere woningverbetering' is inzetbaar aanvullend op andere bestaande regelingen, waaronder bijvoorbeeld het Nationaal Energiebespaarfonds, waardoor tegelijkertijd ook het duurzaamheidsaspect mee wordt genomen.

Doel van dit raadsvoorstel is om een besluit te nemen over het instellen van een gemeentelijk revoluerend fonds Duurzaamheidsleningen.

Argumenten

Uw raad heeft 30 januari 2017 € 150.000,- ter beschikking gesteld. De bedoeling was om deze € 150.000,- in te zetten voor cofinanciering ten behoeve van het provinciale transitiefonds particuliere woningvoorraad. Met de door de provincie Groningen beschikbaar te stellen € 150.000,- kwam totaal € 300.000,- beschikbaar.

Het 'revoluerend fonds particuliere woningverbetering' van de provincie Groningen is bedoeld om aanvullend op bestaande fondsen en regelingen ingrepen in de particuliere woningvoorraad een extra impuls te geven. De SVn biedt hierbij al de mogelijkheid voor een duurzaamheidslening. Door middel van deze lening kunnen alle eigenaren van particuliere woningen een lening krijgen voor het verduurzamen van hun woning.

Om zoveel mogelijk woningeigenaren een lening te kunnen verstrekken wordt door ons het volgende voorgesteld.

- Van het in het raadsbesluit van 30 januari 2017 beschikbaar gestelde bedrag, vanuit de algemene reserve (€ 150.000,-), € 125.000,- te bestemmen ten behoeve van de cofinanciering in het 'revoluerend fonds particuliere woningverbetering' van de provincie Groningen (dit bedrag wordt dan verdubbeld door de provincie Groningen).
- Van het in het raadsbesluit van 30 januari 2017 beschikbaar gestelde bedrag, vanuit de algemene reserve (€ 150.000,-), € 25.000,- te bestemmen voor het gemeentelijke revoluerend fonds Duurzaamheidsleningen;
- € 100.000,- van de lopende rekening van SVn in te zetten voor het gemeentelijke revoluerend fonds Duurzaamheidsleningen.

Op deze wijze is er vanuit het transitiefonds particuliere woningvoorraad een bedrag van € 250.000,- beschikbaar en € 125.000,- komt dan beschikbaar voor het gemeentelijke revoluerend fonds Duurzaamheidsleningen. Totaal komt er dan € 375.000,- beschikbaar voor het verbeteren en verduurzamen van de particuliere woningvoorraad.

De gemeentelijke duurzaamheidslening maakt het voor particuliere eigenaren mogelijk om tegen aantrekkelijke voorwaarden, waaronder een lage rente (momenteel 1,6%), geld te lenen voor het treffen van energiebesparende maatregelen in en aan de eigen woning.

Voorgesteld wordt om via een revoluerend fonds dat door SVn wordt beheerd, particuliere woningeigenaren uit Oldambt een lening te verschaffen ten behoeve van de uitvoering van duurzame maatregelen. Voorbeelden hiervan zijn gevelisolatie, HR+++glas, warmtepomp of zonnepanelen.

Aanvragers kunnen minimaal € 2.500,- en maximaal € 7.499,- lenen. De ervaringen leren dat een maximum bedrag van € 7.499,- in de meeste gevallen voldoende is voor het treffen van energiebesparende maatregelen. Leningen tot een bedrag van € 7.500,- kennen een looptijd van maximaal 10 jaar. Door de beperkte looptijd van 10 jaar wordt het revoluerend fonds sneller weer gevuld waardoor er weer sneller middelen beschikbaar komen die kunnen worden aangewend voor het verstrekken van leningen.

De gemeente doet een kwalitatieve toets of de aanvrager in aanmerking komt en het investeringsplan conform de verordening is. De lening wordt toegekend onder voorbehoud van een positief kredietadvies van SVn. SVn verstrekt en beheert de duurzaamheidslening.

Woningeigenaren die hun woning willen verbeteren en verduurzamen kunnen gebruik maken van beide fondsen ('revoluerend fonds particuliere woningverbetering' van de provincie Groningen en het gemeentelijk revoluerend fonds Duurzaamheidsleningen). Dit betekent dat vanuit het 'revoluerend fonds particuliere woningverbetering' van de provincie Groningen maximaal € 25.000,- kan worden geleend voor woningverbetering en vanuit het gemeentelijke revoluerend fonds Duurzaamheidsleningen maximaal € 7.499,- kan worden geleend voor energiebesparende maatregelen.

Stappen invoering revoluerend fonds Duurzaamheidsleningen

Indien de gemeenteraad besluit een revoluerend fonds Duurzaamheidsleningen in te voeren, dienen de volgende acties te worden ondernomen:

- Verordening vaststellen zoals hieronder aangegeven;
- Fonds openen: de getekende verordening dient te worden opgestuurd naar SVn. SVn opent vervolgens de rekening courant waarop de gemeente de gelden kan storten.

Raadsvoorstel

Verordening Duurzaamheidslening gemeente Oldambt

Gevolg van het instellen van een gemeentelijke revolverend fonds Duurzaamheidsleningen is dat de gemeente een verordening dient vast te stellen.

De gemeente heeft bij het invullen van het toepassingsbereik een grote mate van beleidsvrijheid. Verschillende voorwaarden kunnen worden bepaald. De vast te stellen concept "Verordening Duurzaamheidslening gemeente Oldambt" is bijgevoegd.

Vervolgprocedure/evaluatie

Zodra er een vastgestelde verordening is, kan de SVn deze inregelen en operationeel maken. Er wordt dan een aparte rekening courant aangemaakt. Vervolgens volgt er een stortingsverzoek teneinde het fonds te activeren. Jaarlijks zal er een evaluatie plaatsvinden over het gebruik van de regeling.

Neveneffecten, risico's en alternatieven

Financieel risico voor de gemeente

Aan het verstrekken van een Duurzaamheidslening zit in principe een financieel risico. Het zou kunnen dat de woningeigenaar de rente en aflossing in de toekomst niet (meer) kan betalen.

Dat risico is echter beperkt. De SVn toetst immers vooraf de kredietwaardigheid van de aanvrager.

Integrale consequenties

Niet van toepassing

Communicatie en burgerparticipatie

Na uw besluit zal de leningsmogelijkheid breed kenbaar worden gemaakt.

Vervolg

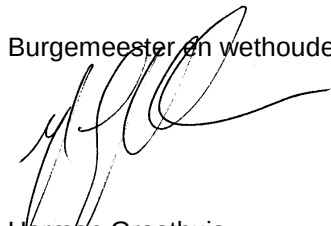
Jaarlijks zal er een evaluatie plaatsvinden over het gebruik van de regeling.

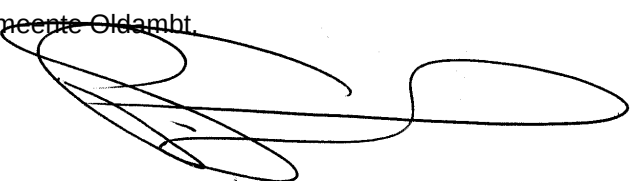
Bijlagen

- 1. "Verordening Duurzaamheidslening gemeente Oldambt".
- 2. Raadsvoorstel actualisatie klimaatbeleid en duurzaamheidsfonds
- 3. Besluit Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen; Regeling Transitiefonds Particuliere Woningverbetering

Winschoten, 18 april 2017

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt.

Herman Groothuis
Secretaris

Pieter Smit
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 18 april 2017,
gelet op artikel 147 en 149 van de Gemeentewet en de Algemene wet
bestuursrecht.

Besluit

- Een gemeentelijke revolverend fonds Duurzaamheidsleningen in te stellen en hiervoor een bedrag beschikbaar te stellen van € 125.000,- en hiertoe 'de Verordening Duurzaamheidslening gemeente Oldambt' vast te stellen.
- Daarnaast in afwijking van het eerder genomen raadsbesluit d.d. 30 januari 2017 betreffende deelname in het revolverend fonds particuliere woningverbetering van de provincie Groningen een bedrag ter beschikking te stellen vanuit de algemene reserve van € 125.000,- bestemd voor de cofinanciering in het 'revolverend fonds particuliere woningverbetering' van de provincie Groningen en € 25.000,- bestemd voor het gemeentelijke revolverend fonds Duurzaamheidsleningen.
- Een bedrag van € 100.000,- van de lopende rekening van de SVn te bestemmen voor het gemeentelijke revolverend fonds Duurzaamheidsleningen.

Winschoten, 29 mei 2017

De raad van de gemeente Oldambt,

Pieter Norder
Griffier

Pieter Smit
Voorzitter

Datum raadsvergadering
29 mei 2017

Onderwerp
Duurzaamheidsfonds

Agendapunt
9d

Casenummer
17.00127

Documentnummer
17.0010967

Verordening Duurzaamheidslening gemeente Oldambt

Doel:

deze verordening heeft als doel om regels vast te stellen om een laagrentedragende lening te verstrekken om eigenaar/bewoner van een woning in de gemeente Oldambt te stimuleren om hun woning energiezuiniger te maken (bevorderen duurzaam particuliere woningverbetering)

Juridische grondslag: artikel 147 en 149 van de Gemeentewet en de Algemene wet bestuursrecht.

Datum raadsbesluit: 29 mei 2017.

Datum bekendmaking G.V.O.P.: 7 juni 2017.

Datum bekendmaking elektronisch gemeentebblad: 7 juni 2017.

Integrale publicatie op: www.wetten.nl (regelingenbank) en website.

Datum inwerkingtreding: 8 juni 2017.

De raad van de gemeente Oldambt;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 18 april 2017;

Gelet op de artikelen 147 en 149 van de Gemeentewet en de Algemene wet bestuursrecht;

B E S L U I T:

vast te stellen de navolgende

Verordening Duurzaamheidslening gemeente Oldambt

luidende als volgt:

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. aanvraag: een verzoek aan het college om voordracht bij SVn voor een Duurzaamheidslening;
- b. aanvrager: de eigenaar die de aanvraag doet. (bij twee of meer eigenaren van één woning gelden zij gezamenlijk als aanvrager);
- c. eigenaar/bewoner: degene die volgens het kadaster de woning in eigendom heeft en die de woning op het moment van aanvraag feitelijk bewoont;
- d. de raad: de gemeenteraad van de gemeente Oldambt;
- e. het college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt;
- f. leningenplafond: het bedrag dat gedurende een bepaald tijdvak ten hoogste beschikbaar is voor het verstrekken van leningen, zoals bedoeld in deze verordening;
- g. SVn: Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten;
- h. Duurzaamheidslening: een lening die ten doel heeft om een eigenaar/bewoner te stimuleren om hun woning energiezuiniger te maken en die wordt verstrekt volgens de in deze verordening vastgestelde regels;
- i. werkelijke kosten: de kosten van materialen en werkzaamheden voor zover noodzakelijk voor het treffen van duurzame energiebesparende maatregelen, vermeerderd met de kosten van een EPA-maatwerkadvies, de kosten van een energieprestatiecertificaat, legeskosten, bijkomende kosten voor het verkrijgen van de Duurzaamheidslening en de kosten van door een deskundig vakbedrijf ter zake van deze verduurzamingsmaatregelen in rekening gebrachte arbeidsuren en verminderd met de van derden ontvangen of nog te ontvangen tegemoetkomingen in deze kosten;

Artikel 2 Toepassingsbereik

Deze verordening is uitsluitend van toepassing op bestaande woonruimte gebouwd voor 2007 in de gemeente Oldambt die geschikt en bestemd is voor permanente bewoning. Alleen voor maatregelen die behoren tot de noemer 'duurzame opwekking van energie' zoals zonnepanelen/zonneboiler geldt een uitzondering: hier is geen bouwjaar aan gekoppeld.

Artikel 3 Budget

De gemeenteraad heeft een revolverend fonds Duurzaamheidsleningen ingesteld waaruit met inachtneming van het bepaalde in deze verordening duurzaamheidsleningen kunnen worden toegekend..

Artikel 4 Duurzaamheidsleningen

1. De raad heeft een Duurzaamheidsfonds ingericht waaruit aan de in artikel 2 bedoelde eigenaar/bewoner een lening kan worden toegekend.
2. Het college is bevoegd om met inachtneming van het bepaalde in deze verordening een Duurzaamheidslening toe te kennen.

Artikel 5 Duurzaamheidsmaatregelen

1. Tot de duurzaamheidsmaatregelen worden gerekend:
 - a. gevelisolatie/spouwmuurisolatie
 - b. dakisolatie/dakisolatie i.c.m. asbestsanering
 - c. vloerisolatie
 - d. bodemisolatie/bodemisolatie i.c.m. vloerisolatie
 - e. hoogrendementsbeglazing
 - f. isolerende deuren
 - g. isolerende gevelpanelen
 - h. warmtepomp
 - i. zonneboiler
 - j. installaties voor warmteterugwinning
 - k. energiezuinige gelijkstroom pomp en/of gelijkstroomventilator
 - l. vraaggestuurde ventilatie
 - m. HRe-ketel of micr-warmtekrachtkoppeling
 - n. Hoogrendementsketel
 - o. Biomassaketel
 - p. Warmtekrachtkoppeling (WKK)
 - q. Zonnepanelen
 - r. Energiemonitor
 - s. Maatwerkadvies
 - t. Waterzijdig inregelen
2. Het college kan de in het eerste lid vermelde lijst van duurzaamheidsmaatregelen uitbreiden en/of inkorten.
3. De maatregelen genoemd in lid 1 worden nader gespecificeerd in bijlage I.

Artikel 6 De aanvraag

Een aanvraag wordt schriftelijk bij het college ingediend door middel van een daartoe beschikbaar gesteld formulier en gaat vergezeld van een opgave van:

- a. de te treffen maatregelen;
- b. de werkelijke kosten van de te treffen maatregelen evenals een financiële onderbouwing van deze opgave;
- c. waar mogelijk het energiebesparende effect van de maatregelen (EPA-maatwerkadvies);
- d. een planning van de uitvoering van de werkzaamheden;
- e. een kopie van een eventueel benodigde omgevingsvergunning (WABO).

Artikel 7 Afhandelen aanvraag

1. Het college bevestigt de ontvangst van de aanvraag binnen twee weken.
2. Indien de aanvraag niet alle gegevens bevat die het college voor het nemen van een beslissing noodzakelijk acht, stelt het college aanvrager in de gelegenheid de aanvraag binnen een termijn van vier weken te completeren.

3. Indien de aanvraag niet binnen de aangegeven termijn gecompleteerd is wordt de aanvraag door het college buiten behandeling gelaten. De aanvrager wordt hiervan op de hoogte gesteld.
4. Het college handelt de aanvragen in volgorde van binnenkomst af.
5. Het college beslist op de aanvraag binnen acht weken na de dag waarop de aanvraag compleet is ontvangen.
6. Zij kan haar beslissing eenmaal voor ten hoogste acht weken verdagen.

Artikel 8 Intrekken toekenning aanvraag

1. Het college trekt een toekenning van de aanvraag als bedoeld in artikel 11 geheel of gedeeltelijk in als:
 - a. Er niet is voldaan aan de bij of krachtens deze verordening gestelde voorschriften en/of bepalingen;
 - b. De Duurzaamheidslening is verstrekt op grond van onjuiste gegevens.
2. In geval van overtreding van de voorschriften in deze verordening de eigenaar verschoonbare redenen heeft, kan het college besluiten de bovengenoemde sanctie geheel of gedeeltelijk achterwege te laten.

Artikel 9 Afwijzen aanvraag

Het college wijst de aanvraag af, indien:

- a. het leningenplafond bereikt is of het resterende budget in de voorziening Duurzaamheidsfonds onvoldoende is om de aanvraag te honoreren.
- b. de werkelijke kosten van maatregelen naar zijn oordeel niet in redelijke verhouding staan tot het te verkrijgen resultaat.
- c. de werkelijke kosten van verduurzaming lager zijn dan het minimumbedrag zoals genoemd in artikel 13 lid 2.
- d. de aanvraag wordt ingediend na het treffen van de maatregelen.
- e. naar zijn oordeel gegronde redenen bestaan aan te nemen, dan wel vastgesteld wordt, dat niet aan de voorwaarden en bepalingen van deze verordening wordt of zal worden voldaan.

Artikel 10 Voordracht

Het college besluit aanvrager voor te dragen bij SVn voor een Duurzaamheidslening, indien uit de bij de aanvraag ingediende bescheiden blijkt, dat met het treffen van de duurzame maatregelen aantoonbaar wordt bijgedragen aan een of meer van de hiernavolgende doelen:

- a. een beperking van de energievraag, dan wel een vermindering van CO₂ uitstoot;
- b. het verhogen van het aandeel duurzame energiebronnen in de energievoorziening van de woning;

Artikel 11 Toekenning

1. De toekenning van een Duurzaamheidslening geschiedt onder voorbehoud van een positieve krediettoets van SVn.
2. Het college kan bij haar beslissing op grond van het eerste lid rekening houden met financiële steun die op grond van enige andere regeling is of kan worden toegekend.
3. SVn verstrekt en beheert een toegekende Duurzaamheidslening.

Artikel 12 Voorwaarden

1. Op de Duurzaamheidsleningen zijn van toepassing de SVn documenten 'Algemene bepalingen voor geldleningen' en de 'Productspecificaties Gemeentelijke Duurzaamheidsslening' zoals deze documenten aanwezig zijn in de SVn-informatiemap die deel uitmaakt van de deelnemingsovereenkomst tussen de gemeente Oldambt en SVn.
2. Het college kan aan de toekenning van een Duurzaamheidslening nadere voorwaarden verbinden.

Artikel 13 Kenmerken Duurzaamheidslening

1. De hoofdsom van de Duurzaamheidslening is in beginsel gelijk aan het bedrag van de door het college aanvaarde werkelijke kosten.
2. In afwijking van het eerste lid bedraagt de hoofdsom van de Duurzaamheidslening minimaal

- € 2.500,- en maximaal € 7.499,- incl. BTW per woning.
3. De looptijd van de Duurzaamheidslening bedraagt maximaal 10 jaar.
 4. Bij verkoop van de woning dient de restantschuld in zijn geheel worden afgelost.
 5. Het rentepercentage bedraagt 1,6% op jaarbasis.
 6. Vervroegde aflossing van de Duurzaamheidslening is te allen tijde boetevrij toegestaan.

Artikel 14 Bouwkrediet

Een Duurzaamheidslening komt via een bouwkrediet van SVn tot uitbetaling op basis van facturen van door derden uitgevoerde werkzaamheden, dan wel facturen van de aanschaf van zelf uitgevoerde maatregelen.

Artikel 15 Nadere regels

Het college kan voor de uitvoering van deze verordening nadere regels vaststellen.

Artikel 16 Hardheidsclausule

Indien vanwege bijzondere omstandigheden een strikte toepassing van deze verordening naar het oordeel van het college zou leiden tot een onredelijke beslissing, kan het college afwijken van het bepaalde in deze verordening.

Artikel 17 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt op 8 juni 2017 in werking.

Artikel 18 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als de “Verordening Duurzaamheidslening gemeente Oldambt”.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad van de gemeente Oldambt
d.d. 29 mei 2017.

De griffier,

De voorzitter,

Pieter Norder.

Pieter Smit

BIJLAGE I

Specificatie energiebesparende maatregelen, als bedoeld in artikel 5, lid 1 van de verordening Duurzaamheidslening gemeente Oldambt

a. Gevelisolatie/Spouwmuurisolatie

Gevelisolatie: Informatie waaruit blijkt dat de warmteweerstand (R-waarde) minimaal 3,5 m²K/W is. Volgens ISSO 82.1 wordt met een dikte van 130 mm isolatiemateriaal een warmteweerstand van 3,5 m²K/W gerealiseerd. De gevraagde kwaliteit dient te worden verklaard middels een ondertekende Verklaring Annemer/Installateur.

Spouwmuurisolatie: Informatie waaruit blijkt dat de warmteweerstand (R-waarde) minimaal 1,1 m²K/W is. Volgens ISSO 82.1 wordt met een dikte van 40 mm isolatiemateriaal een warmteweerstand van 1,1 m²K/W gerealiseerd. De gevraagde kwaliteit dient te worden verklaard middels een ondertekende Verklaring Annemer/Installateur.

b. Dakisolatie/dakisolatie i.c.m. asbestsanering

Informatie waaruit blijkt dat de warmteweerstand (R-waarde) minimaal 3,5 m²K/W is. Volgens ISSO 82.1 wordt met een dikte van 130 mm isolatiemateriaal een warmteweerstand van 3,5 m²K/W gerealiseerd. De gevraagde kwaliteit dient te worden verklaard middels een ondertekende Verklaring Annemer/Installateur.

Asbest kan voorkomen in het dakbeschot. Bij het laten plaatsen van dakisolatie zal het asbest eerst verwijderd dienen te worden. De kosten voor het verwijderen van de asbest in het dakbeschot kunnen, in combinatie met dakisolatie, meegenomen worden in de financiering. De kosten uit hoofde van asbestsanering zijn beperkt tot maximaal 50% van de totale Duurzaamheidslening. Belangrijk hierbij is een correcte werkwijze bij de asbestsanering in het dakbeschot. Bij de aanvraag dient een omschrijving van de asbestsanering aangeleverd te worden.

c. Vloerisolatie

Informatie waaruit blijkt dat de warmteweerstand (R-waarde) minimaal 3,5 m²K/W is. Volgens ISSO 82.1 wordt met een dikte van 140 mm isolatiemateriaal een warmteweerstand van 3,5 m²K/W gerealiseerd. De gevraagde kwaliteit dient te worden verklaard middels een ondertekende Verklaring Annemer/Installateur.

d. Bodemisolatie/bodemisolatie i.c.m. vloerisolatie

Het aanbrengen van hoogwaardig isolatiemateriaal op de bodem van de kruipruimte, eventueel in combinatie met hoogwaardige vloerisolatie (als onderdeel van de begane grondvloer). De warmteweerstand (R-waarde) dient minimaal 3,5 m²K/W te bedragen. De gevraagde kwaliteit dient te worden verklaard middels een ondertekende Verklaring Annemer/Installateur.

Let op: Bij bodemisolatie is over het algemeen sprake van een al dan niet geventileerde luchtlaag tussen de isolatie en de begane grondvloer. Hierdoor gaat een deel van de isolatiewaarde verloren, hetgeen tot gevolg heeft dat de isolatielaag beduidend dikker dient te zijn dan bijvoorbeeld isolatie direct onder de vloer. Controleer daarom altijd of van het product een kwaliteitsverklaring beschikbaar is en of in die specifieke toepassing, de vereiste warmteweerstand van 3,5 m²K/W wordt gerealiseerd.

e. Hoogrendementsbeglazing

Informatie waaruit blijkt dat de warmtedoorgangscoefficiënt (U-waarde) kleiner of gelijk aan 1,2 W/m²K is. De gevraagde kwaliteit dient te worden verklaard middels een ondertekende Verklaring Annemer/Installateur.

Let op! Niet alle HR++glas heeft de vereiste kwaliteit. Controleer daarom altijd de warmtedoorgangscoefficiënt in de kwaliteitsverklaring.

Bij het aanbrengen van hoogrendementsbeglazing is vervanging van kozijnen toegestaan. Indien een aluminium kozijn wordt aangebracht geldt de eis dat er informatie beschikbaar moet worden gesteld, waaruit blijkt dat de warmtedoorgangscoefficiënt (U-waarde) van het kozijnprofiel kleiner of gelijk aan 2,4 W/m²K is. Een houten of kunststof kozijn voldoet altijd.

Naast het plaatsen van nieuwe hoogrendementsbeglazing bestaat de mogelijkheid om de gevraagde kwaliteit (maximale U-waarde van 1,2 W/m²K) te behalen middels een thermische glasfolie. Dit mag zowel op bestaande, als nieuwe hoogrendementsbeglazing worden geplaatst. De glasfolie heeft sterke zonwerende kenmerken en verbetert de thermische isolatie in de winter.

f. Isolerende deuren

Informatie van de toe te passen geïsoleerde deur(en) waaruit blijkt dat tussen het voor- en achterblad van de deur(en) isolatiemateriaal aanwezig is of informatie waaruit blijkt dat de U-waarde maximaal 2,0 W/m²K is. De gevraagde kwaliteit dient te worden verklaard middels een ondertekende Verklaring Aannemer/Installateur.

Indien ten minste 65% van de oppervlakte van de deur glas is en het glas heeft een U-waarde kleiner of gelijk aan 1,2 W/m²K, wordt de deur als raam beschouwd en doet de opbouw van de rest van de deur (maximaal 35%) niet ter zake.

Indien minder dan 65% van de oppervlakte van de deur glas is, wordt getoetst op de kwaliteit van de deur (excl. glas) en op het glas. Voor het glas geldt ook hier een U-waarde kleiner of gelijk aan 1,2 W/m²K. Voor het deurgedeelte geldt dat het voor- en achterblad gescheiden zijn middels isolatiemateriaal of dat de U-waarde van de deur maximaal 2,0 W/m²K bedraagt.

g. Isolerende gevelpanelen

Informatie waaruit blijkt dat de warmtedoorgangscoefficiënt (U-waarde) maximaal 0,7 W/m²K is. De gevraagde kwaliteit dient te worden verklaard middels een ondertekende Verklaring Aannemer/Installateur.

h. Warmtepomp

Een warmtepomp die is bestemd als hoofd- of basisruimteverwarming van een woning en/of warm tapwater voor een woning en die niet primair gericht is op actieve koeling, waarbij warmte wordt onttrokken aan de bodem, het grondwater, het oppervlaktewater of de buitenlucht, of ventilatieafvoerlucht. De bron bepaalt voor een belangrijk deel het rendement.

Bij de aanvraag dient een omschrijving van de warmtepomp, voorzien van het merk en type, aangeleverd te worden.

i. Zonneboiler

Een zonneboiler is een systeem bestaande uit één of meer zonnecollectoren in combinatie met één of meer warmteopslagvaten, dat wordt ingezet om met zonne-energie tapwater te verwarmen. De energieopbrengst van een zonneboiler wordt over het algemeen uitgedrukt in GigaJoule (GJ). Hoe meer GJ, hoe hoger de opbrengst. Een hulpmiddel dat gebruikt kan worden om een goede zonneboiler te kunnen kiezen, is bijvoorbeeld 'Advies op maat' van Milieu Centraal.

Bij de aanvraag dient een omschrijving van de zonneboiler, voorzien van het merk en type, aangeleverd te worden. Voor zonneboilers zijn de volgende kwaliteitskeurmerken beschikbaar: Zonnekeur-Boiler en Zonnekeur installateur. Zonnekeur-boiler waarborgt de kwaliteit van de boiler en Zonnekeur installateur geeft aan dat het bedrijf voldoet aan bepaalde eisen inzake vaardigheid (aantoonbaar bekwaam), bedrijfsvoering conform geldende normen en voorschriften en de kwaliteit van producten. Deze keurmerken zijn geen verplichting voor de Duurzaamheidslening.

j. Installaties voor warmteterugwinning

- Warmteterugwinning uit ventilatielucht. Deze installatie dient een rendement te halen van minimaal 90%. De gevraagde kwaliteit dient te worden verklaard middels een ondertekende Verklaring Aannemer/Installateur.

- Warmteterugwinning uit douchewater. Dit is een unit om warmte uit het afgevoerde douchewater terug te winnen. Bij de aanvraag dient een omschrijving van de installatie, voorzien van het merk en type, aangeleverd te worden.

k. Energiezuinige gelijkstroom pomp en/of gelijkstroomventilator

Omschrijving van de gelijkstroom pomp en/of gelijkstroomventilator, voorzien van het merk en type, dient aangeleverd te worden.

I. Vraaggestuurde ventilatie

Omschrijving van de ventilatie-unit, CO₂-sensor en ventilatieschuiven dient aangeleverd te worden.

m. HRe-ketel of micro-warmtekrachtkoppeling

Een HRe-ketel of micro-wkk is een installatie waarbij de productie van warmte en elektriciteit vanuit eenzelfde energiebron gelijktijdig plaats vindt, met een geproduceerd elektrisch vermogen van minimaal 0,8 kWe en maximaal 5 kWe, bestemd voor ruimteverwarming van een bestaande woning en heeft een thermisch vermogen van ten minste 100% en een elektrisch rendement van ten minste 15%.

De gevraagde kwaliteit dient te worden verklaard middels een ondertekende Verklaring Aannemer/Installateur.

n. Hoogrendementsketel

CV-ketel al of niet gecombineerd met warmtapwatervoorziening, voorzien van het HR107-label. De gevraagde kwaliteit dient te worden verklaard middels een ondertekende Verklaring Aannemer/Installateur.

o. Biomassaketel

Een biomassaketel die bestemd is voor ruimteverwarming en/of de warmtapwatervoorziening van de gehele woning met een vermogen kleiner dan 50 kW. Ten aanzien van fijnstof dient de biomassaketel te voldoen aan het Activiteitenbesluit. De gevraagde kwaliteit dient te worden verklaard middels een ondertekende Verklaring Aannemer/Installateur.

p. Warmtekrachtkoppeling (WKK)

Energiebesparing met warmtekrachtkoppeling (WKK) is alleen interessant als zowel de warmte als de elektriciteit wordt gebruikt. Een elektrisch rendement van 40% wordt minimaal haalbaar geacht, waarbij bij de opwekking van elektriciteit de warmte ook wordt benut voor het verwarmen van gebouwen.

Bij de aanvraag dient een omschrijving van de warmtekrachtkoppeling, voorzien van het merk en type, aangeleverd te worden.

q. Zonnepanelen

Zon-PV-systeem, bestaande uit één of meerdere zonnepanelen met fotonvoltaïsche zonnecellen en de daarbij behorende spanningsomvormer(s). Bij een zon-PV-systeem is een opbrengst van 135 Wattpiek per m2 paneel, een algemeen gangbare basiskwaliteit. Bij de aanvraag dient een omschrijving van de zonnepanelen, voorzien van het merk en type, aangeleverd te worden.

Voor zonnepanelen is het kwaliteitskeurmerk Zonnekeur installateur beschikbaar. Zonnekeur installateur geeft aan dat het bedrijf voldoet aan bepaalde eisen inzake vaardigheid (aantoonbaar bekwaam), bedrijfsvoering conform geldende normen en voorschriften en de kwaliteit van producten. Dit keurmerk is geen verplichting voor de Duurzaamheidslening.

De kwaliteit van bovengenoemde installatie wordt uiteraard niet alleen bepaald door de installatie zelf, maar voor een belangrijk deel ook door de wijze waarop een en ander geïnstalleerd is. Als hulpmiddel om een installateur te vinden, kunt u bijvoorbeeld gebruikmaken van <http://www.vindinstallateurduurzameenergie.nl/>.

Dit is echter geen verplichting voor de Duurzaamheidslening

r. Energiemonitor

De energiemonitor is een eenvoudig plug-and-play display, uitsluitend bedoeld voor het real-time visualiseren van het actuele energieverbruik op een door de consument zelf te kiezen plek in huis. Het belangrijkste kenmerk van verbruiksmonitoring is dat actuele meetgegevens rechtstreeks vanuit de slimme meter naar een in-home display worden verzonden voor real-time visualisatie en vergelijking met eerdere verbruiksperiodes. Hiervoor is geen contract met -of abonnement bij- een (energie)leverancier vereist. Ook is aansluiting op internet niet nodig, waardoor alle -eventueel als privacy gevoelige informatie beschouwde- verbruiksgegevens 'in huis blijven' en een bedrijfszekere werking bevorderd wordt. Een energiemonitor is dus feitelijk een accessoire van de slimme meter: een laagdrempelig hulpmiddel om de nog onervaren consument via aansprekende visualisaties meer

bewust te maken van de (kosten)ontwikkeling van het eigen energieverbruik en zo te helpen bij de eerste stappen op het gebied van energiebesparing. Bij de aanvraag dient een omschrijving van de energiemonitor, voorzien van het merk en type, aangeleverd te worden.

s. Maatwerkadvies

Gecertificeerde bedrijven voor een maatwerkadvies zijn te vinden op:

http://kvinl.nl/certificaathouders/voorpagina/certificeren/certificaathouders/?brl_keuze=&no_cache=1&user_kbi_pi1%5Bbrl%5D=9500&user_kbi_pi1%5Bnaam%5D=&user_kbi_pi1%5Bplaats%5D=&user_kbi_pi1%5Bpostcode%5D=&user_kbi_pi1%5Bsubmit%5D=zoek.

Raadsvoorstel

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- De notitie actualisatie klimaatbeleid gemeente Oldambt (periode 2017 – 2020) vast te stellen;
- In te stemmen met deelname in het ‘revoluerend fonds particuliere woningverbetering’ van de provincie Groningen voor verbetering, verduurzaming en levensloopbestendig maken van particuliere woningen;
- Voor de eenmalige investeringen ten behoeve van de uitvoering van het klimaatbeleid gemeente Oldambt (periode 2017 – 2020) een bedrag beschikbaar te stellen van € 114.000,-;
- Voor de invoering van een lening voor verbetering, verduurzaming en levensbestendig maken van particuliere woningen een bedrag beschikbaar te stellen van € 150.000,-;
- Het beschikbaar te stellen bedrag van € 264.000,- te dekken uit de algemene reserve.

Inleiding en doel

Actualisatie klimaatbeleid

In 2011 is het klimaatbeleidsplan gemeente Oldambt 2011 – 2014 vastgesteld. In de afgelopen periode is gewerkt aan de uitvoering van het plan. In de notitie actualisatie klimaatbeleid gemeente Oldambt zijn de resultaten beschreven die zijn bereikt. De opgaven en doelstellingen zijn benoemd. Vervolgens zijn de speerpunten voor de komende planperiode verwoord.

In het coalitieakkoord van april 2014 worden ambities, doelstellingen uitgesproken met betrekking tot klimaatbeleid.

Het doel van de notitie is om voor de komende planperiode 2017 – 2020 te komen tot een actieplan om de doelstellingen van de gemeente Oldambt met betrekking tot de CO2 reductiedoelstellingen te gaan realiseren.

Duurzaamheidsfonds

Uw raad heeft in een motie de wens uitgesproken onderzoek te laten doen naar de mogelijkheden voor het instellen van een gemeentelijk duurzaamheidsfonds. De bestaande particuliere woningvoorraad moet worden verduurzaamd als onderdeel van de ambitie om de CO2 uitstoot terug te dringen. Een lening onder gunstige voorwaarden zal mensen aansporen om renovaties aan hun woningen uit te voeren.

Dit raadsvoorstel heeft tot doel het geactualiseerd klimaatbeleid gemeente Oldambt vast te stellen en een besluit te nemen over het instellen van een duurzaamheidsfonds.

Argumenten

De notitie actualisatie klimaatbeleid gemeente Oldambt is een weergave van het te voeren klimaatbeleid van de gemeente Oldambt voor de periode 2017 – 2020.

Met de voorliggende actualisatie wordt:

Datum commissievergadering
16 januari 2017

Datum raadsvergadering
30 januari 2017

Onderwerp
Actualisatie klimaatbeleid en
duurzaamheidsfonds

Portefeuillehouder
Ricky van den Aker

Contactpersoon
Roelof Eilders

Agendapunt
8c

Casenummer
16.00464

Documentnummer
16.0036985

- invulling gegeven aan de keuze hoe de gemeente het huidige klimaatbeleid voortzet;
- bijgedragen aan de nationale afspraken om klimaatverandering aan te pakken;
- bijgedragen aan ontwikkeling en toepassing van duurzame energietechnieken zodat ingespeeld wordt op de steeds kleiner wordende voorraad aan fossiele brandstoffen.

Met energiebesparing en toepassing van duurzame energie wordt de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen verminderd en daarmee de uitstoot van CO₂.

Bij de uitwerking van het klimaatbeleid van de gemeente Oldambt komen de volgende onderdelen aan bod:

- gemeentelijke gebouwen en voorzieningen;
- woningen;
- utiliteitsgebouwen;
- bedrijven;
- verkeer en vervoer;
- grootschalige duurzame energie-opties.

Wij willen een 'actieve' gemeente zijn voor wat betreft klimaatbeleid. Het doel is een reductie van de CO₂-uitstoot te realiseren middels haalbare en concrete maatregelen. Gekozen wordt voor een actieve houding ten opzichte van energiebesparing op meerdere gebieden. Daarbij wordt het klimaatbeleid niet alleen gezien vanuit de eigen organisatie, maar wordt ook gekeken naar mogelijkheden voor en door de gehele gemeenschap van Oldambt, zoals het bedrijfsleven, particuliere woningeigenaren en corporaties.

Bij het kiezen van projecten in het klimaatbeleid van de gemeente Oldambt wordt belang gehecht aan het volgende:

- de aandacht ligt bij zaken die er voor het klimaat daadwerkelijk toe doen;
- het klimaatbeleid is er voor en door de gemeente én de gemeenschap van Oldambt;
- belanghebbenden worden direct betrokken bij de vorming en uitvoering van dit beleid;
- de focus ligt meer op de lusten van klimaatbeleid dan op de lasten (m.a.w. we kiezen méér voor het stimuleren en belonen van goed 'klimaatgedrag', dan voor het bestraffen van fout 'klimaatgedrag');
- de gekozen maatregelen zijn concreet, haalbaar en betaalbaar;
- de gemeente Oldambt hoeft het wiel niet zelf uit te vinden. Daar waar samenwerking tot een effectiever of efficiënter klimaatbeleid kan leiden, wordt gekozen voor samenwerking;
- daar waar mogelijk worden initiatieven geïnitieerd en gestimuleerd.

Speerpunten in het klimaatbeleid van de gemeente Oldambt voor de periode 2017 – 2020 zijn:

- duurzame ontwikkeling van de eigen organisatie;
- vergroten duurzame energieopties binnen de gemeente. Met de nadruk op zonne-energie, biomassa en aardwarmte/KWO. Hieraan wordt zowel passief bijgedragen: voorlichting, faciliteren en stimuleren, als ook actief zelf investeren in bijvoorbeeld zonnepanelen. Grootschalige windturbineparken zijn geen optie, landschappelijk in te passen kleine windmolens behoren wel tot de mogelijkheden;
- meewerken aan en stimuleren van energiebesparing en duurzame energietoepassingen voor particulieren en verenigingen/ instellingen (onderzoek mogelijke subsidieverstreking);
- communicatie: voorlichting en informatieverstrekking.

Om het klimaatbeleid in de gemeente gestalte te geven en de ambities waar te maken zijn financiële middelen noodzakelijk. Echter investeren aan de voorkant levert milieuwinst op aan de achterkant. Om uitvoering te kunnen geven aan klimaatbeleid wordt structureel een bedrag van € 50.000 begroot per jaar en een eenmalige investering voorgesteld van € 114.000. Het jaarlijks begrote bedrag van € 50.000 is reeds opgenomen in de begrotingsvoorstellen.

Duurzaamheidsfonds

Algemeen

In de gemeente staan circa 18.000 woningen, waarvan 61% koopwoningen, 28% sociale huurwoningen en 11% particuliere huurwoningen. Op dit moment heeft circa 50% van de woningvoorraad in de gemeente een (indicatief) energielabel van A, B of C. Dit betekent dat meer dan helft van de bestaande woningen nog energetisch sterk te verbeteren zijn. Stimuleren, informeren en verleiden kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het energiezuiniger maken van woningen.

Een mogelijkheid om particuliere eigenaren te stimuleren is het verstrekken van (duurzaamheids)leningen onder gunstige voorwaarden.

Raadsvoorstel

Wat is een duurzaamheidslening?

Een duurzaamheidslening is een aantrekkelijke lening met een lage rente voor particuliere woningbezitters. De lening is gericht op het energiezuinig maken van de bestaande woningvoorraad. Particulieren kunnen tegen gunstige voorwaarden, zoals een lage rente, geld lenen voor het energiezuinig maken van hun woning. De gemeente kan de duurzaamheidslening inzetten om klimaatdoelstellingen te verwezenlijken. Eigen woningbezitters krijgen door deze maatregelen een energiezuiniger huis waardoor de energielasten dalen. Voor hen vallen de lasten van de duurzaamheidslening in de meeste gevallen geheel of grotendeels weg door het voordeel dat zij hebben op hun energierekening.

Welke mogelijkheden bieden zich aan?

Landelijke regeling:

De rijksoverheid biedt een 'energiebespaarlening' aan. Met de lening kunnen diverse energiebesparende maatregelen worden gefinancierd. Denk aan het isoleren van de woning of de aanschaf van een HR-ketel of een zonneboiler. Ook zonnepanelen horen tot de mogelijkheden. Voorwaarde bij zonnepanelen is dat hiervoor maximaal 50% van de lening gebruikt mag worden. De andere 50% van het leenbedrag moet geïnvesteerd worden in andere maatregelen. De lening kan gebruikt worden voor 14 energiebesparende maatregelen. Het rentepercentage bedraagt 2,6%.

Gemeenten hoeven geen financiële bijdrage te leveren. Uitvoering door rijksoverheid. Er zijn geen administratieve lasten voor gemeenten.

Gemeenten hebben geen grip op de looptijd van de regeling. Er zijn beperkende voorwaarden, gemeenten kunnen geen eigen voorwaarden stellen.

Provinciale regeling

Sinds 7 juli 2016 heeft de provincie Groningen een 'revolverend fonds particuliere woningverbetering', voor verbetering, verduurzaming en levensloopbestendig maken van particuliere woningen en voor financiële hulpmiddelen zoals restschuld en maatwerkoplossingen (voor schrijnende gevallen). De woningeigenaren in een gemeente kunnen gebruik maken van deze lening als de betreffende gemeente deelneemt in de regeling waarbij 50% cofinanciering is vereist.

Voordeel van aansluiting bij de provinciale regeling is, dat de regeling uitgevoerd wordt door de provincie. De administratieve lasten voor gemeenten zijn beperkt. De gemeente hoeft geen eigen verordening op te stellen en Gedeputeerde Staten geven een beschikking af inzake toewijzing van de lening.

Naast aanvragen voor leningen voor energiebesparende maatregelen kunnen ook leningen worden aangevraagd voor bijvoorbeeld verbetering woning of levensloopbestendig maken woning. De verwachting is dat het bij aanvragen veelal zal gaan om een combinatie van maatregelen (zowel verbetering als energiebesparing).

Kenmerken stimuleringslening provincie Groningen.

- Het bedrag van de lening is in overeenstemming met het bedrag dat door de provincie en gemeente is geaccordeerd.
- De hoofdsom van de stimuleringslening bedraagt niet minder dan € 2.500,- en niet meer dan € 25.000,- (inclusief BTW).
- De looptijd van de stimuleringslening bedraagt (maximaal) 15 jaar.
- Het rentepercentage wordt door SVn vastgesteld op het moment van het sluiten van de leenovereenkomst. Het actuele rentepercentage is 1,6%.
- De rente staat gedurende de gehele looptijd vast.
- De lening moet worden afgelost in overeenstemming met de betreffende productspecificaties.
- Van de lening wordt een overeenkomst opgemaakt.

Het bedrag dat de gemeente moet inbrengen in het revolverend fonds wordt door de provincie verdubbeld. Indien de gemeente een bedrag van € 150.000,- bijdraagt komt er totaal € 300.000,- beschikbaar voor verbetering, verduurzaming en levensloopbestendig maken van de woning.

Gemeentelijke duurzaamheidslening

SVn (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten) biedt een duurzaamheidslening aan, waarbij de deelnemende gemeente een aantal (rand)voorwaarden zelf kan bepalen.

Een SVn Duurzaamheidslening biedt gemeenten een eenvoudig en verantwoord financieringsinstrument om particuliere eigenaren te stimuleren energiebesparende maatregelen aan de eigen woning te treffen.

De gemeente stelt eerst vast voor welke particuliere woningen de lening bedoeld is. Hiertoe kan eventueel een maximale WOZ-waarde worden vastgesteld en een leeftijdsgrens voor woningen. De uiteindelijke hoogte van de hoofdsom van de duurzaamheidslening wordt door de gemeente vastgesteld, voorwaarde van SVn is dat de hoofdsom van de duurzaamheidslening minimaal € 2.500,- bedraagt en niet meer dan € 25.000,-. Ook bepaalt de gemeente welke energiebesparende maatregelen in aanmerking komen voor financiering. De voorgestelde duurzaamheidslening is een annuïteitenlening en heeft een looptijd van 10 jaar voor bedragen tot € 7.500,- en een looptijd van 15 jaar voor grotere bedragen. Het actuele rentepercentage bedraagt 1,6%.. Uw raad dient een verordening vast te stellen.

Het geleende bedrag wordt in een bouwkrediet gestort en kan altijd (geheel of gedeeltelijk) boetevrij worden afgelost.

De financiële toets die bepaalt of iemand daadwerkelijk in aanmerking komt voor de lening en het verstrekken van de lening wordt door SVn verzorgd. SVn toetst of de aanvrager voldoende kredietwaardig is.

Voordeel is dat de gemeente middels een verordening eigen voorwaarden kan opstellen voor het verstrekken van de leningen.

Een duurzaamheidslening heeft meerdere positieve effecten op de samenleving in de gemeente Oldambt. In vergelijking met de landelijke regeling is de gemeentelijke duurzaamheidslening af te sluiten onder meer gunstige voorwaarden waardoor je als gemeente nog een extra stimulans biedt.

Positieve effecten van een duurzaamheidslening zijn onder andere:

- Besparing van energie (doelstelling van dit college);
- Vermindering van uitstoot van de CO₂;
- Stimulerend effect op de lokale economie;
- Verbetering van de bestaande particuliere woningen binnen de gemeente (doelstelling van de gemeente).

Nadeel is dat de administratieve lasten in verhouding tot de landelijke en provinciale regeling hoger zijn. Het bedrag in het revolverend fonds wordt alleen door de gemeente gestort.

Beoogd effect

Particuliere huiseigenaren met behulp van de mogelijkheid van een laagrentende lening over de streep trekken om energiebesparende maatregelen in en aan de eigen woning te treffen.

Advies

Gezien de voordelen die de provinciale regeling geeft adviseren wij deel te nemen in het "revolverend fonds particuliere woningverbetering" van de provincie Groningen. Op deze wijze wordt uitvoering gegeven aan de wens om particuliere woningbezitters in de gemeente Oldambt de mogelijkheid te bieden om gebruik te maken van een lening onder gunstige voorwaarden voor het verduurzamen van hun woning. Tevens kunnen particuliere woningbezitters de lening aanwenden om hun woning te verbeteren en levensloopbestendig te maken.

Door deelname in het provinciale fonds wordt de gemeentelijke bijdrage door de provincie verdubbeld waardoor meer leningen kunnen worden afgesloten.

Financiën

Om deel te nemen in de provinciale regeling "revolverend fonds particuliere woningverbetering" adviseren wij een bedrag van € 150.000,- uit de algemene reserve beschikbaar te stellen. De leningen worden zoals vermeld terugbetaald. De aflossingen komen weer terug in het revolverend fonds en is zo weer aan te wenden voor nieuw te verstrekken leningen. De gemeente blijft de beschikking houden over het door de gemeente ingebrachte bedrag in het fonds.

Voordeel van deelname in het provinciale fonds dat totaal € 300.000,- beschikbaar komt voor verbetering, verduurzaming en levensloopbestendig maken van de woning.

Raadsvoorstel

Met dit bedrag kunnen naar verwachting circa 40 leningen verstrekt worden. De verwachting is dat het bedrag voorlopig toereikend zal zijn.
Om te beoordelen of het beschikbaar te stellen bedrag voldoende is wordt jaarlijks geëvalueerd en op basis van de uitkomsten van de evaluatie geadviseerd over bijvoorbeeld eventuele aanvulling bedragen.

Neveneffecten, risico's en alternatieven

Actualisatie klimaatbeleid

De gemeente heeft een beperkte invloed op de te behalen resultaten met betrekking tot de reductiedoelstellingen voor bijvoorbeeld CO₂. Wij zijn afhankelijk van vele partners en ontwikkelingen.

Duurzaamheidsfonds

Financieel risico voor de gemeente

Aan het verstrekken van een Duurzaamheidslening zit in principe een financieel risico. Het zou kunnen dat de woningeigenaar de rente en aflossing in de toekomst niet (meer) kan betalen.

Dat risico is echter beperkt. Het SVn toetst immers vooraf de kredietwaardigheid van de aanvrager.

Kanttekeningen:

Is dit wel een gemeentelijke taak?

Commerciële partijen bieden dergelijk lening niet aan voor met name investeringen voor het verduurzamen van de woning. Een alternatief kan zijn het zelf aanbieden van een duurzaamheidslening. SVn heeft om die reden een dergelijke lening opgezet en faciliteert gemeenten bij de uitvoering hiervan.

SVn is een fondsenbeheerder met als doel om de kwaliteit van de woningen, woonomgeving en maatschappelijk vastgoed te verbeteren, daar waar de commerciële banken het niet doen. Daarnaast is een van de kenmerken en tevens het bestaansrecht van SVn dat zij gemeenten, provincies en rijk helpen met financiële regelingen waar de markt faalt. Dat betekent eveneens onverkort dat wanneer de markt het wel op zou pakken met een vergelijkbare regeling die werkt, SVn waarschijnlijk stopt met een regeling.

Integrale consequenties

Actualisatie klimaatbeleid

De uitvoering van het klimaatbeleid raakt vele beleidsterreinen. Het is van belang dat bij het maken van keuzes per beleidsterrein een integrale afweging wordt gemaakt waarbij de klimaatdoelstellingen van de gemeente onderdeel uitmaken.

Omgevingsvisie

De gemeente Oldambt is voornemens een Omgevingsvisie op te stellen. Op 12 april 2016 hebben wij ingestemd met het projectvoorstel "opstellen Omgevingsvisie". In de Omgevingsvisie vindt een integrale afweging plaats van alle ruimtelijke aspecten die van belang zijn voor de fysieke leefomgeving. Een aantal ambities, doelstellingen en acties uit het klimaatbeleidsplan hebben ruimtelijke consequenties en dienen een plek te krijgen in de omgevingsvisie. Een uiteindelijke vastgestelde Omgevingsvisie van de gemeente Oldambt is voorzien in de loop van 2017. Gestreefd wordt naar een beknopte Omgevingsvisie waarin hoofdlijnen van het beleid worden geïntegreerd en geformuleerd zonder dat bestaand beleid wordt overschreven. U heeft in oktober 2016 ingestemd met de startnotitie voor het opstellen van een Omgevingsvisie. Deze omgevingsvisie wordt in samenspraak met de stakeholders opgesteld. Er zullen verschillende momenten van participatie worden toegepast. De stakeholders zullen actief betrokken worden.

De Omgevingswet kent verschillende instrumenten voor beleidsontwikkeling. Een "programma" is één van deze instrumenten. In een programma formuleert de overheid maatregelen voor een aspect van de leefomgeving of voor een bepaald gebied. Een programma is, anders dan bijvoorbeeld een omgevingsvisie, uitvoeringsgericht. Dat wil zeggen dat in een programma concrete uitvoering wordt gegeven aan beleidsdoelen door middel van sectorale of gebiedsgerichte maatregelen.

De notitie actualisatie klimaatbeleid gemeente Oldambt 2017 – 2020 is feitelijk zo'n programma.

Communicatie en burgerparticipatie

Actualisatie klimaatbeleid

Er is in oktober 2015 een bijeenkomst georganiseerd voor bedrijven en inwoners waar informatie is gegeven over de acties en projecten in de gemeente. Naar aanleiding van een aantal thema's is van gedachten gewisseld en is er input verkregen. Een van de uitkomsten is dat een aantal deelnemers van de bijeenkomst bereid is om deel te nemen in een klankbordgroep in de uitvoeringsfase.

Milieudoelen kunnen niet worden bereikt zonder steun en draagvlak onder inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Van belang is alle partijen voldoende te betrekken en rekening te houden met de wensen en behoeften van alle partijen. Alleen zo kan het beleid succesvol worden uitgevoerd. De notitie actualisatie klimaatbeleid gemeente Oldambt (2017 – 2020) wordt als kader gebruikt om met de belangenorganisaties dorpen en wijken, bedrijven en maatschappelijke organisaties in gesprek te gaan. De resultaten worden onder anderen verwerkt in de omgevingsvisie. De gemeenteraad zal van de voortgang op de hoogte worden gesteld en worden betrokken bij de uitwerking van de resultaten van de overleggen.

De voortgang van de acties en projecten ten behoeve van de uitvoering van het gemeentelijke klimaatbeleid wordt periodiek gerapporteerd aan de raad. Dit gebeurt in ieder geval middels de reguliere informerende bestuursrapportages (IBR's). Indien daar aanleiding toe is wordt op een ander moment gerapporteerd over de voortgang of ontwikkelingen.

Duurzaamheidsfonds

Na uw besluit zal de leningsmogelijkheid breed kenbaar worden gemaakt.

Vervolg

Duurzaamheidsfonds

Jaarlijks zal er een evaluatie plaatsvinden over het gebruik van de regeling.

Bijlagen

Bijlage A: notitie actualisatie klimaatbeleid gemeente Oldambt (2017 – 2020):

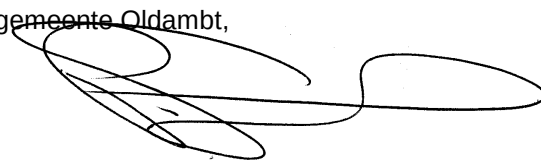
Bijlage B: Klimaatbeleidsplan gemeente Oldambt (2011 – 2014).

Winschoten, 15 november 2016

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Herman Groothuis
Secretaris

Pieter Smit
Burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 15 november 2016,

Besluit

- De notitie actualisatie klimaatbeleid gemeente Oldambt (periode 2017 – 2020) vast te stellen;
- In te stemmen met deelname in het 'revoluerend fonds particuliere woningverbetering' van de provincie Groningen voor verbetering, verduurzaming en levensloopbestendig maken van particuliere woningen;
- Voor de eenmalige investeringen ten behoeve van de uitvoering van het klimaatbeleid gemeente Oldambt (periode 2017 – 2020) een bedrag beschikbaar te stellen van € 114.000,-;
- Voor de invoering van een lening voor verbetering, verduurzaming en levensbestendig maken van particuliere woningen een bedrag beschikbaar te stellen van € 150.000,-;
- Het beschikbaar te stellen bedrag van € 264.000,- te dekken uit de algemene reserve.

Winschoten, 30 januari 2017

De raad van de gemeente Oldambt,

Pieter Norder
Griffier

Pieter Smit
Voorzitter

Datum raadsvergadering
30 januari 2017

Onderwerp
Actualisatie klimaatbeleid en
duurzaamheidsfonds

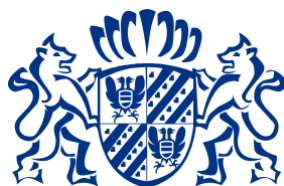
Agendapunt
8c

Casenummer
16.00464

Documentnummer
16.0036985

GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE GRONINGEN

Groningen, 4 juli 2016.

Zaaknr. : 638614
Corr. nr. : 2016-38043

Verzonden:

Overwegende:

- dat Provinciale Staten op 16 februari 2016 de kaders en uitgangspunten voor het Uitvoeringsprogramma Leefbaarheid 2016-2020 hebben vastgesteld, dat vervolgens op 24 mei 2016 door Gedeputeerde Staten is vastgesteld (zaaknummer 631219);
- dat in het Uitvoeringsprogramma Leefbaarheid 2016-2020 is voorzien in een Transitiefonds Particuliere Woningvoorraad;
- dat met dit besluit de regelingen voor subsidieverlening voor sloop en woningonttrekking (kamer 1) en het verstrekken van leningen voor particuliere woningverbetering (kamer 2) worden vastgesteld;
- dat het financiële beheer en uitvoering van de regeling (gedeeltelijk) worden ondergebracht bij SVn (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten).

Besluiten:

1. Vast te stellen de bijgevoegde Regeling Transitiefonds Particuliere Woningvoorraad (bijlage 1);
2. De Regeling Transitiefonds Particuliere Woningvoorraad vervangt onderdeel 2B van het op 24 mei 2016 vastgestelde Uitvoeringsprogramma Leefbaarheid;
3. Het Uitvoeringsprogramma Leefbaarheid, inclusief voornoemde regeling, treedt na bekendmaking in het Provinciaal Blad in werking op en werkt terug tot en met 7 juli 2016.

Groningen, 4 juli 2016.

Gedeputeerde Staten,
namens dezen:

E. Eikenaar,
gedeputeerde.

Bijlage 1

Onderdeel 2b Transitiefonds Particuliere Woningvoorraad

Doel van de regeling

Doel van de regeling is het bevorderen van een duurzame en toekomstbestendige woningvoorraad. Door de uitgevoerde ingrepen in de particuliere woningvoorraad worden problemen van leegstand en verpaupering opgelost en wordt waarde toegevoegd aan een gebied. Het kan naast woningen gaan om winkel- en bedrijfspanden (in lintbebouwing); het gaat dan om panden waarin de woon-, winkel- of bedrijfsfunctie gecombineerd is en maatschappelijk vastgoed en/of panden met een cultuurhistorische betekenis.

De regeling bestaat uit twee kamers:

1. Subsidieregeling voor cofinanciering van sloop/onttrekking van woningen.
2. Revoluerend fonds voor verstrekking van leningen voor woningverbetering.

Beschikbaar bedrag en looptijd

In totaal is van 7 juli 2016 tot en met 31 december 2019 vanuit het leefbaarheidsprogramma voor het transitiefonds € 2 miljoen euro beschikbaar, waarbij voorlopig wordt uitgegaan van een bedrag van € 1 miljoen voor het subsidiedeel en € 980.000 euro voor het verstrekken van leningen. Per subsidieaanvraag (kamer 1) is maximaal € 100.000 beschikbaar. Per lening (kamer 2) is een maximaal bedrag van € 25.000 beschikbaar. Het minimale leningsbedrag is € 2.500. De bijdrage van de provincie wordt gezien als de start van het fonds. Er vindt gedurende de looptijd overleg plaats over aanvullende financiering van andere partners en verbreding van het fonds. Na één jaar wordt geëvalueerd.

Subsidieplafond

Aanvragen voor het subsidiedeel kunnen tweemaal per jaar worden ingediend: voor 1 april en voor 1 oktober (tot uitputting van de beschikbare middelen van € 1 miljoen euro). Aanvragen voor het revolverende fonds kunnen doorlopend worden ingediend en beoordeeld (tot uitputting van de beschikbare middelen van € 980.000 euro).

Deelname gemeenten

Gemeenten worden door de provincie uitgenodigd deel te nemen aan de regeling en geven aan voor welk bedrag en welke periode zij met cofinanciering bijdragen aan de regeling. Alle gemeenten van de provincie kunnen gebruik maken van het leer- en kennisprogramma Particuliere Woningvoorraad van de provincie Groningen.

Algemene criteria

Om gebruik te kunnen maken van de subsidieregeling (kamer 1) en/of het revolverende fonds particuliere woningverbetering (kamer 2) gelden de volgende criteria:

- het project past binnen de woonvisie van de gemeente en (indien aanwezig) het regionale Woon- en Leefbaarheidsplan;
- de eigena(a)r(en) is/zijn betrokken bij het projectplan en ondersteunt/en de aanvraag;
- de financiële toets van de eigena(a)r(en) toont de noodzaak tot ingrijpen van buitenaf;
- de staat van het pand maakt duidelijk dat verbeteren of sloop nodig is; indien van toepassing worden meerdere sprongen in het energielabel gemaakt;
- aanschrijven en handhavingsbeleid werkt en is hier toegepast (er is minimaal afgewogen in hoeverre aanschrijven en handhaven effectief is);
- een subsidieaanvraag of investeringsvoorstel geeft inzicht in het project, de financiële dekking van ingrepen en het ontbrekende budget en geeft aan welk deel met subsidie en/of welk deel met een lening gedekt kan worden;
- er wordt gebruik gemaakt van reeds ontwikkelde instrumenten voor de aanpak van de particuliere woningvoorraad (onder andere beschreven in het *Gronings Gereedschap*¹);

¹ Provincie Groningen, *Gronings Gereedschap, Experimentenjaar 2014. Particuliere Woningvoorraad in Groningse krimpregio's*. www.groningsgereedschap.nl

- om voor subsidie (kamer 1: maximaal € 100.000) of een lening (kamer 2: minimaal € 2.500 en maximaal € 25.000) in aanmerking te komen is deelname van de betreffende gemeente aan de regeling en 50% cofinanciering van de gemeente vereist; deze cofinanciering kan ook door de gemeente vanuit andere bronnen worden bijeengebracht;
 - gemeenten kunnen aanvullende voorwaarden stellen aan de bij de aanvraag betrokken partijen;
 - de aanvraag is in overeenstemming/niet in strijd met Europese staatssteunregels
 - a. *de subsidie vormt, naar het oordeel van Gedeputeerde Staten, geen steunmaatregel in de zin van artikel 107, eerste lid, van het VWEU, die onverenigbaar is met de gemeenschappelijke markt.*
 - b. *Ten aanzien van de subsidieaanvrager bestaat geen uitstaand bevel tot terugvordering volgend op een eerdere beschikking van de Europese Commissie, waarin de steun onrechtmatig en onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt is verklaard.*
- Om strijd met staatssteunregelgeving te voorkomen, kunnen de in het Uitvoeringsprogramma Leefbaarheid genoemde bedragen en percentages worden aangepast.

Kamer 1: Subsidieregeling sloop en woningonttrekking particuliere woningvoorraad

Aanvragers: gemeente of bewonersorganisatie in de vorm van een rechtspersoon, zoals een stichting/vereniging, die één of meerdere woningen wil slopen of op andere wijze aan de voorraad wil onttrekken.

Rankingcriteria subsidieregeling

Bij over-inschrijving gelden de volgende wegingscriteria:

- de mate waarin sprake is van (dreiging van) een ernstige situatie van leegstand en/of verpaupering van een gebied, met een negatieve doorwerking op het betreffende dorp/de betreffende wijk/stad;
- de mate waarin de aanpak een oplossing biedt voor de achteruitgang van leefbaarheid.

Werkwijze besluitvorming

1. De aanvraag wordt ingediend bij het College van Gedeputeerde Staten en bevat een kostenraming op basis van offertes van een of meerdere aannemers en/of sloopbedrijven of op basis van de standaardssystematiek kostenramingen.
2. Een adviesteam toetst alle aanvragen aan de hand van de criteria van deze regeling en brengt advies uit aan het beslisteam. Het adviesteam bestaat uit drie deskundigen (aandachtsgebieden financiën, woningmarkt, krimp) en een voorzitter zonder stemrecht.
Het adviesteam en aanvragers kunnen de hulp inroepen van de Coalitie Particuliere Woningvoorraad². Het adviesteam kan bewonersorganisaties ondersteuning bieden of adviseren bij een afwijzing van een project- of startaanvraag.
3. Een beslisteam, waarin de gedeputeerde leefbaarheid zitting heeft en alle aan de regeling bijdragende leden (kunnen) zijn vertegenwoordigd, besluit op basis van de adviezen of de aanvragen voor honorering/weigering worden voorgedragen aan Gedeputeerde Staten.
4. Gedeputeerde Staten geven de beschikking (of weigering) af voor de provinciale bijdrage aan de gemeente/aanvrager onder voorwaarde van (gemeentelijke) cofinanciering. Op een provinciale subsidiebeschikking is de Kaderverordening subsidies provincie Groningen 1998 van toepassing evenals de Beleidsregel Rijkssubsidiekader.
5. De subsidieontvanger dient de inhoudelijke en financiële verantwoording) over de uitgevoerde werkzaamheden in bij Gedeputeerde Staten, overeenkomstig de gestelde voorwaarden in de beschikking (op basis van de geldende Kaderverordening subsidies en de Beleidsregel Rijkssubsidiekader). Na materiële controle door de provincie betaalt de provincie de subsidie uit. Indien de uitgevoerde werkzaamheden geheel of gedeeltelijk afwijken van het ingediende plan kan dit aanleiding zijn om de hoogte van de toegekende subsidie geheel of gedeeltelijk te herzien.

² Coalitie Particuliere Woningvoorraad in opbouw: NVM, Bouwend Nederland Noord, Rabobanken, Groningse woningcorporaties, BNG, Kadaster, SVn, ministeries van BZK en I&M, stuurgroepen RWLP's, provincie.

Kamer 2: Revolverend fonds particuliere woningverbetering: voor verbetering, verduurzaming en levensloopbestendig maken van particuliere woningen en voor financiële hulpmiddelen zoals restschuld en maatwerkoplossingen (voor schrijnende gevallen).

Aanvragers: eigenaren koopwoningen (al dan niet georganiseerd in een vereniging/stichting).

Werkwijze besluitvorming

1. De eigenaar die zijn woning wil aanpassen/verbeteren met behulp van een SVn-lening vergewist zich van de instemming en cofinanciering van de (aan de regeling deelnemende) gemeente.
2. Daarop dient de eigenaar een compleet SVn-aanvraagformulier in bij het College van Gedeputeerde Staten op basis van een kostenraming voorzien van offertes van een aannemer en/of installateur of andere uitvoerder.
3. Een adviesteam toetst de aanvraag aan de hand van de criteria van deze regeling (voor particuliere woningverbetering) en brengt advies uit aan het beslisteam. Het adviesteam bestaat uit drie deskundigen (aandachtsgebieden financiën, woningmarkt, krimp) en een voorzitter zonder stemrecht. *Het adviesteam en aanvragers kunnen de hulp inroepen van de Coalitie Particuliere Woningvoorraad.*
4. Een beslisteam, waarin de gedeputeerde leefbaarheid zitting heeft en alle aan de regeling bijdragende leden (kunnen) zijn vertegenwoordigd, neemt een besluit over het advies over de aanvraag en draagt vervolgens een advies voor aan Gedeputeerde Staten.
5. Gedeputeerde Staten geven een beschikking af inzake toewijzing (of afwijzing) van de lening, onder voorwaarde van cofinanciering van de gemeente en onder voorwaarde dat een leningovereenkomst met SVn wordt gesloten. SVn ontvangt een kopie van de beschikking. De financiële toets wordt gedaan door SVn. Als de toets leidt tot een positieve kredietbeoordeling, brengt SVn een offerte uit. SVn verstrekt op basis van deze offerte een consumptieve of hypothecaire lening, waarvan de kosten worden verdeeld tussen de rekeningen van de provincie en de desbetreffende gemeenten.
6. Na acceptatie van de offerte door de aanvrager wordt de lening gestort in een bouwdepot. SVn verstrekt en beheert een toegewezen lening.
7. Voorwaarden SVn
Op stimuleringsleningen zijn de algemeen geldende bepalingen van SVn voor geldleningen van toepassing: "Algemene bepalingen voor geldleningen", de "Productspecificaties (Gemeentelijke) Stimuleringslening", "Procedures Stimuleringslening", "Uitvoeringsregels (Gemeentelijke) Stimuleringslening", "Productspecificaties Bouwkrediet" en "Toelichting op een Stimuleringsregeling", zoals die op het moment van toewijzing zijn opgenomen in de dan geldende SVn Informatiemap, die deel uitmaakt van de Deelnemingsovereenkomst tussen provincie Groningen en SVn dan wel door SVn worden uitgereikt aan de aanvrager voor het sluiten van de overeenkomst van geldlening.
8. Kenmerken stimuleringslening
 - Het bedrag van de lening is in overeenstemming met het bedrag dat door de provincie en gemeente is geaccordeerd.
 - De hoofdsom van de stimuleringslening bedraagt niet minder dan € 2.500 en niet meer dan € 25.000 (inclusief BTW).
 - De looptijd van de stimuleringslening bedraagt (maximaal) 15 jaar.
 - Het rentepercentage wordt door SVn vastgesteld op het moment van het sluiten van de leenovereenkomst.
 - De rente staat gedurende de gehele looptijd vast.
 - De lening moet worden afgelost in overeenstemming met de betreffende productspecificaties.
 - Van de lening wordt een overeenkomst opgemaakt.
9. Bouwkrediet
Een stimuleringslening komt via een bouwkrediet van SVn tot uitbetaling op basis van facturen, op basis van de toegekende werkelijke kosten.
10. De provincie zal na gereed melding van de werkzaamheden controleren of de werkzaamheden conform het ingediende plan zijn uitgevoerd. Indien de uitgevoerde werkzaamheden geheel of gedeeltelijk afwijken van het ingediende plan kan dit aanleiding zijn om de hoogte van de toegekende lening geheel of gedeeltelijk te herzien.
11. Na gereedmelding van de werkzaamheden en de laatste betaling uit de bouwdepot, wordt het bouwkrediet in opdracht van de provincie beëindigd. De provincie stelt SVn hiervan in kennis.

Het revolverende fonds is inzetbaar aanvullend op reeds beschikbare producten en andere bestaande regelingen voor woningverbetering, waaronder bijvoorbeeld het Nationaal Energiebespaarfonds (NEF), zodat tegelijkertijd ook het duurzaamheidsaspect mee wordt genomen (zie www.energiebespaarlening.nl).

Ingangsdatum

De regeling Transitiefonds Particuliere Woningvoorraad (onderdeel 1. Subsidieregeling particuliere woningvoorraad en onderdeel 2. Revolverend fonds particuliere woningverbetering) gaat met ingang van 7 juli 2016 van start.

Einddatum

De einddatum van de regeling Transitiefonds Particuliere Woningvoorraad is voorlopig gesteld op 31 december 2019.

